BRESITH

ID EST GENESIS

I. [1] In principio creavit Deus caelum et terram
[2] terra autem erat inanis et vacua et tenebrae super faciem abyssi et spiritus Dei ferebatur super aquas
[3] dixitque Deus fiat lux et facta est lux
[4] et vidit Deus lucem quod esset bona et divisit lucem ac tenebras
[5] appellavitque lucem diem et tenebras noctem
factumque est vespere et mane dies unus.
[6] Dixit quoque Deus
fiat firmamentum in medio aquarum
et dividat aquas ab aquis
[7] et fecit Deus firmamentum

I. 2. tenebrae super CΛ^{L}TMO; tenebrae erant super G^{c}A.

Desunt G*Σ^{T}Θ^{HG}Ψ^{B}*.

Tit. incipit liber bresith (bresit Λ^{L}) id est genesis ΛΣ^{O}M^{2}Θ^{A}Ψ — incipit liber bresit id est geneseos Φ^{P} — incipit liber bresith qui grece genesis dicitur Θ^{M} — in nomine domini incipit liber bresith (bresit X) id est genesis XB — in nomine domini ihesu christi incipit liber beresit id est genesis Σ^{M} — incipit liber geneseos qui dicitur hebraice bresith Ω^{J} — incipit liber genesis Π^{D}Φ^{RAV}Ω^{S} — incipit liber geneseos Φ^{ZG} — incipit bresith id est genesis M* — liber bresith P *in calce paginae* — liber geneseos hebraice bresith g — liber genesis hebraice beresith relυ — liber genesis ꝑ — *sine titulo* G^{c}CΠ^{c}ATΩ^{M}q — *mutilus est* O.

I. 1. creabit XB.

2. inan*s T | tenebrae + erant G^{c}Λ^{H} XΠΣ^{O}BAΦv*Θ^{AM}*Ψ^{BDF2}Ω^{SM}qgrelυꝑc *cum Tert. de bapt. 3; Hilar. in ps. 123; Aug. de gen. ad litt. 1, 13; Hier. in Abac. 2, 3; Evagr. alt. 2; Vict. Vit. pers. 2, 77.* ¶ Gr. heb. ant. non habent erant. *Iac.* | abissi CΛ^{H}XΣ^{OM}Θ^{M}; terrae G^{c} | dei] domini Λ^{H}Bqel$\bar{\text{s}}$ | superferebatur super G^{c}*.

3. dixit quoque Φ$^{Z\dagger V}$ | est] *in ras.* Θ^{M1}.

4. diuisit + deus G^{c}TM^{1}Φ^{RA*ZGVP}Ψ^{M} *cum hebr., LXX, Ambr. hexam. 4, 3; Aug. de gen. ad litt. 1, 17* | ac tenebras = Λ^{L}AMΦ^{A*}OΘ^{AM}P*Ψ^{BDF*}gw; hac tenebras X; a tenebras CΣ^{M}; a tenebris G^{c}Λ^{H} ΠΣ^{O}BTΦ^{RA2ZGVP}P^{2}Ψ^{F2M}Ω^{M}qrel$\bar{\text{s}}$c. ¶ ā a tenebris Θ^{M}.

5. appellabitque XB; appellauit (que *om.*) Σ^{M}.

6. fiad Π^{c} | aqua ab Ψ^{D}.

7. sub firmamentum Π^{c†}Ψ^{F*} | ab hiis

I. 1. ¶ in principio I. XΩ^{SJ}qg | **2.** ⟨terra G^{c}AT | ⟨et tenebrae AT | ⟨et spiritus AT | **3.** ¶ dixitque I. Φ^{V}, II. Φ^{Z}; ⟨dixitque G^{c}CAT | ⟨fiat CT | ⟨et facta CT | **4.** ⟨et uidit G^{c}CAT | ⟨et divisit A | **5.** ⟨appellavitque G^{c}CAT | ⟨et tenebras T | ⟨factumque G^{c}C AT | **6.** ¶ dixit II. C^{2}XΣ^{OM}MTΦ^{RAGVP}P^{2}Ω^{M}; *Div. sine num.* Ψ^{DFM}; ⟨dixit G^{c}CAT | ⟨fiat CAT | ⟨et dividat A | **7.** ⟨et fecit G^{c}CAT.

divisitque aquas quae erant sub firmamento ab his quae erant super firmamentum
et factum est ita
8 vocavitque Deus firmamentum caelum
et factum est vespere et mane dies secundus.
9 Dixit vero Deus
congregentur aquae quae sub caelo sunt in locum unum et appareat arida
factumque est ita
10 et vocavit Deus aridam terram
congregationesque aquarum appellavit maria
et vidit Deus quod esset bonum 11 et ait
germinet terra herbam virentem et facientem semen
et lignum pomiferum faciens fructum iuxta genus suum
cuius semen in semetipso sit super terram
et factum est ita
12 et protulit terra herbam virentem et adferentem semen iuxta genus suum
lignumque faciens fructum
et habens unumquodque sementem secundum speciem suam
et vidit Deus quod esset bonum
13 factumque est vespere et mane dies tertius.
14 Dixit autem Deus
fiant luminaria in firmamento caeli
ut dividant diem ac noctem

Desunt G*$\Sigma^{T}\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

$\Psi^{B}\Omega^{SM}$ a; ab iis Π^{D}; ab aquis B; diuisit Π^{C*} | super *bis rep.* Π^{C*} | factumque est ιϖ.

8. uocabitque CX | ∼ secundus dies Φ^{A*}.

9. sub] super Ψ^{D*}; sup Ψ^{BD^2} | et factum est arelbsc.

10. uocabit XB | congregationes (que *om.*) $\Theta^{A\dagger}$; aggregationesque Ω^{M} | appellabit XB; appella Φ^{G}.

11. facientem] facien Φ^{G}; afferentem ιϖ | et lignum — semen *om.* Π^{C*} | et *om.* $\Lambda^{L\dagger}$ | facientem G^{c}B | in *om.* Ψ^{D} | semetipso** G^{c}.

12. adferentem] P*; ferentem TM $\Phi^{RAZGP}P^{2}$; facientem $\Lambda^{H}\Pi\Omega^{S}$arelbsc *ex versu praec. et ant. vers.* | lignumque + pomiferum Ω^{M} *ex versu praec.* | unumquotque T$\Phi^{Z}\Psi^{DFM}$; unumquosque G^{c} | sementem] tē *fin. in ras.* P^{1}; semen TM Φ^{RAZGP}ιϖ *cum ant. vers. Cf. Tert. adv. Herm. 22; Aug. de gen. ad litt. 2, 12.*

13. et factum est Λarelsc | tercius G$^{c}\Omega^{M}$a.

14. dixitque autem a | fiat Θ^{A*} | ut diuidant = G$^{c}\Lambda$BATMΦ^{RAZG}OΨ^{F*M}gιϖ *cum hebr.; Vict. Afr. de pr. diei 4; Paul. Oros. apol. 26;* et diuidant CX$\Pi\Sigma^{OM}\Phi^{VP}\Theta^{AM}P\Psi^{BDF^{2}}\Omega$arelsc *cum Aug. op. imp. in gen. 12; de gen. c. Man. 14; conf. 13, 18; de civ. Dei 11, 19; Leo. M. serm. 28* | ac noctem] Φ^{A*}P*; hac noctem C*X; a noctem C^{2}(ha)$\Pi^{C*}\Psi^{D*}$; et noctem TM

⟨divisitque A | ⟨et factum CAT | 8. ⟨vocavitque G^{c}A | ⟨et factum AT | 9. ¶ dixit III. $C^{2}X\Sigma^{OM}TM\Phi P^{2}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* Ψ^{DFM}; ⟨dixit G^{c}CAT | ⟨congregentur G^{c}CAT | ⟨factumque CAT | 10. ⟨et vocavit G^{c}CAT | ⟨congregationesque AT | ⟨et vidit G^{c}C AT | 11. ⟨germinet G^{c}CAT | ⟨et lignum AT | ⟨cuius AT | ⟨et factum CT | 12. ⟨et protulit G^{c}CAT | ⟨lignumque A | ⟨et habens AT | ⟨et vidit CAT | 13. ⟨factumque A | 14. ¶ dixit IV. $C^{2}X\Sigma^{O}TM\Phi P^{2}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $\Sigma^{M}\Psi$; ⟨dixit G^{c}CAT | ⟨fiant CAT | ⟨ut dividant A.

et sint in signa et tempora et dies et annos
15 ut luceant in firmamento caeli et inluminent terram
et factum est ita
16 fecitque Deus duo magna luminaria
luminare maius ut praeesset diei
et luminare minus ut praeesset nocti et stellas
17 et posuit eas in firmamento caeli ut lucerent super terram 18 et praeessent diei ac nocti
et dividerent lucem ac tenebras
et vidit Deus quod esset bonum
19 et factum est vespere et mane dies quartus.
20 Dixit etiam Deus
producant aquae reptile animae viventis
et volatile super terram sub firmamento caeli
21 creavitque Deus cete grandia
et omnem animam viventem atque mutabilem
quam † produxerunt † aquae in species suas
et omne volatile secundum genus suum
et vidit Deus quod esset bonum

---

21. mutabilem $G^{c}C^{*}\Lambda^{L*}A$; mobilem O*; motabilem $C^{2}\Lambda^{L2}O^{2}$ | produxerunt *ex sententiae sensu, contra* produxerant $G^{c}\Lambda AO$.

Desunt $G^{*}\Sigma^{T}\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

$\Phi^{RA2ZGP}\Omega^{J}$ *cum ant. vers.;* a nocte Π^{c2D} $P^{2}\Psi^{BD2}$ | et] ut $\Sigma^{M}B$ | sint] *in ras.* Θ^{M1} | signaque et Ω^{M} | et (*ante* dies) *om.* Ψ^{B} | et in dies Θ^{AM*} | et (*ante* annos) *om.* Λ^{H}.

15. ut luceant = $G^{c}C\Lambda X\Sigma^{OM}AO\Theta^{AM}$ $P^{*}\Psi^{FM}\Omega^{M}$ agrelsc *cum Vict. Afr. de princ. diei 4; Aug. op. imp. in gen. 12; de gen. c. Man. 14; de civ. Dei 11, 19; Maxim. Taur. c. Iud. 15;* et luceant $\Pi BTM\Phi P^{2}$ $\Psi^{BD}\Omega^{SJ}$ ɯ | inluminant Φ^{Z} | et factumque est G^{c}.

16. fecit quoque Λ^{H} | ∼ luminaria magna $C\Omega^{SM}$ arelsc | ut praeesset (*ante* nocti) *om.* Σ^{M} | stillis G^{c}.

17. eas + deus $M^{*}\Phi^{RAZGV*P}O\Psi^{M}$ gr *cum hebr., LXX et ant. vers.* ¶ ā deus Θ^{M} | super terra Φ^{P}.

18. hac et nocti X; nocti CB | ac tenebras] P*; a tenebras $C\Sigma^{M}$; ac tenebris $B\Phi^{Z*}$; a tenebris $\Lambda^{H}\Pi\Phi^{V}P^{2}$ *cf. v. 4.*

19. factumque est Φ^{V} | quartus] *in ras.* Φ^{Z1}.

20. etiam] quoque Í | reptilia $C\Phi^{RAZG}$ *cum LXX; Ambr. hexam. 5, 1; Aug. de gen. ad litt. 3, 1; Cassiod. in psalm. 80.*

21. creabitque XB; creauit (que *om.*) Ψ^{D} | coete $\Lambda^{L*}\Sigma^{M}TM\Phi^{R}\Theta^{M}P$; coeta A; caete $\Sigma^{O}\Theta^{A}$; cęte Ψ^{F} | grandi C*; gradia Λ^{L} | omne animal Ψ^{D} | adque CXO | mutabilem = $G^{c}C^{*}\Lambda^{L*}X\Pi^{cD2}\Sigma^{M}A$; motabilem $C^{2}\Lambda^{L2H}\Pi^{D*}\Sigma^{O}BTM\Phi O^{2}\Theta^{AM}P\Psi\Omega$agrelvsc; mobilem O* | quam] que B | produxerunt = $CM^{*}\Omega^{S}$; produxerant $G^{c}\Lambda X\Pi\Sigma^{OM}$ $BAT^{2}M^{2}\Phi O\Theta^{AM}P\Psi\Omega^{JM}$ agrelvsc; produxerat T* | omnem $\Pi^{D}\Sigma^{M*}$.

⟨et sint A | 15. ⟨(ut) luceant AT | ⟨et inluminent T | ⟨et factum CA | 16. § fecitque O; ⟨fecitque $G^{c}CAT$ | ⟨luminare AT | ⟨et luminare AT | 17. ⟨et posuit AT | ⟨ut lucerent A | 18. ⟨et dividerent A | ⟨et vidit $G^{c}CAT$ | 19. ⟨et factum A | 20. ¶ dixit V. $C^{2}X\Sigma^{O}$ $TM\Phi P^{2}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $\Sigma^{M}\Psi$; ⟨dixit $G^{c}CA$ | ⟨producant $G^{c}CAT$ | ⟨et volatile A | 21. § creavitque O; ⟨creavitque $G^{c}CAT$ | ⟨et omnem A | ⟨quam AT | ⟨et omne A | § et vidit O; ⟨et vidit $G^{c}CAT$.

22 benedixitque eis dicens
crescite et multiplicamini et replete aquas maris
avesque multiplicentur super terram
23 et factum est vespere et mane dies quintus.
24 Dixit quoque Deus
producat terra animam viventem in genere suo
iumenta et reptilia et bestias terrae secundum species suas
factumque est ita
25 et fecit Deus bestias terrae iuxta species suas
et iumenta et omne reptile terrae in genere suo
et vidit Deus quod esset bonum
26 et ait
faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram
et praesit piscibus maris et volatilibus caeli
et bestiis universaeque terrae
omnique reptili quod movetur in terra
27 et creavit Deus hominem ad imaginem suam
ad imaginem Dei creavit illum
masculum et feminam creavit eos
28 benedixitque illis Deus et ait
crescite et multiplicamini et replete terram et subicite eam
et dominamini piscibus maris et volatilibus caeli

Desunt G*Σ^{T} (*usque ad* 22, crescite et) Θ^{HG}Ψ^{B}*.

22. ei α; illis Ω^{SJ} | multiplecamini G^{c} | explete Σ^{T2} *in ras.* | auesque] habesque C | multiplecentur G^{c}.

24. terram Ψ^{BD}* | uiuentem *om.* Σ^{M} | secundum] iuxta XΣ *cf. v. 25* | factumque ita Σ^{O}; factum est ita α.

25. iuxta + in Π^{c}* | et (*ante* iumenta) *om.* Ψ^{B}Ω^{M}α | omne] P*; omnia X*Σ^{T}B P^{2}Ψ^{BDF} | reptile] P*; reptilia BP^{2}Ψ^{BDF} *cum LXX; Ambr. hexam. 6, 2* (omnia repentia); *Aug. de gen. ad litt. 3, 11* | terrae *om.* Ψ^{B}.

26. ad ymaginem Λ^{L}BΨ^{B}Ω^{SJ}α *item bis v. seq.* | praesit] prȩscit Π^{c}* | bolatilibus O | bestiis + terre Λ^{H}Ω^{S} *ex v. praec.* | uniuersique Ω^{S}; uniuers(a)e (que *om.*) CXΠΣOΨ^{F}* | terrae] creatur(a)e Λ^{H}TM ΦΨ^{M}Ω^{SM}; ¶ Nouiores et graeci et LXX interpretes qui solent hebraeo adhaerere pro creaturae ponunt terrae *Guill.* | et omnique Ψ^{D}* | reptile Σ^{M} | in terram XΣ^{TO}.

27. creabit XB | ad emaginem O; *om.* Σ^{T}* | ad (i)maginem + et similitudinem C^{2}Λ^{H}XΣΩ^{S}αεἰϛ *ex v. praec. ut videtur.* ¶ Hebr. Rabanus et antiqui non habent « similitudinem » *Hug.;* non additur hoc « et similitudinem » *Guill.;* LXX, hebr., antiqui, Rabanus « et similitudinem » *Iac.* | ad emaginem O | creabit XB | foeminam Cεἰ; faeminam G^{c} | creabit XB.

28. illi Ψ^{BDM}* | multiplecamini G^{c} | inplete O | subigite Θ^{A}*; subiicite gɾelυϑc. ¶ ał subigite Θ^{M}; subigite Θ^{A} | ea O | dominabimini C* | bolatibus Λ^{L} | animalibus O.

---

22. ⟨benedixitque A | § crescite O; ⟨crescite G^{c}AT | ⟨avesque A | 23. § et factum O; ⟨et factum G^{c}AT | 24. ¶ dixit VI. C^{2}XΣ^{O}TMΦP^{2}Ω^{M}; *Div. sine num.* Σ^{TM}Ψ; § dixit AO; ⟨dixit G^{c}CA | ⟨producat G^{c}CAT | ⟨iumenta AT | ⟨factumque CAT | 25. § et fecit OΩ^{M}; ⟨et fecit G^{c}CAT | ⟨et iumenta A | ⟨et vidit CAT | 26. § faciamus O; ⟨faciamus G^{c}CAT | § et praesit O; ⟨et praesit A | ⟨et bestiis A | ⟨omnique A | 27. § et creavit O; ⟨et creavit G^{c}CAT | ⟨ad imaginem A | ⟨masculum AT | 28. § benedixitque O; ⟨benedixitque G^{c}A | ⟨crescite AT | ⟨et dominamini A.

et universis animantibus quae moventur super terram
29 dixitque Deus
ecce dedi vobis omnem herbam adferentem semen super terram
et universa ligna quae habent in semetipsis sementem generis sui
ut sint vobis in escam 30 et cunctis animantibus terrae
omnique volucri caeli et universis quae moventur in terra
et in quibus est anima vivens ut habeant ad vescendum
et factum est ita
31 viditque Deus cuncta quae fecit
et erant valde bona
et factum est vespere et mane dies sextus.

II. 1 Igitur perfecti sunt caeli et terra et omnis ornatus eorum
2 complevitque Deus die septimo opus suum quod fecerat
et requievit die septimo ab universo opere quod patrarat
3 et benedixit diei septimo et sanctificauit illum
quia in ipso cessauerat ab omni opere suo quod creavit deus ut faceret.
4 Istae generationes caeli et terrae quando †creata† sunt

II. 2. ab uniuerso $G^{c}\Lambda XA$; ab omni CTMO | 4. creata sunt $A^{2}O$; creatae sunt $G^{c}C\Lambda A^{*}TM$.

Desunt $G^{*}\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

29. herbam + uirentem Ω^{M} *cf. vv. 11–12* | uniuerse B | habet Λ^{H} | sementem] X*; semen $X^{2}A$ | ut] et B | bobis O.

30. anima... O (*evanescentibus litt.*) | terram B | in terram XΣ | uibens $CX\Sigma^{T}O$ | habeat $\Sigma^{M}\Phi^{A\dagger Z*}$ | uiscendum M*.

31. uiditque] et uidit O | fecerat $\Psi\Omega^{SJ}$ agrelꝛc; faecerat Π^{c}. ¶ cuncta quae fecit, sic antiqui *Guill.*

II. 1. et (*ante* terra) *om.* C*Φ^{Z*} | terrae Φ^{RG}; *om.* C* | omnes O.

2. conplebitque XB | septimo] Σ^{T*}; sexto $\Sigma^{T2}\Psi^{F*}$ *ex LXX et ant. vers.* | et requiebitque deus die O | diei Ω^{M*} | uniuerso] omni $TM\Phi O\Psi^{M}\Omega^{M}$; homni C *ex ant. vers.* (ab omnibus operibus) ¶ antiqui septimo ab omni opere *Guill.* | opere + suo $G^{c}\Pi\Psi^{F}$ *cum hebr., LXX et ant. vers.* (operibus suis, opera sua) | quo Π^{c} | pararat A*; parauerat G^{c}; fecerat $\Pi^{c\dagger}$.

3. benedixit + deus $X\Sigma P^{*}\alpha$ *cum hebr., LXX et ant. vers.* | die $\Sigma^{T}P^{*}$ | sanctificabit CXB | omni] uniuerso BM^{*} Ψ^{BDF} *ex v. praec.* | suo quod creauit] *in ras.* Π^{c} | suo *om.* Ψ^{BD} | creabit X.

4. iste $X\Pi\Phi^{P}\Psi^{BD}\Omega^{JM}\alpha$; histe Ψ^{M} | ist(a)e + sunt $\Lambda^{L2}HX^{2}\Phi^{V2}\Psi^{BDF}$ agrelꝛc | creata sunt = $A^{2}O\Psi^{BD}$ wꝛc; creati sunt Ψ^{M*}; creatae sunt $G^{c}C\Lambda X\Pi\Sigma BA^{*}TM$

〈et universis A | 29. 〈dixitque $G^{c}CAT$ | 〈ecce $G^{c}CAT$ | 〈et universa A | 〈ut sint AT | 30. 〈omnique AT | § et in quibus O; 〈et in quibus A | 〈et factum CA | 31. § et vidit O; 〈viditque $G^{c}CAT$ | ¶ et factum VI. O *marg.* | § et factum O; 〈et factum CAT.

II. 1. ¶ igitur I. Θ^{A2M2}; II. Ω^{SJ} ag; VI. Σ^{M}; VII. $C^{2}X\Sigma^{TO}TM\Phi P^{2}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* Ψ; § igitur O; 〈igitur $G^{c}CA$ | 2. 〈complevitque $G^{c}AT$ | 〈et requievit A | 3. ¶ et benedixit VII. O *marg.;* § et benedixit O; 〈et benedixit $G^{c}AT$ | 〈quia A | 4. ¶ istae I. Λ^{H}; II. A*; VIII. $TM\Phi P^{2}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}\Psi^{BFM}$; § istae A; 〈istae $G^{c}C$.

in die quo fecit Dominus Deus caelum et terram
5 et omne virgultum agri antequam oreretur in terra
omnemque herbam regionis priusquam germinaret
non enim pluerat Dominus Deus super terram
et homo non erat qui operaretur terram
6 sed fons ascendebat e terra inrigans universam superficiem terrae.
7 Formavit igitur Dominus Deus hominem de limo terrae
et inspiravit in faciem eius spiraculum vitae
et factus est homo in animam viventem.
8 Plantaverat autem Dominus Deus paradisum voluptatis a principio
in quo posuit hominem quem formaverat
9 produxitque Dominus Deus de humo omne lignum pulchrum visu et ad vescendum suave
lignum etiam vitae in medio paradisi
lignumque scientiae boni et mali

---

5. oreretur $G^{c}A^{*}O$; oriretur A^{2}.

Desunt $G^{*}\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

$\Phi\Theta^{AM}P\Psi^{FM\,2}\Omega$agrel | in (*ante* die) *om.* r | quod Π^{c} | dominus *om.* $C\Psi^{F}$ae *cum LXX; Ambr. in Luc. 7, 222; Aug. de gen. c. Man. 2, 3; de gen. ad litt. 5, 1* | deus *om.* X. ¶ « in die quo fecit dominus celum et terram ». Usque ad 3 capitulum semper ponitur « dominus deus » simul, nec « dominus » ponitur sine « deo », nec « deus » sine « domino ». *Corr. E* (*Cod. Vat. lat. 4240*) | ∼ terram et caelum $G^{c}\Omega^{J}$ *cum hebr.* ¶ « in die quo fecit dominus deus terram et celum ». Hebr. Adonay heloym id est dominus deus. Ita etiam ordinauerat « terram et celum », per hoc probans quod scilicet facta sunt celum et terra sicut et in psalmo « initio tu domine terram fundasti » *Hug.;* quo fecit dominus « celum et terram ». Non cures de ordine hebrei si latini probati non concordent; nam hunc ordinem habent et greci. *Guill.*

5. et omnem uirgultum Π^{c1} *in ras.* | omnem O | oriretur $\Lambda\Pi\Sigma BA^{2}TM\Phi\Theta^{AM}P\Psi\Omega$agrelυ$\S^{c}$; horiretur CX | in terram B $\Psi^{BDF}\Omega^{J*}$ | regiones O | regionis + illius Π | antequam Φ^{P} | deus *om.* Ψ^{B} | operaretur terra $O^{\dagger}\Psi^{M}$; operaretur in terra O^{1} | terram *om.* Ω^{M}.

6. e terra] ęterra X*; de ęterra X^{2}; de terra O *cum Aug. de civ. Dei, 13, 24;* et terra $\Phi^{R*}\Psi^{M}$ | universa B | superfaciem $BT\Phi^{P*}OP^{*}\Psi^{F*}$. *Cf. infra 7, 4, 18; 8, 13.*

7. formabit XB; formauitque O | deus *om.* $T\Psi^{B*}$ | hominem *om.* a | et inspirabit $X\Sigma^{T}B$ | in facie a | et factus (est *om.*) a.

8. autem] enim A | uolumptatis C $\Lambda^{L*}X$; uolumtatis B | a] *in ras.* $\Psi^{F\,2}$ | a principio + in eden ad orientem G^{c} *cum LXX; Aug. de gen. ad litt. 8, 1; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.*

9. produxit (que *om.*) Φ^{R}a | omnem Π^{c*D*} | uisum $G^{c}X\Pi^{c*}$ | et *om.* Ψ^{M}.

〈in die AT | 5. 〈et omne A | 〈omnemque A | 〈non enim A | 〈et homo A | 6. 〈sed fons AT | 7. ¶ formavit II. Λ; *Div. sine num.* B; 〈formavit $G^{c}CAT$ | 〈et inspiravit A | 〈et factus A | 8. § plantaverat II. Ω^{M}; 〈plantaverat $G^{c}CAT$ | 〈in quo A | 9. 〈produxitque $G^{c}CAT$ | 〈lignum etiam $G^{c}AT$ | § lignumque O; 〈lignumque A.

10 et fluvius egrediebatur de loco voluptatis ad inrigandum paradisum
qui inde dividitur in quattuor capita
11 nomen uni Phison
ipse est qui circuit omnem terram Evilath
ubi nascitur aurum
12 et aurum terrae illius optimum est
ibique invenitur bdellium et lapis onychinus
13 et nomen fluvio secundo Geon
ipse est qui circuit omnem terram Aethiopiae
14 nomen vero fluminis tertii Tigris
ipse vadit contra Assyrios
fluvius autem quartus ipse est Eufrates.
15 Tulit ergo Dominus Deus hominem et posuit eum in paradiso voluptatis
ut operaretur et custodiret illum
16 praecepitque ei dicens
ex omni ligno paradisi comede

---

12. ibique $G^{c}CA^{1}TMO$; ibi $\Lambda^{L}A^{\dagger}$.

Desunt $G^{*}\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

10. egredietur $\Theta^{A\dagger}$ | uolumptatis CX | capita] partes Π *cum Aug. de gen. c. Man. 2, 10; de gen. ad litt. 8, 7.*

11. physon $\Lambda^{L}\Theta^{AM}\Psi^{B}\Omega^{SJ}$; fison $C\Lambda^{H}X\Sigma B$ | circumit Pgr; circuiuit Ψ^{DM} | omnem] totam P | euilath = $G^{c}\Pi\Sigma^{O}A\Psi^{BD}\Omega^{SJ}$ą; ęvilath Ψ^{F}; euilat $C\Lambda\Sigma^{TM}TM\Phi O\Theta^{AM}P\Omega^{M}$; ęvilat X; euila Ψ^{M}; euilah g; heuilath reſvꝫc; ephilat B | ibi G^{c}.

12. obtimum $\Lambda^{L}XP$; optimus Π^{c} | ibi (que *om.*) $\Lambda^{L}BA^{\dagger}\Omega^{M}$ꝛ̄ꝫc | bdelium $M^{2}\Phi^{z}$; bdillium M*; bidelium P* (e *in ras.*); bidellium $C^{2}\Lambda X\Psi^{M}$; dellium TO^{2} (d *in ras.*) | onychinus = $\Pi^{D}A\Theta^{AM}$greſvꝫc; onichinus $\Lambda^{H}\Pi^{c}\Sigma^{OM}T\Phi\Psi\Omega$ą; onichynus MP^{2}; onuchenus O*; onuchinus O^{2}; onicinus $X\Sigma^{T}$; onicynus $G^{c}P$*; honicinus C; unichinus Λ^{L}; unicinus B.

13. et ** Φ^{z}; *om.* X | fluuii secundo G^{c}; fluuii secundi $C\Lambda\Pi^{D}\Sigma BP\Omega$ągreſꝫc; flubii *** secundi X; fluuiis secundi Π^{c} | gion $T\Phi\Psi^{M}$; gyon $\Pi^{c}P$*(?)$\Psi^{B}\Omega$ą; gehon reſvꝫc; gihon g. ¶ ã gion Θ^{M} | ipse] *in ras.* M^{1} | circumit Pgreſvꝫc; circuiuit Ψ^{M} | omnem] totam C *cum Aug. de gen. c. Man. 2, 1* | aethyopiae Ψ^{DF}; ethiopi(a)e $\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma^{M}B\Omega^{JM}$ą; ethiophiae P; ethyopi(a)e $\Psi^{B}\Omega^{S}$; ezyopie X; zeziopie Σ^{T}; etiopiam C.

14. fluminis] Ω^{S*}; fluuii $\Lambda^{H}\Psi^{B}\Omega^{S2}$; flubii X | ∼ tertii fluminis Θ^{AM} | tygris $\Lambda^{L}X\Pi^{c}\Psi^{BDF}\Omega$c; thigris C | contra] circa Ω^{S} | assirios $C\Lambda^{H}\Sigma B\Phi^{AP*}\Psi^{BM}$; asyrios P*; syrios O* | fluuius] fluminis Ω^{M} | autem *om.* $\Pi^{c*}\Omega^{M}$ | eufrates = $G^{c}C\Lambda X\Pi\Sigma A\Phi^{A}O\Theta^{AM}P\Psi^{BDM}\Omega^{SJ}$ąg; eufhrates Ω^{M*}; euphrates $BTM\Phi^{RZGVP}\Psi^{F}\Omega^{M2}$reſvꝫc.

15. tullit O | ergo] igitur Ω^{SM} | hominem + quem fecit G^{c} *cum LXX; Ambr. de par. 4; Aug. de gen. ad litt. 8, 11* | in paradisum $X\Psi^{DFM}$ſ; in paradysum Π^{c}; in pardysum Ψ^{B}; in paradisu G^{c} | uolumptatis CX; uoluntatis Ψ^{M} | ut] et Ω^{M} | illud $\Lambda^{H}P*\Psi^{D}$; illut C.

16. praecipitque G^{c}; precipitque O | ei + dominus G^{c}. *Cf. LXX et ant. vers.* (dominus deus).

---

10. § et fluvius III. Ω^{M}; ⟨et fluvius CAT | ⟨qui inde CAT | § in quattuor O; ⟨in quattuor G^{c} | 11. ⟨nomen CAT | ⟨ipse A | ⟨ubi AT | 12. § et aurum O; ⟨et aurum A | ⟨ibi AT | 13. § et nomen O; ⟨et nomen G^{c}CAT | ⟨ipse G^{c}AT | 14. § nomen O; ⟨nomen G^{c}CAT | ⟨ipse G^{c}A | § fluvius O; ⟨fluvius G^{c}CAT | 15. ¶ tulit III. Λ^{H}; IX. $TM\Phi P^{2}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* Ψ; § tulit O; ⟨tulit G^{c}CA | ⟨ut operaretur A | 16. ⟨praecepitque G^{c}AT | ⟨ex omni G^{c}CAT.

17 de ligno autem scientiae boni et mali ne comedas
in quocumque enim die comederis ex eo morte morieris
18 dixit quoque Dominus Deus
non est bonum esse hominem solum
faciamus ei †adiutorem† similem sui
19 formatis igitur Dominus Deus de humo cunctis animantibus terrae et universis volatilibus caeli
adduxit ea ad Adam ut videret quid vocaret ea
omne enim quod vocavit Adam animae viventis ipsum est nomen eius
20 appellavitque Adam nominibus suis cuncta animantia
et universa volatilia caeli et omnes bestias terrae
Adam vero non inveniebatur adiutor similis eius
21 inmisit ergo Dominus Deus soporem in Adam
cumque obdormisset tulit unam de costis eius et replevit carnem pro ea
22 et aedificavit Dominus Deus costam quam tulerat de Adam in mulierem
et adduxit eam ad Adam

---

18. adiutorem *cum* $G^{c}C$, *contra* adiutorium ΛATMO *et ant. vers., ex consensu* G^{c}CΛAT*M* *in* similem *et sententiae sensu. Cf. infra v. 20.*

Desunt $G^{*}\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

17. quacumque $G^{c}\Lambda^{L*H}BP\Omega^{SM}$ | enim] autem B.

18. dominus *om.* $\Psi^{F}\Omega^{M}$ | non es O† | ∼ hominem esse $BP\alpha\text{re}\mathfrak{l}\mathfrak{F}$ | ei] illi $A\mathfrak{w}$ | adiutorem = $G^{c}C\Sigma\Psi^{F*}$; adiutorium ΛX $\Pi BATM\Phi O\Theta^{AM}P\Psi^{BDF^{2}M}\Omega\alpha\text{gre}\mathfrak{l}\mathfrak{v}\mathfrak{F}\mathfrak{c}$ *cum ant. vers.* | similem = $G^{c}C\Lambda^{L}X\Pi^{c*D*}\Sigma^{TO}$ $BAT*M*\Phi^{A*Z*GV}P*\Psi^{BD*F*}$; simile $\Lambda^{H}\Pi^{C^{2}}$ $D^{2}\Sigma^{M}T^{2}M^{2}\Phi^{RA^{2}Z^{2}P}O\Theta^{AM}P^{2}\Psi^{D^{2}F^{2}M}\Omega\alpha\text{gre}\mathfrak{l}$ $\mathfrak{v}\mathfrak{F}\mathfrak{c}$ | sui = $G^{c}\Lambda^{L}\Pi^{c*}\Sigma BATM\Phi O\Theta^{AM}P^{2}\Psi$ $\Omega^{M}\mathfrak{r}\mathfrak{w}$; sibi $C\Lambda^{H}X\Pi^{C^{2}D}P*\Omega^{SJ}\alpha\text{ge}\mathfrak{l}\mathfrak{F}\mathfrak{c}$.

19. formauit Ψ^{M} | uniuersis *om.* X | uolatibus $\Lambda^{L}\dagger\Phi^{Z\dagger P*}$ | adduxit** ea Ψ^{M} | eam G^{c} | ad hadam C | quid] qui Ψ^{D} | enim + nomen $\Lambda^{L}\Sigma$ | uocabit X | ipsud Σ^{T}; ipsut $C\Lambda^{L}XB$ | est *om.* $O\Psi^{F*}$ *cum hebr. et LXX.*

20. appellabitque X; apellauitque Λ^{H} $\Phi^{ZP}\Psi^{M}$; appelauitque O | volaltilia Σ^{T} | adam = $G^{c}\Lambda^{L}\Pi\Sigma^{TM}BATM\Phi O\Theta^{AM}P^{2}\Psi^{DFM}$ $\mathfrak{w}$; adae P*$\alpha\text{re}\mathfrak{l}\mathfrak{F}\mathfrak{c}$; ade $C\Lambda^{H}X\Sigma^{O}\Psi^{B}\Omega\mathfrak{a}$. *Declinatur et apud Ambr. de par. 11, et apud Aug. de gen. c. Man. 2, 1* | non *om.* Ψ^{M*} | adiutor — 21 soporem] *in ras.* Θ^{M1} | adiutur G^{c}; adiutorium X; *om.* C† | similem B | ∼ similis adiutor Φ^{Z}.

21. inmisit ergo] immisitque ac *cum LXX et ant. vers.* (et inmisit) | in hadam C | dormisset Θ^{M*} | unum $\Lambda^{L}\Phi^{P}$ | eius Θ^{A*} | replebit XB.

22. ędificabit B; edificabit X | in mulierem — ad adam] *int. lin.* C^{2} | eam ad] *in ras.* Φ^{Z2} | ea Ψ^{D}.

---

17. § de ligno O; ⟨de ligno A | ⟨in quocumque $G^{c}AT$ | 18. ¶ dixit III. A*; VIII. $C^{2}X\Sigma$; § dixit O, II. Ω^{M}; ⟨dixit $G^{c}CAT$ | ⟨non est AT | ⟨faciamus $G^{c}A$ | 19. § formatis O; ⟨formatis $G^{c}CAT$ | ⟨et universis A | ⟨adduxit G^{c} | ⟨omne $G^{c}AT$ | ⟨ipsum G^{c} | 20. § appellavitque O; ⟨appellavitque $G^{c}CAT$ | ⟨et universa A | § adae III. Ω^{M}; ⟨adae $G^{c}CAT$ | 21. ¶ inmisit IV. Λ^{H}; § inmisit O; ⟨inmisit $G^{c}CAT$ | ⟨cumque G^{c} AT | 22. ⟨et aedificavit $G^{c}AT$ | ⟨et adduxit A.

[23] dixitque Adam
hoc nunc os ex ossibus meis et caro de carne mea
haec vocabitur virago quoniam de viro sumpta est
[24] quamobrem relinquet homo patrem suum et matrem
et adhaerebit uxori suae et erunt duo in carne una
[25] erant autem uterque nudi
Adam scilicet et uxor eius et non erubescebant.

III. [1] Sed et serpens erat callidior cunctis animantibus terrae quae fecerat Dominus Deus
qui dixit ad mulierem
cur praecepit vobis Deus ut non comederetis de omni ligno paradisi
[2] cui respondit mulier
de fructu lignorum quae sunt in paradiso vescemur
[3] de fructu vero ligni quod est in medio paradisi
praecepit nobis Deus ne comederemus et ne tangeremus illud ne forte moriamur
[4] dixit autem serpens ad mulierem

---

25. erant autem uterque nudi *cum* CΛᴸTO *hebr. et LXX;* erat autem uterque nudus *in* ΠAM *corr. videtur propter* uterque.

III. 2. uescemur *temp. futuro cum* CΛᴸT*MO *et* A (edemus) *contra* uescimur *codd. recent.*

Desunt Gᶜ (*a v.* 23, quoniam, *et deinceps* G) ΘᴴᴳΨᴮ² (*a v.* 25, uterque, *et deinceps* Ψᴮ).

23. hadam C | os] hos BΨᴹ* | ex] de C² *in ras.* | uocauitur O | de *om.* Ψᶠ* | viro + suo ΨᴹΩᴹ *cum LXX; Tert. de vel. virg. 5; Ambr. in Luc. 2, 86* | adsumpta est O *cum Ambr. loc. cit.*

24. relinquit P*; derelinquet XΣᵀB | homo ** Ψᶠ | suum *om.* ΣᵀΨᴮ | matrem + suam ΣᵀΩˢ *cum hebr. et LXX. Cf. Marc. 10, 7; Hier. adv. Iovin. 1, 16; in ep. ad Gal. 3, 5* | adhaereuit O; adhereuit A.

25. erant = CΛᴸXΠᶜᴰ*ΣTΦᴿᴬᶻᴳᴾ*O PΨᶠ*ᴹ²Ωᴹ; erat ΛᴴΠᴰ²BAMΦᵛᴾ²Θᴬᴹ Ψᴮᴰᶠ²ᴹ*Ωˢᴶagreſvʒc | nudi = CΛᴸXΣᴹT Φᴿᴬᶻᴳᴾ*O*P²Ψᴹ²Ωᴹ; nudus ΛᴴΠΣᵀᴼBAM Φᵛᴾ²P*ΘᴬᴹΨᴰᶠᴹ*Ωˢᴶagreſvʒc. ¶ Antiqui secundum hebr. « erant autem uterque nudi » *Guill.* | hadam C | et non erubescebant *om.* T.

III. 1. erat *om.* C | calidior Ψᴹ | qui dixit] dixitque P†. *Cf. hebr. LXX et ant. vers.* (et dixit) | praecepit + dominus Σᵀ *cum Lucif. Calar. de s. Athan. 2, 32* | deus] dominus ΛᴴX; dominus deus B | ∼ deus uobis Σᵀ | non *om.* C | comederetis] *in ras.* Φᶻ¹; comederitis AΨᴹ | de omni] ex omni Carelʒ *cum Lucif. Calar. loc. cit.; Ambr. in Luc. 5* | omne ΛᴸP*; *om.* ΣᵀΨᴹ.

2. fructibus C | in medio paradiso Λᴸ† *cum Ambr. de par. 6* | uescemur = CΛᴸXΣᵀᴼBT*MOΘᴬᴹ*P*; uescimur ΛᴴΠ ΣᴹT²ΦΘᴹ²P²ΨᴰᶠᴹΩagreſvʒc; edemus A *cum Lucif. Calar. de s. Athan. 2, 32; Aug. de gen. c. Man. 11, 30.*

3. uero] autem A | praecipitque O | deus] dominus CP* | comedamus P* | et ne tangeremus illud *om.* Πᶜ | tangamus P*; transgrederemus C* | illum O *cum Lucif. Calar. loc. cit.* (eum).

---

23. § dixitque O; ⟨dixitque GᶜCAT | ⟨hoc CAT | ⟨haec AT | 24. § quamobrem O; ⟨quamobrem AT | ⟨et adhaerebit A | 25. ¶ erant X. TMΦP²Ωᴹ; *Div. sine num.* Ψᴹ; § erant O; ⟨erant CA | ⟨adam A.

III. 1. ¶ sed III. A²Ωˢᴶag; IV. A*; § sed O; ⟨sed CT | ⟨qui CAT | § cur O; ⟨cur CAT | 2. § cui O; ⟨cui CAT | ⟨de fructu CAT | 3. § de fructu O; ⟨de fructu A | ⟨praecepit A | 4. § dixit O; ⟨dixit CAT.

nequaquam morte moriemini
5 scit enim Deus quod in quocumque die comederitis ex eo
aperientur oculi vestri et eritis sicut dii scientes bonum et malum
6 vidit igitur mulier quod bonum esset lignum ad vescendum
et pulchrum oculis aspectuque delectabile
et tulit de fructu illius et comedit deditque viro suo
qui comedit 7 et aperti sunt oculi amborum
cumque cognovissent esse se nudos
consuerunt folia ficus et fecerunt sibi perizomata
8 et cum audissent vocem Domini Dei deambulantis in paradiso ad auram post meridiem
abscondit se Adam et uxor eius a facie Domini Dei in medio ligni paradisi
9 vocavitque Dominus Deus Adam et dixit ei ubi es
10 qui ait vocem tuam audivi in paradiso et timui eo quod nudus essem et abscondi me
11 cui dixit quis enim indicavit tibi quod nudus esses
nisi quod ex ligno de quo

---

7. amborum CΛTMO *cum hebr. et LXX;* eorum ΠA *cum ant. vers. infra citata.*

Desunt G (*usque ad* 11, nudus esses) $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

4. morte *om.* $\Sigma^{M}\Omega^{M}$, *ita Lucif. loc. cit.* | moriamini O.

5. comederetis Φ^{A2}OP*; commederetis $\Sigma^{o*}\Psi^{D}$; comedere Φ^{A*} | apperiantur O | sicut] ut ΣBAP*; hut C | dii] T* Θ^{M*}; di $T^{2}\Theta^{M2}$.

6. igitur] ergo P | ad uescendum *om.* A | oculis] uisu B *cum Philastr. de haer. 116* (suauis uisu) | aspectoque Ψ^{F*} | dilectabile $\Phi^{A*z\dagger v}$O*P* | et *om.* $\Lambda^{L}X\Sigma^{M}$ Ψ^{D} | tullit O | illius] eius $\Pi\Omega^{SJ}$ | et *om.* Ψ^{F2} | suo *om.* Λ^{H}.

7. oculi *om.* Π^{C*} | amborum] eorum ΠA *cum Ambr. de par. 6 et 13; Aug. loc. in gen. 1* | cognobissent XO | esse nudos (se *om.*) Π^{C}; ∿ se esse nudos $\Lambda\Sigma^{o}$BTΦ $\Theta^{M*}\Psi^{DFM}\Omega$aqreIvgc; ∿ se nudos esse Θ^{AM2} | connsuerunt O | folias Σ^{T}; foliam Ψ^{M} | et *om.* Ψ^{M} | fecerunt — 8 et quum] *partim in ras.* Θ^{A1} | parizomata CΛ^{L}BP.

8. et cum] adam uero et uxor eius cum Ω^{M} *vide infra* | deambulante O* | in] *in ras.* Φ^{P2} | auram] am *in ras.* Θ^{A1} | abscondit se — 15 ipsa conteret] *in ras.* Φ^{P1} | absconderunt se Ω^{M} | adam et uxor eius *om.* Ω^{M} (*cf. supra*) | dei *om.* X | medio ligni] *in ras.* Θ^{M1} | ligni *om.* Ω^{M}.

9. uocabitque XΣ^{T*}B | ei + adam CXΘ^{AM} *cum LXX; Hier. tract. de ps. 81 (ed. Morin, anecd. mar. III, 2); adv. Iovin. 2, 15; Eucher. instr. 1, 13; Cassiod. in ps. 1, etc.*

10. tuam + domine a e *cum Lucif. Calar. de s. Athan. i, 1; Aug. de gen. c. Man. 2, 1* | in paradiso *om.* P† | et timui] sed timui O* | abscondit O.

11. dixit + deus C*$\Lambda^{H}\Sigma\Psi^{F2}\Omega^{J}$; + dominus $\Pi\Omega^{M}$aeIg *cum Lucif. Calar. de s. Athan. 1, 1* (dixit illi deus); *Ambr. de paradis. 12* (ait deus); *Aug. de gen. c. Man. 2, 1* (dixit dominus deus) | enim *om.* Θ^{M*} w | indicabit XB | de quo] que

---

⟨nequaquam AT | 5. ⟨scit AT | ⟨aperientur A | 6. § vidit O; ⟨vidit CAT | ⟨et pulchrum A | ⟨et tulit AT | ⟨qui AT | 7. § cumque O; ⟨cumque CAT | ⟨consuerunt A | 8. ¶ et cum XI. TMΦP^{2}; *Div. sine num.* Ψ^{M}; § et cum O; ⟨et cum CA | ¶ abscondit IX. $C^{2}X\Sigma$; ⟨abscondit A | 9. ¶ vocavitque XI. Ω^{M}; § vocavitque O; ⟨vocavitque C AT | 10. ⟨qui CAT | ⟨vocem CT | 11. § cui O; ⟨cui CAT | ⟨quis CT | ⟨nisi GA.

tibi praeceperam ne comederes comedisti
12 dixitque Adam mulier quam dedisti sociam mihi dedit mihi de ligno et comedi
13 et dixit Dominus Deus ad mulierem quare hoc fecisti
quae respondit serpens decepit me et comedi
14 et ait Dominus Deus ad serpentem
quia fecisti hoc maledictus es inter omnia animantia et bestias terrae
super pectus tuum gradieris
et terram comedes cunctis diebus vitae tuae
15 inimicitias ponam inter te et mulierem
et semen tuum et semen illius
ipsa conteret caput tuum
et tu insidiaberis calcaneo eius
16 mulieri quoque dixit
multiplicabo aerumnas tuas et conceptus tuos
in dolore paries filios et sub viri potestate eris et ipse dominabitur tui
17 ad Adam vero dixit
quia audisti vocem uxoris tuae

---

12. sociam mihi GA; mihi sociam O | 14. es GA; eris O | cunctis AO; omnibus G | 15. ipsa GA; ipse O | calcaneo GA; calcaneum O | 16. conceptus GA; conceptos O.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

Σ^{T*}; quod Σ^{T2} | tibi praeceperam] P*; ∼ pr(a)eceperam tibi $\Lambda^{H}\Pi$BTMΦ$\Theta^{AM}P^{2}$ agrelꝛc *cum ant. vers.* | pręciperam O | comederis OP*.

12. adam] *in ras.* T^{1} | socia Π^{c} | ∼ mihi sociam $\Lambda^{H}\Sigma$OPΩagrelꝛc | mihi + ipsa Π^{c} | de ligno *om.* Σ^{M}. *Cf. Aug. de civ. dei 14, 11; de gen. ad litt. 11, 35.*

13. et dixit] dixit (et *om.*) O; dixitque Π | deus *om.* $\Sigma^{OM}\Phi^{Z*}\Theta^{A*}\Psi^{D}$ | ∼ fecisti hoc Φ^{R1} *in ras.* | respondit] ait O *cum ant. vers.* | comedi] come G†.

14. deus *om.* $T*\Psi^{D}$a | ∼ hoc fecisti Φ^{A2} | es] eris $\Lambda^{H}\Sigma^{M}\Phi P^{2}O\Theta^{M*}\Psi^{D2}$ | supra C *cum Ambr. de par. 15* | terram] Φ^{A*}; terra BΦ^{A2} | comedis T*P* | cunctis] omnibus G; homnibus C *cum Cypr. test. 2, 9; Lucif. Calar. de s. Athan. 11.*

15. inimiciciam O*; inimicitiam O^{2} *cum hebr. LXX, Cypr. loc. cit.;* inimicias $\Lambda^{H}\Psi^{F}$ | ipsa = GCΛXΠΣ^{T2OM}BAT^{2}MΦ $\Theta^{AM}P^{2}\Psi^{DFM}$Ωagrelꝛc *cum Ambr. de fuga saec. 7, 43; Aug. de gen. c. Man. 2, 18* (et illa obseruat caput eius); *de gen. ad litt. 11, 1; Hier. in Isai. l. 16, c. 58, 12* (et audiuit [Eua] a Domino: Tu obseruabis caput eius); *item in Ezech. l. 14, c. 47, 3;* ipse $\Sigma^{T*}T*OP*$ *cum LXX; Cypr. test. 2, 9; Lucif. Calar. de s. Athan. 1, 1; Hier. quaest. hebr. ad loc.* | conterit A† | insidiaueris GCAOP*; insidiabiris Φ^{A*GV}; insidiabis Ω^{M} | calcaneum CΛ^{L*} XΦ^{RAZ*GV}OPΨ^{M} *cum Cypr., Lucif. Calar., Hier. quaest. hebr. loc. cit.* ¶ *rasura in mg.* Θ^{M} | ∼ eius calcaneo T.

16. mulieri] *in ras.* Ψ^{M2} | dixit + deus Ω^{S} | conceptos Λ^{L}*XBM*OP* | tui] tibi OΩ^{M}.

17. ad adam = G*XΠAOw; adae G^{2} $\Lambda^{L}\Sigma^{O}$TMΦ$\Theta^{AM}P\Psi^{DFM}$grelꝛc; ade CΛ$^{H}\Sigma^{TM}$ BΩa | uxoris] mulieris O *cum Cypr. test.*

---

12. § dixitque O; ⟨dixitque GCAT | ⟨mulier CT | 13. § et dixit O; ⟨et dixit GCAT | ⟨quare GT | ⟨quae GCAT | ⟨serpens GT | 14. ¶ et ait II. Ω^{M}; XIII. O (*märg.*); § et ait O; ⟨et ait GCAT | ⟨quia GCAT | ⟨super GCAT | ⟨et terram GA | 15. ⟨inimicitias GCAT | ⟨et semen GA | ⟨ipsa GAT | ⟨et tu A | 16. ¶ mulieri. *Div. sine num.* Ψ^{M}; § mulieri O; ⟨mulieri GCAT | ⟨multiplicabo GCAT | ⟨et conceptus G | ⟨in dolore GAT | ⟨et ipse G | 17. § ad adam O; ⟨ad adam GCAT | ⟨quia GAT.

et comedisti de ligno ex quo praeceperam tibi ne comederes
maledicta terra in opere tuo
in laboribus comedes eam cunctis diebus vitae tuae
18 spinas et tribulos germinabit tibi
et comedes herbas terrae
19 in sudore vultus tui vesceris pane
donec revertaris in terram de qua sumptus es
quia pulvis es et in pulverem reverteris
20 et uocauit Adam nomen uxoris suae Hava eo quod mater esset cunctorum viventium
21 fecit quoque Dominus Deus Adam et uxori eius tunicas pellicias
et induit eos 22 et ait
ecce Adam factus est quasi unus ex nobis sciens bonum et malum
nunc ergo ne forte mittat manum suam
et sumat etiam de ligno vitae
et comedat et vivat in aeternum
23 emisit eum Dominus Deus de paradiso voluptatis
ut operaretur terram de qua sumptus est

---

18. germinauit GAO | herbas GO; herbam A | 20. haua GA*; haeua A^2; eua O | 21. adam A; ad adam G*; adae G^{2}O | 23. emisit GA; et emissit O.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

3, 58; de bono pat. 10, 11 | tuae + plus quam me Ψ^{FM}. *Cf. lib. responsor. qui s. Greg. tribuitur (resp. in sexages.)* | ne] ut non A. *Cf. supra v. 1; om.* $\Theta^{M\dagger}$ | comederis P* | tuo + escam G* | lauoribus O | eam = GΛ^{L}XΠΣATΦOΘ$^{AM}\Omega^{M}$ɡɯ *cum hebr., LXX, Hilar. in ps. 66; Ambr. de par. 15;* ex ea Λ^{H}MΨ^{DFM}PΩ^{SJ}ɑrelʃɕc *cum Cypr. test. 3, 58; Aug. de gen. c. Man. 20;* de ea C; ea B | ¶ heb. ant. Rab. ex ea *Iac* | cunctis] omnibus Λ^{H}. *Cf. Cyp. et Aug. loc. cit.*

18. spinas — 19 uesceris] *in ras.* Π^{c} | germinauit GΠ$^{c*}\Sigma^{T}$AOP* | comedas $\Psi^{D}\Omega^{M*}$ | herbam AΨ^{D}ɯc *cum hebr. et LXX qui num. sing. habent. Item ant. vers.* (foenum, pabulum).

19. panem CXΣ^{TM}B$\Phi^{RA*Z*GV}$PΨ^{M} | pane + tuo $\Lambda^{H}\Pi\Psi^{F2}\Omega$ɑgelʃɡ *cum LXX et ant. vers.* (panem tuum) | in terra CΦ^{A} | sumptus es + et Ω^{M} | quia puluis es *om.* Ψ^{D} | reuertaris Π^{c}.

20. et uocabit CX; uocauitque Ω^{M} | hadam C | nomen *om.* Σ^{T} | uxori $\Pi^{c}\Sigma^{T}O^{\dagger}$ Ψ^{FM} | haua = GA*; haeua A^2; heua relvɡc; aeua Π^{c}M; eua CΛ^{L}XΠ^{D}ΣBTΦOΘ^{AM2}P $\Psi^{DM}\Omega$ɑg; aeuam Ψ^{F}; euam $\Lambda^{H}\Theta^{M*}$ | ∼ esset mater Ω^{M}.

21. fecitque Ω^{M} | deus *om.* Θ^{A*} | adam = $\Lambda^{L*}\Pi$AT$\Phi^{RAZGP}\Psi^{M}$ɯ; ad adam G*Φ^{V}; adae G$^2\Sigma^{TO}$BOΘ^{AM}PΨ^{DF}grelʃɡc; ade Λ^{L2H}X$\Sigma^{M}\Omega$ɑ | uxoris Θ^{A*} | tonicas MO*P* | pelliceas Ω^{SJ}ɑgrelvɡc.

22. ∼ quasi unus ex nobis factus est ɑgrelʃɡc | mittam O | biuat O; uibat CX; uiuet Σ^{O}.

23. emisitque Ω^{SJ}; et emisit ΣBPgrc; et emissit O; et misit $\Pi^{c}\Psi^{F*}$ ¶ antiqui absque que habent *Guill.* | deus *om.* CΣ^{T} | uolumptatis CX | ut] et Ψ^{D}.

⟨et comedisti A | § maledicta O; ⟨maledicta GAT | ⟨in laboribus GAT | 18. § spinas O; ⟨spinas GAT | ⟨et comedes G | 19. § in sudore O; ⟨in sudore GCAT | ⟨donec GA | ⟨quia GA | ⟨et in G | 20. § et vocavit O; ⟨et vocavit GCAT | ⟨eo quod G | 21. ¶ fecit II. Θ^{A2M2}; XII. ΛTMΦP$^{2}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* GAΨ^{M}; § fecit O (XIII. *in marg.*); ⟨fecit GC | ⟨et induit GA | 22. ⟨et ait G | § ecce O; ⟨ecce GAT | § nunc O; ⟨nunc GCAT | ⟨et sumat A | ⟨et comedat GA | 23. § et emisit O; ⟨emisit GC AT | ⟨ut operaretur A | ⟨de qua G.

[24] eiecitque Adam
et collocavit ante paradisum voluptatis
cherubin et flammeum gladium atque versatilem
ad custodiendam viam ligni vitae.
IV. [1] Adam vero cognovit Havam uxorem suam
quae concepit et peperit Cain dicens
possedi hominem per Dominum
[2] rursusque peperit fratrem eius Abel
fuit autem Abel pastor ovium et Cain agricola
[3] factum est autem post multos dies
ut offerret Cain de fructibus terrae munera Domino
[4] Abel quoque obtulit de primogenitis gregis sui et de adipibus eorum
et respexit Dominus ad Abel et ad munera eius
[5] ad Cain vero et ad munera eius non respexit
iratusque est Cain vehementer et concidit vultus eius

IV. 1. hauam G*; haeuam G²A; heua O | 2. rursusque GA; rursumque O | 5. eius GO; illius A.

Desunt ΘHGΨB.

24. eicitque P*; hegecitque C | paradisum G; paradiso C | uolumptatis CX; uolunptatis O | cherubin] Θ M*; cerubin CXΦAZΘAM²; cherubim ΠΨFgrelbgc; cherubym Ωs; cerubim B | adque CXO | uiam *om.* P* | ligni uitae *om.* ΦA*.

IV. 1. adam uero — 3 domino munera] *prius om. in marg. add.* ΩM¹ | uero *** ΘA | hauam = G*; haeuam G²A; heuam relbgc; heva O; aeuam ΠcMPΨF; euam CΛXΠDΣBTΦΘAMΨDMΩSJag ; *om.* ΩM | ∼ uxorem suam (h)euam ΘAMΨDrelgc | cain] *in ras.* ΘA¹; cayn CΛHXΣTOBΩJa; chain ΦA*; chaim ΩM | possidi G*P* | per dominum] T*; per deum CΛXΠΣOMBT² MΦΘAMΨDFMΩagelgc *cum LXX; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.; Aug. de civ. Dei 15, 15.*

2. rursumque CΛXΠΣBTMΦOΘAM PΨDFMΩagrelgc | (rursusque) + concepit et O *ex v. praec. Cf. v. 17.* | habel C | et *om.* Ωs | cain] ΦZ¹ *in ras.;* cayn CΛH XΠcBΩJa; chaim ΩM | agricola] agrua O†; agricula O¹P*.

3. multus ΦP* | dies *om.* ΨD* | offeret A†OP*ΨD* | cayn CΛHBΩJa; chaim ΩM | ∼ cayn hofferret C | ∼ domino munera ΩM.

4. habel C | obtullit O; *om.* ΣTO | de (*ante* adipibus) *om.* O | dominus] deus B *cum LXX; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | ad (*ante* abel) *om.* A† | habel C.

5. ad cain uero] *in ras.* ΠC¹ | cayn CΛHBΩJa; caym ΩM | uero] autem arelg *cum Ambr. enarr. in ps. 45, 15; exp. in ps. 118, 17, 12; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | eius] illius ΛΠDATMΦRZ¹GVP ΘAMPΨDFMΩSJagrelbgc; *om.* ΦZ† | iratus (que *om.*) O | cayn CΛHBΩJMa | concidis B.

---

24. ⟨eiecitque GCT | ⟨et collocavit A | § cherubin O; ⟨cherubin GA | ⟨atque G | ⟨ad custodiendam A.

IV. 1. ¶ adam IV. ΩSJag; V. A; X. C²XΣOM; XIII. ΛΠDΦTMP²ΩM; XIV. O *marg.; Div. sine num.* ΣTBΨDFM; § adam O; ⟨adam GC | ⟨quae GAT | ⟨possedi AT | 2. ⟨rursusque GCAT | § fuit O; ⟨fuit GAT | ⟨et cain G | 3. § factum O; ⟨factum G CAT | ⟨ut offerret GA | 4. ⟨abel GAT | ⟨et respexit GCAT | 5. ⟨ad cain GAT | ⟨iratusque GCAT.

6 dixitque Dominus ad eum
quare mestus es et cur concidit facies tua
7 nonne si bene egeris recipies
sin autem male statim in foribus peccatum aderit
sed sub te erit appetitus eius et tu dominaberis illius
‖ dixitque Cain ad Abel fratrem suum egrediamur foras
cumque essent in agro
consurrexit Cain adversus Abel fratrem suum et interfecit eum
9 et ait Dominus ad Cain ubi est Abel frater tuus
qui respondit nescio num custos fratris mei sum
10 dixitque ad eum quid fecisti
vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra

---

6. mestus GA; iratus O *et cet. ex v. praec.* | 7. dominaueris GAO | 9. fratris mei sum GA; fratris mei ego sum O.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

6. ad eum] *om.* X; ad cayn Ω^{M} *cum LXX et ant. vers.* | mestus] iratus CΛXΠΣBTMΦOΘ^{AM}PΨ^{DFM}Ω ɑgrelꝺȝc | es *om.* O | ∼ facies tua concidit Σ^{M}.

7. si uene O | respicies C* | sin] si A | in foris X | peccatum aderit] *in ras.* Φ^{z1} | peccatum + tuum G^{2} (*sup. lin.*) Ω^{s} ɑclȝc *cum Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | adherit $\Sigma^{T}\Psi^{DM*}\Omega^{M}$; erit Ψ^{F*} | ∼ aderit peccatum P | adpetitus GXT*O Θ^{AM}P; apetitus $\Lambda^{H}\Pi^{c}$ | eius] tuus Ω^{s} *cf. supra* (peccatum tuum) | dominaueris GΠ^{c}AO; dominabiris Φ^{R2}(*in ras.*)^{A*} Φ^{z*GV}; dominaris XΣ^{T}.

8. dixitque + autem O | cayn CΛ^{H} XΠ^{c}BΩ^{JM} | habel C; *om.* ɑ | suum *om.* ɑ | ∼ fratrem suum abel P* | egrediamur foras] *caract. minutiori in* ɡ; *non legitur enim in hebraeo.* ¶ Dixitque Cain ad Abel fratrem suum. Hieronymus: dixit ea scilicet quae Dominus ei dixerat. Unde superfluit quod sequitur: « egrediamur foras », nec hebr. habet nec LXX, sed usus obtinuit *Hug.;* « egrediamur foras » Hieronymus: superfluum est quod additum est: « transeamus in campum ». Haec erat tunc littera antequam transferret Hieronymus, non illa quae supra posita est iuxta omnes *Guill.;* Hieronimus dicit quod hoc superfluit in nostris codicibus et samaritanis, nec est in hebreo *Iac;* Sciendum est esse quedam in latinis codicibus que non habent hebrei, ut est illud in Genesi ... « egrediamur foras ... » nec unum uolumen ubi non habeantur potui reperire *Maniacoria in Praef.* (*Codd. Venet. X, 178, fol. 141^{v}; Bruxell. 4031-33, fol. 1-1^{v}*) | foris O | cayn CΛ^{H}BΩ^{JM}ɑ | habel C | ∼ fratrem suum abel P†Ω^{s}ɑ reȝc | interficit O.

9. cayn C$\Lambda^{H}\Pi^{c}$BΩ^{JM}ɑ | habel C | numquid XΠ^{c}TΦ^{AG}OP*$\Psi^{F}\Omega^{s}$ȝ; nunquid $\Pi^{D}\Omega^{J}$rel; nūquid Ω^{M}ɑɡ *cum Ambr. de par. 14; de Cain et Abel 2, 9* | custus CΛ^{L}*XT†Φ^{z*} | fratris mei sum = GΛ^{H}AT M$\Phi P^{2}\Omega^{SJ}$ɯ; fratris mei ego sum Λ^{L}X Σ^{OM}O; fratris mei sum ego C$\Pi\Sigma^{T}$BΘ^{AM}P* $\Psi^{DFM}\Omega^{M}$ɑgrelȝc. *Add.* ego *cum LXX. Cf. Ambros. loc. cit.*

10. ad eum + dominus O. *Cf. LXX in minusculis* | quid fecisti *om.* X*Π | ∼ tui fratris Σ^{O}.

---

6. § dixitque O; ⟨dixitque GAT | ⟨quare GAT | 7. ⟨nonne GAT | ⟨sin GA | ⟨sed GAT | 8. ¶ dixitque VI. A; XIII. Ω^{M}; XIV. ΛTMΦP^{2}; *Div. sine num.* Ψ^{M}; § dixitque O; ⟨dixitque GC | ⟨egrediamur CT | ⟨cumque GCAT | § consurrexit O; ⟨consurrexit A | ⟨et interfecit G | 9. § et ait O; ⟨et ait GCAT | ⟨ubi GT | ⟨qui GAT | ⟨nescio GT | 10. § dixitque O; ⟨dixitque GCAT | ⟨quid CT | ⟨vox GA.

11 nunc igitur maledictus eris super terram
quae aperuit os suum et suscepit sanguinem fratris tui de manu tua
12 cum operatus fueris eam non dabit tibi fructus suos
vagus et profugus eris super terram
13 dixitque Cain ad Dominum
maior est iniquitas mea quam ut veniam merear
14 ecce eicis me hodie a facie terrae
et a facie tua abscondar
et ero vagus et profugus in terra
omnis igitur qui invenerit me occidet me
15 dixitque ei Dominus
nequaquam ita fiet
sed omnis qui occiderit Cain septuplum punietur
posuitque Dominus Cain signum ut non eum interficeret omnis qui invenisset eum
16 egressusque Cain a facie Domini habitavit in terra profugus ad orientalem plagam Eden

---

12. super terram GA; super terra O | 15. septuplum A; septumplum G; in septuplum O.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

11. igitur] ergo $T\Phi\Omega^{JM}$ | os] *in ras.* Φ^{z1}.

12. eam] *in ras.* $\Phi^{z1}\Theta^{M1}$; terram $\Lambda^{H}\Psi^{DFM}$ *cum hebr. et LXX; Ambros. de noe et arca 29* | dauit AO; dabi Ψ^{M*} | tibi *om.* $\Psi^{DFM}\mathfrak{r}$ | fructos Λ^{L}; fruttos Ω^{M*} | super terra $\Lambda^{L}O$ | terram + omnibus diebus uit(a)e tu(a)e $C\Sigma^{O}$ *ex cap. 3, v. 17.* ¶ Quidam habent « omnibus diebus uite tue », sed ant. hebr. Raban. Ysid. non habent *Iac;* « super terram dixitque ». Nihil est interponendum iuxta hebr. et ant. *Guill.*

13. cayn $C\Lambda^{H}\Pi^{c}B\Omega^{JM}\mathfrak{a}$ | inquitas G† | uenia G†.

14. eiicis Ω^{S} grelbgc; eicies $B\Theta^{AM*}P^{J}$ *in ras.* Ψ^{D} *cum Tert. adv. iud. 5;* eiecis Φ^{V*}; eiecisti Σ^{TO} | odie $CX\Sigma^{M}O$ | faciet* errae G | tuae Σ^{O*}; tue X | ero] ego Σ^{T} | in terram C; super terram ΣB *cum LXX; Tert. loc. cit.; Ambros. epist. 37, 31; Aug. contra Faust. 12, 12* | omnes OP* | igitur] enim G | me *om.* P* | occidit P*.

15. ei *om.* $\Pi^{D*}\Psi^{F*}$ | dominus *om.* Θ^{A*} | fiat O | ∼ fiet ita $T\Phi\Omega^{M}$ | omnes O | occiderit **** P | cayn $C\Lambda^{H}B\Omega^{JM}\mathfrak{a}$ | septumplum $G\Lambda^{L}B$; in septuplum $X\Sigma^{T2O}O\Theta^{A}$; in septuplo Σ^{T*} | punetur O | dominus + deus B *cum LXX* | cayn $C\Lambda^{H}B\Omega^{M}\mathfrak{a}$; chayn Ω^{S} | ca(i)n signum = $GC\Lambda^{L}X\Pi\Sigma^{T}ATMO\Theta^{AM}P^{*}\Psi^{DFM}\mathfrak{w}\mathfrak{c}$; c(ai)n in signum $\Lambda^{H}\Sigma^{OM}B\Phi P^{2}\Omega^{S2M}$; in cain signum agrelgc *cum ant. vers.;* in signum chayn Ω^{S*}; signum in cain Ω^{J}; ¶ ā in signum Θ^{M} | interficerit O* | ∼ interficeret eum agrelbgc | omnes O | quinuenisset G*; qui inueniret Λ^{H}.

16. egressusque + est Π^{c} | cayn C $\Lambda^{H}\Pi^{c}B\Omega^{JM}\mathfrak{a}$ | domini + et O | habitabit GXB | terra aith: profugus ** Λ^{H} *cum LXX; Hier. quaest. hebr. in gen.* (in terra Naid); *tract. de psalm. 108 (ed. Morin p. 191); Eucher. instr. 1, 15* | ∼ profugus in terra Ω^{S} agrelgc | heden C; aeden XB Ψ^{F}; edem O.

---

11. § nunc O; ⟨nunc GAT | ⟨maledictus G | ⟨quae A | ⟨et suscepit G | 12. § cum O; ⟨cum AT | ⟨vagus GA | 13. ¶ dixitque XIV. Ω^{M}; § dixitque O; ⟨dixitque GCAT | ⟨maior GAT | ⟨quam G | 14. ⟨ecce GAT | ⟨et ▪ A | ⟨et ero GA | ⟨omnis AT | 15. § dixitque O; ⟨dixitque GCAT | ⟨nequaquam GAT | ⟨sed GA | ⟨posuitque GCAT | 16. ¶ egressusque II. Ω^{M}; § egressusque O; ⟨egressusque GCAT | ⟨habitavit G.

17 cognovit autem Cain uxorem suam
quae concepit et peperit Enoch
et aedificavit civitatem vocavitque nomen eius ex nomine filii sui Enoch
18 porro Enoch genuit Irad
et Irad genuit Maviahel
et Maviahel genuit Mathusahel
et Mathusahel genuit Lamech
19 qui accepit uxores duas
nomen uni Ada et nomen alteri Sella
20 genuitque Ada Iabel qui fuit pater habitantium in tentoriis atque pastorum
21 et nomen fratris eius Iubal ipse fuit pater canentium cithara et organo
22 Sella quoque genuit Tubalcain qui fuit malleator et faber in cuncta opera aeris et ferri
soror vero Tubalcain Noemma
23 dixitque Lamech uxoribus suis

---

20. adque GAO.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

17. autem *om.* Φ^{z*} | cayn $\Lambda^{H}\Pi^{c}B\,\Omega^{JM}\mathfrak{a}$ | suam *om.* O | peperit — 20 genuitque] *in ras. caract. minutioribus* Θ^{A} | peperit + filium nomine $X\Sigma$ | aenoch $X\Psi^{F}$; henoch reſvȝc; aenoc Π^{c}; haenoc C; enoh Φ^{z} | et *om.* X | edificauit O; edificabit X $\Sigma^{T*}B$ | uocabitque $X\Sigma^{T*}B$; et uocauit $\Omega^{s}\mathfrak{a}$ | fili $G\Phi^{G}$ | aenoch $X\Pi^{c*}\Psi^{F}$; henoch Ω^{s} reſvȝc; aenoc Π^{c2}; haenoc C.

18. aenoch $C\Pi^{c*}\Psi^{F}$; henoch Ω^{s} reſvȝc; enoc $G\Phi^{A*}$; aenoc $X\Pi^{c2}$ | genuit *om.* B* | irad et irad genuit *om.* Ψ^{D} | irat $X\Sigma^{M}$; yrad $\mathfrak{a}$; yrat C (*bis repetuntur*) | mauiahel = $G\Lambda\Pi^{D}\Sigma^{M}ATM\Phi\Theta^{AM}P\,\Psi^{DM}\Omega^{JM}$; mauiael $C\Omega^{s}\mathfrak{a}$greſvȝc; mauihel $O\Psi^{F}$; mauiehel B; mabiahel Π^{c}; manuiahel $X\Sigma^{TO}$ | et *om.* Ω^{s} | mauiael $C\Omega^{s}\mathfrak{a}\mathfrak{g}$ reſvȝc; mauiel X; mauihel $O\Psi^{F}$; mauiehel B; mabiahel Π^{c}; manuiahel Σ^{TO*} | (1) mathusahel = $\Pi\Sigma^{TO2}A^{1}M^{2}$ (thu *in ras.*) $\Theta^{A}\Omega^{M}$; matusahel $G\Lambda X\Sigma^{O*}BA^{\dagger}T\Phi O\Theta^{M}\,P\Psi^{DFM}$; mathusael $\Omega^{s}\mathfrak{a}$greſvȝc; matusael $C\Sigma^{M}\Omega^{J}$ | (2) mathusahel = $\Pi\Sigma^{TO}AM\Theta^{A}\Omega^{M}$; matusahel $G\Lambda X\Sigma^{M}BT\Phi O\Theta^{FM}P\Psi^{DM}$; mathusael Ω^{s}greſvȝc; matusael $C\Omega^{J}\mathfrak{a}$ | lamec Ω^{M}.

19. accipit O. ¶ $\bar{s}$ sibi Θ^{M} | $\sim$ duas uxores $\mathfrak{a}$greſȝc | ux. duas **** P | hada C | nom G | alteri sella] G^{3}; alterissella G*; alteriussella G^{2} | saella Ψ^{M}.

20. ada ** iabal M^{2} (ia *in ras.*) | iabel = $CX\Pi\Sigma BT^{*}(?)\Phi^{VP}O^{*}(?)\Theta^{AM}\Psi^{FM}\Omega^{SJM2}$ greſvȝc; iabal $G^{*}\Lambda^{H}T^{2}M^{2}\Phi^{A\dagger ZG}P^{2}$; iabaal Φ^{RA1}; ioabal Λ^{L}; ioabel G^{c}; iobabel Ω^{M*}; iobal P*; ihobel A; iahel $\Psi^{D}\mathfrak{a}$; label O^{2} | inhabitantium C | temtoriis X; temptoriis $C\Lambda^{H}$ | adque GCXAO.

21. fratris] Θ^{M1} (fr *in ras.*) | iobal Σ^{TO}; tubal $\Lambda^{H}\Psi^{M}\Omega^{s}\mathfrak{a}$; iubab Φ | cythara $C\Lambda^{H}\Pi T\Phi^{AGP}\Theta^{A}P\Psi^{DM}\Omega^{SJ}\mathfrak{a}$; chithara A; cytthara Φ^{z}; citarae O*; citharae O^{2} | organa Σ^{TO*}; organum B.

22. tubalcain] P*; tubal – cain e; tubalcayn $C\Lambda^{H}X\Pi^{c}B\mathfrak{a}$; tubalchain Σ^{O}; tubalchayn Ω^{s}; thubalcain $T\Phi^{RAGVP}O\Theta^{M}\,P^{2}\mathfrak{g}$; thubalchain A; tubalcaim Ω^{M}; tubal Ψ^{F} | fuit — faber] *in ras.* Π^{D2} | et faber *om.* Π^{c} | operis B | aeris] $\Lambda^{L*}\Psi^{D*}$; eris $\Lambda^{L2H}\Pi^{D}\Psi^{D2F}\Omega^{JM}\mathfrak{a}$; heris C | ferro P* | uero + quoque M* | tubalcain] P*; tubal – cain Ψ^{F}e; tubalcayn $C\Lambda^{H}X\Pi^{c}B\mathfrak{a}$; tubalchain Σ^{O}; thubalcain $\Lambda^{L}ATM\Phi^{RGVP}\,O\Theta^{AM}P^{2}\mathfrak{g}$; thubalchain Φ^{A}; tubalcaim Ω^{M} | noema $\Pi^{D}\Sigma^{OM}B\Psi^{M}\Omega^{SJM2}$greſvȝc; noaema Π^{c}; noemia Ω^{M*}; nemma G*.

23. dixique A†; duxitque Ω^{M} | la-

---

17. § cognovit A *marg.* O; ⟨cognovit GCAT | ⟨quae A | ⟨et aedificavit GAT | ⟨vocavitque G | 18. ⟨porro GAT | ⟨et irad GAT | ⟨et maviahel GAT | ⟨et mathusahel GAT | 19. ⟨qui AG | ⟨nomen GA | 20. § genuitque O; ⟨genuitque GAT | 21. ⟨et nomen GAT | ¶ ipse *Div. sine num.* B | 22. ⟨sella GCAT | ⟨qui GA | ⟨et faber G | ⟨soror GAT | 23. § dixitque O; ⟨dixitque GCAT.

Adae et Sellae
audite vocem meam uxores Lamech
auscultate sermonem meum
quoniam occidi virum in vulnus meum
et adulescentulum in livorem meum
[24] septuplum ultio dabitur de Cain
de Lamech vero septuagies septies
[25] cognovit quoque adhuc Adam uxorem suam et peperit filium
vocavitque nomen eius Seth dicens
posuit mihi Deus semen aliud pro Abel quem occidit Cain
[26] sed et Seth natus est filius quem vocavit Enos
iste coepit invocare nomen Domini.

V. [1] Hic est liber generationis Adam
in die qua creavit Deus hominem
ad similitudinem Dei fecit illum
[2] masculum et feminam creavit eos
et benedixit illis et vocavit no-

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

mec $X\Sigma^{M}$ | suis *** Φ^{Z} | ade $\Lambda X\Pi\Sigma^{TM}O\Psi^{M}\Omega^{JM}\mathfrak{a}$; hade C | selle $C\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Sigma O\Psi^{M}\Omega^{JM}\mathfrak{a}$; saellae G; sellae * Λ^{L} | lamec Σ^{M} | abscultate G; ascultate Ω^{SM} | occisi B | adulescentulum] T*; aduliscentulum $\Phi^{R}P^{*}$; adolescentulum $\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{OM}T^{2}M^{*}\Phi^{A*ZGP}P^{2}\Psi^{DM}\Omega$ grɛlʋʒc; adoliscentulum Φ^{R2A2V}; adolescentem $\mathfrak{a}$ | liborem $GC\Pi^{C*D*}\Sigma^{T}A\Theta^{M*}$; liuore $\Phi^{Z*}\Psi^{DF*}$; libore X | meo $X\Psi^{DF*}$; *om.* Θ^{M*}.

24. septumplum G*B | ulcio + enim Ω^{S*} | dauitur A; *om.* O | cayn $C\Lambda^{H}X\Pi^{C}B\Omega^{JM}\mathfrak{a}$ | lamaech Π^{C}; lamec $X\Sigma^{M}P^{*}$ | septuages G.

25. hadam C | ~ adam adhuc Φ^{A*} | uocabitque X; uocauit (que *om.*) Φ^{Z}†; et uocauit Ψ^{M} | eius] illius $G\Lambda^{L}\Pi^{D}\Sigma\Theta^{AM}P\Psi^{DF}$ *cum Aug. de civit. Dei 15, 8* | sedh $C\Sigma^{T}$; set Σ^{M*} | possuit O; posuitque Φ^{RAZG} | deus] dominus $X\Pi\Sigma^{TO*}MP\Psi^{FM}$ | habel C | cayn $C\Lambda^{H}\Pi^{C}B\Omega^{JM}\mathfrak{a}$.

26. sedh CB | est *om.* O | uocabit $X\Sigma^{T}B$ | ęnos Ψ^{F}; aenos $CX\Pi^{C}$ | istae $\Pi^{C}\Phi^{R}$; yste Σ^{T} | coepit] Φ^{A*}; cępit $\Pi^{C}\Psi^{F}$; cepit $C\Lambda X\Pi^{D}\Sigma B\Phi^{A2}O^{*}\Psi^{DM}\Omega^{JM}\mathfrak{a}$ | domini + dei nostri X *cum LXX et ant. vers.* (domini dei).

V. 1. liuer generationes O | quo Φ^{Z}† | creabit $X\Sigma^{T}B$ | ~ creauit qua A* | ad similitudinem] $\Pi^{D*}\Omega^{M*}$; ad similitudem G; ad imaginem $B\Psi^{DFM}$ *cum LXX; Aug. de civ. Dei 15, 21; Vigil. Taps. c. Arian. 2, 42;* ad ymaginem et similitudinem $\Pi^{D2}\Omega^{SJ}$; ad imaginem et ad similitudinem Ω^{M2}. ¶ ad imaginem et dei similitudinem fecit illum *Hug.;* antiqui cum hebreo: hic est liber generationis Adam. in die qua creauit Deus hominem ad similitudinem Dei *Guill.* | fecit] creabit B | illum] eum A.

2. et feminam – et uocauit] *in ras.* Θ^{A1} | foeminam Cɛl | creabit CX; fecit Λ *cum Aug. loc. cit.* | benedixit] bedit G† | uocabit X | hadam C | adam + et eua

---

〈audite GAT | 〈auscultate GAT | 〈quoniam A | 〈et adulescentulum GA | 24. 〈septuplum GCAT | 〈de lamech GA | 25. ¶ cognovit VII. A; XI. $C^{2}X\Sigma$; XV. $\Lambda\Pi^{D}TM\Phi P^{2}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $G\Psi^{DFM}$; § cognovit O; 〈cognovit C | 〈et peperit G | 〈vocavitque GAT | 〈posuit AT | 〈semen G | 26. 〈sed GAT | 〈quem G | 〈iste GAT.

V. 1. ¶ hic V. $\Omega^{SJ}\mathfrak{a}\mathfrak{g}$; XVI. $\Lambda TM\Phi P^{2}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $G\Psi^{DFM}$; § hic A *marg.* O; 〈hic CA | 〈in die GA | 〈hominem G | 〈ad similitudinem AT | 2. 〈masculum GA | 〈et benedixit GAT | 〈et vocavit G.

men eorum Adam in die qua creati sunt
3 vixit autem Adam centum triginta annis
et genuit ad similitudinem et imaginem suam
vocavitque nomen eius Seth
4 et facti sunt dies Adam postquam genuit Seth octingenti anni
genuitque filios et filias
5 et factum est omne tempus quod vixit Adam anni nongenti triginta et mortuus est
6 vixit quoque Seth centum quinque annos et genuit Enos
7 vixitque Seth postquam genuit Enos octingentis septem annis
genuitque filios et filias
8 et facti sunt omnes dies Seth nongentorum duodecim annorum et mortuus est
9 vixit vero Enos nonaginta annis et genuit Cainan
10 post cuius ortum vixit octingentis quindecim annis
et genuit filios et filias
11 factique sunt omnes dies Enos

V. 2. in die qua GO; in die quo A | 3. annis GA; annos O | 5. anni GA; *om.* O.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

Σ^{T2} | qua] P*; quo $\Lambda X\Sigma BAT\Phi^{RAZ\dagger GVP}\Theta^{AM}P^{2}\Omega^{JM}$grelꝫc.

3. annos $O\Theta^{A}$; annorum Φ^{A} | genuit + filium $\Lambda^{H}\Sigma^{o2M}\Phi^{R2}\Psi^{M2}\Omega^{SM}$aelꝫ. *Cf. Hier. epist. 51, 6* (et peperit ei filium). ¶ Hebr. et LXX et antiqui non habent filium sed subauditur *Hug.* | et imaginem *om.* X | ∼ ad similitudinem suam et imaginem G; ad (i)maginem et similitudinem suam $\Lambda\Pi M$aelꝫc | suam + filium $\Pi^{D*}\Sigma^{T2}$. *Cf. Hier. loc. cit.* | uocabitque $X\Sigma^{T}B$; uocabit(que *om.*) C | sedh C.

4. sunt + omnes G^{2} (*in marg.*) O: *Invenitur apud LXX in cod. minusc. add. forte ex versu seq.* | adam] seth Σ^{M*}; hadam C | sedh C | octungenti B; octingentis Ψ^{F} | annis Ψ^{DF} | et genuit $\Sigma\Psi^{M}$ | filios et filios Θ^{A}.

5. quo $\Lambda^{H}\Theta^{AM}\Omega^{S}$ | hadam C | anni] Ψ^{F*}; annis Ψ^{F2}; annos Σ^{M}; *om.* $\Sigma^{o\dagger}$O | nongenti] Ψ^{F*}; nungenti G; nonungenti X; non**genti Λ^{H}; nongentis Ψ^{F2}; DCCCC os Σ^{M} | ∼ nong. trig. ann. Σ^{M} | et mortuust G; *om.* Ψ^{F*}.

6. quoque] autem Ω^{M} | sedh C | quinque] *in ras.* P^{1}; quinquem X; quinquaginta Θ^{A} | annos] G*; annis $G^{2}\Lambda X\Phi P\Omega$agrelꝫc | ęnos Ψ^{F}; haenos C | enos*** *una linea erasa in* P.

7. uixit quoque $\Sigma^{o}\Theta^{AM}$ | sedh C | genuit *om.* Σ^{o*} | aenos C | octingintis septem O; octungentis septem XB; DCCCVII $C\Sigma^{M}A$; octingentis (septem *om.*) Ω^{M} | annis] A^{1} (is *in ras.*); annos $C\Sigma^{M}$ | et genuit X.

8. sedh C | nungentorum $G\Lambda^{L*}X*B$; nonagentorum X^{2} | DCCCCXII annos Σ^{M} | mortuos P†.

9. ęnos X; haenos C | enos + centum Ψ^{M2} *cum LXX* | nunaginta Λ^{L*} | LX annos Σ^{M} | caynan $C\Lambda^{H}XB\Omega^{J}$a; chaynan Ω^{S}.

10. octongentis O†; octungentis B; nongentis Λ^{H}; DCCCC Λ^{L} | octingentis ** (XV *sub ras.*) O; DCCCXV Θ^{A1} (XV *in ras.*) | DCCCXV annos C.

11. factique sunt – mortuus est] *in ras. et litt. minutioribus* Θ^{A1} | et facti

---

3. § vixit A *marg.* $O\Sigma^{T}$; ⟨vixit GCAT | ⟨et genuit GA | ⟨vocavitque GAT | 4. § et facti O; ⟨et facti GCAT | ⟨genuitque GA | ⟨et filias G | 5. § et factum O; ⟨et factum GAT | ⟨et mortuus G | 6. § vixit $O\Sigma^{T}$; ⟨vixit GCAT | ⟨et genuit G | 7. § vixitque A *marg.* O; ⟨vixitque GAT | ⟨genuitque A | ⟨et filias G | 8. § et facti O; ⟨et facti GAT | ⟨duodecim G | ⟨et mortuus G | 9. § vixit A *marg.* $O\Sigma^{T}$; ⟨vixit GCAT | ⟨et genuit G | 10. ⟨post GAT | ⟨octingentis G | ⟨et genuit A | ⟨et filias G | 11. § factique O; ⟨factique GAT.

nongentorum quinque annorum et mortuus est
12 vixit quoque Cainan septuaginta annis et genuit Malalehel
13 et vixit Cainan postquam genuit Malalehel octingentos quadraginta annos
genuitque filios et filias
14 et facti sunt omnes dies Cainan nongenti decem anni et mortuus est
15 vixit autem Malalehel sexaginta quinque annos et genuit Iared
16 et vixit Malalehel postquam genuit Iared octingentis triginta annis
et genuit filios et filias
17 et facti sunt omnes dies Malalehel octingenti nonaginta quinque anni et mortuus est
18 vixitque Iared centum sexaginta duobus annis et genuit Enoch
19 et vixit Iared postquam genuit Enoch octingentos annos
et genuit filios et filias
20 et facti sunt omnes dies Iared

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

sunt Ω^{M}; facti sunt (que *om.*) $\Lambda^{L}\Sigma^{T}$ | ęnos X; aenos C | nungentorum $G\Lambda^{L*}$ $X\Pi$; nongintorum P*; nongenti αgrelʒc | quinquem X; *om.* Λ^{L*} | (DCCCCV) annos Σ^{M}; anni αgrelʒc | et *om.* G*.

12. caynan $C\Lambda^{H}B\Omega^{JM}\alpha$; chaynan Ω^{S} | LXX annos Σ^{M} | malaleel grelυʒc; malelehel $B\Psi^{F*}$; maallehel Σ^{T}.

13. uixit — malalehel *om.* Ω^{S*} | caynan $C\Lambda^{H}X\Omega^{JM}\alpha$; chaynan Ω^{S2} | mal(a)lehel — 19. filios] *partim deest in* B, *codice lacerato* | malaleel grelυʒc; malelehel B | octingintos O; octingentis $\Lambda\Pi^{D}$ $\Sigma^{O}M^{2}\Phi^{RA2}$ zgvp$P\Psi^{DFM}\Omega$αgrelʒc; octingintis M*; octongentis Φ^{A*}; octingenti Π^{C} | annis $\Lambda\Pi\Sigma^{O}M\Phi P\Psi^{DFM}\Omega$αgrelʒc.

14. dies] ¶ $\bar{s}$ vitae Θ^{M} | caynan C $\Lambda^{H}X\Pi^{D}B\Omega^{JM}\alpha$; chaynan Ω^{S} | nongenti Ψ^{F*}; nungenti GXΠB; nongentis Ψ^{F2} | decim $M*\Omega^{M}$ | anni] Ψ^{F*}; annis $O\Psi^{F2}$.

15. malaleel Φ^{R}grelυʒc; malelehel B | quinque *om.* $C*\Sigma^{O*}$ | annis $C\Lambda X\Pi M$ $\Phi P\Psi^{DFM}\Omega$αgrelʒc | iaret Σ^{M}; iareth CXΠ $\Sigma^{O}BAP\Psi^{DFM}\Omega^{M}$; iareh Σ^{T}; ared Θ^{M*}.

16. malaleel grelυʒc; malelehel B; maallehel Σ^{T} | iaret Σ^{M}; iareth $CX\Pi\Sigma^{TO}$ $BAP\Psi^{DFM}\Omega^{M}$ | octungentis triginta annis X; octingenti triginta anni Π^{C}; DCCCXXX annos C | filios ac filias Ψ^{F}.

17. malaleel grelυʒc; malelehel B; maallehel Σ^{T} | octingenti] $\Phi^{V}\Psi^{F*}$; octungenti X; octinginti O; octingentis $\Lambda^{H}\Phi z*$ Ψ^{F2} | nonaginta] LX^{ta} Σ^{O} | quinquem X; *om.* G† | anni] Ψ^{F*}; annis $\Lambda^{H}\Phi^{V}\Psi^{F2}$; *om.* O.

18. uixit quoque Π; uixit (que *om.*) α | iaret Σ^{M}; iareth $CX\Pi\Sigma^{O}BAP\Psi^{DFM}\Omega^{M}$; iareh Σ^{T} | duobus] P; duo Π^{C} | annos C (*qui scripsit* CLXII) P* | genoit O† | ęnoch X; aenoch Π^{C}; enoc $\Sigma^{M}M*$; enoh Ω^{M}; aenoc C; henoch Ω^{S}relυʒc.

19. et *om.* C | iaret $\Sigma^{O*M}O$; iareth $CX\Pi\Sigma^{TO2}AP\Psi^{DFM}\Omega^{M}$ | aenoch $C\Pi^{C}$; enoc $\Sigma^{M}M$ *; enoh Ω^{M}; henoch relυʒc | octingentos] G*P*; octingintos O; octingentis $G^{2}\Lambda\Pi^{D}M\Phi P^{2}\Psi^{FM}\Omega$αgrelʒc; octingenti Π^{C} | annos] G*P*; annus Ψ^{F*}; annis G^{2} $\Lambda\Pi^{D}M\Phi P^{2}\Psi^{F2M}\Omega$αgrelʒc; anni Π^{C}.

20. iaret Σ^{M}; iareth $CX\Pi\Sigma^{TO}AP\Psi^{DFM}$ Ω^{JM} | nongenti] Ψ^{F*}; nungenti GΠ; non-

---

12. § vixit A *marg.* $O\Sigma^{T}$; ⟨vixit GCAT | ⟨et genuit G | 13. ⟨et vixit GAT | ⟨genuitque GA | ⟨et filias G | 14. ⟨et facti GAT | ⟨et mortuus G | 15. § vixit A *marg.* $O\Sigma^{T}$; ⟨vixit GCAT | ⟨et genuit G | 16. § et vixit O; ⟨et vixit GAT | ⟨et genuit GA | ⟨et filias G | 17. § et facti O; ⟨et facti GAT | 18. § vixitque A *marg.* $O\Sigma^{T}$; ⟨vixitque GCAT | ⟨et genuit G | 19. § et vixit O; ⟨et vixit GCAT | ⟨et genuit GA | ⟨et filias G | 20. § et facti O; ⟨et facti GAT.

nongenti sexaginta duo anni
et mortuus est
21 porro Enoch vixit sexaginta quinque annis et genuit Mathusalam
22 et ambulavit Enoch cum Deo postquam genuit Mathusalam trecentis annis
et genuit filios et filias
23 et facti sunt omnes dies Enoch trecenti sexaginta quinque anni
24 ambulavitque cum Deo et non apparuit quia tulit eum Deus
25 vixitque quoque Mathusalam centum octoginta septem annos et genuit Lamech
26 et vixit Mathusalam postquam genuit Lamech septingentos octoginta duos annos
et genuit filios et filias

---

26. septingentos octoginta duos (duo A) annos G^1A; septingentos octoginta annos O.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

gentis Ψ^{F^2} | duo anni] Ψ^{F*}; duobus annis Ψ^{F^2}.

21. aenoch $C\Pi^{c}$; enoc $\Sigma^{M}M*$; enoh Ω^{M}; henoch rel'vgc | sexaginta (quinque *om.*) Ψ^{D}; sexaginta duo Ψ^{M}; septuaginta quinque Π; XLX Θ^{M*} | annos X; anni $\Pi^{c}\Psi^{M}$ | mathusalam = $\Lambda^{L}\Pi AM\Phi^{RZGVP}\Theta^{A^2M}$ arel'gc; mathussalam Σ^{O^2}; matthusalam G; matusalam $CX\Sigma^{TM}BT\Phi^{A}O\Theta^{A*}P\Psi^{F^2M}$; matussalam Σ^{O*}; mathusala w; matusalem $\Lambda^{H}\Psi^{DF*}\Omega$; mathusale g | mathusalam + et uixit henoch $\mathfrak{z}$.

22. et ambulauit enoch cum deo *om.* $\mathfrak{z}$ | ambulabit $X\Sigma^{T}B$ | enoch — genuit] *in ras.* Π^{D^2} | ęnoch X; aenoch $C\Pi^{c}$; enoc $\Sigma^{M}P$; enoh enoch (*sic*) Ω^{M}; henoch rel'vgc | deo] domino Σ^{TO} | deo + et uixit c; + et uixit enoch (aenoch C; enoc Σ^{M}; henoch rel') $C\Lambda X\Sigma BO^{SJ}$ agrel'; + uixit enoch $\Pi^{D^2}\Phi^{VP}\Theta^{AM}\Psi^{DFM}$; + uixitque enoch Ω^{M}; + uixit autem enoch (enoc P) M^2P; *verba* et uixit *addita videntur ex similitudine vers. 7, 13, 16, 19 etc.* ... | matthusalam G; matusalam $X\Sigma^{TM}BTOP\Psi^{F^2M}$; mathusala w; matusalem $\Lambda^{H}\Psi^{DF*}\Omega$; mathusale g | matusalam + uixit O | tricentis BT | et filias *om.* G*.

23. ęnoch X; aenoch $C\Pi^{c}$; enoc Σ^{M}; henoch rel'vgc | trecenti] $P*\Psi^{F*}$; tricenti $BM*P^2$; trecentis Ψ^{F^2}; CCC* C | septuaginta Π^{D} | quinquem X | anni] Ψ^{F*}; annis Ψ^{DF^2M}.

24. ambulabitque $CX\Sigma^{T}B$ | cum deo] *in ras.* Θ^{A^1} | deo] domino Σ | non *om.* Σ^{T*} | abstullit O | eum] *in ras.* G^1; illum Π. *Cf. Hier. ep. 36, 8* (transtulit illum) | deus] dominus Σ^{TO}q.

25. uixitque Π^{D} | matthusalam $G^2\Sigma^{O}$; matusalam $X\Sigma^{TM}BOP\Psi^{F^2M}$; mattusalam G*; mathusala Λ^{L*}rel'vgc; mathusalem Ω^{M}; matusalem $\Lambda^{H}\Psi^{DF*}\Omega^{SJ}$; mathusale g | centum *om.* Π^{c} | octuginta B | septem *om.* Σ^{M} | annos] G*; annis $G^2C\Lambda X\Pi BT M\Phi P\Psi^{DFM}\Omega$agrel'gc | lamec Σ^{M}.

26. matthusalam G; matusalam $X\Sigma^{TM}BTOP\Psi^{F^2M}$; mathusala Λ^{L*}rel'vgc; mathusalem Ω^{M}; matusalem $\Lambda^{H}\Psi^{DF*}\Omega^{SJ}$; mathusale g | lamec $X\Sigma^{M}$; lamehc T | septingentos] P*; septingintos O; septingentis $\Lambda\Pi^{D}\Sigma^{M}BTM\Phi P^2\Psi^{DFM}\Omega$agrel'gc; septingenti Π^{c} | septing. + et Θ^{A*M} | duos] P (*sic*); duo A; duobus $\Lambda\Pi^{D}\Sigma^{M}TM\Phi\Psi^{DFM}\Omega$agrel'gc; *om.* Π^{c}O | annos] P*; annis $G^{\dagger}\Lambda\Pi\Sigma^{M}TM\Phi P^2\Psi^{DFM}\Omega$agrel'gc.

---

21. ¶ porro XVII. $\Lambda\Pi^{D}TM\Phi P^2\Omega^{M}$; *Div. sine num.* Ψ^{M}; § porro A *marg.* $O\Sigma^{T}$; ⟨porro GCA | ⟨et genuit G | 22. ⟨et ambulavit GAT | ⟨et vixit C | ⟨et genuit GA | 23. § et facti O; ⟨et facti CAT | 24. ⟨ambulavitque GAT | ⟨et non G | 25. § vixit A *marg.* $O\Sigma^{T}$; ⟨vixit GCAT | ⟨et genuit G | 26. ⟨et vixit GCAT | ⟨et genuit A | ⟨et filias G.

27 et facti sunt omnes dies Mathusalae nongenti sexaginta novem anni et mortuus est
28 vixit autem Lamech centum octoginta duobus annis
et genuit filium 29 vocavitque nomen eius Noe dicens
iste consolabitur nos ab operibus et laboribus manuum nostrarum in terra cui maledixit Dominus
30 vixitque Lamech postquam genuit Noe quingentos nonaginta quinque annos
et genuit filios et filias
31 et facti sunt omnes dies Lamech septingenti septuaginta septem anni et mortuus est
Noe vero cum quingentorum esset annorum genuit Sem et Ham et Iafeth.
VI. 1 Cumque coepissent homines multiplicari super terram et filias procreassent
2 videntes filii Dei filias eorum quod essent pulchrae

---

31. septingenti sept(u)aginta septem anni $G^{2}AO$; septingentos septaginta annis G*. **VI.** 2. eorum GO; hominum A.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

27. mathusal(a)e = $C\Lambda^{L}\Pi ATM\Phi^{RA2}\Phi^{ZGVP}\Theta^{AM}\Omega^{M}$ agrel; matthusalae $G\Sigma^{O}$; matusal(a)e $\Lambda^{H}X\Sigma^{T}BOP^{1}\Psi^{DFM}\Omega^{SJ}$; matusalā $P^{\dagger}$; mathusala wsc; mathusalem Φ^{A*} | nongenti] Ψ^{F*}; nungenti $X\Pi^{c}$; nongentis Ψ^{F2}; nungentis G; DCCCC Σ^{M} | anni] Ψ^{F*}; annis $G\Psi^{F2}$; annos Σ^{M}.

28. uixit autem] uixitque O | lamec Σ^{T2M}; *om.* Σ^{T*} | duo Π^{c}; duos Σ^{O}; VIII Θ^{AM*}; *om.* C* | anni Π^{c}; annos $\Sigma^{O}P*$.

29. uocauitque nomen] *in ras.* T^{1} | ** uocauitque Θ^{A}; uocabitque $X\Sigma^{T}B$; uocauit (que *om.*) M* | noae $C\Lambda^{L}\Pi^{c}\Sigma^{O}B$ | consolauitur O | ab + omnibus G *cum Isid. etym. 7, 6, 15* | operibus — manuum nostrarum] *in ras.* Θ^{A1} | et laboribus *om.* O | manum O | dominus] deus O.

30. uixitque] uixit autem P; uixit (que *om.*) Π^{c} | lamec Σ^{M} | noae $C\Lambda^{L}\Pi^{c}\Sigma^{O}$ | quingentos] $P*\Psi^{F*}$; quingentis $\Lambda^{L}M\Phi\Theta^{M}P^{2}\Psi^{F2}\Omega$ agrelsc; quingenti Π; sexcentis Λ^{H} | nonaginta quinque] LXXXV Ω^{S}; XV Λ^{H} | annos] $T*P*\Psi^{F*}$; annis $\Lambda\Pi\Sigma^{M}T^{2}M\Phi\Theta^{M}P^{2}\Psi^{F2}\Omega$ agrelsc.

31. lamęch Π^{c}; lamec Σ^{M} | septingenti] Ψ^{F*}; septingentis $\Lambda^{H*}\Psi^{F2}$; septingentos G*; DCCC C* | septaginta G; nonaginta Λ^{H} | septuaginta + et OP | septem *om.* G* | anni] Ψ^{F*}; annis $G*\Psi^{F2}\Omega M*$ | noae $C\Lambda^{L}\Sigma^{O}$ | uero *om.* $C\Sigma^{M}$ | quum quingentorum — VI, 1 quumque coepissent] *in ras. litt. minutioribus* Θ^{A1} | genuit + tres filios XC* *cum LXX* | sem et = GAT $\Phi^{GV}O\Theta^{AM}\Psi^{M}\alpha$; sem (et *om.*) $C\Lambda X\Pi\Sigma BM\Phi^{RAZP}P\Psi^{DF}\Omega$ grelvsc | ham = GA; cham C $\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{TO}B^{2}TM\Phi O\Theta^{AM}P\Psi^{DFM}\Omega$ agrelvsc; cam Σ^{M}; kam Λ^{L}; caam B*. ¶ cham hebr. ham, unde et Egyptus lingua egyptia dicitur ham *Hug. in 6, 10 (ex Hier. quaest. hebr. in gen. 9, 18)* | iafet Σ^{M}; iapheth $G\Pi\Omega^{J}$ grelvsc; iaphet $C\Psi^{DF}\Omega^{SM}\alpha$.

VI. 1. cepissent $\Lambda^{H}X\Pi\Sigma B\Psi^{D}\Omega^{JM}\alpha$; cępissent Ψ^{E} | multiplicare $\Lambda^{L*}\Phi^{R*}\Psi^{DM}$ | filias] Ψ^{F*}; filios $CX\Sigma\Psi^{DF2}$.

2. fili G | eorum = $GC\Lambda^{L}\Pi\Sigma^{TO2M}T*M\Phi^{A*}O\Theta^{AM}P^{2}\Psi^{DFM}$; hominum $\Lambda^{H}X\Sigma^{O*}BAT^{2}\Phi^{RA2ZGVP}P*\Omega$ agrelvsc *cum hebr. LXX et ant. vers. Cf. Tert. de vel. virg. 7;*

---

27. § et facti O; ⟨et facti GCAT | 28. § vixit A *marg.* O; ⟨vixit GCAT | ⟨et genuit GA | 29. ⟨vocavitque G | ⟨iste GCAT | ⟨et laboribus G | ⟨in terra G | 30. § vixitque O; ⟨vixitque GCAT | ⟨et genuit GA | ⟨et filias G | 31. ¶ et facti. *Div. sine num.* $P*\Psi^{DFM}$; § et facti O; ⟨et facti GCAT | ¶ noe III. Θ^{A2M2}; XII. $C^{2}X\Sigma$; XVIII. $\Lambda^{H}\Phi ZP^{2}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* GB; § noe O; ⟨noe GCAT | ⟨genuit G.

VI. 1. ¶ cumque VI. $\Omega^{SJ}\alpha g$; XVIII. $\Lambda^{L}\Pi^{D}TM\Phi^{RAGVP}$; § cumque O; ⟨cumque GC AT | ⟨et filias G | 2. § videntes O; ⟨videntes GAT | ⟨filias G.

acceperunt uxores sibi ex omnibus quas elegerant
3 dixitque Deus non permanebit spiritus meus in homine in aeternum quia caro est
eruntque dies illius centum viginti annorum
4 gigantes autem erant super terram in diebus illis
postquam enim ingressi sunt filii Dei ad filias hominum illaeque genuerunt
isti sunt potentes a saeculo viri famosi
5 videns autem Deus quod multa malitia hominum esset in terra
et cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum omni tempore
6 paenituit eum quod hominem fecisset in terra
et tactus dolore cordis intrinsecus
7 delebo inquit hominem quem creavi ▪ facie terrae
ab homine usque ad animantia
a reptili usque ad volucres caeli
paenitet enim me fecisse eos
8 Noe vero invenit gratiam coram Domino.
9 Hae sunt generationes Noe

---

3. deus GA; dominus O | eruntque GA; erantque O.

Desunt G* (*a v.* 6 paenituit) $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

Hier. quaest. hebr. in gen. etc. ¶ ał hominum Θ^{M} | ∼ sibi uxores $C\Sigma^{TO}\Psi^{DFM}\Omega^{M}$ agreſꝫc *cum Tert. loc. cit.; Aug. de civ. Dei 15, 23* | quae Ψ^{D} | eligerant (i *in ras.*) Φ^{R2}.

3. deus] dominus OPr | in hominem C | erantque $\Lambda^{L}T^{*}O\Psi^{M}$ | dies + vit(a)e $\Pi\Sigma^{T}$ *ex loc. parall.* | illius] (ius *in ras.*) M^{2}.

4. enim] autem X | illaequae G*; illeque $C^{2}\Lambda^{H}X\Pi\Phi^{AP}\Psi^{F2M}\Omega\mathfrak{a}$; illequae Ψ^{F*D}; illequi C* | isti sunt *om.* O | sunt *om.* Σ^{T} | seculo + et $\Lambda^{H}\Omega^{S}$.

5. deus] dominus re | malitia] malia G†; mala O *cum LXX* (πονηρὰ) | esset *om.* Σ^{O}.

6. penituit $\Lambda X\Pi\Sigma BA^{*}\Phi^{z}O\Psi^{DFM}\Omega^{JM}\mathfrak{a}$; poenituit $C\Phi^{AP}\Omega^{S}$greſc | eum *om.* Ψ^{M} | terra + et pr(a)eca(u)ens in futurum $C^{2}\Lambda^{L2}\Pi\Sigma BT^{2}M\Phi\Theta^{M2}P\Psi^{DFM}\Omega\mathfrak{a}g$ (*in quo minut. caract.*) reſ. *Videtur ex interpretatione textus LXX ortum esse* (διενοήθη *ant. vers.* recogitauit). | tactus O*; actus O^{2}.

7. deleuo G^{c} | hominem] omnem Λ^{L*}; omnem carnem Λ^{L2} | quem] Λ^{L*}; quęm Σ^{M}; quam Λ^{L2}; quod O^{2}; *om.* O* | animantia + et C *cum LXX; Ambros. de Noe, 4* | ▪ *om.* Σ^{T} | reptile $G^{c}X\Sigma^{TM}T\Phi^{RAZ*GV}\Psi^{DM}$; reptilibus C *cum LXX; Ambros. loc. cit.* | ad uolucrem Σ | penitet $C\Lambda X\Pi\Sigma B\Phi^{v}P\Psi^{DFM}\Omega^{JM}\mathfrak{a}$; penetet O; poenitet $\Phi^{AP}\Omega^{S}$greſvc | ∼ me enim C | fecisse ▪ Ψ^{M}.

8. noae $C\Lambda^{L}\Pi^{c}\Sigma^{O}$ | uero — 9 noe noe *om.* Ψ^{D} | domino] deo $\Sigma^{M}TM\Phi^{RAGVP}\Theta^{M*}\Psi^{M}$gr.

9. haec $G^{c}C^{*}O$; he $C^{2}\Pi^{D}\Omega^{M}$; hee $\Lambda^{H}\Sigma^{T}B\Omega^{SJ}\mathfrak{a}$; heae $X\Sigma^{O}$; hęę $\Lambda^{L}\Sigma^{M}$ | sunt *om.* $C\Lambda X^{*}\Sigma BTM\Phi\Theta^{AM}P\Psi^{FM}\Omega^{M}$ | noae

---

〈acceperunt GA | 3. 〈dixitque GCAT | § eruntque O; 〈eruntque GAT | 4. 〈gigantes GCAT | § postquam O; 〈postquam GCAT | 〈illaeque G | ¶ isti VIII. A; 〈isti GT | 5. § videns O; 〈videns GCAT | 〈et cuncta GA | 6. § paenituit O; 〈paenituit $G^{c}AT$ | 〈et tactus AT | 7. § delebo O; 〈delebo $G^{c}AT$ | 〈a facie G^{c} | 〈ab homine AT | 〈a reptili AT | 〈paenitet A | 8. ¶ noe IX. A; XVIIII. $\Lambda TM\Phi\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $G^{c}\Psi^{M}$; 〈noe $G^{c}CT$ | 9. § hae O; 〈hae $G^{c}CAT$.

Noe vir iustus atque perfectus fuit in generationibus suis
cum Deo ambulavit
10 et genuit tres filios Sem Ham et Iafeth
11 corrupta est autem terra coram Deo et repleta est iniquitate
12 cumque vidisset Deus terram esse corruptam
omnis quippe caro corruperat viam suam super terram
13 dixit ad Noe finis universae carnis venit coram me
repleta est terra iniquitate a facie eorum
et ego disperdam eos cum terra
14 fac tibi arcam de lignis levigatis mansiunculas in arca facies
et bitumine linies intrinsecus et extrinsecus 15 et sic facies eam
trecentorum cubitorum erit longitudo arcae
quinquaginta cubitorum latitudo
et triginta cubitorum altitudo illius
16 fenestram in arca facies et in cubito consummabis summitatem
ostium autem arcae pones ex latere deorsum
cenacula et tristega facies in ea
17 ecce ego adducam diluvii aquas super terram

---

10. et iafeth $G^{c}C\Pi$; iafeth (et *om.*) $\Lambda^{L}A$.

Desunt G*O (*a v.* 9 atque) $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

noae $C\Pi^{c}\Sigma^{o}B$ | uir] uero Ψ^{M} | fuit *om.* Λ^{H} | ambulabit XB.

10. ham] $\Lambda^{L}A$; cham $G^{c}C\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{TO}$ $TM\Phi\Theta^{AM}P\Psi^{DFM}\Omega$ agrelvgc; cam $\Sigma^{M}B$ | et *om.* $\Lambda^{L}A\Theta^{M\dagger}\mathfrak{w}$ *cum LXX* | iafet Σ^{M}; iapheth $\Pi\Omega^{J}$ grelvgc; iaphet $C\Psi^{F}\Omega^{SM}$ a.

11. autem *om.* B | autem + omnis Ω^{M}. ¶ corrupta est autem omnis terra coram deo *Hug.* | deo domino $CX\Sigma^{TO}$ a.

12. esse ** Θ^{A} | omnes P*.

13. dixitque CX | dixit + autem deus Θ^{AM*}; dixit ****** P. *Cf. LXX et ant. vers.* ¶ dixit ad noe finis *Guill.* | noae $C\Pi^{c}\Sigma^{T}$ | carni G^{c} | terra *om.* Λ^{L} | iniquitate *om.* P* | eos *om.* Σ^{T*}.

14. arcam] Σ^{O*}; archam $\Lambda\Sigma^{O2M}B$ $\Phi^{P}P\Omega$ a; arcum G^{c} | laeuigatis lvgc | in archa $\Lambda^{H}\Sigma^{O}\Omega$ a; in archam $\Lambda^{L}\Phi^{P}$ *cum Aug. locut. in hept. 1, 15* | et bitumine — 15. facies eam] *in ras.* Φ^{A1} | uitumine $\Pi^{c}A$; uitumini G^{c} | et extrinsecus *om.* C*.

15. eam] Σ^{M*}; ea $\Sigma^{M2}B$; harcam C *cum LXX; Ambros. hexam. 6, 9; de Noe 7, 17* | tricentorum Θ^{A*} | arch(a)e $C\Lambda\Sigma B$ $M*P\Omega$ a | archę + et P* | latido Π^{c*}; altitudo Σ^{T*}.

16. fenestra Λ^{H} | in arca — cubito] *in ras.* Π^{c1} | in] *in ras.* P^{2} | in archa $C\Lambda$ $\Sigma^{OM}BP\Psi^{M}\Omega$ a; in arcam $T*M*\Phi^{A}$ | in *** cubito Θ^{A} | in *om.* Ψ^{M} | cubitu Σ^{M}; subito Φ^{A*} | summitatem + eius $\Lambda\Pi\Sigma^{O}BTM\Phi$ $\Theta^{AM}P\Psi^{DFM}\Omega^{SJ}$ agrelvgc; + illius Ω^{M} | hostium $C\Psi^{M}$; osteum X; hosti P* | pones] G^{c*}; ponis G^{c2} | caenacula $M\Phi\Theta^{AM}\Psi^{M}$ wg; coenacula Ω^{s} grelc; cenaculum Ψ^{D} | et *om.* Θ^{A*} | tristega] $\Phi^{Z\dagger}$; tristeca Φ^{AZ1}. ¶ tricamerata C^{2} *in marg. ex ant. vers. Cf. Ambros. de Noe 9, 27 etc.* | in ea] *in ras.* Θ^{A2M2}.

17. ecce] *in ras.* Θ^{M2} | dilubii X; dilluuii $G^{c}C$; dillubii B; deluuii M* | ~ aquas diluuii agrelgc | ut] et $C\Sigma^{TO}B\Omega^{S*J}$ r

---

〈noe vir $G^{c}CAT$ | 〈cum deo AT | 10. 〈et genuit A | 11. 〈corrupta $G^{c}CAT$ | 12. 〈cumque $G^{c}CAT$ | 〈omnis AT | 13. 〈dixit CA | 〈finis CT | 〈repleta $G^{c}A$ | 〈et ego AT | 14. 〈fac $G^{c}AT$ | 〈mansiunculas $G^{c}A$ | 〈et bitumine A | 15. 〈trecentorum CAT | 〈quinquaginta $G^{c}A$ | 〈et triginta A | 16. 〈fenestram $G^{c}CAT$ | 〈ostium $G^{c}AT$ | 〈cenacula $G^{c}A$ | 17. 〈ecce $G^{c}CAT$.

ut interficiam omnem carnem
in qua spiritus vitae est subter caelum
universa quae in terra sunt consumentur
18 ponamque foedus meum tecum
et ingredieris arcam tu et filii tui
uxor tua et uxores filiorum tuorum tecum
19 et ex cunctis animantibus universae carnis
bina induces in arcam ut vivant tecum
masculini sexus et feminini
20 de volucribus iuxta genus suum
et de iumentis in genere suo
et ex omni reptili terrae secundum genus suum
bina de omnibus ingredientur tecum ut possint vivere
21 tolles igitur tecum ex omnibus escis quae mandi possunt et comportabis apud te
et erunt tam tibi quam illis in cibum.
22 Fecit ergo Noe omnia quae praeceperat illi Deus
VII. 1 dixitque Dominus ad eum
ingredere tu et omnis domus tua arcam
te enim vidi iustum coram me in generatione hac
2 ex omnibus animantibus mundis tolles septena septena mascu-

---

22. deus $G^{c}\Lambda TM$; dominus A.

VII. 1. arcam $G^{c}C\Lambda^{L}A$; in arcam TMΘ | 2. tolles $G^{c}C\Pi^{c}$; tolle ΛATM. *Videtur* ▪ *fin. propter* s *init. verbi* septena *omissum fuisse.*

Desunt $G^{*}O\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

cum Ps. Prosp. de prom. Dei, 1, 7. ¶ Hebr. et antiqui habent « ut » *Guill.* | caelum] Θ^{A2} (ū *in ras.*) | c(a)elum + et $\Lambda^{H}\Omega$ arelꝭ; + hut C. ¶ Hebr. et ant. non interponunt « et » *Guill.* | uniuersaque P | consumentur] *in ras.* Π^{D2}; consummentur $C\Lambda^{L}$ $\Sigma^{M}BM^{*}$; consu**mentur P.

18. fedus $\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Sigma^{T}B\Psi^{FM}\Omega^{JM}$a; fędus $\Lambda^{L}\Pi^{c}\Sigma^{O}$ | tecum *om.* M* | arcum Φ^{R} | fili Φ^{Z} | tui + et G^{c} *cum LXX* | uxoris G^{c}.

19. carnis] terre Λ^{H} | binas Π^{c} | introduces Σ^{M} | in arca G^{c} | uiuent Ψ^{DM} | masculi Λ^{L}; masculinis Π^{c} | fęminini Π^{c}; foeminini gelꝺ; foeminei C; femini Φ^{Z*}.

20. et de Π^{D} | uolatilibus G^{c} *cum ant. vers.* | et de] *in ras.* C^{1} | et (*ante* ex) *om.* G^{c} | reptile $G^{c}\Sigma^{T}\Psi^{M}$ | *inter* suum *et* bina *erasa sunt circiter sex vocabula in* P.

21. tecum *om.* G^{c} | ∼ ex om. escis tecum Ω^{M} | mandi] Σ^{T*}; manducari Aıɒ; comedi Σ^{T2} | conportauis CA; portabis Σ^{TM}; conportabit Ψ^{M} | comportabis + ea X | ∼ tam illis quam tibi Ω^{M} | cibum] escam Ω^{S} el.

22. ergo] igitur agrelꝭc | noae $C\Pi^{c}$ | preceperat P*; precepit P^{2}; mandauerat Ω^{M} | illi] ei $\Lambda^{H}\Omega^{M}$ | ∼ illi pr. Π | deus] dominus $AP^{*}\Omega^{M}$.

VII. 1. ad illum Ψ^{DF} | arcam = G^{c} $\Lambda^{L}\Pi AP^{*}$; archam $C\Sigma^{OM}$; in arca X; in arcam $\Sigma^{T}TM\Phi\Theta^{AM}P^{2}\Psi^{DFM}$grelꝺꝭc; in archam $\Lambda^{H}B\Omega$a *cum Ambros. de Noe 11, 36* | istum C | ac B.

2. animantibus] *in ras.* Σ^{O2}; *om.* C* | tolles = $G^{c}CX\Pi^{c}\Sigma^{TO}\Phi^{P}P^{2}\Omega$agl *cum hebr. Cf. Hilar. in psalm. 140, 7* (in-

---

⟨ut interficiam CAT | ⟨in qua A | ⟨universa A | 18. ⟨ponamque G^{c}AT | ⟨et ingredieris A | ⟨uxor A | 19. ⟨et ex AT | ⟨bina G^{c}A | masculini G^{c}A | 20. ⟨de volucribus G^{c}AT | ⟨et de A | ⟨et ex A | ⟨bina AT | 21. ⟨tolles G^{c}CAT | ⟨et erunt A | 22. ⟨fecit G^{c}CAT.

VII. 1. ¶ dixitque VII. Ω^{SJ}ag; ⟨dixitque CAT | ⟨ingredere AT | ⟨te enim G^{c}A | 2. ⟨ex omnibus AT.

lum et feminam
de animantibus vero non mundis duo duo masculum et feminam
3 sed et de volatilibus caeli septena septena masculum et feminam
ut salvetur semen super faciem universae terrae
4 adhuc enim et post dies septem ego pluam super terram
quadraginta diebus et quadraginta noctibus
et delebo omnem substantiam quam feci de superficie terrae.
5 Fecit ergo Noe omnia quae mandaverat ei Dominus
6 eratque sescentorum annorum quando diluvii aquae inundaverunt super terram
7 et ingressus est Noe et filii eius uxor eius et uxores filiorum eius cum eo in arcam propter aquas diluvii
8 de animantibus quoque mundis et inmundis
et de volucribus et ex omni quod movetur super terram
9 duo et duo ingressa sunt ad

Desunt G* (*usque ad* 9, duo in... *et deinceps* G) $O\Theta^{HG}\Psi^{B}$ (*usque ad* 7, est noe *et deinceps* Ψ^{B*}).

duces); tollis P*; tolle $\Lambda\Pi^{D}\Sigma^{M}$BATM $\Phi^{RAZGV}\Theta^{AM}\Psi$ revȝc *cum LXX.* ¶ tolle septena; sic antiqui *Guill.* | septena septina C*P*; septena et septena $\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma^{OM}$TMΦ $P^{2}\Psi^{D2}\Omega$ agrelȝc. *Cf. Hilar. loc. cit.* (septem et septem) | animantibus] *in ras.* G^{c} | non mundis] inmundis Θ^{A}; immundis Ω arelvȝc *cum Hilar. loc. cit.* | duo duo] X*P*; duo et duo $\Lambda^{H}X^{2}\Pi^{D}\Sigma^{OM}$BT $M\Phi P^{2}\Psi^{DFM}\Omega$ agrelȝc *cum Hilar. loc. cit.*

3. sed et — feminam *om.* C* | sed et] set Ω^{M} | uolatilibus] Θ^{A1} (libus *in ras.*); uolatibus Φ^{Z*}; uolucribus $\Sigma^{O}\Omega^{M}$ | septina septina G^{c}; septena septina P*; septena et septena $\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Sigma^{OM}TM\Phi P^{2}\Psi^{DF}$ Ω agrelȝc | semen + suum Ω^{SM}. ¶ ut saluetur semen super faciem *Guill.* | super uniuersam faciem terrae Ω^{M} | uniuersae *om.* Σ^{M}.

4. enim] autem Φ^{G} | et *om.* $G^{c}\Lambda^{H}$ $X\Theta^{AM*}$ | ego] eo Φ^{V*} | quem $\Pi^{c\dagger}$ | de super facie Ψ^{DM}; de super facię Λ^{L*}; de super faciem G^{c}C *cum hebraeo* | terrae] ter G^{c}.

5. noae $C\Lambda^{L}\Pi^{c}$; *om.* $\Phi^{V}\Omega^{M}$ | quae] P*; quaecumque $\Theta^{AM}P^{2}\Psi^{DF}$; quecumque $\Sigma^{O}B\Psi^{M}$ *cum Aug. locut. in hept. 1, 18* (quaecumque praecepit illi dominus) | mandauerat] praeceperat Aw. *Cf. Aug. loc. cit.* | ei] illi Aw *cum Aug. loc. cit.; om.* Θ^{A*} | dominus] deus $G^{c}\Sigma^{M}$ | ∼ dominus illi Aw.

6. erat (que *om.*) Θ^{M*} | scescentorum Σ^{T}; sexcentorum $\Lambda\Pi\Sigma^{O}BM\Phi\Theta^{A2}$ (exc *in ras.*) $\Theta^{M}P\Psi^{DFM}\Omega$ agrelvȝc | dilluuii G^{c} C; dilubii $\Pi^{c}\Sigma^{T}$; dillubii X^{2}B; dillubium X* | inundauerat G^{c}; *om.* Σ^{M*} | super **** terram P.

7. noae $C\Lambda^{L}\Pi^{c}$ | filii eius *om.* Φ^{Z} | eius + et G^{c}P* *cum hebr. et LXX* | uxor eius *om.* Σ^{M} | uxor] uxores Ψ^{D} | eius] illius Λ | et + tres w* *recte p. m. corr., nam refertur ad v. 13* | eius] illius Σ^{TO}A | in arca G^{c}; in archa Σ^{TM} | aquas] *in ras.* T^{2}; aquam Θ^{AM*} *cum LXX* | dilluuii G^{c}C; dilubii $X\Sigma^{T}$; dillubii B.

8. et de C | animalibus Π^{D} | quoque] uero Σ^{M} | uolatilibus B | uolucribus + cęli Ψ^{F1M}. ¶ et de uolucribus et ex omni *Hug.* | et *om.* $C\Lambda^{H}\Sigma^{TM}$ | omne $\Sigma^{T*}P*$ | mouentur Ψ^{M}.

9. ingress(a)e sunt $\Sigma^{O*}P\Psi^{BFM}$; in-

⟨de animantibus AT | 3. ⟨sed et G^{c}AT | ⟨ut salvetur A | 4. ⟨adhuc G^{c}CAT | ⟨quadraginta A | ⟨et delebo AT | 5. § fecit A (*marg.*); ⟨fecit G^{c}CAT | 6. ⟨eratque G^{c}CAT | 7. ¶ et ingressus XX. ΛTMΦ$P^{2}\Omega^{M}$; XXI. Π^{D}; *Div. sine num.* Ψ^{M}; ⟨et ingressus G^{c} CAT | ⟨uxor A | 8. ⟨de animantibus G^{c}CAT | ⟨et de G^{c}A | ⟨quod G^{c} | 9. ⟨duo AT·

Noe in arcam masculus et femina
sicut praeceperat Deus Noe
10 cumque transissent septem dies aquae diluvii inundaverunt super terram.
11 Anno sescentesimo vitae Noe mense secundo septimodecimo die mensis
rupti sunt omnes fontes abyssi magnae
et cataractae caeli apertae sunt
12 et facta est pluvia super terram quadraginta diebus et quadraginta noctibus
13 in articulo diei illius ingressus est Noe et Sem et Ham et Iafeth filii eius
uxor illius et tres uxores filiorum eius cum eis in arcam
14 ipsi et omne animal secundum genus suum
universaque iumenta in genus suum
et omne quod movetur super terram in genere suo
cunctumque volatile secundum genus suum
universae aves omnesque volucres

---

9. deus ΛΠΤ *cum hebr.;* dominus CAM | 10. super terram CΠTM *cf. vers. 6;* terram ΛA.

Desunt GO (*usque ad* 11, septimodecimo) $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

gressi sunt $X^{*}\Sigma^{o2}BM\mathfrak{a}$ | noae $C\Pi^{c}B$ | masculum et feminam B | deus = ΛXΠΣBT $\Phi\Omega^{M}$grιω *cum hebr. et LXX;* dominus C $AM\Theta^{AM}P\Psi\Omega^{SJ}$aeſȝc | noae $C\Pi^{c}B$.

10. dilluuii C; dilubii Π^{c}; dillubii X | super terram] *in ras.* Π^{D2} | super *om.* $\Lambda\Sigma^{TM}A\Theta^{AM}P^{*}$. ¶ ã ał super Θ^{M}.

11. scescentesimo Σ^{T}; sexcentesimo $\Lambda\Pi\Sigma^{o}B\Phi\Theta^{AM}\Psi\Omega$agreſvȝc; sexcentisimo MP | noae $C\Pi^{c}\Sigma^{TO}B$ | decimo] *in ras.* Λ^{H2} | ∼ septimo die decimo Σ^{o} | rupte sunt XP* | abyssi] Θ^{M*}; abissi $\Lambda\Sigma B\Theta^{M2}$; abypsi O | magni P*; *om.* Σ^{M*} | chataracte C; catharacte $\Omega^{s}\mathfrak{a}$; catharacthae P; cateracte B; caractę $\Pi^{c\dagger}$.

12. facta est pluuia] P*; factae sunt plu(u)iae $B\Theta^{AM}P^{2}$ | plubia $X\Sigma^{TO}$; plubiae B | pluuia + magna Ψ^{F} | et XL diebus noctibus Σ^{T*}.

13. in] et O | articula O | dei C | ∼ illius diei Ω^{M} | noae $C\Pi^{c}$ | et (*ante* sem) *om.* $C\Psi^{BDM}$ | et (*ante* ham) *om.* C Ψ^{BDM} | ham] Λ^{L*}; cham $C\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{TO}BT$ $M\Phi O\Theta^{AM}P\Psi^{BDM}\Omega$agreſvȝc; cam Σ^{M} | et *om.* O *cum LXX* | iafet Σ^{M}; iapheth Π $B\Omega^{SJ}$greſvȝc; iaphet $CO\Psi^{BF}\Omega^{M}\mathfrak{a}$ | filiis Σ^{T*} | eius + et Φ^{Z*}greſ | tres *om.* $\Lambda^{H}\Sigma B$ $TM\Phi\Psi^{M}\Omega^{M}$agelȝ | cum eo $\Sigma^{M}BP^{2}$ (*in ras.*). *Cf. LXX et v.* 7 | in archa B.

14. ipse O | uniuersaque iumenta in genus suum] $\Lambda X\Sigma^{TO}BATM\Phi^{RG}O\Psi$; uniuersaque iumenta secundum genus suum Ω^{M}; uniuersaque ium. in genere suo $\Sigma^{M}\Theta^{AM}P\Omega^{SJ}$agreſvȝc (*ita et Biblia Caroli Calvi* (*Paris. B. N. lat. 1*) *de qua infra*); *om.* $C\Pi\Phi^{AZVP}$, *ut videtur, per homoeoteleuton.* ¶ « et omne animal secundum genus suum ». Postea quod in antiquioribus non habetur in nouioribus subiungitur: « uniuersaque iumenta in genere suo » sed et quaedam Karoli Biblia habent cum hebraeo. Antiquioribus uero attestatur modus dicendi uarius, ut primo ponant genus suum, et tertio; sed in medio dicant in genere suo. *Guill.* | mouentur O | cunctum (que *om.*) Θ^{M}; cunctaque C | uolatile] iumenta C^{2} *in ras.* | uniuerseque Λ^{H}.

⟨sicut A | 10. ⟨cumque CAT | 11. ¶ anno *Div. sine num.* Ψ^{B}; ⟨anno AT | § die O | ⟨rupti AT | ⟨et cataractae A | 12. ⟨et facta AT | 13. § in articulo O; ⟨in articulo AT | ⟨ingressus C | ⟨uxor AT | 14. ⟨ipsi A | ⟨universaque A | § et omne O; ⟨et omne AT | ⟨cunctumque AT | ⟨universae AT.

15 †ingressa† sunt ad Noe in arcam
bina et bina
ex omni carne in qua erat spiritus vitae
16 et quae ingressa sunt masculus et femina ex omni carne introierunt
sicut praeceperat ei Deus
et inclusit eum Dominus deforis
17 factumque est diluvium quadraginta diebus super terram
et multiplicatae sunt aquae et elevaverunt arcam in sublime a terra
18 vehementer inundaverunt et omnia repleverunt in superficie terrae
porro arca ferebatur super aquas
19 et aquae praevaluerunt nimis super terram
opertique sunt omnes montes excelsi sub universo caelo
20 quindecim cubitis altior fuit aqua super montes quos operuerat
21 consumptaque est omnis caro quae movebatur super terram
volucrum animantium bestiarum omniumque reptilium quae reptant super terram
universi homines 22 et cuncta in quibus spiraculum vitae est in terra mortua sunt
23 et delevit omnem substantiam quae erat super terram ab

---

15. ingressa *restituimus contra codices universos, ob proximum* bina et bina *et ex parall. v. 16:* et quae ingressa sunt masculus et femina ex omni carne introierunt.

Desunt G (*usque ad* 21, omniumque) $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

15. ingressa] ingressaeque O; ingressi C; ingressae *ceteri omnes* | noae $C\Pi^{c}\Sigma^{o}B$ | in arca $X\Phi^{Z*}O$ | bina (*prius*) *om.* Σ^{o*} | ** ex omni Θ^{A} | erant Φ^{A*}.

16. ingressa] Φ^{A*P*}; ingress(a)e BT $\Phi^{RA^2G*P^2}P\Psi$ | precepit Ω^{M} | ei] illi Θ^{AM} | deus] dominus $X\Psi^{F}$.

17. factum est (que *om.*) $X\Omega^{M}$ | dilubium $\Pi^{c}O$; dilluuium C; dillubium XB | diebus + et quadraginta noctibus $\Lambda^{H}X$ $\Sigma^{T^2}P\Psi^{M}\Omega^{S^2M}$ *cum LXX; Ambros. de Noe, 13, 43.* ¶ quadraginta diebus super terram *Hug. Guill.* | sunt *om.* Π^{c} | eleberunt B*; leuauerunt $O\Phi\Omega^{M}$ | eleuauerunt + aque Λ^{H} | in *om.* $P*\Omega^{M}$ | a terram Φ^{Z*}.

18. uehementer + enim $O\Psi^{B}$agreſsc | omnia repl. in superficie] repleuerunt omnem superficiem Ω^{M} | superfacię Λ^{L*} O; superficiem $M*\Theta^{M*}\Psi^{M}$.

19. praeualuerunt] M*; prebaluerunt O; praeualuerant $\Sigma^{o}M^{2}\Phi$ | nimis *om.* C | o**perti**que P; operti suntque Σ^{T}; operti sunt (que *om.*) C*X | sunt omnes montes] *in ras.* Φ^{Z1}.

20. fuit] fugit Ψ^{M} | aquae Σ^{T*}; aquam Σ^{M*} | super + omnes Σ^{T*} *cum LXX* | monte O*.

21. consumptaque] C*; consummataque $C^{2}O$ | est *om.* C | omnes O | uolucrum — homines] uolucrum, bestiarum, omniumque reptilium quae reptant super terram, animantiumque omnium: uniuersi homines, ⁊ | uolucrum + et B | uestiarum O | uniuersi — 23. super terram *om.* T* *per homoeoteleuton.*

22. inspiraculum $X\Sigma^{T}$ | ∼ est spiraculum uite Ω^{M} | mortui sunt Ψ^{F*}.

23. delebit XBA; deleui $\Phi^{Z\dagger}$ | dele-

---

15. § bina et O ⟨ex omni A | 16. ⟨et quae AT | ⟨sicut A | ⟨et inclusit AT | 17. ¶ factumque *Div. sine num.* Ψ^{M}; § factumque O; ⟨factumque CAT | ⟨et multiplicatae AT | 18. ⟨vehementer AT | § porro A (*marg.*) O; ⟨porro ACT | 19. ⟨et aquae A | § opertique O; ⟨opertique AT | 20. § quindecim O; ⟨quindecim AT | 21. § consumptaque O; ⟨consumptaque AT | ⟨volucrum AT | ⟨universi GA | 22. ⟨in quibus G | ⟨mortua G | 23. § et delevit O; ⟨et delevit GAT.

homine usque ad pecus
tam reptile quam volucres caeli
et deleta sunt de terra
remansit autem solus Noe et qui cum eo erant in arca
24 obtinueruntque aquae terras centum quinquaginta diebus.
VIII. 1 Recordatus est autem Deus Noe cunctorumque animantium
et omnium iumentorum quae erant cum eo in arca
adduxit spiritum super terram et inminutae sunt aquae
2 et clausi sunt fontes abyssi et cataractae caeli
et prohibitae sunt pluviae de caelo
3 reversaeque aquae de terra euntes et redeuntes
et coeperunt minui post centum quinquaginta dies
4 requievitque arca mense septimo vicesima septima die mensis

---

VIII. 1. recordatus est GA; recordatus O | cunctorumque G*A; cunctarumque $G^{c}O$ | 3. reuersaeque G*A; reuersaeque sunt $G^{2}O$ | 4. uicesima septima G*A; uice(n)sima et septima $G^{c}O$.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

uit + deus $\Lambda^{H}M\Omega^{S2M}\alpha$. ¶ *e contra* subauditur diluuium *Hug.* | erant $BP^{*}\Psi^{F}$ | tam] quam G† | et *om.* $X\Pi^{D}\Psi^{F2}$ | noae $C\Pi^{c}\Sigma^{O}$ | ∼ noe solus Ω^{S} | in arcam O; in archam $C\Lambda^{H}\Sigma^{M}$.

24. aquae *om.* M* | aquae ** Ψ^{F}; + diluuii $\Lambda^{H}\Omega^{S}$ | terram $\Lambda^{H}\Omega^{J}$ greſȝc *cum hebr.* (super omnem terram) *et LXX. Cf. Aug. quaest. in hept. ad loc.* (super terram). ¶ optinuerunt aquae terram *Hug.;* « optinueruntque aquae terras » nec obstat quod hebr. habent « terram » quia pro pluribus vel omnibus accipitur terris *Guill.* | quadraginta Σ | dies B.

VIII. 1. recordatus est] Θ^{M*}; recordatus (est *om.*) $\Lambda X\Pi\Sigma TM\Phi O\Theta^{M2}P\Omega^{SM}\alpha\mathfrak{g}$ reſƀȝc | deus *om.* Σ^{M*}; dominus $\Sigma^{O}\Psi^{BDF}\Omega^{S}\alpha\mathfrak{e}$ *cum Ambros. de Noe, 16, 56* | noae $C\Pi^{c}\Sigma^{O}$ | cunctorumque] G*; cunctarumque $G^{c}\Lambda^{L*}X\Pi^{c}\Sigma BT\Phi O\Theta^{A*M*}P^{*}\Psi^{BDF*M}\mathfrak{w}$; cunctarum (que *om.*) Σ^{T} | ∼ cum eo erant Ω^{J} | in arcam $X\Pi^{D}\Phi^{z*}$; in archam Λ^{H} | ∼ in arca cum eo Φ^{V} | arc(h)a + et Ω^{SJ} *cum hebr. et LXX.* ¶ et adducit *Hug.* | spiritum + uite $\Sigma^{M}\Psi^{B}$ | superram G†; super terra C | sunt *om.* G†.

2. claus(a)e $C\Lambda^{L*}B\Phi^{A*}P^{*}$; clausa Φ^{A2} | sunt + omnes Ψ^{BDM} | abyssi] Θ^{M*}; abissi $\Lambda\Sigma^{TM}\Theta^{M2}\alpha$; habissi C; abypsi O; abusi Σ^{O} | abyssi****** Φ^{A} | catharact(a)e $GP\Omega^{S}\alpha$; cateracte $\Lambda^{L}B$; cataraucte Ω^{J} | plubi(a)e $X\Pi^{c}\Sigma^{T}O$ | [de cae]lo O *codice lacerato.*

3. reuers(a)eque + sunt $G^{2}\Lambda^{H}\Pi M^{2}O\Theta^{AM*}P^{2}\Psi\Omega\alpha\mathfrak{g}$reſƀȝc | aquae *om.* Ψ^{D} | de terra] a terrę B | et (*ante* coeperunt) *om.* X | centum + et Θ^{A} | quinquaginta] Π^{c*}; quadraginta $\Pi^{c2}\Sigma\Phi^{V}$ | diebus $\Sigma^{M}\Phi^{V}\Psi^{BDF*}$.

4. requieuit (que *om.*) $\Sigma^{T}\Psi^{D}\Omega^{M}$; et requieuit Ψ^{B} | arca *om.* X* | ∼ septimo mense Λ^{H} | uicesima] $G^{*}\Lambda^{L*}$; uigesima Ψ^{D}; uicensima $G^{c}CM^{*}$; uicesimo $\Lambda^{L2}\alpha\mathfrak{g}$rſ; uigesimo Ω^{S}eȝc | (uicesima) + et G^{c} XO | septima] Λ^{L*}; septimo $\Lambda^{L2}\Omega^{S}\alpha\mathfrak{g}$ reſȝc | die *om.* Ψ^{F*} | armoeni(a)e Φ^{RA*} ZGVPOPΨ^{DFM}.

〈ab homine G | 〈tam GAT | § remansit O; 〈remansit GCAT | 24. 〈obtinueruntque GAT.

VIII. 1. ¶ recordatus VIII. $\Omega^{SJ}\alpha\mathfrak{g}$; XXI. $\Lambda TM\Phi P^{2}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* Ψ; § recordatus O; 〈recordatus GCA | 〈et omnium GA | § adduxit O; 〈adduxit GAT | 〈et inminutae G | 2. 〈et clausi A | 〈et cataractae G | 〈et prohibitae GA | 3. 〈reversaeque GCAT | 〈et coeperunt GAT | § post O; 〈post G | 4. 〈requievitque GAT | 〈vicesima G.

super montes Armeniae
5 at vero aquae ibant et decrescebant usque ad decimum mensem
decimo enim mense prima die mensis apparuerunt cacumina montium
6 cumque transissent quadraginta dies
aperiens Noe fenestram arcae quam fecerat dimisit corvum
7 qui egrediebatur et revertebatur donec siccarentur aquae super terram
8 emisit quoque columbam post eum ut videret si iam cessassent aquae super faciem terrae
9 quae cum non invenisset ubi requiesceret pes eius reversa est ad eum in arcam
aquae enim erant super universam terram
extenditque manum et adpraehensam intulit in arcam

---

5. prima die GA; primo die O | 9. in arcam AO; in arca G.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

5. ad uero CXΦ^{z*}O; *om.* B | primo XΠTMΦO$\Psi^{M}\Omega^{M}$ | apparuerint Ψ^{M} | ∼ app. c. m. pr. d. mensis Ψ^{B*}.

6. quadraginta] *in ras.* Π^{D2} | noae $\Pi^{c}\Sigma^{o}$ | quam] Θ^{M2} (a *in ras.*); quęm Σ^{M} | dimisitque O; emisit Ω^{SJ} | corbum XΠ^{c}A.

7. et reuertebatur = GCΛ^{L}X*$\Pi^{c*}\Sigma^{TM*}$A*TMΦ$^{RAZ*z3\,GV*}$OΘ^{AM}P$^{2}\Upsilon$ *et Lect. Luxov. cum hebr.;* et regrediebatur Π^{D*}; et non reuertebatur Λ^{H}X$^{2}\Pi^{c2\,D2}\Sigma^{OM2}BA^{2}\Phi^{z2v2}$PP* $\Psi^{M}\Omega$ɑg (non *caract. minutiori*) ɛ͗ıɒʂc; et non regrediebatur Ψ^{BDF}. *Particula negativa add. ex LXX et ant. vers. Cf. Ambr. de Noe, 17, 60* (dimissum coruum non reuertisse); *Aug. quaest. in hept. 1, 13* (dimissum esse coruum nec rediisse); *locut. in hept. 1, 23* (et exiens non reuersus est); *Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* (et egressus non rediit). ¶ Quod egrediebatur et non reuertebatur etc. quidam antiqui codices habent: et egrediebatur et reuertebatur donec etc. ... et in hebreo habetur quod « egressus est exiens et reuertens donec etc. » *Hug.* Dimisit coruum: qui egrediebatur et reuertebatur donec siccarentur aquae super terram. Certissime tene quod nec hebraeus sicut dicit Hieronymus, nec antiqui latini habent « non »; sed est sensus quod ibat et redibat extra arcam circuiendo, et propter hoc utitur interpres praeterito non perfecto, sed imperfecto, licet graecus habeat, puto de LXX; sed sequendi sunt hebraei et antiqui et Hieronymus. *Guill.* Quidam antiqui codices habent « qui egrediebatur et reuertebatur donec etc. ». Unde in hebreo habetur « qui egressus est exiens et reuertens donec etc. » quam litteram eciam exponit Andreas *Iac.* | siccarent Ψ^{D}.

8. emisit quoque] emisitque Π; et misit quoque Ψ^{M} | quoque + noae Ω^{M*}; + noe Ω^{M2} | columba O | eum] coruum Ω^{M} | uiderent OΨ^{M} | super faciem terram Φ^{R}; superficiem terrae X; super terram B.

9. inuenissent $\Pi^{c}\Sigma^{o*}\Psi^{F*}$ | quiesceret Θ^{A*} | in arca GX; in archa CB | enim + adhuc X | uniuersa Π^{c} | extenditque] extendens noe Ω^{M} | manum + suam Ω^{s} ɑgreſʂ *cum hebr., LXX et ant. vers. Cf. Aug. locut. in hept. ad loc.* ¶ antiqui non habent « suam »; moderni et hebr. habent *Iac.* | et *om.* Ψ^{M} | a(d)pre(h)endens CΛ | adpr. + eam CΛP* *cum hebr., LXX et ant. vers. Cf. Aug. locut. in hept. ad loc.;* + columbam Ω^{M}.

---

5. ⟨at vero GCAT | ⟨usque G | § decimo O; ⟨decimo GCAT | ⟨apparuerunt GT | 6. § cumque O; ⟨cumque GCAT | ⟨aperiens GAT | ⟨dimisit G | 7. ⟨qui GAT | ⟨donec G | 8. § emisit O; ⟨emisit GCAT | ⟨ut videret G | 9. § quae O; ⟨quae GCAT | ⟨aquae GAT | § extenditque O; ⟨extenditque GCAT.

10 expectatis autem ultra septem diebus aliis rursum dimisit columbam ex arca
11 at illa venit ad eum ad vesperam
portans ramum olivae virentibus foliis in ore suo
intellexit ergo Noe quod cessassent aquae super terram
12 expectavitque nihilominus septem alios dies et emisit columbam
quae non est reversa ultra ad eum.
13 Igitur sescentesimo primo anno primo mense prima die mensis inminutae sunt aquae super terram
et aperiens Noe tectum arcae aspexit viditque quod exsiccata esset superficies terrae
14 mense secundo septima et vicesima die mensis arefacta est terra
15 locutus est autem Deus ad Noe dicens
16 egredere de arca tu et uxor tua filii tui et uxores filiorum tuorum tecum
17 cuncta animantia quae sunt apud

---

10. ex arca G^2AO; ex arcam G* | 11. olib(a)e GAO | ergo GO; igitur A | 13. ex(s)iccata esset AO; exiccasset G*.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$*.

10. expectans Ω^{J} | ultra *om.* Σ^{M}* | diem B | demisit M*; emisit Π^{D}; ęmisit Π^{c} | ex arcam G*XΠ^{c}*.

11. ad illa CXO | eum ad *om.* X *per homoeoteleuton* | ad *om.* Φ^{P}P* | uesperum Λ^{L}*XΣ^{To}BT* | ramu O | olibae GA; olibe XO; holibe C | ergo] igitur XA | noae C$\Pi^{c}\Psi^{D}$.

12. expectabitque CX; expectabit (que *om*) B | septęm O | alios + duos Π^{c}* | ∼ alios septem dies Σ^{T}; septem diebus aliis $\Lambda\Sigma^{o}B\Psi^{BDF}$ | et *om.* Λ^{L}* | emisit] O*; emissit O^2; remisit A | reuersa] Θ^{M2} (a *in ras.*); reuersus Ω^{M}* | ulterius Ω^{M} | ∼ ultra reuersa Ψ^{F} | reuersa + est Ψ^{F}* | ∼ ad eum ultra O.

13. sescentisimo O; sexcentesimo $\Lambda\Pi\Sigma^{o}BTM^{2}\Phi\Theta^{AM}P^{2}\Psi\Omega$agreſvȝc; sexcentisimo M*P*; scescentesimo Σ^{T} | anno + in Θ^{AM}; + uit(a)e noe G^{c} (*marg.*) $\Pi^{D}\Omega^{s}$ *ex LXX et ant. vers. Cf. Ambros. de Noe, 20, 71.* ¶ heb. antiq. ysid. glosa « uitae noe » *Iac.* | primense Φ^{G} | prima diei G; primo die X*Ω^{SM} | noae C$\Pi^{c}\Sigma^{o}$ | arche + et Ω^{M} *cum LXX et ant. vers.* | aspeexit G* | exiccata esset G^{c}X$\Pi^{c}O\Psi^{B}$reſvȝ; exiccatasset G^2; exsiccasset Σ^{TM}; exiccasset G*C | exiccasset + aqua C *cum LXX* | super facies OΨ^{M}; super faciem C.

14. septimo agreſȝc | uicensimą M*; uigesima $\Phi^{G}\Psi^{D}$; uicesimo agreſ; uigesimo ȝc; bicesima Λ^{L2}; bicensima Λ^{L}*.

15. deus] dominus $\Sigma^{TM}\Theta^{AM}\Psi^{BDF}$ąc | noae C$\Pi^{c}\Sigma^{o}$.

16. tua + et $\Lambda^{H}\Omega^{J}$ *cum LXX et Ambros. de Noe 21, 75* | filii tui *om.* B | fili Φ^{Z}*.

17. cuncta] G*Λ^{L}*; cunctaque G^{c}

---

10. § expectatis O; ⟨expectatis GCAT | ⟨rursum G | 11. ⟨at illa GAT | ⟨portans A | ⟨intellexit GAT | ⟨quod G | 12. § expectavitque O; ⟨expectavitque GCAT | ⟨et emisit G | ⟨quae A | 13. ¶ igitur XXIII. ΛTM$\Phi^{RAZGP}P^{2}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $\Phi^{V}\Psi$; § igitur A (*marg.*) O; ⟨igitur GCA | ⟨primo G | ⟨prima G | inminutae GA | § et aperiens O; ⟨et aperiens GCAT | ⟨aspexit G | 14. ⟨mense GAT | ⟨arefacta G | 15. ¶ locutus XIII. $C^{2}X\Sigma$; XXIV. Π^{D}; *Div. sine num.* AΨ^{BDF}; § locutus O; ⟨locutus GCT | 16. ⟨egredere GAT | ⟨filii GA | ⟨et uxores G | 17. ⟨cuncta GA.

te ex omni carne
tam in volatilibus quam in bestiis
et in universis reptilibus quae reptant super terram
educ tecum et ingredimini super terram
crescite et multiplicamini super terram.
18 Egressus est ergo Noe et filii eius uxor illius et uxores filiorum eius cum eo
19 sed et omnia animantia iumenta et reptilia quae repunt super terram
secundum genus suum arcam †egressa† sunt
20 aedificavit autem Noe altare Domino
et tollens de cunctis pecoribus et volucribus mundis obtulit holocausta super altare
21 odoratusque est Dominus odorem suavitatis et ait ad eum
nequaquam ultra maledicam terrae propter homines
sensus enim et cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adulescentia sua
non igitur ultra percutiam omnem animantem sicut feci

---

17. et in uniuersis GA; et uniuersis O | super terram G*O; super eam A | 19. arcam G*A; de arca O | egressae A*O *errante archetypo;* egressa GA² | 21. (ait) ad eum GAO *cum ceteris omnibus, hic probabiliter iterum errante archetypo.*

Desunt ΘHGΨB*.

ΛHXΣΩS; et cuncta ΛL² *cum LXX* | in *om.* O | uolucribus CB | in *om.* ΩM | besteis CΣT; uestiis G*; uesteis O | in *om.* (*ante* uniuersis) ΛΠΣOBTMΦOP²ΨBDM Ωagrelυgc | reptat O* | educ] et duc O | egredimini Πa | terram — super *om.* ΨBD | crescite — terram *om.* ΩM | super *om.* ΦV* | terram = G*O; eam GcCΛXΠΣBA TMΦRAZGV²PΘAMPΨΩagrelυgc; *om.* ΦV*.

18. et egressus O *cum hebr. et LXX* | est *om.* ΣTBΦG* | ergo] uero a; *om.* Πc | noae CΠcΣO | eius + et ΩSare *cum hebr. et LXX. Cf. Ambr. de Noe, 21, 76* | illius] eius C | et] e ΦV | eius] illius ΩM | cum eo + de archa ΩM.

19. et *om.* ΨM | reptant CΠΣOBΦAZP ΘAMPΨΩagrelgc. ¶ ā repunt ΘM | suum *om.* O | arcam egressa sunt = G*CΛLX A²MΦP*; arcam egressae sunt A*; arca egressa sunt TP²; de arca (archa ΛHΨBM ΩJM) egressa sunt ΛHΠΘAMΨΩJMw; de arca egressę sunt O; ex arca egressa sunt B; egressa sunt de arca (archa ΩSa) ΩS agrelgc; egressa sunt (arcam *om.*) G²Σ. ¶ ij arcam ΘM.

20. edificabit XΣTB | autem *om.* ΨM | noae CΠc | altarem O | et uolucribus *om.* Σo | holocaustum ΘAM *cum LXX. Cf. Fulg. ad Monimum, 2, 3; c. Fabianum, 34* (obtulit hostiam) | altarae O.

21. odoratus (que *om.*) Πc* | suabitatis XΠcΣTO | ad eum *om.* wgc | terram XBO; terra ΣM | humani *om.* C* | hominis cordis ΣT²; hominisordis ΣT* | ∼ cordis humani ΦA | igitur] ergo Π | ultra *om.* ΨB | ∼ percutiam ultra ΨDM | animantem] animam ΦVPΨBΩM; animam uiuentem ΨM ΩSJagrelgc. ¶ antiqui iuxta hebraeum: non igitur ultra percutiam omnem animantem sicut feci. Non est ibi « animam uiuentem » nec in hebr. nec in antiquis *Guill.* ā animam ΘM | fecit O.

⟨tam GAT | ⟨quam G | ⟨et in universis GA | ⟨educ GA | ⟨crescite AT | 18. § egressus A (*marg.*) O (*cap.* XX. *ma. ant.*); ⟨egressus GCAT | ⟨uxor GA | ⟨et uxores G | 19. ⟨sed GAT | ⟨et reptilia G | ⟨secundum A | ⟨egressa G | 20. ¶ aedificavit IV. ΘA²M²; *Div. sine num.* ΨBDF; § aedificavit O; ⟨aedificavit GCAT | ⟨et tollens GA | 21. ⟨odoratusque GAT | ⟨odorem G | ⟨et ait G | ⟨nequaquam GAT | ⟨sensus GCAT | ⟨non GCAT.

22 cunctis diebus terrae sementis et messis frigus et aestus
aestas et hiemps nox et dies non requiescent.
IX. 1 Benedixitque Deus Noe et filiis eius et dixit ad eos
crescite et multiplicamini et implete terram
2 et terror vester ac tremor sit super cuncta animalia terrae
et super omnes volucres caeli cum universis quae moventur in terra
omnes pisces maris manui vestrae traditi sunt
3 et omne quod movetur et †vivit† erit vobis in cibum
quasi holera virentia tradidi vobis omnia
4 excepto quod carnem cum sanguine non comedetis
5 sanguinem enim animarum vestrarum requiram de manu cunctarum bestiarum et de manu hominis
de manu viri et fratris eius requiram animam hominis
6 quicumque effuderit humanum

IX. 2. in terra *cum* O *et codicibus plerisque. Cf. supra I, 26 et 30;* in terram G; super terram A | **3.** uiuit O; uiuet GA *errante archetypo* | **4.** cum sanguine A; cum sanguinem GO *iterum errante archetypo.*

Desunt G (*vv.* 5–7 *partim, folio lacerato*) $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

22. diebus] animantibus O | sementes O | mensis Φ^{A*Z*} | frugus G* | aestus] aestas T | aestas — requiescent] *in ras.* Φ^{Z2} | hiemps = GΛΠ^{D}ATM*$\Phi^{RAZ2GVP}$O^{2} Θ^{AM2}P*$\Psi^{DF}\Omega^{SM}$; hyemps CΨ^{B}; iemps O* Ψ^{M}; hiems M$^{2}\Theta^{M*}$P$^{2}\Omega^{J}$ɑc; hyems $\Pi^{c}\Sigma^{M}$ grelvg̃; yems XΣ^{T}.

IX. 1. benedixit quoque deus Λ; benedixit deusque C; benedixit deus (que *om.*) Ω^{M} | noae C$\Pi^{c}\Sigma^{O}$ | filii Ψ^{M} | replete Σ^{O}BP*$\Psi^{BDM}\Omega^{SJ}$ɑgrelg̃c. *Cf. I, 28; Ambr. de Noe, 24, 86.*

2. et terror uester] et eror bester O*; et ero robuster O^{2} | super] per Φ^{Z*} | animantia CP. ¶ ał animantia Θ^{M} | mobentur CX; mobuntur O | in terram G; super terram XAɑrelvg̃c *cum LXX; Ambr. loc. cit.* | omnesque G | piscis O | uestrae traditi] uestraditae Φ^{A*}; uestrae traditae Φ^{P}.

3. uiuet GCBA | uobis] bouis O | holera] hora G† | uirentia + sic Ψ^{B} | traddi Σ^{T}.

4. carnes Ψ^{M}; carne B | cum sanguinem GOP*; et sanguine Ψ^{M} | comedetis] $\Lambda^{L*}\Psi^{F*}$; comeditis Λ^{L2}O; comedatis BΨ^{DF2}.

5. de manibus Ω^{M} *cum Lucif. Calar. de s. Athan. I, 2; Ambr. de Abraham 2, 11* | et de — animam hominis] *in ras.* M^{2} | hominis + et $\Lambda^{H}\Pi^{c}$ *cum Tert. de resurr. carnis, 28* | uiris Φ^{Z*} | et *om.* P*r | et + de manu Ω^{M}ɑelg̃ *cum Tert. loc. cit.* | fratres P*; fratri Ψ^{M*} | requiram — 7. multiplicamini et] *in ras. caract. minut.* Θ^{A1} | requiram + omnem ɑ | animam + eius O.

6. effuderis Ψ^{M}; fuderit Ω^{M} | humanum sanguinem] *in ras.* G^{c}; ∼ sanguinem humanum CΩ^{J} | effundetur CΠ; effunditur O; fudetur Ψ^{M} | illius] ipsius

---

22. ⟨cunctis GAT | ⟨et messis G | ⟨et aestus G ⟨aestas GA | ⟨et hiemps G | ⟨nox G | ⟨et dies G.

IX. 1. ¶ benedixitque IX. Ω^{SJ}ɑg; XXIII. ΛTMΦP$^{2}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* Ψ^{M}; § benedixitque O; ⟨benedixitque GCA | ⟨et dixit G | ⟨crescite GA | 2. ⟨et terror GA | ⟨ac tremor G | ⟨et super GAT | ⟨cum G | ⟨omnes GAT | 3. ⟨et omne A | ⟨erit G | ⟨quasi AT | 4. ⟨excepto GA | 5. ⟨sanguinem GAT | ⟨requiram G | ⟨de manu GAT | 6. § quicumque O; ⟨quicumque AT

sanguinem fundetur sanguis illius
ad imaginem quippe Dei factus est homo
7 vos autem crescite et multiplicamini et ingredimini super terram et implete eam.
8 Haec quoque dixit Deus ad Noe et ad filios eius cum eo
9 ecce ego statuam pactum meum vobiscum et cum semine vestro post vos
10 et ad omnem animam viventem quae est vobiscum
tam in volucribus quam in iumentis et pecudibus terrae
cunctis quae egressa sunt de arca et universis bestiis terrae
11 statuam pactum meum vobiscum et nequaquam ultra interficietur omnis caro aquis diluvii neque erit deinceps diluvium dissipans terram
12 dixitque Deus hoc signum foederis quod do inter me et vos et ad omnem animam viventem quae est vobiscum in generationes sempiternas
13 arcum meum ponam in nubibus et erit signum foederis inter me et inter terram
14 cumque obduxero nubibus caelum
apparebit arcus meus in nubibus

---

10. pecudibus GA; pecoribus O.

Desunt G (*part. vv.* 6–7 *et absol. a v.* 12 (vo)biscum in *usque ad* 14, meus) $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

$C\Phi^{P}$. *Cf. Syn. s. Patritio adscript., can. 6* | ∼ dei quippe a | factus est] *in ras.* G^{c} | homo *om.* Ψ^{M}.

7. replete Σ^{T}. *Cf. 1, 28* | eam] illam Σ.

8. deus] dominus $\Psi^{B}\Omega^{M}$ | noae C $\Pi^{c}\Sigma^{o}$.

9. uobis G* | et cum semine] *in ras.* Φ^{A2} | cum *om.* B | semini BT*P*.

10. animam] *in ras.* Θ^{M1} | in *om.* $O\Psi^{F*}$ | uolucribus quam] *in ras.* Θ^{M1} | bolucribus O; uocribus $G^{\dagger}$ | in *om.* O | pecodibus Θ^{M*}; pecoribus CXO | cunctis quae = $G\Lambda^{L}\Pi^{c}ATM\Phi\Theta^{AM}P^{2}$ ϖċ; cunctis que $CX\Pi^{D}\Sigma^{M}OP*\Psi^{M}\Omega^{SJ}$; cunctisque qu(a)e $\Lambda^{H}\Psi^{BDF}\Omega^{M}$ aqreĺs; cunctis qui B | egressa] X*; egressae O; egresse X^{2}; egressi B | uestiis G*; besteis $\Sigma^{T}AO*$.

11. et statuam G *cum LXX* | statuam O* | ultra *om.* Ω^{M} | interficetur O; interficiatur Ω^{M} | omnes O | caro *om.* Ω^{M} | caro + ab $CM*\Theta^{AM*}$a | aquas BP* | dilubii Π^{c}; dilluuii GC; dillubii XB; delubii O | dilubium O; dilluuium G*C; dillubium XB | dissipans + omnem $\Lambda^{H}\Phi^{A}\Omega^{M}$ ae *cum LXX; Ambr. de Noe, 27, 101.*

12. hoc + est Ω^{M} qreĺs | f(o)ederis + mei Π | quod *om.* Ω^{s} | do] est B | ad *om.* B | animam *om.* Σ^{M} | generatione sempiterna Π^{c*D}; generationem sempiternam Π^{c2}.

13. nubibus + c(a)eli Πa. *Cf. Matth. 24, 30; 26, 64* | signum *om.* B* | inter (*ante* terram)] in $\Phi^{A*}\Theta^{A*}P*$; *om.* O Ω^{SM}a.

14. cum (que *om.*) Ψ^{BD} | appareuit CO | nubibus + caeli e *erronee ex v. praec. iuxta edit.* a.

⟨ad imaginem CAT | 7. § vos O; ⟨vos AT | 8. ¶ haec XXIV. ΛTMΦP^{2}; XXVI. Π^{D}; *Div. sine num.* Ψ; § haec A (*marg.*); ⟨haec GCA | 9. § ecce O; ⟨ecce GCAT | 10. ⟨et ad GA | ⟨tam AT | ⟨quam G | ⟨et pecudibus G | ⟨cunctis GA | 11. ⟨statuam GAT | ⟨et nequaquam GA | ⟨neque G | 12. ¶ dixitque X. A; XXIV. Ω^{M}; § dixitque O; ⟨dixitque CT | ⟨hoc GCT | ⟨et ad A | 13. § arcum O; ⟨arcum AT | ⟨et erit A | 14. § cumque O; ⟨cumque AT | ⟨apparebit A.

15 et recordabor foederis mei vobiscum
et cum omni anima vivente quae carnem vegetat
et non erunt ultra aquae diluvii ad delendam universam carnem
16 eritque arcus in nubibus et videbo illum et recordabor foederis sempiterni
quod pactum est inter Deum et inter omnem animam viventem universae carnis quae est super terram
17 dixitque Deus ad Noe
hoc erit signum foederis quod constitui inter me et inter omnem carnem super terram.
18 Erant igitur filii Noe qui egressi sunt de arca Sem Ham et Iafeth
porro Ham ipse est pater Chanaan
19 tres isti sunt filii Noe et ab his disseminatum est omne hominum genus super universam terram
20 coepitque Noe vir agricola exer-

15. carnem uegetat GA; carne uegetat O | 16. arcus GA; arcus meus O | illum GO; illud A | 17. ad noe GO; noe A | 19. omne ΠTMO; *om.* CΛA.

Desunt G (*a v.* 18, de arca, *usque ad* 19, est omne) $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

15. mei + quod pepigi Ω^{s}ae. *Cf. Lev. 26, 42; Deut. 36, 16 etc.* ¶ al. « quod pepigi uobiscum », sed hebr. antiq. rabanus non habent « quod pepigi » unde et glosa supplet « fęderis » habiti scilicet uel initi uobiscum *Iac.* | omne $\Pi^{cD*}\Sigma^{T}P*$; omnia Φ^{P} | uiuentem $O\Psi^{M}$ | carne $\Sigma^{TM}BO\Psi^{D}$ | uegitat M*P*; uegeat C*; uetat B* | ultra quae Φ^{V*} | dilluuii G*C; dillubii XB; delubii O | ∼ aquae diluuii ultra Ω^{M} | ad delendam] X*; adelendam P*; ad delendum X^{2} lꝺꝫc; ad perdendam Σ^{M} | carnem] terram Π.

16. arcus + meus $\Lambda X\Pi\Sigma^{TO}BT^{2}M\Phi O\Theta^{AM}P\Psi\Omega$ag(*caract. minut.*)eſꝫ *cum LXX. Cf. v. 14* ‡ illud $\Pi^{c}A$ | f(o)ederis + mei $\Pi\Sigma^{M}\Psi^{F}$. *Cf. vers. praec.* | factum est Σ | inter (*ante* omnem) *om.* Ω^{J}agreſꝫc | omnem *om.* Ω^{M}.

17. dixit (que *om.*) Ψ^{B} | deus] dominus P*ą | ad noe = GXΣ^{T}BO$P^{2}\Omega$agreſꝫc; noe (ad *om.*) $C\Lambda\Pi\Sigma^{OM}ATM\Phi\Theta^{AM}P*\Psi$ w (*scribunt* noae $C\Pi^{c}\Sigma^{O}$) | erit] est Xareſꝫ; *om.* $O\Psi^{B}$ *cum hebr. et LXX* | f(o)ederis + mei Π. *Cf. vers. 15 et 16* | inter me] in me Π^{c} | et inter omnem = $G\Lambda\Sigma^{M}BAO^{2}\Psi$w; et inter omnes O*; et omnem (inter *om.*) CXΠΣ^{TO}TMΦΘ^{AM}PΩagreſꝫc | super + omnem B.

18. igitur] ergo agreſꝫc | noae $C\Pi^{c}\Sigma^{O}$ | quę egressę O | ham = Λ^{L}; cam Σ^{M}; cham *ceteri* | et *om.* Aw *cum LXX* | iafet Σ^{M}; iapheth $\Pi\Omega^{J}$greſvꝫc; iaphet $C\Psi^{BDF}\Omega^{SM}$ą | ∼ sem cham et iaphet qui egressi sunt de archa Ω^{M} | ham = Λ^{L}; cam Σ^{M}; cham *ceteri* | chanaam $O\Omega^{J}$; canaan $\Lambda^{H}X\Sigma^{TM}B$; cahnaan Λ^{L}.

19. tris O | sunt *om.* Ψ^{B} | ∼ filii sunt greſꝫc | noae $C\Pi^{c}\Sigma^{O}$ | ab his dis. semenatum est O*; ab histis. semmenatum est O^{2} | hiis Ωą | omne *om.* CΛXΣ BAP*w | hominum] humanum Λ^{H}P*Ψ^{B} Ω^{M}; *om.* Σ | ∼ genus hominum Ω^{s}agreſꝫc; genus humanum Ω^{M} | per B.

20. cepitque $\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Sigma B\Psi^{B}\Omega^{J}$ą; cępitque $\Lambda^{L}\Pi^{c}\Psi^{FM}$; cepit autem Ω^{M} | noae

15. ⟨et recordabor GAT | ⟨et cum GA | ⟨et non GAT | ⟨ad delendam G | 16. § eritque O; ⟨eritque GAT | ⟨et recordabor G | ⟨quod GAT | ⟨et inter omnem G | 17. § dixitque O; ⟨dixitque GCAT | ⟨hoc GA | ⟨quod G | 18. ¶ erant XIV. $C^{2}X\Sigma$; XXV. ΛTM $\Phi P^{2}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* Ψ; § erant A (*marg.*) O; ⟨erant CA | ⟨porro AT | 19. ⟨tres AT | 20. § coepitque O; ⟨coepitque GAT | ⟨exercere G.

cere terram
et plantavit vineam [21] bibensque
vinum inebriatus est et nuda-
tus est in tabernaculo suo
[22] quod cum vidisset Ham pater
Chanaan
verenda scilicet patris sui esse
nuda
nuntiavit duobus fratribus suis
foras
[23] at vero Sem et Iafeth pallium
imposuerunt humeris suis
et incedentes retrorsum operue-
runt verecunda patris sui
faciesque eorum aversae erant et
patris sui virilia non viderunt
[24] evigilans autem Noe ex vino
cum didicisset quae fecerat ei
filius suus minor [25] ait
maledictus Chanaan
servus servorum erit fratribus
suis [26] dixitque
benedictus Dominus Deus Sem
sit Chanaan servus eius
[27] dilatet Deus Iafeth et habitet in
tabernaculis Sem

---

21. nudatus est GO; nudatus (est *om.*) A | 22. nuda G*O; nudata A | 23. uerecunda GA; uerenda O | patri(s) sui GO; patris (sui *om.*) A | 24. quae fecerat ei GAO^{1}; quae fecerat (ei *om.*) O† | 25. chanaan AO; cham G.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$*.

$C\Pi^{c}\Sigma^{TO}$ | uir *om.* $\Pi^{c}T$* | agricula P* | plantabit CXB.

21. bibensque] G^{2} (be *refect.*) | ineuriatus est O | et *om.* Ψ^{M} | nudatus est = $GO\Theta^{M}$*$\Psi^{F}\Omega^{M}\mathfrak{r}$; nudatus iacuit C^{2} $\Lambda X\Sigma B\Psi^{B}\Omega^{s}\mathfrak{a}\mathfrak{e}$; nudatus (est *om.*) C*ΠA $TM\Phi\Theta^{AM2}P\Psi^{DM}\Omega^{J}\mathfrak{g}\mathfrak{l}\mathfrak{v}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$. ¶ iacuit $\bar{s}$ Θ^{M}; et nudatus in tabernaculo *Hug. Guill.* | tauernaculo XO.

22. ham = G*Λ^{L}; cam $\Sigma^{M}B$; cham *ceteri* | chanaam A; canaan $X\Sigma^{TM}B$ | uerecunda Λ^{L}*. *Cf. vers. 23.* ¶ antiqui « uerenda scilicet patris sui » *Guill.* | esse *om.* $\mathfrak{w}\mathfrak{z}$ | nuda = G*O; nudata G^{2} *et ceteri. Cf. vers. 21* | nuntiabit $X\Sigma^{T}B$ | duobus *om.* O† | foris $O\Psi^{F}$*Ω^{s}; *om.* Ω^{M}. ¶ LX antiq. « foras » uel « foris » aliqui non habent *Iac.*

23. ad uero GCXO | iapheth $\Pi^{D}B$ $\Omega^{J}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{v}\mathfrak{c}$; iaphet $C\Pi^{c}\Psi^{F}\Omega^{SM}\mathfrak{a}\mathfrak{z}$ | inposuerunt + in Ω^{M} | cooperuerunt Π | uerecunda = $G\Lambda^{L2}AP$*; uerenda $C\Lambda^{L*3H}X\Pi\Sigma$ $BTM\Phi O\Theta^{AM}P^{2}\Psi\Omega\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{v}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$. *Cf. vers. 22.* ¶ operuerunt uerenda *Guill.;* ał uerecunda Θ^{M} | patri O | suis Λ^{H}*; *om.* $\mathfrak{a}$ | abersaerant O | ∼ erant auers(a)e $P\Omega^{M}$ | sui = $GO\Theta^{AM}$*Ω^{M}; *om.* $C\Lambda X\Pi\Sigma^{TO}BATM$ $\Phi\Theta^{M2}P\Psi\Omega^{SJ}\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{v}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$.

24. noae $C\Pi^{c}\Sigma^{TO}$ | ∼ ex uino noę Σ^{O} | uino**** C | dedicisset Λ^{L}; didicissent O | ei] *in ras.* Θ^{A}; *om.* T†O† | filios suos M*; filium suum O | ∼ minor suus Ω^{s}.

25. ait *om.* O† | maledictus + puer e *ex LXX et ant. vers. Cf. Aug. de civ. Dei 16, 1* | chanaam Φ^{A2} (am *in ras.*); canaan $X\Sigma^{M}B$; cham G*Π^{c} | chanaan + puer Ω^{M}. *Cf. Aug. loc. cit.* ¶ maledictus chanaan puer *Hug.;* maledictus chanaan seruus *Guill.;* hebr. ant. « puer » *Iac.* | serbus serborum O.

26. chanaam Φ^{A2} (aam *in ras.*); canaan $CX\Sigma^{O*M}BP$; cham G | serbus O | eius] eis $\mathfrak{w}$* *cum hebr.*

27. deus *om.* Λ^{H} | iafet Σ^{M}; iapheth $\Pi^{D}B\Omega^{J}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{v}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$; iaphet $C\Pi^{c}\Psi^{BF}\Omega^{SM}\mathfrak{a}$ | ha-

---

⟨et plantavit A | 21. ⟨bibensque GT | ⟨et nudatus G | 22. § quod O; ⟨quod GCAT | ⟨pater G | ⟨verenda A | ⟨nuntiavit GA | 23. ⟨at vero GCAT | ⟨et incedentes AT | ⟨verecunda G | ⟨faciesque GA | ⟨et patris G | 24. § evigilans O; ⟨evigilans GCAT | ⟨cum A | 25. ⟨ait G | ⟨maledictus AT | ⟨servus GA | 26. § dixitque O; ⟨dixitque GCT | ⟨benedictus AT | ⟨sit GA | 27. ⟨dilatet GAT | ⟨et habitet G.

sitque Chanaan servus eius
28 vixit autem Noe post diluvium trecentis quinquaginta annis
29 et impleti sunt omnes dies eius nongentorum quinquaginta annorum et mortuus est.
X. 1 Haec generationes filiorum Noe Sem Ham Iafeth
natique sunt eis filii post diluvium
2 filii Iafeth Gomer Magog et Madai
Iavan et Tubal et Mosoch et Thiras
3 porro filii Gomer Aschenez et Rifath et Thogorma
4 filii autem Iavan Elisa et Tharsis Cetthim et Dodanim

---

27. sitque GA; sit O | 29. dies AO; dies uitae G.
X. 1. haec G*O*; hae A.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$*.*

uitet O | in tabernaculis] *partim in ras.* Θ^{M2} | sem] cham Σ^{T}*; *om.* Ψ^{D} | sit (que *om.*) $\Sigma B\Phi^{V}O$ | chanaam Φ^{A2} (aam *in ras.*); canaan $X\Sigma^{M}BP$ | chanaan + puer Ω^{S2} *in marg. Cf. v. 25* | serbus O.

28. uixit autem] uixitque G | noae $C\Pi^{c}\Sigma^{O}$ | dilluuium G*C; dillubium XB | trecentis] P*; tricentis BT*M*P^{2} | quinquaginta *om.* O.

29. omnes *om.* Ω^{M} | dies + uitae G Σ^{O}. ¶ omnes dies eius *Guill.* $\overline{s}$ uitae Θ^{M} | nungentorum $GX\Pi^{c}\Sigma^{T}B$; noningentorum O; DCCC C.

X. 1. haec = G*O*P*; hec C*; hae $G^{2}C^{2}\Lambda^{L}\Pi^{c}ATM\Phi\Theta^{M}P^{2}\Psi^{DFM}$ relvʒc; he Π^{D} Ω^{M}g; heae Θ^{A}; heę Σ^{O}; hee $\Lambda^{H}BO^{2}\Psi^{B}$ Ω^{SJ}ą; hęę Σ^{M}; haee Σ^{T} | hae(c) + sunt $\Phi^{Z2}\Psi$ agrelʒc | generationes] Θ^{A2} (*ult.* e *in ras.*) | filiorum *om.* $\Lambda^{L}\Phi^{V}$ | noae $C\Sigma^{TO}$ | ∼ noe filiorum Λ^{H} | ham = Λ^{L}; cam $\Sigma^{M}B$; cham *ceteri* | (h)am + et $G^{c}C\Lambda X$ $\Pi\Sigma BTM\Phi\Theta^{AM}P\Psi\Omega$agrelʒc. *Cf. 9, 18* | iafheth G; iafet $X\Sigma^{M}$; iapheth $\Pi^{D}B\Omega^{J}$grel vʒc; iaphet $C\Pi^{c}\Psi^{BF}\Omega^{SM}$ą | ∼ nati suntque Ω^{M*} | ei $\Pi\Phi^{Z*}O\Psi^{M}\Omega^{M}$ | ∼ ei(s) sunt Φ^{Z} | dilubium O; dilluuium G*C; dillubium XB.

2. iafet Σ^{M}; iapheth $\Pi B\Omega^{J}$grelvʒc; iaphet $C\Psi^{BF}\Omega^{SM}$ą | gomaer A*; gomor Ψ | magog] C*; magor C^{2} | maday $C\Lambda^{H}$ Ψ^{B}; madal $TM\Phi\Omega^{M}$; madia O; magday Ω^{S} | madai + et Ω^{S}agrelʒc | iaban ATM $\Phi\Theta^{AM}\Psi^{M}$; iuban $C^{2}\Pi^{c}$; iufan X*; iuuan X^{2}; iuan B; yauan Ω^{S}; iubam C*; labam Λ^{H}; taram O | thubal $AM\Theta^{AM}\Omega^{S}$ agrelvʒc | mosoc $\Sigma^{M}P$ | thyras $X\Phi^{P}\Omega^{S}$; tyras $B\Psi\Omega^{M}$; tiras ą.

3. gomer ascenez] gomeras geneze O | gomor $\Sigma^{O}\Psi$ | aschenez = $GC\Lambda\Pi\Sigma^{O2}M$ Θ^{AM}; asche*nez P; aschanez Σ^{TO*}; assenez Ω^{S}ą; ascenez $XBAT\Phi\Psi\Omega^{JM}$grelvʒc; ascanez Σ^{M}; (as)geneze O | et rifath] eriphat Ψ^{FM} | rifat $T\Phi^{RAGV2P}$; riphath Π^{D} relvʒc; riphat $GCB\Psi\Omega^{SM}$ąg; riphaz M (az *sub ras.*); rifatz Φ^{Z}; rifa Λ^{H}; rifan X; ripath Π^{c}; rifeth Σ^{O*}; rifet Σ^{M}; rafat Φ^{V*}; nifeth Σ^{T} | togorma $\Lambda^{H}XT\Theta^{AM}$.

4. autem + cham Φ^{V*} | iauan] G*; iaban $AM\Phi^{P}O\Theta^{AM}\Psi^{M}$; iouan Σ^{T*}; iuban $G^{c}C\Pi^{c}$; iuuan X; iuan B; yuan Ω^{S}; labam Λ^{H} | elysa Ω^{M}; helisa $CT\Phi\Psi^{BDM}$; helysa Ω^{S}ą; elisan G | tarsis $\Lambda^{L*}X\Sigma$; tharis B | cetthim] Λ^{H*}; cethim $\Lambda^{H2}\Pi\Sigma^{TM}B\Phi^{Z}\Psi$ Ω^{J}agrel; cethym Ω^{S}; chetthim $C^{2}T\Phi^{A}$; chethim O; chettin C*; chetim $P\Omega^{M}$ | et *om.* Ω^{M} | dodani $G^{2}\Theta^{AM*}$; dodonim Ψ^{BD}.

⟨sitque A | 28. ¶ vixit XXVI. $\Lambda TM\Phi P^{2}\Omega^{M}$; XXVIII. Π^{D}; *Div. sine num.* Ψ^{M}; § vixit O; ⟨vixit GCA | 29. ⟨et impleti GAT | ⟨nongentorum G | ⟨et mortuus G.

X. 1. ¶ haec V. Θ^{A2M2}; X. Ω^{SJ}ąg; XV. $C^{2}X\Sigma$; *Div. sine num.* Ψ^{BDF}; § haec O; ⟨haec GCAT | ⟨natique GAT | ⟨filii G | 2. § filii A (*marg.*); ⟨filii GCAT | ⟨iavan et GA | 3. § porro O; ⟨porro GCAT | 4. filii GCAT.

5 ab his divisae sunt insulae gentium in regionibus suis unusquisque secundum linguam et familias in nationibus suis.
6 Filii autem Ham Chus et Mesraim et Fut et Chanaan
7 filii Chus Saba et Hevila et Sabatha et Regma et Sabatacha filii Regma Saba et Dadan
8 porro Chus genuit Nemrod ipse coepit esse potens in terra
9 et erat robustus venator coram Domino
†ob† hoc exivit proverbium quasi Nemrod robustus venator coram Domino
10 fuit autem principium regni eius Babylon et Arach et Archad et

---

5. linguam GA; linguam suam O | 7. filii chus GA; filii autem chus O | et sabatha AO; sabatha (et *om.*) G | 9. ad hoc G*; ab hoc G^2AO *errante archetypo;* ob hoc *restituimus iuxta loc. parall. Gen. 29, 35* | 10. arcadh G; arcahd O; archad TM; achad A | chalanne] *Nota* ae *fin. in archetypo:* calannae G^2A; thalannae O; chalannae CM.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

5. hiis $O\Psi^{B}\Omega\mathfrak{a}$ | insula B; singulae O | linguam + suam $\Lambda^{H}\Pi O\Theta^{A}\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$ *cum hebraeo et LXX. Cf. Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | familiam P* | familias + suas $\Omega^{s}\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$ *cum hebraeo et LXX. Cf. Hier. loc. cit.* | suis *om.* X*.

6. ham = Λ^{L}; kam Λ^{H}; cham *ceteri* | et etmesraim G* | mesraym $C^2X\Omega^{SM}\mathfrak{a}$; mesrahim Σ^{TM}; mesram C*; messaim Ψ^{M} | et fut et chanaan *om.* M† | et *om.* G | futh $CX\Pi\Sigma^{TO}TM\Phi\Theta^{AM}\Psi\Omega$; fud B; fhud G; phuth $\mathfrak{a}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$; phut $\Lambda^{H}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{b}$; phuhut Λ^{L2}; puhut Λ^{L*} | canaan $X\Sigma^{M}B$; cahnaan Σ^{T}; chaan G* | chanaan + porro chus genuit nemrot Ψ^{B}. *Cf. v. 8.*

7. filii + autem $G^{c}CMO\Theta^{AM}\Omega^{s}\mathfrak{a}\mathfrak{g}$ $\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}$ *cum LXX* | cus Σ^{TM}; tus Ω^{M} | sabah C; sabba $\Lambda^{H}\Omega^{s}$ | et *om.* $\mathfrak{a}\mathfrak{e}\mathfrak{l}$ | he*ila T; hebila A; *he*uila C; euila $G\Lambda^{LH*}X\Pi^{D}$ $\Sigma^{M}B\Phi OP\Psi^{BDM}\Omega\mathfrak{a}\mathfrak{g}$; eiula Λ^{H2}; ęuila Ψ^{F}; aeuila Π^{c}; auila Σ^{T2}; aula Σ^{T*} | et *om.* GΠ | sabata $X\Sigma^{TM}B$; sabattha Φ^{Z}; sabbatha $\Lambda^{H2}\Omega^{s}$; sabbata Λ^{H*}; sebata Σ^{O} | recma $\Pi\Sigma$; reema X | sabathacha $M^2\Theta^{AM}$ $\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{b}\mathfrak{z}$; sabatahca Λ^{L}; sabathaca $GC\Pi^{D}$ $\Phi P\Psi^{DFM}\mathfrak{a}$; sabathaga Ω^{M}; sabataca X Σ^{TM}; sabaha O; sobathacha M*; sabbathaca $\Lambda^{H}\Omega^{s}$; sabatachaca Π^{c} | filii + autem Σ^{O*} | recma $\Pi\Sigma^{OM}$; rema X | sabba Ω^{s}; saban C; naba T | dadam Φ^{RAV}; dedan O; dan G†.

8. porro chus] chus uero Ψ^{B} | cus G | genuit] G^{c}; generauit G* | nemroth $CX*\Pi\Sigma^{O}B\Psi^{DFM}\mathfrak{a}$; nemrot Ψ^{B}; nembrod Θ^{AM*}; nebrod Σ^{T2}; nebroth GX^2; nebrot Σ^{T*M}; memroth Ω^{s} | ipse] iste Ω^{M}. *Cf. Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | ∼ potens esse Σ^{M}.

9. rubustus M*; uenustus Π^{c} | uenerator Θ^{M} | domino] deo Ω^{M} | ob hoc — coram domino *om.* $B\Phi^{A*}$ | ob = $\mathfrak{w}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$; ad $G*\Psi^{D}$; ab G^2 *et ceteri* | proueruium O; uerbium Θ^{A*} | ∼ prouerbium exiuit Ω^{M} | nemroth $C\Pi\Sigma^{O}\Psi^{DFM}\mathfrak{a}$; nemrot Ψ^{B}; nembrod Θ^{AM*}; nembroth M; nebrod $G\Sigma^{T}O$; nebroth X; nebrot Σ^{M}; memroth Ω^{s} | rubustus M* | domino] deo $\Phi^{P}\Omega^{M}$. *Cf. Ambr. de Noe, 34, 127* (ante deum).

10. huius Θ^{AM} | babilon $\Lambda^{H}X\Sigma B\Phi^{Z}$ $\Psi^{BM}\mathfrak{a}$; babyllon M* | arac $\Sigma^{TM}\Phi^{P}$; harach C | archat $\Sigma\Phi^{2}$; arcad $B\Phi^{P}$; arcadh G; arcahd O; archath $\mathfrak{a}$; arcath $C^2\Phi^{V}$; achad $A\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{b}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$; acath C*; achath Π; archal Ψ^{BD}; a*ath X | chalannae $CM\Phi^{P}$

---

5. ⟨ab his GAT | ⟨unusquisque GA | ⟨et familias GA | 6. § filii A (*marg.*) O; ⟨filii GCAT | 7. ⟨filii GCAT | ⟨filii regma GCAT | 8. § porro O; ⟨porro GCAT | ⟨ipse GA | 9. ⟨et erat GA | ⟨ob hoc GCAT | ⟨quasi G | 10. § fuit O; ⟨fuit GCAT.

Chalanne in terra Sennaar
11 de terra illa egressus est Assur et aedificavit Nineven et plateas civitatis et Chale
12 Resen quoque inter Nineven et Chale haec est civitas magna
13 at vero Mesraim genuit Ludim et Anamim et Laabim
Nepthuim 14 et Phetrusim et Cesluim
de quibus egressi sunt Philisthim et Capthurim
15 Chanaan autem genuit Sidonem primogenitum suum
Ettheum 16 et Iebuseum et Amorreum

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

Ψ^{DF}; chalane P*; thalannae O; calanne G*X$\Sigma^{TM}\Omega^{JM}$ɑ; calannae G^2A | sennahar Σ^{TO}; sennar GΛ^{L*}; senaar M*P*.

11. assur] M^2 (u *in ras.*); hassur C; asur $\Pi^{c}\Phi^{P}$P*Ψ^{M} | et] qui Λ^{H} | edificabit XΣ^{T}B | nineue O; ninneuen $\Phi^{V}\Psi^{F}$; ninneue Σ^{T}; niniuen $\Lambda^{H}\Sigma^{O}$MΘ^{AM}P$\Psi^{B}\Omega^{JM}$ɑg ɾeſʒc; niniuem Ω^{S}; niniue C; ninniue Σ^{M}; ninnibe X; ninniuen B | nineuen + et chale G* | plateas] G^{c}; pleas $G^{\dagger}$; pleteas G^{1}; plateis Ψ^{F}; planteas Σ^{T*} | ciuitates M*P* | ciuitatis + eius Ψ^{B} | et chale *om.* G*. *Cf. supra* | chalae P; chalę Π^{c} $\Phi^{G}\Psi^{F}$; chalen C; chalech Σ^{T}; chale* Σ^{O}; cale Λ^{H}X; calae A; calec Σ^{M}; calde Ω^{M}.

12. reen Σ^{M} | inter** Θ^{M} | nineuen] M*; nineue O; ninneuen Ψ^{F}; ninneue Σ^{T}; niniuen $\Lambda^{H}\Sigma^{O}$M$^2\Theta^{AM}$P$\Psi^{B}\Omega$ɑgɾeſʒc; niniue Σ^{M}; ninnibe X; ninniuen B | chalae CP; chalę $\Pi^{c}\Phi^{G}\Psi^{F}$; chalech Σ^{T}; chale* Σ^{O}; cale GΛ^{L}XAΩ^{M}; calec Σ^{M}; calen Λ^{H}.

13. ad uero CXM*; ad uera O | mesraym CXΩ^{S}ɑ; messraym Ω^{M} | ludim et anamim *om.* Σ^{T*} | ludin G^{c}; ludei B; rudim (?) G* | anamim] G^{c} (*in ras.*) Λ^{L*} M*; anamym Ω^{SM}; anamin CΣ^{T2}; ananim Λ^{L2}XTM$^2\Phi^{RZGVP}$Oɑ; animim Σ^{OM}B; dodanim Φ^{A} | laabym Ω^{S}; laabin G$\Phi^{RAZ2GVP}$ Ψ^{M}; labim P*Ψ^{F*}; labin Φ^{Z*}; labaim Σ^{TO}B; laarim O; laphaym Ω^{M}; *om.* Σ^{M} | laabim + et ɑgɾeſʒ *cum hebr. et LXX* | neptuim $C^2\Lambda^{L2H}\Pi\Sigma^{O*}$M^{2}OPɑ; neptuym X^2 (ỹ *in ras.*) Ω^{SM}; neptum Λ^{L*}; nephthuim eſvʒc; nephtuim M*Φ^{A*}ɾ; nephetuim T$\Phi^{RA2ZGVP}$; nepthuhim ɡ; nestuim C*; neptalim Ψ^{B}; mepthuim B.

14. phętrusim Π^{c}; phetrusym Ω^{SM}; phethrusim $\Lambda^{H}\Theta^{A2}$PΨ^{M}ɡ; petrusim C^2 (pe *in ras.*) ΣOΨ^{F*}; pethrusim XΘ^{A*}; phetusim TMΦ^{P}; fethusim Φ^{RAGV}; **fethusim Φ^{Z}; fethrusim A; feruisim G; fettusim Ω^{J} | cesluim] A*; cesluym XΩ^{M}; chesluim $C^2\Lambda\Pi^{D2}$ (hes *in ras.*) $\Sigma^{O}A^2M^{*3}$ OP$\Psi\Omega^{J}$ɑg; cheslum C*; cheslaim B; cherluim Θ^{AM}; chasluim ɾeſvʒc; celluym Ω^{S} | philisthim = GAΦ^{Z}; philistim CΣ^{O}M* Φ^{A}P; philisthiim $\Phi^{RG}\Theta^{M2}$ ɾeſvʒc; philistiim $\Pi M^2\Phi^{VP}\Psi^{BFM}\Omega^{J}$ɑg; philisthii O; philistei Λ^{H}; phylisthiim Θ^{AM*}; phylistiim T$\Psi^{D}\Omega^{S}$; phylisthim Λ^{L}; phylistim Ω^{M}; filistim XΣ^{M}B; pilistim Σ^{T} | et *om.* Σ^{T} | capthurim = $\Lambda^{L}\Pi\Sigma^{T}$BATO$^{1}\Theta^{A}$ɡ; capthurym Ω^{M}; capturim XΣ^{OM}MΦ^{AZ}O†P$\Psi\Omega^{SJ}$ɑ; chapturim C$\Phi^{RGVP}\Theta^{M}$; cathurim Λ^{H}; caphtorim ɾeſvʒc; cetthurim G.

15. canaan ΛXΣ^{TM}BA*; chanan Σ^{O*}; chananeum Ψ^{BD} | sydonem CXBAΨ^{BDF} Ω^{SM}ɑ; sidone O | suum + et XΣ^{O} *cum hebr. et LXX* | ettheum = GCΛ^{L}AT; etheum $\Lambda^{H}\Sigma$B$\Psi^{BF}\Omega$ɑg; etthaeum Θ^{AM}; hethaeum ɾeſvʒc; cetheum Π^{D}; cętheum Π^{c}; cettheum X; aetheum $M^2\Phi^{AZVP}\Psi^{DM}$; aethaeum Φ^{RG}; aettheum M*; ehteum P; et thebum O.

16. iebuseum = X$\Pi^{D}\Sigma^{OM}$ATO$\Psi\Omega^{J}$ɑg; iebusaeum Π^{c}M$\Phi^{RAZGV}\Theta^{AM}$ɾeſvʒc; iebussaeum Φ^{P}; iebusseum GΣ^{T}B; ihebuseum C*Λ^{H}; ihebusseum C^2; hiebuseum Λ^{L};

---

11. ⟨de terra GAT | ⟨et aedificavit GA | 12. ⟨resen GAT | ⟨et chale G | haec G | 13. ⟨at vero GCAT | ⟨nepthuim CA | 14. ⟨et ꝑhetrusim G | ⟨de quibus GAT | 15. ⟨chanaan GCAT | ⟨ettheum GAT | 16. ⟨et amorreum GA.

Gergesseum [17] Eveum et Araceum
Sineum [18] et Aradium Samariten et Amatheum
et post haec disseminati sunt populi Chananeorum
[19] factique sunt termini Chanaan venientibus a Sidone Geraram usque Gazam
donec ingrediaris Sodomam et Gomorram et Adamam et Seboim usque Lesa
[20] hii filii Ham in cognationibus et linguis et generationibus terrisque et gentibus suis.
[21] De Sem quoque nati sunt patre

---

19. adama GAO | 21. patre GA; patres O.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

gebuseum $P\Omega^{SM}$ | et *om.* P* | et amorreum *om.* Σ^{O*} | amorreum = $G^{c}C\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Sigma^{TO2M}BAM\Phi^{P}OP\Psi\Omega\alpha$; amorraeum $\Lambda^{L}\Pi^{c}T\Phi^{RAZGV}\Theta^{AM}$; ammoreum G*g; amorrhaeum reſbgc | amorreum + et $\Sigma^{M}\Phi^{A*}P$areſg *cum hebr. et LXX* | gergesseum = GCXΣ^{O2}BA; gergesaeum $\Phi^{RA2ZGVP}\Theta^{AM}O$reſbgc; gergeseum $\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{O*M}TMP\Psi\Omega$ag; gergaesęum Φ^{A*}; gerseum Σ^{T}; gergessęum Λ^{L} | gergesseum + et C$\Lambda\Sigma^{O}B\Theta^{AM*}P\Psi^{B}$areſg *cum hebr. et LXX.*

17. eueum = C$\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Sigma^{TM}BP\Psi^{BDM}\Omega$ag; euaeum $\Sigma^{O}ATM\Phi^{AZGV}O\Theta^{AM}$; aeuaeum G$\Phi^{R}$; ęuęum Λ^{L}; aeueum $\Pi^{c}\Phi^{P}\Psi^{F}$; heuaeum reſbgc | araceum = $G^{2}XA$; aracaeum Θ^{AM}reſbgc; araeceum G* (?); aracheum $\Lambda^{H}\Sigma^{OM}BT\Phi^{RG}OP\Psi^{BDF}\Omega^{M}$ag; arachaeum $\Lambda^{L}M\Phi^{AZVP}$; aratheum $\Pi\Sigma^{T}\Omega^{SJ}$; haraceum C; areacheum Ψ^{M} | sineum = GC*$\Lambda^{H}X\Pi^{D}BTO\Psi^{BDM}\Omega^{J}$g; sinaeum $\Lambda^{L}\Pi^{c}AM\Phi^{RAZ2GVP}\Theta^{AM}P\Psi^{F}\Omega^{M}$reſbgc; sinnaeum Φ^{Z*}; asineum C^{2}; aseneum Σ^{O}; asanneum Σ^{T}; assenneum Σ^{M}; cyneum $\Omega^{S}\alpha$.

18. haradium C | samaritem CXΣ^{T}O; samaritē $\Sigma^{M}\Omega^{M}$; samarithen $\Sigma OB\Phi^{RGP}P\Psi^{DF}$ag; samarithon Ψ^{M}; samaraeum reſgc | amatheum = GCΛX$\Pi\Sigma$BATΦOP$\Psi\Omega^{J}$ag; amathaeum M$\Theta^{AM}\Omega^{S}$rgc; hamathaeum elb; matheum Ω^{M} | et *om.* $M^{2}\Phi^{RAZGP}P$ | post haec] M*; per hos $\Lambda^{H}\Pi^{D2}M^{2}\Phi\Psi\Omega^{SJ}$agreſg. ¶ ā per hos Θ^{M} | post haec + per hos P^{2} | dissiminati Λ^{L}*P*; diessiminati G*; desiminati O; disseminatum Φ^{P} | sunt] est Φ^{P} | chananaeorum T$\Phi^{RAZGP}\Theta^{AM}\Omega^{S}$reſbgc; channaneorum M*; chananorum Ω^{M}; cananeorum XΣ^{TM}.

19. factique] et facti O | chanaam G; canaan XΣ^{TM} | a *om.* Ω^{M} | sydone $\Lambda^{L}X\Theta^{AM}\Psi^{BDF}\Omega^{S}\alpha$; sydonem C; *om.* Ω^{M} | gerara $\Lambda^{H}\Omega^{M}$; gerare Π^{c}; gamarim B; ieraram α | usque + ad Σ^{M}reſg | gazan $C^{*}\Sigma^{M}\Phi^{Z}$ | egrediaris B | sodam Ψ^{D} | gomorram = GCΛX$\Pi\Sigma$AMΦO$\Theta^{AM}P\Psi\Omega$ag; gomorrham reſbgc; gomurram BT | adamam = $\Lambda\Pi\Sigma^{O}BTM\Phi\Psi^{BDM}\Omega$agreſbgc; adaman Ψ^{F}; adamā P; adama GX$\Sigma^{T}AO\Theta^{AM}$; adamma Σ^{M}; hadam C*; hadama C^{2} | seboym $C^{2}X\Omega^{S}$; seboin Ω^{J}; seboyn C*; soboim $\Psi^{F}\Omega^{M}$ | lesam MΨ^{M}; lasa $\Lambda^{H}\Theta^{A}$reſg *cum graeco;* lese Π^{D}; selaesa O; sela G *cum quibusdam codd. graecis;* iesa α.

20. hii] $G^{2}\Phi^{A*V*}P*$; hi $\Pi\Sigma^{M}M\Phi^{A2}\Phi^{ZGV2P}\Theta^{MP2}\Psi^{DF}\Omega^{S}$greſbgc; *om.* G* | hi(i) + sunt aeſgc | ham = Λ^{L}; cam Σ^{M}B; cham *ceteri* | cogitationibus Φ^{P} | cognationibus + suis G *cum hebr. LXX et ant. vers.* | et linguis — 21. nati sunt] *in ras.* Θ^{M1} | et in linguis et in generationibus O | ∼ in generationibus et linguis et cognationibus P | terris (que *om.*) Ω^{M}.

21. de se Φ^{A*} | nati sunt *cm.* Φ^{P} | nati sunt — (h)eber] *in ras.* Π^{D2} | sunt + de Σ^{T} | patre] Λ^{L*}; pater C; patres $\Lambda^{L2H}X\Pi^{D2}\Sigma^{OM}BO\Theta^{M*}\Psi^{BDF}\alpha$ | eber = G$\Pi^{c}\Sigma^{M}$AT

⟨gergesseum GT | 17. ⟨sineum GAT | 18. § et post haec O; ⟨et post haec GAT | ⟨factique GAT | ⟨venientibus A | ⟨donec GAT | 20. § hii O; ⟨hii GCA | ⟨et linguis G | ⟨et generationibus GT | 21. § de sem A (*marg.*) O; ⟨de sem GCAT | ⟨patre G.

omnium filiorum Eber fratre
Iafeth maiore
22 filii Sem Elam et Assur et Arfaxad et Lud et Aram
23 filii Aram Us et Hul et Gether et Mes
24 at vero Arfaxad genuit Sala de quo ortus est Eber
25 natique sunt Eber filii duo nomen uni Faleg eo quod in diebus eius divisa sit terra et nomen fratris eius Iectan
26 qui Iectan genuit Helmodad et Saleph et Asarmoth
Iare 27 et Aduram et Uzal
Decla 28 et Ebal et Abimahel

---

21. fratre A; frater O; fratres G* | maiore GAO *cum ceteris.*

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

$M\Theta^{AM}P\Psi^{M}$; heber $C\Lambda X\Pi^{D2}\Sigma^{TO}B\Phi O\Psi^{BDF}$ Ωagrelvgc | frater C*M*O; fratres G*; fratrę Ψ^{F} | fratre iafeth maiore *om.* Π^{D} | iafet Σ^{M}; iapheth $\Pi^{c}M\Omega^{J}$grelvg; iaphet $CB\Psi^{BF}\Omega^{SM}$ac | maiore] minore Ψ^{B}; priore Σ^{T} | maiore** Θ^{M} | maiore + nati sunt Φ^{P}.

22. filii sem *om.* Φ^{P} | elam = G $\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{TM}BTMP\Psi^{BF}\Omega^{SJM2}$; aelam $\Lambda^{L}\Sigma^{O}A$ Φ^{RAZGV}O grelvgc; helam $C\Phi^{P}\Theta^{AM}\Psi^{DM}$a; elum Ω^{M*} | asur T*Φ^{ZVP} | arfaxad = G^{2} $ATM\Phi\Theta^{AM}\Omega^{J}$; arphaxad Ω^{M}relvgc; afaxad G*; arfaxat $\Lambda^{L}X\Pi\Sigma BOP\Psi^{DFM}$; arfaxath $\Lambda^{H}\Psi^{B}$; arphaxatd Ω^{S}; arphachsad g; harfaxat C; arphaxat a | et *om.* re | lut $\Sigma^{M}\Theta^{A}$; luth $CX\Sigma^{TO}$ | haram C.

23. haram C | hus $C\Omega^{S}$agrel; cus $X\Sigma^{T}$; *us Ω^{M}; chus Σ^{OM} | hul = $GA\Omega^{SM}$ag relvgc; ul $C\Lambda X\Pi\Sigma BTM\Phi O\Theta^{AM}P\Psi\Omega^{J}$ | gether] Ψ^{F2} (*alt.* e *in ras.*); geter C; gotor Σ^{M}; gothor Σ^{T}; gethel Ω^{M}; iecter X; iether Ω^{J} | mes] C*; mesoch C^{2}; mosoch Σ^{TO}; mosoc Σ^{M}. ¶ ał gothor et mosoch Θ^{M}.

24. ad uero CO; atuem et Ψ^{M} | arfaxat $GX\Pi\Sigma B\Phi^{P}OP\Psi^{DFM}$; arfaxath $\Lambda^{H}\Psi^{B}$; arphachsad g; arphaxad Ω^{M}relvgc; arphaxat a; arphazat Ω^{S}; harfaxat $C\Lambda^{L}$ | genuit *om.* O | sala = $GC\Lambda^{L}\Pi^{D2}BATM$ $\Phi^{AZGVP}O\Theta^{AM}P\Psi^{FM}$; salam Π^{c}; sela Π^{D*} $\Phi^{R}\Psi^{BD}$; sale $\Lambda^{H}X\Sigma\Omega$agrelvgc | hortus est $C\Pi^{D}\Phi^{Z*P}$; natus est Ψ^{F} | heber $C\Lambda X$ $\Sigma^{TO}BT\Phi\Theta^{AM}\Psi^{BDF}\Omega$agrelvgc; aeber Π^{c}.

25. ** natique Θ^{A} | sunt *om.* $\Pi^{c}\Omega^{M}$ | heber $C\Lambda\Sigma^{TO}BT\Phi\Theta^{AM}\Psi^{BDF}\Omega$agrelvgc; ęber X | filio $\Lambda^{L*}\Psi^{M}$ | ~ duo filii $\Sigma^{O}O$ | unius Aw | faleg = $C\Lambda\Pi^{c}ATM^{2}\Phi^{RZGV}O$ $\Theta^{AM}P$; falech GXΣ^{TO}; falec Σ^{M}; falleg M*; fhaleg B; phaleg $\Pi^{D}\Phi^{AP}\Psi\Omega^{JM}$agrel vgc; phalech Ω^{S} | diuisit G† | eius *om.* Φ^{Z} | iectam Λ^{L*}; iecthan BT; gectan Π^{c}; Iectan Λ^{H}.

26. iectan] B*; yectan X; iecthan $B^{2}T$; gectan Π^{c}; lectan Λ^{H} | helmodad = $GC\Pi ATM\Phi O\Theta^{AM}\Psi^{BDF}\Omega^{J}$; hel*modad Λ^{L}; helmodat $\Sigma^{O}\Psi^{M}$; helmodab Ω^{M}; elmodad $\Lambda^{H}\Sigma^{TM}B\Omega^{S}$agrelvgc; elmodat P; elmodath X | et *om.* $\Phi^{AZ\dagger}$ | salep Σ^{TM}; saleth Π; *om.* Φ^{A} | et — aduram et] *in ras.* Φ^{R2} | asarmot Σ^{TM}; as*armot C; asermoth Φ^{ZG}; assarmorh O*; asarmorh O^{2}; asormoth Ψ^{BD}; asorimoth Ψ^{M}; sarmot G; saramoth X | sarmot + et G^{2} | iareh C^{2}; iareth C*P*; iaree Σ^{T}; iarę Σ^{M}; yare X.

27. et *om.* P* | aduram] Θ^{M*}; adhuram Ω^{SJ}; adiram $\Phi^{AZVP}\Psi^{M}$; adoram Θ^{M2} rel; adiauā Ω^{M*}; aduā Ω^{M2}; haduram C | uzal] Θ^{M2} (z *in ras.*); huzal C; uzas Ω^{S}; tuzal O | uzal + et $X^{2}P^{2}\Omega^{SJ}$agrelgc | decla] P*; dicla P^{2}; degla O; decha Λ^{H}; deda Ω^{S}a; de ela Ω^{M}.

28. ebal] Σ^{O*}; hebal Cagrel; ebel Σ^{O2}; euel Σ^{M}; eulo Σ^{T*}; eula Σ^{T2}; abal O | abimael $\Sigma^{M}M\Psi^{M}\Omega^{J}$grelvgc; abymahel Ω^{SM}; abimhel Φ^{A*} | sabba Ω^{S}; saua Σ^{TM}; seba $X\Pi^{D}$.

---

22. ⟨filii CAT | 23. ⟨filii GCA | 24. ⟨at vero GAT | ⟨de quo G | 25. ⟨natique GAT | ⟨nomen GA | ⟨eo quod G | ⟨divisa G | ⟨et nomen GAT | 26. ⟨qui GAT | ⟨iare A | 27. ⟨decla A.

Saba [29] et Ophir et Evila. et Iobab
omnes isti filii Iectan
[30] et facta est habitatio eorum de Messa pergentibus usque Sephar montem orientalem
[31] isti filii Sem secundum cognationes et linguas et regiones in gentibus suis
[32] hae familiae Noe iuxta populos et nationes suas
ab his divisae sunt gentes in terra post diluvium.

XI. [1] Erat autem terra labii unius et sermonum eorundem
[2] cumque proficiscerentur de oriente
invenerunt campum in terra Sennaar et habitaverunt in eo
[3] dixitque alter ad proximum suum
venite faciamus lateres et coquamus eos igni
habueruntque lateres pro saxis et bitumen pro cemento
[4] et dixerunt venite faciamus nobis civitatem et turrem cuius culmen pertingat ad caelum
et celebremus nomen nostrum

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

29. et *om.* C* (saba. C*; sabet C^2; saba et C^3) | ophir* C^2 (r *in ras.*); ophyr $X\Phi^{z}\Omega^{SM}$; ofir Ω^{J} | et *om.* X | ęuila Ψ^{F}; heuila $\Sigma^{o}\Psi^{M}$ɾeſvʒc; eiula Λ^{H}; ophila B | ioab Ψ^{BDF}; hobab C^2 (hob *in ras.*); iobal $\Lambda^{H}\Omega^{M}$ | omne $\Phi^{A\dagger}$ | istii A; hii O | iecthan T; ihectan C; gectan Π^{c}; lectan Λ^{H}.

30. abitatio O | mesa $O\Psi^{M}\Omega^{M}$; missa C*; massa X | pergentes Φ^{A*}; pergentium P (um *in ras.*) | sefar C.

31. isti + sunt Ψ^{FM}ɾeſʒ | cognationem $\Phi^{z\dagger}$ | linguas + suas Ψ^{B} *cum hebr. et LXX* | et *om.* Φ^{P} | in generationibus G*.

32. et (*ante* hae) *add.* G^2 | haec O; hec C*; hee $\Lambda^{H}X\Sigma^{T}B\Psi^{B}\Omega^{J}$ą; heę Σ^{o}; heę Σ^{M} | hae + sunt Φ^{P} | noę Σ^{TO}; noae C; *om.* Π^{c} | pupulos Θ^{A} | suas + et $\Sigma^{o}\Psi^{BDF}$ | hiis Ω^{JM}ą | diuissae O | dilubium Π^{c}; dilluuium GC; dillubium XB.

XI. 1. lauii O | sermonem $\Lambda^{L*}X\Sigma^{M}\Psi^{F}$.

2. proficiscentur O; proficerentur Θ^{M*} | de] ab Π *cum Aug. de civ. Dei, 16, 4* | orientem $\Pi^{c*}\Psi^{M}$; orionte Φ^{P} | oriente + isti Σ^{T}. *Cf. Aug. loc. cit.* (ipsi ab oriente) | inerunt Σ^{T*} | campum *om.* Σ^{M*} | in *om.* P* | senaar M*P*; sennahar Σ^{T}; senar O; semnaar Ψ^{M} | et] at Σ^{T*} | hauitauerunt O; habitaberunt X; abitauerunt $\Sigma^{T}\Psi^{M}$.

3. dixit (que *om.*) Φ^{A*} | procsimum C | faciamus + nobis Σ^{o} *ex vers. seq. ut vid.* | et coquamus — lateres *om.* X | quoquamus $\Sigma^{M}B\Psi^{M}$ | uitumen $G\Pi^{c}A$; bithumen Ψ^{B} | caemento $\Lambda^{H}X^{2}\Omega^{S}$ɾeſvʒc; cimento $C\Lambda^{L}X^{*}\Sigma BT\Phi^{z*}O\Theta^{AM}\Psi^{DF*M}$.

4. dicserunt C | turrem] Φ^{A*}; turrim $\Lambda^{H}\Sigma^{M}\Phi^{A2}\Omega^{M2}$ɾeſʒc; turrym Ω^{M*} | cuis O | culmem $\Psi^{M}\Omega^{M*}$; cacumen P* |

---

28. ⟨saba A | 29. ⟨et ophir G | § omnes O; ⟨omnes GAT | 30. ⟨et facta GA | 31. ⟨isti GCAT | ⟨et regiones G | 32. ¶ hae XXVII. ΛTMΦ$P^2\Omega^{M}$; XXIX. Π^{D}; *Div. sine num.* Ψ; § haec O; ⟨hae GCA | ⟨ab his GAT.

XI. 1. ¶ erat III. B; XI. $A\Omega^{SJ}$ąg; § erat O; ⟨erat GT | ⟨et sermonum G | 2. ¶ cumque XVI. $C^2X\Sigma$; ⟨cumque GCAT | ⟨invenerunt A | 3. ¶ dixitque III. G; § dixitque O; ⟨dixitque CAT | ⟨venite AT | ⟨et coquamus G | ⟨habueruntque GAT | ⟨et bitumen GA | 4. § et dixerunt O; ⟨et dixerunt GA | ⟨venite T | ⟨et turrem G | ⟨et celebremus GAT.

antequam dividamur in universas terras
5 descendit autem Dominus ut videret civitatem et turrem quam aedificabant filii Adam 6 et dixit
ecce unus est populus et unum labium omnibus
coeperuntque hoc facere nec desistent a cogitationibus suis donec eas opere compleant
7 venite igitur descendamus et confundamus ibi linguam eorum
ut non audiat unusquisque vocem proximi sui
8 atque ita divisit eos Dominus ex illo loco in universas terras
et cessaverunt aedificare civitatem
9 et idcirco vocatum est nomen eius Babel
quia ibi confusum est labium universae terrae
et inde dispersit eos Dominus super faciem cunctarum regionum.
10 Hae generationes Sem
Sem centum erat annorum quando genuit Arfaxad biennio post diluvium

---

4. diuidamur GA; diuidamus O | in GA; *om.* O | uniuersas terras AO; uniuersa terra G | 7. linguam ΛΠTM; lingua O; linguas CA | 10. hae A; haec CO.

Desunt G (*a v.* 5, quam aedificabant) $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

pertingat + usque $C^{2}\Sigma$ *cum Hier. hom. in Hieremiam, 9; Aug. de civ. Dei, 16, 4; loc. 35 in gen.* | caelebremus $\Pi^{c*}T\Phi^{A}$ | nostro Ψ^{M*} | diuidamur in uniuersa terra G; diuidamur uniuersas terras Ψ^{M}; diuidamus uniuersas (uniuesas O†) terras $O\Sigma^{M}$.

5. et *om.* Ψ^{B} | turrem] Φ^{A*}; turrim $\Lambda^{H}\Sigma^{M}\Phi^{A2}$ȝc; turrym Ω^{M} | hedificabant Ψ^{B}; edificauerant O | hadam C.

6. populi Ψ^{M*} | unam Λ^{L*} | unum + est Ω^{SJ}ąrelȝ | lauium O | omnium O | ceperuntque $\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Sigma B$; cęperuntque $\Lambda^{L}\Pi^{c}$ | face Φ^{A*} (re *sup. lin.*) | ne B* | disestent Λ^{L*} | opera O | conplent Ω^{M} | compleant** Φ^{Z} | ∼ compleant opere Φ^{A*}.

7. igitur] ergo Aw | discendamus M*OP* | linguam] P^{2}; lingua O; linguas C*AP* (?) *cum Hier. hom. cit. 9; in Mich. 2, 7; Fulg. Rusp. de trin. 4; Faust. de Spir. s. 1, 13* | ut] et Ψ^{D} | uocem] linguam Λ^{H} | proximi] Φ^{P2} (prox *in ras.*).

8. adque CXO | eos] illos Σ^{M} | deus Ω^{M} | ∼ dominus eos C | in *om.* Ψ^{F*} | cessauerunt] ceperunt Ω^{M} | edificari O; hedificare Ψ^{B}.

9. iccirco Π^{D}; **id**circo Ω^{J} (d *in ras.*) | nomen + loci Pąe | eius] illius Pąe | babel] Λ^{H2} (e *in ras.*) P*; babil CBP²; babiel Ψ^{M}; babihel Ψ^{F}; babyhel Ψ^{D} | confusum est + a domino w^{2} *cum hebr. et LXX, sed postea deletum* | et inde] exinde B | faciem ***** Φ^{A}.

10. haec C*O; hee $\Lambda^{H}\Sigma^{T}B\Psi^{B}\Omega^{J}$ą; heę $X\Sigma^{O}$; hęę Σ^{M} | hae + sunt ągrelȝc | generationes sem] *in ras.* $\Theta^{M1}\Psi^{F2}$ | centum** Σ^{T} | ∼ erat centum Ω^{S}ągrelȝc | ∼ annorum erat $\Sigma^{T}B$ | arfaxat CΛXΠΣO $P\Psi^{DFM}$; arfaxath Ψ^{B}; arphaxad Ω^{M}rełbȝc; arphaxat ą; arphazat Ω^{S}; arphachsad ģ | ar(ph)axad + quingentis — et genuit sale] Ω^{M*} (*ex vv. 11–12*) | uiennio O ⌈ dilubium O; dilluuium $C\Sigma^{T}$; dillubium $X\Pi^{c}B$.

---

5. § descendit O; ⟨descendit GCAT | 6. ⟨ecce AT | ⟨coeperunt A | 7. § venite O; ⟨venite CAT | ⟨ut non A | 8. ⟨atque CAT | ⟨et cessaverunt A | 9. ⟨et idcirco AT | ⟨quia A | ⟨et inde AT | 10. ¶ hae XXII. O; § hae A (*marg.*) O; ⟨hae CAT | § sem centum I. Σ^{M} | ⟨sem centum CAT.

11 vixitque Sem postquam genuit Arfaxad quingentos annos
et genuit filios et filias
12 porro Arfaxad vixit triginta quinque annos et genuit Sale
13 vixitque Arfaxad postquam genuit Sale trecentis tribus annis
et genuit filios et filias
14 Sale quoque vixit triginta annis et genuit Eber
15 vixitque Sale postquam genuit Eber quadringentis tribus annis
et genuit filios et filias
16 vixit autem Eber triginta quattuor annis et genuit Faleg
17 et vixit Eber postquam genuit Faleg quadringentis triginta annis
et genuit filios et filias
18 vixit quoque Faleg triginta annis et genuit Reu

Desunt GΘ^{HG}Ψ^{B}*.

11. uixit (que *om.*) Π^{C}T* | posquam O† | arfaxat CΛ^{L}XΠΣOPΨ^{DFM}; arfaxath Λ^{H}Ψ^{B}; arphaxad Ω^{M}ɾɛſƀʒc; arphaxat ɑ; arphazat Ω^{S}; arphachsad ɡ | quingentos] Ψ^{F}*; quingentis ΛTM*^{3}ΦΘ^{M}Ψ^{F2M}Ωɑgɾɛ ſʒc; quinquaginta T* | annos] Ψ^{F}*; annis ΛMΦΘ^{M}P*Ψ^{F2}Ωɑgɾɛſʒc.

12. arfaxat CΛXΠΣOPΨ; arphaxad Ω^{M}ɾɛſƀʒc; arphaxat ɑ; arphazat Ω^{S}; arphachsad ɡ | triginta quinque] CXXXV O *ex LXX. Cf. Aug. quaest. in gen. 23; de civ. Dei, 16, 10* | quinque *om.* Φ^{A} | annos] Θ^{M}*; annis ΛM*ΦΘ^{M2}PΨ^{M}Ωɑg ɾɛſʒc | salae C; salem Λ^{H}.

13. uixit (que *om.*) Π^{C} | arfaxad] *ut v. 12, excepto* arfaxath Λ^{H} | salae C | tricentis T*M*; CCC X*; quadringentis P^{2} (*in ras.*) ɑr; CCCC X^{2} *cum hebr. Cf. Aug. quaest. in gen. 23.* ¶ hebraici et chaldaicus libri quos uidi habent hic « quadringentis tribus annis », sed multi latini libri habent « trescentis tribus annis ». *Guill.* | tribus] IIII C*; *om.* Ψ^{B}† | annos C | et genuit *om.* O† | et (*ante* filias)] ac Ψ^{DF}; hac Π^{C}Ψ^{M}.

14. salae C; salem Λ^{H} | tringinta Φ^{V}; tricenta M*; tricinta M^{2}; CXXX Θ^{A} (C *vid. add. sed 1 m.*) *cum LXX et ant. vers.* | annos CP* | ęber Π^{C}; heber CΛXΣ^{TO}BT ΦOΘ^{AM}ΨΩɑgɾɛſƀʒc | eber** M.

15. uixitque*** Ψ^{F} | sale *om.* M* | genui*t O | ęber Π^{C}; heber (*ut supra v. 14*) | quadringentis — 16. autem eber *om.* Π^{C} *per hom.* | quadraginta Π^{D}Ω^{M} | et (*ante* filias)] M*; ac Π^{D}TM^{2}Θ^{AM}Ψ^{BDF}; hac Ψ^{M}.

16. heber CΛXΠ^{C}Σ^{TO}BΦOΘ^{AM}ΨΩ ɑgɾɛſƀʒc | CXXX Θ^{A} (C *add. ut supra v. 14*) *cum LXX et ant. vers.* | quatuor Λ^{H}Ωɑgɾɛſ | annos Σ^{M} | faleg = CΠTM ΦOΘ^{AM}; falech Λ^{H}XΣ^{TO}A; falec Σ^{M}; falegh B; phaleg Λ^{L}PΨΩ^{JM}gɾɛſƀʒc; phalech Ω^{S}ɑ.

17. ebęr Π^{C}; heber CΛXΠ^{D}Σ^{O}BΦO Θ^{AM}ΨΩɑgɾɛſƀʒc | falech XΣ^{TO}A; falec Σ^{M}; falegh B; phaleg Λ^{L}PΨΩ^{M}gɾɛſƀʒc; phalech Λ^{H}Ω^{S}ɑ | annos CΣ^{M} | et (*ante* filias)] ac Π^{D}Θ^{AM}Ψ^{F}.

18. uixit quoque] uixitque Aω | falech XΣ^{TO}A; falec Σ^{M}; falegh B; phaleg Λ^{L}ΘPΨΩ^{M}gɾɛſƀʒc; phalech Λ^{H} | CXXX Θ^{A} (C *add. vid. ut supra v. 14*) *cum LXX et ant. vers.* | annos X | rheu C; ragau Θ^{A2} (*in ras.*) Ψ^{BD} *cum ant. vers.* ¶ ał ragau Θ^{M}.

---

11. § vixitque O; I. Σ^{T}B; ⟨vixitque CAT | ⟨et genuit A | 12. § porro II. Σ^{M}; ⟨porro CAT | 13. § vixitque O; II. Σ^{T}B; ⟨vixitque CAT | ⟨et genuit A | 14. § sale III. Σ^{TM}B; ⟨sale CAT | 15. § vixitque O; ⟨vixitque AT | ⟨et genuit A | 16. § vixit O; IIII. Σ^{TM}B; ⟨vixit CAT | 17. ⟨et vixit AT | ⟨et genuit A | 18. § vixit O; V. Σ^{TM}B; ⟨vixit CAT.

19 vixitque Faleg postquam genuit
Reu ducentis novem annis
et genuit filios et filias
20 vixit autem Reu triginta duobus
annis et genuit Sarug
21 vixitque Reu postquam genuit
Sarug ducentis septem annis
et genuit filios et filias
22 vixit vero Sarug triginta annis et
genuit Nahor
23 vixitque Sarug postquam genuit
Nahor ducentos annos
et genuit filios et filias
24 vixit autem Nahor viginti novem
annis et genuit Thare
25 vixitque Nahor postquam genuit
Thare centum decem et novem
annos
et genuit filios et filias
26 vixitque Thare septuaginta annis
et genuit Abram et Nahor et
Aran.

---

23. ducentos annos GO; ducentis annis A.

Desunt G (*usque ad v.* 21, et filias) $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

19. uixitque] et uixit C; uixit quoque M | falech Σ^{TO}A; falegh B; phaleg Λ^{L}P$\Psi^{FM}\Omega^{M}$grelbgc; phalech $\Lambda^{H}\Psi^{B}\Omega^{S}$a; phaleth Ψ^{D} | rheu C; ragau Θ^{A2} (*in ras.*) Ψ^{BD} | docentis B; ducenti Π^{C} | nobem X | et (*ante* filias)] ac $\Pi\Theta^{M}$.

20. rheu C; ragau Θ^{A2} (*in ras.*) Ψ^{BD} | CXXXII Θ^{A} (C *add.*) | trig. + et Ψ^{M}; quinque e | ∼ annis duobus Φ^{A*} | genuit*** Ω^{S} | saruch $X\Sigma^{TO*}\Psi\Omega^{S}$a; saruc Σ^{O2}; serug Θ^{M2} (e *et* g *in ras.*); seruch CΘ^{A2} (e *et* ch *in ras.*); seruc Σ^{M}.

21. uicsitque C; uixit quoque Σ^{O} $\Psi^{DFM}\Omega^{S}$agrelgc | rheu C; ragau Θ^{A2} (*in ras.*) Ψ^{BD} | saruch X$\Psi\Omega^{S}$a; saruc Σ^{O}; saruh Σ^{T}; serug Θ^{M2} (*ut supra*); seruch C Θ^{A2} (*ut supra*); seruc Σ^{M} | ducemtis Ψ^{M}; ducentos BP*; CCC Σ^{T} | septem] VI O; XXXVII Λ^{H} | et (*ante* filias)] ac Π^{C}TM $\Phi^{RAG}\Theta^{AM}$.

22. uero] *in ras.* Φ^{P}; autem Σ^{O} | saruch $\Sigma^{T}\Psi\Omega^{SJ}$a; saruc X$\Sigma^{O}$; serug Θ^{M2} (*ut supra*); seruch CΘ^{A2} (*ut supra*); seruc Σ^{M} | CXXX Θ^{A} (C *add.*) | annos Σ^{M} | na-(c)hor — postquam] *in ras.* Φ^{A} | nahor = GC$\Pi^{D}\Sigma^{TM}$BAT*OΘ^{AM}; nachor $\Lambda\Pi^{C}$ XΣ^{O}T^{2}M$\Phi^{RAZ2GVP}$P$\Psi\Omega$agrelbgc; sachor Φ^{Z*}.

23. uixit quoque Ψ | saruch $\Psi\Omega^{J}$a; saruc Σ^{TO}; seruch CΘ^{A2} (*ut supra*); seruc Σ^{M}; serug Θ^{M2} (*ut supra*) | nahor] T*; nachor ΛXΣ^{O}T^{2}MΦP$\Psi\Omega$agrelbgc | ducentos] Ψ^{F*}; ducentis ΛXΣ^{O}ATM*$\Phi\Psi^{F2}$ Ωagrelbgc; CC Θ^{M} | annos] Ψ^{F*}; annis ΛXΣ^{O}ATM*$\Phi\Theta^{M}\Psi^{F2}\Omega$agrelbgc | et (*ante* filias)] ac $\Pi^{C}\Phi^{A}\Theta^{M}$; hac Ψ^{M}.

24. nahor] T*; nachor ΛXΣ^{O}T^{2}MΦ P$\Psi\Omega$agrelbgc | uiginti nouem] uiginti octo $\Phi^{Z*}\Omega^{M}$; XXXVIII O; XXX Ω^{S*}; LXXVIIII Θ^{A} *cum Aug. de civ. Dei, 16, 10;* CXX Φ^{A*} | annos CΣ | tharae GA; tare Λ^{L}.

25. uixit (que *om.*) a | nahor] T*; nachor ΛXΠ^{D2} (ch *in ras.*) Σ^{O}T^{2}MΦPΨ Ωagrelbgc | tharae G; tare Σ^{T} | centum decem et nouem] M^{2} (XVIIII *in ras.*); CXVIII O; centum et nouem GΠ^{C} | annis ΛX$\Pi\Sigma^{T}$BTM$\Phi\Theta^{M*}$P$\Psi\Omega$agrelgc | et (*ante* filias)] ac Π^{C}.

26. tharae GΠ^{C}; *om.* Σ^{M*} | annos Σ^{M} | habram CXO; abraham BΩ^{M} | nahor] Π^{D*}T*M*; naor Σ^{M*}; nachor $\Lambda\Pi^{D2}$ Σ^{O}T^{2}M$^{2}\Phi$P$\Psi\Omega$agrelbgc | aram AP$\Psi^{M}\Omega^{M}$; haran C^{2}; haram C*.

---

19. ⟨vixitque A | ⟨et genuit A | 20. § vixit O; VI. Σ^{TM}B; ⟨vixit CAT | 21. ⟨vixitque AT | ⟨et genuit A | 22. § vixit O; VII. Σ^{TM}B; ⟨vixit GCAT | ⟨et genuit G | 23. ⟨vixitque GAT | ⟨et genuit GA | 24. § vixit O; VIII. Σ^{TM}B; ⟨vixit GCAT | ⟨et genuit G | 25. ⟨vixitque GAT | ⟨et genuit GA | 26. ¶ vixitque IV. G; § vixitque A (*marg.*) O; VIIII. Σ^{TM}B; ⟨vixitque CAT | ⟨et genuit G.

[27] Hae sunt autem generationes Thare
Thare genuit Abram et Nahor et Aran
porro Aran genuit Loth
[28] mortuusque est Aran ante Thare patrem suum
in terra nativitatis suae in Ur Chaldeorum
[29] duxerunt autem Abram et Nahor uxores
nomen autem uxoris Abram Sarai et nomen uxoris Nahor Melcha filia Aran patris Melchae et patris Ieschae
[30] erat autem Sarai sterilis nec habebat liberos
[31] tulit itaque Thare Abram filium suum et Loth filium Aran filium filii sui
et Sarai nurum suam uxorem Abram filii sui
et eduxit eos de Ur Chaldeorum ut irent in terram Chanaan

---

27. hae A; haec G*O | autem G¹AO; *om.* G† | 30. sterilis G; sterelis AO | 31. ut irent GA; ut iret O | in terram AO; in terra G.

Desunt ΘHGΨB*.

27. he ΠD; hee ΛHΣTΨBΩSJα; heę XΣO; hęę ΣM; haec G*O; hec B | sunt *om.* ΠC | autem] *in ras.* ΦA²; *om.* G†ΠCΣTM BP†ΨB *cum ant. vers.* | generationis M* | generationes*** ΠC | (1) tharae GA; thara ΣTM | (2) tharae GA; thara CX | thare + autem ΛH | habram CXO; abraham B | et *om.* ΩSJαgrelƀgc | nahor] ΠD*T*M*; nachor ΛΠD²ΣOT²M²ΦPΨΩαgrelƀgc | (1) aran] *in ras.* ΦA²; aram APΩMα; haran C²; haram C* | (2) aram ΩM; ara* P; harā ᶜ | lot ΣMΩMgrelƀgc.

28. mortuus estque C; mortuus est (que *om.*) ΩM | aram ΩM; haran C²; haram C*; araan B | tharae GA; tare ΛL | natiuitatis] sennaar ΦA* | hur CΛHΣTΨDF ΩSα; *ur P; urbe ΩM* | chaldaeorum AΦRAZGVΘAMgrelƀgc; caldeorum GCΛH XΣBPΩSMα; chaddeorum ΛL*.

29. dixerunt ΦP* | habram C; abraham B | nahor] T*M*; nachor ΛΣOT²M² ΦOPΨΩαgrelƀgc | ∼ nachor et abram α | autem *om.* ΛXΠΣBMΦΘAMPΨΩSJαgrelƀ | uxores OP* | habram CΨM; abraham B | saray CΛHXΠCΨB; sarrai M; sa*ri P; saray ΩSM | uxores O | nahor] T*M*; naor ΣM*; nachor ΛΣOT²M²ΦPΨΩαgrelƀgc | melca XΣTM; melche ΠD | filiae A; filii T; fili ΨM | haran C; aram ΨMΩM[| patres ΠC | melche CΛHBΨBDΩJMαg; melcę ΣT; melce X | et patris ieschae *om.* C* | iesche ΛLXΠDΣTBΨBDΩJMαg; iechę O; iheschae C².

30. saray CΛHXΨB; sarray ΩSM; sarrai M; sa*ri P | sterelis CXΣTBAM*ΦRP* OΘM*P*Ψ | abebant O | liberos] filios Oα.

31. tullit itaque O; tulitque ΣOB | tharae GΠCA; thara ΣTM; tahre ΛL | habram ΣTΨM | lot ΣMgrelƀgc | filium + suum O | aram ΨM; haran ΣT | filium filii sui] *in ras.* GC | filium *om.* ΛHΠΦA ΩM | fili X | et sarai — filii sui *om.* ΣT*M | saray CΛHXΩS; sarrai MΨM; sarray ΩM; sa*ri P | habrae C; abrā* P; abraham B | fili GX | adduxit O | hur CΛHXΣTB P*ΨDFΩSα; urbe OΩM* | chaldaeorum AΦRAGOΘAMgrelƀgc; caldeorum GCΛLX ΣTMBPα | iret C*ΛHXΠTMΦOΘAMΩM *cum ant. vers. Cf.* uenit, habitauit *apud Aug. de civ. Dei, 16, 13.* ¶ antiqui iuxta

---

27. ¶ hae IV. B; XVII. C²XΣ; XXVIII. ΛTMΦP²ΩM; XXX. ΠD; *Div. sine num.* ΨB²DFM; § hae O; ⟨hae GCA | ⟨thare genuit GCAT | ⟨porro GAT | 28. ⟨mortuusque GAT | ⟨in terra GA | ⟨in ur G | 29. § duxerunt O; ⟨duxerunt GAT | ⟨nomen GAT | ⟨et nomen GA | ⟨filia GAT | 30. § erat O; ⟨erat GAT | ⟨nec G | 31. § tulit O; ⟨tulit GCAT | ⟨et loth G | ⟨et sarai GA | ⟨abram G | ⟨et eduxit GAT | ⟨ut irent G.

veneruntque usque Haran et habitaverunt ibi
32 et facti sunt dies Thare ducentorum quinque annorum et mortuus est in Haran.
XII. 1 Dixit autem Dominus ad Abram
egredere de terra tua et de cognatione tua et de domo patris tui
in terram quam monstrabo tibi
2 faciamque te in gentem magnam
et benedicam tibi et magnificabo nomen tuum erisque benedictus
3 benedicam benedicentibus tibi et maledicam maledicentibus tibi
atque in te benedicentur universae cognationes terrae
4 egressus est itaque Abram sicut praeceperat ei Dominus et ivit cum eo Loth
septuaginta quinque annorum erat Abram cum egrederetur de Haran
5 tulitque Sarai uxorem suam et Loth filium fratris sui

XII. 1. patris tui in terram G*A; patris tui et ueni in terram G^2O | 4. ibit GAO.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$*.

hebr. « ut iret » *Guill.* | in terra $GC\Sigma^{M}$ $T^{*}\Phi^{RA}\Psi^{F}$ | canaan $X\Sigma^{M}B$; chanaam O | uenerunt (que *om.*) Ψ^{B} | uenerunt que***** P | usque] *in ras.* P^2; *om.* O | usque + ad Σ^{M} | haran] Θ^{M}*; aran $\Lambda X\Pi\Sigma^{OM}\Phi\Theta^{AM2}$ $\Psi^{BDF}\Omega^{J}g$; aram $\Psi^{M}\Omega^{M}$; aran* P; arant G | habitaberunt X; abitauerunt $C\Sigma^{T}\Phi^{P}$ $O\Psi^{M}$.

32. sunt + omnes G^{c} (*in marg.*) $\Sigma^{M}B$ *cum codd. graecis et vers. arm. sahid. aethiop.* | tharae $G\Sigma^{M}A$; *om.* Ω^{M}* | quinquem X | et mortuus est in aran] *in ras.* Θ^{A2} | est** Φ^{A} | aran $G\Lambda\Sigma\Pi\Phi\Theta^{AM}P\Psi$ $\Omega^{SJ}g$; aram Ω^{M}.

XII. 1. habram $C\Sigma^{T}$; abraham B | egrede terra $G^{\dagger}$ | tua *om.* Ω^{S} | et de cognatione tua *om.* Ψ^{D} | de (*ante* domo) *om.* O | tui + et ueni $G^2C\Lambda X\Pi\Sigma BM\Phi^{VP}$ $O\Theta^{AM}*P^2\Psi\Omega agrelbgc$. *Cf. Hier. epist. 46 et 71; Greg. Tur. vit. patr. 3* (et uade). ¶ hebr. et antiqui non interponunt uerbum « et ueni » *Guill.* | in terra B | quem C*X | monstrabo] Θ^{M2} (bo *in ras.*) P*; monstrauero $C\Pi^{c}\Sigma^{M}\Phi^{A}P^{2}\Psi^{BDF}\Omega^{SJ}agrelg$ *cum Hier. et Greg. Tur. loc. cit.;* monstrabero XB; ministrabo Ω^{M}*. ¶ ał monstrauero Θ^{M}.

2. et benedicam *om.* Σ^{T}*; et benedicam tibi *om.* Ω^{M} | magnificabo + te Ψ^{B} | nomen] semen Σ.

3. et maledicam — tibi *om.* Ω^{S}* | maledicenti G* | adque CXO | uenedicentur O | cognationis $B\Phi^{V}$*.

4. est*** Ψ^{M} | itaque] ergo $\Pi\Psi^{BDF}$ | habram $X\Sigma^{T}$; abraham B | praeciperat A* | dominus] deus B | ibit $G\Lambda^{L}X\Pi^{c}\Sigma^{T}B$ AOP* | lot $\Sigma^{M}grelbgc$ | septaginta G | septuaginta + et P* | abraham B | harran M*; haram a; aran $G\Lambda X\Sigma^{OM}BA*\Phi O\Theta^{AM}$ $\Psi^{BDF}\Omega^{J}g$; aram $\Pi\Psi^{M}\Omega^{M}$; charan P*.

5. tullitque O | saray $C\Lambda^{H}X\Omega^{S}$; sarrai M; sarray Ω^{M}; sarri P*; sari P^2 |

⟨veneruntque GAT | ⟨et habitaverunt G | 32. § et facti O; ⟨et facti GAT.

XII. 1. ¶ dixit V. GB; VI. Θ^{A2M2}; XII. Ω^{SJ}; XVIII. $C^2X\Sigma$; XXIII. O; XXVIIII. $\Lambda TM\Phi P^2\Omega^{M}$; *Div. sine num.* Ψ^{B2DFM}; § dixit A (*marg.*) O; ⟨dixit CA | ⟨egredere GAT | ⟨et de G | ⟨et de domo G | ⟨in terram A | 2. ⟨faciamque GAT | ⟨et benedicam GA | ⟨et magnificabo G | ⟨erisque G | 3. ⟨benedicam GAT | ⟨atque GAT | 4. ¶ egressus XXXII. Π^{D}; § egressus A (*marg.*) O; ⟨egressus GCAT | ⟨sicut G | ⟨et ivit G | ⟨septuaginta GCAT | 5. ⟨tulitque AT.

universamque substantiam quam possederant
et animas quas fecerant in Haran
et egressi sunt ut irent in terram Chanaan
cumque venissent in eam
6 pertransivit Abram terram usque ad locum Sychem usque ad convallem Inlustrem
Chananeus autem tunc erat in terra
7 apparuitque Dominus Abram et dixit ei
semini tuo dabo terram hanc
qui aedificavit ibi altare Domino qui apparuerat ei
8 et inde transgrediens ad montem qui erat contra orientem Bethel tetendit ibi tabernaculum suum
ab occidente habens Bethel et ab oriente Ai
aedificavit quoque ibi altare Domino et invocavit nomen eius
9 perrexitque Abram vadens et ultra progrediens ad meridiem.

---

5. possederant GO; possiderant A* | in terram AO; in terra G | 6. usque GA; et usque O | 7. ibi GA; *om.* O.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

lot $\Sigma^{M}\Omega^{S}$greſvßc | possiderant $C\Lambda^{L*}X\Sigma^{TM}$ $BA*TM*\Psi^{DF}$; possederunt Φ^{G^2P*}; possiderunt $\Phi^{RAZG*V}\Psi^{M}$ | fecerunt $\Phi^{RAZGVP*}$ Ψ^{DM} | haran] Θ^{M*}; harran M*; haram A^{2}ɑ; aran $G\Lambda X\Pi\Sigma B\Phi O\Theta^{AM^2}P\Psi$ g; aram $A*\Omega^{JM}$ | et egressi] egressique g; egressi (et *om.*) C*; egressę (et *om.*) O | in terra $G\Pi^{c}\Phi^{Z*}$ | canaan $\Lambda^{L}X$.

6. pertransibit $XB\Psi^{M}$; pertransiit $\Phi A*\Psi^{F2}$ *in ras.* | habram Σ^{T}; abraham B | usque ad + uallem et ad Ψ^{B} | sychem = $C\Lambda^{L}\Pi^{c}ATM\Phi^{A}O\Theta^{AM}P$ɑ; sichem $\Lambda^{H}\Pi^{D}$ $\Sigma^{OM}B\Phi^{RZGV}\Psi\Omega^{SJ}$greſvßc; sicchem Φ^{P}; sichen Ω^{M}; sicem Σ^{T}; sycem GX | s(y)chem + et $\Pi^{D}\Phi^{P}O\Theta^{AM}P^{2}\Omega^{SJ}$ɑgreſs | conuallem] uallem $B\Phi^{Z1}$ *in ras.* | chananaeus $\Phi^{RAGV}\Theta^{AM}$greſvßc; channaneus O; cananeus CXΣ | tunc *om.* C* | tunc** Ψ^{F}.

7. apparuitque] appar. autem $\Psi^{B}\Omega^{S}$ ɑeſsc | dominus + ad Ψ^{BD} | habram $C\Sigma^{T}$; abraham B | et dixit] dixitque G | quia Ψ^{M} | edificauit O; aedificabit $B\Phi^{V}$; edificabit X | ibi *om.* Σ^{T}O | aparuerat ei Ψ^{F2} *in ras.* | ei + et inuocauit nomen eius $\Lambda^{H}\Psi^{BDM}\Omega^{M}$; + et inuocauit ibi nomen eius Ω^{S2}(*mg*)ɑgɛ; + et inuocatum est (ibi Ψ^{F2}) nomen eius Ψ^{F}, *ut videtur, ex vers. sequenti.*

8. ad] in Φ^{A} | qui erat contra orientem *om.* G†C* *transeuntes a* (mo)ntem *ad* (orie)ntem | erat] uadit Ψ^{F} | orientem] orientalem Λ^{H}; *om.* Σ^{M} | orientem + in Σ^{TO*} | bethel* Σ^{O}; betel CX; betehl $\Lambda^{L}\Sigma^{T}$ | tendit O | ibi *om.* $\Phi^{Z*}\Psi^{BDF}$ *cum hebr.* | tauernaculum $X\Pi^{c}O$ | occidentem Π^{c} | occidente + uero G^{c} | betel $X\Sigma^{M}$ | et *om.* T | ab] au O | ai = $G\Lambda^{L}\Pi\Sigma^{O2}AM\Phi\Theta^{AM*}$ $P\Psi^{M}$; ait O; ay $\Lambda^{H}B\Omega^{M*}$; ahi Σ^{M}; ahy C; achi Σ^{TO*}; hai $T\Theta^{M^2}\Psi^{BDF}\Omega^{J}$greſvßc; hay $X\Omega^{SM^2}$ɑ. ¶ ay in genesi sine adspiratione ponitur *Guill.* | aedificabit B; edificabit X | quoque] Λ^{L*}; *om.* P* | (aedificauit)que $C\Lambda^{L2}P^{2}$ | ibi *om.* O | inuocabit XB; uocauit O | inuocauit + ibi $\Pi\Sigma^{TM}TM\Phi$ $\Theta^{M^2}P*$(?)Ψ^{M} | eius****** G.

9. abraham B | ultra + non Ψ^{F*}; ultra*** P | progredens O.

〈universamque GAT | 〈et animas GA | ¶ et egressi XXX. ΛΦ; *Div. sine num.* Ψ^{M}; § et egressi O; 〈et egressi GA | ¶ cumque XXX. $TMP^{2}\Omega^{M}$; 〈cumque GCA | 6. 〈pertransivit GA | 〈usque ad convallem G | 〈chananeus GAT | 7. ¶ apparuitque *Div. sine num.* Ψ^{B2DF}; § apparuit O; 〈apparuit GCAT | 〈semini GAT | 〈qui aedificavit GCAT | 〈qui apparuerat G | 8. 〈et inde GAT | 〈ab occidente GAT | 〈aedificavit GCAT | 〈et invocavit G | 9. § perrexitque O; 〈perrexitque GCAT.

10 Facta est autem fames in terra
descenditque Abram in Aegyptum ut peregrinaretur ibi
praevaluerat enim fames in terra
11 cumque prope esset ut ingrederetur Aegyptum
dixit Sarai uxori suae
novi quod pulchra sis mulier
12 et quod cum viderint te Aegyptii dicturi sunt uxor ipsius est
et interficient me et te reservabunt
13 dic ergo obsecro te quod soror mea sis
ut bene sit mihi propter te et vivat anima mea ob gratiam tui
14 cum itaque ingressus esset Abram Aegyptum
viderunt Aegyptii mulierem quod esset pulchra nimis
15 et nuntiaverunt principes Pharaoni et laudaverunt eam apud illum
et sublata est mulier in domum Pharaonis

---

10. fames GO; famis A* | 12. reseruabunt AO; ser(u)abunt G | 15. aput GAO.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

10. autem *om.* B | ∼ autem est Θ^{M} | famis $C\Lambda^{L*}X\Pi^{C}\Sigma^{T}A^{*}T^{*}\Theta^{A*M*}P^{*}$ | in terram $C\Psi^{F}$ | discenditque O | descendit (que *om.*) Ψ^{D} | abraam $\Sigma^{T}B$ | in *om.* C* | egyptum $\Lambda^{L}X\Pi^{D}B\Psi^{B}\Omega^{JM}$; egiptum $\Lambda^{H}\Sigma\alpha$; hegiptum C | peregrineretur B | famis C $\Lambda^{L*}X\Sigma^{T}A^{*}T^{*}\Phi^{Z*}\Theta^{A*M*}P^{*}$ | in terram Ψ^{F}.

11. egrederetur Φ^{A} | egyptum $\Lambda^{L}X\Pi^{D}B\Psi^{BM}\Omega^{JM}$; egiptum $C\Lambda^{H*}\Sigma\alpha$; agyptum O | saray $C\Lambda^{H}\Psi^{B}\Omega^{SM}$; sarrai $M\Psi^{M}$; sa∗ri P | uxoris $\Lambda^{L}\Psi^{M*}$ | nobi XO | pulcra $C\Lambda X\Sigma^{OM}BO^{*}\Omega^{M}\alpha$ | sit Ψ^{M*}.

12. et quod *om.* P* | cum *om.* Λ^{L*} | uiderint te] *in ras.* Θ^{M2}; uiderinte G* | te *om.* Ω^{M} | aegypti G; aegiptii Σ^{O}; egyptii $\Lambda^{L}X\Pi BO\Psi^{B}\Omega^{JM}$; egiptii $C\Lambda^{H}\Sigma^{TM}\alpha$; egyptum Λ^{L*} | sint P | sunt + quod Σ^{TM} M^{2} *cum LXX. Cf. Aug. loc. 38 in gen.* (quia) | illius $\Lambda^{H}\Omega^{SM}$ rel$\S$ | est] B*; es B^{2} Ψ^{F2}; *om.* Ψ^{F*} | interficiunt X | seruabunt $\Lambda^{H}\Omega^{M}$; serbabunt $G\Lambda^{L}$ | ∼ seruabunt te Ω^{M}.

13. dicit ergobsecro te dicito quod G*; dicito ergo obsecro te quod G^{2} | obsęcro O | te *om.* Ψ^{B} | quod *om.* Ω^{M*} | sis] es Ω^{M} | ut] et P*Ψ^{B} | ∼ michi sit Ω^{J} | propter] pro B | et + ut O | uibat $G^{C}CX$; bibat G*O; uiuiat Π^{C*}; uiuet T; uiuit $M^{*}\Phi^{Z}\Psi^{M}$. ¶ antiqui ... « et uiuit » ... alii « uiuet ». Hebreus plus primae uidetur consentire *Guill.* | gratia C* | tuam Π^{C}.

14. itaque] autem B | esset] *in ras.* Θ^{A1} | esset abram] *in ras.* Θ^{M1} | habram C; abraam Ψ^{B}; abraham B | ∼ abram ingressus esset Σ^{M} | abram + in $\Sigma^{O}\Phi^{A*}$ *cum Aug. quaest. 26 in gen.* | ęgiptum Σ^{O}; egyptum $\Lambda^{L}X\Pi^{D}B\Phi^{P}\Omega^{JM}$; egiptum $\Lambda^{H}\Sigma^{TM}\Psi^{B}\alpha$; hegiptum C | egyptii $\Lambda^{L}X\Pi^{D}B\Psi^{B}\Omega^{JM}$; egiptii $\Lambda^{H}\Sigma\alpha$; haegiptii C | muliere Ψ^{M} | essent Ψ^{M} | pulcra $C\Lambda^{H}X\Sigma B\Omega^{M}\alpha$.

15. principi Π; *om.* Φ^{A*} | faraoni $\Sigma^{OM}M$; farahoni CB; faraonis X; paraonis O; phamoni Ω^{M} | aput $GX\Sigma^{T}BAO$; haput C | illud Π^{C} | domu Ψ^{M}; domo Λ^{H} $\Sigma^{TM}\Psi^{BDF}$ | faraonis $X\Sigma^{OM}$; farahonis C $\Sigma^{T}B$.

---

10. ¶ facta XII. A; XIX. $C^{2}X\Sigma$; ⟨facta GT | § descenditque O; ⟨descenditque GAT | ⟨praevaluerat GAT | 11. § cumque O; ⟨cumque CAT | § dixit O; ⟨dixit GA | ⟨novi GAT | 12. ⟨et quod GAT | ⟨dicturi G | ⟨et interficient GA | 13. ⟨dic GAT | ⟨ut bene GA | 14. § cum itaque O; ⟨cum itaque GCAT | ⟨viderunt GA | 15. ⟨et nuntiaverunt GAT | ⟨et sublata GAT.

16 Abram vero bene usi sunt propter illam
fueruntque ei oves et boves et asini et servi et famulae et asinae et cameli
17 flagellavit autem Dominus Pharaonem plagis maximis et domum eius
propter Sarai uxorem Abram
18 vocavitque Pharao Abram et dixit ei
quidnam est quod fecisti mihi
quare non indicasti quod uxor tua esset
19 quam ob causam dixisti esse sororem tuam ut tollerem eam mihi in uxorem
nunc igitur ecce coniux tua accipe eam et vade
20 praecepitque Pharao super Abram viris
et deduxerunt eum et uxorem illius et omnia quae habebat.

XIII. 1 Ascendit ergo Abram de Aegypto
ipse et uxor eius et omnia quae habebat
et Loth cum eo ad australem plagam

---

16. et asinae GA; *om.* O.

Desunt G (*a v.* 18, uocauitque) $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

16. habram C; abraham $B\Phi^{A*}$ | uero *om.* Ω^{M} | ussi sunt O; usus est Λ^{L*} | fuerunt (que *om.*) Ψ^{DF} | ei] illi C; *om.* Φ^{A*} | obes GO | bobes $GC^{2}X\Pi^{c}\Sigma^{T}O$; uobes C* | et *om.* $\Lambda^{H}\Pi\Phi^{P}$ | et asini *om.* C* | et (*ante* serui) *om.* P* | et (*ante* famulae)] *in ras.* P^{2}; *om.* $T\Phi$ | famulae] famse a; famili(a)e $C\Sigma^{T}BP\Psi$; familia O. ¶ ał familiae Θ^{M} | et asinae] P*; *om.* $BTM\Phi OP^{2}\Psi\ \Omega^{M}$a. ¶ noui secundum modernum hebraeum subiungunt « et asinae » *Guill.* | asini X | cameli] *in ras.* X^{2}; camaeli Π^{c}; camelli O; cameli* P | ∼ et cameli et asinae Θ^{AM}.

17. flagellabit XB | faraonem $X\Sigma^{OM}$ M; farahonem $C\Sigma^{T}B$; pharaonis Λ^{L*} | maximis] *in ras.* Θ^{M2} | ∼ maximis plagis Ω^{J} | saray $C\Lambda^{H}X\Sigma^{T}\Omega^{SM}$; sar*i P; sarrai $M\Psi^{M}$; *om.* B | habram C; abraham B; abrae $\Sigma^{T}\Theta^{M}$; abrae Σ^{M}.

18. uocabitque XB | farao $X\Sigma MO$; faraho C; *om.* Σ^{M*} | abraham B | est + hoc $C\Psi^{BD}$ reſȝc *cum hebr. et LXX. Cf. Aug. loc. 40 in gen.* | quid Φ^{R} | fecisti] uidisti Ω^{M} | mihi *om.* Ω^{M} | indicasti] dixisti C *cum Ambr. de Abraham 1, 2, 8* | (indicasti) + mihi T*(?) reſ; + michi $C\Omega^{SJ}$a *cum hebr. et LXX. Cf. Ambr. loc. cit.* | esset] est O *cum Ambr. loc. cit.*

19. dixisti + michi Σ^{M} *cum Ambr. loc. cit.* | tuam] meam Π^{c} *cum Ambr. loc. cit.* | ∼ sororem esse tuam Ω^{M}; sororem tuam esse $C\Sigma\Omega^{J}$ | tollerent Λ^{L*} | mihi *om.* P*Ω^{M} | ∼ mi(hi) eam $\Phi^{A}\Omega^{S}$a | ecce coniux] *in ras.* Φ^{Z1} | coniux] M*P*; coniunx $\Sigma^{O}M^{2}\Phi^{P}P^{2}\Omega^{J}$aqreſƀ; uxor Ω^{S}.

20. praecipitque O | farao $X\Sigma^{OM}M$; faraho $C\Sigma^{T}B$ | habram $C\Sigma^{T}$; abraham B | illius] eius $\Psi^{B}\Omega^{S}$ | habeat Λ^{L*}.

XIII. 1. ascendit — quae habebat *om.* Φ^{A*} | ergo] autem $\Theta^{AM}\Psi^{B}$. *Cf. Aug. loc. 41 in gen.; om.* Ψ^{D} | habram Σ^{T}; abraham B | ęgipto Σ^{O}; egypto $\Lambda^{L}X\Pi^{D}$ $B\Omega^{JM}$; egipto $C\Lambda^{H}\Sigma^{TM}\Psi^{B}$a | ipsae O | habebant O | lot Σ^{M}greſƀc.

---

16. ⟨abram GAT | ⟨fueruntque GAT | ⟨et asini G | ⟨et famulae G | ⟨et cameli G | 17. ⟨flagellavit GCAT | ⟨et domum G | ⟨propter AT | ⟨uxorem G | 18. § vocavitque O; ⟨vocavitque GA | ⟨quidnam AT | ⟨quare A | 19. ⟨quam AT | § nunc O; ⟨nunc AT | 20. ⟨praecepitque CAT | ⟨et deduxerunt A.

XIII. 1. ¶ ascendit XIII. $A\Omega^{SJ}$; § ascendit O; ⟨ascendit CT | ⟨ipse A | ⟨et loth A.

[2] erat autem dives valde in possessione argenti et auri
[3] reversusque est per iter quo venerat a meridie in Bethel
usque ad locum ubi prius fixerat tabernaculum inter Bethel et Ai
[4] in loco altaris quod fecerat prius et invocavit ibi nomen Domini
[5] sed et Loth qui erat cum Abram fuerunt greges ovium et armenta et tabernacula
[6] nec poterat eos capere terra ut habitarent simul
erat quippe substantia eorum multa
et non quibant habitare communiter
[7] unde et facta est rixa inter pastores gregum Abram et Loth
eo autem tempore Chananeus et Pherezeus habitabant in illa terra
[8] dixit ergo Abram ad Loth ne quaeso sit iurgium inter me et te
et inter pastores meos et pastores tuos
fratres enim sumus

---

5. fuerunt CΛA; fuerunt ei O | 6. non quibant CΛ^{H}A; non quiebant Λ^{L}O | 7. in illa terra CΛO; in terra illa A.

Desunt GΘ^{HG}Ψ^{B}*.

2. abram autem diues erat O; abram autem erat diues Θ^{AM}. *Cf. Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | ualde + abram P^{2} | in possesione Σ^{T}; in possessionem CX | ∼ auri et argenti MΩ^{M}ɑgrelυʒc.

3. est *om.* Φ^{A}* | per iter] pariter Θ^{A*M*}Ω^{M} | quo] Θ^{A}*; quod CΘ^{A2}P* | ad meridie Φ^{A}Ψ^{M}; ad meridiem Θ^{M}*; meridie (a *om.*) Ψ^{BDF} | in] Ψ^{B}*; inter Ψ^{B2DF} | betehl Σ^{T}; bethhel P; betel Λ^{L}X | bethel + et ai Θ^{AM*3}; + et ay B; + et hai Ψ^{DF}; + et hay Ψ^{B}; + et ahi Θ^{M2}, *ut vid., ex commate seq. Cf. Ios. 8, 9 et 12* | fixera*t P; fixit Ψ^{F2} (t *in ras.*) | tauernaculum XBO | tabernaculum + suum Ω^{S} *cum hebr. et LXX. Cf. Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* (tabern. eius) | betel X | ai] Σ^{M*}Θ^{M*}; ay Λ^{H}BΩ^{M}; hai Ψ^{DF}Ω^{J}grelυʒc; hay XΨ^{B}Ω^{S}ɑ; ahi CΣ^{M2}Θ^{M2}; achi Σ^{O}†; at O; chi Σ^{T}.

4. quo A* | fecerat] fixerat Ψ^{D} | inuocabit XBΦ^{Z*V*}; inuocato Σ^{M}† | ibi] *in ras.* Ψ^{F2}.

5. lot Σ^{M}grelυʒc | yerat X | habram CΣ^{T}; abraham B | fuerunt + ei OΘ^{AM}.

6. nec] neque O | terram Σ^{T}BΨ^{FM} | inhabitarent Ω^{M} | eorum] eius Ω^{M} | non quiebant Λ^{L*}Oɑ; nequibant relʒc; quibant (non *om.*) M†.

7. et *om.* Θ^{AM*}el | gregium XO | habram CΣ^{T}; abraham B; abraam Φ^{Z*} | lot Σ^{M}grelυʒc | autem *om.* C* | chananaeus TΦ^{RAG}Θ^{AM}relυʒc; channaneus O; cananeus CΛ^{L}XΣ^{TM}PΨ^{B} | pherezeus = ΛB Ψ^{BD}ɑg; pherezaeus rlυʒc; ferezeus CXΠ ΣAMΦ^{AZ}OPΨ^{FM}Ω; ferezaeus TΦ^{RGVP}Θ^{AM}; phaerezaeus e | hauitabant O; habitabat Σ^{M}T*; abitant Ψ^{M} | in *om.* Φ^{V*} | illa *exp.* P^{2}. *Cf. hebr. et LXX* | ∼ in terra illa Σ^{O} BAΘ^{AM}grelυʒc.

8. ergo] autem Ψ *cum ant. vers.* | habram CΣ^{T}; abraham B | lot Σ^{M}grelυʒc | quaesso O; queso CXΠ^{D}ΣΦ^{P} | sit *om.* Σ^{O}† | et (*ante* inter) *om.* Λ | inter] in O; *om.* C | e. i. pastores tuos et p. meos Π | fratris M*.

---

2. ⟨erat AT | 3. § reversusque O; ⟨reversusque CAT | ⟨usque A | 4. ⟨in loco CAT | ⟨et invocavit A | 5. ¶ sed et VI. B; § sed et A (*marg.*) O; ⟨sed et CAT | ⟨fuerunt A | 6. ⟨nec A | ⟨erat AT | ⟨et non quibant A | 7. ⟨unde AT | ⟨eo autem CAT | 8. § dixit O; ⟨dixit CAT | ⟨ne quaeso CT | ⟨et inter A | ⟨fratres A.

9 ecce universa terra coram te est
recede a me obsecro
si ad sinistram ieris ego ad dexteram tenebo
si tu dexteram elegeris ego ad sinistram pergam
10 elevatis itaque Loth oculis
vidit omnem circa regionem Iordanis quae universa inrigabatur
antequam subverteret Dominus Sodomam et Gomorram
sicut paradisus Domini et sicut Aegyptus venientibus in Segor
11 elegitque sibi Loth regionem circa Iordanem et recessit ab oriente
divisique sunt alterutrum a fratre suo
12 Abram habitavit in terra Chanaan
Loth moratus est in oppidis quae erant circa Iordanem et habitavit in Sodomis
13 homines autem Sodomitae pessimi erant et peccatores coram Domino nimis
14 dixitque Dominus ad Abram postquam divisus est Loth ab eo

Desunt G (*usque ad v.* 10, in segor) $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

9. est *om.* Ψ^{B} | me* P^{2} (e *in ras.*) | si + tu $BM^{2}\Theta^{AM*}P^{2}\Psi\Omega^{s}$ *cum LXX; Ambr. de Abr. 1, 13; Aug. de civ. Dei 16, 20* | sinixtram CB; sinistra Ψ^{M} | sinistram ** (tu?) P | yeris $C\Lambda^{H}X\Pi^{c}$ | ad (*ante* dexteram) *om.* $\Lambda^{L2\,H}\Phi^{RAGVP}\Theta^{AM}P^{2}\Psi^{FM}\Omega$ qgrel ʋʒc | dextram $\Sigma^{T}M\Theta^{AM}P\Psi^{M}$ | tu + ad $\Sigma^{T}B\Psi^{F}$ | dextram $\Sigma^{T}\Theta^{AM}$ | eligeris $X\Omega^{M}$ | sinixtram C; siniseram Λ^{L}.

10. eleuatisque (ita *om.*) B; eleuatis ita (que *om.*) Ψ^{B} | lot Σ^{M}grelʋʒc | oculis *om.* Σ^{O*} | oculos + suos O *cum hebr. et LXX* | omnem *om.* Σ^{M} | omnem + terram Π^{D} | circa *om.* ʋ | circa regionem] *in ras.* Φ^{Z1} | regione O | ∼ regionem circa Σ^{O*}. ¶ « uidit omnem circa regionem Iordanis ». Circa regio una per se et quae hebraice dicitur « Cicar » vel « Quiquar ». *Guill.* | inrigabantur $C\Phi^{A*P*}\Theta^{AM*}P^{*}$ | subberteret B; subuerterit $M^{*}P^{*}$; subuertet Σ^{O} | gomurram Φ^{Z*}; gomorrham Ω^{s}relʋʒc | sicu O* | ęgiptus Σ^{TO}; egyptus $\Lambda^{L}X\Pi^{D}BP\Omega^{JM}$; egiptus $C\Lambda^{H}\Sigma^{M}\Psi^{B}$ą; aegyptii Ψ^{M}.

11. lot Σ^{M}grelʋʒc | ∼ loth sibi Ω^{s} | iordanen $X\Phi^{RG}\Theta^{AM}$; ihordanem C | ab] ad $C^{*}\Psi^{M}$ | diuissique O; diuisitque Φ^{A*} | sunt + ab G* | alterutrum + quisque ʋ *sed postea deletum. Cf. Hier. c. Helvid.* (unusquisque) | ∼ ▪ fratre suo alterutrum Σ^{M}.

12. abraam Ψ^{B}; abraham $B\Phi^{A*}\Theta^{M*}P^{*}$ | abram + uero Θ^{AM*} *cum LXX* | habitabit $\Lambda^{L}XB\Phi^{Z*}$; abitabit C | in terram G | canaan $X\Sigma^{TO*M}$; chanaam Ψ^{M}; chanan G | chanaan + et $M\Omega^{M}$ | lot Σ^{M}grelʋʒc | lot(h) + uero $\Psi^{BDF}\Omega^{SJ}$qgrelʒc *cum LXX* | est ** in P | in oppidis] Φ^{A1} (in oppi *in ras.*) | erat $\Pi^{c}\Psi^{M}$ | iordanen $X\Phi^{RGP}\Theta^{AM}\Psi^{BDF}$ | hauitauit O; habitabit XB.

13. homines — nimis *om.* $X^{*}\Phi^{A*}$ | erant] fuerunt Ω^{M} | et *om.* O | coram Deo Domino Ω^{M}. *Cf. LXX et Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* (in conspectu Dei). ¶ « et peccatores coram Domino nimis ». Geronymus: superflue addiderunt *Hug.* « et peccatores coram Domino nimis ». Sic habent antiqui iuxta hebraeum qui habet: « peccantes coram Domino nimis ». Unde notula quae uidetur reprobare hanc litteram nihil ualet hic *Guill.*

14. dixitque] dixit autem Ψ^{BD} | habram $C\Sigma^{TM}$; abraham B | diuisus esset

---

9. ⟨ecce AT | ⟨recede A | ⟨si ad AT | ⟨si tu AT | 10. § elevatis O; ⟨elevatis CAT | ⟨vidit A | § antequam O; ⟨antequam AT | ⟨sicut A | 11. ¶ elegitque VI. G; § elegitque O; ⟨elegitque CAT | § divisique O; ⟨divisique GAT | ⟨a fratre G | 12. § abram O; ⟨abram GCAT | ⟨loth GA | ⟨et habitavit G | 13. ⟨homines GAT | ⟨et peccatores G | 14. ¶ dixitque VII. B; XX. $C^{2}X\Sigma$; XXXI. $\Lambda TM\Phi^{P2}\Omega^{M}$; XXXIII. Π^{D}; *Div. sine num.* $\Psi^{B2\,DFM}$; § dixitque A (*marg.*) O; ⟨dixitque GCA | ⟨postquam G.

leva oculos tuos et vide a loco in quo nunc es
ad aquilonem et ad meridiem ad orientem et ad occidentem
15 omnem terram quam conspicis tibi dabo et semini tuo usque in sempiternum
16 faciamque semen tuum sicut pulverem terrae
si quis potest hominum numerare pulverem
semen quoque tuum numerare poterit
17 surge et perambula terram in †longitudine† et in latitudine sua quia tibi daturus sum eam
18 movens igitur Abram tabernaculum suum
venit et habitavit iuxta convallem Mambre quod est in Hebron

---

14. et ad meridiem G¹A; et meridiem O | 15. usque in sempiternum AO; in sempiternum (usque *om.*) G* | 16. numerare po(te)rit GA; numerare non poterit O | 17. in longitudine A; in longitudinem G*O | et in latitudine sua AO; et latitudine sua G.

Desunt Θ^{HG}Ψ^{B*}.

Λ^{L*}; diuisus (est *om.*) Σ^{T} | lot Σ^{M}grelʊgc | ∼ ab eo lot(h) ΠΣΨ^{B}Ω^{S}agrelʊgc | leba XO | tuos + in directum Ω^{S}agelg. *Cf. Hierem. 3, 2* | es + et Ψ^{BM} | ad (*ante* meridiem)] P*; a G†; *om.* ΠΤΦΟΡ^{2}Ω^{SJ}agrelgc *cum LXX; Ambr. de Abr. 2, 7; Aug. quaest. in gen. 28; de civ. Dei 16, 21* | meridiem + et CΣ^{OM}P*Ψ^{F} *cum hebr. LXX et Hier. quaest. heb. in gen. ad loc.* | ad orientem *om.* G | ad (*ante* occidentem) *om.* CΠΒΦ^{P}Ωagrelgc *cum LXX; Ambr. loc. cit.; Aug. loc. cit.*

15. conspicis] concupisces P* | dabo + eam G^{c}(*mg.*)B *cum hebr. et LXX; Ambr. Hier. et Aug. loc. cit.* | semine P* | usque *om.* G*Σ^{T}.

16. si qui G* | potest] Θ^{M*}P*; poteest C; potens O; possit TMΦ^{RAZVP}Θ^{M2}P^{2}Ψ^{BDM}Ωα. ¶ ał potest Θ^{M} | ∼ hominum potest ιʊ; hominum possit Ω^{M} | numera Ψ^{B} | puluerem + terr(a)e Λ^{H}BΩ agrelgc *cum hebr. et LXX. Cf. Aug. de civ. Dei 16, 21* (harenam terrae). ¶ antiqui non subiungunt hic « terrae » *Guill.* | quoque *om.* Ω^{M} | ∼ tuum quoque Φ^{Z} | numerare] P*; numerari Θ^{A}P^{2}. ¶ ał numerari Θ^{M} | numerare + non OΘ^{M*}P*. *Cf. cod. gr.* h. | porit G* | ∼ poterit numerare Ω^{S}.

17. surge + ergo Ω^{S}agrelgc | et *om.* Φ^{Z*} *cum hebr. et LXX* | in longitudine] Λ^{L*}; in longitu **dine Σ^{T}; in longitudinem G*CΛ^{L2H}Σ^{OM}BTΦ^{VP}ΟΨ^{D*M}Ω^{M} *cum LXX; Ambr. de Abr. 2, 7* | in (*ante* latitudine)] P*; *om.* G*ΠΣΤΦ^{RAZGV}P^{2}Ψ^{SJ} *cum Aug. quaest. in gen. 28* | latitudine] Λ^{L*}; latitudinem CΛ^{L2H}Σ^{OM}BTΦ^{P}Ω^{M} *cum LXX; Ambr. loc. cit.* | sua] Λ^{L*}; suam CΛ^{L2H}Σ^{OM}BTΦ^{P}Ω^{M}; *om.* Π^{c*}P* *cum LXX; Ambr. loc. cit.* | daturus] traditurus X | sum *om.* Ω^{M*} | eā* P | ∼ dat. s. eam tibi Ω^{S}.

18. mobens GΛ^{L}XΣ^{T}BO | habram C; habraam Σ^{T}; abraham B | tauernaculum XO | ∼ tab. s. abram agelgc | hauitauit O; habitabit X; abitabit B | conuallem] Λ^{L*}; conualle B*; uallem Λ^{L2} | mambrae Σ^{O}ΦΑΖΨ^{D}; mambrę Ψ^{F}; manbre Ψ^{BM}Ω^{M}; mamre Π | quod = GΛ^{L}XΠΣ^{TO}BATM Φ^{RA*ZGVP}ΟΘ^{AM}PΨ; qui Ω^{M*}; quae Σ^{M} Φ^{A2}grelʊgc; que CΛ^{H}Ω^{M2}α *cum Aug. de civ. Dei 16, 22. Cf. loc. parall. Gen. 23, 2, 19; 35, 27.* ¶ antiqui ..... « quod », noui « quae » pro « quod » *Guill.* | ebron

---

〈leva GAT | 〈ad aquilonem GA | 15. 〈omnem GAT | § tibi O | 16. 〈faciamque GAT | 〈si quis GAT | 〈semen GA | 17. § surge O; 〈surge GAT | 〈et in G | 〈quia G | 18. ¶ movens XIIII. A; § movens O; 〈movens GCT | 〈venit GA.

aedificavitque ibi altare Domino.

XIV. [1] Factum est autem in illo tempore ut Amrafel rex Sennaar
et Arioch rex Ponti
et Chodorlahomor rex Elamitarum
et Thadal rex Gentium
[2] inirent bellum contra Bara regem Sodomorum
et contra Bersa regem Gomorrae
et contra Sennaab regem Adamae
et contra Semeber regem Seboim
contraque regem Balae ipsa est Segor
[3] omnes hii convenerunt in vallem Silvestrem quae nunc est mare salis
[4] duodecim enim annis servierant Chodorlahomor

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

Λ^{L2} XΠΣBA*MΦ^{AP}P$\Psi^{FM}\Omega^{JM}$; eebron G; ebon Λ^{L*} | aedificauitque i. a. domino *om.* X* | aedificauitque] G*; ędificabitque B; edificabitque Σ^{T}; hedificabitque X^{2}; aedificauit quoque $G^{c}\Lambda\Theta^{AM}$; aedificauit (que *om.*) $\Phi^{P*}P^{*}\Psi^{M}$ | altarem G.

XIV. 1. factum + que Λ^{L2} | autem in] aut in P* | amrafel = GCXΠΣ^{M}BATΦOΘ^{M1} (af *in ras.*) Ψ; amrafal $\Sigma^{TO}\Omega^{M}$; amraphel ΛM$\Theta^{A}\Omega^{S}$ągrɛlъğc | senaar BP*; sennahar Σ^{TO}; senar O | et *om.* G† | ariohc Σ^{M}; arihoc Σ^{T} | chodorlahomor = GCΠ^{c}AT ΦOΘ^{AM}rɛlъğc; chodorlaomor ΛΠ^{D}BPΨ Ω^{M}ąg; codorlaomor XMΩ^{S}; godorlaomor Ω^{J}; codorlagomor Σ^{M*}; godorlagomor Σ^{M2}; chodorlahomer Σ^{O}; chodor rex lagomer Σ^{T} | elamitarum = Λ^{H}X$\Pi^{D}\Sigma^{TM}$A* $\Phi^{A}O\Theta^{AM2}$ (*pr.* a *in ras.*) ΨΩągĭъğc; aelamitarum G$\Pi^{c}\Sigma^{O}A^{2}$TMΦ^{ZGV}rɛ; aeliamitarum Φ^{R}; aelamitharum P; elemitarum Λ^{L}B; haelamitarum C; helemitarum Φ^{P} | et thadal] ethadal C | tadal ΛXΨ^{B}; chadal T; thadar A.

2. inirent] irruerent Ω^{M*} | contra bara r. sod. et *om.* Ω^{M*} | barea O; baria C; basa TM^{2}; baram Λ^{H}; abasa M* | rex Ψ^{M} | versa G*; barsa Ω^{M*}; bersam Λ^{H} | gomorrhae rɛlъğc; gomorre Ω^{SJ}ą; gomore $\Psi^{B}\Omega^{M}$; gomurrae BΦ^{Z*} | et c. sennaab r. adamae *om.* O | sennaab] Σ^{O2}BTM$\Phi^{RA*G}\Theta^{AM}$ P*rɛlъ; sennab Ω^{M}; sanaab Φ^{Z}; sennaar Ω^{S}; senna Ψ^{B} | adame $\Psi^{BD}\Omega$ą; hadame C; ademe B | semeuer Π^{D}; semebe Φ^{A*}; semebae Θ^{M}; semeher Σ; sebemer B; semsemeber T. ¶ ij semeber ał semeher Θ^{M} | seboym CXΠ^{c}BΩ^{S} | seboim + et P* | contra (que *om.*) Λ^{H} | balae = CΣ^{O}ATMΦ Ψ^{F}rɛlъğc; bale GΛXΠΣ^{TM}BOΘ^{AM}PΨ^{BDM} Ωąg | balae ipsa est segor] balepsa essegor G† | ipse $\Lambda^{L*}\Pi^{c}M^{*}\Omega^{M*}$ | est *om.* Ψ^{M*}.

3. hii] M*; hi $M^{2}\Phi\Theta^{M}$PΨ^{DFM}grɛlъğc | uallem] balle O | syluestrem glъ | qui X | mare] male Σ^{O}.

4. enim *om.* C*$\Pi^{c}\Sigma^{O*M}\Phi^{AP*}\Theta^{M*}\Psi^{BDF}$ Ω^{M} *cum LXX* (*et hebr.*) | anni C*X | ∼ annis enim Φ^{Z*} | seruierunt CΛ^{L}XΠTΦ^{RA*} Φ^{ZGVP}P$\Psi^{M}\Omega$ | chodorlaomor $\Lambda^{H}\Pi^{D}$BMΦ^{V*} P$\Psi\Omega^{J}$ąg; codorlahomor C; codorlaomor Λ^{L}XΩ^{S}; codor-laomor Ω^{M}; chodorlagomor Σ^{T}; godorlahomor A; godorlagomor Σ^{M}; chodor-labomor O; chodorlahomer Σ^{O} | et tertiodecimo — 5. chodorlahomor *om.* Ψ^{BD} | terciodecimo $\Sigma^{OM}\Phi^{P}\Omega$ą | ter-

---

〈aedificavitque GA.

XIV. 1. ¶ Factum VII. GΘ^{A2M2}; VIII. B; XIV. Ω^{SJ}; XXXII. ΛTM$\Phi^{P2}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* Ψ^{B2DFM}; § factum A (*marg.*) O; 〈factum CA | 〈ut amrafel G | 〈et arioch A | 〈et chodorlahomor GA | 〈et thadal GA | 2. 〈inirent A | 〈et contra b. GAT | 〈et contra s. GA | 〈et contra s. GA | 〈contraque GAT | 3. 〈omnes GAT | 〈quae G | 4. 〈duodecim GCAT.

et tertiodecimo anno recesserunt ab eo
5 igitur anno quartodecimo venit Chodorlahomor et reges qui erant cum eo
percusseruntque Rafaim in Astaroth Carnaim
et Zuzim cum eis
et Emim in Save Cariathaim
6 et Chorreos in montibus Seir usque ad campestria Pharan quae est in solitudine
7 reversique sunt et venerunt ad fontem Mesfat ipsa est Cades
et percusserunt omnem regionem Amalechitarum
et Amorreum qui habitabat in Asasonthamar

---

4. recesserunt GO; recesserant A.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

ciodecimo + tercio Ω^{M} | recesserant CX $\Sigma^{TO}A\Theta^{AM}$ gɯ | recesserunt *** Φ^{V}.

5. quintodecimo Φ^{V*} | ∼ quartodecimo anno $BA\Omega^{M}$ qgrelʒc | chodorlaomor $\Lambda\Pi^{D}BP\Psi^{FM}\Omega^{JM}$ qg; codorlahomor C; codorlaomor X; godorlahomor A; godorlagomor Σ^{M}; chodorlahomer Σ^{O2}; codorlaomer Σ^{O*}; chodorlagomer Σ^{T} | ∼ cum eo erant Ω^{SJ} | percusseruntque] et percusserunt Ω^{M}q | rafaim = $C^{*}\Pi^{D}\Sigma AM\Phi^{AZVP}$ $O\Theta^{AM}P\Omega^{J}$; rafain G; rafaym $X\Omega^{M}$; rhafaim C^{2}; raphaim $\Lambda\Phi^{RG}\Psi$grelvʒc; raphaym $\Pi^{c}B\Omega^{S}$q; faraim T | astaroth carnaim = $ATM\Phi^{RAZGV}P^{2}\Psi\Omega^{JM}$grɯc; astaroth carnaym XB; astaroth carnain $C^{2}\Sigma^{O}$; astaroth canaim P*; astaroth carnam O; astharoth carnaim $G\Lambda^{L}\Phi^{P}$; astharoth charnaim Θ^{AM}; astarot carnaim Σ^{M}; astarot canain C*; astaroh carnaym Ω^{S}; astaroth et carnaim Λ^{H}elʒ; astaroth et carnaym q | zuzim] Θ^{M2} (zu *in ras.*) Ψ^{M*}; zuzym $\Phi^{P}P$; zuzin $C^{*}\Psi^{M2}$; zuzum Π^{c*}; zutim Ψ^{F*}; zizim B; zozim Π^{D} | com Ψ^{M} | eis *** P | et emym Ω^{S}; et emin GP (et e *in ras.*); et emin *** Π^{D}; etenim $\Lambda^{H}B$ $T\Phi^{RAZ*GVP}O\Psi$q; et temim C^{2}; et mim C*; et ommim X | in *om.* P | saue cariathaim = $\Pi^{D}M\Phi P\Omega^{J}$grelvʒc; sabe cariathaim $\Lambda\Sigma^{M}$ $A\Theta^{AM}\Psi^{BD}$; sabe cariathaym X; sabę cariathaim $\Sigma^{TO}\Psi^{F}$; sabeh cariataim C; sauhe cariathaym q; sauec ariathaim G; sabec ariathaim O; sauem cariathaim T^{2}; sauem cariathiaim T*; sabe et cariathaym Ω^{S}; suaue cariathaim Π^{c}; sare cariathaim Ψ^{M}; sare cariathaym B; suechariathaym Ω^{M}.

6. chorreos = $\Lambda\Pi\Sigma^{TOM2}ATM\Phi^{RAGVP}$ $\Psi\Omega^{M}$qgɯ; chorraeos $\Theta^{M}\Omega^{Sc}$; chorreus O; chorrhaeos ʒ; choreos B; choraeos Θ^{A}; correos $G^{2}CX\Sigma^{M*}\Phi^{Z}\Omega^{J}$; corrhaeos rel; cureos G*; horreus P | seyr $X\Pi\Psi^{DF}\Omega^{M}$q; sehir $C\Sigma^{T}$; sephyr Ω^{S} | se(i)r + pilosus dicitur mons C; + philosus dicitur mons Θ^{AM*}. *Cf. Hier. de situ et nom. ad verbum* seir *in gen.* | ad] in X; *om.* $\Phi^{Z\dagger}$ | carpestria Σ^{T*} | faran $CX\Sigma\Phi^{P}$; pharam O.

7. uenerunt + usque Ω^{J}qgrelʒc | mesfat = $CX\Sigma^{TM}A\Phi^{RZGP}O$; mesphat $\Lambda^{L}\Pi$ $\Theta^{AM}P\Psi$qg; mesphath $\Lambda^{H}\Omega^{SJ}$; mesfath G $\Sigma^{O}M\Phi^{AV}$; mephath Ω^{M}; misphat Brelvʒc; masfath T | chades $B\Omega^{M}$ | percusserunt] ¶ s̄ perrexerunt Θ^{M} | amalechitarum = $G\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{OM}BATM\Phi^{RA2}$ (h *in ras.*) $^{Z2}GV^{2P}O$ $\Theta^{AM}P\Psi^{DF}\Omega$qg; amalechitharum Ψ^{B}; hamalechitarum C; amalecitarum $\Lambda^{L}\Phi^{Z*V*}$ relvʒc; amalegcitarum Σ^{T}; amalethitarum Ψ^{M}; malecitarum X | amorraeum $\Lambda^{L}A$ $\Phi^{RGVP}\Theta^{AM}$; amorrhaeum ɯʒc; ammorreum g; amorreorum $X\Sigma^{T}$; amorrhaeorum rel | habitabant M*qrel; abitabant Σ^{T2}; abitant Σ^{T*} *cum LXX* | asason – thamar relv; assasonthamar $\Lambda^{L}B$; asasanthamar Φ^{V2} *in ras.;* asonthamar $\Phi^{R}\Psi^{BD}$; sasonthamar Σ^{T*}; assomathamar G.

⟨et tertiodecimo GA | 5. § igitur O; ⟨igitur GCAT | ⟨et reges G | ⟨percusseruntque GAT | ⟨et zuzim A | ⟨et emim GAT | 6. ⟨et chorreos GA | ⟨usque GA | 7. ⟨reversique GCAT | § et venerunt O | ⟨ipsa G | ⟨et percusserunt GAT | ⟨et amorreum GA.

[8] et egressi sunt rex Sodomorum
et rex Gomorrae
rexque Adamae et rex Seboim
necnon et rex Balae quae est
Segor
et direxerunt contra eos aciem
in valle Silvestri
[9] scilicet adversum Chodorlaho-
mor regem Elamitarum
et Thadal regem Gentium
et Amrafel regem Sennaar
et Arioch regem Ponti
quattuor reges adversus quinque
[10] vallis autem Silvestris habebat
puteos multos bituminis
itaque rex Sodomorum et Go-
morrae terga verterunt cecide-
runtque ibi
et qui remanserant fugerunt ad
montem
[11] tulerunt autem omnem substan-
tiam Sodomorum et Gomorrae
et universa quae ad cibum per-
tinent et abierunt
[12] necnon et Loth et substantiam
eius
filium fratris Abram qui habita-
bat in Sodomis

---

10. remanserant GA; remanserunt O.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

8. et *om.* X | egressae sunt Φ^{A*} | reges G* | sodomum O | rex *om.* $\Sigma^{O*}O$ | gomorre $\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Sigma^{TM}\Psi^{BM}\Omega\alpha$; gomorrhae $\mathfrak{rel}\mathfrak{v}\mathfrak{g}\mathfrak{c}$; gomurrae $B\Phi z*P*$ | adame $\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Sigma^{TM}BP\Psi^{BM}\Omega\alpha$; adama C | seboym CX $B\Omega^{S}$; seboi Π; sebaim Φ^{V}; soboim Φ^{P}; eboim G | necnon] neenen O | et *om.* Θ^{A} | bale $GC\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Sigma^{TM}B\Phi^{AGV}OP\Psi^{BDM}\Omega\alpha$ | est **** P | dirrexerunt G* | eos *om.* O | $\sim$ aciem contra eos $T\Phi^{RAZGV}\Psi\Omega\mathfrak{arel}\mathfrak{g}\mathfrak{c}$ | uallem $C*\Pi^{C*}$ | silbestri $C\Sigma^{T}$; syluestri $\mathfrak{grel}\mathfrak{v}$; siluestre P; siluestrae Π^{C}.

9. scilicet + et Σ^{T} | aduersus $C\Lambda\Sigma P\Psi^{BDM}\Omega^{SJ}\mathfrak{grel}\mathfrak{g}\mathfrak{c}$ | chodorlaomor $\Lambda\Pi^{D}B\Phi^{V*}P\Psi\Omega\mathfrak{g}$; chodorloamor α; codorlahomor C; codorlaomor X; codorlagomor Σ^{T2}; chodorlahomer Σ^{O2}; chodorlagomer Σ^{O*}; cogorlagomor Σ^{T*}; godorlahomor A; godorlagomor Σ^{M} | aelamitarum $\Pi^{C}XATM\Phi^{RZGV}O\mathfrak{re}$; helamitarum $C\Phi^{P}$ | ethadal Φ^{R} | thadal] P^{2} (th *in ras.*); tadal $X\Psi^{B}$; thadar A; chadal C | amraphel $\Lambda X\Theta^{A}\Omega^{SM}\mathfrak{aqrel}\mathfrak{v}\mathfrak{g}\mathfrak{c}$; amarafel G$\Pi$; amrafal Φ^{P}; ambra*phel P (p *in ras.*) | sennahar Σ^{TO}; senaar B; semnaar Ψ^{M}; sannaar Ω^{M} | arioc Σ^{M}; arihoc B; ariog Ω^{M}; ariohoc G; arioth Ω^{S}; acharioch C | quatuor $\Lambda^{L*H}\Sigma^{OM}\Psi^{B}\Omega\mathfrak{aqrel}\mathfrak{v}$ | aduersus] Φ^{R*}; aduersum $BTM\Phi^{R2AZGVP}\Psi^{F*}\Omega^{M}$.

10. ualles O | silbestris C; syluestris $\mathfrak{grel}\mathfrak{v}$; siluestri Ψ^{F*M} | habebant O | poteos T | uituminis GAO | itaque] Θ^{M1} (aque *in ras.*) | et + rex $P\Omega^{SJ}\mathfrak{aqrel}\mathfrak{g}$ *cum LXX.* ¶ hebr. et antiqui non habent « rex » nisi semel *Guill.* | gomorre $\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Sigma^{OM}\Psi^{BM}\Omega^{SJ}\alpha$; gomorrhae $\mathfrak{rel}\mathfrak{v}\mathfrak{g}\mathfrak{c}$; gomore Ω^{M}; gomurrae $T\Phi z*P*$; gomorreorum Π^{C} | uerterunt + et O | remanserunt $\Sigma^{TO}B\Phi z*P*O\Psi^{M}$ | fugierunt $C\Lambda^{L*}X\Pi\Sigma^{TM}\Theta^{AM}P*\Omega^{M}$.

11. psodomorum C | gomorre $X\Pi^{D}\Sigma^{TM}B\Psi^{B}\Omega^{JM2}$; gomorrhae $\mathfrak{w}\mathfrak{g}\mathfrak{c}$; gomore Ω^{M*}; gomurrae $\Phi^{Z}P*$; gomorreorum $\Lambda^{H}\Omega^{S}\mathfrak{aq}$; gomorrhaeorum $\mathfrak{rel}$ | pertinet Σ^{M} | et abierunt] *in ras.* Φ^{P}; eabierunt G* | auierunt O; *abierunt Φ^{Z}.

12. et loth *om.* C* | lot $\Sigma^{M}\mathfrak{grel}\mathfrak{v}\mathfrak{g}\mathfrak{c}$ | substantia O | filium + que G^{C} | habram Σ^{T}; abraham BP* | hauitabat O | psodomis C.

---

8. § et egressi O; ⟨et egressi GAT | ⟨rexque GAT | ⟨necnon GA | ⟨et direxerunt GA | 9. ⟨scilicet AT | ⟨regem G | ⟨et thadal GA | ⟨et amrafel A | ⟨et arioch GA | ⟨quattuor GAT | 10. § vallis O; ⟨vallis CAT | ⟨itaque GCAT | ⟨cecideruntque G | ⟨et qui GAT | 11. ⟨tulerunt GCAT | ⟨et universa A | 12. ¶ necnon VIII. G; § necnon O; ⟨necnon AT | ⟨et substantiam G | ⟨filium GA.

13 et ecce unus qui evaserat nuntiavit Abram Hebreo
qui habitabat in convalle Mambre Amorrei
fratris Eschol et fratris Aner
hii enim pepigerant foedus cum Abram
14 quod cum audisset Abram captum videlicet Loth fratrem suum
numeravit expeditos vernaculos suos trecentos decem et octo
et persecutus est eos usque Dan
15 et divisis sociis inruit super eos nocte
percussitque eos et persecutus est usque Hoba quae est ad laevam Damasci
16 reduxitque omnem substantiam et Loth fratrem suum cum substantia illius
mulieres quoque et populum.
17 Egressus est autem rex Sodomorum in occursum eius
postquam reversus est a caede Chodorlahomor et regum qui

---

13. pep(i)gerant AO; pepigerunt G.

Desunt G (*a v.* 16, mulieres quoque) $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

13. et *om.* $\Pi^{c}\Sigma^{T}\Psi^{B}$ | euasserat Π^{c*}; e**uaserat P | abrae P*; habram C | hebreo = $\Lambda^{H}X\Pi^{D}BMO\Psi^{DFM}\Omega^{JM}\alpha$; hebraeo $G\Lambda^{L}AT\Phi\Theta^{AM}$ grelъgc; haebreo Π^{c}; ebreo $C\Sigma P\Psi^{B}$ | hauitabat O; habitabant P* | conualle] Λ^{L*}; conuallem CX*ΣB; ualle Λ^{L2} | mambrę Ψ^{F}; mambrae $\Sigma^{O}\Phi^{RZGP}O\Psi^{D}$; manbre $\Psi^{B}\Omega^{M}$; mamre Π | amorraei $\Pi^{c}AT\Phi^{RGV}\Theta^{AM}$; amorrhaei relъgc; ammorrei Bg; amorreis Ψ^{M} | eschol] Φ^{V*}; escol $\Sigma^{OM}P\Psi^{M}\Omega^{S}$; ęscol Ψ^{F}; heschol C; ieschol Φ^{V2}; elchol Φ^{A}; elcol Ψ^{D}; el Ψ^{B} | haner $C\Sigma^{T}$; ener Φ^{V} | hi $\Pi^{c}M\Phi\Theta^{M}P*\Psi^{DFM}$ grelъgc | enim *om.* C* | pepegerant O; pepigerunt $G\Psi^{M}$ | fędus $\Pi^{c}\Sigma^{TO}$; fedus $\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Psi^{BM}\Omega^{JM}\alpha$; f*edus B | habram C Σ^{TM}; abraham B.

14. quod quum audisset habram cap[tum] *om.* C* | quo G* | ∼ cum quo(d) G* | audisset] uidisset P* | habram $C^{2}\Sigma^{T}$; abraham B | captiuum Ω^{M} | uidelicet + et Ψ^{M} | lot Σ^{M}grelъgc | numerabit CXB | trecentos] P*; tricentos BM*P^{2} | et octo] eocto G† | est *om.* Π^{c} | eos *om.* C*c | adan Π^{c}.

15. diuisi P* | percussitque + ita O | eos *om.* CΛΠ | eos + nocte Σ^{T} | perse(c)utus est + eos $\Sigma^{M}\Psi^{F}\Omega^{SJ}$qelъgc *cum hebr. et LXX* | usque + ad $M\Psi^{BDM}$ | hoba = ΛΠB $T\Phi^{ZVP}O\Theta^{A2M}\Psi^{BDF}\Omega$agrelъgc; oba $M\Phi^{RAG}\Theta^{A*}$; hobat P*; obat Σ^{TM}; hobath $C\Sigma^{O}$; obath X; obam $G\Psi^{M}$; oban A | hoba + et phenicem Λ; + et phenycem Ω^{S}; + et phoenicem Ig; + et phoenicen e. ¶ non est subiungendum « phoenicem » *Guill.* | est + usque $C\Phi^{P}$ | damaschi G; damsci Λ^{L} | damasci + usque ad phenicem P *in ras.;* + usque ad fenicen (fenicem Θ^{M*}) Θ^{AM*}. *Cf. Hier. quaest. hebr. in gen. 14, 14* (usque dan, Foenicis oppidum); *de situ et nom.* (Damascus nobilis urbs Phoenicis).

16. reduxitque] reditumque Ψ^{M} | lot Σ^{M}grelъgc | cum substantia* G; cum substantiam $\Pi^{c}B\Psi^{M}$; cum stantia Ψ^{D*} | mulierem O | quoque] que Φ^{P} | populos Θ^{A}. ¶ ał populos Θ^{M}.

17. egressus + que Ω^{M} | psodomorum C | ocursum $\Pi^{c*}O$ | reuersus est] regressus est X; regressus (est *om.*) Σ^{O} | a caede] accede Ψ^{M} | chodorlaomor $\Lambda^{H}\Pi^{D}$

---

13. ¶ et ecce IX. B; ⟨et ecce GCAT | ⟨nuntiavit G | ⟨hebreo G | ⟨qui habitabat A | ⟨fratris GA | § hii O; ⟨hii GAT | 14. ¶ quod IX. G; § quod O; ⟨quod CAT | ⟨numeravit GAT | ⟨et persecutus GA | 15. ⟨et divisis GAT | ⟨percussitque AT | ⟨et persecutus G | ⟨quae G | 16. ⟨reduxitque GAT | ⟨et loth G | ⟨mulieres GA | 17. § egressus O; ⟨egressus CAT | ⟨postquam A.

cum eo erant
in valle Save quae est vallis regis
18 at vero Melchisedech rex Salem
proferens panem et vinum
erat enim sacerdos Dei altissimi
19 benedixit ei et ait
benedictus Abram Deo excelso
qui creavit caelum et terram
20 et benedictus Deus excelsus quo
protegente hostes in manibus
tuis sunt
et dedit ei decimas ex omnibus
21 dixit autem rex Sodomorum ad
Abram
da mihi animas cetera tolle tibi
22 qui respondit ei levo manum
meam ad Dominum Deum excelsum possessorem caeli et
terrae
23 quod a filo subteminis usque ad
corrigiam caligae non accipiam
ex omnibus quae tua sunt
ne dicas ego ditavi Abram
24 exceptis his quae comederunt
iuvenes
et partibus virorum qui venerunt mecum Aner Eschol et
Mambre
isti accipient partes suas.

---

18. panem GA; panes O | enim GA; autem O.

Desunt $G\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

$MP\Psi^{BDF}\Omega\alpha g$; codorlahomor A; codorlaomor X; chodorlahomer Σ^{o2}; chodorlagomer Σ^{o*}; cohdorlagomor Σ^{T2}; cohdorlagomer Σ^{T*}; godorlagomor Σ^{M} | qui] que Ψ^{M} | saue = $G\Pi^{D}MP$ grelbšc; sabe $\Lambda X\Sigma BAT\Phi O\Theta^{AM}\Psi^{BFM}\Omega^{M}\alpha$; sabę Ψ^{D}; s*abe C (ualles*abe); suauae Π^{c}; sauhe Ω^{SJ} | est** Ψ^{F}.

18. ad uero CO | melchissedech Ω^{S}; melchisedec $\Sigma^{M}O\Omega^{M}$grelb; melchisedhec Λ^{L}; melchisetech B; melcisedech Σ^{T}; melcisedhec C; melcisethec X | panes $C\Lambda^{L}O$ | erat enim sacerdos dei altissimi *om.* Σ^{T*} | enim] autem $\Sigma^{M}O$ *cum Hier. ep. 73* | sacerdos dei] *in ras.* Θ^{M2} | dei *om.* Φ. ¶ antiquiores non habent « dei » *Guill.* | altissimi] summi B *cum Tert. adv. Iud. 2; Ambr. de Abr. 1, 3.*

19. benedixit + que $CM\Phi^{R*}\Psi^{BD}$ *cum hebr. et LXX. Cf. Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* (et benedixit) | ei *om.* Λ^{L*} | benedictus** Ψ^{F} | habram C; abraham B | abram + a $\Lambda^{H}\Sigma^{T2M}$ | dei Π^{D} | eterram O*.

20. et benedictus — 21. ad abram] *in ras.* Φ^{A1} | et *om.* O | excelsos Ψ^{F*} | quo] qui Ψ^{F*} | protegentem Π^{c*} | oste Ψ^{M} | hostes **** Φ^{z} | tuis + traditi Ω^{S} | ex] de Σ^{o}.

21. psodomorum C | habram C; abraham B | animas + et $\Lambda^{L*H}\Psi^{F}$ *cum hebr.*

22. respondit] ait Ψ^{BD} *cum LXX. Cf. Aug. loc. in gen. 48* (et dixit) | ei *om.* B | leuo] Θ^{M2} (o *in ras.*); lebo X; leua Ψ^{F*}; leuabo Ψ^{F2} | manuum Σ^{T*} | deum] meum Ω^{M}; *om.* Ψ^{F} | possesorem O; prosessorem P* | et] ac $\Pi\Sigma^{TM}P$; hac C.

23. quod] quia Ω^{M} | filio $C*\Phi^{z*}P*O*\Psi^{F*}\Omega^{M}\alpha$ | subtegminis $\Lambda\Pi\Sigma^{TM}BTM*\Phi^{RZGV}O\Theta^{AP}\Psi^{BDF}\Omega^{SJ}$agrelbšc; subtecminis $X\Phi^{A}\Psi^{M}$ | corigiam $X\Omega^{M}$rešc; corgiam Π^{c}; corriam Ψ^{M} | habram CX; abraham B.

24. hiis $O\Omega^{SJ}\alpha$; is Σ^{T*} | qui $P\Psi^{D}$ | comederis Π^{c} | iuuenis P* | et] ex Ψ^{DF*M} | qui] quae Φ^{R} | uenerunt] comederunt C | haner C | aner + et Σ^{M} | eschol] Θ^{M2} (es *in ras.*); escol $\Sigma^{OM}\Phi^{RAZGV}P\Psi\Omega^{J}$; exchol $B\Theta^{A}$; rescol Ω^{M} | mambrę Ψ^{DF}; mambrae Φ^{zv}; manbre $\Psi^{B}\Omega^{M*}$; mamre $C\Lambda^{L}\Pi\Sigma^{OM}AM\Theta^{AM}P*$ | accipiant $X\Pi BP\Psi^{F}$.

〈in valle A | 18. ¶ at vero XV. A; 〈at vero CT | 〈erat AT | 19. 〈benedixit CA | 〈benedictus AT | 20. 〈et benedictus AT | 〈et dedit A | 21. § dixit O; 〈dixit CAT | 〈da mihi AT | 22. 〈qui AT | § levo O; 〈levo CT | 23. 〈quod A | 〈non accipiam T | 〈ne dicas A | 24. 〈exceptis AT | 〈et partibus A | 〈aner A.

XV. [1] His itaque transactis
factus est sermo Domini ad
Abram per visionem dicens
noli timere Abram
ego protector tuus sum et merces
tua magna nimis
[2] dixitque Abram Domine Deus
quid dabis mihi
ego vadam absque liberis
et filius procuratoris domus meae
iste damascus Eliezer
[3] addiditque Abram
mihi autem non dedisti semen
et ecce vernaculus meus heres
meus erit
[4] statimque sermo Domini factus
est ad eum dicens
non erit hic heres tuus sed qui
egredietur de utero tuo ipsum
habebis heredem
[5] eduxitque eum foras et ait illi
suspice caelum et numera stellas
si potes
et dixit ei sic erit semen tuum
[6] credidit Domino et reputatum est
ei ad iustitiam.

XV. 6. credidit CΠA; credidit + abram O.

Desunt GΘ^{HG}Ψ^{B}*.

XV. 1. hiis Oα | ita (que *om.*) Λ^{L}X ΠΣBTMΦΘ^{AM}PΨΩ^{M}g | transacta Ψ^{D}* | factum est BO | habram Π^{c}; abraham B | mercis CT* | tua + mecum Ω^{M2}.

2. habram CΣ^{T}; abraham B | deus *om.* T† | deus + meus Ω^{s} | qui Φ^{Z}* | dabit Ψ^{M} | liueris O; liberos Φ^{A}* | filios P* | procuratoris] *in ras.* Φ^{Z1} | domus *om.* C* | isti C | elyezer Ω^{s}α; ęliezer X; heliezer B; helizer C | el(i)ezer + erit heres meus PΩ^{s} *ex v. seq.*

3. addiditque] Φ^{Z}*; additque BΦ^{RZ2} | habram Σ^{T}; abraham BΩ^{M} | mihi autem non] *in ras.* P | et *om.* Σ^{TM2}M* *cum LXX et ant. vers.* | ecce *om.* B | hęres M; haeres gręĺb; heris Ψ^{F}*; ęres X; eres Σ^{M} BΦ^{P}Ψ^{M} | est C*T^{2} (s *in ras.*).

4. sermo — dicens] *in ras.* Φ^{R1} | domini] dei XBΨ^{FM} | facta est O | ∼ factus est s. domini P | ∼ hic non erit Σ^{M} | haeres Π^{c}gręĺb; eres Σ^{M}BΦ^{R}†^{P}Ψ^{BM} | qui] quia Φ^{P} | egreditur C*Λ^{L}*^{H}Π^{CD}* | de utero tuo] *in ras.* Φ^{G2} | tuo *om.* Φ^{A}* | heredem + tuum Ω^{M}. *Cf. Ambr. de Abr. 1, 3; Aug. de civ. Dei 16, 26.*

5. eduxit] *in ras.* Θ^{M} | foras] Λ^{L}*; foris Λ^{L2} | susspice Φ^{V} (*2 m. refectum*); sus*pice Φ^{Z}; suscipe Ω^{M}* | stelas si potest O.

6. et credidit Ω^{s} *cum hebr. et LXX; Ambr. de Abr. 2, 8; Hier. in ep. ad Gal. 1, 3* | credidit + abram XΠ^{D2}MΦ^{Z2}OΘ^{AM} PΨΩ^{SJ}αgręĺȝc; + habram Σ^{T}; + abraham B; + autem abraham Ω^{M} | domino] Φ^{Z}*; deo ΛΣBΦ^{Z2}Θ^{AM}ΨΩαęĺȝc; deo + abram Λ *cf. LXX et Rom. 4, 3; Cypr. ep. 63, 3; Ambros. et Hier. loc. cit.; Aug. de civ. Dei 16, 23.* ¶ « Credidit Domino et reputatum est ». Quod dicitur « Abram Deo » non est ibi, sed in epistola ad Romanos *Guill.* | deputatum est A *cum Cypr. et Aug. loc. cit.; Cassiod. in ps. 12; Tert. de pat. 1* | ei] P*; illi ΠBMΦP^{2}Ψ^{FM}Ω^{JM} αgręĺbȝc *cum Ambr. de Abr. 1, 3; Hier. in ep. ad Eph. 3, 2; in ep. ad Tit. 2; Aug. et Cassiod. loc. cit.*

XV. 1. ¶ his VIII. Θ^{A2}; X. B; XV. Ω^{SJ}; XVI. A; XXI. C^{2}XΣ; XXXIII. ΛTMΦ^{RAZGP} P^{2}Ω^{M}; XXXIV. Φ^{V} (*in quo* XXXIII. *deest*); § his O; ⟨his C | ⟨factus A | ⟨noli AT | ⟨ego A | 2. ¶ dixitque VIII. Θ^{M2}; § dixitque O; ⟨dixitque CAT | ⟨domine T | ⟨ego A | ⟨et filius A | 3. ⟨addiditque AT | ⟨mihi CAT | 4. § statimque O; ⟨statimque CAT | ⟨non erit AT | 5. § eduxitque O; ⟨eduxitque AT | § suspice O; ⟨suspice A | § et dixit O; ⟨et dixit AT | ⟨sic C | 6. ¶ credidit XI. B; ⟨credidit CAT.

7 Dixitque ad eum
ego Dominus qui eduxi te de Ur Chaldeorum
ut darem tibi terram istam et possideres eam
8 at ille ait Domine Deus unde scire possum quod possessurus sim eam
9 respondens Dominus
sume inquit mihi vaccam triennem
et capram trimam et arietem annorum trium
turturem quoque et columbam
10 qui tollens universa haec divisit per medium
et utrasque partes contra se altrinsecus posuit aves autem non divisit
11 descenderuntque volucres super cadavera et abigebat eas Abram
12 cumque sol occumberet sopor inruit super Abram
et horror magnus et tenebrosus invasit eum
13 dictumque est ad eum
scito praenoscens quod peregrinum futurum sit semen tuum

---

9. mihi GO; *om.* A | 12. obcumberet GA | inuasit eum GA; inuasit super eum O.

Desunt G (*usque ad v.* 7, ad eum) $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

7. dixit (que *om.*) Φ^{A*} | eduxit Σ^{TM*} | hur $C\Lambda^{H}X\Sigma^{T}P^{*}\Psi^{DFM}\Omega^{S}\mathfrak{a}$ | chaldaeorum $AT\Phi^{RAGV}\Theta^{AM}\Omega^{S}\mathfrak{grelv\S c}$; caldeorum GC $\Lambda^{L}X\Sigma B$ | istas Ψ^{B}; hanc X | ∼ istam terram O | possederes P*; possederis O.

8. ad ille CXO; et ille Λ^{L} | potero Σ^{M} | possessurum O | possessurus sum $X\Sigma^{T*}B\Phi^{A*}\Omega^{SM}$ | ea Σ^{M}.

9. respondens] P*; et respondens $TM\Phi\Psi\Omega^{M}\mathfrak{grel\S c}$; respondit Π; et respondit $P^{2}\Omega^{SJ}\mathfrak{a}$ *cum hebr.;* respondens autem Σ^{M} *cum LXX* | dominus + ait illi Σ^{M} | inqui $G^{\dagger}\Psi^{B}$ | mihi *om.* $A\Psi^{B}\dagger\Omega^{M}$ | ∼ mihi inqui(t) Ψ^{B} | uaccam] Φ^{A} (ua *in ras.*); uacam Σ^{M}; baccam $GX\Pi^{C}\Sigma^{T}B$ | triennem] *in ras.* Ω^{S}; triennam B; trimam Σ^{M} | trimam] Φ^{V*}; trinam $B\Phi^{RGV2}$; triennem Ψ | arietum Φ^{Z*} | ∼ trium annorum $\Phi^{A*}P$ | trium turturem] *in ras.* Φ^{G2} | quoque*** *** Φ^{A}.

10. uniuersa] iumenta Ω^{M*} | diuissit O | diuisit + ea $G^{C}C\Lambda X\Sigma^{O2}B\Theta^{AM*}P^{2}$ (*in ras.*) $\Psi^{BDF}\Omega\mathfrak{agrel\S c}$ *cum hebr. et LXX* | utraque $G^{\dagger}$ | se *om.* Θ^{M*} | auis P* | autem] uero Ω^{J}.

11. descenderuntque] Φ^{Z2} (runt *in ras.*) | abigebat] Θ^{M} (*pr.* a *in ras.*); auigebat O; abigibat P*; abiebat B; ambigebat Ω^{M*} | habram C; abraam Σ^{T}; abraham $B\Omega^{M}$.

12. cum (que *om.*) G* | occuberet O; obcumberet $GXA\Phi^{Z}$ | sol obcumberet + sol Φ^{Z*} | sopor] pauor Λ^{H} *cum hebr. et LXX. Cf. Ambr. de Abr. 2, 9 et Aug. quaest. in gen. 30* (timor) | super + eam Ω^{M*} | abraham $B\Omega^{M}$ | orror X | inuasit + super $O\Omega^{M}$ *cum hebr. Cf. Ambr. de Abr. loc. cit.* (incubuit super eum) | eum — 13. ad eum] *in ras.* Σ^{O2}.

13. dictumque (est *om.*) Φ^{Z*} | pergrinum O | ∼ sit futurum Σ^{M} | non *om.* Ω^{S*} | et subiicient — et affligent] *inter uncinos inserit* $\mathfrak{w}$, *qui cum Aug. quaest. in exod. 47(41) verba* quadringentis annis

---

7. ⟨dixitque CAT | § ego O; ⟨ego GA | ⟨ut darem A | ⟨et possideres G | 8. § at ille O; ⟨at ille GCAT | ⟨domine C | 9. § respondens O; ⟨respondens GCAT | ⟨sume GCAT | ⟨et capram GA | ⟨et arietem G | ⟨turturem GA | 10. § qui O; ⟨qui GCAT | ⟨et utrasque GA | ⟨aves G | 11. ⟨descenderuntque GCAT | ⟨et abigebat G | 12. ¶ cumque *Div. sine num.* Ψ^{M}; § cumque O; ⟨cumque GAT | ⟨sopor G | ⟨et horror GA | 13. ⟨dictumque GAT | ⟨scito GAT.

in terra non sua
et subicient eos servituti et adfligent quadringentis annis
14 verumtamen gentem cui servituri sunt ego iudicabo
et post haec egredientur cum magna substantia
15 tu autem ibis ad patres tuos in pace sepultus in senectute bona
16 generatione autem quarta revertentur huc
necdum enim completae sunt iniquitates Amorreorum usque ad praesens tempus
17 cum ergo occubuisset sol facta est caligo tenebrosa
et apparuit clibanus fumans et lampas ignis transiens inter divisiones illas
18 in die illo pepigit Dominus cum Abram foedus dicens
semini tuo dabo terram hanc
a fluvio Aegypti usque ad fluvium magnum flumen Eufraten
19 Cineos et Cenezeos et Cedmoneos

---

17. obcubuisset GA | lampans G*A | 18. usque ad fluuium AO; usque ad flumen G*.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

ad peregrinum *nectit* | subiicient Ω^{s} grel ϑgc; subiciens Ψ^{D} | seruituti + qua Ψ^{B*} | affligent** G | quadringentis] Π^{c} (in *in ras.*); quadrigentis Φ^{P*}P; quadringenti Σ^{T*}; quadragentis Ω^{M*} | anni Σ^{T*}.

15. ibis] ibi P* | in pace *om.* BΩ^{M}.

16. necdum enim] *in ras.* Φ^{P2} | enim *om.* P*Ω^{M} | completi Φ^{Z*}; conpleta X | amorraeorum CΠ^{c}ATM$\Phi^{RAGP}\Theta^{AM}$; amorrhaeorum relϑgc; ammorreorum g | ad praesens] in praesens Φ^{RA}.

17. obcubuisset GA; acubuisset Σ^{M} | fumigans XB | et *om.* Σ^{TM} | lampans G*A | igni Φ^{Z*} | transsiens Φ^{Z*}; transens O | inter] in B.

18. in die illa CX$\Pi\Sigma^{T*}\Psi^{B}$ | ∼ in illo die grelgc | pepegit P* | dominus *om.* C | habram C$\Sigma^{TM}\Psi^{B}$; abraham BΩ^{M} | foedus] Ψ^{D*}; fędus $\Pi^{c}\Sigma^{TO}$; fedus $\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Psi^{BD2M}\Omega$a | ∼ fedus cum habram dominus Ψ^{B}; dominus f(o)edus cum abram Ω^{J}agrelgc | flubio XΣ^{T}BO | egypti $\Lambda^{L}X\Pi^{D}B\Psi^{B}\Omega$; ęgipti Σ^{O}; egipti $\Lambda^{H}\Sigma^{TM}$a | flubium XBO | flu(u)ium magnum flumen (euf)ra(t)en = G^{2}CΛ^{L*}X AOΘ^{AM1}P^{1} w *cum hebr.;* flumen magnum fluxen (?) eufraten G*; flumen magnum fluuium eufraten P† (?); flu(u)ium magnum eu(f)raten $\Lambda^{L2}{}^{H}$BM$\Theta^{M\dagger}\Psi^{B(2)DFM}\Omega$ agrelgc *cum LXX;* flumen magnum eufraten Σ *cum LXX; Ambr. de Abr. 2, 10; Aug. de civ. Dei 16, 24;* fluuium eu(f)raten ΠTΦ. ¶ Antiquiores « usque ad fluuium Eufraten »; moderni iuxta hebr. « usque ad fluuium magnum, fluuium Eufraten »; illi uero qui sunt mediocris antiquitatis sic: « usque ad fluuium magnum Eufraten » *Guill.* | eufraten** Θ^{M}; heufraten C; euphraten Φ^{AZGV}relϑgc; euphrathen P.

19. cinaeos Λ^{L}ATM$\Phi\Theta^{AM}$relϑgc; cyneos GC$\Sigma^{M}\Omega^{SM2}$; cynaeos Ω^{M*}; chineos B; gineos O; zineos Λ^{H} | cenezaeos TM $\Phi\Theta^{AM}$relϑgc; caenezaeos A^{2}; caenezaeus A*; chenezeos CB; cinezeos Ψ^{BD}; genezęos O | et *om.* XT$\Phi\Psi^{BDM}\Omega^{M}$agrelϑgc | cedmonaeos $\Phi^{RGP}\Theta^{AM}\Psi^{F}$relϑgc; cetmoneos Σ^{M}; cetmonaeos A; cethmoneos XΣ^{O}a; cethmmoneos Ω^{s}; chetmoneos CB; ecethmoneos Σ^{T}; gedomoneos O.

⟨et subicient GAT | ⟨et adfligent G | 14. ⟨verumtamen GAT | ⟨ego G | ⟨et post GA | 15. § tu O; ⟨tu GAT | 16. ⟨generatione GAT | ⟨necdum GAT | ⟨usque G | 17. § cum O; ⟨cum GCAT | § facta O; ⟨facta G | ⟨et apparuit GA | ⟨et lampas G | 18. ⟨in die GCAT | ⟨semini AT | ⟨a fluvio GA | 19. ⟨cineos GAT.

20 et Ettheos et Pherezeos
Rafaim quoque 21 et Amorreos
et Chananeos et Gergesseos
et Iebuseos.
XVI. 1 Igitur Sarai uxor Abram non
genuerat liberos
sed habens ancillam aegyptiam
nomine Agar 2 dixit marito suo
ecce conclusit me Deus ne pa-
rerem
ingredere ad ancillam meam si
forte saltem ex illa suscipiam
filios
cumque ille adquiesceret depre-
canti
3 tulit Agar Aegyptiam ancillam
suam
post annos decem quam habi-
tare coeperant in terra Cha-
naan
et dedit eam viro suo uxorem
4 qui ingressus est ad eam
at illa concepisse se videns des-
pexit dominam suam

XVI. 3. coeperant GA; coeperat O | 4. ad illa GO.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

20. et *om.* $C\Sigma^{TM}\Theta^{AM}\Psi^{F}$ | ettheos = C; etthaeos Θ^{AM}; etheos $\Lambda X\Sigma BM\Phi^{z}P\Psi^{BFM}\Omega^{SM*}$ ag; aetheos $\Phi^{P}\Psi^{D}$; hettheos T; hetthaeos A; hettaeos O; hetheos $\Phi^{V}\Omega^{JM2}$; hethaeos relvgc; cettheos $G\Phi^{A}$; cetthaeos Φ^{R1}; cetheos Π^{D}; cethaeos $\Phi^{R\dagger}$; cętheos Π^{c}; chetthaeos Φ^{G} | pherezaeos rlvgc; phaerezaeos e; ferezeos $GC\Lambda X\Pi\Sigma M\Phi^{P}O\Omega^{JM}$ a; ferezaeos $AT\Phi^{RAZGV}\Theta^{AM}$; eferezeos B | rafaim quoque et amorreos *om.* C* | rafaym X; raphaim $G\Lambda\Pi^{c}AP\Psi$ grelvgc; raphaym $C^{2}B\Omega^{S}$; rafim Φ^{z}; raphym Ω^{M}; rapaym a | amorraeos $\Pi^{c}AT\Phi^{RAGV}\Theta^{AM}$; amorrhaeos relvgc; ammorreos $G^{1}Og$; amoreos G† | chananaeos $AT\Phi^{RAG}\Theta^{AM}$ relvgc; cananeos $X\Phi^{z}$; cananaeos Φ^{P}; channeos O | gergessaeos A; gergeseos $\Pi\Sigma^{O*M}MOP\Psi\Omega^{JM}$ ag; gergesaeos $\Lambda^{L}T\Phi^{RA\,ZGV}\Theta^{AM}\Omega^{S}$ relvgc; gergaesaeos Φ^{P}; gergeos Λ^{H} | gergeseos ******* P | iebusaeos $A\Phi^{RGP}O\Theta^{AM}\Omega^{S}$ relvgc; iebusseos X Σ^{T}; ihebuseos C*; ihebusseos C^{2}; gebuseos $\Lambda^{L}\Pi^{c}\Omega^{M}$; gebusaeos Φ^{z}; gebusseos B | ∼ ihebus(s)eos et gergesseos C.

XVI. 1. saray $C\Lambda^{H}XB\Omega^{S}$; sarray Ω^{M}; sari P^{2} (ri *in ras.*) | habram $C\Sigma^{T}$; abraham $B\Omega^{M}$ | non genuerat + sibi Ω^{S} grelg. *Cf. hebr. et LXX* | liueros O; liberus P* | sed] se G* | egyptiam $\Lambda^{L}\Pi B\Omega^{JM}$; aegiptiam C; egiptiam $\Lambda^{H}X\Sigma^{OM}\Psi^{B}$a; aegibtiam Σ^{T} | nomen P* | aggar O.

2. dixit + que O. *Cf. hebr. et LXX* | deus = $GA\Theta^{AM*}$; dominus $C\Lambda X\Pi\Sigma BTM\Phi O\Theta^{M2}P\Psi\Omega$ agrelvgc *cum hebr. LXX; Ambr. de Abr. 1, 4; Hier. quaest. hebr. in gen.* | ingrederem O | ancellam O* | saltim $C\Lambda^{L}X\Sigma^{TO}BT*M*\Phi^{RAZGV}\Theta^{AM}P*\Psi\Omega^{SJ}$; psaltem O; psaltim Φ^{P} | suscipiam] susci**piam Ω^{M}; accipiam Σ^{T} | illa $\Phi^{G}\Psi^{F*}$ | adquieuisset $TM\Phi P^{2}\Psi^{D}$; aquieuisset Ψ^{B2} (qui *in ras.*); adquieuissent Ψ^{M} | deprecanti O; depraecanti Φ^{A}.

3. tullit O | hagar C | egyptiam $X\Pi^{D}B\Omega^{JM}$; egiptiam $C\Lambda^{H}\Sigma^{OM}\Psi^{B}$a | egibtiam Σ^{T} | ancellam O* | suam *om.* X | post**** C | annus P* | quam] Λ^{L}*; postquam $\Lambda^{L2}\Sigma^{O*}$ | hauitare O | coeperat O; cęperat Σ^{O*}; ceperat $X\Sigma^{T}$. *Cf. Aug. de civ. Dei 16, 34* (habitauerat) | terra + sennaar Ψ^{B} | canaan $GX\Sigma^{TO\dagger M}$ | et *om.* Σ^{T}.

4. qui ingressus est ad eam *om.* Σ^{T*} | eam] illam Σ^{O} | ad illa GCO | illa + cum G^{c}.

---

20. ⟨rafaim GAT.

XVI. 1. ¶ Igitur IX. Θ^{A2M2}; XII. GB; XVI. Ω^{SJ}; XXIIII. O; *Div. sine num.* Ψ^{B2DF}; § igitur O; ⟨igitur CAT | ⟨sed GA | 2. ⟨dixit G | ⟨ecce GAT | ⟨ingredere GA | § cumque O; ⟨cumque GCAT | 3. ⟨tulit GA | ⟨post A | ⟨et dedit GA | 4. ⟨qui GC AT | § at O; ⟨at GCAT.

5 dixitque Sarai ad Abram
inique agis contra me
ego dedi ancillam meam in sinum tuum
quae videns quod conceperit despectui me habet
iudicet Dominus inter me et te
6 cui respondens Abram
ecce †ait† ancilla tua in manu tua est utere ea ut libet
adfligente igitur eam Sarai fugam iniit
7 cumque invenisset illam angelus Domini iuxta fontem aquae in solitudine qui est in † via † Sur 8 dixit ad eam
Agar ancilla Sarai unde venis et quo vadis
quae respondit a facie Sarai dominae meae ego fugio
9 dixitque ei angelus Domini
revertere ad dominam tuam et

---

6. ait *om.* GO *omittente, ut videtur, archetypo; add.* A *et cet. sed minus recte, pro* inquit *iuxta Hieronymi morem* | 6. utere ea GO; utere eam A* | 7. qui est in deserto sur GA *errante, ut videtur, archetypo;* quae est in deserto in uia sur O *ex ant. vers. interpolatus.*

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$*.

5. saray $C\Lambda^{H}XB\Omega^{S}$; sarray Ω^{M}; sari P^{2} (ri *in ras.*) | ad *om.* Ω^{M} | habram $C\Sigma^{T}$; abraham $B\Phi^{A*}\Omega^{M}$ | ages Π^{C} | contra] coram X | ancellam O* | in sinu tuo $C\Pi\Sigma^{M}T\Phi P*\Psi$. ¶ « ancillam meam in sinu tuo ». Sic antiqui *Guill.* | quod] que B | conceperit] Λ^{L2} (er *in ras.*); concepit X | dispectui $\Theta^{M}P$; despectu Σ^{O*} | iudicat O | iudicet + me Φ^{Z*}; iudicet ** Π^{C} | dominus] deus B.

6. cui respondit $X\Sigma^{M}\Omega^{M}\mathfrak{a}$ | respondens + dominus P* | habram $C\Sigma^{T}$; abraham $B\Omega^{M}$ | ecce = GXΠ^{C}O; ecce ait $C\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma^{TO}ATM\Phi\Theta^{AM}P\Psi\Omega$ agrelbgc; ecce ayt $\Lambda^{L}B$; ecce inquit Σ^{M} | ancella O* | tua] tu Σ^{M*}; mea Ω^{M*}; *om.* Ψ^{B} | est *om.* Σ^{M} | utere ea = G$\Lambda\Pi^{D}\Sigma A^{2}T^{2}M\Phi^{A2}Z^{2}O\Theta^{AM}P\Omega$ agrelbgc; utere eam $\Pi^{C}A*T*\Phi^{RA*Z*GVP}$; (h)utere illam CX; fac de ea Ψ^{BDF2}; fac de eam Ψ^{F*M} | saray $C\Lambda^{H}X\Omega^{S}$; sarray Ω^{M}; sari P^{2} (ri *in ras.*) | init Λ^{L*}.

7. uenisset Ψ^{F*} | illam] eam CXΩ agrelgc | in (*ante* solitudine) *om.* B | solitudinem $\Pi\Sigma^{TO2}$ (inem *in ras.*) | qui est in deserto sur = GA; quae (que B) est in deserto sur Π^{C}B; qui est in deserto in uia sur P; quae (que CXΠ^{D}) est in deserto in uia sur (assur Π^{D}) CXΠ^{D}O; quae (que Σ^{TO}) est in uia sur (asur Σ^{M}) Σg *cf. hebr. LXX et ant. vers.* (super fontem aquae in deserto, fontem in uia sur); qui (que Λ^{L2H}) est in uia in deserto sur (assur Λ^{H}) $\Lambda\Theta^{AM}$; qui est in uia sur in deserto M Φ^{RAZG2} (*in mg. et in ras. spatio breviori*) $\Phi^{VP}\Omega$ wc; quae (que als) est in uia sur in deserto Tarelgs; quae (que Ψ^{D2}) est in uia assur (asur Ψ^{M}) in deserto Ψ.

8. dixit ad eam *om.* Φ^{A*} | dixit + que G *cum hebr. et LXX; Hilar. de trin. 4, 23* | eam] P*; illam $TM\Phi^{RA2ZGVP}P^{2}\Psi^{F}\Omega^{J}$ agelbgc; ancillam Ω^{S}r | saray $C\Lambda^{H}X\Sigma^{T}B\Omega^{S}$; sarrai Φ^{P}; sarray Ω^{M}; sari P^{2} (ri *in ras.*) | et] aut $X\Phi^{A}\Psi^{BDF}$ | uadis] adis Ω^{M*} | respondit] Σ^{O2} (dit *in ras.*) | saray CXBΩ^{S}; sarrai P*; sarray Ω^{M} | dñe $X\Sigma^{M}\Psi^{B}\Omega^{M}\mathfrak{a}$ | meaego G* | ego *om.* Ψ^{B} | fugio] Φ^{V2} (gio *in ras.*).

9. ei *om.* $XB\Phi^{Z\dagger}\Psi^{F*}$ | sub manibus = GAOΩ^{M}w *cum hebr. et LXX;* sub manu C $\Lambda X\Pi\Sigma BTM\Phi\Theta^{AM}P\Psi\Omega^{SJ}$ agrelgc | ipsius]

---

5. § dixitque O; ⟨dixitque GCAT | ⟨inique GAT | § ego O; ⟨ego GAT | ⟨quae A | ⟨iudicet GAT | 6. § cui O; ⟨cui GCAT | ⟨ecce GCAT | § adfligente O; ⟨adfligente GCAT | 7. ¶ cumque XIII. B; ⟨cumque GAT | 8. § dixit O; ⟨dixit G | ⟨agar GAT | ⟨unde G | ⟨quae GA | ⟨a facie GCT | 9. ¶ dixitque XIII. G; § dixitque O; ⟨dixitque AT | ⟨revertere GCAT.

humiliare sub manibus ipsius
10 et rursum multiplicans inquit multiplicabo semen tuum et non numerabitur prae multitudine
11 ac deinceps ecce concepisti et paries filium
vocabisque nomen eius Ismahel eo quod audierit Dominus adflictionem tuam
12 hic erit ferus homo
manus eius contra omnes et manus omnium contra eum
et e regione universorum fratrum suorum figet tabernacula
13 vocavit autem nomen Domini qui loquebatur ad eam Tu Deus qui vidisti me
dixit enim profecto hic vidi posteriora videntis me
14 proptera appellavit puteum illum puteum Viventis et videntis me
ipse est inter Cades et Barad
15 peperitque Abrae filium qui vocavit nomen eius Ismahel
16 octoginta et sex annorum erat

11. ecce concepisti G†; ecce ait concepisti $G^{1}O$; ecce inquit concepisti A | 15. peperitque abrae G*A; peperitque agar abrae $G^{2}O$.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B*}$.

illius $P^{*}\Omega^{SM}$ αγελ͞ς; eius Σα *cum Hilar. de trin. 4, 23; Ambr. de Abr. 1, 4.*

10. rursus CX; rursu O | multi · plicans inquit multi · plicabo O | ∼ multiplicabo inquid Σ^{T} | numerauitur O.

11. hac CX | ecce] et P* | ecce + ait $G^{1}C\Lambda^{H}X\Pi\Sigma TM\Phi O\Theta^{AM}P\Psi\Omega$ αγελ͞ς; + ayt $\Lambda^{L}B$; + inquit Aπ | concipisti M*; concipies TΦ. ¶ ā concipies Θ^{M} | uocabisque — eo quod] *in ras.* Φ^{P2} | uocauisque AO; uocabis (que *om.*) G*; et uocabis $\Sigma^{O}\Psi^{M}$ | ismahel = $\Lambda^{L}\Pi BATM\Phi^{RA2}$ (*in ras.*) $^{ZVG}O\Theta^{AM}P\Psi^{DF}$ ɾel; ismael $\Lambda^{H}\Sigma^{TM}\Psi^{M}$ αγιϖ͞ς; hismahel $\Sigma^{O}\Phi^{P2}$; ysmahel Ω^{M}; ysmael $\Psi^{B}\Omega^{SJ}$; smahel GCX | eo quod — tuam *om.* O | affliccione tua Σ^{M}.

12. erit + magnus Σ^{M} | omnium] omnis B | et *om.* Φ^{A*} | et eregione C Φ^{A} αγελ; et regione $\Lambda^{L}*\Omega^{S}*$; et regionem P*; et omnium Ψ^{M} | uniuersorum] omnium Ω^{M} | ∼ fratrum suorum uniuersorum $\Sigma^{T}\Psi^{B}$ | figit P* | tauernacula XBO.

13. uocabit XB | autem + agar αε | nomen* Λ^{H} | domini + agar Ω *cum LXX.* ¶ Heb. ant. non habent « agar » *Iac.* | tu deus] *bis rep.* G | dixit enim] Ψ^{F*}; dixitque ei Ψ^{BDF2M} | hic *om.* Σ^{M*} | uidi] ineli Ψ^{M} | uidenti Λ^{L*}; uidentes OP*.

14. appellabit XB | poteum T*; *om.* $\Phi^{Z\dagger}$ | poteum T* | uibentis X; bibentis ΣB | uiuentis + et bibentis Ψ^{B*} | uidentes P* | me *om.* C*B | chades C; cadas Ω^{M} | baraad G (ra *in ras.*); barat X; barath P; burad Ω^{M*}; arad Ψ^{BDM}; harath Ψ^{F} | barat + in medio eorum est X.

15. peperitque + agar $G^{2}\Lambda^{H}X\Sigma^{T2M}BM^{2}O\Theta^{AM*}P^{2}\Psi\Omega$ αγελ͞ς *cum heb. et LXX. Cf. Pent. Lugd.* (et peperit agar) | abrę Ψ^{F}; abre $\Psi^{BM}\Omega^{S*JM}$α; habrae Σ^{T}; abraae B; abrahae $\Sigma^{O}\Phi^{Z*}$ | uocabit $X\Sigma^{T}$ B | ismahel] Σ^{O*}; ismael Σ^{M} γ͞ς; hismahel Σ^{O2}; ysmahel Ψ^{B}α; ysmael Ω^{SJ}; smahel GCX; smael Σ^{T}.

16. octoginta] Θ^{M2} (oc *in ras.*); octuginta X; hoctuginta C; octuaginta Σ^{TM} | et *om.* $CX\Sigma^{TM*}$ | sex] septem Λ^{H} | erat] fuit B | erat + abram $X\Pi\Sigma^{TM}P\Psi^{BD}\Omega^{S}$ αγελ͞ς *cum heb. LXX et Lugd.* ¶ Heb. mod. habent « abram » sed an. non habent *Iac.* |

10. ⟨et rursum GCA | 11. ⟨ac GCAT | ⟨ecce G | ⟨et paries G | ⟨vocabisque GA | ⟨eo GA | 12. ⟨hic GA | ⟨manus GAT | ⟨et manus G | ⟨et e GA | 13. § vocavit O; ⟨vocavit GCAT | ⟨qui G | ⟨tu G | ⟨dixit GAT | ⟨profecto T | 14. ⟨propterea GCAT | ⟨puteum GA | ⟨ipse GA | 15. § peperitque AO; ⟨peperitque GCAT | ⟨qui G | 16. ¶ octoginta XXII. $C^{2}X\Sigma$; ⟨octoginta GCAT.

quando peperit ei Agar Ismahelem.
XVII. [1] Postquam vero nonaginta et novem annorum esse coeperat
apparuit ei Dominus dixitque ad eum
ego Deus omnipotens ambula coram me et esto perfectus
[2] ponamque foedus meum inter me et te
et multiplicabo te vehementer nimis
[3] cecidit Abram pronus in faciem
[4] dixitque ei Deus
ego sum et pactum meum tecum
erisque pater multarum gentium
[5] nec ultra vocabitur nomen tuum Abram
sed appellaberis Abraham
quia patrem multarum gentium constitui te
[6] faciamque te crescere vehementissime
et ponam in gentibus regesque ex te egredientur
[7] et statuam pactum meum inter me et te
et inter semen tuum post te
in generationibus suis foedere

XVII. 5. appellaueris AO | patrem CΛA; pater O | 6. ponam CΛ[L]A; ponam te O.

Desunt G (*a v.* 1, postquam) Θ[HG]Ψ*.

ei *om.* C*B | ismahelem] Σ[O]*; ismaelem Σ[M]Ω[S]ϱ̃ϛc; hismahelem Σ[O2]; ysmahelem Ψ[B]ɑ; ysmaelem Ω[J]; smahelem G*C*X; smaelem Σ[T]; ismahel Ω[M]; smahel C[2].

XVII. 1. ∼ et annorum nouem Ω[M] | esse *om.* Ω[M]* | cęperat Λ[L]Π[C]Σ[O]; ceperat Λ[H]XΣ[TM]PΨ[BD]Ωɑ | ceperat + abram P* *cum heb. LXX et Lugd.* | apparuit + que Ψ[D] | dominus] deus ɑ | ad eum] ei deum Φ[Z]* | deus] dominus Θ[M]*ɑɐĺ | ambulans Ψ[M]*.

2. ponam (que *om.*) O | foedus] B* Ψ[D]*; fędus Π[C]Σ[TO]; fedus Λ[H]XΠ[D]B[2]Ψ[BD2] Ωɑ | inter me et te] tecum Ψ[B] | nimis *om.* Π[C].

3. cecidit + que Σ[M]Φ[A2]PΩ[S] *cum heb. et LXX. Cf. Lugd. et Aug. de civ. Dei 16, 26* (et procidit) | habram CΣ[T]; abraam B; habraam X; abraham Ω[M] | protenus C*.

4. deus] dominus Σ[TO]Ω[M]* | et *om.* ɯ* | et + ponam Ω[S]ɑɐ. *Cf. Lugd. et Aug. loc. cit.* ¶ Mo. « et ponam pactum meum etc. » sed heb. et ant. non habent « ponam » *Iac.* | pactum] Φ[A2] (a *in ras.*).

5. uocauitur CO | habram C | sed appellaberis abraham *om.* Π[C]* | appellaueris CΠ[C2D]AO; uocaberis TΦ[RAZP]; uocabiris Φ[GV]; uocabitur Ψ[M]; *om.* Ψ[BD]. ¶ ał uocaberis Θ[M] | abraam Π[D]Ψ[B]; habraham C | pater Σ[T]*Φ[Z]*O | gentium *om.* P[2] | constitui]. ¶ ał posui Θ[M]. *Cf. Ludg.; Aug. de civ. Dei 16, 26.*

6. faciamque] Φ[P2] (amque *in ras.*); faciemque Φ[V]* | te *om.* Ω[M] | ueementissime CXO; uehementer Σ[T]; uehementer nimis B | ponam + te Λ[H]Σ[T2]OΘ[A2]PΩ[S]ɑϱ ɾɐĺϱ̃c *cum hebr. et LXX; Lugd.; Aug. de gen. c. Man. 1, 23; de civ. Dei 16, 26.* ¶ Heb. mo. « ponam te » ant. non habent « te » *Iac.*

7. istatuam C | meum *om.* Ω[M] | et (*ante* inter) *om.* Σ[M] | inter *om.* Ψ[B] | poste XΠ[C]Ψ[M] | regenerationibus Ψ[DM] | suis]

XVII. 1. ¶ Postquam XIV. B; XVII. AΩ[SJ]; XXXIV. ΛTMΦ[RAZGP]P[2]Ω[M]; XXXV. Φ[V]; *Div. sine num.* Ψ[B2DFM]; § postquam O; ⟨postquam GC | ⟨apparuit A | ⟨ego CAT | ⟨ambula T | 2. ⟨ponamque AT | ⟨et multiplicabo A | 3. § cecidit O; ⟨cecidit CAT | 4. ⟨dixitque T | ¶ ego XV. B; ⟨ego CAT | ⟨erisque AT | 5. ⟨nec AT | ⟨sed A | ⟨quia AT | 6. ⟨faciamque AT | ⟨et ponam A | 7. ⟨et statuam AT | ⟨et inter A | ⟨in generationibus A.

sempiterno
ut sim Deus tuus et seminis tui post te
[8] daboque tibi et semini tuo terram peregrinationis tuae omnem terram Chanaan in possessionem aeternam eroque Deus eorum
[9] dixit iterum Deus ad Abraham et tu ergo custodies pactum meum et semen tuum post te in generationibus suis
[10] hoc est pactum quod observabitis inter me et vos et semen tuum post te
circumcidetur ex vobis omne masculinum
[11] et circumcidetis carnem praeputii vestri ut sit in signum foederis inter me et vos
[12] infans octo dierum circumcidetur in vobis omne masculinum in generationibus vestris tam vernaculus quam empticius circumcidetur et quicumque non fuerit de stirpe vestra
[13] eritque pactum meum in carne vestra in foedus aeternum

---

10. pactum quod CΛA; pactum meum quod O | obser(u)abitis CΛO; obseruabis A | 11. sit in signum CΛO; sit signum A | 12. uernaculus CΛA; uernaculis O.

Desunt GΘ^{HG}Ψ^{B*} (*usque ad v.* 11, praeputii uestri, *et deinceps*) Ψ^{B}.

tuis Ω^{s}𝔞; *om.* ΛΨ^{B*} | foedere] B*Ψ^{D*M}; faedere Π^{c}Σ^{o}; federe Λ^{H}XΠ^{D}Σ^{T}B^{2}Ψ^{BD2} Ω𝔞 | semini tuo CΣ^{TO*}Φ^{A}Ψ^{BD} *cum hebr.; Aug. de gen. c. Man. et de civ. Dei locis cit.* | tuis Φ^{Z*} | poste Π^{c}.

8. tuo + post te Λ^{H}Ω^{s}𝔞𝔤𝔯 *cum hebr. et LXX; Aug. loc. in hept. 1, 54; de gen. c. Man. et de civ. Dei locis cit.* ¶ Heb. mo. « post te » sed ant. non habent *Iac.* | omnem terram — aeternam] *in ras.* Φ^{G1} | pergrinationis O | tuae + et e | canaan XΣ^{OM}; canahan Σ^{T} | posessionem O.

9. dixit + que Ψ | abraham] P*; abraam Λ^{L}ΠΣ^{M}P^{2}Ψ^{B}; habraham O; habraam X | et *om.* Ψ^{B}𝔙 | ergo] uero O; iterum C; *om.* Π^{c} | poste Π^{c} | suis] Θ^{M2} (*pr.* s *in ras.*); tuis Ω^{M}.

10. et hoc Φ^{R*} | pactum + meum XΠ^{D*}OΘ^{AM*}Ω^{SJ}𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔰𝔠 *cum hebr. et LXX; Ambr. ep. 72; Aug. c. Adim. 16.* ¶ mo. heb. Rab. « meum » sed ant. non habent *Iac.* | obserbabitis O; obseruabis AΠ^{c} | poste Π^{c}Ψ^{B} | circumciditur O | ex uobis *om.* Φ^{A*} | omnem Σ^{M}P* | masculum Λ^{H}Ω^{M}.

11. et circumcidetis — 12. omne masculinum *om.* P* | circum · cidetis O; circidetis T* | carnem] Φ^{Z} (car *in ras.*) | in *om.* AΨ^{M} *cum Aug. c. Adim. loc. cit.* | fęderis Π^{c}Σ^{o}; federis Λ^{H}XΠ^{D}Σ^{TM}Ψ^{DFM}Ω𝔞.

12. circū · ciditur O | omnem Σ^{M}B | masculum Ω^{M} | uestris] *in ras.* Σ^{O2} | uernaculis OΨ^{M*} | empticius = Λ^{H}ΠΣ^{OM}B ATΦ^{RZGP}Θ^{AM}Ψ^{DFM}Ω^{JM}𝔞; emptitius Λ^{L}M^{2} Φ^{AV}𝔤𝔯𝔢𝔩𝔰𝔠; hempticius C; emtitius 𝔙; emticius XΣ^{T}O; emptius M*; epticius P; empcitius Ω^{S2} (*in mg.*); egyptius Ω^{S} (*in textu*) | circum · ciditur O | non *om.* 𝔞 | fuerint Π^{c}.

13. erit (que *om.*) ΦΨ^{DFM} | foedus] B*; fędus Π^{c}; fedus Λ^{H}XΠ^{D}Σ^{T}B^{2}Ψ^{D}Ω𝔞 | foedus + in Σ^{M}.

---

§ ut sim O; ⟨ut sim AT | 8. ⟨daboque AT | ⟨omnem AT | 9. ¶ dixit X. Θ^{A2M2}; XVI. B; XVIII. A; § dixit O; ⟨dixit CT | ⟨et tu AT | ⟨et semen A | 10. § hoc O; ⟨hoc AT | ⟨circumcidetur AT | 11. ⟨et circumcidetis A | ⟨ut sit A | 12. ⟨infans AT | ⟨omne A | ⟨tam A | ⟨et quicumque A | 13. ⟨eritque AT.

14 masculus cuius praeputii caro circumcisa non fuerit
delebitur anima illa de populo suo
quia pactum meum inritum fecit.
15 Dixit quoque Deus ad Abraham
Sarai uxorem tuam non vocabis Sarai sed Sarram
16 et benedicam ei et ex illa dabo tibi filium cui benedicturus sum
eritque in nationes et reges populorum orientur ex eo
17 cecidit Abraham in faciem et risit dicens in corde suo
putasne centenario nascetur filius
et Sarra nonagenaria pariet
18 dixitque ad Deum utinam Ismahel vivat coram te
19 et ait Deus ad Abraham
Sarra uxor tua pariet tibi filium vocabisque nomen eius Isaac
et constituam pactum meum illi in foedus sempiternum et semini eius post eum

---

14. deleuitur AO | 17. in faciem GA; in faciem suam O | 19. deus AO; dominus G.

Desunt G (*usque ad v.* 14, de populo suo) $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

14. $\sim$ caro praepucii Ω^{M} | $\sim$ non fuerit circumcisa Σ^{O*} | deleuitur CBAO | suo *om.* O | inritum *om.* Ω^{M*}.

15. deus *om.* G† | abraam $\Pi^{D}\Sigma^{M}$; habraam X | saray $C\Lambda^{H}XB\Omega^{S}$; sarrai M* P*; sarray Ω^{M}; sari P^{2} | uxor tua B | uocaberis $M^{*}\Phi^{Z\dagger}$; uocaueris O; uocabitur B | uocabis + ultra Ω^{M} | saray $C\Lambda^{H}XB\Omega^{S}$; sarray Ω^{M}; sari P^{2} (ri *in rasura*) | sarram = $GC\Lambda X\Sigma^{O}BAM^{*}O\Theta^{A}P^{*}\Omega^{M}$; saram $\Pi^{C}\Sigma^{TM}M^{2}\Phi^{A2\,P}\Theta^{M}P^{2}\Psi^{D}\Omega^{SJ}agrelbgc$; saraam $\Pi^{D}\Phi^{RA*ZVG}\Psi^{FM}$; sarraam T^{2} (*pr.* r *in ras. et pr.* a *int. lin.*).

16. et benedicam ei *om.* Σ^{M} | ** ei Ω^{M}; illi T | dabo] Θ^{M2} (da *in ras.*) | $\sim$ tibi dabo Σ^{TM} | in *om.* Ψ^{F*} | nationibus X | orientur] egredientur Σ^{M}.

17. cecidit + que G^{1} (*add. in mg.*) P* | abraam $X\Pi\Sigma^{M}B$; habraham C; abram $\Phi^{Z\dagger}$ | abraham + pronus Φ^{ZP} *ex v. 3* | facie M | faciem + suam $\Lambda^{L}\Sigma BO\Theta^{AM*}P^{2}\Psi^{DF}\Omega^{S}agrelgc$ *cum heb. et LXX; Hier. quaest. heb. in gen. ad loc.; c. Pelag. 3; Aug. de civ. Dei 16, 26.* ¶ « in faciem et risit » *Guill.* heb. mo. « suam » ant. non habent *Iac.* | et** B | risith C | $\sim$ in corde suo dicens Ω^{S}arel | putas · nocentario O | centinario M*; centenarius Θ^{M*} | onascetur O* (o *sub ras.*); nascitur P* | sarra] T^{2} (*pr.* r *in ras.*) M*P*; sara $\Pi^{C}AM^{2}\Phi^{A2}\Theta^{M}P^{2}\Psi^{DF}\Omega^{SJ}agrelbgc$; saraa $\Pi^{D}\Phi^{RA*ZGV}\Psi^{M}$; sara * Φ^{P} | nonaginaria $C\Lambda^{H}XBA^{*}$ O | pariat M*.

18. ad deum — 20. multiplicabo eum] Φ^{A} *minutiori caractere et, ut videtur, scriptum in ras. 2 m.* | ad dominum $\Lambda X\Omega a$ | utinam] unam O† | ismahel] Σ^{O*}; ismael $\Sigma^{TM}P\Omega^{S}ggc$; hismahel Σ^{O2}; hismael Ψ^{F}; ysmahel a; ysmael Ω^{J}; smahel CX | ismahel + ut O | bibat O | te] me $\Phi^{Z}\Theta^{M*}$.

19. dominus $G\Psi^{F}\Omega^{S}a$ | abraam $\Pi^{D}\Sigma^{M}$; habraham Σ^{T} | abraham sa(r)ra uxor] *in ras.* Φ^{A2} | sarra] T^{2} (*pr.* r *in ras.*) P*; sara $X\Pi^{C}\Sigma^{M}A\Phi^{AP}\Theta^{M}P^{2}\Psi^{DF}\Omega^{SJ}agrelbgc$; saraa $\Pi^{D}\Phi^{RZGV}\Psi^{M}$ | uocauisque O | isaach G; isac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}X\Pi^{D}B\Psi^{DFM}\Omega a$; hysahac C^{2} (aha *in ras.*) | meum *om.* $\Sigma^{O\dagger}$ | in + pacem G^{C} *in mg.*

---

14. ⟨masculus CAT | ⟨delebitur A | ⟨quia A | 15. ¶ dixit XVII. GB; XIX. A; § dixit O; ⟨dixit CT | ⟨sarai GAT | ⟨sed G | 16. ⟨et benedicam AT | ⟨eritque GA | ⟨et reges G | 17. ⟨cecidit GCAT | ⟨putasne AT | ⟨et sarra G | ⟨nonagenaria G | 18. ⟨dixitque AT | 19. ¶ et ait XVIII. GB; § et ait O; ⟨et ait AT | ⟨sarra GCAT | ⟨et constituam GAT.

20 super Ismahel quoque exaudivi te
ecce benedicam ei et augebo et multiplicabo eum valde
duodecim duces generabit et faciam illum in gentem magnam
21 pactum vero meum statuam ad Isaac
quem pariet tibi Sarra tempore isto in anno altero
22 cumque finitus esset sermo loquentis cum eo
ascendit Deus ab Abraham
23 tulit autem Abraham Ismahelem filium suum
et omnes vernaculos domus suae universosque quos emerat
cunctos mares ex omnibus viris domus suae
et circumcidit carnem praeputii eorum
statim in ipsa die sicut praeceperat ei Dominus
24 nonaginta novem erat annorum quando circumcidit carnem

---

20. generauit GAO | 22. ab abraham GA; ad abraham O | 23. uernaculos GO; uernaculus A | dominus GO; deus A | 24. nonaginta GA; abraam nonaginta O.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

20. sed et super Λ^{H} | ismahel] Σ^{o*}; ismael $\Sigma^{TM}\Omega^{s}$ gwšc; ismaael Π^{c}; hismahel Σ^{o2}; ysmahel Bα; ysmael Ω^{J}; smahel CX | te + et $\Pi^{D}\Sigma^{M}$ | ecce] et P* | ei] *int. lin.* Φ^{A2}; eum Ω^{M} | augebo + eum C *cum hebr. et LXX; Hier. in ep. ad Gal. 2, 4; Aug. de civ. Dei 16, 26* | eum *om.* Ω^{M} | duodem G* | generauit G*$\Lambda^{L}\Pi^{c}\Sigma^{T*}$AO P* | faciem O | illam Ψ^{F*} | illum + crescere $\Lambda^{H}\Omega^{s}$αε. ¶ Moderni « crescere » heb. et ant. non habent *Iac.*

21. meum] mecum Φ^{P*} | ∼ meum uero Ψ^{DM} | isaach G; isahac O; ysaac $\Lambda^{L}\Pi^{D}\Sigma^{T}B\Psi^{DFM}\Omega^{JM}$α; ysahac C^{2} (aha *in ras.*) | quam Φ^{P*} | sarra] T^{2} (*pr.* r *in ras.*) M*P*; sara $\Pi^{c}M^{2}\Phi^{A2\,P}\Theta^{M}P^{2}\Psi^{D}\Omega^{SJ}$αgrel ušc; saraa $\Pi^{D}\Phi^{R*A*ZGV}\Psi^{FM}$; sarai Φ^{R2}; *om.* Σ^{M} | in *om.* Ψ^{DM}.

22. esse B* | sermo *om.* O | ascendit] abscessit Λ | ab] *in ras.* Σ^{o1}; ad XΠ^{c} Σ^{T*}M*Φ^{R*A*P*}O$\Psi^{DF}\Omega^{M}$. ¶ Hebr. ant. habent « ab abraham » sed moderni aliqui habent « ad abraham » et andreas exponit utrumque *Hug.* (*in mg.*) *et Iac.* | abraham] P*; abraam $\Pi^{D}\Sigma^{M}P^{2}$; habraam X.

23. tullit O | autem + deus Σ^{T} | abraham P*; abraam $\Pi^{D}\Sigma^{M}P^{2}$ | ismahelem] Σ^{o*}; ismaelem Σ^{M}; hismahelem Σ^{o2}; ysmaelem Ω^{J}; smahelem CXΣ^{T}; ismahel $\Lambda^{L}\Pi^{c}$rel; ismael Ω^{s} gwšc; ysmahel α | filium *om.* Σ^{o} | uernaculus A*P* | uniuersos (que *om.*) C*Ω^{M}α | emerat + et αre | cunctos + que $\Lambda^{H}\Psi^{DFM}$ *cum LXX* | mares] maiores Ψ^{M} | circum · cidit O; circumcisit B | statim + que Ψ^{D} | in *om.* Θ^{AM*} | ipso die CΛXΣBTPΩ^{s} | pr(a)eciperat M*O | dominus] deus CΛXΣAΘ^{AM}P* $\Psi^{M}\Omega^{SJ}$αgrelušc *cum heb. et LXX.* ¶ Antiqui « sicut praeceperat ei dominus » *Guill.*

24. nonaginta] T*P*; abraham nonaginta Λ^{H}BT^{2}M$\Phi^{RAZGV}\Theta^{AM}P^{2}\Psi^{DFM}\Omega$αg relušc; abraam nonaginta ΠO; habraham nonaginta Σ^{o2}; habraam nonaginta Σ^{o*} *cf. hebr. et LXX;* abraham uero nonaginta Φ^{P} *cum hebr. et LXX* | nonaginta + et Σ^{o}P*Ψ^{DM}αgrelušc | ∼ annorum erat $\Sigma^{T}\Omega^{s}$ | circum · cidit O | sui] eius O†.

---

20. ⟨super GA | ⟨ecce GA | ⟨et augebo G | ⟨duodecim GAT | ⟨et faciam G | 21. ¶ pactum *Div. sine num.* O; ⟨pactum GAT | ⟨quem GA | ⟨tempore G | ⟨in anno G | 22. ⟨cumque CAT | ⟨ascendit GA | 23. § tulit A (*marg.*) O; ⟨tulit GCAT | ⟨et omnes GA | ⟨universosque G | ⟨cunctos GA | ⟨et circumcidit A | ⟨statim GA | 24. ¶ nonaginta *Div. sine num.* O; ⟨nonaginta GAT | ⟨quando G.

praeputii sui
25 et Ismahel filius eius tredecim annos impleverat tempore circumcisionis suae
26 eadem die circumcisus est Abraham et Ismahel filius eius
27 et omnes viri domus illius tam vernaculi quam empticii et alienigenae pariter circumcisi sunt.

XVIII. 1 Apparuit autem ei Dominus in convalle Mambre sedenti in ostio tabernaculi sui in ipso fervore diei
2 cumque elevasset oculos apparuerunt ei tres viri stantes propter eum
quos cum vidisset cucurrit in occursum eorum de ostio tabernaculi
et adoravit in terra 3 et dixit
Domine si inveni gratiam in oculis tuis ne transeas servum tuum
4 sed adferam pauxillum aquae et

XVIII. 2. propter GO; prope A | tabernaculi GA; tauernaculi sui O | 4. pauxillum A; paxillum O; pausillum G.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

25. ismahel] Σ^{o*}; ismahael Π^{c}; ismael $\Sigma^{M}\Omega^{SJ}$ gwgc; hismahel Σ^{o2}; ysmahel Bα; smahel CXΣ^{T} | filios P*; *om.* B | eius] suus Ω^{SM} arelg; *om.* Bc | annos *** Θ^{AM} (s *in ras.*) | circumcissionis G*Φ^{P}; circum · cisiones O.

26. eodem Π^{D} | circum · cissum est O*; circum · cisum est O^{2}; circumcisionis suae B | abraam X$\Pi\Sigma^{M}$ | et ismahel] esmahel O† | ismahel] Σ^{o*}; ismael Σ^{M} Ω^{SJ} gwgc; hismahel Σ^{o2}; ysmahel Bα; smahel CXΣ^{T} | filios P* | eius] suus C.

27. illius] *in ras.* T^{2} | tam uernaculi] tabernaculi G* | bernaculi O; uernaculi *** Φ^{Z} | quam + etiam X | empticii] P*; emticii G†XΣ^{TM}B; emptitii Λ^{L}TMΦ^{ZGV} P^{2}grelvgc; emtici O; hempticii C | alieniginae T*Φ^{A}*Θ^{A}*M*; aliegnigene Ω^{M}*; aligenigene Σ^{T}*B*; aligene X | circum · cisi sunt O.

XVIII. 1. ei] illi C | ∼ dominus ei Φ^{A} | in conuallem CXΣB | mambre = G Λ^{H}X$\Pi\Sigma^{T}$BTMΦ^{R2GVP} Θ^{AM} $P^{2}\Omega^{SJ}$ agrelvgc; mambrae CΣ^{o2}A$\Phi^{R*AZ}\Psi^{DF}$; manbre Ψ^{M} Ω^{M}; mamre $\Lambda^{L}\Sigma^{M}$P*; mamrę Σ^{o*} | ostio] Ψ^{F*}; hostio CΛ^{H}P*$\Psi^{DF2M}\Omega^{M}$; hosteo X | tauernaculi XBO | ferbore Σ^{T}XBO.

2. leuasset Σ^{OM}BP*Ψ^{DFM}; lebasset Σ^{T} | oculos + suos Ψ^{DF} *cum hebr. et LXX. Cf. Ambr. de Cain et Abel 1, 8* (respiciens oculis suis) | ei *om.* Σ^{o*} | propter = GBT MΦOΘ^{AM}P*Ω^{J}g; prope CΛX$\Pi\Sigma^{OM}$AP^{2} $\Psi^{DFM}\Omega^{SM}$arelvgc; propee Σ^{T}. ¶ « propter » ant. « prope » mod. *Iac.* | eum *om.* Σ^{M} | cucurrit] occurrit Θ^{AM}*; hoccurrit C *cum ant. vers.* ¶ ał occurrit Θ^{M} | ocursum O | eorum] eius P† | hostio Λ^{H}C$\Psi^{DM}\Omega^{M}$; hosteo XP*; ostia Λ^{L} | tauernaculi XBO | ta(b)ernaculi + sui Λ^{H}OΘ^{AM}*$P^{2}\Omega^{SJ}$ agrelg *cum LXX; Ambr. de Cain et Abel 1, 8; Aug. de civ. Dei 16, 29 et quaest. in hept. 1, 33* | adorabit XB | in terra] Φ^{Z}*; in terram T*Φ^{Z2}P*Θ^{A} etc.

3. serbum O.

4. pauxillum = $\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{OM}ATM^{2}\Phi^{RAZGP}$ $\Theta^{A}\Psi^{DFM}\Omega^{JM}$ grelvgc | pauxilulum $\Lambda^{L}\Theta^{M}$;

---

25. ⟨et ismahel GA | 26. § eadem O; ⟨eadem GCAT | ⟨et ismahel G | 27. ⟨et omnes GA | ⟨tam A | ⟨quam G | ⟨et alienigenae G | ⟨pariter G.

XVIII. 1. ¶ Apparuit XI. Θ^{A2M2}; XVIII. Ω^{SJ}; XIX. GB; XX. A; XXIII. $C^{2}X\Sigma$; XXXV. ΛTM$\Phi^{RAZGP}P^{2}\Omega^{M}$; XXXVI. Φ^{V}; *Div. sine num.* OΨ^{DFM}; ⟨apparuit C | ⟨sedenti A | ⟨in ipso G | 2. ⟨cumque GCAT | ⟨apparuerunt G | ⟨stantes GAC | ⟨quos GT | ⟨et adoravit A | 3. § domine O; ⟨domine GCAT | 4. ⟨sed A.

lavate pedes vestros et requiescite sub arbore
[5] ponam buccellam panis et confortate cor vestrum
postea transibitis
idcirco enim declinastis ad servum vestrum
qui dixerunt fac ut locutus es
[6] festinavit Abraham in tabernaculum ad Sarram dixitque ei
adcelera tria sata similae commisce et fac subcinericios panes
[7] ipse vero ad armentum cucurrit
et tulit inde vitulum tenerrimum et optimum
deditque puero qui festinavit et coxit illum
[8] tulit quoque butyrum et lac et vitulum quem coxerat et posuit coram eis
ipse vero stabat iuxta eos sub arbore
[9] cumque comedissent dixerunt ad eum
ubi est Sarra uxor tua
ille respondit ecce in tabernaculo

---

5. ponam GA; ponamquę O.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

paxillum $\Phi^{V}O\Omega^{S}$a; pausillum $GC^{2}X\Sigma^{T}B$ M*; pausillulum P; pusillum C*. ¶ ij pauxillum Θ^{M} | lauate pedes uestros] P*; la(u)entur pedes uestri $X\Pi BM\Phi\Theta^{AM}P^{2}$ $\Psi^{DFM}\Omega$agrelšg; *cum Ambr. de Abr. 1, 5; Vig. Taps. c. Arian. 2, 43* | arbore + hac $C^{2}\Lambda^{L2}\Sigma^{T}$. ¶ $\overline{s}$ sub arbore hac Θ^{M}.

5. ponam + que $\Lambda^{H}M\Theta^{AM}P^{2}\Psi^{DF}$ Ω^{SJ}arelvšc; + quę O. *Cf. Ambr. de Abr. 1, 5 et Aug. quaest. in hept. 1, 34* (et sumam) *cum hebr. et LXX* | buccillam O | confortat C*; confortetur $B\Psi^{DFM}\Omega^{SJM2}$ag relš; conformetur Ω^{M}*. ¶ Heb. et ant. habent « confortate » *Guill.* | uestrum + et Φ^{P} | transiuitis Σ^{T}*A* | transibitis + uiam uestram $\Lambda^{L}\Psi^{DFM}$ *cum LXX. Cf. Aug. c. Maximin. 2, 24* (tr. in uiam uestram) | enim *om.* B | declinauistis Ω^{M}; declinasti O; declinatis B | serbum O | ut] quod C | loquutus es $G\Pi^{C}\Sigma^{M}T\Phi^{A}\Theta^{AM}$lvš; loquutus es Σ^{T}.

6. festinabit $X\Sigma^{T}B$ | festinauit + autem P*Ω^{M}; + que Σ^{O}* *cum hebr. et LXX; Ambr. de Abr. 1, 5* | abraham] P*; abraam $\Pi^{D}\Sigma^{M}\Phi^{Z}$O*$P^{2}$; habraam X | in tabernaculum] tabernaculum (in *om.*) Σ^{O}†; tauernaculum (in *om.*) O†; ad tabernaculum B; ad uernaculum O^{1} | sarram] T^{2} (*pr.* r *in ras.*) P*; saram $\Pi^{C}\Sigma^{M}\Phi^{A2}P^{2}\Theta^{M}$ $P^{2}\Psi^{M}\Omega^{SJ}$agrelvšc; saraam $\Pi^{D}\Phi^{RA*ZGVP*}$ Ψ^{F}; sara Ψ^{D} | accelera + et Ω^{M} *cum LXX; Ambr. loc. cit.* | trea $\Phi^{RA*Z*GV}$ | ∼ sata tr(i)a Φ^{A} | similae] simul Ω^{M}* | conmisce $G\Sigma^{T}$*BAT | subcinericios] Θ^{A2} (cinericios *in ras.*); subcinericius Φ^{A}*.

7. tullit M*O | uitulum] G^{1} (lu *in ras.*) | ∼ uitulum inde C | tenerrimum] Ψ^{D}*; tenerum C*Ψ^{D2} | pueru P* | festinabit $X\Sigma^{T}B$ | et coxit] excoxit Ψ^{M}; *om.* Ω^{M}.

8. tullit O | quoque] que Θ^{AM} | butirum $\Lambda X\Sigma B\Omega^{M}$a; botyrum $GAM*\Theta^{A}$ | et (*ante* uitulum) *om.* Φ^{Z}† | quem] que C* | et *om.* G | possuit O | eis *om.* T† | eos *om.* Σ^{O}.

9. cumque] cum (que *om.*) Ψ^{D}; qui cum Σ^{M} | sarra] T^{2} (*pr.* r *in ras.*) P*; sara $\Pi^{C}\Sigma^{M}\Phi^{A2}P\Theta^{M}P^{2}\Psi^{D}\Omega^{SJ}$agrelvšc; saraa Π^{D} $\Phi^{RA*ZGV}\Psi^{FM}$ | ille respondit *om.* Ω^{M} | ecce + inquid B | tauernaculo XO.

---

5. ⟨ponam GA | ⟨et confortate G | ⟨postea GA | ⟨idcirco GAT | § qui O; ⟨qui GCAT | ⟨fac GC | 6. ⟨festinavit GCAT | § dixitque O; ⟨dixitque G | ⟨adcelera GAT | 7. ⟨ipse GAT | § et tulit O; ⟨et tulit GA | ⟨deditque GA | 8. § tulit O; ⟨tulit GA | ⟨et lac G | ⟨et vitulum G | ⟨ipse GA | 9. ¶ cumque *Div. sine num.* O; ⟨cumque GC AT | ⟨dixerunt GT | ⟨ubi GA | ⟨ille GCAT | ⟨ecce G.

est [10] cui dixit
revertens veniam ad te tempore isto vita comite
et habebit filium Sarra uxor tua
quo audito Sarra risit post ostium tabernaculi
[11] erant autem ambo senes provectaeque aetatis
et desierant Sarrae fieri muliebria
[12] quae risit occulte dicens
postquam consenui et dominus meus vetulus est voluptati operam dabo
[13] dixit autem Dominus ad Abraham
quare risit Sarra dicens num vere paritura sum anus
[14] numquid Deo est quicquam difficile
iuxta condictum revertar ad te
hoc eodem tempore vita comite
et habebit Sarra filium
[15] negavit Sarra dicens non risi timore perterrita
Dominus autem non est inquit ita sed risisti.

---

11. prouectaeque (a)etates G†O *erronee;* prouectaeque aetatis G^1A | 12. occulte AO; occultae G | 13. uere GA; uero O.

Desunt $\Theta^{HG}\Psi^{B}$.

10. reuertans Φ^{V} | ad te] T^2 | ad te + in M* | uite M* | comite] M^2 (e *in ras.*); comedete O | habebat M*Φ^{V*} | sarra] P*; sara $\Pi^{c}\Sigma^{M}A\Phi^{A2\,P}\Theta^{M}P^2\Omega^{SJ}$ ag relvgc; saraa $\Pi^{D}\Phi^{RA*ZGV}\Psi^{DFM}$ | ∼ sar(r)a uxor tua filium Σ | sarra] T^2 (*pr.* r *in ras.*) P*; sara $\Pi^{c}\Sigma^{M}A\Phi^{A2\,P}\Theta^{M}P^2\Psi^{D}\Omega^{SJ}$ ag relvgc; saraa $\Pi^{D}\Phi^{RA*ZGV}\Psi^{FM}$ | risith C | pos G† | hostium $C\Lambda^{H}P*\Psi^{M}\Omega^{M}$; hosteum X | tauernaculi XO.

11. erat Θ^{A*M*} | autem] enim ΛΠ ΣP | profecteque CXΣ^{T}BΦ^{Z*} | aetates G† Ψ^{F*}; etates Σ^{T*}O | disierat Σ^{T} | sarrae] T^2 (*pr.* r *in ras.*) P*; sar(a)e $\Pi\Sigma^{M}A\Phi^{A2\,P}\Theta^{M}P^2\Psi^{DF}\Omega^{SJ}$ agrelvgc; saraae Φ^{RA*ZGV} | muliebria] Σ^{T2} (a *in ras.*).

12. risith C | occultae GΦ^{AZ*P}P* | postquam + ego P* | senui XΣ^{M}BMP* | dns ΛXΣBMP$\Psi^{FM}\Omega^{J}$ag; uir Ω^{M} | ∼ uetulus est dns meus Σ^{O} | uoluptatis B; uolumptati C | opera O.

13. abraham] P*; abraam C$\Pi\Sigma^{M}\Phi$Z* P^2; habraam X | risit + uxor tua Ψ^{DFM} | sarra] T^2 (*pr.* r *in ras.*) P*; sara $\Pi^{c}\Sigma^{M}A\Phi^{A2\,P}\Theta^{M}P^2\Psi^{DFM}\Omega^{SJ}$ agrelvgc; saraa $\Pi^{D}\Phi^{RA*ZGV}$ | sara + uxor tua $\Theta^{AM}P^2\Omega^{SJ}$ ag. *Cf. vers. 9 et 10.* ¶ « quare risit sara dicens: Num uere ». Heb. et antiqui non interponunt hic quod dicitur « uxor tua » *Guill.* Quidam ant. non habent « uxor tua » nec LXX *Iac.* | num] numquid O | uere] uero C*$\Lambda^{H}\Pi$M*Φ^{A2}OP*$\Psi^{DFM}\Omega^{M}$; ergo Θ^{AM}. *Cf. Aug. quaest. in hept. 1, 36* (ergo uere pariam); *c. Maximin. 2* (ergo uere paritura sum). ¶ ał num uere Θ^{M} | uere *** P^2 (e *in ras.*) | uero paritura Φ^{A2} *in ras.*

14. quidquam Ggc; quitquam a | ∼ qui(c)quam est agrelgc | conditum Λ^{L*} | uita comi O | sarra] T^2 (*pr.* r *in ras.*) P*; sara $\Pi^{c}\Sigma^{M}A\Phi^{A2\,P}\Theta^{M}P^2\Psi^{DFM}\Omega^{SJ}$ agrelvgc; saraa Φ^{RA*ZGV}.

15. negabit X; negauitque M | sarra] T^2 (*pr.* r *in ras.*) P*; sara *ut versu 14;* saraa Φ^{RA*ZGV} | risit O | timore] terrore M$\Phi^{RAZV}\Psi^{DM}$ | perterrita] Σ^{O2} (a *in ras.*) | est *om.* G† | ∼ inquit non est Ω^{M} | ∼ ita inquid Σ^{M} | resisti Φ^{R}.

---

10. ⟨cui GCT | ⟨revertens A | ⟨et habebit GA | ⟨quo GCAT | 11. § erant O; ⟨erant GAT | ⟨et desierant GA | 12. ⟨quae GAT | ⟨postquam GAT | ⟨voluptati G | 13. § dixit O; ⟨dixit GCAT | ⟨ad abraham G | ⟨quare GCAT | ⟨num GT | 14. § numquid O; ⟨numquid GCAT | ⟨iuxta GA | § hoc O; ⟨hoc GA | ⟨et habebit G | 15. ⟨negavit GCAT | ⟨non risi G | ⟨dominus GCAT | ⟨non est CT.

16 Cum ergo surrexissent indè viri
direxerunt oculos suos contra
Sodomam
et Abraham simul gradiebatur de-
ducens eos
17 dixitque Dominus
num celare potero Abraham quae
gesturus sum
18 cum futurus sit in gentem ma-
gnam ac robustissimam
et benedicendae sint in illo omnes
nationes terrae
19 scio enim quod praecepturus sit
filiis suis et domui suae post se
ut custodiant viam Domini et fa-
ciant iustitiam et iudicium
ut adducat Dominus propter A-
braham omnia quae locutus
est ad eum
20 dixit itaque Dominus
clamor Sodomorum et Gomorrae
multiplicatus est
et peccatum earum adgravatum
est nimis

---

20. gomorrae CΛ^{L}Π^{c}AM; gomorr(a)eorum TO | earum Λ^{L}Π^{c}AM; eorum CTO.

Desunt G (*a v.* 17, num celare) Θ^{HG} (*usque ad v.* 20, dominus clamor) Ψ^{B}.

16. ergo] autem P | surrexerunt Ω^{M}; consurrexissent O; exissent CΛ^{L}XΠ | dirixerunt M*; dixerunt OΘ^{M*} | suos *om.* C^{2}Σ^{M}TMΦΘ^{M2}Ψ^{DM}Ωαgrelbgc. ¶ Antiqui: « direxerunt oculos contra » *Guill.* | psodomam C | abraam Π^{D}Σ^{M}; habraam X | gradiebatur ** Λ^{H} | gradiebatur + cum eis Σ^{M} *cum hebr. et LXX. Cf. Aug. c. Maximin. 2, 24* (ambulabat cum illis); *Vig. Taps. c. Arian. 2* (comitabatur cum eis).

17. dixit (que *om.*) O | num] non Ω^{M}α | abraam Π^{D}Σ^{M}; habraam X.

18. futurus sis O | sint in eo omnes nationes terrae] *in ras.* Φ^{G2} | sunt BT* Φ^{A*P*}Ωα | in illo] in eo BTΦ^{RAZG2VP}Θ^{AM} P^{2} (*in ras.*) Ωαg | omnes *om.* g.

19. ∿ filiis suis sit Ω^{S} | uias C | et] ut X | ∿ iudicium et iusti(t)iam αrelgc. ¶ Heb. ant. « iusticiam et iudicium », mo. « iudicium et iusticiam » *Iac.* | ut] et Σ^{T} | dominus *om.* Φ^{RA2} | propter] T^{2} (pt *in ras.*); super B *cum hebr. et LXX. Cf. Aug. quaest. in hept. 1, 38* (in Abraham) | abraam Π^{D}Σ^{M}; habraam X | locutus sum B.

20. dixit itaque] dixitque C*MΦΨ^{DFM}Ω^{M} | dixit (itaque) + abrahae Λ^{H}Ψ^{DFM} | dominus] deus Ω^{M} | sodomorum] Λ^{L*}; sodomarum Λ^{L2}; psodomorum C | et + uenit ad me Σ^{M*} | gomorre XΣ^{TM}Ω^{M}; gomorrhae ϖc; gomurrae Φ^{Z*}; gomorraeorum TΘ^{AM*G}; gomorreorum Λ^{H}Π^{D2} (orum *in ras.*) Σ^{O}BOP^{2} (orreorum *in ras.*) Ψ^{DFM}Ω^{SJ}αg; gomorrhaeorum relg | multiplicata est O | et peccatum earum aggr. est *om.* Ψ^{M} | earum = Λ^{L}Π^{c}AT^{2} M*Φ^{R}†^{A*ZVP}Θ^{M2}Ψ^{D}ϖ; eorum CΛ^{H}XΠ^{D}Σ BT*M^{2}Φ^{R1A2G}OΘ^{AM*G}PΨ^{F}Ωαgrelgc *cum Hilar. de trin. 4, 25; Hier. in Zach. 2, 8; Aug. loc. in gen. 61.* ¶ Antiqui iuxta hebr. « clamor Sodomorum et Gomorrae multiplicatus est, et peccatum earum ». Quod dicitur « earum » in genit. femin. ad nomina duarum refertur ciuitatum in plurali. Regulariter enim non inuenitur « Sodomarum » sed « Sodomorum », quod male putauerunt quidam populos signare, alioquin sicut supra XIII « Sodomitarum » ibi poneretur. Per quam apparentiam mutauerunt quod dicitur « Gomorrae » in « Gomorreorum » et « earum » in « eorum » *Guill.*

---

16. ¶ cum XII. Θ^{A2}; XX. B; § cum A (*marg.*) O; ⟨cum GCAT | ⟨direxerunt G | ⟨et abraham A | 17. ¶ dixitque XII. Θ^{M2}; § dixitque O; ⟨dixitque AT | ⟨num AT | 18. ⟨cum A | ⟨et benedicendae A | 19. § scio O; ⟨scio AT | ⟨ut custodiant A | ⟨ut adducat A | 20. ¶ dixit *Div. sine num.* O; § dixit A (*marg.*); ⟨dixit CAT | ⟨clamor AT | ⟨et peccatum A.

21 descendam et videbo utrum clamorem qui venit ad me opere compleverint
an non est ita ut sciam
22 converteruntque se inde et abierunt Sodomam
Abraham vero adhuc stabat coram Domino
23 et adpropinquans ait
numquid perdes iustum cum impio
24 si fuerint quinquaginta iusti in civitate peribunt simul
et non parces loco illi propter quinquaginta iustos si fuerint in eo
25 absit a te ut rem hanc facias et occidas iustum cum impio
fiatque iustus sicut impius
non est hoc tuum qui iudicas omnem terram nequaquam facies iudicium
26 dixitque Dominus ad eum si invenero Sodomis quinquaginta iustos in medio civitatis
dimittam omni loco propter eos
27 respondens Abraham ait
quia semel coepi loquar ad Dominum meum cum sim pulvis et cinis
28 quid si minus quinquaginta iustis quinque fuerint

---

25. facies CΛA; facias O.

Desunt GΘ^{H}Ψ^{B}.

21. qui] quam Σ^{M} | compleuerunt Σ^{OM}; conpleuerunt Σ^{T}Φ^{P*}; conuerunt Λ^{L*}.

22. conuerterunt (que *om.*) Σ^{T} | inde *om.* Φ^{A*} | auierunt O | psodomam C | abraam XΠΣ^{M}; habraam C | uero] autem Ω^{M}.

23. adpropincans O | perdas Ψ^{M2}𝔞; perdat Ψ^{M*} | iustum] *in ras.* Θ^{A1}; iustus Ψ^{D}.

24. si fuerint] *bis rep.* Σ^{T*} | ciuitatem P* | simul] semel C* | pasrces O*; parcis P*; parces** Θ^{A} | ∼ illi loco Ω^{S} | iustus P* | in ea CΣ^{M}Θ^{G}PΩ^{M}𝔯 *cum hebr. et LXX.*

25. ∼ hanc rem Ω^{SM} | et] (h)ut CX | iustum] Λ^{L2} (us *in ras.*); iusto P* | ∼ cum impio iustum Ω^{M} | faciatque Ψ^{M} | sicut impium O | non] num Ω^{M} | hoc *om.* Ω^{M} | omnem] Φ^{z1} (nem *in ras.*) | terram + ut P^{2} | nequaquam] P*; ut nequam P^{2} | facias Σ^{O}*O | facies + hoc Ω^{S}𝔞 *cum Hilar. de trin. 4, 25* | iudicium + hoc 𝔯𝔢𝔩𝔰𝔠. ¶ Quod dicitur « hoc » non est textus sed glossa *Guill.* Heb. et ant. non habent « hoc » et in quibusdam libris glossatis est pro interlineari *lac.* | iudicium + tale Ω^{M2} (*int. lin.*).

26. dixit (que *om.*) Φ^{zv}†Ω^{M} | in sodomis Θ^{A} *cum hebr. et LXX; Hilar. loc. cit.* | psodomis C | iustis Σ^{T} | demittam O | omni loco] Θ^{A1} (i *et* o *fin. in ras.*); omnem locum Ψ^{DF}.

27. respondit Ω^{S}𝔞𝔤 | respondens + que P𝔯𝔢𝔩𝔰𝔠 *cum LXX* | abraam XΠΣ^{M}B | abraham + et Ω^{S}𝔞𝔤 | coepi] O*Ψ^{D*}; cępi Π^{c}Σ^{O}; cepi ΛXΠ^{D}Σ^{TM}BO^{2}Ψ^{D2}Ω^{JM}𝔞 | dominum + deum Ω^{S}𝔞.

28. quid] quit Σ^{T}; quod P* | quinquaginta — propter *om.* Ψ^{D} | quinquaginta iustis quinque] inuenti quadraginta quinque P^{2} *in ras.* | quinquaginta] *in ras.* Φ^{z1} | iusti O; iustus Λ^{L} | ∼ quinque

---

21. ⟨descendam AT | ⟨an non A | 22. ⟨converteruntque CAT | § abraham O; ⟨abraham AT | 23. ⟨et adpropinquans A | ⟨numquid CAT | 24. ⟨si AT | ⟨et non A | 25. ⟨absit AT | ⟨fiatque A | ⟨non AT | 26. ¶ dixitque *Div. sine num.* O; ⟨dixitque AT | ⟨si CT | ⟨dimittam A | 27. § respondens O; ⟨respondens CAT | ⟨quia CAT | 28. ⟨quid A.

delebis propter quinque universam urbem
et ait non delebo si invenero ibi quadraginta quinque
29 rursumque locutus est ad eum
sin autem quadraginta inventi fuerint quid facies
ait non percutiam propter quadraginta
30 ne quaeso inquit indigneris Domine si loquar
quid si inventi fuerint ibi triginta
respondit non faciam si invenero ibi triginta
31 quia semel ait coepi loquar ad Dominum meum
quid si inventi fuerint ibi viginti
dixit non interficiam propter viginti
32 obsecro inquit ne irascaris Domine si loquar adhuc semel
quid si inventi fuerint ibi decem
dixit non delebo propter decem

---

28. deleuis AO | propter quinque ΠATM; propter quadraginta quinque CΛO | 30. inquit Λ^{L}ΠMO; *om.* AT* | si inuenero ibi triginta CΛMO; si inuenero triginta ΠAT; propter triginta G | 31. ait G^{1}AO; *om.* G† | dixit AO; *om.* G* | 32. dixit AO; *om.* G*.

Desunt G (*usque ad v.* 30, si inu. ibi) $\Theta^{H}\Psi^{B}$.

iustis Ψ^{FM} | delebis propter] *in ras.* Φ^{z1} | deleuis A*O; *om.* Ψ^{F} | propter ** Σ^{O} | pr. quinque = Π^{c}AT*M$\Phi^{RAZG}\Theta^{M2\,G2}$P* grm; pr. quadraginta quinque CΛXΠ^{D} $\Sigma^{TO1\,M}B^{1}T^{2}\Phi^{VP}O\Theta^{AM*3\,G*}P^{2}\Omega$ acl$\mathfrak{g}$c *cum LXX* (*in nonnull. mss.*); pr. quinquaginta Ψ^{M}; pr. quinquaginta quinque Σ^{O}† B†Ψ^{DF}. ¶ « delebis propter quinque uniuersam urbem? ». Certissime hebr. et antiqui habent « quinque » non « XLV », quae est littera LXX *Guill.* | et *om.* C | inuero Φ^{A*} | ibi *om.* P* | quadraginta] quinquaginta Ψ^{DFM} | quadraginta + et Θ^{G2}.

29. rursusque T*; rursum quoque Ω^{M} | ad *om.* Φ^{G} | sin] si CΛ^{H}X$\Psi^{D}\Omega^{SJ}$a | quadraginta + ibi Ω^{SJ}agrel$\mathfrak{g}$c *cum hebr. et LXX.* ¶ Mod. heb. habent « ibi » ant. non habent *Iac.* | fuerint *om.* Σ^{M*} | ∼ inuenti fuerint quadraginta M* | ∼ fuerint inuenti Ω^{S} | ait non] *in ras.* Φ^{z1} | quadraginta + ait rursum Ψ^{DFM}.

30. inquit *om.* $\Lambda^{H}\Sigma^{M}$AT* | ∼ indigneris inqui(t) CΩ^{M} | ∼ domine indigneris X | quid] quod B | inuenti fuerint] inuenta fu. Φ^{V}; inuenerint Σ^{T} | ibi *om.* T† | ∼ ibi inuenti fuerint Ω^{S}agrel$\mathfrak{g}$c | respondit] qui ait Σ^{M} | non facio Σ^{TO*} | faciam si inuenero ibi] *in ras.* Φ^{A1} | triginta] propter triginta G.

31. quia] qua Σ^{T*} | ait *om.* G†CΦ^{A*} Ψ^{M} | ∼ ait quia semel g | coepi] B*; caepi Φ^{P}; cępi $\Lambda^{L}\Pi^{c}\Sigma^{O}\Psi^{FM}$; cepi Λ^{H}X$\Pi^{D}\Sigma^{TM}B^{2}$ $\Psi^{D}\Omega^{JM}$a; coepit O*; cepit O^{2} | dominum] B*; deum B^{2} | meum *om.* Ψ^{D} | quid] quod O | ibi *om.* M* | ∼ inuenti ibi fuerint O; ibi inuenti fuerint Ω^{S}agrel$\mathfrak{g}$c | dixit non interficiam propter uiginti *om.* Π^{c}† | dixit] ait agrel$\mathfrak{g}$c; *om.* G*Λ^{H} | non interficiam + ait Λ^{H} | propter *om.* Φ^{V*} | uiginta M*.

32. inquit] igitur Σ^{T} | irasceris O† | ∼ domine ne irascaris C | ∼ adhuc si loquar Σ^{O*} | quid] quod Θ^{A*}P*Ψ^{F} | ∼ ibi inuenti fuerint Ω^{S} | decim M* | decem + et $\Sigma^{O2}\Theta^{AMG}P^{2}\Psi^{F2\,M}rel\mathfrak{g}$c | dixit *om.* G* | decem] Φ^{V*}; decim M*Φ^{V2}P* | dec(e)m *** P.

〈delebis A | § et ait O; 〈et ait AT | 〈non CT | 29. § rursumque O; 〈rursumque CAT | 〈sin CA | § ait O; 〈ait CAT | 〈non C | 30. 〈ne CAT | 〈quid CA | 〈respondit CA | 〈non C | 31. 〈quia CAT | 〈quid CAT | 〈dixit CA | 〈non C | 32. § obsecro O; 〈obsecro GCAT | 〈ne G | 〈si G | 〈quid GAT | 〈dixit CAT | 〈non C.

33 abiit Dominus postquam cessavit loqui ad Abraham
et ille reversus est in locum suum.
XIX. 1 Veneruntque duo angeli Sodomam vespere
sedente Loth in foribus civitatis
qui cum vidisset surrexit et ivit obviam eis
adoravitque pronus in terra 2 et dixit
obsecro domini declinate in domum pueri vestri et manete ibi
lavate pedes vestros et mane proficiscimini in viam vestram
qui dixerunt minime sed in platea manebimus
3 conpulit illos oppido ut deverterent ad eum
ingressisque domum illius fecit convivium
coxit azyma et comederunt
4 prius autem quam irent cubitum
viri civitatis vallaverunt domum
a puero usque ad senem omnis populus simul

XIX. 1. ibit GO | in terra GA; in terram O | 2. domini A; dñi G; dñe O | et mane AO; et manete G* | maneuimus GAO | 3. deuerterent AO; diuerterent G.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{B}$.

33. abiit + que rel$\mathfrak{gc}$ *cum hebr.;* + autem G^{2} (*mg.*) *cum LXX; Aug. de trin. 2, 12* | cessabit $\Lambda^{L}X\Sigma^{T}B$ | abraham] P*; abraam $\Pi\Sigma^{M}P^{2}$; habraam X.

XIX. 1. uenerunt (que *om.*) Φ^{Z*} | sodoma Σ^{M}; psodomam C | ∼ uespere sodomam Σ^{T} | uespere + et $B\Omega^{M}$ $\mathfrak{gc}$ | loth] Θ^{G*}; lot $\Sigma^{M}\Theta^{G2}$grel$\mathfrak{vgc}$ | qui] quos Σ^{TM} | uidisset + eos $\Pi^{D2}M\Psi^{DFM}\Omega$agrel$\mathfrak{gc}$ *cum Aug. loc. cit.* | ibit $G\Lambda^{L}X\Pi^{c}\Sigma^{T}O$; exiuit P* | obiam O; in obuiam G | adorabitque X; et adorauit (que *om.*) $M\Phi\Psi^{M}\Omega$ | in terram $\Lambda X\Pi\Sigma^{TO}BTM\Phi O\Theta^{AMG}P\Psi^{DFM}\Omega^{SJ}$agrel$\mathfrak{gc}$ *cum LXX; Hilar. de trin. 4, 28* | ∼ in terram pronus P.

2. domini = $CAT\Phi^{RAGV*P}\Theta^{AMG}$gr el$\mathfrak{vgc}$; domini * Φ^{Z}; dñi $G\Lambda^{H}X\Sigma^{OM}M^{2}P\Psi^{DFM}$a; domine $\Pi^{D}\Phi^{V2}$; dñe $\Lambda^{L}\Pi^{c}BM*O$ | domini + mei rw (*postea del.*) *cum hebr.* | in] ad G | in domo P* | ibi + et G | et mane] et manete G*; et manete et mane C | proficiscimini = $GX\Pi^{CD*}\Sigma^{TO}AT\Phi^{RAZGV}OP*\Psi^{FM}\Omega^{M}$; profiscicimini Σ^{M}; proficiscemini $C\Lambda\Pi^{D2}CM\Phi^{P}\Theta^{AMG}P^{2}\Psi^{D}\Omega^{SJ}$agrel$\mathfrak{vgc}$ *cum hebr. et LXX* | uiam (in *om.*) Ψ^{F} | plathea G; plateam Π^{c} | maneuimus $GC\Lambda^{L2}AO$; meneuimus Λ^{L*}.

3. compullit O | illos] eos Σ; illis M* | deuerterent] $\Lambda^{L*}M*\Phi^{Z*}$; diuerterent GC $\Lambda^{L2}{}^{H}X\Sigma BTM^{2}\Phi^{Z2}\Theta^{AMG}\Psi^{F*M}\Omega^{SJ}$agrel$\mathfrak{vgc}$; diuerteret Ω^{M} | ad eum] *in ras.* Φ^{R2} | ingressique $C\Lambda^{L}\Sigma^{TM}T*\Phi^{Z*V}\Psi^{DFM}$; ingressusque $\Phi^{A*}\Theta^{G*}$ | illius] eius Ω^{S}a$\mathfrak{g}$; *om.* G* | conuiuium + et $XB\Psi^{F}$rel$\mathfrak{gc}$ *cum hebr. et LXX* | coxit + que Ω^{J*} | azima $G\Pi\Sigma BM\Phi^{RAZVP}\Theta^{G}\Psi^{DFM}\Omega^{JM}a\mathfrak{gc}$; azimam $\Lambda^{H}X$; hazima C; acima Λ^{L}; azymum O.

4. *autem Φ^{A1} (a *in ras.*) | irent] inirent $X\Sigma B$ | cuuitum G*; accubitum XB | ualauerunt O; ualla**uerunt Π^{c} | domum + illius $G^{c}\Theta^{AM*G}P^{2}\Psi^{DFM}$a; + eius Ω^{S}re | a pueros Φ^{P*}; a minimo B | omnis + que Ψ^{FM}.

---

33. § abiit A (*marg.*); ⟨abiit GCAT | ⟨postquam G | ⟨et ille GA.

XIX. 1. ¶ Veneruntque XIX. Ω^{SJ}; XXI. B; XXXVI. $\Lambda TM\Phi^{RAZGP}P^{2}\Omega^{M}$; XXXVII. Φ^{V}; XXXVIIII. Π^{D}; *Div. sine num.* $O\Psi^{DFM}$; ⟨veneruntque GCA | ⟨sedente GA | ⟨qui GCAT | ⟨surrexit G | ⟨adoravitque A | 2. ⟨et dixit G | § obsecro O; ⟨obsecro CAT | ⟨declinate G | ⟨et manete G | ⟨lavate GA | ⟨et mane G | ⟨qui GCAT | ⟨minime C | ⟨sed G | 3. ⟨conpulit GCA | § ingressisque O; ⟨ingressisque AT | ⟨coxit GA | 4. ⟨prius GCAT | ⟨viri A | ⟨vallaverunt G | ⟨a puero A.

[5] vocaverunt*que* Loth et dixer*u*nt ei
ubi sunt viri qui introierunt ad te nocte
educ illos huc ut cognoscamus eos
[6] egressus ad eos Loth post tergum adcludens ostium ait
[7] nolite quaeso fratres mei nolite malum hoc facere
[8] habeo duas filias quae necdum cognoverunt virum
educam eas ad vos et abutimini eis sicut placuerit vobis
dummodo viris istis nihil faciatis mali
quia ingressi sunt sub umbraculum tegminis mei
[9] at illi dixerunt recede illuc
et rursus ingressus es inquiunt ut advena numquid ut iudices
te ergo ipsum magis quam hos adfligemus
vimque faciebant Loth vehementissime
iam prope erat ut refringerent fores

5. ut AO; et G | 6. egressus AO; egressus est G | adcludens GA; adclaudens O | 8. necdum AO; nondum G | abutimini eis GA; abu(t)imini eas O | sub umbraculum tegminis GAO | 9. refringerent A; refrangerent G; effringerent O.

Desunt Σ^{T} (*a v.* 8, (ab)utimini eis) Θ^{HG} (*a v.* 9 *passim*) Ψ^{B}.

5. loth] Θ^{G*}; lot $\Sigma^{M}\Theta^{G2}$ grelbgc | introyerunt C; uenerunt O | educi illos Φ^{V*}; educ eos CB | huc *om.* G | ut] et GC; si Φ^{Vt} | cognuscamus M* | eos] illos Θ^{AMG}.

6. egressus + que Σ^{O}; + est $G\Psi^{F}$ *cum hebr. et LXX* | loth] Θ^{G*}; lot $\Sigma^{M}\Theta^{G2}$ grelbgc | postergum $\Lambda X\Pi^{c}\Sigma^{O}BP*\Psi^{FM}$ | adcludens = $G\Lambda^{L*H}X\Pi^{c}\Sigma^{OM}BAT^{2}M*\Phi^{RA*ZGP}\Theta^{AMG}P*\Psi^{DM}g$; accludens $\Lambda^{L2}\Pi^{D}\Sigma^{T}M^{2}\Omega$ rel; adclaudens $COP^{2}\Psi^{F}$; acclaudens Φ^{A2}; occludens wgc; adducens $T*\Phi^{V2}$ (add *in ras.*) a | hostium $C\Lambda^{H}\Omega^{M}$; hosteum X | ostium + et $G^{2}O$ *cum hebr. et LXX.*

7. nolite quaeso fratres mei *om.* Π^{c} *per homoeoteleuton* | quaeso + uos Σ. ¶ j uos Θ^{M} | mei *om.* B | mei + karissimi Σ^{M}.

8. habe Θ^{M*} | necdum] Λ^{L2} (ec *in ras.*); nondum $G\Omega^{M}r$ | cognouerunt] G^{c} (unt *corr.*) | et *om.* G | abuimini O; abitumini Φ^{A*}; habhutimini C; abutemini M*P* | eis] Ψ^{F*}; eas $\Sigma^{O*}\Phi z*OP*\Psi^{F2}$ | sicuti C | ∼ uobis placuerit $\Phi^{RZGVP}\Psi^{DFM}\Omega$ agrelbgc | dummodo] tantummodo X | male P* | ∼ mali faciatis Ω^{s} arelbgc | ingressi (sunt *om.*) Ω^{M} | sub umbraculum tegminis = $GAO\Theta^{AP2}$ (*in ras.*) w; sub umbraculum culminis Θ^{MG}; sub umbra culminis $C\Lambda X\Pi\Sigma^{OM}BTM\Phi P*\Psi^{DFM}\Omega$ agrelbgc. ¶ ij sub umbra Θ^{M} | mei] *in ras.* P^{2}; ei G*.

9. ad illi CXO | ille P* | rursum $\Sigma^{OM}TM\Phi P\Psi^{M}\Omega^{M}$ | ingressus (es *om.*) Σ^{Ot} | ∼ inquiunt ingressus es $\Phi\Psi^{DFM}$ | ut iudices] ut tu diues O | te] tu Ψ^{M} | ipsum** P; *om.* Ω^{M} | ∼ ipsum ergo C | magis**** T | hos] eos T | adfligimus P* | ∼ affligemus quam hos B | uim (que *om.*) X | facebant O | loth] Θ^{G*}; lot $\Sigma^{M}\Theta^{G2}$ grelbgc | iam + que $\Sigma^{M}B\Omega^{s*}$ agrelgc | prope erant $C\Lambda X\Pi\Sigma^{OM}\Phi O\Theta^{AMG}P*\Psi^{M}$. *Cf. hebr. et LXX* (et appropinquauerunt). ¶ Heb. et antiqui et graecus habent non in singulari « erat » sed in plur. « erant » *Guill.* | refringerent = Aw; refrangerent G; effringerent $C\Lambda X\Sigma^{O2M}BTO\Theta^{AM}\Psi^{DF}\Omega$ agrelgc; infringerent $\Pi M\Phi\Theta^{G2}$ (infr. *in ras.*) Ψ^{M}; in*fringerent P^{2} (in *in ras.*); affringerent Σ^{O*}.

5. § vocaveruntque O; ⟨vocaveruntque AT | ⟨et dixerunt G | ⟨ubi AT | ⟨educ GAT | 6. § egressus O; ⟨egressus GCAT | ⟨post G | ⟨ait G | 7. ⟨nolite GAT | ⟨nolite malum hoc G | 8. ⟨habeo AT | ⟨educam GA | ⟨dummodo GA | ⟨quia GA | 9. § at O; ⟨at CAT | ⟨recede G | ⟨et rursus GA | ⟨ingressus C | ⟨numquid G | ⟨te AT | ⟨vimque GCAT | § iamque O; ⟨iamque GAT.

10 et ecce miserunt manum viri et introduxerunt ad se Loth clauseruntque ostium
11 et eos qui erant foris percusserunt caecitate a minimo usque ad maximum
ita ut ostium invenire non possent
12 dixerunt autem ad Loth
habes hic tuorum quempiam generum aut filios aut filias
omnes qui tui sunt educ de urbe hac
13 delebimus enim locum istum
eo quod increverit clamor eorum coram Domino
qui misit nos ut perdamus illos
14 egressus itaque Loth locutus est ad generos suos
qui accepturi erant filias eius et dixit
surgite egredimini de loco isto
quia delebit Dominus civitatem hanc
et visus est eis quasi ludens loqui
15 cumque esset mane cogebant eum angeli dicentes
surge et tolle uxorem tuam et duas filias quas habes

---

10. cluseruntque GA; clauseruntque O | 11. caecitate A; ca(e)citatem GO *errante archetypo* | 13. deleuimus GAO | 14. deleuit GAO | 15. surge et tolle GO; surge tolle A.

Desunt Σ^{T} (*usque ad v.* 11, usque ad) Θ^{HG} (*passim*) Ψ^{B}.

10. ecce (et *om.*) X | misserunt O | uiri et introduxerunt ad se loth clauserunt] *in ras. et marg.* Π^{c1} | uiri *om.* B | ad] G^{2} | loth] Θ^{G*}; lot $\Sigma^{M}\Theta^{G2}$grelbsc | cluseruntque GAΦ* | clauseruntque + ad se Ω^{M} | hostium CΛ^{H}P*$\Psi^{DM}\Omega^{M}$; hosteum X.

11. foras P* | ∼ foris erant Ψ^{DM} Ω^{J}agrelsc | caecitatem GΘ^{M*}; cęcitatem Π^{c}; cecitatem O | minimo] *in ras.* Φ^{P2} | ad maximo CΣ^{M} | hostium CΛ^{H}P*Ψ^{M}; hosteum X | possint Π^{c}†P*; possunt B.

12. autem**** P | ad] (d *ref.*) G^{c} | lot Σ^{M}grelbsc | hic] inquid B; *om.* Φ^{Z*3} | tuorum] tuum Ψ^{M} | ∼ quempiam tuorum Pagrelsc | generum] Φ^{Z*3}; genetorum Φ^{Z2}; *om.* Ω^{M} | aut *om.* Σ^{O*} | filios] filium Σ^{T} | qui] que P*; quicumque m* | ∼ sunt tui Σ^{T}.

13. deleuimus G*$\Lambda^{L}\Sigma^{T}$AO; delemus Ψ^{M} | enim + homnem C*; + hominem C^{2} | increuerit] increpuerit Ω^{M} | missit O | illum Θ^{G}.

14. loth] Θ^{G*}; lot $\Sigma^{M}\Theta^{G2}$grelbsc | suos *om.* Σ^{M} | accepturi erant] acciperunt O. *Cf. ant. vers.* (*Hier. quaest. heb. ad loc.; Pent. Lugd.* acceperant) | *filias Φ^{A} | eius] suas Σ^{T}BTΦ^{A*} | dixit + illis G^{c} *in mg.* | surgite + et ΛBΘ^{AMG}P$\Psi^{DF}\Omega$agrelsc *cum LXX et ant. vers.* | isto] hoc Φ^{A} | deleuit G$\Lambda^{L*}\Sigma^{T}$BAO | dominus ciuitatem] *in ras.* Ω^{J1} | hanc] istam $\Sigma^{O*}\Phi^{A}$ | et uisus (est *om.*) O | et uisus est] *in ras.* Ω^{J1}.

15. coegebant $\Phi^{A}\Theta^{A*}$ | ∼ dicentes angeli Λ | surge tolle ΛXΣBATΘ^{AG}PΨ^{DM} agrelbsc *cum hebr.* | filias + tuas Σ^{TO*M} | quas habes *om.* Ω^{M} | ne et tu] e tu (ne

---

10. § et ecce O; ⟨et ecce GCA | § clauseruntque O; ⟨clauseruntque GT | 11. ⟨et eos GA | ⟨ita A | 12. § dixerunt O; ⟨dixerunt CAT | ⟨habes GA | ⟨aut filios G | ⟨omnes GAT | § educ O; ⟨educ G | 13. § delebimus O; ⟨delebimus A | ⟨eo GA | ⟨qui GA | 14. ¶ egressus *Div. sine num.* O; ⟨egressus GCAT | ⟨qui A | ⟨surgite CAT | ⟨quia GA | ⟨civitatem G | ⟨et visus GA | 15. § cumque O; ⟨cumque GCAT | ⟨surge GC AT | ⟨et duas G.

ne et tu pariter pereas in scelere
civitatis
16 dissimulante illo adprehenderunt
manum eius et manum uxoris
ac duarum filiarum eius
eo quod parceret Dominus illi
17 et eduxerunt eum posueruntque
extra civitatem
ibi locutus est ad eum
salva animam tuam noli respi-
cere post tergum
nec stes in omni circa regione
sed in monte salvum te fac ne
et tu simul pereas
18 dixitque Loth ad eos
quaeso Domine mi 19 quia inve-
nit servus tuus gratiam coram te
et magnificasti misericordiam
tuam quam fecisti mecum
ut salvares animam meam
nec possum in monte salvari ne
forte adprehendat me malum
et moriar
20 est civitas haec iuxta ad quam
possum fugere parva et salva-
bor in ea
numquid non modica est et vivet
anima mea

---

17. et eduxerunt GO; et duxerunt A | ibi AO; ubi G | locutus est GA; locutus est dominus O | postergum GO | stes GA; istes O | in omni GA; in omnem O | regione AO; regionem G* | in monte GA; in montem O | 20. fugere G; fugerum O; fugire A | et uiuet GA; et ut uibat O.

Desunt Θ^{HG} (*passim, lacerato folio*) Ψ^{B}.

om.) O | pariter *om.* G* | pereas] perias O; pareas M*; habeas Φ^{V*}.

16. dissimulate Φ^{A*}; dissimilante O | illo + et Λ^{L*} | manus eius $\Theta^{AM*}\Psi^{F}$ | et manum — filiarum eius *om.* $B\Omega^{M}$ | uxoris + eius $\Theta^{AM*}\Psi^{F}$ *cum hebr. et LXX; Aug. de civ. Dei 16, 29* | ac] hac CX | filiarum] Φ^{Z1} (filia *in ras.*) | ∼ dominus parceret illi $\Lambda^{H}M\Theta^{AM1}$ (eret illi *in ras.*) Θ^{G} | illis $C\Lambda^{H}$.

17. et duxerunt $A\Omega^{M}$; eduxeruntque agrelꝛc | eum] illum G | eum + de sodoma X | possueruntque O; et posuerunt (que *om.*) agrelꝛc | posueruntque + eum $\Sigma^{O*}\Psi^{M}\Omega^{M}$ | ciuitate X | ibi] ubi $G\Lambda^{L}$ | ibi + que $\Lambda^{H}\Sigma\Phi^{Z2}$agrelꝛc | locutus est = $GC\Sigma^{TO}AOP\overline{\text{ɯ}}$; lo(c)uti sunt $\Lambda X\Pi\Sigma^{M}BTM$ $\Phi\Theta^{AMG}\Psi^{DFM}\Omega$agrelꝛc *cum LXX. Cf. Aug. loc. cit. et de trin. 2, 12* (dixerunt) | locutus est + dominus OP^{2} *in ras.* | ad eum + dicens P^{2} *in ras.;* + dicentes Λ^{H} $\Pi^{D}BM\Phi\Psi^{DFM}\Omega$agrelꝛc. ¶ ā dicentes Θ^{M} | tuam *om.* Σ^{O}† | postergum $G\Lambda X\Pi^{C}\Sigma^{TO*M}$ $BM*\Phi^{V}O\Theta^{M*}P*\Psi^{FM}$ | nec] ne G† | istes CO | in omnem T*O | in omni + loco $\mathfrak{a}$ | regionem $G*\Pi^{CT}\Phi^{G}\Theta^{A*M*}\Psi^{D}$ | in montem $\Pi^{CD*}\Phi^{AZ*VP}OP*\Psi^{FM}$ | ne] T^{2} (e *in ras.*).

18. dixit quoque (que *om.*) Σ^{TO*M} | lot Σ^{M}grelꝛc | dn̄e mi = $C\Lambda X\Pi\Sigma^{TO2M}B$ $AM\Phi^{P}O\Theta^{AM2}P\Psi^{FM}\Omega$ag; domine mi T^{2} $\Phi^{RAZGV}\Psi^{D}$relꝛc; dn̄i mi Σ^{O*}; domini mi T*; dn̄e (mi *om.*) Θ^{M*}.

19. quia] si A. *Cf. 18, 3* | inbenit O | serbus O | tus O† | coram te] in oculis tuis B *cum hebr. et cf. 18, 3* | et] e Φ^{G*} | magnificasti + gratiam et Ω^{S} + gloriam et ae. ¶ Heb. ant. Rab. non habent « gratiam et » *Iac.* | saluere Θ^{A} | anima meam Ψ^{M}; anima mea Π^{C} | meam] *in ras.* X^{2} | nec] Ψ^{F*}; ne Ψ^{F2}; non $X\Omega^{S}$ | in montem O | saluare Λ^{L*} | adpraehendant G*; adprehendit Ψ^{M*}.

20. haec] hic Ω^{SJ}ag̃e | iuxta *om.* Θ^{A*} | ∼ iuxta haec Ω^{M} | fugire XA*; fugerum O | parba O | modica] Ω^{S2} (dica *in ras.*) | et + ut O | uiuat B; uibat O; uiuit $\Sigma^{T}M*P*\Psi^{M}$ | ui(u)et + in ea $C\Sigma^{O}$ | mea + in ea Ω^{J*}.

⟨ne GA | 16. dissimulante GCAT | ⟨et manum G | ⟨ac duarum G | ⟨eo GA | 17. § et eduxerunt O; ⟨et eduxerunt GAT | ⟨posueruntque G | ⟨ibi A | ⟨salva AT | ⟨nec GA | ⟨sed GA | 18. ¶ dixitque *Div. sine num.* O; ⟨dixitque GCAT | ⟨quaeso GCA | 19. ⟨et magnificasti A | ⟨ut A | ⟨nec GA | 20. ⟨est AT | ⟨numquid GA.

21 dixitque ad eum
ecce etiam in hoc suscepi preces tuas
ut non subvertam urbem pro qua locutus es
22 festina et salvare ibi quia non potero facere quicquam donec ingrediaris illuc
idcirco vocatum est nomen urbis illius Segor
23 sol egressus est super terram et Loth ingressus est in Segor
24 igitur Dominus pluit super Sodomam et Gomorram sulphur et ignem a Domino de caelo
25 et subvertit civitates has et omnem circa regionem
universos habitatores urbium et cuncta terrae virentia
26 respiciensque uxor eius post se versa est in statuam salis
27 Abraham autem consurgens mane ubi steterat prius cum Domino
28 intuitus est Sodomam et Gomorram
et universam terram regionis illius
viditque ascendentem favillam de terra quasi fornacis fumum
29 cum enim subverteret Deus civitates regionis illius
recordatus est Abrahae et libera-

---

21. praeces GAO | 26. respiciensque CΛA; respiciens O | 29. ciuitates + et AO *errante archetypo* | regionis CΠTMO; regiones Λ^{L}A | recordatus est... et li(b)erauit CΠTMO; recordatus ... liberauit Λ^{L}A.

Desunt G (*a v.* 23, sol) Σ^{T} (*a v.* 21, in hoc *ad v.* 25 uirentia) Θ^{HG} (*pass.*) Ψ^{B}.

21. dixit (que *om.*) 𝔅 | dixitque + dominus Λ^{H} | ad eum*** P | etiam + et P^{2} | in *om.* G | suscipi Λ^{L*}; suscipio P* | praeces GΠ^{c}AΦ^{A}O | ut] *in ras.* Ψ^{F2}; et A | non uertam Ω^{M} | ubem G*; urbe G^{2} | urbem + hanc Λ^{H} | loquutus GBΦ$^{A}\Theta^{AM}$.

22. egrediaris Φ^{A} | iccirco $\Pi^{D}\Omega^{M}$; hiccirco G†; hidcirco G^{1}.

23. et *om.* O | lot $\Sigma^{M}\Phi^{A}$grelbꝫc | egressus est O | in *om.* CΛΠΣ^{OM}BTM Φ$^{RZGVP}\Theta^{M2}$P*Ψ$^{DFM}\Omega$agrelbꝫc | segori O; sogor Φ^{P*}.

24. pluet P* | ∼ pluit dominus $\Phi^{P}\Omega^{J}$ | sodoma O | gomorrham relbꝫc; gomurram TΦ^{Z*}; gomurra O | sulfur XΣ^{OM}BΨ^{M}; sulphor P*; psulphur C.

25. subuertit (et *om.*) Φ$^{RAZ*GVP}\Psi^{DF}$ | subertit O; uertit Ω^{J*} | ciuitatis Λ^{L*} | ∼ has ciuitates P | homnem C^{2}; homnes C* | regionem] iordanem B | regionem + et Ψ^{M} | uniuersos + que Σ^{O} *cum hebr. et LXX* | urbium *om.* Φ^{Z} | terra XB.

26. respiciens (que *om.*) Σ^{T}O | post se] postergum B | sta*tuam Λ^{L}; statua Σ^{M} | salis] Θ^{M1} (sa *in ras.*).

27. abraam XΠ$^{D}\Sigma^{M}$O | autem *om.* Σ^{T} | surgens Σ^{M*} | ∼ prius steterat O.

28. intuitus est + autem $\Pi^{c}\Phi^{Z*}$ | psodomam C | gomorrham relbꝫc; gomurram Φ^{Z*}OP* | terram *om.* Π^{c} | regiones OP* | uidit (que *om.*) X | ascendentem] ascendem C | fumi Σ^{M}.

29. enim] autem ꝫ | subuerterit P* | deus] dominus Φ^{VP*}P*Ψ^{DF}a *cum LXX; Aug. loc. in gen. 64* | ciuitatem Φ^{Z*}; ciuitatis $\Sigma^{O*}\Phi^{A*}\Psi^{D}$ | ciuitates + et AOP* |

---

21. ¶ dixitque *Div. sine num.* O; ⟨dixitque CAT | ⟨ecce A | ⟨ut A | 22. § festina O; ⟨festina AT | ⟨idcirco GCAT | 23. ⟨sol CAT | 24. ¶ igitur XX. Ω^{J*}; XXIIII. $C^{2}X\Sigma^{OM}$; XXXVII. ΛTMΦ$^{RAZGP}P^{2}\Omega^{M}$; XXXVIII. Φ^{V}; XL. Π^{D}; *Div. sine num.* OP*Ψ^{DFM}; ⟨igitur CA | 25. ⟨et subvertit A | ⟨universos A | 26. ¶ respiciensque XXII. B; § respiciensque O; ⟨respiciensque CAT | 27. ¶ abraham XXI. A; § abraham O; ⟨abraham CT | 28. ⟨intuitus A | ⟨et universam A | § viditque O; ⟨viditque AT | 29. § cum O; ⟨cum CAT | ⟨recordatus A.

vit Loth de subversione úrbium
in quibus habitaverat.
30 Ascenditque Loth de Segor et
mansit in monte
duae quoque filiae eius cum eo
timuerat enim manere in Segor
et mansit in spelunca ipse et
duae filiae eius
31 dixitque maior ad minorem
pater noster senex est et nullus
virorum remansit in terra
qui possit ingredi ad nos iuxta
morem universae terrae
32 veni inebriemus eum vino dor-
miamusque cum eo
ut servare possimus ex patre
nostro semen
33 dederunt itaque patri suo bibere
vinum nocte illa
et ingressa est maior dormivit-
que cum patre
at ille non sensit nec quando
accubuit filia nec quando sur-
rexit
34 altera quoque die dixit maior ad
minorem
ecce dormivi heri cum patre meo
demus ei bibere vinum etiam hac
nocte
et dormies cum eo ut salvemus
semen de patre nostro
35 dederunt et illa nocte patri vinum
ingressaque minor filia dormivit
cum eo

---

30. et duae filiae eius CΛA; et duae filiae eius cum eo O | 35. dederunt et CΛA; dederuntque et O | illa nocte CΛO; in illa nocte A.

Desunt GΘ^{HG} (*passim*) Ψ^{B}.

regiones Λ^{L}*AP* | recordatus (est *om.*) Λ^{L}ΣAΨ^{DF*M}ɾɛɯ𝔤c | abrahe CΠ^{D}Ψ^{M}Ω; abraę Λ^{L}B; abrae X; abraham Θ^{M*}; abraam Σ^{M}; habraam Σ^{T} | et *om.* Λ^{L}ΣBA P*ɯ𝔤c | liuerauit O; liberabit XB | lot Σ^{M}gɾelb𝔤c | subersione O | quibus****Φ^{G}.

30. ascendit (que *om.*) O | lot gɾel b𝔤c | sogor Φ^{P} | et *om.* O | in montem Σ^{T} | monte + et Ψ^{M} | timuerant Λ^{H} | psegor C | ipse *om.* O | filiae eius + cum eo OΘ^{A2M2} (*in ras.*) Ω^{S}agɾelb𝔤c *cum LXX.*

31. dixitque — ad minorem] *in ras.* Θ^{M2} | dixit (que *om.*) O | ad maiora O* | ∼ remansit uirorum C | in] super X | nos] Φ^{P2} (s *in ras.*) | ∼ ad nos ingredi Σ^{M} | iuxta ** Θ^{M} | more CΨ^{M}.

32. inebriamus Φ^{Z}; ineuriamus O; ebriemus Σ^{O*} | seruare] P^{2} (er *in ras.*); saluare T* | possumus Σ^{T}.

33. ded. itaque] dederuntque Σ^{TO*M} Ω^{M} | patre P* | uinum + de Σ^{M*} | dormitque M* | ad ille CXO | sensit] Ψ^{F2} (sit *in ras.*); senset Ψ^{M} | nec] ne Σ^{M}P*; neque O; *om.* Ω^{M} | acubuit Σ^{M}O; occubuit Π^{CD*}Σ^{T*}T*Φ^{A*}; concubuit Φ^{A2} | accubuit + cum Π^{D2} | filia *om.* BΦ^{A} | nec] ne Σ^{O*M}P*; neque O; mea Ψ^{M}.

34. die *om.* Σ^{M} | dormiui + ego C | heri *om.* Ω^{M} | uinum *om.* B | etiam *om.* Σ^{M} | etiam + et Ω^{M} | hac] ac BΦ^{RZ*GP} | ∼ nocte hac Σ | cum illo B | ut] et ΣB Ψ^{DM} | salbemus O | nostro] meo α.

35. dederunt + que OΩ^{M}; + etiam Λ^{H}𝔤c; + que etiam Ω^{S}eĺ; + que eciam α | et + in AΘ^{AM*}g | patri + suo Ω^{J}g *cum hebr. et LXX;* + bibere Ω^{M}; + suo bibere Ω^{S}aɾel𝔤c. ¶ Mod. « patri suo bibere uinum », ant. « patri uinum », heb. « patri

---

30. ¶ ascenditque XIII. Θ^{A2M2}; *Div. sine num.* O; § ascenditque A; ⟨ascenditque CT | ⟨duae AT | ⟨timuerat AT | ⟨et mansit A | 31. ¶ dixitque XXII. A; § dixitque O; ⟨dixitque CT | ⟨pater AT | ⟨qui A | 32. ⟨veni AT | ⟨ut A | 33. ⟨dederunt CAT | ⟨et ingressa A | ⟨at CAT | 34. § altera O; ⟨altera CAT | ⟨ecce AT | ⟨demus A | ⟨et dormies A | 35. ⟨dederunt A | ⟨ingressaque AT.

et nec tunc quidem sensit quando concubuerit vel quando illa surrexerit
36 conceperunt ergo duae filiae Loth de patre suo
37 peperitque maior filium et vocavit nomen eius Moab
ipse est pater Moabitarum usque in praesentem diem
38 minor quoque peperit filium et vocavit nomen eius Ammon
id est filius populi mei
ipse est pater Ammonitarum usque hodie.
XX. 1 Profectus inde Abraham in terram australem
habitavit inter Cades et Sur
et peregrinatus est in Geraris
2 dixitque de Sarra uxore sua soror mea est
misit ergo Abimelech rex Gerarae et tulit eam
3 venit autem Deus ad Abimèlech per somnium noctis et ait ei

---

38. ammonitarum O; ammanitarum A.
XX. 3. noctis CΛ^{L}AO; nocte ΠTM.

Desunt GΣ^{T} (*a v.* 36, conceperunt, *ad XX,* 2, sua soror) Θ^{HG} (*pass.*) Ψ^{B}.

suo uinum » *Iac.* | ingressique Ψ^{F*} | minor filia] *in ras.* Θ^{A1} | nec] ne Λ^{L*}Π^{c} Θ^{A*M*}Ψ^{DF*M}ϖϱc | ∼ quidem tunc α | sensit] P^{2} (se *in ras.*) | ∼ sensit quidem Σ^{O} | concubuit P* | concubuerit + filia X | uel] nec Σ^{TO}; ne Σ^{M} | illa *om.* ΣΦ^{Z*} | surrexit CΛ^{L*}Σ^{T}BM*Φ^{A*}Θ^{AM*} Ω^{M}αεἰ.

36. lot Σ^{M}grelνϱc.

37. peperit quoque Ψ^{D} | et uocabit XB | et uocauit + que C; uocauitque (et *om.*) Ψ^{F} | eius moab] *in ras.* M^{2} | mohab C | ipse] Λ^{H2} (e *in ras.*) | moabytarum Ω^{M}; mohabitarum CΦ^{RA}.

38. uocabit XB | amon ΛΣ^{M}MΩ^{SM}α | ammon id est *om.* C*Θ^{AM*}P* | id est *om.* X *cum LXX* | id est filius populi mei *om.* Λ^{L*H}T* | amonitarum Λ^{H}Σ^{M}P^{2}Ω^{M}α; ammanitarum CXΠ^{c*D}ATΦ^{RAZGVP*}Θ^{AM}Ψ^{M} *cum LXX et ant. vers.;* amanitarum M; amenitarum Λ^{L}; amunitarum P* | usque hodie] usque in hodiernum diem O *cum LXX.*

XX. 1. profectus + est O *cum hebr. et LXX* | inde *om.* C | abraham] P*; abraam Π^{D}Σ^{M}OP^{2}; habraam X | ∼ abraham inde Ω^{M} | habitauit] Π^{c2} (ta *in ras.*); hauitauit O; habitabit XB | inter] in terra P* | cades] Σ^{O*}; chades CΣ^{O2} | pergrinatus est O.

2. de *om.* B† | sarra] P*; sara Π^{c}Σ^{M} AΦ^{P}Θ^{M}P^{2}Ψ^{D}Ω^{SJ}αgrelνϱc; saraa Π^{D}Φ^{RAZGV} Ψ^{FM} | uxori O | mea es B | missit O | abi – melech εἰν; abymelech Ω^{S}; abimelec Σ^{TM}; abimalech BP*; abimalec Λ^{L}; habimelech C; abymalec Ω^{M} | gerarae] Λ^{L*}; gerare Λ^{L2H}XΠΣ^{TM}BTΦΘ^{AM} PΨ^{DM}Ωα; gaerarae O; gererę Ψ^{F*}; terrae A | tullit O.

3. dominus deus Σ^{M} | deus *om.* Φ^{A*} | ad *om.* Φ^{Z}†Ψ^{M} | abi – melech εἰν; abymelech Ω^{S}; abimelec Σ^{TM}; abimelęc X; abimalech Λ^{L}B; abraham Ω^{M*}; *om.* Ω^{M2} | abimelech + etiam Π^{c} | per *om.* Ψ^{F*} | somnum Σ^{M} | noctis = CΛ^{L}XΣ^{TM}A Oϖ; nocti P*; nocte Λ^{H}ΠΣ^{O}BTMΦΘ^{AM}

〈et nec A | 36. § conceperunt O; 〈conceperunt AT | 37. 〈peperitque AT | 〈ipse AT | 38. 〈minor AT | 〈ipse A.

XX. 1. ¶ Profectus XIV. Θ^{A2M2}; XX. Ω^{SJ}; XXIII. A; XXV. C^{2}XΣ^{OM}; XXXVIII. ΛTMΦ^{RAZGP}P^{2}Ω^{M}; XXXIX. Φ^{V}; XLI. Π^{D}; *Div. sine num.* OP*Ψ^{DFM}; 〈profectus C | 〈habitavit A | 〈et peregrinatus A | 2. § dixitque O; dixitque AT | § misit O; 〈misit CAT | 3. § venit O; 〈venit AT.

en morieris propter mulierem
quam tulisti habet enim virum
4 Abimelech vero non tetigerat eam
et ait Domine num gentem ignorantem et iustam interficies
5 nonne ipse dixit mihi soror mea est
et ipsa ait frater meus est
in simplicitate cordis mei et munditia manuum mearum feci hoc
6 dixitque ad eum Deus
et ego scio quod simplici corde feceris
et ideo custodivi te ne peccares in me
et non dimisi ut tangeres eam
7 nunc igitur redde uxorem viro suo
quia propheta est et orabit pro te et vives
si autem nolueris reddere scito quod morte morieris tu et omnia quae tua sunt
8 statimque de nocte consurgens Abimelech vocavit omnes servos suos
et locutus est universa verba haec in auribus eorum
timueruntque omnes viri valde
9 vocavit autem Abimelech etiam

3. morieris CΠTMO; morere ΛᴸA | 5. ait CΛAT; ait mihi MO | munditia CΛA; in munditia O | manuum mearum ΠTMO; manuum (mearum *om.*) CΛᴸA | 6. demisi AO *errante archetypo* | 7. orauit AO.

Desunt GΘᴴᴳ (*passim*) Ψᴮ (*usque ad v.* 6, ideo custodiui).

P²ΨᴰᶠᴹΩagreſsc | ait] dixit P | ei] illi XTMΦΨᴰᶠᴹΩagreſsc | en morieris] *in ras.* Φᵛ¹ | moreris B*; morere ΛᴸAw; mories C | tullisti O²; adtullisti O*.

4. abi – melech elb; abymelech Ωˢ; abimelec Σᵀᴹ; abimalech Λᴸ; abimalec BΩᴹ | tetigit Λᴸ* | ∼ num gentem domine Σᵀᴼ* | iustum OΨᴰ; iustus Ψᴹ | interficias Φᶻ*.

5. nonne] non A | est *om.* Σᴹ | ipsa] Ψᶠ² (a *in ras.*) | ait] dixit O; *om.* Ωᴹ | (ait) + mihi MO | et + in ΣᴼBO | munditiam ΣᵀΦᴿ | manum ΛᴸO | mearum *om.* CΛᴸBAw *cum LXX.*

6. deus] dominus XΠᶜBP*Ωˢ | et] en Λᴴ; ecce Σᴹ; *om.* XP† | quod** Σᴼ | et *om.* CXB | ne] nec ΠᶜΨᴹ; non Φᴾ | peccaris O* | non *om.* Ωᴹ | demisi AO*; dimisit Ψᴹ | dimisi + te X *cum hebr. et LXX. Cf. Ambr. de Abr. 1, 6* (sum passus te) | ut] *in ras.* Σᴼ²; *om.* Ψᴹ | ut + non Φᵛ* | tangeris O*.

7. nunc] Φᶻ¹ (*pr.* n *in ras.*) | igitur] ergo agreſsc; autem Ψᴰ | igitur***** Ψᶠ | uxorem **** Φᴾ | ∼ uiro suo uxorem greſsc | profeta O | orauit ΠᶜΣᵀᴹAΦᶻ*O; horauit C | ∼ et orabit pro te quia propheta est aeſs | uiues] uibes CXΣᵀ; bibes O | si] Ψᴮ*; sin ΛΠΣᴼᴹTMΦᶻ*vΘᴬᴹΨᴮ² ᴰᶠᴹ | scio Θᴬ*ᴹ* | quod + in Ψᴹ | moriaris Φᴾ* | quae tua sunt *om.* Σᴹ.

8. statim (que *om.*) C | de] di P*; *om.* Ωᴹ | ∼ consurgens nocte Ωᴹ | abi – melech elb; abymelech Ωˢ; habimelech C; abimelec XΣᵀᴹ; abimalech ΛᴸB; abymalec Ωᴹ | uocabit XB | serbos O | uerba *om.* XΨᶠ² | ∼ uerba uniu. haec Ψᶠ*; uniu. h(a)ec uerba Σᵀᴼ | in auribus — ualde] *in ras.* Θᴹ² | ualde] *in ras.* Φᴬ².

9. uocabit XB | abi – melech elb; abimelaech Πᶜ; abymelech Ωˢ; habimelech C; abimelec ΣᵀᴹΘᴹ; abimalech ΛᴸB; abimalec Ωᴹ²; abimaluc Ωᴹ* | abraham]

⟨en AT | 4. ⟨abimelech AT | § et ait O; ⟨et ait A | ⟨domine T | ⟨num A | 5. ⟨nonne AT | ⟨et ipsa A | ⟨in simplicitate AT | 6. § dixitque O; ⟨dixitque CAT | ⟨et ego A | ⟨et ideo A | ⟨et non A | 7. ⟨nunc AT | ⟨quia A | § si O; ⟨si AT | 8. ⟨statimque CAT | ⟨et locutus A | ⟨timueruntque AT | 9. § vocavit O; ⟨vocavit CAT.

Abraham et dixit ei
quid fecisti nobis quid peccavimus in te
quia induxisti super me et super regnum meum peccatum grande
quae non debuisti facere fecisti nobis
10 rursusque expostulans ait quid vidisti ut hoc faceres
11 respondit Abraham
cogitavi mecum dicens forsitan non est timor Dei in loco isto
et interficient me propter uxorem meam
12 alias autem et vere soror mea est
filia patris mei et non filia matris meae et duxi eam uxorem
13 postquam autem eduxit me Deus de domo patris mei dixi ad eam
hanc misericordiam facies mecum
in omni loco ad quem ingrediemur dices quod frater tuus sim
14 tulit igitur Abimelech oves et boves et servos et ancillas et dedit Abraham
reddiditque illi Sarram uxorem

---

12. filia patris mei ΓΛΠΑΤΜ; filia patris mei est ΦΟ.

Desunt GΣ^{T} (*a v.* 13, hanc misericordiam) Θ^{HG} (*passim*).

P*; abraam ΧΠΣ^{M}P^{2}; habraham C | quid (*post* nobis)] quod C; qui Ψ^{M}; quidquid Ω^{J*} | peccabimus ΧΒ | et super regnum meum peccatum grande quae non debuisti] *in ras.* Π^{c2} | peccatum + meum P* | grandem Σ^{O*}Ο | ∼ grande peccatum Ψ^{B} | quae] Ψ^{D*}; qua Ψ^{D2}; que * Ψ^{B}; qui O.

10. rursusque] Ψ^{B*}; rursumque ΧΠ Σ^{M}ΒΤ*Φ^{P}P*Ψ$^{B2\,DM}$Ω^{S}ɾɛíʋʒc | expostulans] T*^{3}Ψ^{B*}; expostolans T^{2}M*P*; postulans ΦΨ$^{B2\,D}$ | uidisti] uoluisti Χ | faceris O.

11. respondens Π^{c} | abraham] P*; abraam ΠΣ^{M}P^{2}; habraam X | forsitam C | dei] domini CΧΤ | isto] hoc Φ^{A} | interficerent B.

12. alias] (lias *in ras.*) Θ$^{A2\,M2}$ | et uere] *in ras.* Ω^{J} | et *om.* CΛΧΣΒΤ*M^{2}P^{2} Ψ^{BF2}Ω^{M}ɯ | ∼ filia est Ω^{M} | mei + est ΦΟΨ^{B*DFM} | meae] me B | ∼ matris mee filia Ω^{S} | duxi] eduxi O; accepi Σ | eam + in Ωɑɾɛíʒc | uxorem + meam Ω^{M}.

13. posquam O† | autem *om.* P* | me] eam Ω^{M} | deus] dominus CΣ^{T*}M* Φ^{R} | domu Φ^{RG} | hanc misericordiam — 16. sarrae autem *om.* Σ^{T} | facias Φ^{RAGVP}P. ¶ Antiqui « facias mecum » *Guill.* | loco] *in ras.* Β^{2} | quem] quam C; quęm Σ^{M} | ingrediemur] X*; egrediemur X^{2} | dices] P*; dicens ΧΤΜΦP^{2}Ψ | quod] quoque B | sum ΟΩ^{S}ɑ. ¶ dicens quod frater tuus sim *Guill.*

14. igitur] ergo Ω^{SM} | abi – melech ɛíʋ; abymelech Ω^{S}; abimelec Σ^{M}; abimalech B; abymalec Ω^{M} | bobes ΧΠ^{c}ΒΟ | et (*ante* seruos) *om.* ΠΩ^{M} | serbos O | et (*ante* ancillas)] atque Σ^{OM}; *om.* Ψ^{B*} | et (*ante* dedit) *om.* Π^{c} | abraham] P*; abraam ΠP^{2}Ψ^{B}; habraam X; abrahę Σ^{O2}M; abraę Σ^{O*}; abrae Σ^{M} | reddeditque P*; reddedit (que *om.*) O; redditque Ψ^{B*} | illi] ei CB; illis Ψ^{F} | sarram] P*; saram Π^{c}Σ^{TM} ΑΦ$^{A2\,P2}$Θ^{M}P^{2}Ψ^{BD}Ω^{SJ}ɑgɾɛíʋʒc; saraam Π^{D} Φ^{RA*ZGVP*}Ψ^{F}; sarra B; saraa Ψ^{M} | ∼ uxorem suam sarram Ω^{M}.

〈quid AT | 〈quia A | 〈quae A | 10. 〈rursusque CAT | 〈quid T | 11. § respondit O; 〈respondit CAT | 〈cogitavi CAT | 〈forsitan T | 〈et interficient A | 12. 〈alias AT | 〈filia A | 13. § postquam O; 〈postquam AT | 〈hanc AT | 〈in omni A | 14. ¶ tulit *Div. sine num.* O; 〈tulit CAT | 〈reddiditque AT.

suam [15] et ait
terra coram vobis est ubicumque tibi placuerit habita
[16] Sarrae autem dixit
ecce mille argenteos dedi fratri tuo
hoc erit tibi in velamen oculorum
ad omnes qui tecum sunt et quocumque perrexeris
mementoque te deprehensam
[17] orante autem Abraham sanavit Deus Abimelech et uxorem ancillasque eius et pepererunt
[18] concluserat enim Deus omnem vulvam domus Abimelech
propter Sarram uxorem Abraham.
XXI. [1] Visitavit autem Dominus Sarram sicut promiserat et implevit quae locutus est
[2] concepitque et peperit filium in senectute sua
tempore quo praedixerat ei Deus
[3] vocavitque Abraham nomen filii sui quem genuit ei Sarra Isaac

---

16. in uelamen CΛA; uelamentum O.

Desunt GΣ^{T} (*usque ad v.* 16, sarrae autem) Θ^{HG} (*passim*).

15. et ait *om.* Φ^{A*} | terram Ψ^{B*} | coram * Λ^{L} | uobis] te X *cum hebr. et LXX* | ∼ placuerit tibi Ω^{M}.

16. sarrae] T^{2} (*pr.* r *in ras.*); sarae Π^{D}Σ^{T}AΦ^{P}Θ^{M}PΨ^{BF}Ω^{S}grelbgc; sare ΠcΦ^{A2}Ω^{J}a; saraae Φ^{RA*ZGV}; sarahę Ψ^{DM} | argenteos] Φ^{A2} (eos *in ras.*) | tibi *om.* Λ^{H†} | in *om.* O | uelamentum O; uelamento Σ^{M} | ad] Ψ^{F2} (d *in ras.*); et O *cum LXX* | qui] quę Πc. *Cf. LXX* | memento (que *om.*) Λ^{H}Σ^{O2}T^{2}Φ^{A2}P^{2}Ωagrelg | memento + esse Λ^{H} | te] *in ras.* X^{2}; *om.* Ψ^{B*} | reprehensam r.

17. orantem O | abraham] P*; abraam Σ^{M}P^{2}; habraam XΠ | sanabit XB | sanauit + autem Πc | deus *om.* Ω^{M*} | abi – melech elb; abymelech Ω^{S}; abimelec Σ^{TM}; abimalech BΩ^{M} | uxorem + eius O *cum hebr. et LXX* | ancillasque** Φ^{A2} (que *in ras.*) | eius et pepererunt] *in ras.* Θ^{A1} | eius] eis C | pepererunt] Φ^{Z1} (runt *in ras.*).

18. enim deus omnem] *in ras.* Φ^{P2} | enim *om.* Σ^{T} | deus] dominus X*agelbgc *cum hebr. et LXX* | uulbam CXΣ^{T}O | domus *om.* B | domus + sue Ψ^{B*} | abi – melech elb; abymelech Ω^{S}; habimelech C; abimelec Σ^{M}; abimalech BΩ^{M} | sarram] T^{2} (*pr.* r *in ras.*) P*; saram Π^{c}Σ^{M}ΦΑ^{P}Θ^{M}P^{2}Ψ^{B}Ω^{SJ}agrelbgc; saraam Π^{D}Φ^{RZGV}Ψ^{FM}; sara A; saraa Ψ^{D} | abraham] P*; abraam XΠ^{D}Σ^{M}P^{2}; habraham Σ^{T}; abrahae Λgrel bgc; abrahe a.

XXI. 1. uisitauit O; uisitabit XB | autem *om.* CΣ^{M} | dominus] deus Λ^{H} Ω^{S}a | sarram] T^{2} (*pr.* r *in ras.*) P*; saram Π^{c}Σ^{M}ΑΦ^{A2P}Θ^{M}P^{2}Ψ^{B2}Ω^{SJ}agrelbgc; saraam Π^{D}Φ^{RA*ZGV}Ψ^{F}; sarra O; saraa Ψ^{DM}; *om.* Ψ^{B*} | promiserat + ei Ψ^{B} | et *om.* Ψ^{B*} | inplebit X | quae] quo Φ^{P*}.

2. quo] quod Σ^{M} | deus] dominus CΨ^{B} *cum LXX. Cf. Hilar. de trin. 4, 25; om.* Φ^{R}.

3. uocabitque CXΣ^{T}B | abraham] P*; abraam XΠ^{D}Σ^{M}BP^{2} | fili XO | ei *om.* Ψ^{B*} | sarra] P*; sara Π^{c}Σ^{M}ΑΦ^{A2P2}Θ^{M}P^{2} Ψ^{BD}Ω^{SJ}agrelbgc; saraa Π^{D}Φ^{RA*ZGVP*}Ψ^{FM} | ysaac ΛXΠΣ^{M}BΨΩa; ysahac C^{2} (hac *in ras.*) Σ^{T}.

---

15. ⟨terra AT | 16. ⟨sarrae AT | § ecce O; ⟨ecce AT | ⟨hoc A | ⟨ad omnes A | ⟨mementoque A | 17. ⟨orante CAT | 18. ⟨concluserat AT | ⟨propter A.

XXI. 1. ¶ Visitavit XV. Θ^{A2M2}; XXI. Ω^{SJ}; XXIII B; XXIIII. A; XXVI. C^{2}XΣ^{TO}; XXXIX. ΛTMΦ^{RAZGPP2}Ω^{M}; XL. Φ^{V}; XLI. Π^{D}; *Div. sine num.* OΨ; ⟨visitavit C | 2. ⟨concepitque AT | ⟨tempore A | 3. § vocavitque O; ⟨vocavitque AT.

4 et circumcidit eum octavo die sicut praeceperat ei Deus
5 cum centum esset annorum hac quippe aetate patris natus est Isaac
6 dixitque Sarra risum fecit mihi Deus quicumque audierit conridebit mihi
7 rursumque ait quis auditurum crederet Abraham quod Sarra lactaret filium quem peperit ei iam seni
8 crevit igitur puer et ablactatus est fecitque Abraham grande convivium in die ablactationis eius
9 cumque vidisset Sarra filium Agar Aegyptiae ludentem dixit ad Abraham
10 eice ancillam hanc et filium eius non enim erit heres filius ancillae cum filio meo Isaac

4. pr(a)eciperat AO | 7. auditurum ΠATM; auditorum CΛO | 9. ludentem + cum isaac filio eius A; + cum isaac O *uterque interpolatus ex LXX et ant. vers.*

Desunt GΘ^{HG} (*passim*).

4. circumcisit CΣ^{T} | octaua Φ^{V}P; hoctaba C | sicut praeceperat — 5. isaac] *in ras.* Φ^{A2} | praeciperat A; preciperat O | deus] dominus C.

5. cum ***** P | ∼ esset centum Ω^{M} | hac quippe] haquippe Σ^{T*}; ac q. BΨ^{B*} | aetati Φ^{Z*} | ysaac ΛΧΠΒΨΩα; ysahac C^{2} (hac *in ras.*) Σ^{T}.

6. sarra] P*; sara Π^{C}Σ^{M}Φ^{A2}^{P2}Θ^{MP2} Ψ^{BD}Ω^{SJ}αgrelυȝc; saraa Π^{D}Φ^{RA*ZGVP*}Ψ^{FM} | ficit P* | ∼ mi(h)i fecit CΛΣT | deus] dominus CΩ^{S} *cum LXX; Ambr. de Abr. 1, 7; Hier. in Mich. 2, 4, 9; Aug. de civ. Dei 16, 30* | dominus + et Ω^{S} | quicumque] qui cum (que *om.*) Ω^{M} | audieris O | conrideuit A.

7. auditurum] Φ^{A*}Θ^{A*M*}; auditorum CΛΣ^{TM}OΘ^{A2M2}P^{2}Ω^{M}; auditurus Π^{D}Φ^{RA2} ^{ZGVP}P*(?)Ψ^{BDF2M}Ω^{SJ}αgrel; auditor B | crederet*** Φ^{R} | abraham] P*; abraam Π^{D} Σ^{M}P^{2}; habraham Σ^{T}; habraam X | sarra] P*; sara Π^{C}Σ^{M}Φ^{A2}^{P2}Θ^{MP2}Ψ^{BD}Ω^{SJ}αgrel υȝc; saraa Π^{D}Φ^{RA*ZGVP*}Ψ^{FM} | lactaret] *in ras.* Φ^{A2}; lactaberit B | quem] quęm Σ^{M}; quam Φ^{Z*}; quod Σ^{T} | iam] tam O.

8. abraham] P*; abraam XΠ^{D}Σ^{M}P^{2} | in *om.* P* | ablactationes OP*; ablactionis Φ^{V*}.

9. cumque] quum (que *om.*) X | sarra] P*; sara Λ^{L}Π^{C}Σ^{M}ΑΦ^{A2}^{P2}Θ^{MP2}Ψ^{BD} Ω^{SJ}αgrelυȝc; saraa Π^{D}Φ^{RA*ZGVP*}Ψ^{FM} | hagar C | ęgiptię Σ^{TO}; egyptię Λ^{L}B; egyptie XΠ^{D}Ω^{J}; egiptiae Ψ^{B}; egiptie Λ^{H}Ω^{M}; egipcie α; hegiptiae C; egiptia Σ^{M} | ∼ aegyptię agar O | ludentem + cum isaac filio eius A; + cum isaac filio suo C^{2}Λ^{L}Σ^{OM}Ω^{S}αgelυȝc (ysaac Λ^{L}Ω^{S}α; isac C^{2}); + cum filio suo ysaac Π^{D}; + cum isaac Λ^{H}XOΘ^{AM}PΨ^{r} (ysaac Λ^{H}XΨ); + cum filio suo Σ^{T}. *Cf. LXX; Ambr. de Abr. 1, 7.* ¶ Yeronimus dicit quod hoc « cum ysaac filio suo » non est in hebreo; nec est in pluribus libris antiquorum *Hug.* s filio suo Θ^{M} | ad *om.* O† | abraham] P*; abraam Π^{D}Σ^{M}P^{2}; habraam X.

10. eice ancillam] *in ras.* Φ^{A1} | ancellam A | hanc *om.* Σ^{T}Φ^{ZP} *cum Ambr. de Abr. 1, 7; de Is. 1; Hier. in ep. ad Gal. 2, 4; Aug. quaest. in gen. 51* | enim *om.* OΨ^{D} | erit *om.* Ψ^{B*} | ∼ (he)res erit CX Σ^{OM}BṪPΨ^{M}Ω^{JM} | filio ancille Σ^{T} | ysaac ΛΧΠΒΨΩ^{SJ}α; ysahac C^{2} (hac *in ras.*) Σ^{T}.

4. ⟨et circumcidit AT | 5. ⟨cum CA | ⟨hac AT | 6. § dixitque O; ⟨dixitque CAT | ⟨risum T | ⟨quicumque AT | 7. § rursumque O; ⟨rursumque CAT | ⟨quis AT | ⟨quem A | 8. ¶ crevit *Div. sine num.* O; ⟨crevit CAT | ⟨fecitque AT | ⟨in die A | 9. ¶ cumque XL. ΛTMΦ^{RAZGP}P^{2}Ω^{M}; XLI. Φ^{V}; XLII. Π^{D}; *Div. sine num.* Ψ; ⟨cumque CA | ⟨dixit A | 10. ⟨eice AT | ⟨non AT.

11 dure accepit hoc Abraham pro filio suo
12 cui dixit Deus
non tibi videatur asperum super puero et super ancilla tua
omnia quae dixerit tibi Sarra audi vocem eius
quia in Isaac vocabitur tibi semen
13 sed et filium ancillae faciam in gentem magnam
quia semen tuum est
14 surrexit itaque Abraham mane et tollens panem et utrem aquae imposuit scapulae eius
tradiditque puerum et dimisit eam
quae cum abisset errabat in solitudine Bersabee
15 cumque consumpta esset aqua in utre
abiecit puerum subter unam arborum quae ibi erant
16 et abiit seditque e regione procul quantum potest arcus iacere
dixit enim non videbo morientem puerum
et sedens contra levavit vocem suam et flevit
17 exaudivit autem Deus vocem pueri
vocavitque angelus Domini Agar de caelo dicens

---

15. consumpta AO; consummata G | arborum GA; arborem O | erant AO; erat G*.

Desunt G (*usque ad v.* 12, uocem eius) Σ^{T} (*a v.* 16, leuauit uocem) Θ^{HG} (*passim*).

11. durae CA* | accepi Φ^{P*} | abraham] P*; abraam X$\Pi^{D}\Sigma^{M}BP^{2}$; habraham Σ^{T}.

12. super puerum XΣ^{M}P* | super ancillam tuam Σ^{TM}P* | ∼ tibi dixerit B | sarra] P*; sara $\Pi^{c}\Sigma^{M}A\Phi^{A2}P^{2}\Theta^{M}P^{2}\Psi^{BD}\Omega^{SJ}$ agrelbgc; saraa $\Pi^{D}\Phi^{RA*ZGVP*}\Psi^{FM}$ | in *om.* Ψ^{B*M} | isaach GΣ^{O}; isahac Σ^{T}; ysaac X $\Pi^{D}B\Psi^{B2\,DFM}\Omega a$; ysaa Ψ^{B*}; ysahac C^{2} (hac *in ras.*) | uocauitur Π^{c}O.

14. itaque *om.* Ω^{M} | abraham] P*; abraam $\Pi^{D}\Sigma^{M}P^{2}$; habraam X | ∼ abraham itaque Φ^{A} | inposuit + super O | eam] illam X; eum Ψ^{DM} | illam + simul cum infante X | quae] qui Ω^{M} | quae cum] cumque Ψ^{M} | errabit Λ^{L} | ber – sabee elb; bersabeę BΨ^{DM}; bersabeae $\Lambda^{H}\Pi^{c}\Phi^{ZVP}$ OPΨ^{BF}; bersabęę Σ^{M}; bersabe $X^{2}\Sigma^{O}$; bersabae G^{c}; uersabae G*; birsabęę Σ^{T}; dersabe X*.

15. consump*ta Σ^{O}; consummata G Σ^{T} | in utrem O | arborum] P^{2}; alborum Λ^{L*}; arborem CXΣ^{M}BT†Φ^{A*}O$\Theta^{A*M*P*3}$ $\Psi^{DFM}\Omega$arelg. *Cf. Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* (subter abietem); *Aug. quaest. in gen. 54* (subter unam abietem) | quae] Ψ^{D*}; qua Ψ^{D2} | erant] T*P^{2}; erat G*CX $\Sigma BT^{2}\Theta^{A*M*P*3}\Psi^{BDF*M}\Omega$arelg.

16. seditque] et sedit Λ^{L} | poteest C | iacire X | iacere ***** P | eim O | enim non enim Σ^{M} | uideo Ψ^{F} | et sedens — suam *om.* Λ^{L*} | sedes Ψ^{M} | contra] e contra Σ^{OM}; circa a | leuabit BO; lebabit X | flebit X.

17. exaudibit X^{2} *in ras.* | autem] enim Ψ^{M}; *om.* Ω^{M} | deus] dominus PΨ^{B} Ω^{SJ} | uocabitque X^{2} (*in ras.*) B | angelus domini] *in ras.* Ω^{S2} | dei relgc *cum hebr. et LXX; Hilar. de trin. 4; Hier. quaest. in gen. ad loc.; Aug. quaest. in gen. 54* |

---

11. ⟨dure CAT | 12. ⟨cui CAT | ⟨non AT | ⟨omnia AT | ⟨quia A | 13. ⟨sed GA | ⟨quia GA | 14. ¶ surrexit XXV. A; ⟨surrexit GCT | ⟨et tollens A | ⟨et utrem G | ⟨tradiditque GAT | § et dimisit O | ⟨quae GCAT | ⟨errabat G | 15. ⟨cumque GCAT | ⟨abiecit A | 16. ⟨et abiit GA | ⟨quantum GA | § dixit O; ⟨dixit GAT | ⟨non T | ⟨et sedens GCA | 17. ⟨exaudivit GA | § vocavitque O; ⟨vocavitque GCAT.

quid agis Agar noli timere
exaudivit enim Deus vocem pueri de loco in quo est
18 surge tolle puerum et tene manum illius
quia in gentem magnam faciam eum
19 aperuitque oculos eius Deus
quae videns puteum aquae abiit et implevit utrem deditque puero bibere
20 et fuit cum eo
qui crevit et moratus est in solitudine et factus est iuvenis sagittarius
21 habitavitque in deserto Pharan
et accepit illi mater sua uxorem de terra Aegypti.
22 Eodem tempore dixit Abimelech et Phicol princeps exercitus eius ad Abraham
Deus tecum est in universis quae agis
23 iura ergo per Dominum ne noceas mihi et posteris meis stirpique meae
sed iuxta misericordiam quam feci tibi
facies mihi et terrae in qua versatus es advena

---

17. deus AO; dominus G | 18. surge tolle GA; surge et tolle O.

Desunt Σ^{T} (*usque ad v.* 18, surge tolle) Θ^{HG} (*passim*).

hagar C | ∼ de caelo agar $BP\Omega^{M}$ | quid + hic G* | ∼ agar agis Ω^{S} | enim] autem $B\Phi^{G}\Psi^{FM}$; *om.* Φ^{A}* | deus] dominus $G\Sigma^{M}\Psi^{B}$.

18. surge + et $\Phi^{P}OP\Omega^{SJ}\mathfrak{a}$ | illius] eius $\Sigma^{OM}P\Omega$ | eam Λ^{L}*.

19. quae *om.* C | uidit O | uidens + que C | poteum T*Φ^{A}* | inpleuit CBAO Θ^{A}; implebit X | utrem + aquae abiit Ω^{M} | uibere CO.

20. fuit] Λ^{L2} (it *in ras.*); fugit Ψ^{F}; fugiit Σ^{M} | fuit + deus $P^{2}\mathfrak{gr}$ *cum hebr. et LXX.* ¶ Hebr. et etiam graecus « et fuit Deus cum eo » *Guill.* | creuit] craeuit Π^{C}; creauit Ω^{M} | moratus (est *om.*) Λ^{L*H} $\Pi T\Phi^{Z2}\Theta^{A}$. ¶ « qui creuit et moratus in solitudine »... alii « moratus est » *Guill.* | et factus est = $GA\Phi^{A3}OP\Omega^{M2}\mathfrak{w}$; factus est (et *om.*) $\Lambda X\Pi^{C}T\Phi^{RA*ZGV}\Theta^{AM*}\Psi^{B*}\Omega^{M*}$; factusque est $C\Pi^{D}\Sigma BM\Phi^{A2\,P}\Theta^{M2}\Psi^{B2\,DFM}\Omega^{SJ}$ $\mathfrak{agrelsc}$ | iuuenis] iubenis XO; uir Σ; uir iuuenis $\mathfrak{a}$.

21. hauitauitque G*; habitabitque $X\Sigma^{T}$ | pharam $\Lambda^{L*H}O$; pharani G*; faran $X\Sigma^{OM}\Theta^{AM}\Psi^{B}$; haran Σ^{T}* | sua] P*; eius ΣP^{2} | aegipti Σ^{TM}; egypti $\Lambda^{L}X\Pi^{D}B\Omega$; egipti $\Lambda^{H}\Sigma^{O}\Psi^{B}\mathfrak{a}$; hegipti C.

22. eo tempore Ω^{M} | abi – melech $\mathfrak{elb}$; abimelaech Π^{C}; abimelec Σ^{M}; abimalech B; abymelech Ω^{S}; abymalech Ω^{M} | abimelech + et ochozah Λ^{H} *cum LXX et ant. vers. Cf. 26, 26* | phicol = GBM $\Psi^{B}\mathfrak{aglbgc}$; phichol $\Lambda\Phi^{A}\Theta^{AM}\mathfrak{re}$; phycol Ω^{S}; ficol $X\Sigma O*P\Psi^{DM}\Omega^{J}$; fichol $C\Pi AT$ $\Phi^{RZGVP}O^{2}\Psi^{F}\Omega^{M}$ | principes Ω^{M} | exercitu B* | ∼ eius exercitus Ω^{M} | abraham] P*; abraam $\Pi^{D}\Sigma^{TM}P^{2}$; habraam X | est *om.* Ψ^{F}*.

23. ergo + mihi $B\Phi^{A}$; + michi C* *cum hebr. et LXX* | per deum $P*\Omega^{SJ}\mathfrak{relbgc}$ *cum hebr. et LXX* | noces Φ^{A}* | meis + et O | stirpeque Φ^{A}* | iuxta] secundum O | quem Φ^{Z}* | facies] G*; facias $G^{C}\Phi^{P}\Omega^{S}$ | terra $X\Sigma^{T}B\Phi^{P}*P*\Omega^{M}$ | aduenae C; aduene Σ^{T}*.

⟨quid GAT | ⟨noli G | ⟨exaudivit GA | 18. ⟨surge GAT | ⟨quia GA | 19. ⟨aperuitque GCAT | ⟨quae GA | ⟨abiit G | ⟨deditque GT | 20. ⟨et fuit GA | ⟨qui A | ⟨et moratus GT | ⟨et factus G | 21. ⟨habitavitque GAT | ⟨et accepit GA | 22. ¶ eodem XXVI. A; XLI. $\Lambda TM\Phi^{RAZGP}P^{2}\Omega^{M}$; XLII. Φ^{V}; XLIII. Π^{D}; *Div. sine num.* $O\Psi$; ⟨eodem GC | ⟨et phicol G | ⟨ad abraham G | ⟨deus CAT | ⟨tecum G | 23. ⟨iura GA | ⟨et posteris G | ⟨sed GA | ⟨facies A | ⟨et terrae G.

[24] dixitque Abraham ego iurabo
[25] et increpavit Abimelech
propter puteum aquae quem vi abstulerant servi illius
[26] respondit Abimelech
nescivi quis fecerit hanc rem
sed et tu non indicasti mihi et ego non audivi praeter hodie
[27] tulit itaque Abraham oves et boves et dedit Abimelech
percusseruntque ambo foedus
[28] et statuit Abraham septem agnas gregis seorsum
[29] cui dixit Abimelech
quid sibi volunt septem agnae istae quas stare fecisti seorsum
[30] at ille septem inquit agnas accipies de manu mea
ut sint in testimonium mihi quoniam ego fodi puteum istum
[31] idcirco vocatus est locus ille Bersabee
quia ibi uterque iuraverunt [32] et

---

30. fodii GA | 31. iurauerunt GO; iurauit A.

Desunt Θ^{HG} (*passim usque ad v.* 28).

24. abraham] P*; abraam $X\Pi^{D}\Sigma^{M}P^{2}$.

25. et *om.* Θ^{A*} | increpauit] G*; increpabit B; increpuit $G^{c}XP*$ | abi – melech $\epsilon\iota\mathfrak{d}$; abimelaech Π^{c}; abimelec Σ^{M}; abimalech B; abymelech Ω^{s}; abymalech Ω^{M}; habimelech Σ^{T} | poteum $T*\Phi^{A*}$ | uim $C\Sigma^{T}$; uiui Λ^{L*} | abstullerant O | eius $\alpha\rho\epsilon\iota\mathfrak{d}\mathfrak{g}c$.

26. respondit + que $G^{c}C\Lambda XM\Theta^{AM}$ $P\Psi^{B2}{}^{DF}\Omega^{SJ}\alpha\mathfrak{g}\rho\epsilon\iota\mathfrak{g}c$ *cum hebr. et LXX* | abi – melech $\epsilon\iota\mathfrak{d}$; abimelaech Π^{c}; abimelec Σ^{M}; abimalech B; abymelech Ω^{s}; abymalech Ω^{M}; habimelech Σ^{T} | quid Φ^{V*} | fecerat O | hanrem Λ^{L} | ∼ rem hanc B | et *om.* Ψ^{B*} | audiui] noui Σ^{M} | praeter** M | hodię Σ^{M}; odie $X\Sigma^{o}\dagger$ | hodie*** Φ^{V}.

27. tullit O | ita (que *om.*) Ω^{s*} | abraham] P*; abraam $\Pi^{D}\Sigma^{M}P^{2}$; habraam X; habraham Σ^{T} | oues] Σ^{T*}; obes $\Sigma^{T2}O$ | bobes $GX\Pi^{c}\Sigma^{T}BO$ | abi – melech $\epsilon\iota\mathfrak{d}$; abimelaech Π^{c}; abimelec Σ^{M}; abimalech $\Lambda^{L}B$; abymelech Ω^{s}; abymalech Ω^{M}; habimelech Σ^{T} | foedus] B*Ψ^{B*}; fędus $\Pi^{c}\Sigma^{T}$; fedus $\Lambda^{H}X\Pi^{D}B^{2}\Psi^{B2}{}^{D}\Omega^{SJ}\alpha$; phedus Ω^{M}.

28. et *om.* Λ^{H} | abraham] P*; abraam $X\Pi^{D}\Sigma^{M}P^{2}$; habraham Σ^{T} | septem] sex Ω^{M} | agnos O | ∼ septem agnas abraham B.

29. abi – melech $\epsilon\iota\mathfrak{d}$; abimelaech Π^{c}; abimelec Σ^{M}; abimalech B; abymelech Ω^{s}; abymalech Ω^{M}; habimelech Σ^{T} | quis Λ^{L} | bolunt O | septem] sex Ω^{M} | iste C $X\Sigma^{T}$; stae O* | quas] quis O.

30. ad ille CXO | agnos O | accipiens Φ^{V} | ut sit O | in *om.* Ψ^{B*} | ∼ mi(hi) in testimonium $\alpha\mathfrak{g}\rho\epsilon\iota\mathfrak{g}c$ | quoniam] quia $\Sigma^{o}BP*$ *cum Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | ego] *in ras.* Σ^{o2} | fodii $GXA\Theta^{A*}$; foedi Λ^{L*}.

31. uocatus es G†; uocatum est Λ^{L*} | ille] *in rasura* Φ^{V2} | ∼ ille locus Ψ^{B} | ber – sabee $\epsilon\iota\mathfrak{d}$; bersabeę $\Lambda^{L}\Sigma^{o}BM\Psi^{DM}$; bersabeae $\Pi^{c}\Phi^{V}OP\Psi^{F}$; bersabęę Σ^{M}; bersabe X; bersabae G^{c}; bessabee Ω^{M}; birsabeę Σ^{T}; uersabee C; uersabae G* | quia ibi] *in ras.* C^{2} | iurauerunt] Θ^{M*}; iurauit $C\Lambda\Pi\Sigma^{TO}ATM\Phi\Theta^{M2}\Psi^{DFM}\alpha\mathfrak{g}\rho\epsilon\iota\mathfrak{d}\mathfrak{g}c$; iurabit B.

32. et + ibi Σ^{o} | inierit Ω^{M}; ingerunt Ψ^{M} | foedus] Ψ^{B*D*}; fędus Π^{c}; f*e-

---

24. § dixitque O; ⟨dixitque GCAT | 25. ⟨et increpavit A | ⟨propter GA | ⟨quem G | 26. § respondit O; ⟨respondit GCAT | ⟨nescivi GAT | ⟨sed GA | 27. § tulit O; ⟨tulit GCAT | ⟨et boves G | ⟨et dedit G | ⟨percusseruntque GAT | 28. ⟨et statuit GAT | 29. § cui O; ⟨cui GCAT | ⟨quid GAT | ⟨quas G | 30. ⟨at ille GCAT | ⟨septem C | ⟨ut GA | ⟨quoniam G | ⟨puteum G | 31. ⟨idcirco GAT | ⟨quia A.

inierunt foedus pro Puteo iuramenti
33 surrexit autem Abimelech et Phicol princeps militiae eius
reversique sunt in terram Philistinorum
Abraham vero plantavit nemus in Bersabee
et invocavit ibi nomen Domini Dei aeterni
34 et fuit colonus terrae Philistinorum diebus multis.
XXII. 1 Quae postquam gesta sunt temptavit Deus Abraham et dixit ad eum
Abraham ille respondit adsum
2 ait ei tolle filium tuum unigenitum quem diligis Isaac
et vade in terram visionis atque offer eum ibi holocaustum

XXII. 1. ille respondit AO; et ille respondit G | 2. offer eum ibi GA; offeris ibi eum O.

Desunt Σ^{T} (*a* 22, 1, abraham et dixit) Θ^{H}.

dus B; fedus Λ^{H}X$\Pi^{D}\Sigma^{T}\Psi^{B2}D^{2}\Omega$a | pro puteo] propter puteum Ψ^{B}.

33. autem] itaque B | abi – melech elb; abimelaech Π^{C}; abimelec Σ^{M}; abimalech B; abymelech Ω^{S}; abymalech Ω^{M} | abimelech + rex Σ^{M}; + et ochozah Λ^{H} *cum LXX et ant. vers.* | et *om.* P* | phichol ΛBT$\Phi^{A}\Theta^{AMG}$re; phycol Ω^{S}; ficol ΣP$\Psi^{DM}\Omega^{J}$; fichol CΠAΦ^{RZGVP}OΨ^{F}; fychol Ω^{M} | militae Φ^{A}*; exercitus arelgc | reuersi sunt (que *om.*) T*Ψ^{M}; reuersique (sunt *om.*) Σ^{M} | philistinorum = AT*O $P^{2}\Psi^{F}$w; philisthinorum GΘ^{MG}; phylistinorum Θ^{A}*Ψ^{D}; phylisthinorum Θ^{A2}; palaestinorum Ω^{S}glgc; palaesthinorum r; palestinorum CΛX$\Pi\Sigma$BT^{2}M$\Phi\Psi^{BM}\Omega^{JM}$ae; phalestinorum P*. ¶ al palestinorum Θ^{M} | abraham] P*; abraam X$\Pi^{D}\Sigma^{M}P^{2}$ | uero] autem BΨ^{F} | plantabit XΣ^{T} | bersabee] C^{2} (*ult.* ▪ *in ras.*); ber – sabee elb; bersabeę Σ^{O}MΦ^{P}OΨ^{BFM}; bersabeae $\Pi^{C}\Phi^{V}$; bersabe G^{C}X; birsabeę Σ^{T}; uersabe G* | inuocabit XΣ^{T}BT*Φz† | ibi] sibi Ω^{M}; *om.* B | domini *om.* Ω^{SJ}ae.

34. ∿ terrae colonus Ψ^{F}* | philistinorum] Θ^{G}*; philisthinorum T$\Phi^{A}\Theta^{MG2}$; phylistinorum $\Phi^{Z}\Psi^{D}$; phylisthinorum Φ^{G} Θ^{A}; filistinorum XΣ^{M}; phistinorum A; palaestinorum Ω^{S}ggc; palestinorum Ω^{M}ae; palaesthinorum r; palęsthinorum I; palesthinorum Φ^{R}.

XXII. 1. quae postquam — ad eum abraham] *in ras.* Ψ^{B2} | temtauit $\Lambda^{L}\Theta^{G}$*; tentauit Σ^{M}grelbgc; temtabit XΣ^{T} | abraham] P*; abraam X$\Pi\Sigma^{M}$OP^{2} | abraham] P*; abraam X$\Pi^{D}\Sigma^{M}P^{2}$; habraam O | abra(h)am] *bis in* CΛXΣ^{OM}M$\Psi^{B2}\Omega^{SM2}$arelgc *cum LXX; Ambr. de Abr. 1, 8; Aug. de trin. 3, 11; Ps.-Prosp. de prom. et praed. Dei 17.* ¶ Heb. et ant. plures non habent nisi semel ▪ habraham » mod. bis habent *Iac.* | ille] at ille $\Lambda^{H}\Sigma^{M}\Psi^{B2}$grelgc *cum LXX;* et ille G $\Pi\Psi^{B}$*. *Cf. hebr.*

2. et ait $G^{C}\Lambda^{H}$ *cum hebr. et LXX* | ei] illi CΛBTM$\Theta^{AMG}\Psi^{BFM}\Omega$agrelgc; *om.* w | tuum unigenitum] *in ras.* Π^{D2} | unigenitum *om.* Π^{C} | isaach G; ysaac $\Lambda\Pi\Psi\Omega$a; yssac B; ysahac C^{2} (ha *in ras.*) | in terra Φ^{Z} | adque GCXO | offer eum ibi holocaustum = GΛ^{L}X$\Pi\Sigma^{M}$AT^{2}M$\Phi\Theta^{AM2}$P*w; offer eum ibi in (h)olocaustum Σ^{O}T*Θ^{G} (olochaustum) $P^{2}\Psi^{DFM}\Omega^{JM}$g *cum hebr. et LXX; Hier. quaest. hebr. in gen.*

---

32. ⟨et inierunt G | 33. ¶ surrexit *Div. sine num.* O; ⟨surrexit GAT | ⟨princeps G | ⟨reversique GA | § abraham O; ⟨abraham GCAT | ⟨et invocavit GA | 34. ⟨et fuit GA.

XXII. 1. ¶ Quae XVI. Θ^{A2M2G2}; XXII. Ω^{SJ}; XXIIII. GB; XXVI. Σ^{M}; XXVII. C^{2}XΣ^{TO}; XLII. ΛTM$\Phi^{AZGP}P^{2}\Omega^{M}$; XLIII. Φ^{R}(*sic*)^{V}; *Div. sine num.* P*Ψ; ⟨quae CA | ¶ temptavit *Div. sine num.* O; ⟨temptavit GAC | ⟨et dixit G | ⟨abraham GCAT | ⟨ille GC | ⟨adsum T | 2. ⟨ait GCAT | ⟨tolle CT | ⟨et vade GA | ⟨offer G.

super unum montium quem monstravero tibi
3 igitur Abraham de nocte consurgens stravit asinum suum
ducens secum duos iuvenes et Isaac filium suum
cumque concidisset ligna in holocaustum
abiit ad locum quem praeceperat ei Deus
4 die autem tertio elevatis oculis vidit locum procul
5 dixitque ad pueros suos
expectate hic cum asino ego et puer illuc usque properantes
postquam adoraverimus revertemur ad vos
6 tulit quoque ligna holocausti et imposuit super Isaac filium suum
ipse vero portabat in manibus ignem et gladium
cumque duo pergerent simul
7 dixit Isaac patri suo pater mi
at ille respondit quid vis fili
ecce inquit ignis et ligna ubi est victima holocausti
8 dixit Abraham Deus providebit sibi victimam holocausti fili mi
pergebant ergo pariter

---

5. asino GAO^2; asina G^{c}O* | 7. fili GO; filii A | 8. dixit abraham GA; dixit autem abraham O.

Desunt Σ^T (*usque ad v.* 3, ligna in holo|caustum) Θ^H.

ad loc.; Aug. loc. cit.; offer eum ibi mihi in holoc. Λ^H; offer ibi eum holocaustum Θ^{M*}; offer ibi eum in holoc. Ψ^B; offeris ibi eum holoc. O; offer eum mihi holoc. B; offers eum michi olocaustum C; ibi offeres (offer Ω^s) eum in holocaustum (olocaustum α) Ω^s αϱεἰȝc. ¶ Ant. « offer eum ibi holocaustum »... alii « in holocaustum » *Guill.* | montem O.

3. abraham] P*; abraam X$\Pi^D\Sigma^M P^2$; abrham O† ; *om.* Ω^M | strabit X | ducens] dicens O† | isaach G; ysaac $\Lambda\Pi B\Psi\Omega$α; ysahac C^2 (ha *in ras.*) | cumque] P^2 (*pr.* u *in ras.*) | abiit] *in ras.* Σ^O | ei] illi C | deus] dominus Σ^T.

4. leuatis $\Phi^{RAZGV}\Psi^{DM}$; le**uatis T | oculis + sursum Λ^H.

5. asino] G*; asina G^{c}O* *cum Ambr. de Abr. 1, 8* | ego + autem Pɾeſȝ | puer + ibimus G^c *in marg.* | illuc] illic Ω^{s*} | usque *om.* G | post (quam *om.*) O | postquam + autem X | reuertimur Λ^{L*}; reuertamur Φ^Z; reuerteremur M*(?) | ad* Ω^J.

6. tullit O | posuit C* | isaach G; isahac Σ^T; ysaac ΛXΠB$\Psi\Omega$α; ysahac C^2 (ha *in ras.*) | uero *om.* Σ^{O*} | manibus + suis $\Pi^{D2}T^2M\Phi^{RZGVP}\Theta^M\Psi^{B2F}$. *Cf. hebr.* | duo *om.* Θ^{M*} | ∼ pergerent duo $\Lambda\Theta^G$.

7. isaach G; ysaac ΛXΠB$\Psi\Omega$α; ysahac CΣ^T | at] ad CXO; et B | respondit + audio Φ^A | filii $\Lambda^{L*}A\Psi^M$ | fili + mi CX Σ^{O*M}B *cum hebr.;* + et ille Λ^H | ecce inquid] G^c (ecce in *ras.*).

8. dixit + autem O αϱεἰȝc. *Cf. hebr. et LXX* | abraham] P*; abraam C$\Pi^D\Sigma^M$ P^2; habraam X | prouidet O* | ∼ sibi prouidebit X | uictima B | hocausti G† ; holocaustum O*; *om.* Ψ^{B*} | filii A | fili mi *om.* Ω^{M*} | ergo] uero Φ^A.

⟨super A | 3. § igitur O; ⟨igitur GCAT | ⟨stravit G | ⟨ducens A | ⟨et isaac G | § cumque O; ⟨cumque GCAT | ⟨abiit GA | 4. § die O; ⟨die GCAT | ⟨elevatis G | 5. ⟨dixitque GAT | ⟨expectate CA | ⟨ego G | ⟨postquam G | 6. ⟨tulit GCAT | ⟨et imposuit G | ⟨filium G | ⟨ipse GAT | ⟨et gladium G | § cumque O; ⟨cumque GCAT | 7. ⟨dixit GA | ⟨pater GT | ⟨at GAT | ⟨quid CT | ⟨ecce GCAT | 8. § dixit O; ⟨dixit GCAT | ⟨deus CT | § pergebant O; ⟨pergebant GCAT.

9 veneruntque ad locum quem ostenderat ei Deus
in quo aedificavit altare et desuper ligna composuit
cumque conligasset Isaac filium suum
posuit eum in altari super struem lignorum
10 extenditque manum et arripuit gladium ut immolaret filium suum
11 et ecce angelus Domini de caelo clamavit dicens
Abraham Abraham
qui respondit adsum
12 dixitque ei non extendas manum tuam super puerum neque facias illi quicquam
nunc cognovi quod timeas Dominum et non peperceris filio tuo unigenito propter me
13 levavit Abraham oculos viditque post tergum arietem inter vepres haerentem cornibus
quem adsumens obtulit holocaustum pro filio

---

9. in altari AO; in altare G | 10. filium suum GO; filium (suum *om.*) A | 12. illi GO[1] *cum ceteris;* ei A (*qui supra* ei *omisit*) O† | 13. post tergum GA; postergum O | cornibus GA; cornibus suis O | filio GA; filio suo O.

Deest Θ[H].

9. et uenerunt (que *om.*) Ω[S] ɑgreſȝc | ostenderit Ψ[D] | hędificabit B | altarę O | conpossuit Σ[T]O | conligasset] alligasset Σ[OM] eſȝc | isaach G; isahac Σ[T]; ysaac ΛΠ BΨΩɑ; ysahac C | eum *om.* Σ[M] | in altare GΛ[L]Σ[M]TΦ[G]Ψ[B]*Ω[M] ɑgreſȝc | altari * Θ[M] | altari super] Ψ[F2] (ri super *in ras.*) | struem lignorum] *in ras.* Θ[M2] | strue G†; strugem Ω[M].

10. manum] lignum Ω[M]* | adripuit G | immolaret filium] *in ras.* G[c] | suum *om.* CΛXΠΣAT*Φ[G]PΨ[BD].

11. ecce (et *om.*) C*X | clamabit XB | ∼ clamauit de caelo P* | abraham abraham] P*; abraam abraam XΠΣ[M]P[2].

12. dixitquei O† | ei *om.* A | extendes Φ[P]Ψ[DM] | facies Φ[A]Θ[G]*PΨ[B]*. ¶ « nec facies » iuxta antiquiores: vel « facias » secundum alios *Guill.* | illi] ei AO†Ω[S] | quiquam G* | nunc] num Φ[A]† | times c | deum ΛΠΣ[TO]TMΦΘ[AMG]PΨ[BDM]Ω grꝛc *cum LXX; Cypr. testim. 2, 5 et 3, 20; Hilar. de trin. 9, 64; Aug. de trin. 3, 11; in ps. 36 (init.); de civ. Dei 16, 32* | peperceris] C[2] (eri *in ras.*); pepercires P*; pepercisti Π[D]XΣ[M]BΘ[AM*G]ΨΩ ɑreſȝc *cum hebr. et LXX; Ambr. de Abr. 1, 8; Aug. de trin. et de civ. Dei loc. cit.* | ∼ unigenito filio tuo ɑgreſv̄ȝc.

13. leuabit CΣ[T]B; lebabit X | leua(u)it + quę Σ[TO*M] | abraam XΠ[D]Σ[M] | oculos + suos G[1] (*int. lin. et dein eras.*) T*MΩ[S] ɑgreſȝc *cum hebr.; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.; Aug. de trin. loc. cit.* (respiciens oculis suis) | postergum Λ[H]XΠ[C]Σ[TM] BTΦ[V]OΘ[M*G*]P*Ψ | arietem] Λ[L2] (rie *in ras.*) | uepr*es Θ[G]; ueperes Λ[L]; uipres Φ[R] | ęrentem Θ[G]* | cornibus + suis CX Σ[O]BOΘ[AMG2]P* *cum hebr.; Hier. loc. cit.; Aug. loc. cit.* | quem] *in ras.* P[2] | obtullit O | holocausta Ω[M] | filio + suo OΘ[AM*G2] *cum hebr. et LXX; Aug. loc. cit.*

---

9. ⟨veneruntque GCAT | ⟨in quo GA | ⟨et desuper G | § cumque O; ⟨cumque GCAT | ⟨posuit GA | 10. ⟨extenditque GCAT | ⟨et arripuit G | 11. § et ecce O; ⟨et ecce GA | ⟨de caelo G | ⟨abraham GAT | ⟨qui AT | 12. ⟨dixitque GAT | ⟨non T | ⟨neque G | § nunc O; ⟨nunc GAT | ⟨et non G | 13. § levavit O; ⟨levavit GCAT | ⟨viditque T | ⟨quem GAT.

14 appellavitque nomen loci illius Dominus videt
unde usque hodie dicitur in monte Dominus videbit.
15 Vocavit autem angelus Domini Abraham secundo de caelo dicens
16 per memetipsum iuravi dicit Dominus
quia fecisti rem hanc et non pepercisti filio tuo unigenito
17 benedicam tibi et multiplicabo semen tuum sicut stellas caeli et velut harenam quae est in litore maris
possidebit semen tuum portas inimicorum suorum
18 et benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae
quia oboedisti voci meae
19 reversus est Abraham ad pueros suos
abieruntque Bersabee simul et habitavit ibi.
20 His itaque gestis nuntiatum est Abraham quod Melcha quoque genuisset filios Nahor fratri suo
21 Hus primogenitum et Buz fratrem eius

---

14. in monte GA; in montem O | 17. harenam GA; arena O | possideuit A; possedeuit O.

Desunt Σ^{T} (*a v.* 17, portas) Θ^{HG} (*passim a v.* 16).

14. appellabitque X | deus uidet B | uidebit ɾ | unde — uidebit *om.* B* | usque] nuncusque P*; *om.* G† | dicetur C | in montem $B^{2}OP^{*}$ | in monte + hoc Σ^{O*} | uideuit $\Sigma^{T}O$; uidebitur X; uidet Ω^{M*}.

15. uocabit X | angelus domini] dominus Σ^{T} | abraham] P*; abraam $X\Pi\ \Sigma^{M}\dot{P}^{2}$.

16. metipsum Ψ^{M*}; memedipsum X $\Sigma^{T}O$; memedipso C | ∼ hanc rem agreſsc | unigenitus Λ^{L} | unigenito + propter me $\Lambda X\Psi^{B}\Omega^{SJ}$aeſsc *cum LXX; Ambr. de Abr. 1, 8; Aug. de trin. 3, 11; de civ. Dei 16, 32; loc. in gen. 59.* ¶ Antiqui hic secundo non subiungunt « propter me »: quia forte satis dictum est *Guill.*

17. sicuti C | stella B* | caeli *om.* A | et *om.* O | uelut] sicut P | arenam Θ^{G*}; harena $C\Psi^{DM}$; arena $X\Sigma^{M}O\Theta^{A}\Psi^{B}$ | possideuit CA; possedeuit O; possedebit T*.

18. semini $CBT^{*}\Theta^{G*}P^{*}$ | gentes] tribus C. *Cf. 28, 14 etc.* | terrae *om.* Θ^{G*} | uoci *om.* B.

19. abraham] P*; abraam $\Pi^{D}\Sigma^{M}OP^{2}$; habraam X | puerosuos Φ^{G} | ber – sabee eſb; bersabeę $\Phi^{P}\Psi^{DFM}$; bersabeae $\Lambda^{L}\Pi^{C}\ \Sigma^{O}\Phi^{V}O\Theta^{G*}P^{2}$; bersabaeae Σ^{M}; bersabae G; bersabe CBP*; birsabe X | hauitauit G*O^{2}; hauitauim O*; habitabit G^{C}X; habitaberunt B.

20. hiis Ω^{SJ}a; is Ψ^{M} | itaque] G^{C} (que *in ras.*); ita $\Lambda\Pi\Sigma^{OM}TM\Phi P\Psi\Omega^{M}$gwc | nuntiatum (est *om.*) Ψ^{B*} | abraham] P*; abraam $X\Pi^{D}\Sigma^{M}P^{2}$; abrahae reſsc | melca Σ^{M} | nahor = $GC\Lambda^{L}X\Pi\Sigma^{M}BAT\Phi^{V}\Theta^{AMG}$; nachor $\Lambda^{H}\Sigma^{O}M\Phi^{RAZGP}OP\Psi\Omega$agreſbsc.

21. hus] us Λ^{L}; huius G*; hur O; *om.* P† | primogenitus C | buz] C^{2} (z *in ras.*) | fratre Ψ^{M} | eius] suum Ψ^{B*} | eius + et Ω^{S}agreſsc *cum hebr. et LXX; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | camuhel = $G\Lambda ATM\Phi^{RAZVP}O\Theta^{MG*}\Psi^{D}\Omega^{J}$; camuel Θ^{G2}

---

14. ⟨appellavitque GAT | ⟨unde GA | 15. ¶ vocavit *Div. sine num.* O; ⟨vocavit GC AT | ⟨abraham G | 16. ⟨per GAT | ⟨quia GA | 17. § benedicam O; ⟨benedicam GA | ⟨et velut G | ⟨possidebit GAT | 18. ⟨et benedicentur A | ⟨quia GA | 19. ¶ reversus *Div. sine num.* O; ⟨reversus GCAT | ⟨abieruntque GA | ⟨et habitavit G | 20. ¶ his XVII. Θ^{A2}; XXVIII. A; *Div. sine num.* Ψ^{BDF}; ⟨his GCT | 21. ⟨hus A.

Camuhel patrem Syrorum [22] et Chased et Azau
Pheldas quoque et Iedlaph [23] ac Bathuel de quo nata est Rebecca
octo istos genuit Melcha Nahor fratri Abraham
[24] concubina vero illius nomine Roma peperit Tabee et Gaom et Thaas et Maacha.

XXIII. [1] Vixit autem Sarra centum viginti septem annis
[2] et mortua est in civitate Arbee quae est Hebron in terra Chanaan
venitque Abraham ut plangeret et fleret eam
[3] cumque surrexisset ab officio funeris
locutus est ad filios Heth dicens

---

23. batuel GA; batuhel O. *Sed cf. 24, 15 etc.* | fratri AO; fratris G.
XXIII. 1. uiginti septem ΛΠTM; uiginti et septe(m) CA.

Desunt G (*a* 23, 1, uixit) $\Sigma^{T}\Theta^{HG}$ (*passim*).

Ω^{S}relϑgc; camuęl X; chamuhel ΠΒΦ$^{G}\Theta^{A}$ PΨ^{B2}M; chamuel $\Sigma^{OM}\Psi^{F}\Omega^{M}$ag; chamul Ψ^{B*}; chanuel C | (c)amu(h)el + que Λ^{H} Ω^{J}; + quoque Ψ^{BDF} | patrem] pater est Ω^{M} | syrorum] Ψ^{B*}; sirorum $\Lambda^{H}\Sigma^{OM}\Phi^{P}$O; syriorum $\Psi^{B2\,DM}$.

22. et G^{c} (*rescr. in ras.*) | chased = G$\Lambda^{H}\Pi^{D}$ATO$^{2}\Psi^{B}$g; chaseth Π^{c}P; chase B; cased CΣ^{O}MΦ^{RAZGP}O*$\Theta^{M2}\Psi^{DFM}\Omega$arelϑgc; casedh Θ^{AM*G}; caset X; cahsed $\Lambda^{L}\Sigma^{M}$; ased Φ^{V} | hazau C^{2} (*in ras.*) Ψ^{B}; a*zau P; zeu T | phedas B*P*; phelidas M*; feldas Ψ^{F}; peldas X | iedlaph = GCΛ $\Pi^{c\,2D}$BAM$^{2}\Phi^{RAZGV}$O$\Theta^{AMG}\Omega$grelϑgc; iedlahp Φ^{P}; iedhlaph M*; iethlaph Ψ^{DFM}; iedlath Π^{c}*; yelath a; gellaph Σ^{OM}; gella*h X; gethlath Ψ^{B}; iedlaph*** T | iedlafac batuhel P*; iedlafac et batuhel P^{2}.

23. ac] et T$\Theta^{G}\Omega^{S}$ag | (iedlaf) ac + et P^{2} (*cf. vers. praec.*) | bathuel = Π^{D}MΦ^{RAZV} $\Psi^{B}\Omega^{S}$grelϑgc; bathuhel $\Pi^{c}\Phi^{G}\Theta^{A}$; batuel G$\Lambda^{H}\Sigma^{OM}A\Phi^{P}\dagger\Theta^{G}\Omega^{JM}$; batuhel CXBT$\Phi^{P1}$ OΘ^{M}PΨ^{DFM}a; betuhel Λ^{L} | quo] Ψ^{F2} (o *in ras.*); qua $\Pi^{c}\dagger$ | natus est C | rebecca] *in ras.* Π^{c2}; re*beccha C; rebecha Λ^{L}; reueccha O | istos *om.* C* | genuit] *in ras.* X^{2} | nachor $\Lambda^{H}\Sigma^{O}$TMΦ^{RAZGP}OP$\Psi\Omega$ agrelϑgc | fratris G*Ψ^{B*F*} | abraham] P*; abraam $\Pi^{D}\Sigma^{M}$P^{2}; habraam X^{2} (hab. *in ras.*); abrahae relgc.

24. concuuina O | uero] uiro Φ^{R}; *om.* Ω^{M} | illius] eius B | ruma XΣ^{OM}; soma C | tabee = C$\Lambda\Pi^{D}$ATΨ^{B}relϑgc; tabeę X; tabee* Φ^{P}; tabeae G$\Pi^{c}\Sigma^{O}$*OP; tabęę Σ^{M}; thabee BM$\Phi^{RAZGV}\Theta^{AM2}$ (*alt. e in ras.*) $\Theta^{G}\Psi^{D}\Omega$ag; thabeę Ψ^{FM} | gaom = GΛXΣ^{M}TOΘ^{AM}Pg; gahom C; gaon $\Pi\Sigma^{O}$ BAM$\Phi\Psi\Omega$a; gaham relϑgc | et *om.* C* | thaas = C$\Lambda\Pi\Sigma^{OM}$BATM$\Phi^{RAZGP}\Theta^{AM}$P$\Psi^{B2\,M}$ Ω^{SJM2}agre; taas GO; tahas Θ^{G}lϑgc; thaa Ψ^{B*D}; thaal Ψ^{F}; thoas Ω^{M*}; chaas X; haas Φ^{V} | maaca B; macha Σ^{O}*; amaacha Φ^{Z}; moacha Ω^{M*}; miacha O.

XXIII. 1. sarra] T^{2} (*pr.* r *in ras.*) Θ^{G}*P*; sara $\Pi^{c}\Sigma^{M}$A$\Phi^{A2P}\Theta^{MG2}$P$^{2}\Psi^{B}$*Ω^{SJ} agrelϑgc; saraa $\Pi^{D}\Phi^{RA*ZGV}\Psi^{B2\,DFM}$ | uiginti *om.* Φ^{Z} | uiginti septem *om.* O | uiginti + et CBA$\Theta^{AM}\Psi^{B2}$w | septe C | annis] Ψ^{B*}; annos Ψ^{B2}.

2. arbee = $\Lambda^{H}\Pi^{D}$BAT$\Phi\Theta^{M}\Psi^{B}\Omega$ag relϑgc; arbe X$\Sigma^{OM}$; arbeae C$\Pi^{c}MOP\Psi^{F}$; arbeę Ψ^{DM}; bersabeae Θ^{G*}; bersabeę Λ^{L}; arbee bersabee Θ^{A} | est + in Σ^{OM} | hebron] P*; ebron $\Sigma^{O}\Phi^{V}\Psi^{BM}$; efron Σ^{M}; chebron P^{2}; *om.* Φ^{G} | in terram O | canaan X; canaam Σ^{M} | uenitque] Σ^{O2} (que *in ras.*) | abraham] P*; abraam X$\Pi^{D}\Sigma^{M}$P^{2}.

3. ab offio $\Theta^{G}\dagger$ | heth] C^{2} (*pr.* h *in ras.*) P*; haeth Ψ^{M}; het Σ^{M}B; eth Λ^{L2} Θ^{AM*G*}P$^{2}\Psi^{BDF}$; seth Λ^{L*}.

⟨camuhel GA | 22. ⟨pheldas GAT | 23. ⟨ac G | ⟨octo A | 24. ⟨concubina GAT.
XXIII. 1. ¶ Vixit XVII. Θ^{M2}; XXIII. Ω^{SJ}; XLIII. ΛTMΦ^{RAZGP}P$^{2}\Omega^{M}$; XLIIII. Φ^{V}; XLV. Π^{D}; *Div. sine num.* OΨ; ⟨vixit CA | 2. ⟨et mortua A | § venitque O; ⟨venitque AT | 3. ⟨cumque CAT | § locutus est O; ⟨locutus est A.

4 advena sum et peregrinus ápud vos
date mihi ius sepulchri vobiscum ut sepeliam mortuum meum
5 responderuntque filii Heth
6 audi nos domine princeps Dei es apud nos
in electis sepulchris nostris sepeli mortuum tuum
nullusque prohibere te poterit quin in monumento eius sepelias mortuum tuum
7 surrexit Abraham et adoravit populum terrae
filios videlicet Heth
8 dixitque ad eos
si placet animae vestrae ut sepeliam mortuum meum
audite me et intercedite apud Ephron filium Soor
9 ut det mihi speluncam duplicem quam habet in extrema parte agri sui
pecunia digna tradat mihi eam coram vobis in possessionem sepulchri
10 habitabat autem Ephron in medio filiorum Heth
responditque ad Abraham cunctis audientibus qui ingredie-

---

6. quin in ΛΠA; qui in O | 8. intercedite apud CΛ^{L}ΠA; intercedite pro me apud O | 10. responditque ad CΠ^{c}TA; responditque ephron ad O.

Desunt GΣ^{T}B (*a v.* 5, responderunt) Θ^{HG} (*passim usque ad v.* 8).

4. nobiscum B | ut] et CXΦ^{V} *cum hebr. et LXX; Tert. de res. carnis 18; Aug. loc. in gen. 74.*

5. responderunt (que *om.*) Σ^{OM}Bεἰʂc | fili Φ^{P} | heth] C^{2} (*pr.* h *in ras.*) P*; het Σ^{M}TΦ^{Zt}; eth Λ^{L}Θ^{AM*}P^{2}Ψ | heth + dicentes Ω^{SJ}ɑɾεἰʂc. *Cf. hebr. et LXX; Aug. c. Maximin. 2, 3.*

6. dn̄e CPΨΩ^{M} | princeps domini Λ^{H} | sepelli C; sepelle O | tuum *om.* X | nullosque Ψ^{F} | te *om.* T*Ψ^{B*} | ∼ te pro(h)ibere Σ^{M}Θ^{AMG}Ω^{SM}ɑɾεἰʂc | pot*erit Θ^{G} | quin in] qui in C*OP*Ψ^{B*M*} | monumentis Φ^{A} | eius *om.* Φ^{A} | sepellias C; sepellies O; sepeli Σ^{M}Θ^{Gt} | tuum *om.* M*.

7. surrexit + que Ω^{S} | abraham] P*; abraam XΠ^{D}Σ^{M}P^{2} | adorabit Λ^{L}X | populo Φ^{A*} | filius P* | ∼ uidelicet filios Ψ^{B} | heth] C^{2} (*pr.* h *in ras.*) P*; het Π^{c}Σ^{M}T Ψ^{F}; eth Λ^{L}Θ^{AM*G*}P^{2}Ψ^{BD}.

8. dixit (que *om.*) O | sepelliam CO | meum *om.* Σ^{O*} | udite O | me *om.* Ψ^{F*} | intercidite M* | intercedite + pro me Λ^{H}BOΘ^{AM*G2}P^{2}ΨΩɑɾεἰʋʂc *cum hebr. et LXX* | aephron Π^{c}; hephron TP; ephon O*; effron Λ^{H}Ω^{M}; efron Λ^{L}XΣ^{OM}Ω^{J}; hefron C; hepron A* | soor = Λ^{L}ΠΣ^{OM}AT MΦ^{RAZGP}OΘ^{AM}PΨ^{B2DM}; sohor C; sohar Θ^{G2} *in ras.;* seor Λ^{H}XΦ^{V}Ψ^{B*F}Ωɑɾεἰʋʂc.

9. extremam partem C | agri] ari A* | sui] suis Φ^{Z*}; sup Φ^{V2}; sub Φ^{V3}; *om.* Φ^{V*} | pecunia] *in ras.* Φ^{V2} | pecuniam dignam O | mihiam Φ^{Z*} | ∼ eam mi(h)i Ω^{S}ɑɾεἰʂc | in possionem Λ^{L} | sepulchri *om.* C*.

10. habitauit O | autem *om.* Λ^{L*} | efron Λ^{L}XΣ^{OM}; effron Λ^{H}; hefron C | heth] C^{2} (*pr.* h *in ras.*); het Σ^{M}; eth Λ^{L} Θ^{AG*}Ψ | responditque + ephron Λ^{L}Π^{D2} M^{2}Φ^{P}OΘ^{AM}Ψ^{F}Ωɑɾεἰʂc; + effron Λ^{H}; + ephron etheus P^{2}g; + ephron hettheus Θ^{G2} *in ras.;* + ephron hethaeus ɾ *cum hebr. et LXX* | ad abraham] *in ras.* Φ^{P2} | ad *om.* C*Σ^{OM}Φ^{AGV} | abraham] P*; abraam

---

4. ⟨advena AT | § date O; ⟨date A | 5. § responderuntque O; ⟨responderuntque CAT | 6. ⟨audi AT | ⟨apud T | ⟨in electis A | ⟨nullusque AT | 7. ⟨surrexit CAT | ⟨filios A | 8. ⟨dixitque AT | ⟨si AT | ⟨audite A | 9. ⟨ut A | ⟨pecunia AT | § dignam O* | 10. ⟨habitabat AT | § responditque O; ⟨responditque CAT.

bantur portam civitatis illius dicens
11 nequaquam ita fiat domine mi sed magis ausculta quod loquor
agrum trado tibi et speluncam quae in eo est praesentibus filiis populi mei
sepeli mortuum tuum
12 adoravit Abraham coram populo terrae
13 et locutus est ad Ephron circumstante plebe
quaeso ut audias me
dabo pecuniam pro agro
suscipe eam et sic sepeliam mortuum meum in eo
14 respondit Ephron 15 domine mi audi
terram quam postulas quadringentis argenti siclis valet
istud est pretium inter me et te
sed quantum est hoc sepeli mortuum tuum
16 quod cum audisset Abraham appendit pecuniam quam Ephron

---

11. fiat CΛA; fiet O | loquor CΛO; loquar A | trado CΛA; tradam O | 12. coram populo CΛA; coram domino et populo O | 15. terram CΠAO; terra ΛTM.

Desunt GΣᵀBΘᴹ.

ΠᴰP²; habraam X; abrae Σᴹ | audientibus] C² (audi *in ras. et int. lin.*) | egrediebantur P*Ψᴮ | portam ciu. illius dicens] *in ras.* Θᴬ¹ | porta ΦᴿO; portas P | ciuitatis] Φᶻ² (s *in ras.*) | illius] Θᴹ² (ill *in ras.*); eius Ψᴮ.

11. fiat] Θᴹ*; fiad Πᶜ; fiet ΣᵒΦᴿᴬᴳⱽᴾ OΘᴹ²ΨᴮΩˢᴹαgrel | dn̄e Ωᴹα | sed] et Ψᴮ*Ωᴶ | sed + tu Ωˢαrelȝc | asculta Ωˢᴹ | quod] quae Ωˢ | loquor] P* locor C; loquar AP²ꝟ* | tradam OΨᴰᴹ | ∼ est in eo ΨᶠΩˢ | filius Φᴾ*; *om.* T* | sepelli CO²; sepelle O* | tuum *om.* Φⱽ.

12. adorabit XA | abraham] P*; abraam XΠᴰΣᴹP²; habraham CΨᴹ | quoram C | coram + domino et OΘᴬᴹ*P² Ωˢαe. ¶ ij coram populo terrae Θᴹ *sub ras.* | terra T*.

13. ad] *in ras.* Θᴹ² | efron XΣᵒᴹ Ψᴮ; effron Λᴴ; hefron C; ephon P*; hepron A* | circumstanti T*M*Φᴿᴬᶻᴳⱽᴾ* Θᴹ P*Ψᴹ; circonstanti Ωˢ | plebe + eius ΛᴴΩˢαrelȝ | ut] *in ras.* Θᴳ²; *om.* ꝟ | dabo] *in ras.* M¹; dauo O | dabo + tibi A | pecuniam] *in ras.* T¹; peccuniam Λᴴ Σᵒ*; pecunam Ψᴹ; pecunia X | eam] a me X (a *in ras.*) | sepelliam CO | in eo] in agro Ωˢαelȝ.

14. respondit + que ΣᵒΩˢαgrelȝc *cum hebr. et LXX* | efron ΣᵒᴹΨᴮ; effron Λᴴ; hephron Φᴿ; hefron C; ephon O*.

15. dn̄e OΨᴮᶠᴹΩᴹα | audi + me ΛᴴΩˢαrelȝc *cum hebr.* | terram] Θᴬ*ᴹ* Ψᴮ*; terra ΛΣᵒTMΦΘᴬ²ᴹ²PΨᴮ²ᴰᶠᴹΩαg relⱱȝc | postolas M*; postulans O | quadringentis] Θᴬ*P² *in ras.;* quadringintis M*; quadringenti Πᶜ*Φᶻ*Ψᶠ*; quadringentos ΛᴴΘᴬ²ᴳΩˢᴶαgrelȝ | argenti] argenteis Ψᴮ*; hargenteis C; *om.* Πᶜ | siclis] Θᴬ*; syclis X; sicli Πᶜ*; siclus Φᴬ*; siclos ΛᴴΘᴬ²ᴳΩˢᴶαgrelȝ | ∼ sicl(i)s argenti ΛᴴT²Ωˢαgrelⱱȝc. ¶ ał ā ccccctis siclis argenti et probati Θᴹ | istud] *in ras.* Σᵒ² Θᴬ² (s *in ras.*) | pretium] (e *in ras.*) Φᴾ²; praetium ΛᴸAΦᴬΘᴳ*; prętium OΘᴳ*; precium ΛᴴΣᵒΩˢᴶα; praecium TΩᴹ | sepelli CO.

16. abraham] P*; abraam ΠᴰΣᴹP²;

---

11. § nequaquam O; ⟨nequaquam AT | ⟨agrum A | ⟨sepeli A | 12. ¶ adoravit *Div. sine num.* O; ⟨adoravit CAT | 13. ⟨et locutus est A | quaeso CAT | ⟨dabo AT | ⟨suscipe A | 14. § respondit O; ⟨respondit CAT | 15. ⟨domine CT | ⟨terram AT | ⟨istud A | § sed O; ⟨sed AT | 16. ⟨quod CAT.

postulaverat audientibus filiis Heth
quadringentos siclos argenti et probati monetae publicae
[17] confirmatusque est ager quondam Ephronis in quo erat spelunca duplex respiciens Mambre
tam ipse quam spelunca et omnes arbores eius in cunctis terminis per circuitum [18] Abrahae in possessionem
videntibus filiis Heth et cunctis qui intrabant portam civitatis illius
[19] atque ita sepelivit Abraham Sarram uxorem suam in spelunca agri duplici
† quae † respiciebat Mambre haec est Hebron in terra Chanaan
[20] et confirmatus est ager et antrum quod erat in eo Abrahae in possessionem monumenti a filiis Heth.

---

16. probati ΠA*O; probatae CΛA^{2} | 19. in spelunca CΠA; in speluncam ΛO | qui CΛATO *errante archetypo;* quae ΠM.

Desunt GΣ^{T}BΘ^{H}.

habraham C; habraam X | efron Σ^{OM}Ψ^{B}; effron Λ^{H}; hefron C | postularat Λ^{L*}; postolauerat M*P* | heth] C^{2} (*pr.* h *in ras.*); het Σ^{M}T; eth Λ^{L*}Θ^{AG*}Ψ | quadringentos] *in ras.* Ω^{M2}; quadringintos M*; quadrigentos Ψ^{M}; quadringentis Φ^{A*v} Θ^{G}† | syclos XΩ^{S}; siclis Φ^{A*v} | ∼ argenti siclos Λ^{H} | et] etet P*; *om.* C^{2}Λ^{L2}Π^{D}Σ^{OM} Ψ^{BD}Ω^{M}ɑrɛlʋʒc *cum hebr. et LXX* | probati] A*Φ^{A*}Θ^{M*G*}; probat(a)e CΛXΣ^{OM}A^{2} Φ^{A2}Θ^{AM2G2}PΩɑgrɛlʋʒc. ¶ Antiqui « argenti et probati monetae publicae » ... Hebr. habet « argenti transeuntis ad negotiatorem » id est currentis apud negotiatores: unde antiqui bene habent « probati » ... « et » id est « etiam » *Guill.* | probat(i) + et Ψ^{B}Ω^{M} | monitae Θ^{M*}; monite Ψ^{M} | monetae + hac X | publicae] Φ^{v2} (icae *in ras.*) | ∼ publice monete Ω^{M}.

17. est *om.* Σ^{O}T* | agger C | efronis Σ^{OM}Ψ^{B}; effronis Λ^{H}; hefronis C | speluncha Σ^{O}; spelonca O* | mambrę Ψ^{DF}; mambrae CΣ^{O}Φ^{RAGVP}OΘ^{G*}; mamre Λ^{L}Θ^{A}; *om.* Σ^{M} | spelunca *om.* Ω^{M} | terminis + eius Ω^{S}ɑrɛlʒc *cum hebr. et LXX.*

18. abrahae] P*; abrahe Λ^{H}Π^{D}Ωɑ; abraae P^{2}; abrae Σ^{M}; habrae CX | possessionem O | uidentibus ******* (cunctis?) Φ^{G} | heth] C^{2} (*pr.* h *in ras.*); het Σ^{M}T; eth Λ^{L}Θ^{AG*}Ψ | cuncti Σ^{O*} | intrabunt Ψ^{M} | intrabant + in Σ^{M}; + per Ψ^{M}.

19. adque CXO | sepiliuit Θ^{A*} | abraham] P*; abraam Π^{D}Σ^{M}P^{2}; habraam X | sarram T^{2}(*pr.* r *in ras.*)Θ^{G*}P*; saram Π^{c} AΦ^{A2P2}Θ^{MG2}P^{2}Ψ^{BM}Ω^{SJ}ɑgrɛlʋʒc; saraam Π^{D}Φ^{RA*ZGVP*}Ψ^{F}; sara Ψ^{D}; sarra O | ∼ uxorem suam saram Ω^{S} | speluncam ΛO | agri *om.* X | duplicis Θ^{A2}(is *in ras.*)^{M*G} P^{2}Ψ^{DM}; dupli Π^{c*}; duplice CΣ^{O}P*; dupplicem ΛΣ^{M} | qui = CΛΣ^{O}ATΦ^{RAZGV}O Θ^{AMG}PΨ^{B2FM}Ω^{SJ}ɑw; quae Π^{c}Σ^{M}MΦ^{P}Ψ^{D*} Ω^{M}grɛlʒc; que XΠ^{D}Ψ^{B*D2} | respicit Σ^{M} | mambrę Ψ^{DF}; mambrae CΠ^{c}Σ^{O}Φ^{AGVP}O Θ^{G*}; mamre Λ^{L}Σ^{M}AΘ^{A*} | haec] Ψ^{D*}; hec CΛ^{H}XΨ^{D2}Ω^{JM}; hoc ɑ | est + in Ψ^{B2} | hebron] Θ^{A*}; ebron Λ^{L}ΠΣ^{OM}Φ^{AP}O† Θ^{M*G*}Ψ^{BFM}Ω^{JM}ɑ; ephron Θ^{A2} | canaan XΣ^{M}.

20. agger C | in eo **** P | abrahae] P*; abrahe Λ^{H}Π^{D}Ωɑ; abraham O; abraae P^{2}; abrae CXΣ^{M}; habrahe Ψ^{M} | possessione Σ^{M}M*; possionem Π^{c} | a] ad Λ^{H*} | filiis] *in ras.* Λ^{L1} | heth] C^{2} (*pr.* h *in ras.*); het Σ^{M}T; eth Λ^{L}Π^{c}Θ^{AG*}Ψ.

〈quadringentos A | 17. 〈confirmatusque CAT | § respiciens O | 〈tam A | 〈in cunctis T | 18. 〈videntibus A | 19. § atque O; 〈atque AT | 〈qui A | § haec O | 20. 〈et confirmatus est A.

XXIV. [1] Erat autem Abraham senex
dierumque multorum
et Dominus in cunctis benedixerat ei
[2] dixitque ad servum seniorem domus suae
qui praeerat omnibus quae habebat
pone manum tuam subter femur meum
[3] ut adiurem te per Dominum Deum caeli et terrae
ut non accipias uxorem filio meo de filiabus Chananeorum inter quos habito
[4] sed ad terram et ad cognationem meam proficiscaris
et inde accipias uxorem filio meo Isaac
[5] respondit servus
si noluerit mulier venire mecum in terram hanc
num reducere debeo filium tuum ad locum de quo egressus es
[6] dixit Abraham cave nequando reducas illuc filium meum
[7] Dominus Deus caeli qui tulit me de domo patris mei et de terra

---

XXIV. 2. dixitque ΛΠA; dixit (que *om.*) CO | subter ΛA; super O | 3. ut non ΛΠA; et non CO* | 5. egressus ☙ CΛΠA; egressus est O.

Desunt GΣ^{T}BΘ^{H}.

XXIV. 1. abraham] P*; abraam C Π^{D}Σ^{M}OP^{2}; habraam X | dierum (que *om.*) Ψ^{F*} *cum LXX* | benedixit O.

2. dixit (que *om.*) CO | ad] a O† | seruum] *in ras.* Φ^{A2} | seruum + suum Λ^{L}X *cum hebr. et LXX; Isid. de fide cath. 7* | seniori Φ^{Z*} | qui] quae Π^{c*} | quae] qui P* | habebat] erat abebat Ψ^{M} | subter] sub CXΠT* *cum Aug. de civ. Dei 16, 33 et c. Secundin. 23; Avit. Vien. ep. 2; Fulg. Ferr. diac. ep. 3 ad Anat.;* super OP*Ψ^{B*} *cum Hier. ep. 65 ad Principiam* | fęmur Ψ^{F}; femor M*P*; femorem O | femorae meo C | meum] Σ^{M2} (*pr.* m *in ras.*).

3. adiurem te per dominum] *in ras.* Π^{c} | adiurente Ψ^{M} | dominum *om.* Ψ^{B}ąe | et] ac Θ^{G2} *in ras.* | ut] et CT*O* | accipies T | ∼ filio meo uxorem Ψ^{DM} | chananaeorum ATΦ^{RA}Θ^{AMG}grelʋʒc; chananeorum Σ^{O*}; cananeorum XΣ^{M}P | quos + ego Aɯ *cum hebr. et LXX; Aug. loc. in gen. 76; Ps.-Prosp. de prom. et praed. Dei 1, 19.*

4. sed + et Ψ^{DF*M} | terram + meam Θ^{AM*G2} *cum hebr. et LXX* | ad (*ante* cognationem)] a Ω^{M*}; *om.* Π^{c}TMΦΨ^{DM}Ω^{M2} agrelʋʒc | proficisceris Σ^{O}† | et] ut Ψ^{B*} | accipias] C*; accipiaes C^{2}; accipies XΣ^{M} TΦ^{AZ}Ψ^{DFM} *cum hebr. et LXX; Ps.-Prosp. loc. cit.* | ysaac ΛΠΣ^{M}ΨΩ; ysahac C.

5. respondit + que Λ^{H}M | serbus O | noluerit] *in ras.* Ω^{S2}; nuluerit M*Φ^{A*}; nolueris Π^{c}† | uenire *om.* Σ^{O}† | mecum *om.* Ψ^{B*} | ∼ mecum uenire Ψ^{B2} | num] numquid ąʒc; nunquid rel | de quo + tu CΛ^{L}XΣ^{O}Ψ^{BF}Ω^{SJ}agrelʒc | egressus *es C; egressus est OΘ^{A}.

6. et dixit Ψ^{F}; dixitque Λ^{H}arelʒc | dixit + ad eum O^{2} (*rec. m. sup. lin.*) *cum hebr. et LXX* | abraham] P*; abraam XΠΣ^{M}P^{2} | ne quando] ne umquam Ψ^{B} | ∼ filium meum illuc ΦΨ^{DFM}Ω^{M}agrelʒc. ¶ Ant. heb. « filium meum illuc » *Iac.*

7. c(a)eli + et terr(a)e Ω^{S}agre *ex locis parall. Cf. LXX et ant. vers.* | tullit O | de *om.* Ψ^{B*} | domu Φ^{R*G} | natiuitati Φ^{A*}; nauitatis Ω^{M*} | mee (m *in ras.*) Π^{c} | lo-

---

XXIV. 1. ¶ Erat XVIII. Θ^{A2}; XXIIII. Ω^{SJ}; XXVIIII. A; XLIIII. ΛTMΦ^{RAZGP}P^{2}Ω^{M}; XLV. Φ^{V}; XLVI. Π^{D}; *Div. sine num.* OΨ; ⟨erat C | ⟨et dominus A | 2. ¶ dixitque XVIII. Θ^{M2}; § dixitque O; ⟨dixitque AT | ⟨qui A | ⟨pone CAT | 3. ⟨ut A | ⟨ut non A | 4. ⟨sed AT | ⟨et inde A | 5. § respondit O; ⟨respondit CAT | ⟨si CAT | ⟨num AT | 6. § dixit O; ⟨dixit CAT | ⟨cave T | 7. ⟨dominus AT.

nativitatis meae
qui locutus est mihi et iuravit dicens
semini tuo dabo terram hanc
ipse mittet angelum suum coram te
et accipies inde uxorem filio meo
8 sin autem noluerit mulier sequi te non teneberis iuramento
filium tantum meum ne reducas illuc
9 posuit ergo servus manum sub femore Abraham domini sui
et iuravit illi super sermone hoc
10 tulitque decem camelos de grege domini sui et abiit
ex omnibus bonis eius portans secum
profectusque perrexit Mesopotamiam ad urbem Nahor
11 cumque camelos fecisset accumbere
extra oppidum iuxta puteum aquae vespere
eo tempore quo solent mulieres egredi ad hauriendam aquam
dixit
12 Domine Deus domini mei Abraham
occurre obsecro hodie mihi et fac misericordiam cum domino meo Abraham
13 ecce ego sto propter fontem aquae

Desunt GΣᵀBΘᴴ.

cutus es M* | iuraui Ωᴹ; iurabit X | iurauit + mihi Ωˢ ϱelꝛc; + michi 𝔞 *cum hebr. et LXX* | mittit P*; mitte Ψᴹ | accipias P | inde] exinde X; *om.* Σᴼ*.

8. si autem ΣᴹΩˢᴹ | ∼ mulier noluerit sequi te ɑϱelꝛc; mulier sequi te noluerit Θᴳ* | tenebiris Φᴿᴳⱽ; tenueris A* | tantum] tamen Ωˢ; *om.* Σᴹ | ∼ meum tantum ϱelꝛc | ne] non Φⱽ | ne reducas] Φᴾ¹ (ne re *in ras.*).

9. possuit O | ergo *om.* Φᴳ | serbus O | manum + suam O *cum hebr. et LXX; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.; Aug. quaest. in gen. 80* | sub] super O. *Cf. supra v. 2* | femore] Πᶜ² (ore *in ras.*) Σᴼ*A² (ore *in ras.*); femorem O; femine Σᴼ² | abraham] P*; abraam ΠΣᴹP²Ψᴮ; habraam X | dñi CXOΨᴮᶠᴹΩᴶᴹɑ | iurabit X | sermonem Πᶜ*.

10. camelus P* | gregem O; gregibus ΠΘᴹᴳ | dñi XOΨᴮᶠᴹΩᴶᴹɑ | habiit Πᶜ*O | habiit + et O | eius + his Ψᴮ* | profectusque] Λᴸ¹ (profec *in ras.*) | perrexit + in ɑgϱelꝛc *cum LXX; Ambr. de Abr. 1, 9; Aug. de civ. Dei 16, 13;* + usque in Ωᴹ | mesopothamiam ɑ; mesophotamiam P | nachor ΛᴴΣᴼTMΦᴿᴬᶻᴳᴾO PΨΩɑgϱelvꝛc.

11. camelo Σᴹ*; camelus P* | fecissent Ψᴹ | ∼ feciss(e)t camelos Ψᴰᶠᴹ | opidum OΩᴹ²ɑ; obidum Ωᴹ* | poteum T*Φᴬ* | eo *om.* wꝛc | quo] qui Ψᴮ | auriendam ΛᴸXΠᶜΣᴼ†ᴹAΦᶻ*ᴾOΨᴮᶠᴹ | dixit] orauit dominum dicens Ωˢɑe.

12. dominus deus Ψᶠ | dñi CXM†P ΨᴮᶠΩᴶᴹɑg | abraham] P*; abraam ΠᴰΣᴹ P²; habraam X | obsecro] Φᴬ (e *in ras.*) | ∼ obsecro mi(h)i hodie ɑgϱelꝛc; mihi hodie obsecro Ωᴶ; hodie obsecro mi(h)i MΦΨᴰᶠᴹΩᴹ | dño CXM†ΨᴮᴹΩᴶᴹɑ | abraham] P*; abraam XΠΣᴹP²; abraham * Φᴬ.

13. ego *om.* XΣᴼ†Ψᴰ | ∼ ego ecce Πᶜ | sto] isto C | propter] prope CΛᴴX

---

§ qui locutus est O; ⟨qui locutus est A | ⟨semini A | ⟨ipse AT | ⟨et accipies A | 8. ⟨sin AT | ⟨filium A | 9. ⟨posuit CAT | ⟨et iuravit A | 10. ⟨tulitque AT | § et abiit O | ⟨ex A | ¶ profectusque *Div. sine num.* Ψᴮᴰ; § profectusque O; ⟨profectusque CAT | 11. § cumque A (*marg.*); ⟨cumque AT | ⟨extra A | ⟨eo A | § dixit O | 12. ⟨domine AT | ⟨occurre A | 13. § ecce O; ⟨ecce AT.

et filiae habitatorum huius civitatis egredientur ad hauriendam aquam
14 igitur puella cui ego dixero inclina hydriam tuam ut bibam
et illa responderit bibe quin et camelis tuis dabo potum ipsa est quam praeparasti servo tuo Isaac
et per hoc intellegam quod feceris misericordiam cum domino meo
15 necdum intra se verba complerat
et ecce Rebecca egrediebatur
filia Bathuel filii Melchae uxoris Nahor fratris Abraham
habens hydriam in scapula
16 puella decora nimis virgoque pulcherrima et incognita viro
descenderat autem ad fontem et impleverat hydriam ac revertebatur
17 occurritque ei servus et ait
pauxillum mihi ad sorbendum praebe aquae de hydria tua

---

13. auriendam AO | 15. in scapula CΠA; in scapulam Λ^{L}O | 17. pauxillum ΠT MO; pauxillulum A. Cf. 18. 4.

Desunt GΣ^{T}BΘ^{H}.

Σ^{M}P$\Psi\Omega^{SM}$ɑɾɛlʒc. ¶ prope Θ^{M} | filiae* P | ciuitatis] *in ras.* Π^{c} | ∼ ciuitatis huius Φ^{A*} | egredientur ad *om.* $\Pi^{c\dagger}$ | egrederentur O | auriendam CXΠ^{c}AOP*Ψ^{BM}.

14. ego *om.* XT*$\Phi^{z}\Omega^{s}$ɑ | ∼ dixero ego Π^{c} | hidriam $\Phi^{P}\Omega^{M}$; ydriam CΛX $\Pi^{c}\Psi^{BF}\Omega^{SJ}$ɑ; idriam Σ^{OM} | respondit Ψ^{M*}; respondet Ψ^{M2} | dauo O; da Ψ^{M} | dabo potum] potum tribuam Ω^{s}. *Cf. v. 46* | quam] quem C | serbo O | isaach Σ^{o}; ysaac $\Lambda\Psi\Omega$ɑ; ysahac C | intellegam] O^{2} (in *in ras.*) | facies T | dño CXOM† $\Psi^{BFM}\Omega^{M}$ɑ | meo + abraham Ω^{s}ɑɛ *cum LXX.*

15. intra se] *in ras.* Σ^{o2}; *om.* C* | et *om.* Λ^{H}T* | rebeccha C; reuecca O | bathuel = AM$\Phi^{RGV}O\Theta^{G}$ɑgrɛlƀʒc; bathuhel $\Pi^{D}\Phi^{ZP2}$ (hel *in ras.*) $\Theta^{A}\Psi^{M}$; bathuhael Π^{c}; batuhel C*Λ^{L}XT$\Phi^{A}\Theta^{M}$*PΨ^{B*DF}; batuel Ω; batuhelis $C^{2}\Sigma^{o2}\Theta^{M2}$; batuelis Λ^{H} Σ^{o*M}; batuheli Ψ^{B2} | filii] P^{2} (i *fin. in ras.*); fili Λ^{L}XT*O; filia C$\Sigma^{M}\Psi^{M}$ | melche C$\Lambda^{H}\Pi^{D}\Psi^{DM}\Omega$; melce X; mechae Π^{c} | naor P*; nachor $\Lambda^{H}\Sigma^{o}$MΦ^{RAZGP}OP^{2} $\Psi\Omega$ɑgrɛl ƀʒc | fratri Ψ^{M} | abraham] P*; abraam $\Pi^{D}\Sigma^{M}P^{2}$; habraam X | hidriam $\Phi^{V}\Omega^{M}$; idriam Σ^{OM}; ydriam Λ^{H}X$\Pi\Psi^{BF}\Omega^{SJ}$ɑ; hydria O^{2}; ydria CO* | in scapulam $\Lambda^{L}\Sigma^{o}$ Φ^{z}*O | in scapula + sua Ωɑgrɛlʒc *cum hebr. et LXX.*

16. puella *om.* Ψ^{B*} | decore P* | uirgo (que *om.*) O. *Cf. LXX et Aug. loc. in gen. 81* (uirgo erat) | implebat X | hidriam PΩ^{M}; ydriam CΛX$\Pi^{c}\Psi^{B}\Omega^{SJ}$ɑ; idriam Σ^{OM}; (h)ydriam + aqua ɑɛ.

17. occurrit (que *om.*) Ω^{M} | ei *om.* Ψ^{B*} | serbus O | pausillum C^{2}; pusillum C*; paxillum Ω^{M}; pauxillulum Λ^{H}XAıʊ; pauxilulum Λ^{L}; pausilulum P | soruendum O; surbendum C; bibendum $\Pi^{D}\Omega^{s}$ ɑɛlʒc | praeue Π^{c}; prɐue O; preue C | aqua Φ^{A*G}; aquam XΣ^{M}TM$\Phi^{R}\Theta^{AM*}$P | ∼ pa. mi. ad surbendum aque preue C; pa. aquae mi. ad (sorb.) pr(a)ebe Ω^{s} ɑrɛlʒc. ¶ Antiqui « pauxillum mihi ad sorbendum praebe aquam » *Guill.* | de ydriam tuam C | ydria ΛX$\Pi^{c}\Psi^{B}\Omega^{SJ}$ɑ; idria Σ^{OM}.

⟨et filiae A | 14. § igitur A (*marg.*) O; ⟨igitur AT | § et illa O; ⟨et illa A | ⟨ipsa T | ⟨et per A | 15. § necdum A (*marg.*); ⟨necdum CAT | § et ecce O; ⟨et ecce A | ⟨filia A | § habens O; ⟨habens A | 16. ⟨puella AT | ⟨descenderat CAT | 17. ⟨occurritque AT | ⟨pauxillum AT.

18 quae respondit
bibe domine mi
celeriterque deposuit hydriam super ulnam suam et dedit ei potum
19 cumque ille bibisset adiecit
quin et camelis tuis hauriam aquam donec cuncti bibant
20 effundensque hydriam in canalibus recurrit ad puteum ut hauriret aquam
et haustam omnibus camelis dedit
21 ille autem contemplabatur eam
tacitus
scire volens utrum prosperum fecisset iter suum Dominus an non
22 postquam ergo biberunt cameli protulit vir inaures aureas appendentes siclos duos
et armillas totidem pondo siclorum decem
23 dixitque ad eam cuius es filia
indica mihi
est in domo patris tui locus ad manendum
24 quae respondit filia Bathuelis sum

19. quin et CΛA; quin etiam et O | 22. ergo ΛΠO; uero CA | (b)i(b)erunt CO; biberant Λ^{L}ΠA (*incerto archetypo*).

Desunt GΣ^{T}BΘ^{H}.

18. quae] qui Λ^{L} | dñe XO$\Psi^{BFM}\Omega^{M}$ | celeriter qui P*; cleriterque Φ^{P*} | ydriam CΛ$\Pi^{C}\Omega^{SJ}$ą; idriam X$\Sigma^{OM}\Psi^{B}$; hidriam PΩ^{M} | uulnam Ψ^{B*}; ulna Ψ^{F}; scapulam O | ei *om.* P^{2} | ∼ potum ei Ω^{S}.

19. uiuisset O; uibisset C | bibisset ****** Θ^{G} | ** adiecit P; *om.* O | quin + etiam OΘ^{AMG2} | tuis *om.* C | auriam Λ^{L*} X$\Pi^{C}\Phi^{P}$OΨ^{B} | cunti $\Lambda^{L*}\Phi^{A*}$ | biuant O; uibant C.

20. hidriam $\Phi^{V}\Psi^{F}\Omega^{M}$; ydriam CΛX $\Pi^{C}\Psi^{B}\Omega^{SJ}$ą; idriam Σ^{OM} | recurrit] C*Σ^{O*} P^{2}; reccurrit O; cucurrit P*; recucurrit $C^{2}\Pi^{D}\Sigma^{O2M}$TM$\Phi\Theta^{AMG}P^{3}\Psi$ | poteum TΦ^{A*} | auriret CXΠ^{C}AOΨ^{B*}; hauriet Ψ^{M} | austam XΠ^{C}OΨ^{B}; haustum Ψ^{DFM}; hastam Φ^{A*} | haustam ** Φ^{P} | camellis C | dedit *om.* O.

21. ille] ipse ąelȝc | contemplabatur] Ω^{J2} (temp *in ras.*) | scire] scirens Ψ^{B*} | iter] uter Φ^{Z*} | deus ągelȝ | an non] *in ras.* P^{2} | ∼ fecisset dominus iter suum an non $\Theta^{G*}\Omega^{J}$; fecisset an non dominus iter suum Θ^{G2}; iter suum fecisset (dominus) an non ągrelȝc.

22. ergo] uero CA; autem Φ^{A}ągr elƀȝc | uiuerunt O; biberant Λ^{L}ΠAMΦ $\Psi^{M}\Omega^{M}$g | cameli + sui T | protulit uir] *in ras.* Π^{C2} | protullit O | inaures *** Θ^{G} | aureos Ψ^{M} | syclos XΩ^{S} | armillas] Φ^{P} (as *in ras.*); armellas A; armillos ą | tothidem CX | pondos Λ^{H}; pondus Ψ^{B*DFM} | syclorum X$\Pi^{C}\Omega^{S}$.

23. di**xitque Φ^{A}; deditque Ψ^{B} | eam] Θ^{G2} (a *in ras.*); eum Λ^{L} | domu O; domum A*Θ^{G*}.

24. respondit + ei Φ^{Z} *cum hebr. et LXX* | bathuelis = $\Lambda^{H}\Pi^{D}$AMΦ^{RZGVP}OΘ^{G2} Ψ^{F}ągrelƀȝc; bathuhelis $\Pi^{C}\Theta^{A}\Psi^{M}$; batuelis X$\Sigma^{M}\Psi^{B}\Omega^{SJ}$; batuhelis C$\Sigma^{O}T\Phi^{A}\Theta^{MG*}P\Psi^{D}$; batuel Ω^{M}; batheli Λ^{L} | ∼ sum bathuelis ągrelƀȝc | fili T*Φ^{A*}; filia OΨ^{M} | ∼ filii na(h)or quem peperit ei melcha $\Lambda^{L}\Sigma^{OM}$ $\Theta^{A}\Omega^{SJ}$ągelȝ | melche C$\Pi^{D}\Phi^{A}$OΩ^{M}; melcę X; nachor Λ^{L} (*in ras.*) $\Sigma^{O}\Omega^{SJ}$ągelȝc; nahor $\Sigma^{M}\Theta^{A}$ (*in ras.*) | peperit + ei $C^{2}\Lambda^{L}$ $\Pi^{C*D}\Sigma^{OM}$A*M*$\Phi^{RAZ*GP}\Theta^{AM*G*}P^{2}$ (*in ras.*) $\Psi^{B*DFM}\Omega^{SJ}$ągelȝ; + ipsi c; + ex $\Phi^{V}\Psi^{B2}$ | naor P*; nachor $\Lambda^{H}\Pi^{D}$MΦ^{RAZGP}O$P^{2}\Psi\Omega^{M}$

18. § quae O; ⟨quae CAT | ⟨bibe AT | ⟨celeriterque AT | 19. ⟨cumque AT | ⟨quin AT | 20. ⟨effundensque CAT | § recurrit O | ⟨et haustam A | 21. § ille O; ⟨ille AT | ⟨scire A | 22. ⟨postquam CAT | § protulit O; ⟨protulit A | ⟨et armillas A | 23. § dixitque O; ⟨dixitque CAT | ⟨cuius CT | ⟨est A | 24. § quae O; ⟨quae AT; ⟨filia CT.

filii Melchae quem peperit Nahor
25 et addidit dicens
palearum quoque et faeni plurimum est apud nos
et locus spatiosus ad manendum
26 inclinavit se homo et adoravit Dominum 27 dicens
benedictus Dominus Deus domini mei Abraham
qui non abstulit misericordiam et veritatem suam a domino meo
et recto me itinere perduxit in domum fratris domini mei
28 cucurrit itaque puella et nuntiavit in domum matris suae omnia quae audierat
29 habebat autem Rebecca fratrem nomine Laban
qui festinus egressus est ad hominem ubi erat fons
30 cumque vidisset inaures et armillas in manibus sororis suae
et audisset cuncta verba referentis
haec locutus est mihi homo
venit ad virum qui stabat iuxta camelos propter fontem aquae
31 dixitque ad eum
ingredere benedicte Domini cur foris stas

---

24. quem peperit nahor C*ΛᴴTO; quem peperit ei nahor ΠAM | 27. in domum CΛA; in domo O | 28. in domum CΛA; in domo O | 30. iuxta camelos propter fontem AT *cum hebr. et LXX;* iuxta camelos et prope fontem CΠO.

Desunt GΣᵀBΘᴴ.

rɯc; melcha Σᴼᴹ Θᴬ (*in ras.*) Ωˢᴶ ɑgelʂ; melchę Λᴸ *in ras.* ¶ « Nachor » dativi casus *Hug.* Heb. ant. « filii melche quem peperit nachor » et ponitur ibi nachor dative. Ra. m. « filii nachor quem peperit ei melcha » *Iac.* s̄ aꝫ peperit ei nahor; ▪ ex nahor Θᴹ.

25. addedit T; addit Φᴬ*Ψᴰᴹ | foeni CΛᴸΣᴹΨᴮᴰ*ᶠᴹ grelʋʂc; fęni MΘᴳ; feni ΛᴴXΠᴰTΦᴬOPΨᴰ²Ωɑ | spatiosus + est el | ad nendum Λᴸ* | ∼ ad manendum spatiosus X.

26. inclinabit X | adorabit X.

27. ∼ dicens dominum Ωᴹ (*ex vers. praec.*) | deus *om.* P* | dn̄i mei CXΠᶜMO PΨᴮᶠΩᴶᴹɑg | abraham] P*; abraam Πᴰ Σᴹ P²Ψᴮ²; habraam X; *om.* Ψᴮ* | abstullit O | ▪ *om.* Ωᴹ* | dn̄o meo CXΠᶜMΦᴬΨᴮᴹ Ωᴶᴹɑg | itinere] Φᶻ†; itenere T*Φᴿ*ᶻ¹ᴳ; itere Φᴬ* | ∼ itinere me ΛᴴXΘᴳΩˢɑgr elʂc | in domum] Ψᴮ*; in domo OP*Ψᴮ² Ωˢ | dn̄i mei CXΨᴮᴹΩᴹɑg.

28. nuntiabit X | in domo MO | matris] Φᴬ*Θᴬ*; matri Φᴬ²Θᴬ².

29. rebeccha C; reuecca ΛᴸO | nomen P* | labam Ωᴹ | hominem + foras gr *cum hebr. et LXX* | fons] foris Ωˢᴹ; *om.* Φᴬ*.

30. cum (que *om.*) C* | inauras Φᵛ*; aures Φᴬ* | inaures + aureas Ψᴮ. *Cf. v. 22* | armellas A | audisse•t C | referentes P* | ∼ referentis uerba Ωˢ | homo *om.* Ψᴰ | ueni P* | camellos O; camelus P* | camelos + et CΛXΠΣᴼᴹMΦOΘᴬᴹᴳPΨΩɑgrelʂc | propter = ΛᴸAT*ɯ; prope CΛᴴX ΠΣᴼᴹT²MΦOΘᴬᴹᴳPΨΩɑgrelʂc. ¶ propter Θᴹ | aquae *om.* Θᴳ² *cum hebr. et LXX.*

31. dixit (que *om.*) Ψᴰᴹ | benedicte *om.* Θᴳ* | domine TΦᴾP*; domi C; dei X | foras P* | ∼ foris cur Ψᴮ | praepa-

---

25. § et addidit O; ⟨et addidit A | ⟨palearum AT | ⟨et locus A | 26. ⟨inclinavit CAT | § et adoravit O | 27. ⟨benedictus CAT | ⟨qui A | ⟨et recto A | 28. ⟨cucurrit CAT | 29. § habebat O; ⟨habebat AT | ⟨qui A | 30. ⟨cumque AT | ⟨et audisset A | § haec O; ⟨haec A | ⟨venit CAT | 31. ▪ dixitque O | ⟨ingredere AT | ⟨cur T.

praeparavi domum et locum ‹camelis
32 et introduxit eum hospitium ac destravit camelos
deditque paleas et faenum et aquam ad lavandos pedes †eius† et virorum qui venerant cum eo
33 et adpositus est in conspectu eius panis
qui ait non comedam donec loquar sermones meos
respondit ei loquere
34 at ille servus inquit Abraham sum
35 et Dominus benedixit domino meo valde
magnificatusque est et dedit ei oves et boves argentum et aurum servos et ancillas camelos et asinos
36 et peperit Sarra uxor domini mei filium domino meo in senectute sua
deditque illi omnia quae habuerat
37 et adiuravit me dominus meus dicens

---

32. pedes camelorum CΛAO *et ceteri, errante archetypo.*

Desunt GΣ^{T}BΘ^{HG} (*passim a v.* 32).

raui] P*; pr(a)eparauit CΛ^{H}Θ^{G}*P^{2}Ψ^{B} | praeparaui + domini Φ^{A}* | camellis O | ∼ camelis locum Ψ^{B} | camelis + tuis Ω^{S}ąre.

32. introduxitque (et *om.*) Ω^{SJ} | eum *om.* A* | eum + in Λ^{H}ΠΣ^{O}T^{2}M^{2}ΦΘ^{AMG} P^{2}ΨΩągrelƀgc | hospitium] Φ^{Z}*; hospicium Λ^{H}TΦ^{AZ2GP}Ω; ospitium ΠΣ^{O}*ΟΘ^{A}*; ospitio XΣ^{M} | dextrauit C^{2}Π^{D}; distrauit TP*; dixtrauit C*; destrabit X | camellos O | palleas Φ^{P}* | fęnum MΘ^{G}; foenum CΛ^{L}Π^{C}*Σ^{M}Ψ^{BD*FM}grelƀgc; fenum Λ^{H}X Π^{c2D}TOΨ^{D2}Ωą | faenum et aquam ad lau. pedes camelorum] faenum camelis et aquam ad lau. pedes eius Θ^{G1} *in ras. cum hebr. et LXX* | lauandum Ψ^{B}† | eius = Θ^{G1}ƀgc *restituimus et nos cum hebr. et LXX;* camelorum ΛXΠΣ^{OM}ATMΦΘ^{AM}PΨ Ωagrel; camellorum CO. ¶ « pedes camelorum et uirorum ». Cur praeponit de camelorum lotione, nec de seruo principali tangit aliquid? Sed hebr. « pedes eius et uirorum » sed de camelorum lotione nihil. Graecus per omnia habet sicut hebraeus. Omnis latinus quem uiderim aliter, ut dictum est *Guill.* | uirorum] uirum Π^{C}; eorum ƀ | ∼ cum eo uenerant Ω^{S}.

33. adpositus (est *om.*) Ψ^{F}* | panis] *in ras.* Θ^{G2}; panes O *cum LXX* | ∼ panis in conspectu eius Θ^{AMG} | non cocedam Φ^{V}* | donet Φ^{V}.

34. ad ille CXO | serbus O | ∼ inquit seruus A*ƀ | abraham] P*; abraam Π^{D}Σ^{M}OP^{2}; habraam X | ∼ sum habraam X | sum + ego C *cum LXX.*

35. dominus + inquit Ψ^{F} | benedixi Λ^{L}*; uenedixit O | dn̄o XΠ^{C}M†OΨ^{BFM} Ω^{JM}ąg; domini Φ^{Z}*; domine Φ^{V} | et magnificatus est ąg | est + ualde Ω^{M}* | ei *om.* Π^{C}* | bobes XΠ^{C} | serbos O | ancillas + et Σ^{M}Ψ^{B} | asinos] P*; asinas XP^{2}.

36. peperit + ei Σ^{M}Ψ^{B}* | sarra] P* Θ^{G}*; sara Π^{C}AΦ^{A2P}Θ^{MG2}P^{2}Ψ^{BDM}Ω^{SJ}ągrel ƀgc; saraa Π^{D}Φ^{RA*Z2GV}Ψ^{F}; *om.* Φ^{Z}* | dn̄i mei XOPΨ^{BFM}Ω^{JM}ą | dn̄o meo XΨ^{BF} Ω^{JM}ą | illi] ei Σ^{O}Ω^{S} | ∼ omnia illi Ψ^{B} | abuerat OΨ^{M}.

37. et adiurauit me dominus meus] *in ras.* Φ^{A} | adiurabit X | dn̄s meus CO

‹praeparavi CA | 32. § et introduxit O; ‹et introduxit AT | ‹deditque AT | 33. ‹et adpositus AT | ‹qui A | ‹non T | ‹respondit CAT | ‹loquere T | 34. ¶ at *Div. sine num.* O; ‹at CAT | ‹servus CT | 35. ‹et dominus A | § magnificatusque O; ‹magnificatusque AT | 36. ‹et peperit AT | ‹deditque AT | 37. § et adiuravit O; ‹et adiuravit A.

non accipies uxorem filio meo de filiabus Chananeorum in quorum terra habito
38 sed ad domum patris mei perges et de cognatione mea accipies uxorem filio meo
39 ego vero respondi domino meo quid si noluerit venire mecum mulier
40 Dominus ait in cuius conspectu ambulo
mittet angelum suum tecum et diriget viam tuam
accipiesque uxorem filio meo de cognatione mea et de domo patris mei
41 innocens eris a maledictione mea cum veneris ad propinquos meos et non dederint tibi
42 veni ergo hodie ad fontem et dixi
Domine Deus domini mei Abraham
si direxisti viam meam in qua nunc ambulo
43 ecce sto iuxta fontem aquae
et virgo quae egredietur ad hauriendam aquam audierit a me
da mihi pauxillum aquae ad bibendum ex hydria tua
44 et dixerit mihi et tu bibe et camelis tuis hauriam
ipsa est mulier quam praeparavit Dominus filio domini mei

---

43. auriendam GAO | pauxillum GO; pauxillulum A | 44. auriam GO.

Desunt G (*usque ad v.* 37, in quorum terra) $\Sigma^{T}B\Theta^{HG}$ (*passim*).

$P\Psi^{BFM}\Omega^{JM}\alpha\varrho$ | accipias $\Lambda^{L*}\Theta^{AM}P$. ¶ ij accipies Θ^{M} | ∼ filio meo (u)xorem $C\Lambda$ $X\Pi P*\Omega^{S}$ | chananaeorum $A\Phi^{A}\Theta^{AMG}\Omega^{S}$ rel$\mathfrak{bgc}$; channaneorum Φ^{R}; cananeorum $C\Lambda^{L*}X\Sigma^{M}\Phi^{V}\Omega^{M}$ | corum Λ^{L}.

38. mei perges] meiges Gt | pergis P* | ∼ perges ad do. p. mei Ω^{S} | cognationem meam Φ^{P*}; cognatio mea Ψ^{D} | accipes Ψ^{M}; accipias P* | ∼ filio meo uxorem Ω^{S}.

39. respondit O | dño meo $XO\Psi^{BFM}\Omega^{M}\alpha\varrho$; dominum meum Φ^{A*} | quid] Ψ^{M*}; quod $\Phi^{A*VP*}P*\Psi^{DM2}$ | ∼ mecum uenire mulier $P\Omega^{S}$; mulier uenire mecum Ψ^{B}.

40. dominus ait] et ait dominus meus deus X. *Cf. LXX* | dominus ait in cuius] *in ras.* T^{2} | ait] *in ras.* O^{2}; inquid C | cuius *om.* Pt | conpectu O*; conspecto Φ^{P*} | ∼ conspectu cuius Σ^{O*} | mittit P* | dirigit P* | meo + uxorem Σ^{O*} | et domo (de *om.*) O | domu Φ^{G}.

41. propincos X; proximos $\alpha\varrho$rel | dederit Θ^{G*}; dederunt Ψ^{M} | dederint + eam CX.

42. ∼ ad fontem hodie Σ^{OM} | fontem + aqu(a)e $M^{2}\Theta^{AM*}P^{2}\Psi^{B*DFM}\Omega^{SM}\alpha\varrho$r el$\mathfrak{gc}$ *ex loc. parall. Cf. vers. 13, 30, 43* | et dixit Θ^{A*} | dñi mei $XO\Psi^{BF}\Omega^{M}\alpha\varrho$ | abraham] P*; abraam $X\Pi^{D}\Sigma^{M}P^{2}$; habraam O | me*am Φ^{Z}.

43. ecce + ego Φ^{Z} *cum hebr. et LXX; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc. et c. Iovin. 1* | quae] qui C* | egredieba tur Φ^{Z*} | auriendam $GCX\Pi^{C}AOP*\Psi^{BM}$ | aqua O | audierit + que Π^{D} | a *om.* GtΠ^{C} $T*\Theta^{A*}\Omega^{S}$ | pausillum C^{2}; pusillum C*; paxillum Ω^{M}; pauxillulum $\Lambda^{H}A\mathfrak{w}$; pauxilulum Λ^{L}; pauxillum ** Σ^{O} | ad uiuendum O | ex] de $\alpha\varrho$rel$\mathfrak{g}$ *cum Hier. loc. cit.* | hidria Ω^{M}; ydria $C\Lambda\Pi^{C}\Omega^{SJ}\alpha$; idria $X\Sigma^{OM}\Psi^{B}$.

44. mihi *om.* Ψ^{B*} | auriam $G\Lambda^{H}X$ $\Pi^{C}O$ | preparauit $O\Omega$; parabit X | praeparauit + mihi Ψ^{B*} | filo domino meo Φ^{A*} | dñi mei $XO\Psi^{BFM}\Omega^{M}\alpha\varrho$.

⟨non AT | 38. ⟨sed GAT | ⟨et de GA | 39. § ego O; ⟨ego GCAT | ⟨quid GAT | 40. § dominus O; ⟨dominus GAT | ⟨mittet GA | ⟨accipiesque GAT | ⟨et de G | 41. ⟨innocens GA | 42. ⟨veni GCAT | ⟨et dixi G | ¶ domine *Div. sine num.* O; ⟨domine GAT | ⟨si GA | 43. ⟨ecce GAT | ⟨et virgo GA | ⟨da A | 44. ⟨et dixerit GA | ⟨et tu G | ⟨ipsa GA.

45 dum haec mecum tacitus vólverem
apparuit Rebecca veniens cum hydria quam portabat in scapula
descenditque ad fontem et hausit aquam
et aio ad eam
da mihi paululum bibere
46 quae festina deposuit hydriam de umero
et dixit mihi
et tu bibe et camelis tuis potum tribuam
bibi et †adaquavit† camelos
47 interrogavique eam et dixi cuius es filia
quae respondit
filia Bathuelis sum filii Nahor quem peperit illi Melcha
suspendi itaque inaures ad ornandam faciem eius et armillas posui in manibus
48 pronusque adoravi Dominum benedicens Domino Deo domini mei Abraham
qui perduxisset me recto itinere
ut sumerem filiam fratris domini mei filio eius

45. ausit GO | 46. festina CΛΠAT; festinans GM; festinauit O | adaqua(u)i GO *errante archetypo;* adaquauit A | 47. in manibus GA; in manibus eius O | 48. perduxisset G*A; perduxit GcO.

Desunt ΣTBΘHG (*passim*).

45. dum] dumque relgc; cumque Ωsag | haec] *in ras.* ΛL1 | tacitos ΦV* | ∼ tacitus mecum ΨDFMΩsagrelgc | uol** uerem G | reuecca G*O | ydria CΛΠc2 ΨBΩSJa; idria XΣOMΨF; hydriam G*; ydriam Πc* | discenditque O; descendit (que *om.*) ΨB* | et + que ΨB* | ausit GC XΠcOΨB | et aio ad eam *om.* ΨD | ait ΦP*.

46. festina = CΛΠCD*ΣOMAT*P*ω; festinans GΠD2T2MΦRAZGV2PΘAMP2ΨBDMΩagrelgc; festinas ΦV*; festinata ΨF; festinauit O | deposita ΨF; disposuit ΩM* | ydriam CΛXΠcΨBFΩSJa; idriam ΣOM | umero] ΘM*; humero ΛXΠΣOTMΦOΘM2PΨΩagrelbgc | camellis O | ∼ tribuam potum agrelgc | bibi et] bibet Πc* | aquauit M*; adaquaui GΦP*ΨB*DFMΩs; adaquabi O; adaquabit CX | camellos O.

47. eam *om.* Πc | dixit O | es *om.* ΘA* | bathuhelis ΠDΣOMΘA; batuhelis CΛ TΘMPΨDM; ba*tuhelis ΦA; batuelis GX ΣMΨBΩSM | fili XT*ΦA*; filia ΨDM | naor P*; nachor ΛΣOBTMΦRAZGPOP2ΨΩagrel bgc | ille ΦP*; ei Tagrelgc | melca X | suspendit T* | que (ita *om.*) ΨB* | ad ornandum ΣO*ΦG*P*ΨF | armellas P* | possui O; posui* ΣO | ∼ in manibus posui ΦA | manibus + illius Gc *in marg.;* + eius ΠDOΘAMP2Ωagrelgc *cum hebr. et LXX.* ¶ Antiqui non repetunt « eius », quod semel sufficit *Guill.* Antiqui non habent « eius » *Iac.*

48. protinusque T*ΦV | adorauit ΨM | dominum] deum C | dñi mei OP ΨBFΩJMa | abraham] P*; abraam XΠD ΣMP2 | qui] quod C | perduxisset] G* P*; perduxit GcΛXΠΣOMTMΦOΘAMP2 ΨB2(it *in ras.*)DFMΩagrelgc *cum hebr. et LXX* | itinere] Φ2†; itenere TΦRAZIGV | fratris domini] *in ras.* Πc | dñi mei XO ΨBF ag.

45. § dum O; ⟨dum GCAT | ⟨apparuit GAT | ⟨descenditque GAT | ⟨et aio GA | ⟨da CAT | 46. § quae O; ⟨quae GAT | ⟨et dixit A | ⟨et tu GA | ⟨bibi GA | 47. § interrogavique O; ⟨interrogavique GAT | ⟨et dixi G | ⟨cuius GT | § quae O; ⟨quae GAT | ⟨filia GT | ⟨filii G | ⟨quem G | ⟨suspendi GAT | ⟨ad ornandam G | ⟨et armillas G | 48. § pronusque O; ⟨pronusque GAT | ⟨benedicens GT | ⟨qui A | ⟨ut A | ⟨filiam G.

49 quamobrem si facitis misericordiam et veritatem cum domino meo indicate mihi
sin autem aliud placet et hoc dicite ut vadam ad dextram sive ad sinistram
50 responderunt Laban et Bathuel a Domino egressus est sermo non possumus extra placitum eius quicquam aliud tecum loqui
51 en Rebecca coram te est tolle eam et proficiscere
et sit uxor filii domini tui sicut locutus est Dominus
52 quod cum audisset puer Abraham adoravit in terra Dominum
53 prolatisque vasis argenteis et aureis ac vestibus dedit ea Rebeccae pro munere
fratribus quoque eius et matri dona obtulit
54 initoque convivio vescentes pariter et bibentes manserunt ibi
surgens autem mane locutus est puer
dimittite me ut vadam ad dominum meum
55 responderunt fratres eius et mater

---

49. dextram GA; dexteram O | 50. responderunt GA; responderuntque O | 51. fili G; filii A; filio O.

Desunt $\Sigma^{T}B\Theta^{HG}$ (*passim usque ad v.* 49).

49. si facitis] sic facite Ψ^{B*} | facis Φ^{Z*}; faciatis Ω^{M} | ueritatem] *in ras.* Φ^{R^2} | dño meo $X O\Psi^{BFM}\Omega^{M}$ ag | sin] si Σ^{M*} | autem + aut Ψ^{M} | et *om.* Π^{c} | dicite + mihi Ω^{J} grelsc; + michi Ω^{S}a *cum hebr.* | ut] et ΠP^{*} *cum hebr.* | adextram G* | dexteram $C\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{OM}T\Phi O\Theta^{A*}\Psi\Omega$ agrel vsc | sinixtram C.

50. respondit Σ^{O*} *cum LXX* | responderunt + que $\Pi^{D}O\Theta^{AMG}P^{2}$ relsc *cum hebr.* | labam Ω^{M} | bathuhel $\Pi^{D}\Sigma^{O}M\Theta^{A}$; batuhel $GC\Lambda AT\Phi^{A}\Theta^{M}P\Psi^{DM}$; batuel $X\Sigma^{M}$ $\Psi^{B}\Omega^{SM}$ | egressus] T^{2} (egre *in ras.*) | sermo + iste O^{2} (*rec. m. in marg.*) *cum LXX;* + et $T^{2}M\Phi^{R*AZGVP}\Psi^{FM}\Omega^{M}$ | extra] ex P* | eius *om.* Gt | tecum] te Ψ^{B*} | ~ loqui tecum Ω^{SJ} agrelsc.

51. rebeccha C; reuecca O | eam**** T | profisiscere Λ^{L*}; profisciscere Σ^{M}; profitiscere Φ^{P*} | et] ut $\Sigma^{OM}\Theta^{M^2}$ *in ras.* ¶ ij et Θ^{M} | filii] Ψ^{B*}; fili G; filio CX $O\Psi^{B^2}$ *cum LXX; om.* Σ^{M}t | dñi tui CX $O\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ag | domini *** P | tuo M* | locutus est] precipit O.

52. abraam $X\Pi P^{2}$; abram Φ^{V*}; abrahae $C\Lambda^{L}\Sigma^{O}P*$; abrae Σ^{M} | ~ abraham puer Ψ^{F*} | abraham + procidens Ω^{S}ag relsc | adorabit X | in terram $\Sigma^{O}\Theta^{A}$relc | ~ dominum in terra Φ^{A}.

53. prolatisque — obtulit] prolatisque munera reuecce fratribusque et matri eius obtullit O | aureis] areis G* | ea] Ψ^{B*}; eas $\Phi\Psi^{B^2DFM}$ | rebecce $X\Pi^{D}\Sigma^{M}\Psi^{BDM}$ Ω^{JM}a; rebece Λ^{H}; rebechę Λ^{L}; reueccae G* | fratris P* | quoque] que Ψ^{B*} | eius *om.* T*Φ^{A*} | matri dona] matri ******* a Θ^{G} | optulit $\Pi\Sigma^{M}\Phi^{RGV}\Psi\Omega^{S}$.

54. initoque] in illoque O; inito (que *om.*) elsc | dimitite O; dimittete P*; dimitte $\Lambda^{H}X\Phi^{AZ*}\Theta^{M*G}\Psi^{BDM}\Omega^{M}$[; dimitti M* | ut *om.* O | uadam] pergam Φ^{AGP} | dñm meum CXO$\Psi^{BF}\Omega^{JM}$ag; deum meum Ψ^{M}.

55. responderunt + que agrelsc *cum hebr.* (responditque) *et LXX* | frater Ω^{J}

---

49. § quamobrem O; ⟨quamobrem GCAT | ⟨sin GAT | 50. ¶ responderunt *Div. sine num.* O; ⟨responderunt GAT | ⟨a domino AT | ⟨egressus G | ⟨non GT | 51. § en O; ⟨en GCAT | ⟨et sit GA | ⟨sicut G | 52. ⟨quod GCAT | ⟨puer G | ⟨adoravit G | 53. ⟨prolatisque GAT | ⟨et aureis G | ⟨ac vestibus G | ⟨pro munere G | ⟨fratribus GA | ⟨et matri G | 54. ⟨initoque GCAT | ⟨vescentes G | ⟨et bibentes G | § surgens O; ⟨surgens GAT | ⟨dimittite GA | 55. § responderunt O; ⟨responderunt GCAT.

maneat puella saltem decem dies
apud nos et postea proficiscetur
56 nolite ait me retinere quia Dominus direxit viam meam
dimittite me ut pergam ad dominum meum
57 dixerunt vocemus puellam et quaeramus ipsius voluntatem
58 cumque vocata venisset sciscitati sunt
vis ire cum homine isto
quae ait vadam
59 dimiserunt ergo eam et nutricem illius servumque Abraham et comites eius
60 imprecantes prospera sorori suae atque dicentes
soror nostra es
crescas in mille milia et possideat semen tuum portas inimicorum suorum
61 igitur Rebecca et puellae illius ascensis camelis secutae sunt virum
qui festinus revertebatur ad dominum suum.
62 Eo tempore Isaac deambulabat per viam quae ducit ad puteum cuius nomen est Viven-

---

60. sorori AO; sororis G* | 61. puellae $G^2C\Lambda^L\Pi A$; puella O; puellam G* | illius GA; eius O.

Desunt $\Sigma^T B\Theta^H$.

cum hebr. ¶ Heb. et ant. « frater » alii « fratres » *Hug.* | fratres eius] *in ras.* Φ^{z1} | manead C; manea $\Theta^{G\dagger}$ | puellam Ψ^M | saltem] Θ^{G*}; saltim $C\Lambda X\Sigma^O TM*$ $\Phi^{RAZGV}\Theta^{AMG2}P*\Psi^{BDF*M}$; psaltem O*; salutem Ω^M | ∼ salt(em) puella $C\Sigma^{O*M}$ | dies *om.* O | profisciscetur $\Sigma^M\Phi^{P*}$; proficiscitur P*; proficiscemur Φ^{z*}; proficiscetis X.

56. ∼ me ait C | retenere M* | direxerit Φ^{z*} | ∼ direxit dominus Φ^A | demitite O; dimitte $\Phi^{A*z*v}\Psi^{B*DM}$ | me *om.* P* | ut] *in ras.* Ψ^{F2} | pergam] uadam Σ^M | dūm meum $CXO\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ ag.

57. et dixerunt $\Lambda^H\Psi^{B2}\Omega^{SJ}$ agrelgc *cum hebr. et LXX* | et *om.* G* | ipsius] eius $\Lambda^H\Sigma^{OM}$ | uolumtatem $\Lambda^{L2}X$; uolumptatem C; uoluntate O; uolumtate Λ^{L*}.

58. uenisset + et Π^c | scissitati sunt a | sunt + eam X | ∼ uis cum hom. isto ire Ω^s | quae ait *om.* Ω^M.

59. et + delboram Ω^s. *Cf. 35, 8* | illius + deboram e. *Cf. 35, 8* | serbumque O; seruum quoque Σ^M | abraham] P*; abraam $\Pi^D\Sigma^MP^2\Psi^{M*}$; habraam $X\Psi^B$; abrahae T* | comes P*.

60. sororis $G*C*\Sigma^MM*\Theta^{AG*}P*\Psi\Omega^s$ | aque Π^{c*} | es] Λ^{L2} *in ras.;* Θ^{G*} (es *sub ras.*) *om.* Θ^{G2} *cum hebr.* | cresca G† | millia relbgc | possideat] G^c (sideat *in ras.*); possedeat T*P*; possedet O | tuorum C*.

61. igitur ** Φ^A | rebeccha C; reuecca G*O | puella $\Lambda^H\Sigma^MT*OP\Psi^{BDM}$; puellam G* | illius] eius Λ^HO; ipsius Ω^J | secuti sunt O | dūm $CX\Phi^zOP\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ ag | suum *om.* $\Pi^{CD*}TM\Phi^{RAZGVP\dagger}P*\Psi^{F*M}$.

62. eo + autem Ψ^{B*}agrelgc *cum Paterio sup. gen. 53* | deambulabat] stabat O | ysahac C; ysaac $\Lambda\Pi\Psi\Omega$a | ∼ deam-

---

⟨maneat GA | 56. § nolite O; ⟨nolite GCAT | ⟨quia G | ⟨dimittite GA | 57. § dixerunt O; ⟨dixerunt GCAT | ⟨vocemus GT | 58. ⟨cumque GCAT | ⟨sciscitati G | ⟨vis GCAT | § quae O; ⟨quae GA | 59. ⟨dimiserunt GCAT | ⟨servumque T | 60. ⟨imprecantes GA | ⟨atque G | ⟨soror GCAT | ⟨crescas GAT | ⟨et possideat G | 61. § igitur AO; ⟨igitur GT | ⟨secutae G | ⟨qui A | 62. ¶ eo *Div. sine num.* Ψ; § eo O; ⟨eo GCAT.

tis et videntis
habitabat enim in terra australi
63 et egressus fuerat ad meditandum in agro inclinata iam die
cumque levasset oculos vidit camelos venientes procul
64 Rebecca quoque conspecto Isaac descendit de camelo
65 et ajt ad puerum quis est ille homo qui venit per agrum in occursum nobis
dixit ei ipse est dominus meus
at illa tollens cito pallium operuit se
66 servus autem cuncta quae gesserat narravit Isaac
67 qui introduxit eam in tabernaculo Sarrae matris suae et accepit eam uxorem
et in tantum dilexit ut dolorem qui ex morte matris acciderat temperaret.
XXV. 1 Abraham vero aliam duxit uxorem nomine Cetthuram
2 quae peperit ei Zamram et Iexan

---

63. oculos GA; oculos suos O | 65. dixit AO; dixitque G* | ei GA; *om.* O | 67. dilexit G*A; dilexit eam $G^{c}O$.

Desunt $\Sigma^{T}B\Theta^{HG}$ (*passim a v.* 63).

bulabat (i)saac Ω^{s}agrelꝫc | per] super O | poteum T*Φ^{A*} | ∼ est nomen Σ^{M} | uibentis X; bibentis Σ^{OM} | et *om.* Θ^{G2} *cum hebr.* | uidentes Λ^{L} | ∼ uident(i)s et uiuentis Λ | enim] autem Ψ^{B}.

63. egressus ** Φ^{Z} | meditandum] Φ^{P*}; metendum $\Pi^{D*}\Phi^{P2}$ | inclinato CX Ψ^{BM} | eleuasset $\Lambda\Omega^{s}$agrelꝫc | oculos *om.* Π^{c} | oculos + suos OΘ^{MG2} *cum hebr. et graecis minusc.* | uidet G | camellos O.

64. rebeccha C; reuecca O | quoque **** T; quoque + in P* | conspectu $\Pi^{c*}\Sigma^{O*M}T\Psi^{DF*}$ | isaach Σ^{O}; ysaac ΛΧΠ $\Psi\Omega$a; ysahac C.

65. ∼ homo illae C | ocursum O | nobis + qui X | dixit + que G* (? *ref. m. IX s.*) $\Lambda^{H}\Pi^{c}\Sigma^{O}M\Phi^{G}\dagger\Theta^{AM}P\Psi^{B2\,DFM}\Omega^{SJ}$ agrelꝫc *cum hebr. et LXX* | ei *om.* O Θ^{A*M} | es Φ^{P} | dn̄s meus CXO$\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$g | ad illa CXO* | pallium + suum agrelꝫ | cooperuit a.

66. narrabit X | narrauit + domino suo Ω^{s}arelꝫ | isaach Σ^{O}; ysaac ΛΠΨΩa; ysahac C.

67. tauernaculum G*XO; tabernaculo CΦ^{A*} | sarrae] Θ^{G*}; sarae $\Pi\Phi^{P}\Theta^{MG2}P\Psi^{B*}$ Ω^{s}grelꝫc; sarę Ψ^{DF}; sare $\Sigma^{M}\Omega^{JM}$a; saraae $\Phi^{RGV}\Psi^{B2}$; saraee Ψ^{M}; sarre $\Lambda^{H}X\Omega^{M}$; sarraae Φ^{Z}; sare ** Φ^{A2} *in ras.* | eam (*post* accepit) *om.* CΛΠΣ^{M}ATM$\Phi\Psi^{DM}$ϖ | dilexit + eam $G^{c}O\Theta^{A2}\Psi^{B2\,DM}\Omega^{SJ}$agrelꝫ *cum hebr. et LXX.* ¶ Antiqui « et accepit uxorem: et in tantum dilexit ut dolorem... ». Noui non solum semel sed et bis interponunt quod dicitur « eam » *Guill.* | qui] que XΣ^{M} | matris + eius arelꝫc *cum hebr. et LXX* | accederat C*P*.

XXV. 1. abraham] P*; abraam XΠ $\Sigma^{M}O\dagger P^{2}$ | ∼ duxit aliam uxorem Ω^{SJ} | nomen P* | cetthuram = GCXATMΦ^{RAGVP} O$\Theta^{AMG}\Omega^{M}$; cethuram $\Pi\Sigma^{O}\Phi^{Z}\Psi\Omega^{s}$ag; ceturam Ω^{J}relꝫc; cetturam Λ^{H}; chetturam Λ^{L}; chetthuram P; cethura Σ^{M}.

2. ei] *in ras.* Φ^{R} | zamram = CΛ X$\Sigma^{OM}A^{2}$TMO$\Theta^{AM}P\Psi^{BDF}\Omega^{M}$el; zamrā a;

---

§ habitabat O; ⟨habitabat GAT | 63. ⟨et egressus GA | ⟨inclinata G | ⟨cumque GCAT | 64. ⟨rebecca GCAT | 65. § et ait O; ⟨et ait A | ⟨quis T | ⟨dixit AT | ⟨ipse T | ⟨at illa GCAT | 66. ⟨servus GCAT | 67. ¶ qui XXVI. G; § qui O; ⟨qui AT | ⟨et accepit G | ⟨et in GA.

XXV. 1. ¶ Abraham XIX. Θ^{A2M2}; XXV. Ω^{SJ}; XXVII. G; XXVIII. $C^{2}X\Sigma^{OM}$; XXX. A; *Div. sine num.* OΨ^{BF}; ⟨Abraham CT | ⟨nomine G | 2. ⟨quae GAT.

et Madan et Madian et Iesboc et Sue
3 Iexan quoque genuit Saba et Dadan
filii Dadan fuerunt Assurim et Lathusim et Loommim
4 at vero ex Madian ortus est Epha et Opher et Enoch et Abida et Eldaa
omnes hii filii Cetthurae
5 deditque Abraham cuncta quae possederat Isaac
6 filiis autem concubinarum largitus est munera
et separavit eos ab Isaac filio suo dum adhuc ipse viveret ad plagam orientalem
7 fuerunt autem dies vitae eius centum septuaginta quinque annorum

---

7. annorum GA; annis O.

Desunt $\Sigma^{T}B\Theta^{HG}$ (*passim*).

zambram A*; zemrã G; zamran Ω^{SJ}gr ϑgc; iamram ΠΦ; iarim Ψ^{M} | iexan = G Λ^{L}XΠΣ^{O2}^{M}ATMΦ^{RZVP2}Θ^{M}PΨ^{B}Ωα; iexam CΛ^{H}; iexsan Θ^{A}; iecsan grelϑgc; iecsam Φ^{AG}; iesan Σ^{O*}; iezan Ψ^{D}; iaxan Ψ^{FM}; exan Φ^{P*}; texam O | madam Λ^{L}; roadan Θ^{A} | et madian et iesboc et sue] *in ras.* Φ^{A2} | et madian *om.* C* | mazian A | et (*ante* iesboc) *om.* X | iesboc = ΠΣ^{M}AΦ^{AG} Θ^{M2}P grelϑgc; iesboch GCΛΣ^{O}TMΦ^{RZVP} Θ^{AM*G*}ΨΩα; iesboth X; iesbooh O; iesbac Θ^{G2} | suae CΦ^{ZJ}; suę Π$^{c}\Sigma^{O}\Phi^{P}\Psi^{DFM}$; sui Φz†.

3. iecsan Φ^{AG}grelϑgc; iexam C; iexsan Σ^{O*}; iesan Σ^{O2}; gexan Ψ^{D}; texan O | sabba Λ^{H}; saban A; saha P | dadam (1) $\Lambda^{H}\Phi^{A*}\Psi^{B}$; dadã Λ^{L}; dodan GA; badan Φ^{P*} | dadam (2) Λ^{H}; dodan GA; dan Ψ^{D} | *** fuerunt Θ^{A} | assurim = GΛ^{H}AOαg relϑgc; asurim $\Lambda^{L}\Pi\Sigma^{OM}$MΦΘ^{AMG}PΨΩ; hasurim C; asorim T; ausurim X | lathusim = GΛΠA^{1}MΦOΘ$^{AM*G*}\Psi^{DM}$Ωα; lathussim Θ^{M2}; latusim XΣ$^{OM}\Theta^{G2}$PΨ^{BF}gϑgc; latusin C; latussim rel; lathusi A†; lachusim T | loommim = Λ^{H}XΠ^{D}ATΦ^{RAZ2GV}O Θ^{AM}w; loommin GΠ^{c}; lohommin C^{2}; loomnim Φ^{P}; loommm Φz^{*}; loomim $\Lambda^{L}\Sigma^{OM}$ MPϑc; loomin Ψ^{B2M}; laomim Ω^{JM}grel; laomin α; laomyn Ω^{S}; lodmin Ψ^{D}; lothmin Ψ^{F}; lothomim Ψ^{B*}; hohommin C*.

4. ad uero CXO | madiam C; maziam A | ortus es Φ^{P*} | ępha Λ^{L}; effa Ψ^{B}; ephan G; ephas Σ^{M} | et *om.* Φ^{A*} | opher] Θ^{G*}; offer Ψ^{B2}; offir Ψ^{B*}; oper G; apher Θ^{M}; afer Σ^{OM}; epher Θ^{G2}rel | et *om.* Θ^{A} | enohc Σ^{M}; enoc Ω^{M}; ęnoch XΠ^{c}; henoch grelϑgc | habida Λ; hahida C; bida Ψ^{B}† | eldaa = GΛ^{L}XAO$\Theta^{M*}\Omega^{J}$grel ϑgc; heldaa CΠTΘ^{M2}P$\Psi^{DFM}\Omega^{S}$α; heldaha Ψ^{B}; eldea $\Sigma^{M}\Theta^{A}$; eldua $\Lambda^{H}\Sigma^{O}$; teldaa Φ^{ZVP}; theldaa MΦ^{RAG}; toldaa Ω^{M} | omnes ** Ψ^{F} | hii] $\Phi^{A*z*}\Theta^{M*}$; hi Π^{c}MΦ$^{RA2z2GVP}\Theta^{M2}$ PΨ^{BDF2}(*in ras.*)^{M}grelϑgc; isti Ω^{SJ} | ∼ hi omnes Ψ^{F2} | cetthurae = GCTMΦ^{RAZGP} Θ^{AM}; cetthure XΣ$^{M}\Omega^{M}$; cethurae Π$^{c}\Sigma^{O}\Phi^{V}$O PΨ^{DFM}g; cethure Π$^{D}\Psi^{B}\Omega^{SJ}$α; ceturae rel ϑgc; cetturae A; cetture Λ^{H}; chetture Λ^{L}.

5. abraham] P*; abraam XΠ$^{D}\Sigma^{M}P^{2}$ | possiderat Λ^{L}XΣ^{O*}AM*Φ$^{RA*ZGVP*}\Theta^{A*}\Psi^{B*}$ Ψ^{DF*M}; possyderat Π^{c} | isaach G; ysaac ΛΠ$\Psi^{DFM}\Omega$α; ysahac C.

6. fili*is Φ^{A2} (i*is *in ras.*) | separabit X | eos ab] *in ras.* Θ^{M2} | isaach G; ysaac ΛXΠ$^{D}\Psi^{DFM}\Omega$α; ysahac C | ipsae O; *om.* T* | uiberet X; biueret O | ∼ uiueret ipse Φ^{A}.

7. autem + omnes C (hom.) X | eius] P*; abrah(a)e T^{1} (abra *in ras.*) MΦP^{2} ΨΩagrelϑgc *cum hebr. et LXX* | quinque — 8. deficiens] Φ^{G2} *in ras.* | annorum = GA; anni CΛXΠΣ^{OM}TMΦΘ^{AM}PΨ Ωagrelϑgc; annis O.

---

3. ⟨iexan GCAT | ⟨filii GCAT | 4. ⟨at GCAT | ⟨omnes GA | 5. § deditque O; ⟨deditque GCAT | 6. ⟨filiis GCAT | ⟨largitus G | ⟨et separavit GA | ⟨ad G | 7. ¶ fuerunt XXVIII. G; XLV. ΛTMΦ$^{RAZGP}P^{2}\Omega^{M}$; XLVI. Φ^{V}; XLVII. Π^{D}; *Div. sine num.* OΨ; ⟨fuerunt CA.

[8] et deficiens mortuus est in senectute bona
provectaeque aetatis et plenus dierum
congregatusque est ad populum suum
[9] et sepelierunt eum Isaac et Ismahel filii sui
in spelunca duplici quae sita est in agro Ephron filii Soor Etthei
e regione Mambre
[10] quem emerat a filiis Heth
ibi sepultus est ipse et Sarra uxor eius
[11] et post obitum illius benedixit Deus Isaac filio eius
qui habitabat iuxta puteum nomine Viventis et videntis.
[12] Hae sunt generationes Ismahel filii Abraham

---

8. dierum *om.* G*Λ[L]* *suadente, ut vid., Hier. quaest. hebr. in gen. ad locum* | 12. hae GA; haec O | filii AO; fili G.

Desunt Σ[T] (*usque ad v.* 11, illius bene) B (*usque ad v.* 9, isaac) Θ[HG] (*passim*).

8. deficien O; deficient Φ[P]; *om.* C*. *Cf. Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | deficiens ******** Φ[A] | mortuus est] mortuust G; mortuus X* | profecteque CX; profectaque O | et *om.* Λ[L]* | dierum *om.* G*Λ[L]*. *Cf. Hier. loc. cit.* | est + ad patres suos et G*. *Cf. 15, 15.*

9. sepellierunt GO[2]; sepellerunt O*,| eum *om.* Ψ[B]* | isaach GΣ[O]; ysaac ΛX Π[C2 D]ΨΩα; ysac Π[C]*; ysahac C | ismahel] Σ[O]*; ismael Σ[M]Ψ[B]Ω[S] ge§c; hismahel Σ[O2] BOΨ[FM]; ysmahel Π[C]α; ysmael Ω[JM]; smahel C; smael X | smael + et X | | sita] posita Θ[M]*; possita O; *om.* B. ¶ ał posita Θ[M] | efron Σ[OM]; effron Λ[H]; hefron C; ebron Λ[L] | fili T* | soor = Λ[L]Π[M]AM Φ[RAZGV]Θ[AM]PΨ[B2 F]*; sohor C; so*hor Σ[O]T; sogor X; seor G (?) Λ[H]BΦ[P]Ψ[B*DF2 M]Ωαg relъ§c; seoor O | etthęi Ψ[M]; ethei Λ[L]Σ[M] BΦ[V]*Ψ[B]Ωαg; aetthei C; ętthei Ψ[F]; aethei Ψ[D]; hetthei GAMΦ[AZ]Θ[M2]; hetthaei relъ§c; hethei ΠΣ[O]Φ[RGV2 P]; hettei Θ[M]* | e regione] P[2] (*pr.* e *in ras.*); eregione Ω[M] are; regione Ψ[B]* | mambrę Ψ[FM]; mambrae CΣ[O]Φ[AZGP]OΨ[D]; mamre Λ[L]Σ[M]BA Θ[AM]*P*.

10. quaem Π[C]Σ[M]Ψ[B2]; quam TΦ[A*VP*] Θ[A]P[2] (am *in ras.*) Ψ[B*M]Ω[SJ]αgrelъ§ | het Σ[M]; eth GΛ[L]Θ[A]Ψ; aeth C; seth Π[C] | ibi *om.* Ψ[B]* | est *om.* Θ[M]* | sarra = GCΛXΣ[O] BT[2] (*pr.* r *in ras.*) MOΘ[A]P*Ω[M]; sara Π[C] Σ[M]AΦ[A2 P]Θ[M]P[2]Ψ[BD]Ω[SJ]αgrelъ§c; saraa Π[D] Φ[RA*ZGV]Ψ[FM].

11. illius] eius Ψ[B]α | isaach GΣ[O]; ysaac Λ[H]XΠBΨΩα; ysahac C | filium Λ[H] | eius] illius Ψ[B] | ∼ filio eius isaach Σ[O] | iuxta] P[2] (iux *in ras.*) | poteum T*Φ[A*G] | nomen P*; *om.* Σ[T]Bϖ | uiuentis] bibentis Σ[TM]B | et uidentis] et uiuentis Φ[G]* | ∼ uidentis et uiuentis Φ[Z]Ψ[DFM] | uidentis + me B. *Cf. 16, 14.*

12. he Π[D]M[2]Ψ[B]Ω[M]; hee Λ[H]BΩ[SJ]α; heę Σ[TO]; hęę Σ[M]; haec C*Π[C]M*O[M]; hec X | sunt *om.* T* | ismahel] Σ[O]*; ismael Σ[M]Ψ[B]Ω[S]ge§c; hismahel Σ[O2]; ysmael Π[C] Ω[JM]; ysmahel α; smael X; smahel Σ[T]C | fili GXM* | abraam XΠΣ[M]; abrahae TM Φ[P]*Ψ[D]Ω[S]grelъ§c; abrahę Σ[O]BΨ[F]; abrahe Ψ[BM]Ω[M]α; abraae P[2] | peperit] genuit C | ei *om.* Φ[G]* | aggar O; hagar C; *om.* Φ[Z] | aegiptia Σ[M]; ęgiptia Σ[T]; egyptia Λ[L2]XΠ[D] BΩ[J]; egyptie Λ[L]*; egiptia CΛ[H]Σ[O]Ψ[B]Ω[M]α;

---

8. ⟨et deficiens GA | ⟨provectaeque GA | ⟨et plenus G | ⟨congregatusque GAT | ⟨ad G | 9. ⟨et sepelierunt GA | ⟨in spelunca GA | ⟨quae G | ⟨e regione G | 10. ⟨quem G | ⟨ibi G | 11. ⟨et post CAT | ⟨benedixit G | ⟨qui A | ⟨viventis G | 12. ¶ hae XXXI. A; XLVI. ΛTMΦ[RAZGP]P[2]Ω[M]; XLVII. Φ[V]; XLVIII. Π[D]; *Div. sine num.* Ψ; § hae O; ⟨hae GC.

quem peperit ei Agar Aegýptia famula Sarrae
13 et haec nomina filiorum eius in vocabulis et generationibus suis primogenitus Ismahelis Nabaioth dein Cedar et Abdeel et Mabsam
14 Masma quoque et Duma et Massa
15 Adad et Thema
Itur et Naphis et Cedma
16 isti sunt filii Ismahel et haec nomina per castella et oppida eorum duodecim principes tribuum suarum
17 anni vitae Ismahel centum triginta septem

---

13. dein G*A; deinde O | abdeel (*sic*) GA; abdehel O | 17. anni uitae GA; anni uero uitae O.

Desunt Θ^{HG} (*passim*).

agyptia $\mathfrak{r}$ | famula* Φ^{A}; famule O* | sarrae] T^{2} (*pr.* r *et* e *in ras.*) P*; sarre Λ^{H} $X\Sigma^{T}B\Omega^{M}$; sarae $\Pi^{D}AM*\Phi^{P}\Theta^{M}P^{2}\Psi^{DFM}\Omega^{S}$ gɾelbgc; sare $\Sigma^{M}\Psi^{B}\Omega^{J}\mathfrak{a}$; saraae Φ^{RZGV}; sare** Φ^{A2} *in ras.; om.* Π^{C} | ∼ sarae famula Π^{D}.

13. bocabulis O | et + in $\Sigma^{TO}P*$ | ismaelis $\Sigma^{M}\Psi^{B}\Omega^{S}$ gegc; | hismahelis $\Sigma^{O}\Psi^{F}$; ysmaelis $\Pi^{C}\Omega^{JM}$; ysmahelis $\mathfrak{a}$; smahelis Σ^{T}; ismaheli Gt; ismahel Θ^{A} | nabaiot Λ; nabaioht $M\Phi^{V}$; nabayoth Ω^{M}; nabeoth Σ^{T}; abiuth X | nabaioth + et C | dein] G*; deinde $G^{C}C\Lambda\Pi\Sigma BTM\Phi O\Theta^{M}P\Psi\Omega\mathfrak{a}\mathfrak{g}$ ɾelbgc | c(a)edar — 15. naphis] *in ras.* Θ^{M2} | caedar $T\Theta^{M2}$; chedar C | abdeel = $G\Pi AM\Phi^{RZVP}\Theta^{M2}P^{2}\Omega\mathfrak{g}$; abdehel $\Lambda\Sigma^{O}BT$ $\Phi^{AG}O\Theta^{A}\Psi\mathfrak{a}$; abdel P*; abdahel X; adehel Σ^{M}; adbeel Cɾelbgc; abehel Σ^{T} | et *om.* Λ^{H} | mabsam] P*; mabsan $CX\Phi^{A}\Theta^{A}P^{2}$ $\Omega^{SJ}\mathfrak{a}$; mapsam $B\Psi^{B}\Omega^{M}$; mabsar Σ^{T}.

14. m*asma Ψ^{B}; masfa A; mapsam B | et (*ante* massa) *om.* $\mathfrak{w}$ | massa adad = $G*\Lambda X\Pi^{D}\Sigma^{O}AM^{2}\Theta^{AM3}P\Psi^{F2}\Omega^{J2}\mathfrak{a}\mathfrak{g}$; massa** ad Σ^{T} (*duae litt. desunt folio lacerato*); massa aad Θ^{M2}; massa adat Π^{C}; massa adda O; massaadad C; massadad TM*; massa hadad ɾel; massa hadar $\mathfrak{w}$gc; massa et adad Ω^{SJ}*; masa adad Σ^{M}; masadad $B\Phi\Psi^{DF*M}\Omega^{M}$; mascadad Ψ^{B}; messa · adad G^{C}.

15. adad] *cf. vers. praec.* | thema itur = $\Lambda^{L*}\Pi BA\Phi O\Theta^{AM2}\Psi^{B2}\mathfrak{w}$; themaitur $GP\Psi^{B*}$; thema ithur $TM\Omega^{JM}$; thema ytur C*; thema hytur X; thema yatur C^{2}; thema ietur $\Lambda^{L2}\Sigma$; thema iahitur Θ^{M3}; thema ihur Ψ^{D}; thema hur Ψ^{M}; thema et itur $\mathfrak{g}$; thema et ytur Λ^{H}; thema et ithur $\mathfrak{a}$; thema et ythur Ω^{S}; thema et iatur $\mathfrak{g}$; thema et ietur ɾel; thema et iethur c; thema et hur Ψ^{F} | et *om.* $\mathfrak{w}$ | naphis] G* (?); nafes G^{C}; naues Σ^{T}; maphis Ψ^{B}; gnaphir Ω^{S} | caedma T; cethma $X\Sigma^{TO}BP\Psi^{DFM}$; chetma Λ; cedina Ω^{S}; cedman C; uedma O.

16. fili X | ismahel] Σ^{O}*; hismahel Σ^{O2}; ismael $\Sigma^{M}\mathfrak{g}\mathfrak{w}$; ysmahel $\Lambda\Omega^{M}\mathfrak{a}$; ysmael Ω^{SJ}; smahel X; smael C; sma*** Σ^{T} (*litt. desiderantur folio lacerato*); hismaelis ɾl; hismahelis Φ^{V}*; ismaelis egc | principis Π^{C}t; princeps Φ^{V}* | tribum O.

17. et facti sunt anni $\Omega\mathfrak{a}$gɾelgc. *Cf. 5, 4.* ¶ Cum dicitur « anni » subintelligitur « fuerunt » nec de hebraeo oportet apponi hoc « et facti sunt » *Guill.* | anni + uero BO | uita Φ^{V}; *om.* B | hismahel Φ^{V}*; hismael Ψ^{B}*; ysmahel Ω^{M}; ysmael Ω^{SJ}; smahel C; smael X; ismahelis $\Lambda^{L*}\Psi^{D}$ɾl; hismahelis Σ^{O}; ismaelis Σ^{M}gegc; hismaelis Ψ^{B2F}; ysmahelis $\mathfrak{a}$; smahelis Σ^{T}; *om.* Φ^{Z}t | centum **** trig.

⟨quem A | 13. ⟨et haec GA | ⟨in G | ⟨et generationibus G | § primogenitus O; ⟨primogenitus GCAT | ⟨dein GA | 14. ⟨masma GCAT | 15. ⟨adad GA | ⟨itur A | 16. § isti O; ⟨isti GA | ⟨et haec A | ⟨et oppida G | ⟨duodecim AT | 17. ¶ anni XXIX. GB; ⟨anni CAT.

deficiens mortuus est et adpositus est ad populum suum
18 habitavit autem ab Evila usque Sur quae respicit Aegyptum introeuntibus Assyrios
coram cunctis fratribus suis obiit.
19 † Hae † quoque sunt generationes Isaac filii Abraham
Abraham genuit Isaac
20 qui cum quadraginta esset annorum
duxit uxorem Rebeccam filiam Bathuel Syri de Mesopotamia sororem Laban
21 deprecatusque est Dominum pro uxore sua eo quod esset sterilis
qui exaudivit eum
et dedit conceptum Rebeccae

---

17. deficiens GA; deficiensque O | adpositus est GO; adpositus (est *om.*) A | 18. assyrios AO; assyriis G | 19. haec GO; hae A | sunt $G^{c}A$; *om.* O | filii AO; fili G | 20. re(b)eccam GO; rebecca A | bathuel AO; batuhel G | de mesopotamia GO; de mesopotamiam A | 21. deprecatusque est dominum ΛΠA; deprecatusque est isaac dominum O; deprecatusque est dominum isaach G.

Desunt Θ^{HG} (*passim usque ad v.* 19).

septem Π^{c} | triginta + et G^{1} (*add. sup. lin.*) $\Pi^{D}B\Phi^{RA^{2}ZGP}\Theta^{M}P^{2}\Psi^{B^{2}}\Omega^{M}$ | septem + annis Σ^{T}; + qui $C^{2}\Lambda^{L}X^{2}\Sigma^{OM}$ | deficiens + que $O\Theta^{AM}P^{2}\Psi^{B*DF}\Omega$ agrelꝺc *cum LXX. Cf. Hier. in Sophon. 1* (et deficiens); + et Π^{D} | et adpositus est *om.* Ψ^{D} | et] *in ras.* $\Phi^{P^{2}}$ | adpositus est = $G^{*}\Pi^{c}O\Theta^{M*}\Psi^{FM}$; appositus est $\Phi^{R*}\Omega^{S}$; depositus (est *om.*) G^{c}; a(d)positus (est *om.*) $C\Lambda X\Pi^{D}\Sigma BAT$ $M\Phi^{R^{2}AZGVP}\Theta^{AM^{2}}P\Psi^{B}\Omega^{JM}$ agrelꝺc | ad] a $\Pi^{c\dagger}$ | suum *om.* α.

18. habitabit $X^{2}B$; habitabat X* | autem *om.* Ψ^{B*} | euila] G†; heuila G^{1} relꝺc; aeuila Ψ^{F}; ebila $\Pi^{c}B$; auila Σ^{M} | * usque Ψ^{B} | respicit + ad O | egyptum $X\Pi BO\Psi^{M}\Omega^{J}$; aegiptum C; ęgiptum Σ^{TM}; egiptum $\Lambda^{H}\Sigma^{O}\Psi^{B}\Omega^{M}\alpha$; ** ęgyptum Θ^{M}; agyptum r | introeuntibus] G^{2} (*litt. tib ref. vid.*); intrantibus Ψ^{F} | assirios $\Lambda^{H}\Pi^{c}$ $\Sigma B\Phi^{A}P^{2}\Omega^{M}\alpha$; asirios P*; assyriis $G\Omega^{S}$ (riis *in ras.*) | fratribus suis obiit] *in ras.* G^{c} | suis] *in ras.* $\Theta^{M^{2}}$; *om.* Φ^{Z}.

19. he Π^{D}; hee $\Lambda^{H}B\Omega^{JM}\alpha$; heę X Σ^{O}; hęę Σ^{M}; haec GCOP* | quoque sunt generationes] *in ras.* G^{c} | sunt *om.* BO *cum hebr. et LXX* | isaach $G\Sigma^{O}$; ysaac $\Lambda X\Pi B\Psi\Omega\alpha$; isahac Σ^{T}; ysahac C | fili GX | abraham (1)] P*; abraam $\Pi^{D}\Sigma^{M}P^{2}$ Ψ^{B}; habraam X | abraham (2)] P*; abraam $X\Pi^{D}\Sigma^{M}P^{2}$ | isaach $G\Sigma^{O}$; ysaac $\Lambda X\Pi B\Psi$ $\Omega\alpha$; isahac Σ^{T}; ysahac C | isaac *bis rep.* Π^{c}.

20. qui quum $\Theta^{M^{2}}$ *in ras.* | ∼ esset XL annorum Ω^{S} | rebeccam] *ref.* G^{c}; rebeccham C; reueccam O; rebecca $\Sigma^{M}A$ Ψ^{F} | bathuel = $BA\Phi^{RZGVP}O\Theta^{G}\Psi^{F}\Omega^{SJ}$ ıꝩ; bathuęl Π^{c}; bathuhel $\Pi^{D}M\Theta^{A}$; batuel Ω^{M}; batuhel $GC\Lambda^{L}T\Phi^{A}\Theta^{M}\Psi^{DM}$; *batuhel P; bathuhelis Σ^{O}; batuelis $X\Sigma^{M}$; batuhelis Λ^{H} | siri $\Lambda^{H}\Pi^{c}\Sigma\Phi^{A}\Omega^{M}$ | mesopothamia α; mesophotamia P; mesopotamiam ΠBA $\Phi^{Z*P*}\Theta^{A*G*}\Psi^{D}$.

21. est *om.* M* | est + isaac $\Sigma T^{2}M\Phi$ $O\Theta^{AMG}P^{2}$ grelꝺc; + ysaac $B\Psi\Omega\alpha$; + ysahac C | dominum + isaach G | uxorem sua O | sterelis $CX\Sigma^{T}B*AM*\Phi^{P}O\Theta^{G*}P*$ Ψ^{BFM} | ∼ sterilis esset Ω^{S} | conceptu Ψ^{DFM} | rebecce $\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{T^{2}OM}B\Psi^{B}\Omega^{JM}\alpha$; rebecchę Λ^{L}; reueccaę O; rebece Σ^{T}*.

⟨deficiens GA | ⟨et adpositus G | 18. ⟨habitavit GCAT | ⟨ab evila G | ⟨quae G | ⟨introeuntibus G | ⟨coram GA | 19. ¶ hae XXX. B; XXXII. A; XLVII. $\Lambda TM\Phi^{RAZGP}$ $P^{2}\Omega^{M}$; XLVIII. Φ^{V}; XLVIIII. Π^{D}; § hae O; ⟨hae GC | ⟨abraham genuit GAT | 20. qui GCAT | ⟨duxit GA | 21. § deprecatusque O; ⟨deprecatusque GCAT | ⟨eo G | ⟨qui GAT | ⟨et dedit GA.

22 sed collidebantur in utero eius parvuli
quae ait si sic mihi futurum erat quid necesse fuit concipere
perrexitque ut consuleret Dominum
23 qui respondens ait
duae gentes in utero tuo sunt
et duo populi ex ventre tuo dividentur
populusque populum superabit
et maior minori serviet
24 iam tempus pariendi venerat
et ecce gemini in utero reperti sunt
25 qui primus egressus est rufus erat et totus in morem pellis hispidus
vocatumque est nomen eius Esau
protinus alter egrediens plantam fratris tenebat manu
et idcirco appellavit eum Iacob
26 sexagenarius erat Isaac quando nati sunt parvuli
27 quibus adultis factus est Esau vir

---

23. superauit G*AO | 24. uenerat GA; uenerat ei O | 25. uocatumque est GO uocatumque (est *om.*) A.

Deest Θ^{H}.

22. paruoli M*; parbuli O | quae ait *om.* G* | si *om.* Ψ^{M} | quid] quod Ψ^{M} | necesse ** Φ^{P2} (e *fin. in ras. et* me (?) *sub ras.*) | fuerat G | fuit + me Pr | perrexitque + rebecca $\Theta^{G2}P^{2}$re | consularet O; consoleret Λ^{L}*.

23. qui] quid Λ^{L} | sunt *om.* Ψ^{M} | ∼ sunt in utero tuo Θ^{M}agrelgc | due O | uentre] utero X | deuidentur O; diuiduntur Σ^{T} | populus · quem (que *om.*) O | superauit G*C$\Lambda^{L}\Pi^{C*}\Sigma^{T}A\Phi^{P*}$O; superabat Ψ^{M} | et *om.* Π^{C} | ∼ seruiet minori CΛB $\Theta^{AG}P\Omega^{SM}$agrelgc.

24. parendi O | uenerat — reperti sunt] *in ras.* G^{C} | uenerat] Ψ^{B*}; aduenerat $C\Sigma^{OM}\Theta^{AG}\Psi^{B2\,DFM}\Omega^{SJ}$agrelgc | (uenerat) + ei OΘ^{AM2} (*dein exp.*) P. *Cf. hebr. et LXX* | ecce] Φ^{P2} | in utero *om.* G† | utero + eius $G^{C}C\Lambda^{L2}\Pi^{D2}\Sigma^{M}BT^{2}M\Phi\Theta^{AMG}P^{2}\Psi^{B2}\Psi^{DFM}\Omega$agrelgc *cum hebr. et LXX; Aug. loc. de gen. 93;* + tuo O^{2} (*add. rec. m. in marg.*) | reperti sunt] Θ^{M2} (ti sunt *in ras.*); repertis sunt O; reperti sint Λ^{L}*.

25. primus] $\Phi^{P*}\Theta^{M*}$; prius ΠTM $\Phi^{RAZVG}\Psi^{B}$; prior $\Phi^{P2}\Theta^{AM2G}P^{2}\Omega^{M}$wgc; prioris P*. ¶ ā prius $\bar{s}$ primus Θ^{M} | egressus (est *om.*) Θ^{M*} | ruffus Ω^{SM}; rursus Π^{C} | in more B | pellis] *in ras.* Λ^{H} | ispidus Ψ^{DM}; yspidus CXΣ^{O}; hyspidus Ω^{S}; spidus Σ^{M} | uocatumque (est *om.*) Λ^{L}Aw; uocauitque $\Lambda^{H}\Sigma$ | ****eius (e *in ras.*) T | hesau C; aesau Ψ^{B} | protinus] Σ^{O*}; protenus Σ^{O2} $\Phi^{A*Z*GV*}$ | egredens O*; egredieris Ψ^{M} | planta Σ^{M} | tenebat + in OΨ^{M} | manum G | ∼ manu tenebat Ω^{M} | et *om.* Σ^{OM} | apellauit Π^{C}; appellabit X | iacob *om.* Π^{C*}.

26. isaach G; ysaac C$\Lambda\Pi\Psi\Omega$q; isahac Σ^{T} | nati sunt + ei C$\Lambda^{L}\Pi\Sigma\Theta^{G}$grelgc | paruoli CM*.

27. adultis] *in ras.* Ψ^{B2} | hesau C; aesau Π^{C} | uiri O | narus Σ^{M}† | uenandi] *in ras.* Φ^{Z1} | (iacob autem) uir] homo Φ^{R} *cum Aug. de civ. Dei 16, 37; om.* ΠM* Φ^{AZGVP}. ¶ Antiqui « Iacob autem simplex habitabat ». Noui apponunt quod dicitur

---

22. ⟨sed GAT | ⟨quae AT | ⟨si CT | ¶ perrexitque XXX. G; ⟨perrexitque CAT | 23. § qui O; ⟨qui GCAT | ⟨duae GAT | ⟨et duo GA | ⟨ex ventre G | ⟨populusque GAT | ⟨et maior G | 24. ⟨iam GCAT | § et ecce O; ⟨et ecce A | 25. ⟨qui GAT | ⟨et totus G | ⟨vocatumque GAT | ⟨protinus GCAT | ⟨egrediens G | ⟨et idcireo GA | 26. ¶ sexagenarius XXIX. $C^{2}X\Sigma$; *Div. sine num.* Ψ^{BM}; ⟨sexagenarius GCAT | ⟨quando G | 27. ⟨quibus GAT.

gnarus venandi et homo agricola
Iacob autem vir simplex habitabat in tabernaculis
28 Isaac amabat Esau eo quod de venationibus illius vesceretur et Rebecca diligebat Iacob
29 coxit autem Iacob pulmentum ad quem cum venisset Esau de agro lassus 30 ait
da mihi de coctione hac rufa quia oppido lassus sum
quam ob causam vocatum est nomen eius Edom
31 cui dixit Iacob vende mihi primogenita tua
32 ille respondit en morior quid mihi proderunt primogenita
33 ait Iacob iura ergo mihi
iuravit Esau et vendidit primogenita
34 et sic accepto pane et lentis edulio comedit et bibit
et abiit parvipendens quod primogenita vendidisset.

XXVI. 1 Orta autem † fame † super terram
post eam sterilitatem quae acci-

---

29. ad quem GA; adque O | 32. proderunt A; prodeerunt GO *errante, ut videtur, archetypo* | 33. ergo GA; *om.* O.

XXVI. 1. fame G; fames A*O *errante archetypo* | sterilitatem G; sterelitatem AO.

Deest Θ^{H}.

« uir », quod subintelligitur *Guill.* | abitabat Σ^{T} | tauernaculis XBO; tabernacula Σ^{M} | tabernaculis + isaach G.

28. isaach G^{I}; ysaac $\Pi^{D}B\Psi^{DFM}\Omega^{J}$ q; isahac $C\Sigma^{T}$; isach G† | amauat O | hesau C; aesau Ψ^{B} | de *om.* B | illius] eius Ψ^{B} Ω^{J} | uiceretur O; uescerentur Ψ^{M*} | rebeccha GC; reuecca BO | dirigebat Φ^{V*} | iacob] Ψ^{B2} (ia *in ras.*); ysaac Ψ^{D}.

29. coxi P* | iacob *om.* Σ^{T} | ad quem] at quem Φ^{P}; adque Π^{C}O | cum] *in ras.* Ψ^{B1} | cum uen.] conuenisset M* | hesau C; aesau Π^{C} | ∼ lassus de agro Ω^{S}.

30. hac] ac $\Sigma^{T}\Psi^{BF*M}$; tua T* | ruffa Ω^{SM} | quia] qui G | ∼ lassus oppido P* | quam *** Φ^{A} | quam ob c.] quamobrem Ω^{S} | causam + et Π^{C} | ędom Ψ^{F}; aedom Ψ^{B}; hedom C; *om.* Ω^{S*}.

31. uende] unde Π^{C*}P*.

32. ille + uero G^{C} (*in marg.*) *cum LXX* | en *om.* T* | morio C* | mihi *om.* Φ^{A*G} | prodeerunt GO | ∼ proderunt michi Ω^{S}.

33. et ait Π^{D} | ait iacob — primogenita *om.* Ψ^{D} | ait + ergo Θ^{A} | iura] Φ^{V2} (iu *in ras.*) | ergo *om.* OΘ^{A} | iurabit XB | iurauit + ei $\Theta^{M}P^{2}$ agreſȝc *cum hebr. et LXX;* + ergo Ω^{S} | hesau C; aesau $\Pi^{C}\Psi^{B}$ | uendidit] Ψ^{B2} (ven *in ras.*); uendit OΨ^{M} | primonita A*.

34. lintis O | eduleo P*; etulio Σ^{T} | edulio + et Ψ^{F} *cum LXX* | uibit C; uiuit O | et *om.* G* | abit Σ^{T}†; habit Π^{C*} | uendedisset T*.

XXVI. 1. fames A*T*O | sterelitatem CX$\Pi^{D}\Sigma^{T}$BAMΦ^{VP*}OΘ^{G*}P* | quae] Φ^{A2} (e *in ras.*) | acciderat] A*; accederat A^{2} | abraam $\Pi^{D}\Sigma^{M}$B; habraam X; abrahae P |

〈et homo G | 〈iacob GAT | 〈habitabat G | 28. 〈isaac GCAT | 〈eo G | 〈et rebecca GA | 29. § coxit O; 〈coxit GCAT | 〈ad quem GCAT | 30. 〈da GAT | 〈quia G | 〈quam GCAT | 31. § cui O; 〈cui GCAT | 〈vende T | 32. § ille O; 〈ille GAT | 〈en GT | 〈quid G | 33. 〈ait GAT | 〈iura T | 〈iuravit GCAT | 〈et vendidit G | 34. 〈et sic GA | 〈comedit G | 〈et abiit GA | 〈parvipendens G.

XXVI. 1. ¶ Orta XX. Θ^{A2}; XXVI. Ω^{SJ}; XXXIII. A; XLVIII. ΛTM$\Phi^{RAZGP}P^{2}\Omega^{M}$; XLVIIII. Φ^{V}; L. Π^{D}; *Div. sine num.* OΨ; 〈orta GC | 〈post GA.

derat in diebus Abraham
abiit Isaac ad Abimelech regem Palestinorum in Gerara
[2] apparuitque ei Dominus et ait ne descendas in Aegyptum sed quiesce in terra quam dixero tibi [3] et peregrinare in ea eroque tecum et benedicam tibi tibi enim et semini tuo dabo universas regiones has complens iuramentum quod spopondi Abraham patri tuo
[4] et multiplicabo semen tuum sicut stellas caeli daboque posteris tuis universas regiones has
et benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae
[5] eo quod oboedierit Abraham voci meae et custodierit praecepta et mandata mea
et caerimonias legesque servaverit
[6] mansit itaque Isaac in Geraris
[7] qui cum interrogaretur a viris loci illius super uxore sua respondit soror mea est timuerat enim confiteri quod sibi

---

3. in ea GA; in eam O | 5. praecepta GO; praecepta mea A.

Deest Θ^{H}.

isaach $G\Sigma^{O}$; isahac Σ^{T}; ysaac $X\Pi B\Psi\Omega a$; ysahac C; *om.* $\Phi^{Z\dagger}$ | ad] *in ras.* Φ^{V^2} | abi – melech ɛlѣ; abimelec $X\Pi^{D}\Sigma^{TM}$; abimalech $B\Omega^{M}$; abimel $\Theta^{G\dagger}$ | palaestinorum ggc; palaesthinorum rlѣ; palistinorum Λ^{L*}; phalestinorum CBAP* | ge**rara O.

2. ei *om.* Ψ^{B*F*} | ∼ dominus ei Ω^{S} | descendas] *in ras.* Σ^{T^2}; discendas $\Phi^{A*}P^{*}$; discedas Π^{C} | egyptum $\Lambda^{L}X\Pi^{D}BO\Omega^{JM}$; egiptum $\Lambda^{H}\Sigma a$; ɐgiptum Ψ^{B}; aegypto Φ^{A*} | quiesci M*; quiesse O*; quiessce Ψ^{M} | in terram $CX\Sigma^{M}\Psi^{BDM}\Omega^{S*}$ | tibi et peregrinare] *in ras.* Φ^{R^2}.

3. pergrinare O | in eam C^{2} (m *in ras.*) XB*O | eroque] et ero O *cum Aug. de civ. Dei 16, 36; ep. ad cath. 12* | *inter* dabo *et* uniuersas *erasum est ut videtur* dabo terras has *in* P | has] as $\Theta^{G\dagger}$; *om.* P* | spondi A*; spopondidi Ψ^{F*}; spopondi + ad Σ^{M} | abraham] P*; abraam $\Sigma^{M}P^{2}$; habraam X; abrahae Π^{C}; abrahe Π^{D} | ** patri tuo **** Θ^{M^2} *in ras.* | patrem tuum Σ^{M} | tui Φ^{P*}.

4. sicut *bis repet.* O* | ∼ has regiones Ψ^{F} | in semini $C\Lambda^{L*}X\Pi^{C}\Sigma^{T}BT\dagger\Phi^{Z*}\Theta^{A*G*}\Psi^{B*DM}$ | omnes **** T.

5. obaudierit X | abraham — custodierit *om.* $X\Psi^{D}$ | abraham] P*; abraam $C^{2}\Pi^{D}\Sigma^{O\dagger M}P^{2}$; abrahae T*; *om.* C* | praecepta + mea $A\Theta^{A}\Psi^{B}\Omega^{SM}a$ *cum hebr. et LXX; Aug. de civ. Dei 16, 36; ep. ad cath. loc. cit.* | ∼ mandata et praecepta P | mea *om.* $\Sigma^{O}\Omega^{S}$ | caerimonias] T*; cerimonias $G\Lambda X\Pi\Sigma B\Phi^{AG}P^{2}\Psi^{BDF}\Omega a$; caeremonias AM*c; ceremonias BP*grelѣs | legemque Φ^{A*}; *om.* Φ^{Z*} | ∼ legesque seruauerit et cerimonias Σ^{T}.

6. itaque] autem $\Sigma^{TO*}B$ | isaach $G\Sigma^{O}$; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}X\Pi^{D}B\Psi\Omega a$; ysahac C | ∼ in geraris ysaac Ω^{S}.

7. cum *om.* Ψ^{B*} | loci] regionis Σ^{M} | repondes G* | etenim Ψ^{B*}; *om.* B | sibi]

⟨abiit GAT | ⟨regem G | 2. ¶ apparuitque XX. $\Theta^{M^2}G^{2}$; ⟨apparuitque GAT | ⟨et ait G | ⟨ne AT | ⟨sed G | 3. ⟨eroque A | ⟨tibi enim GAT | ⟨et semini G | ⟨complens A | 4. ⟨et multiplicabo GA | § daboque O; ⟨daboque GAT | ⟨et benedicentur GA | 5. ⟨eo GA | ⟨et custodierit G | ⟨et caerimonias GA | ⟨legesque G | 6. ¶ mansit *Div. sine num.* O; ⟨mansit GCAT | 7. § qui O; ⟨qui GAT | ⟨super G | § respondit O; ⟨respondit GAT | ⟨soror G | ⟨timuerat GAT.

esset sociata coniugio
reputans ne forte interficerent eum propter illius pulchritudinem
8 cumque pertransissent dies plurimi et ibi demoraretur
prospiciens Abimelech Palestinorum rex per fenestram
vidit eum iocantem cum Rebecca uxore sua 9 et accersito ait
perspicuum est quod uxor tua sit
cur mentitus es sororem tuam esse
respondit timui ne morerer propter eam
10 dixitque Abimelech quare imposuisti nobis
potuit coire quispiam de populo cum uxore tua
et induxeras super nos grande peccatum
praecepitque omni populo dicens
11 qui tetigerit hominis huius uxorem morte morietur
12 † sevit † autem Isaac in terra illa

---

9. accersito G*A; arcessito O | mentitus es sororem G*A; mentitus es eam sororem G²O | 11. hominis huius GA; huius hominis O | 12. seruit GA (*ex archetypo qui et* Leuit. 25, 20 *habuit:* seruerimus GA, *et* Deut. 22, 9: seruisti A; Iud. 6, 3: seruisset A); creuit O.

Desunt Θ^{H} et $\mathfrak{w}$ (*a v.* 8, (pa)lestinorum rex, *duobus foliis deficientibus*).

si Σ^{o*}; sua B | $\sim$ sociata esset Ω^{s} | sociata + in B | coniugio] Σ^{o2} (con *in ras.*) | interficeret $\Theta^{G*}\Psi^{B\dagger}$; interficient Λ^{L} | illius] eius Ω^{sJ}.

8. pertransisset Ψ^{M*}; transissent Ψ^{F*} | et *om.* Σ^{T} | ibi demoraretur] Θ^{G*}; ibidem moraretur $X\Sigma^{TM}BTM\Phi\Theta^{AMG2}P\Psi$ Ω agrelbgc; ibi demoretur Π^{c*} | propiciens Λ^{L*}; respiciens Θ^{M}. ¶ ał prospiciens ij Θ^{M} | abi – melech elb; abimelaech Π^{c}; abimelec Σ^{M}; abimalech $B\Omega^{M}$; abymelech Ω^{sJ} | palaestinorum ggc; palesthinorum G^{1}; palaesthinorum rlb; pasthinorum G†; phalestinorum CB | $\sim$ rex pal. $\Psi^{B}\Omega^{s}$ agrelgc | eum] *in ras.* Ψ^{B2} | reuecca O; *om.* C* | uxore] Λ^{L2} (ore *in ras.*); uxorem O* | sua G*.

9. accersito] G*C*; arcersito G^{c}; arcessito $C^{2}\Sigma^{T}M*OP$ | accersito + eo Λ^{H} Ω^{s}agrelgc; + illo Σ^{M} | ait] *in ras.* Σ^{o2} | prespicuum $C\Lambda^{L1}X\Sigma^{TO*}B$; prespicum $\Lambda^{L\dagger}$; prospicuum Λ^{H} | mentitus es + eam $G^{c}O\Theta^{AMG}P^{2}$agrelgc; + quod B | sororem tua esse O; soror tua esse B | respondi O | morerer] $\Phi^{G*}\Theta^{A2}$ (erer *in ras.*); morirer $T\dagger\Phi^{R*A*z*G2}$; morere $\Pi^{c}\Theta^{M*}$; morer $\Sigma^{o\dagger}$ | propter eam] pro ea B.

10. dixitque + ei A *cum LXX* | abi – melech el; abimelaech Π^{c}; abimelec $\Lambda^{L}\Sigma^{M}$; abimalech $B\Omega^{M}$; abymelech Ω^{s}; abymelec Ω^{J} | quare + hoc X *cum hebr. et LXX* | coire] Λ^{L*}; coyre C; choire Σ^{o}; colere Λ^{L2} | uxore] uore Φ^{G*} | tua* G | introduxeras Σ^{M} | grandem Π^{c*} | $\sim$ peccatum grande Ψ^{M} | praecipitque O; precepit (que *om.*) B | praecepitque + ei Ω^{M*}.

11. huius] P†; istius BP^{1}; *om.* Φ^{A*} | $\sim$ huius hominis $O\Theta^{M}$ | mortem Π^{c} | morietur] *in ras.* Λ^{L2}; moriatur $T\Phi^{P*}$.

12. seuit — centuplum] *in ras.* Ψ^{B2} | seuit = $\Pi\Sigma^{OM}BT\Phi^{RAZGV}\Theta^{MG}P^{2}\Psi^{B2\,DFM}\Omega^{M}$ agrelbgc; saeuit Φ^{P}; seruit G (r *ref.* G^{c}) C* (?) XA; seminauit C^{2} (*in ras.*) $\Lambda\Sigma^{T2}$

⟨reputans GA | 8. § cumque O; ⟨cumque GCAT | ⟨prospiciens GA | ⟨vidit A | 9. ⟨ait G | ⟨perspicuum GAT | ⟨cur GA | § respondit O; ⟨respondit GCAT | ⟨timui T | 10. § dixitque O; ⟨dixitque GCAT | ⟨quare GCT | ⟨potuit GA | ⟨et induxeras GA | § praecepitque O; ⟨praecepitque GCAT | 11. ⟨qui GAT | ⟨morte G | 12. ¶ sevit XXXIIII. A; *Div. sine num.* Ψ^{B}; § sevit O; ⟨sevit GCT.

et invenit in ipso anno céntuplum
benedixitque ei Dominus [13] et locupletatus est homo
et ibat proficiens atque succrescens
donec magnus vehementer effectus est
[14] habuit quoque possessionem ovium et armentorum et familiae plurimum
ob hoc invidentes ei Palestini
[15] omnes puteos quos foderant servi patris illius Abraham illo tempore
obstruxerunt implentes humo
[16] in tantum ut ipse Abimelech diceret ad Isaac
recede a nobis quoniam potentior nostri factus es valde
[17] et ille †discedens† veniret ad torrentem Gerarae habitaretque ibi
[18] rursum fodit alios puteos quos

13. proficiens GO; proficiscens A | succrescens A; sucrescens O; subcrescens G | 14. ob GA; ab O | hoc GO; haec A | 15. illo tempore GA; in illo tempore O | 17. descendens GAO *errante archetypo* | descendens ueniret A; descendens cum ueniret G; descendens ut iret O | 18. rursum GO; rursus A | fodit AO; fodiit G.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}$ (*a v.* 13, et ibat) $\mathfrak{w}$.

(*in ras.*) $M\Theta^{A}P^{*}\Omega^{s}$ *cum Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.;* creuit O. ¶ « seuit » in usu antiquorum communi *Hug.* | isaac] *in ras.* Σ^{T2}; isaach $G\Sigma^{O}$; ysaac $\Lambda^{H}X\Pi^{D}B\Psi^{B2\,DFM}\Omega\mathfrak{a}$; ysahac C | inter illa Φ^{V} | ipso] illo Σ^{TO} *cum Hier. loc. cit.* | centumplum $G^{*}\Sigma^{O*}$ | benedixit (que *om.*) Σ^{O*} | ei *om.* Π^{c} | dominus] deus $\mathfrak{a}$.

13. loco · pletatus O* | proficiscens $A\Theta^{A}\mathfrak{r}$; prouiciens Σ^{T} | adque CXO | succrescens] Σ^{T*}; sucrescens O; subcrescens $GX\Sigma^{T2\,OM}$ | magnum Λ^{L} | effectus esset G | ∼ effectus est uehementer Ω^{s}.

14. habit Λ^{L*} | habuit quoque] $\Sigma^{O*}\Phi^{P1}$ *in ras.;* habuitque $\Sigma^{O2}\mathfrak{agrel\S}$ | possesionem O; possessiones $\Lambda B\Omega^{s}\mathfrak{agrel\S c}$ *cum LXX* | obium O | familia X | familiae plurimum] *in ras.* Φ^{A2} | plurimum] X* Θ^{G*} (?); plurime Ψ^{B*}; plurimam $X^{2}\Theta^{G2}$ | ob haec $C\Lambda^{L}X\Pi^{c}BATM\Phi^{RAZGVP*}\Theta^{AMG*}P\Psi^{DM}$; ob hec $\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma$; ab hoc O | ei *om.* Φ^{RA*} | palaestini $\mathfrak{g\S c}$; palesthini C; palaesthini $\mathfrak{rl}$; phalestini BP*.

15. et omnes Ψ^{M} *cum hebr. et LXX* | poteos $T^{*}\Phi^{A*}$; puteus P* | foederant O*; fonderant Λ^{H} | patri $\Sigma^{M}\Phi^{A*}$; patrius M* | illius] *in ras.* Φ^{R2}; eius T | abraam $X\Pi^{D}\Sigma^{M}B$; abrāh Λ^{L} | in illo $XO\Psi^{B}$ | obtruxerunt $\Pi^{c}B*$; obstruxerant $\Lambda^{L*}\Theta^{A}$ | implentes] Φ^{A2} (len *in ras.*).

16. ipsae O | abimelech] Σ^{T*}; abimelaech Π^{c}; abimelec $\Sigma^{T2\,M}$; abimalech $B\Omega^{M}$; abymelech Ω^{SJ}; abi – melech $\mathfrak{el}$ | isaach $G\Sigma^{O}$; ysaac $\Lambda X\Pi^{D}B\Psi^{BDM}\Omega\mathfrak{a}$; ysahac $C\Sigma^{T}$ | nostri] nobis $\Lambda\Sigma P^{2}$ (*in ras.*) $\Omega^{s}\mathfrak{agrel\S c}$. ¶ ał $\bar{s}$ nobis Θ^{M}.

17. ille *om.* G† | descendens = $GX\Sigma AM^{*}O\Theta^{M*G*}P\Psi^{B*D}$; discendens Φ^{A*}; discedens $C\Lambda\Pi BTM^{2}\Phi^{RA2\,ZGVP}\Theta^{AM2\,G2}\Psi^{B2\,M}\Omega\mathfrak{agrel\S c}$. ¶ ał descendens Θ^{M} | (discedens + cum G; + ut $\Lambda\Pi\Sigma BTM\Phi O\Theta^{AMG}P\Psi^{B2\,DM}\Omega\mathfrak{agrel\S c}$; + abiit Φ^{Z2}. *Cf. hebr. et LXX; Hier. quaest. hebr. in gen ad loc.* (et abiit inde) | ueniret] iret O | torrem O | gerare $GC\Lambda X\Pi\Sigma^{TM}\Phi^{A}O\Theta^{M}P\Psi^{DM}\Omega\mathfrak{a}$; gareę B | ∼ gerare ad torrentem P* | hauitaretque O; et habitaret Ψ^{B}.

18. rursus $\Lambda A\Omega^{J2}$ *in ras.* | rursum + que $C^{2}\Sigma^{TM}\Theta^{AG}\Psi^{B2}$ *cum LXX* | fodit] X*; fodiit $GX^{2}\Theta^{G}$; fodi Ψ^{B*} | alio Σ^{O}†; alium

⟨et invenit G | § benedixitque O; ⟨benedixitque GAT | 13. ⟨et locupletatus G | ⟨et ibat A | ⟨donec GA | 14. ⟨habuit GAT | ⟨et armentorum G | ⟨et familiae A | ⟨ob hoc GAT | 15. ⟨omnes GA | ⟨illo T | ⟨obstruxerunt GA | 16. ⟨in tantum GAT | ⟨ad isaac G | ⟨recede GCAT | 17. ⟨et ille GCAT | 18. ⟨rursum GCAT.

foderant servi patris sui Abraham
et quos illo mortuo olim obstruxerant Philisthim
appellavitque eos hisdem nominibus quibus ante pater vocaverat
19 foderunt in †torrente† et repererunt aquam vivam
20 sed et ibi iurgium fuit pastorum Gerarae adversum pastores Isaac dicentium nostra est aqua
quam ob rem nomen putei ex eo quod acciderat vocavit Calumniam
21 foderunt et alium et pro illo quoque rixati sunt
appellavitque eum Inimicitias
22 profectus inde †fodit† alium puteum pro quo non contenderunt
itaque vocavit nomen illius Latitudo dicens
nunc dilatavit nos Dominus et fecit crescere super terram

---

19. in torrentem GO; in torrente A | 20. aduersum AO; aduersus G | 22. fodiit GA; fodit O.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}$ 𝔴.

Π^{c} | poteos $T^{*}\Phi^{A*}$; puteum Π^{c} | quę̄ Π^{c} | foderunt Λ^{L} | patri $\Lambda^{L}\dagger\Sigma^{M}$ | sui] *in ras.* P^{2}; illius B | abraam $X\Pi\Sigma^{M}$; habraham Σ^{T} | ollim O | obstruxerat Ψ^{B*} | philisthim = GM*; philistim $C\Sigma^{O}B\Phi^{z}P^{*}$; phylistim T; philisthiim $M^{2}\Phi^{RA}O\Theta^{M^{2}G}$ ɾ[ſ]c; philistiim $\Pi A\Phi^{GVP}P^{2}\Psi^{B}\Omega^{JM}$ ąge; phylisthiim Θ^{AM*}; phylistiim $\Psi^{DM}\Omega^{S}$; pyhlistiim Λ^{L}; filistim $X\Sigma^{TM}$; filiis hethei Λ^{H} | apellauitque G*Π^{c}; appellabitque X | eos *om.* Ψ^{B*} | isdem $\Lambda\Sigma^{OM}M\Phi\Theta^{M}P$; eisdem Ω^{S}ągrel[ſ]c; idem Ψ^{DM} | nominibus + in Ψ^{M} | ante pater] *in ras.* $\Theta^{A^{2}}$ | antea XB; autem Ω^{M} | ∼ uocauerat pater Ψ^{B}.

19. foderunt + que ągrel[ſ]c *cum hebr. et LXX. Cf. Hier. quaest. hebr. in gen.* (et foderunt) | in torrentem = GC$\Lambda\Pi\Sigma^{O*}O\Psi^{B*}$; in torrente $X\Sigma^{TO^{2}M}$BATM $\Phi\Theta^{AMG}P\Psi^{B^{2}DM}\Omega$ągrel[ſ]c | reppererunt] $\Theta^{M*G*}P^{2}$ *in ras.;* repererunt $\Lambda^{H}\Phi^{G}\Theta^{M^{2}G^{2}}\Psi^{B*}\Omega^{SJ}$ ągrel[ſ]c; repperierunt $\Phi^{RA*z*v}\Psi^{DM}$; repeperunt M* | reppererunt + ibi $\Lambda\Sigma^{TO*M}$ *cum hebr. et LXX; Hier. loc. cit.* | uibam $X\Sigma^{T}$B; bibam O.

20. pastor $\Sigma^{O}\dagger$ | gerare $G\Lambda X\Pi^{D}\Sigma^{TM}$ $B\Phi^{RAGP}\Theta^{MG}P\Psi^{DM}\Omega$ą | aduersus $GC\Lambda^{H}X$ $\Sigma^{M}\Psi^{B}\Omega^{S}$ągrel[ſ]c | pastori Φ^{z*} | isaach Σ^{O}; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{M}B\Psi^{BDM}\Omega$ą; ysahac C | aquam O* | putei] Π^{c*}; puthei Π^{c2}; potei $T^{*}\Phi^{A*}$ | acciderat] $\Theta^{M^{2}}$ (*pr.* a *in ras.*) | uocabit XB.

21. foderunt + que Σ^{T} *in ras. cum hebr.; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.;* + autem Mągrel[ſ]c | et *om.* Σ^{T} | alium + puteum Λ^{H} *cum hebr. et LXX. Cf. Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* (foderunt puteum alterum) | et *om.* Π^{c} | quoque] que Σ^{O*} | appellabitque XB; appellauit (que *om.*) Ψ^{B*}.

22. profectus + est Φ^{A*}; + que Ω^{S} *cum hebr. et LXX* | fodiit $GA\Theta^{G}$ | poteum $T^{*}\Phi^{A*}$ | quo] co Φ^{P} | uocabit XB; uocauit** $\Phi^{P^{2}}$ (vit *in ras.*) | nomen + loci $X\Sigma^{M}T^{*}\Psi^{B}$ | illius] P*; eius $M\Phi\Theta^{M}P^{2}\Psi^{DM}$ Ωągrel[ſ]c | latitudo] altitudo O | dilatauit] *in ras.* $\Phi^{P^{2}}$; dilatabit X; ditauit B | dominus] Λ^{L*}; deus $\Lambda^{L^{2}H}$B | super *bis repetit* G*.

⟨et quos GA | ⟨olim G | § appellavitque O; ⟨appellavitque GAT | 19. ⟨foderunt GCAT | 20. ⟨sed GCAT | ⟨adversus G | ⟨dicentium G | ⟨quam GCAT | ⟨vocavit G | 21. ⟨foderunt GCAT | ⟨appellavitque GA | 22. § profectus O; ⟨profectus GCAT | ¶ itaque XXI. $\Theta^{A^{2}}$; ⟨itaque AT | § nunc O; ⟨nunc GAT | ⟨et fecit G.

[23] ascendit autem ex illo loco in Bersabee
[24] ubi apparuit ei Dominus in ipsa nocte dicens
ego sum Deus Abraham patris tui noli metuere quia tecum sum benedicam tibi et multiplicabo semen tuum propter servum meum Abraham
[25] itaque aedificavit ibi altare et invocato nomine Domini extendit tabernaculum
praecepitque servis suis ut foderent puteum
[26] ad quem locum cum venissent de Geraris
Abimelech et Ochozath amicus illius et Phicol dux militum
[27] locutus est eis Isaac
quid venistis ad me hominem quem odistis et expulistis a vobis

---

24. deus abraham GO; dominus abraham A | 25. inuocato nomine G; inuocato nomen A; inuocauit nomen O.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}$ 𝔚.

23. autem + isaac gre; + ysaac Ψ^{B2}; + et CΘ^{A2} | ex] ab O | ber - sabee rel; bersabeę Λ^{L}MO; bersabeae $\Pi^{c}\Phi^{VP}\Theta^{G*}$ PΨ^{DM}; bersabęę Σ^{M}; bersabe G^{c}XΘ^{G2}; uersabe G*.

24. dominus] deus $\Theta^{G*}\Psi^{M}$ | ipso Λ^{L*} T* | deus] dominus AT*; *om.* Σ^{T*} | abraam X$\Pi^{D}\Sigma^{M}$; habraam O; *om.* Π^{c} | nolite Φ^{V*}; *om.* Ψ^{M} | metuere] timere Λ^{H} Ω^{SJ}agrelgc *cum Ambr. de Is. 4, 23; Aug. de civ. Dei 16, 36. Cf. Fulg. Rusp. c. Fabian. frag. 34* (ne timeas) | quia + ego Ω^{s}agrelgc *cum hebr.* ¶ Heb. mod. habent « ego » antiqui non habent *Iac.* | sum + et CΠBT^{2}M$\Phi\Theta^{MG}$P$^{2}\Psi^{BDM}\Omega$gr *cum hebr. et LXX; Aug. loc. cit.; Fulg. Rusp. loc. cit.* | benedicam tibi] *in ras.* Θ^{M2} | benedicam + que O | tibi] te B *cum LXX; Aug. et Fulg. Rusp. loc. cit.* | abraam X$\Pi\Sigma^{M}$.

25. hedificauit CΨ^{M}; aedificabit B Φ^{A*}; edificabit X | altare + domino Λ Ω^{s}ae. *Cf. supra 8, 20; 12, 7; 13, 18.* | inuocato ***** Φ^{Z}; inuocate Φ^{P*}; inuocauit O | inuocato + ibi Σ^{TO*M} | nomen Σ^{M}AO | domini *om.* $\Pi^{c\dagger}$ | tauernaculum XO | poteum T*Φ^{A*}; puteos Ω^{s}.

26. at quem Π^{c}BΦ^{Z*}P* | cum *om.* $\Lambda^{H}\Sigma^{T}\Phi^{A*}$ | uenisset Σ^{M}BΨ^{B*} | abi - melech el; abymelech Ω^{SJ}; abimelaech Π^{c}; abimelec Σ^{M}; abimalech BΩ^{M} | ochozath = GCΨ^{B}agrelgc; ochozat $\Lambda\Pi\Sigma$BAMΦ^{AG}O Θ^{M}P$\Psi^{DM}\Omega^{SM}$; ocozath X; ocozat Ω^{J}; hocozat Φ^{RZV}; hochozat Φ^{P}; ochozai T; ochoza Θ^{A}; ** ohuzat Θ^{G} (u *in ras.*) | amicus] P*Ψ^{B*}; amici $\Pi\Sigma^{M}$M$\Phi^{AZGVP}\Theta^{AG*}$P$^{2}\Psi^{B2DM}$ Ω^{s}; amihi B. ¶ « Abymelech et ochozath amici illius » uel « amicus ». Heb. « amicorum illius » *Hug.* « et ochozach amici illius ». Sic habent antiqui iuxta Hieronymum et hebr. Ochozach secundum Hieronymum est collegium seu apprehensio amicorum *Guill.* | phicol = Λ^{L} XBM$\Phi^{RP}\Theta^{AM}$P$\Psi^{BD}\Omega^{M}$agrelgc; phichol CΛ^{H} T^{2} (*pr.* h *in ras.*) $\Phi^{AZGV}\Theta^{G}$re; phichul O; phycol Ω^{s}; fichol GΣ^{O}A; ficol $\Sigma^{TM}\Psi^{M}\Omega^{J}$; figol Π | militum + uenerunt ad eum et Θ^{M*}; militum uenerunt ad eum et P^{2} *partim in marg. et partim in ras.*

27. locutus ** est P^{2} (est *in ras.*) | ei Π^{c}; *om.* Φ^{P}a | isaach GΣ^{O}; isahac Σ^{T}; ysaac ΛX$\Pi^{D}\Sigma^{M}$B$\Psi^{BDM}\Omega$a; ysahac C | uenisti Φ^{P*} | uobis] G^{c} (uo *in ras.*).

---

23. ¶ ascendit XXI. Θ^{M2}; XXX. C^{2}XΣ; XXXV. A; ⟨ascendit GCT | 24. ⟨ubi GA | ⟨in ipsa G | ¶ ego *Div. sine num.* O; ⟨ego GAT | ⟨noli GAT | ⟨benedicam A | ⟨et multiplicabo G | ⟨propter G | 25. ⟨itaque GCAT | ⟨et invocato | ⟨extendit G | ⟨praecepitque GA | 26. ⟨ad quem GCAT | ⟨abimelech GA | 27. § locutus est O; ⟨locutus est GA | ⟨quid GAT | ⟨et expulistis G.

28 qui responderunt vidimus tecum
esse Dominum et idcirco nunc
diximus
sit iuramentum inter nos et inea-
mus foedus
29 ut non facias nobis quicquam
mali
sicut et nos nihil tuorum † atti-
gimus †
nec fecimus quod te laederet sed
cum pace dimisimus auctum
benedictione Domini
30 fecit ergo eis convivium et post
cibum et potum 31 surgentes
mane iuraverunt sibi mutuo
dimisitque eos Isaac pacifice in
locum suum
32 ecce autem venerunt in ipso die
servi Isaac
adnuntiantes ei de puteo quem
foderant
atque dicentes invenimus aquam
33 unde appellavit eum Abundan-
tiam
et nomen urbi impositum est Ber-
sabee usque in praesentem
diem
34 Esau vero quadragenarius duxit
uxores
Iudith filiam Beeri Etthei

---

29. a(t)tingimus GA *errante, ut videtur, archetypo;* adtetigimus O.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}$ w.

28. dominum] deum B | nunc] nos Ω^{s} ąelȝc; *om.* T* | ineamus] T*; iniamus CΛ^{L}XΠ^{D}Σ^{o*M}BT^{2}Θ^{G*} | foedus] B*O*Ψ^{D*}; fedus Λ^{H}XΠ^{D}Σ^{T}B^{2}O^{2}Ψ^{D2}Ω^{JM}ą; fędus Π^{c}.

29. ut] et B | non *om.* Σ^{o*} | faciamus B | ∼ tuorum nichil Ω^{s} | tuorum + quicquam Θ^{G} | attingimus = A*Φ^{A*z*v} Ψ^{B*}; adtingimus GΨ^{DM}; adtetigimus O; attigimus ΛΠ^{c}BA^{2}TMΦ^{RA2z2GP}Θ^{AG}PΨ^{B2}Ω ągrelȝc; adtigimus CXΠ^{D}ΣΘ^{M} *cum hebr. et LXX* | nec] ne Λ^{H} | ∼ lederet te Λ^{L} | auctum] actum G*Φ^{A*}; ac cum ΣΩ^{M}; hac cum Λ^{L}; aucturi Φ^{V} | benedictioñ T*; benedictionem Φ^{A*}; benedictionis T^{2}.

30. fecit ergo eis] *in ras.* Φ^{A} | ergo] autem Σ^{M} | eis *om.* Λ^{H} | ∼ eis ergo Σ^{o} | eis conuiuium] *in ras.* Φ^{R} | ciuum Σ^{T}B; cybum Λ^{L}OP | et] uel A.

31. iu*rauerunt P | dimissitque O | isaach GΣ^{o}; isahac Σ^{T}; ysaac Λ^{H}XΠΣ^{M} Ψ^{BDM}Ωą; yssaac B; ysahac C | pacifice *om.* T* | ∼ pacifice isaac(h) GΘ^{G*} | in * Σ^{T} | locum suum] domum suam T* | ∼ in locum suum pacifice Σ^{M}.

32. dię B | ∼ in ipso die uenerunt Ω^{s} | isaach GΣ^{o}; isahac Σ^{T}; ysaac Λ^{H}X ΠΣ^{M}Ψ^{BDM}Ωą; yssaac B; ysahac C | ei] *in ras.* T^{2} | poteo T*Φ^{A*} | quęm Σ^{M} | foederant Ψ^{B} | adque CXO; aque Θ^{G*}.

33. appellabit XB | eam Σ^{T} | abundantia OΨ^{M} | urbis XΩ^{s}ą | positum Ψ^{B} | ber – sabee ɾe; bersabeae Λ^{L}Π^{c}Φ^{VP}O* Θ^{G*}PΨ^{BM}; bersabeę Σ^{o}Ψ^{D}; bersabęe Σ^{M}; bersabe XΣ^{T}B; uersabee G*.

34. hesau C | duxi Π^{c}; dixit Φ^{P*} | uxorem Λ^{H}T*Φ^{A*VP*} | uxores + duas Ω^{s} ągelȝ. ¶ modernus « uxores duas » cui nullus concordat *Cod. Vat. 4240* | iudit GΛ^{L}XΠΣΦ^{ZG*VP}P; iudid B | filia Σ^{M} | beheri CΛΣ^{T}; beaeri Π^{c}; bęęri Σ^{M}; beerit B | etthei = XBOΘ^{A}; ethei ΛΣPΨ^{B}Ω^{s}ąg; etthaei Θ^{G*}; aethei Ψ^{DM}; aetthei C; hethaei ɾelȝc; hetthaei Φ^{Z}Θ^{G2}; hetthei G^{1}A MΦ^{RAGVP}Θ^{M}; hethei ΠTΩ^{J}; hettei G†Ω^{M} |

---

28. § qui O; ⟨qui AT | ⟨vidimus GCT | ⟨et idcirco G | ⟨sit AT | ⟨et ineamus G | 29. ⟨ut non GA | ⟨sicut GA | ⟨nec GA | ⟨sed GT | 30. § fecit O; ⟨fecit GCAT | ⟨et post G | 31. ⟨dimisitque GA | 32. ⟨ecce GCAT | ⟨adnuntiantes GA | ⟨atque GA | 33. ⟨unde GAT | ⟨et nomen GA | 34. ¶ esau XXXI. GB; XXXVI. A; *Div. sine num.* O; ⟨esau CT | § iudith O; ⟨iudith AG.

et Basemath filiam Helon eiusdem loci
35 quae ambae offenderant animum Isaac et Rebeccae.
XXVII. 1 Senuit autem Isaac et caligaverunt oculi eius et videre non poterat
vocavitque Esau filium suum maiorem et dixit ei
fili mi
qui respondit adsum
2 cui pater
vides inquit quod senuerim et ignorem diem mortis meae
3 sume arma tua pharetram et arcum et egredere foras
cumque venatu aliquid adprehenderis
4 fac mihi inde pulmentum sicut velle me nosti
et adfer ut comedam et benedicat tibi anima mea antequam moriar
5 quod cum audisset Rebecca
et ille abisset in agrum ut iussionem patris expleret
6 dixit filio suo Iacob
audivi patrem tuum loquentem cum Esau fratre tuo et dicentem ei
7 adfer mihi venationem tuam et fac cibos ut comedam

XXVII. 3. uenatu GA; uenatum O | 7. uenationem tuam G*A; de uenatione tua O.

Desunt $\Theta^{HP}\Psi^{F}$ 𝔴.

basemath* C; basamath Σ^{M}; basetath Ψ^{M}; besamath Ω^{M}; bechsamath Ω^{S} | helon = $\Pi AO\Theta^{AG2}$; helom $T\Phi^{RGVP}\Theta^{MG*}\Psi^{D}$; helon* C; hęlon X; elon $G\Lambda^{H}\Sigma^{TO}BP\Omega^{SJ}$ agrelgc; elom $\Sigma^{M}M\Phi^{AZ}\Psi^{B}\Omega^{M}$; ęlon Λ^{L}; melom Ψ^{M}.

35. offederant $\Theta^{G\dagger}$; offenderunt Σ^{M} P* | offenderant animum] *in ras.* Φ^{A2} | isaach $G\Sigma^{O}$; ysaac $\Lambda X\Pi B\Psi^{BDM}\Omega a$; ysahac $C\Sigma^{T}$ | rebecce $\Lambda^{H}X\Sigma^{M}B\Omega^{M}a$; rebecchae Σ^{O}; rebecche C; reueccae O.

XXVII. 1. senuit autem] *in ras.* Θ^{G2} | isaach $G\Sigma^{O}$; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda X\Pi^{D}B\Psi^{BDM}\Omega a$; ysahac C | caligauerunt] P*; caliginauerunt Θ^{M*G*}; caligauerant P^{2} | oculis Ψ^{M*} | poterant Σ^{O*} | uocabitque XB; uocauit (que *om.*) $\Phi^{Z*}\Psi^{M}$ | ęsau X; aesau $\Pi^{c}\Psi^{B}$; *om.* G† | ∼ filium suum aesau Ψ^{B} | et] e C*; *om.* G | dicsit C; ait A | ad eum Ω^{SJ} | filii A | assum Ω^{S}ag; atsum T.

2. inquit] quoque Ψ^{B*}.

3. summe $\Lambda^{H}\Sigma^{M}$ | tua] *in ras.* Π^{c2} | tua + et Ψ^{M}ae *cum LXX. Cf. Aug. loc. de gen. 99* (pharetramque) | pharethram P; pharetra A; faretram GCX$\Pi\Sigma^{T}\Psi^{DM}$; faretra B; faratram Σ^{O} | et egredere foras *om.* B | uenatum BO.

4. fac] *in ras.* Φ^{Z1} | ∼ inde mihi G | sicuti C* | et] ut M *cum LXX* | uenedicat O; benedicam Ψ^{D} | meã Π^{c*} | antequam] priusquam G.

5. rebeccha C; reuecca O; rebeccam Φ^{A*} | agro P*; agros Λ^{L*} | patris + sui C *cum LXX* | expleret] impleret $\Sigma\Psi^{D}\Omega^{S}$ agrelgc.

6. patrem] parem Σ^{T} | ęsau X; hesau C | fratri tuo OP*; fratrem tuum Φ^{A*} | et *om.* O.

7. uenationem tuam = G*$\Lambda^{L}X\Sigma^{T}$A; de uenationem tuam G^{c}; de uenatione

---

⟨et basemath GA | 35. ⟨quae GA | ⟨et rebeccae G.

XXVII. 1. ¶ Senuit XXII. Θ^{A2M2}; XXVII. Ω^{SJ}; XXXI. $C^{2}X\Sigma$; XXXII. GB; XLVIIII. Λ^{L}(XVIIII *sic*)$^{H}TM\Phi^{RAZGP}\Omega^{M}$; L. Φ^{V}; *Div. sine num.* OPΨ^{BDM}; ⟨senuit GCAT | ⟨et caligaverunt G | ⟨et videre G | ⟨vocavitque GAT | ⟨fili GCAT | ⟨qui CA | ⟨adsum T | 2. ⟨cui GCA | ⟨vides AT | 3. ⟨sume GAT | ⟨et egredere G | ⟨cumque GCAT | 4. § fac O; ⟨fac A | ⟨sicut G | ⟨et adfer GA | ⟨et benedicat G | 5. § quod O; ⟨quod GCAT | ⟨et ille GA | 6. ⟨dixit GAT | § audivi O; ⟨audivi GAT | 7. ⟨adfer GAT.

et benedicam tibi coram Domino antequam moriar
nunc ergo fili mi adquiesce consiliis meis
9 et pergens ad gregem adfer mihi duos haedos optimos
ut faciam ex eis escas patri tuo quibus libenter vescitur
10 quas cum intuleris et comederit benedicat tibi priusquam moriatur
11 cui ille respondit
nosti quod Esau frater meus homo pilosus sit et ego lenis
12 si adtractaverit me pater meus et senserit
timeo ne putet sibi voluisse inludere
et inducat super me maledictionem pro benedictione
13 ad quem mater in me sit ait ista maledictio fili mi
tantum audi vocem meam et perge adferque quae dixi

---

12. ne putet sibi uolui(s)se inludere GO; ne putet sibi me uoluisse inludere A 13. ait AO; *om.* G.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}\mathfrak{w}$.

tua $C\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{OM}BTM\Phi O\Theta^{AMG}P\Psi^{BDM}\Omega^{SJ}\mathfrak{g}\mathfrak{r}$ $\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$; de uenacione tua $\Omega^{M}\mathfrak{a}$ *cum Ambr. ep. 8* | cybos P | domino — 8. nunc ergo] *in ras.* Π^{D2}.

8. filii A | adquisce G*; aquiesce $\Pi^{c1\,D}\Omega^{SJ}\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$ | consilis O*; sermonibus Σ^{TM} | ∼ acquiesce cons. meis fili mi Ω^{S}.

9. ad gregem *om.* Ψ^{B}* | ad regem Σ^{T}† | affer** Ψ^{B} | duo Σ^{O}† | hoedos Ω^{S} $\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$; hędos Θ^{AM}; hedos $C\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma^{O}M$ $\Phi^{RAG}O\Theta^{G}\Psi^{D}\Omega^{JM}\mathfrak{a}$; aedos T; ędos $\Lambda^{L}X$; edos $G\Pi^{c}\Sigma^{TM}B\Phi^{ZV}\Psi^{BM}$; *om.* P* | obtimos $C\Lambda^{L}X\Sigma BP^{2}$; obtim P* | ut] et Φ^{A}* *cum hebr. et LXX* | eis] his G | aescas $G\Theta^{AMG2}$ (ae *in ras.*); esc*as Σ^{O}; escam $\Sigma^{T}\Psi^{B}$* Ω^{M}*; cibos $\Sigma^{M}B$ | liuenter G*O | uescitur] T*; uescetur $X\Sigma^{O}$*$T^{2}\Phi P$*Θ^{AM}*^{G}*$P\Psi^{B}$*Ω^{M}; uescatur Λ^{H}.

10. quos $\Sigma^{M}B\Theta^{G}$*P* | intulleris O; intulerint Σ^{O}* | benedicet T* | moreatur O*.

11. illi G^{c}; *om.* G* | ęsau X; hesau C; aesau $\Pi^{c}\Psi^{B}$ | pilossus Φ^{V} | sit] est O *cum LXX; Aug. serm. 4, c. 13* | et *om.* Λ^{L}* | ego + uir G^{c} *cum hebr. et LXX; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | leni Σ^{M}; laeuis r *cum Hier. loc. cit.*

12. adtractauerit = $G\Lambda AM$*Φ^{A}*OP*; attractauerit Ψ^{BD}; adtrectauerit $C\Pi^{D}\Sigma^{T}$ $\Phi^{RA2\,ZGV}\Theta^{AMG}P^{2}\Psi^{M}$; attrectauerit $M^{2}\Phi^{P}\Omega$ $\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$; adtrectaberit XB; actrectauerit Π^{c} | reputet X | putet + me $\Lambda\Pi^{D2}\Sigma^{O}\Phi^{A}$ $\Omega^{M}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{v}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$ | sibi + me $A\Omega^{SJ}$ | uoluissem A*; uoluise O | uoluisse + me $\Phi^{V2}\mathfrak{a}$ | inducam c *cum hebr. et LXX; Lugd.; Aug. serm. cit.* | me *om.* G† | maledictionem] G*; maledictione $G^{2}\Sigma^{M}$ | pro benedictione] G^{1} (*om.* G†); pro benedictionem $G^{c}O$*.

13. at quem Φ^{AZ}P*; ac quem Φ^{P}*; atque B | in me sit] inmissit O* | ait *om.* GB | filii A | mei Ω^{M}* | tantum *om.* Ψ^{B}* | uocem m. et perge] *in ras.* Φ^{A2} | et perge *om.* G† | perge] Φ^{V}*Θ^{G}*; pergens $\Lambda\Phi^{V2}$ $\Theta^{G2}\Psi^{B}\Omega$ $\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$ *cum LXX* | a(d)ferque quae = GAM*Φ^{RAZ}*^{G}O*; a(d)fer qu(a)e $C\Lambda X\Pi\Sigma BTM^{2}\Phi^{Z2\,VP}O^{2}\Theta^{AMG}P\Psi^{BDM}\Omega$ $\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}$ $\mathfrak{z}\mathfrak{c}$ | dixit O*.

⟨et benedicam A | ⟨antequam G | 8. § nunc O; ⟨nunc GCAT | 9. ⟨et pergens GA | ⟨ut GA | 10. ⟨quas GAT | ⟨benedicat G | 11. § cui O; ⟨cui GCAT | ⟨nosti GCAT | ⟨frater G | ⟨et ego G | 12. ⟨si GAT | ⟨timeo GAT | ⟨et inducat GA | 13. ⟨ad GCAT | ⟨in me CT | ⟨tantum GA.

14 abiit et adtulit deditque matri
paravit illa cibos sicut noverat
velle patrem illius
15 et vestibus Esau valde bonis quas
apud se habebat domi induit
eum
16 pelliculasque haedorum circum-
dedit manibus et colli nuda
protexit
17 dedit pulmentum et panes quos
coxerat tradidit
18 quibus inlatis dixit pater mi
et ille respondit audio quis tu es
fili mi
19 dixitque Iacob ego sum Esau pri-
mogenitus tuus
feci sicut praecepisti mihi
surge sede et comede de vena-
tione mea
ut benedicat mihi anima tua
20 rursum Isaac ad filium suum
quomodo inquit tam cito inve-
nire potuisti fili mi
qui respondit voluntatis Dei fuit
ut cito mihi occurreret quod
volebam
21 dixitque Isaac accede huc ut tan-
gam te fili mi
et probem utrum tu sis filius
meus Esau an non

---

14. uellem A*O *errante archetypo;* uelle G | 19. sede GA; *om.* O | 20. uoluntatis G*A; uoluntas O.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}\mathfrak{w}$.

14. adtullit M*O* | matri + suae T; + sue Ω^{S} *cum hebr. et cf. LXX* | parabit $X\Sigma^{T}$ | nouerat] O^{2} (nou. *in ras.*) | uellem A*O | ∼ uelle nouerat Ψ^{B} agrelgc.

15. hesau C; aesau $\Pi^{c}\Psi^{B}$ | uade G† | abebat CO | domi] in domo O *cum hebr. et LXX.*

16. haedorum = $\Pi^{c}\Theta^{AMG*}P$; hoedorum grelgc; hedorum $C\Lambda\Pi^{D}\Sigma^{O}AM\Phi O\Theta^{G^{2}}\Psi^{BDM}\Omega a$; aedorum GT; edorum $X\Sigma^{TM}B$ | manibus *om.* X* | colli** Λ^{L}; collo O.

17. deditque $\Lambda^{H}\Pi^{D}BP^{2}\Omega$agrelgc *cum hebr. et LXX* | panis Θ^{G*} | tradedit T*; dedit G*.

18. et] at $\Pi^{D}\Sigma BTM\Phi\Theta^{AMG}\Psi^{BDM}\Omega^{JM}$ agrelgc *cum LXX; Ps.-Prosp. de prom. Dei 1, 21* | illi Λ^{L*} | quis + enim Φ^{A*} | tu *om.* Ω^{S} | ∼ es tu $\Lambda^{H}\Sigma B\Phi^{AP}\Theta^{AM*G}\Psi^{BDM}\Omega^{JM}$ agrelgc | filii A.

19. dixitque + ei C | ęsau X; aesau $\Pi^{c}\Psi^{B}$ | ∼ primogenitus tuus esau agr elgc | feci* Φ^{P} | feci + tibi ae | praecipisti M* | sede *om.* $O\Psi^{B*}$ | uenacione Ω^{M}; uatione Σ^{M} | ut] et $\Lambda^{H}\Psi^{B*M}$.

20. rursumque Ψ^{B}agrelgc | isaach $G^{1}\Sigma^{O}$; isach G†; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{M}B\Psi^{BDM}\Omega a$; ysahac C | suum *om.* B | inuenire] uenire A. *Cf. Hier. ep. 36* (cur tam cito uenerit) | filii A | qui respondit *om.* Σ^{O*} | respondit *** Θ^{A} | uoluntatis = $G*AT\Phi^{RA^{2}G}\Theta^{M}$; uolumtatis $\Lambda^{L}X$; uolumptatis C; uoluntas $G^{c}\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{O}M\Phi^{A*^{3}ZVP}O\Theta^{AG}P\Psi^{BDM}\Omega$agrelgc; uolumtas $\Sigma^{TM}B$ | fuit + pater O^{2} (*rec. m. int. lin.*) | occurret $\Lambda^{L*}O$ | ∼ occurreret mihi Φ^{A*}agrelgc.

21. dixitque + ei A. *Cf. hebr. et LXX* (dixit isaac ad iacob) | isaach $G\Sigma^{O}$; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}\Pi B\Psi^{BDM}\Omega a$; ysahac C | accede + ad me aelg | huc] hunc Π^{c*}; adhuc M*; *om.* elg | tamgam $\Pi^{c}O*$ | filii A | et] ut Π | hesau C; aesau $\Pi^{c}\Psi^{B}$ | a non Ψ^{M}.

---

14. ⟨abiit GCAT | ⟨paravit GAT | 15. § et vestibus O; ⟨et vestibus AT | § induit O | 16. ⟨pelliculasque GAT | 17. ⟨dedit GCAT | 18. ⟨quibus GCAT | § dixit O | ⟨pater CT | ⟨et ille GAT | ⟨audio T | ⟨quis GT | 19. ⟨dixitque GA | § ego O; ⟨ego T | ⟨feci A | ⟨surge GAT | ⟨ut A | 20. § rursum O; ⟨rursum GAT | ⟨quomodo AT | § qui O; ⟨qui GCAT | ⟨voluntatis T | 21. § dixitque O; ⟨dixitque CAT | ⟨accede GCT | ⟨et probem GA.

22 accessit ille ad patrem et palpato eo dixit Isaac
vox quidem vox Iacob est sed manus manus sunt Esau
23 et non cognovit eum quia pilosae manus similitudinem maioris expresserant
benedicens ergo illi 24 ait
tu es filius meus Esau
respondit ego sum
25 at ille offer inquit mihi cibos de venatione tua fili mi
ut benedicat tibi anima mea
quos cum oblatos comedisset obtulit ei etiam vinum
quo hausto 26 dixit ad eum
accede ad me et da mihi osculum fili mi
27 accessit et osculatus est eum
statimque ut sensit vestimentorum illius †fragrantiam† benedicens ait
ecce odor filii mei sicut odor agri cui benedixit Dominus
28 det tibi Dominus de rore caeli et de pinguedine terrae

---

27. fraglantiam G†; flagrantiam $G^{1}AO$ | filii mei AO; fili mei G | agri GA; agri pleni O | 28. dominus GA; deus O.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}\mathfrak{w}$.

22. ei Ψ^{B*} | isaach GXΣ^{O}; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{M}B\Psi^{BDM}\Omega\mathfrak{a}$; ysahac C | manus manus] G*; manus autem manus G^{c} *cum LXX; Lugd.; Ambr. de Iac. 2, 2; Hier. ep. 36;* manus *semel tantum* O* | hesau C; ęsau X; aesau $\Pi^{c}\Psi^{B}$.

23. non *om.* Σ^{O}† | pilosa Σ^{T*}; pylose Ψ^{M} | similitudine B; similitudinis Λ^{H} | expręsserant O; expraesserat Φ^{A}†; expresserat X$\Sigma^{T}\Theta^{G*}\Psi^{B*}$ | *** illi P | ∼ ait ergo illi Φ^{Z}.

24. ait] *in ras.* G^{1} | hesau C; ęsau X; aesau $\Pi^{c}\Psi^{B}$ | esau + qui Ψ^{B} | ego *om.* Ω^{S}.

25. ad ille CXO | offer] Φ^{A*V*}; ofer Σ^{O*}; offers X *cum Lugd.;* affer $\Lambda^{H}\Phi^{A2V2}\Psi^{B}\Omega\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$. ¶ « offer inquit mihi cibos. » Non est ibi « affer » secundum heb. et antiquos *Guill.* | ∼ mihi inqui(t) $\Lambda^{H}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$ | cybos OP | filii A | benedicat] Σ^{O} (b *in ras.*) | oblatus $\Phi^{A*}\Theta^{M*G*}P^{*}$; oblatas O | optulit $\Pi^{D}\Phi^{RZGVP}\Psi^{D}\Omega^{S}$; optullit O | ei *om.* Ω^{S} | ei etiam uinum] *in ras.* Π^{D2} | e(t)iam + et CΛXΣ$\Theta^{G*}P^{2}\Omega^{S}$ | hausto] G*; austo $G^{2}X\Pi^{c*D*}\Sigma^{T}BO\Theta^{G*}\Psi^{BDM}$.

26. mihi *om.* B | fili mi *om.* G† | filii A.

27. abcessit Λ^{L*} | illius] eius CΣ^{M} $\Omega^{S}\mathfrak{a}\mathfrak{g}$ | fragrantiam = $\Omega\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$; fraglantiam G†CΛX$\Pi^{D}\Sigma^{TO}M^{2}\Phi^{Z2}\Theta^{G2}$; fraglanciam Σ^{M}; fraglantia B; flagrantiam $G^{1}\Pi^{c}$ATM* $\Phi^{RAZ*VP}O\Theta^{AMG*}P\Psi^{BD}$; flagrantia Φ^{G}; flagantium Ψ^{M} | benedicens + illi $\Omega^{S}\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}$ $\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$ *cum hebr. et LXX. Cf. Lugd. et Aug. serm. 4, 23* (benedixit eum) | ait *om.* Π^{c*} | fili mei GCXΠ^{c*}TM*$\Phi^{RZ*GV*}P^{*}$; fili mi B | agri + pleni CΛ$X^{2}\Sigma$BMΦ^{V2} $O\Theta^{G}P^{2}\Psi^{BDM}\Omega\mathfrak{a}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$ *cum LXX; Lugd.; Cypr. test. 1, 21; Ambr. de fuga saec. 8, 49; de Iac. 2, 3; de Is. 5, 48; de inst. virg. 16; Hier. hom. 2 in Cant. cant.; in Ezech. 5 (16, 6–7); Aug. serm. 4, 25; de civ. Dei 16, 37; Faust. Reien. serm. 18.* ¶ Heb. et ant. non habent « pleni » sed Greg. super Iob exponit *Hug.* Plures ant. non habent « pleni » sed glossa *Iac.* | cui] quem O.

28. dominus] deus $\Lambda\Pi\Sigma$TM$\Phi O\Theta^{AMG}$ $P\Psi^{BDM}\Omega\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$ *cum hebr. et LXX; Tertull. adv. Marc. 3, 24; Cypr. test. 1, 21;*

---

22. ⟨accessit GCAT | § dixit O | ⟨vox GAT | ⟨sed G | 23. ⟨et non GA | ⟨benedicens GCAT | 24. ⟨tu GCAT | ⟨respondit GAT | 25. ⟨at GCAT | ⟨offer CT | ⟨ut A | § quos O; ⟨quos GAT | ⟨obtulit G | ¶ quo XXXIII. G; ⟨quo CAT | 26. § dixit O | ⟨accede AT | 27. ⟨accessit GCAT | ⟨statimque GCAT | ⟨benedicens G | ¶ ecce XXXIII. B; § ecce AO; ⟨ecce GCT | ⟨sicut G | 28. ⟨det GAT | ⟨de rore G | ⟨et de G.

abundantiam frumenti et vini ,
29 et serviant tibi populi et adorent te tribus
esto dominus fratrum tuorum et incurventur ante te filii matris tuae
qui maledixerit tibi sit maledictus et qui benedixerit benedictionibus repleatur
30 vix Isaac sermonem impleverat egresso Iacob foras venit Esau
31 coctosque de venatione cibos intulit patri dicens
surge pater mi et comede de venatione filii tui ut benedicat mihi anima tua
32 dixitque illi Isaac quis enim es tu
qui respondit ego sum primogenitus filius tuus Esau
33 expavit Isaac stupore vehementi et ultra quam credi potest admirans ait
quis igitur ille est qui dudum captam venationem adtulit mihi
et comedi ex omnibus priusquam tu venires
benedixique ei et erit benedictus

---

29. incurbentur AO | 30. egresso iacob G†O; et egresso iacob G^{1}A | 31. fili GO; filii A | ut benedicat GO; et benedicat A.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}\mathfrak{w}$.

Ambr. de inst. virg. 16 | caeli + desuper G^{c} *cum LXX. Cf. Aug. serm. 4, 25* (caeli desursum) | pinguedine] G*; pinguidine Φ^{A}*P*; puinguidine G^{c} | terre + in $\mathfrak{a}$ | habundantia B | et *om.* $\Lambda^{H}\Sigma^{TO}$*B$\Theta^{A}\mathfrak{a}$ | uini + et olei $\Lambda\chi\Sigma B\Phi^{v2}\Theta^{AMG}$*P$\Psi^{BDM}\Omega\mathfrak{ae}$; + et holei C *cum Cypr. loc. cit.; Vigil. Taps. c. Eutych. 3, 7. Cf. ps. 4, 8* (a fructu fr. uini et olei sui multipl. sunt). ¶ Glosa hic exponit « olei » sed hebr. et antiqui non habent *Hug.* « frumenti et uini », sicut infra « frumento et uino » *Guill.*

29. seruient P*$\Psi^{M}\mathfrak{a}$ | dn̄s ΛXBMΦ^{P} OP$\Psi^{BDM}\Omega^{M}\mathfrak{ag}$ | incurbentur $\Lambda^{L}\chi\Sigma^{T}$BAO | fili O | maledixit $\mathfrak{a}$ | tibi] te A *cum Cypr. loc. cit.; Aug. serm. 4, 25; om.* Ψ^{B}* | sit + ille $\Lambda^{H}\Psi^{BM}\Omega\mathfrak{agrel\S c}$ | sit maledictus] maledictus erit BM$\Phi\Theta^{M}$ *cum Cypr. loc. cit.; Aug. loc. cit.* ¶ « maledictus erit »; non est ibi « sit ille maledictus » *Guill.* | benedixerit + tibi C$\Lambda\Pi\Sigma^{T2\,OM}TM\Phi\Theta^{AMG}$ P$^{2}\Psi^{BDM}\Omega\mathfrak{agrel\S c}$ *cum hebr. Cf. LXX et Cypr. loc. cit.* (qui benedixerit te).

30. uix + itaque G^{c} | isaach GΣ^{O}; ysaac $\Lambda\Pi B\Psi^{BDM}\Omega\mathfrak{a}$; ysahac C | sermone B | impleuerat** *in ras.* Θ^{A} | egresso iacob = G†O; et egresso iacob *ceteri* | egressio Λ^{L}*; egressus Ψ^{B}* | hesau C; ęsau X; aesau $\Pi^{c}\Psi^{B}$.

31. coctisque Λ^{L}* | de uenatione *om.* Ω^{M}; de uenationibus Φ^{A}* | cibos *om.* Φ^{A}* | intullit O | et *om.* T* | fili GX*O P* | ut] et BAΩ^{J1} *in ras.* | benedic G†.

32. illi *om.* Ω^{S} | isaach GΣ^{O}; ysaac $\Lambda\chi\Pi B\Psi^{BDM}\Omega\mathfrak{a}$; ysahac C | qui *om.* X* | ego] *in ras.* X | filius *om.* Ψ^{B}* | tuus *om.* Π^{c}* | ęsau X; hesau C | ∼ filius tuus pr. (e)sau C$\Lambda\chi\Pi^{c2\,D}\Sigma^{M}TM\Phi$O$\Theta^{AMG}P\Psi^{DM}\Omega\mathfrak{ag}$ rel$\S$c; esau pr. filius tuus Ψ^{B2}.

33. expauit] exuit G† | issaac O; isaach GΣ^{O}; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}\chi\Pi^{D}\Sigma^{M}$ B$\Psi^{BDM}\Omega\mathfrak{a}$; ysahac C | potest] X^{2} (st *in ras.*); poteest C | ammirans $\Pi\Phi^{RGV}$P* $\Psi^{BD}\mathfrak{a}$; amirans Ψ^{M} | capta uenatione Π^{c}* | adtullit O | tu *om.* Ψ^{B}* | ueneris M*; benires O | benedixitque M*Ψ^{B}*^{DM} Ω^{M}*; et benedixi X | ei *om.* Φ^{A}*.

⟨abundantiam GA | ⟨et vini G | 29. ⟨et serviant A | ⟨et adorent G | ⟨esto GA | § qui O; ⟨qui GAT | ⟨et qui GAT | ⟨benedictionibus G | 30. § vix O; ⟨vix GCAT | ⟨egresso GA | ⟨venit G | 31. ⟨coctosque GAT | ⟨surge AT | ⟨ut G | 32. § dixitque O; ⟨dixitque GCAT | ⟨quis GT | ⟨qui GAT | ⟨ego T | 33. § expavit O; ⟨expavit GCAT | ⟨et ultra G | § quis O; ⟨quis GAT | ⟨qui G | ⟨et comedi GA | ⟨benedixique GAT.

34 auditis Esau sermonibus patris
inrugiit clamore magno et consternatus ait
benedic etiam mihi pater mi
35 qui ait venit germanus tuus fraudulenter et accepit benedictionem tuam
36 at ille subiunxit
iuste vocatum est nomen eius Iacob
subplantavit enim me en altera vice
primogenita mea ante tulit
et nunc secundo subripuit benedictionem meam
rursumque ad patrem
numquid non reservasti ait et mihi benedictionem
37 respondit Isaac dominum tuum illum constitui
et omnes fratres eius servituti illius subiugavi
frumento et vino stabilivi eum
tibi post haec fili mi ultra quid faciam
38 cui Esau num unam inquit tantum benedictionem habes pater
mihi quoque obsecro ut benedicas

---

34. etiam $G^{1}AO$; et G† | 36. subiuncxit AO | 37. fratres eius AO; fratres illius G | seruitut(i) illius AO; seruituti eius G.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}\mathfrak{w}$.

34. hesau C; aesau $\Pi^{c}\Psi^{B}$ | patri Σ^{o}† | inrugiit] C*; inrugit O; irrugiit $\Sigma^{M}\Phi^{P}\Omega^{SJ}$ ągrelꝛc; rugiit $C^{2}\Lambda^{L2}X\Sigma^{o}\Theta^{G}$*; rugit Λ^{L}*Σ^{T}; irruit $\Lambda^{H}\Pi\Phi^{RG}\Psi^{B}$; inruit $BM\Phi^{AZ}$*^{v} P*Ψ^{DM}; irriguit Ω^{M}. ¶ « irruit clamore magno ». Sic antiqui... hebr. non habent nisi hoc « clamauit clamore magno » quem sequitur graecus. Unde moderni corrigunt pro « irrugiit » *Guill.* ã inruit Θ^{M} | consternatus + in terram C; + in terra $\Sigma^{OM}B$; + ******* Θ^{G} | ait] Θ^{G1} *in ras.; om.* O | etiam] et G†; e(t)iam et $\Lambda X\Sigma B$ $M\Phi\Psi^{BDM}\Omega$ ągrelꝛc | ∼ et mihi etiam Φ^{A}*.

35. ait] at G† | uenit **** tuus **** fraudulenter Σ^{T} | iermanus Λ^{L} | tus Π^{c}† | fraudelenter $G\Lambda^{H}$; fraudolenter M*P*.

36. ad ille CXO | subiuncxit $\Pi^{D}AO$ Θ^{AG} | iuste] recte Ψ^{B} | subplantabit X | en *om.* G | altra Λ^{L}*; alia Σ^{T} | primogenita mea ante tulit *om.* Φ^{v}* | mea + en Σ^{T} | tullit O | surripit Ω^{M} | rursusque O | rursumque + ait C*X | seruasti Π^{c} | ait *om.* Σ^{M} | et] etiam Σ^{M}; *om.* T† | ∼ et mici ait X; mihi ait et Σ^{T}.

37. isaach GΣ^{o}; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{M}\Psi^{BDM}\Omega$ą; ysahac C; yssaac B | dn̄m $\Lambda^{H}X\Psi^{BM}\Omega^{JM}$ǥ | eius] illius G$\Sigma^{T}$; tuos Ω^{S}ą | seruitute O | illius] eius GΩ^{S}ą | subsubiugaui Φ^{A}* | frumento ** Σ^{o} | uino + et oleo $\Lambda\Sigma^{OM}\Psi^{B}\Omega^{S}$ąe. *Cf. supra v. 28* | stauilibi G*; stabilibi $G^{c}CX\Pi^{c}$ | eum] Θ^{A2} (e *in ras.*) | eum + et $\Lambda^{H}M\Phi\Theta^{M2G2}\Psi^{BDM}$ Ωągrelꝛc *cum hebr. et LXX* | tibi] *in ras.* Σ^{o2} | fili mi] filii mi A; filium X | mi ultra *om.* T* | ∼ fili mi post h(a)ec $\Sigma\Omega^{S}$ | ultra *om.* Σ^{TM} *cum LXX et ant. vers.*

38. ** cui **** esau Θ^{G} | cui + dixit $C\Sigma^{M}B\Theta^{G}$* | hesau C; ęsau X; aesau Π^{c} Ψ^{B} | esau + ait $M\Phi\Theta^{AMG}P^{2}\Psi^{BDM}\Omega^{S}$ *cum LXX et ant. vers.* | num] G*; numquid G^{c} | unum Φ^{Z}† | inquit *om.* Φ^{v2}P* | ∼ tantum inquit Ω^{SJ} | ∼ benedictionem

---

34. § auditis O; ⟨auditis GCAT | ⟨et consternatus G | ⟨benedic GAT | 35. ⟨qui GA | § venit O; ⟨venit CT | ⟨et accepit G | 36. ⟨at GCAT | ⟨iuste GAT | ⟨subplantavit AT | ⟨primogenita GAT | ⟨et nunc GA | § rursumque O; ⟨rursumque GCAT | ⟨numquid GAT | ⟨et mihi G | 37. § respondit O; ⟨respondit GCAT | ⟨dominum GCT | ⟨et omnes GA | ⟨frumento GA | ⟨tibi GA | § post O | 38. ⟨cui GCAT | ⟨num T | ⟨mihi GAT.

cumque eiulatu magno fleret
39 motus Isaac dixit ad eum
in pinguedine terrae et in rore caeli desuper 40 erit benedictio tua
vives gladio et fratri tuo servies
tempusque veniet cum excutias et solvas iugum eius de cervicibus tuis
41 oderat ergo semper Esau Iacob pro benedictione qua benedixerat ei pater
dixitque in corde suo
veniant dies luctus patris mei ut occidam Iacob fratrem meum
42 nuntiata sunt haec Rebeccae quae mittens et vocans Iacob filium suum dixit ad eum
ecce Esau frater tuus minatur ut occidat te
43 nunc ergo fili audi vocem meam et consurgens fuge ad Laban fratrem meum in Haran
44 habitabisque cum eo dies paucos donec requiescat furor fratris tui

---

38. eiulatu A; hei ultu O; eiulato G | 41. benedictione qua AO; benedictione quam G* | ueniant AO; uenient G* | ut occidam GA; et occidam O.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}$ w.

tantum Ψ^{B} | pater + mi G^{c} | quoque *om.* P* | eiulato GCΣ^{M*}BM*; eiululato Ψ^{M}; heiulatu $\Lambda^{L}TM^{2}\Phi^{RA^{2}Z^{2}GVP}\Theta^{AMG^{2}}$; heulatu Θ^{G*}; heiulato $\Phi^{A*Z*}\Psi^{D}$; hei ultu O.

39. isaach GΣ^{O}; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{M}B\Psi^{BDM}\Omega$ɑ; ysahac C | in pinguidine M*Φ^{A*}O; ipinguidine P*; in pinguine Λ^{L*}.

40. uiues + in $\Theta^{M*}\Omega^{S}$ɑgrɛlʒc *cum hebr.; Aug. serm. 4, 28* | cum] ut X | excuties Θ^{G}; excucies Ω^{M} | solues $\Omega^{M}\Theta^{G}$; exsoluas Σ^{M}; exolbas Σ^{T}. *Cf. Hier. quaest. hebr. in gen.* (solues iugum) | eius *om.* X.

41. aesau Π^{c} | qua] *in ras.* $\Theta^{A^{2}}$; qu*a Σ^{O}; quam G*Π^{c} | uenedixerat O | dixitque — occidam] *in ras.* $\Phi^{Z^{1}}$ | ueniant d. l. p. m. ut occidam = $G^{c}C\Lambda^{L}\Pi$ $\Sigma^{T}AT^{2}\Phi^{RA*Z*GV}\Theta^{A*MG}P\Omega^{M}$ *cum LXX;* ueniant d. l. p. m. et occidam $\Lambda^{H}XT*\Phi^{Z^{2}}O$ *cum Lugd.* (adpropinquent... et); uenient d. l. p. m. ut occidam G*Σ^{OM}BM$\Phi^{A^{2}P}\Theta^{A^{2}}$ Ψ^{BDM}; uenient d. l. p. m. et occidam Ω^{SJ} ɑgrɛlʒc *cum hebr.* ¶ « uenient » ant. hebr. *Iac.* | luctus * T | ∼ luctus dies $\Sigma^{T}P$ | patris *om.* Λ^{L*}.

42. nuntiati sunt Ψ^{B*} | sunt + autem CX | haec + uerba CX *cum hebr. et LXX; Aug. quaest. in gen. 81* | rebecce $\Lambda^{H}\Pi^{D}B$ $\Psi^{BM}\Omega^{M}$; reueccae O; reuecce X | iacob — frater tuus] *in ras.* $\Phi^{Z^{1}}$ | ∼ filium suum iacob Φ^{P} | suum + et Ψ^{B*D} | ad eum] ei C | minatur + tibi CX *cum hebr. LXX et Lugd.* | ∼ te occidat CX.

43. filii A | fili + mi $\Sigma B\Phi^{P*}$grɛlʒc *cum hebr.* | consurge P* | meum] tuum C* | haran] T*Θ^{M*}P*; aran G†(?)$\Lambda^{H*}\Sigma B$ $\Phi^{Z^{2}}\Theta^{AM^{2}G*}\Psi^{B*DM}\Omega^{M}$ɑg; haram Π; harran T^{2}; charan Φ^{Z*}; charran $\Phi^{RAGVP}P^{2}\Psi^{B^{2}}$.

44. habitauisque Λ^{L}A; habisque Φ^{P*} | dies paucos *om.* $\Pi M\Phi P^{2}$. ¶ Antiqui non subiungunt « dies paucos », sed moderni ponunt, quia hebraeus habet « dies quosdam ». Suspicor antiquos id siluisse ne uiderentur falsum dicere, quia fuit cum eo annos uiginti *Guill.* | ∼ paucos dies Ω^{S} | quiescat $\Theta^{MG}\Omega^{M}$. ¶ ał requiescat Θ^{M}.

〈cumque GCAT | 39. 〈motus GA | § dixit O | 〈in pinguedine GCAT | 〈desuper A | 40. 〈vives GAT | 〈et fratri G | 〈tempusque AT | 41. ¶ oderat XXIII. $\Theta^{A^{2}}$; XXXII. $C^{2}X\Sigma$; § oderat A (*marg.*) O; 〈oderat GCAT | 〈pro A | 〈dixitque GAT | 〈veniant AT | 42. § nuntiata O; 〈nuntiata GCAT | 〈quae GCAT | § ecce O; 〈ecce GAT | 43. § nunc O; 〈nunc GAT | 〈et consurgens A | 44. 〈habitabisque GA | 〈donec G,

45 et cesset indignatio eius
oblviscaturque eorum quae fecisti in eum
postea mittam et adducam te inde huc
cur utroque orbabor filio in una die
46 dixit quoque Rebecca ad Isaac
taedet me vitae meae propter filias Heth
si acceperit Iacob uxorem de stirpe huius terrae nolo vivere
XXVIII. 1 vocavit itaque Isaac Iacob et benedixit praecepitque ei dicens
noli accipere coniugem de genere Chanaan
2 sed vade et proficiscere in Mesopotamiam Syriae
ad domum Bathuel patrem matris tuae
et accipe tibi inde uxorem de filiabus Laban avunculi tui
3 Deus autem omnipotens benedicat tibi
et crescere te faciat atque multiplicet
ut sis in turbas populorum

---

45. in una die GO; una die A.
XXVIII. 2. patrem GA; patris O | abunculi GAO | 3. crescere te faciat AO; crescere faciat G.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}\mathfrak{w}$.

45. et cessae Π^{c} | obliuicaturque Φ^{z*}; oblibiscatur (que *om.*) Σ^{T*} | eorum] P*; ea P^{2} | in eo $\Sigma^{o*M}T^{*}$ | mittam + te Ψ^{B*} | ∼ inde te Ψ^{B} | huc + cui ysaac Ψ^{B*DM} | cur *om.* Ψ^{B*} | hutrosque orb. filios C | in *om.* $\Lambda\Pi^{c}\Sigma$A | uno Bαgrelꝛc.

46. dixitque $\Lambda^{L*}P^{*}\Omega^{s}$αgrelꝛc; dixit autem Λ^{L2H} | rebeccha C; reuecca O | isaach $G\Sigma^{o}$; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}\Pi B\Psi^{BDM}\Omega\alpha$; ysahac C | tedit P* | me *om.* $\Pi^{c\dagger}$ | propter] pro B* | het Σ^{M}; hteht Σ^{T*}; haeht Σ^{T2}; eth $\Lambda^{L}\Theta^{AG*}\Psi^{DM}$; aeth Ψ^{B} | si] sic Π^{c*}; et si Ψ^{DM} | acciperit $\Pi^{c}\Theta^{G*}$ | uxorem de stirpe] *in ras.* Φ^{P} | ∼ terre huius Ω^{s} | noli Ψ^{M}.

XXVIII. 1. uocabit XB | itaque] *in ras.* Φ^{A2}; que Ψ^{D}; *om.* X | isaach $G\Sigma^{o}$; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{M}B\Psi^{BDM}\Omega\alpha$; ysahac C | benedixit + ei $\Theta^{G}\Psi^{B*}\Omega^{M}$; + eum $C\Omega^{s}$αgrelꝛc *cum hebr. LXX et Lugd.* | precipitque O | ei *om.* $\Theta^{G*}\Psi^{M}$ | coniugem] uxorem Ψ^{B}; coniugium G* | de genere] de filiabus Ψ^{B} *cum hebr. et LXX; Lugd.; Ambr. in ps. 43, 18; Aug. de civ. Dei 16, 38* | canaan $CX\Sigma^{TM}B^{*}$; chanaam Ω^{s}; chananeorum Ψ^{B}.

2. et *om.* XP* | proficisce C* | in *om.* O | mesopotamiam] Θ^{A2} (amiam *in ras.*); mesophotamiam P; mesopothamiam $\Omega^{s}\alpha$; mesopomaam Φ^{V*} | syrie $X\Pi^{D}\Psi^{B}\Omega\alpha$; siriae $C\Sigma^{o}$; sirie $\Lambda^{H}\Sigma^{TM}$ | syrie + et X | bathuel] Ψ^{B*}; bathuhel $C\Pi^{c}M\Phi^{P}$; bathul Λ^{L*}; batuel $X\Sigma^{TM}\Psi^{M}\Omega^{M}$; batuhel G $T\Phi^{A}O\Theta^{M}P\Psi^{D}$; bathuelis Ψ^{B2} | batuhel**** P | patrem] Φ^{V*}; patris $\Lambda^{H\dagger}\Pi^{D}O\Omega$αlꝛc *cum hebr. et LXX; Lugd.; Aug. quaest. in gen. 82; de civ. Dei loc. cit.;* fratrem Φ^{V2} | accipietibi P* | tibi *om.* Ψ^{B*} | ∼ uxorem inde $B\Omega^{M*}$ | abunculi $G\Pi^{c}AO$; aunculi P*.

3. crescere* Λ^{H} | te *om.* $GX\Phi^{z*V}$ | faciat] Θ^{A2} (at *in ras.*); faciet Σ^{o*} | adque $CX\Pi^{c}O$; et Ω^{J} | sit α | in turbis B; in turmas $X\Psi^{M}$.

---

45. ⟨et cesset GA | ⟨obliviscaturque GA | ⟨postea AT | ⟨cur GAT | 46. § dixit O; ⟨dixit GCAT | ⟨taedet GCAT | ⟨si GA.

XXVIII. 1. ¶ Vocavit XXIII. Θ^{M2}; XXVIII. Ω^{SJ}; XXXVII. A; L. $\Lambda(T)\Phi^{RAZGP}P^{2}\Omega^{M}$; LI. $\Pi^{D}\Phi^{V}$; *Div. sine num.* Ψ^{BDM}; § vocavit O; ⟨vocavit GCT | ⟨noli GCAT | 2. ⟨sed GA | ⟨ad domum GA | ⟨et accipe GA | 3. § deus O; ⟨deus GCAT | ⟨et crescere A | ⟨ut GA.

4 et det tibi benedictiones Abraham et semini tuo post te
ut possideas terram peregrinationis tuae quam pollicitus est avo tuo
5 cumque dimisisset eum Isaac profectus venit in Mesopotamiam Syriae
ad Laban filium Bathuel Syri fratrem Rebeccae matris suae
6 videns autem Esau quod benedixisset pater suus Iacob
et misisset eum in Mesopotamiam Syriae ut inde uxorem duceret
et quod post benedictionem praecepisset ei dicens
non accipies coniugem de filiabus Chanaan
7 quodque oboediens Iacob parentibus isset in Syriam
8 probans quoque quod non libenter aspiceret filias Chanaan pater suus
9 ivit ad Ismahelem et duxit uxorem absque his quas prius habebat
Meleth filiam Ismahel filii Abra-

---

6. et quod GA; eo quod O | 9. ibit GAO | et duxit GA; adduxit O | filii GA fili O.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}$ 𝔚.

4. benedictiones] Θ^{G}*P*; benedictionem $\Theta^{G2}P^{2}$ *cum hebr. LXX et Lugd.; Aug. loc. in gen. 102; de civ. Dei 16, 38* | abraam XΠ; habraham C; abrahae Σ^{O}TP*ɑgreſsc; abrae Σ^{M}; habrahe Σ^{T} | semi Φ^{V}* | poste Π^{c}B | ut] Θ^{M2} (*in ras.*) Θ^{G}*; et Θ^{G2} | possedeas T*OP* | terra Σ^{M} | pergrinationis O | pollicitus es G* | auo tuo] *in ras.* Ω^{s2}.

5. dimisisset BΦAP*; dimisset Λ^{L} $\Sigma^{T}\Phi^{Z}$; demisisset O | isaach GΣ^{O}; isahac Σ^{T}; ysaac Λ^{H}XΠBΨ$^{BDM}\Omega$ɑ; ysahac C | pro*fectus Λ^{L} | profectus + est G | uenit] peruenit Ω^{s}ɑgreſsg; uenit ***** Φ^{A} | mesophotamiam P; mesopothamiam ɑ; mesopomiam Π^{c}† | syriae] Θ^{M2} (e *in ras.*); syrie XΠ$^{D}\Omega^{J}$ɑ; siriae Σ^{OM}; sirie $\Lambda^{H}\Sigma^{T}\Omega^{M}$ | filim O | bathuhel C$\Pi^{c}\Phi^{AP}$; batuel XΣ^{M} Ω^{M}; batuhel GTMΘ^{M}PΨ^{D}; bathuelis Σ^{O}O; batuelis Σ^{T}; batuhelis B^{2}; bathelis B* | siri $\Lambda^{H}\Sigma\Psi^{B}$ | rebecce $\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma^{TM}\Psi^{BM}\Omega^{M}$ɑ; reueccae O; reuecce X.

6. hesau C; aesau $\Pi^{c}\Psi^{B}$ | iacob *om.* Φ^{Z}* | ∼ iacob pater suus Σ^{O} | misset O | eum *om.* $\Phi^{RAZ*GVP}$. ¶ Antiqui « et misis set » *Guill.* | mesopothamiam ɑ; mesophotamiam P | siriae Σ^{OM}P; sirię B; sirie $\Lambda^{H}\Sigma^{T}$ | duceret] Θ^{M2} (duce *in ras.*) | ∼ duceret uxorem ɡ | et quod] eo quod $\Lambda^{L}\Sigma^{T}$O. *Cf. LXX et Lugd.* (in eo quod benedixerit eum) | post] potest G*; *om.* Σ^{T} | praecipisset M*; preceperat Σ^{T} | non accipies coniugem] *in ras.* Φ^{P1} | accipias $\Sigma^{OM}\Phi^{A}\Theta^{G}\Psi^{B}$ | coniugium G*; uxorem Xɑreſsc | canaan XΣ^{M}B; canahan Σ^{T}.

7. quodque] quoque G*; quod cum Σ^{M} | iacob * Φ^{G} | parentibus *om.* Σ^{T}* | ∼ parentibus iacob Σ^{M} | parentibus + suis BΩ^{SJ}*ɑgreſsc. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* | isset] *in ras.* Φ^{Z2} | syria Λ^{L}; siriam $\Lambda^{H}\Pi^{c}\Sigma\Psi^{M}$; mesopotamiam G.

8. quoque + esau $\Sigma^{M}\Theta^{G}$* (?); + aesau X *cum hebr. LXX et Lugd.* | quod *om.* Π^{c} | acciperet Ψ^{B} | filias *om.* Φ^{Z}† | canaan XΣ^{M}; canahan Σ^{T} | suus] ęius X.

9. ibit GCΛ^{L}X$\Pi^{c}\Sigma^{T}$AO; *om.* Σ^{O}* | ismahelem] Θ^{G}*; ismaelem $\Sigma^{M}\Theta^{G2}\Psi^{B}\Omega^{s}$

---

4. ⟨et det GA | ⟨ut A | 5. § cumque A (*marg.*) O; ⟨cumque GCAT | ⟨profectus GA | ⟨ad laban A | 6. ¶ videns XXXIIII. B; § videns O; ⟨videns GCAT | ⟨et misisset A | ⟨et quod GAT | ⟨non GAT | 7. ⟨quodque GAT | 8. ⟨probans AT | 9. ¶ ivit XXXIIII. G; § ivit O; ⟨ivit AT | ⟨meleth AT.

ham sororem Nabaioth
10 igitur egressus Iacob de Bersabee pergebat Haran
11 cumque venisset ad quendam locum et vellet in eo requiescere post solis occubitum
tulit de lapidibus qui iacebant
et subponens capiti suo dormivit in eodem loco
12 viditque in somnis scalam stantem super terram et cacumen illius tangens caelum
angelos quoque Dei ascendentes et descendentes per eam
13 et Dominum innixum scalae dicentem sibi
ego sum Dominus Deus Abraham patris tui et Deus Isaac
terram in qua dormis tibi dabo et semini tuo
14 eritque germen tuum quasi pulvis terrae
dilataberis ad occidentem et orientem septentrionem et meridiem

10. egressus A; egressus est O; regressus est G; pergebat GAO, *errante forte archetypo, cum hebr. et LXX habeant:* egressus est ... et pergebat | 14. dilataueris GAO | ad occidentem et orientem septentrionem et meridiem A; ad orientem et occidentem et ad septentrionem et meridiem G; ad occidentem septentrionem et meridię O.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}$ 10.

ge$\mathfrak{z}$c; hismahelem Φ^{F}; ysmahelem $\mathfrak{a}$; ysmaelem Ω^{J}; smahelem C; smaelem X Σ^{T}; ismahel Π^{c} | et *om.* Λ^{L*} | et duxit] adduxit $O\Omega^{s}$ | hiis $\Omega^{J}\mathfrak{a}$; iis Ω^{s} re$\mathfrak{l}$$\mathfrak{z}$c | meleth = $G\Lambda\Pi O\Psi^{BDM}$; melech $A\Omega\mathfrak{a}\mathfrak{g}$; maheleth $CM\Phi^{RG}\Theta^{MG*}$re$\mathfrak{l}$$\mathfrak{z}$c; mahelet $X\Sigma^{o}$ Φ^{A}; mahelath Θ^{G2}; maeleth $\Sigma^{T}T^{2}$ (el *in ras.*) $\Phi^{ZVP}\Theta^{A}P$; maelet Σ^{M}; maleth B. ¶ ał basemath Θ^{M} | ismahel] $\Sigma^{o*}\Theta^{G*}$; ismael $\Sigma^{TM}\Theta^{G2}\Psi^{B}\Omega^{SJ}ge\mathfrak{z}$c; hismahel $\Sigma^{o2}\Psi^{M}$; ysmahel $\mathfrak{a}$; smahel CX | fili CXOP*; filiam Ψ^{M} | abraam $X\Pi^{D}\Sigma^{M}\Psi^{B}$; habraham C | nabaiot $\Sigma^{M*}\Omega^{M}$; nabaith Σ^{o*}; naboioth Φ^{Z}; nabeoth $X\Sigma^{T}$.

10. egressus] regressus G | (e)gressus + est GOM* *cum hebr. et LXX. Cf. Lugd.; Aug. ep. ad cath. 6, 13; de civ. Dei 16, 38* | ber – sabee re$\mathfrak{l}$; bersabeae $\Pi\Sigma^{o}M\Theta^{G*}P^{2}$; bersabęę Σ^{M}; bersabe XOP*; bersabeę $\Lambda^{L}B\Phi^{P}$; bersabeae Φ^{V}; birsabeę Σ^{T}; uersabee G* | pergebat + ad Ψ^{D} | haran] $\Pi^{D*}\Theta^{A*M*}P*$; haram Π^{c}; aran $\Sigma\Pi^{D2}\Phi^{RG}O*\Theta^{A2M2G}\dagger\Psi^{D}\Omega^{s}\mathfrak{a}\mathfrak{g}$; aram Ψ^{BM} Ω^{M}; charran P^{2}.

11. cum (que *om.*) Σ^{M} | loco Ω^{s} | $\sim$ loc(um) quendam Ω^{SM} | et *om.* Π^{c} | uellit P* | ocubitum Σ^{M}; obcubitum O; accubitum B* | tullit O | et *om.* Φ^{R}.

12. somniis AB | desuper Σ^{M} | illius] eius $\Psi^{DM}\Omega^{s}$ | c(a)elum + et $C\Omega^{s}$. *Cf. hebr. et LXX; Lugd.; Aug. locis cit.* (et angeli) | angelus P* | discendentes A* | per] super $\Sigma^{o*}\Theta^{A}$.

13. dominus B | siui O | sum *om.* $\Lambda^{L*H}\Pi$ *cum hebr. et LXX* | dominus *om.* $P*\Psi^{B}$ *cum LXX; Aug. de civ. Dei 16, 38* | abraam $X\Pi^{D}\Sigma^{M}$; habraam O; habraham Σ^{T} | patri tui Σ^{o*}; *om.* Σ^{M} | et *om.* Φ^{V*} | isaach $G\Sigma^{o}$; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma^{M}$ $\Psi^{BDM}\Omega\mathfrak{a}$; yssaac B; ysahac C | terra $\Sigma^{M}B$ | in quam G | et semini tuo *om.* Ω^{M}.

14. germen] semen $\Lambda\Pi^{D}\Omega^{SJ}are\mathfrak{l}$$\mathfrak{z}$c *cum hebr. et LXX; Lugd.; Aug. de civ. Dei 16, 38; ep. ad cath. 6, 13; c. Crescon.*

10. ¶ igitur XXIIII. Θ^{A2M2G2}; XXXV. B; XXXVIII. A; LI. $\Lambda TM\Phi^{RAZGP}P^{2}\Omega^{M}$; LII. Φ^{V}; *Div. sine num.* Ψ^{BDM}; § igitur O; ⟨igitur GCT | 11. § cumque O; ⟨cumque GAT | ⟨et vellet G | ⟨tulit GAT | ⟨et subponens A | 12. ¶ viditque XXXV. G; § viditque O; ⟨viditque AT | ⟨angelos GAT | 13. ⟨et dominum GA | ¶ ego *Div. sine num.* O; ⟨ego GA | ⟨et deus G | ⟨terram GCAT | 14. ⟨eritque GAT | ⟨dilataberis GAT | ⟨et ad septentrionem G.

et benedicentur in te et in semine tuo cunctae tribus terrae
15 et ero custos tuus quocumque perrexeris
et reducam te in terram hanc
nec dimittam nisi complevero universa quae dixi
16 cumque evigilasset Iacob de somno ait
vere Dominus est in loco isto et ego nesciebam
17 pavensque quam terribilis inquit est locus iste
non est hic aliud nisi domus Dei et porta caeli
18 surgens ergo mane tulit lapidem quem supposuerat capiti suo
et erexit in titulum
fundens oleum desuper
19 appellavitque nomen urbis Bethel quae prius Luza vocabatur
20 vovit etiam votum dicens
si fuerit Deus mecum et custodierit me in via per quam ambulo
et dederit mihi panem ad vescen-

---

17. terribilis inqui(t) est GA; terribilis est inquit O | porta G; portae A; portas O.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}$ 19.

4, 74. ¶ « eritque semen tuum » non « germen » *Hug.* Antiqui « et semini tuo eritque germen » *Guill.* | dilataueris GC $\Pi^{D}\Sigma^{T}$BAOΘ^{AM*G}P*; dilatabiris Φ^{R*GV} | ad occ. et ad orient. Φ^{G} | et orientem *om.* O | ~ ad (ab G^{c}) orient. et occ. $G^{c}\Lambda^{H}$ $X\Sigma^{T}T*\Theta^{A1}$ (*partim in ras.*) $^{M}\Psi^{DM}\Omega$ agrelgc | et sept. P*$\Psi^{B*}\Omega^{SJ}$agrelgc | ad sept. $\Lambda^{H}\Sigma^{M}$ | et ad sept. G | meridie Σ^{M}; meridię O | in semini C$X\Phi^{P*}\Psi^{DM}$; semini (in *om.*) Σ^{T}B | trrae G†.

15. ero] ego G†. *Cf. LXX; Lugd.; Aug. de civ. Dei et ep. ad cath. loc. cit.* (ego tecum sum) | custos] C*; custus C^{2} Λ^{L}XB*T*OP*Ψ^{DM} | quoque Ω^{M*} | te**** P | nec] ne Φ^{Z*}P* | compleuero] G^{c} (uero *in ras.*).

16. euigilaset O | de] e X; a Σ^{M} | ~ de somno iacob P*.

17. pauensque — terribilis] *in ras.* P^{2} | pauensque + dixi O^{2} (*rec. m. int. lin.*) | *inquit Ω^{M} (*pr.* i *in ras.*); *om.* Π^{c} | ~ est inqui(t) $\Lambda\Pi^{c}\Sigma^{T}$BΦ^{P}OΨ^{D}agrelgc | locus] *in ras.* Σ^{o}; *om.* Φ^{P*} | ~ est locus iste inqui(t) $\Sigma^{o}\Omega^{s}$ | est *om.* Σ^{T} | alius Ψ^{M} | dei] domini Θ^{A*} | portae A; porte Σ^{T}; portas OΨ^{M} | caeli] Λ^{L2} (c *in ras.*); cali O†.

18. surgit Ω^{M} | ergo] enim G; uero X | ergo + iacob O^{2}agrelgc | mane + iacob $\Pi^{c}\Sigma^{o*}$. *Cf. hebr. et LXX; Lugd.; Aug. quaest. in gen. 83; de civ. Dei loc. cit.* | tullit O | capite Ψ^{M} | kapit. suo B | fundens + que O^{2}.

19. appellabitque XB | urbis + illius G^{c}. *Cf. hebr. et LXX; Lugd.; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.; Aug. quaest. in gen. 85; de civ. Dei 16, 38* | beth – el e; betel Σ^{TM} | prius *om.* O. *Cf. LXX et ant. vers.*

20. uouit] uocauit P* (?) | fueris Π^{c} | deus] dominus M*Θ^{A}elg *cum Hier. in Ezech. 14, 46;* dominus deus g *cum LXX; Lugd.; Ambr. in ps. 118, 2, 19; Hier. c. Pelag. 3, 8 et ep. 120 ad Hebid. 2* | in uiam $G^{c}\Lambda^{H}X\Sigma^{T}$; per uiam G^{*3} | per *om.* Ψ^{B*} | quam + ego $\Sigma^{o}\Omega^{s}$agrelgc *cum hebr. et LXX; Lugd.; Hier. c. Pelag. loc. cit.; ep. 22 ad Eustoch. 33* | panes $\Sigma^{T}\Omega^{s}$ | ad] *in ras.* Φ^{V2} | uescendum] edendum

---

⟨et benedicentur GA | 15. ⟨et ero GAT | ⟨et reducam GA | ⟨nec GA | 16. ¶ cumque *Div. sine num.* O; ⟨cumque GCAT | ⟨ait G | § vere O; ⟨vere AT | ⟨et ego G | 17. ⟨pavensque GAT | ⟨quam C | ⟨non GA | ⟨et porta G | 18. § surgens O; ⟨surgens GCAT | ⟨et erexit GA | ⟨fundens A | 19. ⟨appellavitque GAT | 20. ⟨vovit GAT | § si O; ⟨si GAT | ⟨et dederit A.

dum et vestem ad induendum
21 reversusque fuero prospere ad domum patris mei
erit mihi Dominus in Deum
22 et lapis iste quem erexi in titulum vocabitur domus Dei
cunctorumque quae dederis mihi decimas offeram tibi.

XXIX. 1 Profectus ergo Iacob venit ad terram orientalem
2 et vidit puteum in agro
tresque greges ovium accubantes iuxta eum
nam ex illo adaquabantur pecora
et os eius grandi lapide claudebatur
3 morisque erat ut cunctis ovibus congregatis devolverent lapidem
et refectis gregibus rursum super os putei ponerent
4 dixitque ad pastores
fratres unde estis
qui responderunt de Haran
5 quos interrogans
numquid ait nostis Laban filium Nahor
dixerunt novimus
6 sanusne est inquit
valet inquiunt
et ecce Rahel filia eius venit cum grege suo

XXIX. 2. grandi AO; grande G | claudebatur GA; claudebantur O | 3. rursum GA; rursus O | 5. nobimus G*O.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}$ 𝔚.

Σ^{O} | uestem] P*; uestimentum $\Pi^{c}BM\Phi\Theta^{AMG}P^{2}\Psi^{B2DM}\Omega^{JM}$ agrelge *cum Lugd.; Hier. c. Pelag. loc. cit.; ep. 120 loc. cit.* | ad intuendum Ψ^{B*}.

21. ad] *in ras.* Φ^{V2}; in $\Sigma^{O}B$ *cum LXX; Lugd.; Hier. c. Pelag. loc. cit.* | mei + et Ψ^{B}.

22. erexit Ψ^{B*M} | titulum] testimonium B | uocauitur CO | ∼ dei domus Ω^{M} | cunctorum (que *om.*) $X\Sigma^{M}$ $T*\Psi^{B*}$.

XXIX. 1. ad] T*P*; in $\Pi T^{2}M\Phi P^{2}$ Ω agrelge *cum LXX et Lugd.*

2. poteum T*Φ^{A*} | tres quoque ar elge | greges ouium] *in ras.* Φ^{R2} | obium $\Sigma^{T}*O$ | occubantes Θ^{A*}; excubantes Σ^{M} | hos C | grande $GX\Theta^{M}*P*\Psi^{B*}$ | lapidi Π^{c}; lapides O* | cludebatur TP*; claudebantur $\Pi^{c}*B*\Phi^{P*}O$.

3. moresque P*; mosque Ω^{S}; moris quippe Σ^{T} | obibus O | deuolberent CX; debolueren O; deuoluerunt Φ^{P*}; euoluerent $\Sigma^{OM}\Omega^{SM}$ a; euolberent Σ^{T}; reuoluerent Θ^{A} | gregibus] ouibus X | rursus O $\Psi^{M}\Omega^{S}$ | hos $C\Psi^{D}$; *om.* Ψ^{M} | putei] Θ^{A2} (p *in ras.*); potei $T*\Phi^{A*}$.

4. haran] $\Theta^{A*M*}P*$; haram $\Lambda^{L}\Pi^{c}$; aran $GCX\Sigma\Theta^{A2\,M2}\Psi^{BDM}\Omega^{SM}$ ag; charran P^{2}.

5. quos] quo nos Π^{c} | ∼ ait numquid Λ^{H} | nosti Ψ^{M} | filius Ψ^{B*} | nahor] T*; naor $\Sigma^{M}P*$; nachor $\Lambda^{H}\Sigma^{O}T^{2}M\Phi OP^{2}$ $\Psi^{BDM}\Omega$ agrelge | nahor + batuel fili qui X | nobimus G*XO.

6. inquit] inqua P* | ualet * Φ^{P}; uale $\Phi^{Z\dagger}$ | rahel = $GX\Pi^{c}AO*$; racel Σ^{T} Ψ^{D*}; rachel $C\Lambda\Pi^{D}\Sigma^{OM}BTM\Phi O^{2}\Theta^{AMG}P$ $\Psi^{BD2\,M}\Omega$ agrelge | greges Ψ^{M*} | suo *om.* Θ^{G2} *cum hebr.* | gregibus suis Σ^{O*}.

⟨et vestem G | 21. ⟨reversusque AT | § erit O; ⟨erit GAT | in deum G | 22. ⟨et lapis A | ⟨vocabitur G | ⟨cunctorumque GA.

XXIX. 1. ¶ Profectus XXIX. Ω^{SJ}; LII. $\Lambda TM\Phi^{RAZGP}P^{2}\Omega^{M}$; LIII. Φ^{V}; *Div. sine num.* $O\Psi^{BDM}$; § profectus A; ⟨profectus GC | ⟨venit G | 2. ⟨et vidit A | ⟨tresque GA | ⟨nam GAT | ⟨et os GA | 3. ⟨morisque GA | ⟨et refectis A | ⟨super G | 4. § dixitque O; ⟨dixitque GCAT | ⟨fratres GCAT | ⟨qui GAT | 5. ⟨quos GCAT | ⟨numquid GCAT | ⟨dixerunt GA | 6. ⟨sanusne GAC | ⟨valet GAT | § inquiunt O | ⟨et ecce GCAT | ⟨venit G.

7 dixitque Iacob adhuc multum diei superest
nec est tempus ut reducantur ad caulas greges
date ante potum ovibus et sic ad pastum eas reducite
8 qui responderunt non possumus donec omnia pecora congregentur
et amoveamus lapidem de ore putei ut adaquemus greges
9 adhuc loquebantur
et ecce Rahel veniebat cum ovibus patris sui
nam gregem ipsa pascebat
10 quam cum vidisset Iacob et sciret consobrinam suam ovesque Laban avunculi sui
amovit lapidem quo puteus claudebatur
11 et adaquato grege osculatus est eam
elevataque voce flevit 12 et indicavit ei quod frater esset patris eius et filius Rebeccae
at illa festinans nuntiavit patri suo
13 qui cum audisset venisse Iacob filium sororis suae cucurrit obviam
complexusque eum et in oscula ruens duxit in domum suam

---

9. loquebantur $G^{1}O$; loquantur G†; loquebatur A*.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}$ 𝔘.

7. multo O*; multu O^{2} | diei + que Σ^{T} | nec] nunc Ψ^{B*} | gregis $T^{*}\Phi^{Z*}\Theta^{M*}$ | date ante] *in ras.* M | ante] O*; antea O^{2} | ∼ ante date $T\Phi\Psi^{BDM}\Omega^{JM}$ | obibus O | ∼ potum ouibus ante Σ^{O} | eas *om.* Σ^{M*} | ∼ eas ad pastum Aαgrelꝛc.

8. responderunt] dixerunt T *cum hebr. LXX et Lugd.* | donec] *in ras.* Φ^{V2} | et amoueamus lapidem] *in ras.* Θ^{M2} | amobeamus $X\Sigma^{T}$; amouemus Φ^{V2} (mus *in ras.*); moueamus $C\Sigma^{O}$ | potei $T^{*}\Phi^{A*}$ | ut] *in ras.* Ψ^{B2}; et $B\Phi^{Z}$ *cum hebr. LXX et Lugd.*

9. loquantur G†; loquebatur $A^{*}T^{*}$ P*. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* (adhuc eo loquente cum eis) | rahel = $G\Pi^{c}AO^{*}$; racel $X\Sigma^{T}$; rachel *ceteri* | ueniebant Ψ^{M*} | obibus $\Sigma^{TO}O$ | patri Σ^{M} | ∼ sui patris Σ^{O} | grege Φ^{Z*} | pascebat] *in ras.* Ω^{S}.

10. uidisset] uenisset Φ^{Z*} | uidisset + uenisse Π | scire $\Pi^{c}\Psi^{D}$ | oues quoque Ω^{S} | aunculi P* | poteus $T\Phi^{A*}$ | cludebatur Θ^{A}; claudebantur $\Lambda^{L}\Pi^{c*}$.

11. aquato B | eum Φ^{Z*} | et eleuata Ω^{S}αgrelꝛc | flebit X.

12. ei *om.* P* | patri Ψ^{D}; fratris Θ^{A} | eius] sui Ω^{S}αgrelꝛc; *om.* $\Pi^{c}B^{*}$ | filios $\Theta^{G*}P^{*}$ | rebecce $C^{2}\Lambda X\Pi^{D}\Sigma^{T}B\Psi^{BM}\Omega\alpha$; reueccę O | at] ad CXO | nuntiabit X | nun(t)iauit + haec Φ^{GP} | patri] *in ras.* Π^{c2} | suo + laban C.

13. uenisset Ψ^{B*}; *om.* O | uenisse iacob] *in ras.* Φ^{R2} | filii Ψ^{B*} | soris A | cucurrit] occurrit Ω^{S}αgrelꝛ | cucurrit + ei $\Lambda^{H}\Psi^{B*}$ | obbiam O; obiam Λ^{L} | obuiam + ei $C\Sigma^{OM}BM\Phi^{P2}\Theta^{G}P\Psi^{D}\Omega^{SM}$αgrelꝛc. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* | co(m)plexusque + est $G^{c}C\Theta^{M*}\Psi^{B*}\Omega^{M}$ | in oscula] Φ^{V*}; in osculo Φ^{V2} | in oscula ruens] *in ras.* Φ^{P2}; osculauerunt se O | ruens] ¶ ał cadens Θ^{M} | duxit] O^{2} (du *in ras.*) | domu G† | causas Φ^{G} | causis + laban P.

---

7. § dixitque O; ⟨dixitque GCAT | ⟨adhuc T | ⟨nec GA | ⟨date GA | ⟨et sic G | 8. § qui O; ⟨qui GAT | ⟨non GCT | ⟨et amoveamus GA | 9. ¶ adhuc *Div. sine num.* O; ⟨adhuc GCAT | ⟨et ecce GA | ⟨nam GAT | 10. ⟨quam GCAT | ⟨et sciret G | ⟨ovesque G | ⟨amovit GAT | 11. ⟨et adaquato GA | ⟨elevataque GCAT | § at O; ⟨at GCAT | 13. ⟨qui GCAT | ⟨conplexusque AT.

auditis autem causis itineris [14] respondit
os meum es et caro mea
et postquam expleti sunt dies mensis unius [15] dixit ei
num quia frater meus es gratis servies mihi
dic quid mercedis accipias
[16] habebat vero filias duas nomen maioris Lia minor appellabatur Rahel
[17] sed Lia lippis erat oculis
Rahel decora facie et venusto aspectu
[18] quam diligens Iacob ait
serviam tibi pro Rahel filia tua minore septem annis
[19] respondit Laban melius est ut tibi eam dem quam viro alteri
mane apud me
[20] servivit igitur Iacob pro Rahel septem annis
et videbantur illi pauci dies prae amoris magnitudine
[21] dixitque ad Laban
da mihi uxorem meam quia iam

---

14. es et caro mea AO; et caro mea es G | 15. es AO; *om.* G† | 16. nomen AO; nomine G | 17. aspectu AO; aspecto G | 21. dixitque ad laban GA; dixitque laban O*.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}$ 𝔚.

14. hos C | ∼ et caro mea es GX Ψ^{DM} | mea *** P | expleti] P^{2} (x *in ras.*); impleti αgrelȝc; conpleti Σ^{T}; completi Σ^{OM}.

15. num quia] M^{2} (ia *in ras.*) O*; numquid $O^{2}\Psi^{B*}$ | fratris Ψ^{M} | es *om.* G† $M\dagger\Theta^{A*M*}$ | seruias Σ^{T} | mercedes $P*\Psi^{B*}$ | accipies $\Lambda\Sigma^{OM}B\Psi^{D}\Omega^{S}$.

16. habebit Ψ^{B*} | uero] ergo Λ; quidem B; itaque Ψ^{B}; *om.* G† | ∼ duas filias $X\Sigma^{M}\Omega^{SJ}$αrelȝc | nomine $G\Pi^{C}$ | lya Ω^{SJ}α | minoris X | minor + autem Φ^{A*}; + uero Ω^{S}αgrelȝc | rahel = $G\Pi^{C}AO*$; racel $\Lambda^{L}X\Sigma^{TM}$; rachel $C\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma^{O}BTM\Phi O^{2}\Theta^{AMG}P\Psi^{BDM}\Omega$αgrelȝc.

17. lya Ω^{SJ}α | lipis $\Sigma^{O}B$; lipposis $\Lambda^{L}\Sigma^{M}$; lypipis P* | rahel = $GC^{2}AO*$; racel $X\Sigma^{TM}$; rachel $C*\Lambda\Pi\Sigma^{O}BTM\Phi O^{2}\Theta^{AMG}P\Psi^{BDM}\Omega$αgrelȝc | ra(ch)el + uero $G^{C}P*$. *Cf. LXX et Lugd.* (rachel autem) | decora] Θ^{M2} (a *in ras.*) | facie] Θ^{G2} (e *in ras.*); facię B | uenustu $\Lambda^{H}P*$ | aspecto GP*.

18. quam] Φ^{P2} (a *in ras.*) | rahel = $G\Pi^{C}AO*$; racel $X\Sigma^{T}$; rachel $C\Lambda\Pi^{D}\Sigma^{OM}BTM\Phi O^{2}\Theta^{AMG}P\Psi^{BDM}\Omega$αgrelȝc | filiam tuam $BP*\Psi^{M}$ | tua *om.* Φ^{A*} | minorem Ψ^{M} | annos Σ^{M}.

19. et respondit G | ut] ait P* | ∼ eam tibi Ω^{M} | quam] quum Φ^{P*} | ∼ alteri uiro αgrelȝc | maneat B | apud me + septem annis O *ex vers. 18 et 20.*

20. seruibit O | ygitur C; ergo αg relȝc | pro *om.* $\Phi^{P\dagger}$ | rahel = $G\Pi^{C}O*$; racel $X\Sigma^{T}$; rachel $C\Lambda\Pi^{D}\Sigma^{OM}BATM\Phi O^{2}\Theta^{AMG}P\Psi^{BDM}\Omega$αgrelȝc | rachel + filia minore Λ^{H} | annos Σ^{M} | paucis Λ^{L} | amoris] Θ^{G2} (is *in ras.*); amore $\Lambda^{L}\Phi^{Z*}\Theta^{M*}P*$ | magnitudinem $\Pi^{C*}\Phi^{A*}$; magnitudinis $\Phi^{Z*}\Theta^{M*}P*$; multitudine C; pulcritudine B.

21. dixit (que *om.*) Λ^{L*} | ad *om.* $\Sigma^{O*}O*$ | iam *om.* $B\Omega^{S}$ | tempus *om.* Ψ^{D} | ex-

---

¶ auditis *Div. sine num.* O; ⟨auditis GAT | 14. ⟨os GA | ¶ et postquam XXXIII. C^{2}; ⟨et postquam GCAT | 15. ⟨dixit G | ⟨num AT | § gratis O | ⟨dic GAT | 16. ⟨habebat GAT | ⟨nomen T | ⟨minor G | 17. ⟨sed GAT | ⟨rahel GAT | 18. ¶ quam XXXVI. B; ⟨quam GCAT | ⟨ait G | § serviam O; ⟨serviam AT | ⟨pro G | 19. § respondit O; ⟨respondit GCAT | ⟨melius GCT | ⟨mane GA | 20. ¶ servivit XXXIII. XΣ; § servivit O; ⟨servivit GCAT | ⟨septem G | ⟨et videbantur GA | 21. § dixitque O; ⟨dixitque GCAT | ⟨da GAT.

tempus expletum est ut ingrediar ad eam
[22] qui vocatis multis amicorum turbis ad convivium fecit nuptias
[23] et vespere filiam suam Liam introduxit ad eum
[24] dans ancillam filiae Zelpham nomine
ad quam cum ex more Iacob fuisset ingressus
facto mane vidit Liam [25] et dixit ad socerum
quid est quod facere voluisti
nonne pro Rahel servivi tibi quare imposuisti mihi
[26] respondit Laban non est in loco nostro consuetudinis ut minores ante tradamus ad nuptias
[27] imple ebdomadem dierum huius copulae
et hanc quoque dabo tibi pro opere quo serviturus es mihi septem annis aliis
[28] adquievit placito et ebdomade

---

23. et uesper(e) GA; uespere O | 25. ad socerum AO; ad socerum suum G | imposuisti mihi GA; imposuisti mihi liam O | 28. ebdomadae GAO.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}\mathfrak{w}$.

pletum] impletum $\Sigma^{OM}\Omega^{S}$ greſsc; inpletum Σ^{T} | ∼ est (ex)pletum $\Psi^{B}\Omega^{S}$ | ut *om.* Ω^{S*} | ingrediam O | ad eam] ad illam BTMΦ $\Theta^{AMG}P^{2}$ (*in ras.*) $\Psi^{BDM}\Omega^{M}$ agreſsc | ∼ ut ingrediar ad illam quia tempus expletum est B.

22. conuocatis $\Lambda^{L*}\Sigma^{O}$B | fecerunt C | nubtias GCXΣ^{TM}B.

23. et *om.* Π^{C}O | uesperi G† | suam *om.* Σ^{O*} | liam] *in ras.* Φ^{Z1}; lyam Ω^{SJ}a | ∼ l(i)am filiam suam Ω^{S}agreſsc | eum] illum B; eam Ψ^{B*}.

24. dans ancillam] *in ras.* Θ^{M2} | filia ezelfan G* | filę Ψ^{D} | fili(a)e + su(a)e CX *cum hebr. LXX et Lugd.* | zelpham = Λ^{H} $T\Psi^{D}\Omega^{SJ}$agreſsc; zelphan $\Phi\Psi^{B2M}$; zelpam Λ^{L}; zelfam CXΣ^{TO}MO$\Theta^{AMG}\Omega^{M}$; zelfan G* $\Pi\Sigma^{M}$BAP; zelpha Ψ^{B*}; zelfa G^{C} | ad] at P | morae C | iacob f. ingr.] introisset iacob Σ^{M} | ∼ fuisset iacob Ψ^{DM} | mane + ut Ψ^{B} | lyam Ω^{SJ}a; lian ſg.

25. socrum Λ^{L}X | socerum + suum GCB$\Theta^{G}P^{*}\Psi^{BDM}\Omega$agreſsc | est + hoc Π $\Theta^{A2M*}P^{2}$. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* (quid hoc fecisti) | quod + me O^{2} (*rec. m.*) | boluisti O | uoluisti + mihi C. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* (quid hoc fecisti mihi) | nonne] numquid P | rahel = GΠ^{C}AO*; racel XΣ^{T}; rachel C$\Lambda\Pi^{D}\Sigma^{OM}$BTMΦ$O^{2}\Theta^{AMG}$ $P\Psi^{BDM}\Omega$agreſsc | seruiuit Φ^{V*} | quare + liam Λ^{H}; + lyam Ω^{S} | imposuisti] supposuisti Ω^{S}; subposuisti Λ^{H} | mihi *om.* Π^{C*} | mi(h)i + liam $X^{2}O\Psi^{B}$; + hanc rem G^{C}. ¶ Alii male habent « quare liam supposuisti mihi » *Hug.* Alii « quare lyam supposuisti mihi » sed non est uera littera sicut ant. et hebr. *Iac.*

26. ∼ nostro loco B | minoris Ψ^{M} | tradantur XT* | nubtias GXΣ^{T} | nuptias + quam maiores O^{2} (*rec. m. int. lin.*). *Cf. hebr. LXX et Lugd.* (prius minorem potius quam maiorem).

27. ebdomadem = G$\Lambda^{L}\Pi^{D}\Sigma^{TM}$AT*M $\Phi^{RAZGP*}O\Theta^{AMG}P*$; ebdomadaem C; ebdomadaeam Π^{C}; ebdomaden Φ^{V2}; ebdomadam $\Lambda^{H}X\Sigma^{O}BT^{2}\Phi^{V*P2}P^{2}\Psi^{BD}\Omega$a; ebdomada Ψ^{M}; hebdomadam greſsc | cotulę Λ^{L*}; *om.* Σ^{M*} | tibi *om.* Λ^{L*} | pro opere] propere P* | quod X$\Sigma^{TM}\Psi^{B*}$.

28. adquieuit* Φ^{A} | ebdomade] Φ^{A*} $P*\Psi^{B*}$; ebdomadae G$\Lambda^{L}\Pi^{C}$AMOΘ^{A*G*}; ebdomodae Φ^{Z*}; ebdomada $\Lambda^{H}\Sigma^{M}T\Phi^{A2}$ $\Phi^{Z2\,VP2}\Psi^{B2\,DM}\Omega$a; ebdoma Θ^{M*}; hebdomada greſsc | transacta] *in ras.* Θ^{A1};

---

22. § qui O; ⟨qui GCAT | 23. ⟨et vespere GA | 24. ⟨dans A | ⟨filiae G | ⟨ad GAT | ⟨facto GA | 25. ⟨et dixit GC | ⟨quid A | ⟨nonne GAT | 26. ¶ respondit *Div. sine num.* O; ⟨respondit GCAT | ⟨non T | 27. ⟨imple GA | ⟨et hanc GAT | 28. § adquievit O; ⟨adquievit GCAT.

transacta Rahel duxit uxorem
29 cui pater servam Balam dederat
30 tandemque potitus optatis nuptiis amorem sequentis priori praetulit
serviens apud eum septem annis aliis.
31 Videns autem Dominus quod despiceret Liam aperuit vulvam eius
sorore sterili permanente
32 quae conceptum genuit filium vocavitque nomen eius Ruben dicens
vidit Dominus humilitatem meam nunc amabit me vir meus
33 rursumque concepit et peperit filium et ait
quoniam audivit Dominus haberi me contemptui dedit etiam istum mihi
vocavitque nomen illius Symeon
34 concepit tertio et genuit alium dixitque

---

31. uulbam AO | ster(i)li GA; sterele O | 32. dominus GA; deus O | amabit A; amauit GO | 33. contemptui O; contemtui GA.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}$ 𝔚.

trasacta O*; transactam Φ^{z*}; transacte $\Sigma^{T}P*\Psi^{B*}$ | rahel = GΠ^{c}AO; racel XΣ^{T}; rachel CΛΠ$^{D}\Sigma^{OM}$BTMΦΘ^{AMG}PΨ$^{BDM}\Omega$ agr ɛlʒc.

29. serbam Λ^{L}O | ballam CΛ^{L}XΣA Θ^{AM}; balam** Φ^{A} | tradiderat Ω^{S} agrɛlʒc.

30. tandem (que *om.*) Σ^{TO*} | potitis P*; potius XΣ^{T}T*$\Phi^{R\dagger A\dagger z*v}\Theta^{AG\dagger}\Psi^{DM}$; patitus O | obtatis Λ^{L}XΣB; hobtatis C | nuptis O; nubtiis GXΣ^{TM}B | ∼ nubtiis obtatis Σ^{M} | amorem sequentis *om.* G† | amore O | priorem Σ^{M} | pretullit O; protulit X.

31. quod + iacob Ψ^{M} | despiceret] Θ^{G*}; dispiceret XT*Θ^{MG2}P | lyam Ω^{SJ}a | uulbam CXΣ^{T}AO; uulba B; uuluuam M | sorore] tempore O; sororis Π^{c} | sterili] Φ^{P2} (ili *in ras.*); stereli CΛ^{L}AM*$\Phi^{A*}\Theta^{G*}$ P*Ψ^{DM}; sterile XΣ^{T}BO$^{2}\Psi^{B*}$; sterele O* | permanentem G.

32. concepto Ψ^{M} | uocabitque XΣ^{T}B; uocauit (que *om.*) $\Sigma^{M}\Psi^{M}$ | eius] illius P; *om.* Θ^{G*} | dominus] *in ras.* Θ^{A2}; deus ΠO | umilitatem Σ^{T} | amabit** Φ^{V}; amauit GΛ^{L}Π$^{c*}\Sigma^{T}$BT*Φ^{A*z*}OΘ^{AMG*}P*Ψ^{D} | meus + et respexit afflictionem meam et misertus est mei C.

33. rursuumque Λ^{H}; rursusque O^{1}; rususque O† | concoeperit Ψ^{B*} | audiuit] $\Phi^{z*}\Theta^{G*}$; uidit $\Phi^{z2}\Theta^{MG2}$P$^{2}\Omega^{S}$a; uidirit P*. ¶ ij audiuit Θ^{M} | haueri G†; aberi Σ^{M}B; abheri Σ^{T}; habere Π^{c}M*Θ^{M*}P*Ψ^{B*D}; abere Ψ^{M} | me *om.* M* | ∼ me dominus haberi Ω^{S}agrɛlʒc | contemtui GΣ^{TM}BAT*; dispectui P^{2} (dispec *in ras.*) | etiam] et Θ^{M*} | ∼ michi etiam istum Ψ^{B} | uocauit (que *om.*) A*; uocabitque XB | illius] *in ras.* G^{1}; eius XΣBMΦ$\Theta^{M}\Psi^{DM}\Omega$ agrɛlʒc *cum Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | symeon = G^{1}CΛ^{L}XΠBATMΦOΘ^{AMG*}P $\Psi^{BDM}\Omega^{SJ}$ag; simeon Λ$^{H}\Sigma\Theta^{G2}\Omega^{M}$ ɛlʒc; symen G†.

34. concepitque Ω^{S} agrɛlʒc *cum hebr. et LXX; cf. Lugd.* (et concepit) | tertium Φ^{A*} | alium] alterum G; filium g *cum hebr. et LXX; cf. Lugd.; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | alium + filium agrɛlʒc | et dixit (que *om.*) Λ^{H} |

---

29. ⟨cui GAT | 30. ¶ tandemque XXXVI. G; ⟨tandemque AT | ⟨serviens GA | 31. ¶ videns XXV. Θ^{A2M2G2}; XXXVII. B; LIII. ΛΠ^{c}TMΦ^{RAZGP}P$^{2}\Omega^{M}$; LIIII. Π$^{D}\Phi^{V}$; *Div. sine num.* OΨ^{BM}; § videns A (*marg.*); ⟨videns GCAT | ⟨aperuit G | ⟨sorore GA | 32. ¶ quae XXXVII. G; ⟨quae CAT | ⟨vocavitque GT | ⟨vidit AT | ⟨nunc G | 33. ⟨rursumque GCAT | ⟨quoniam GAT | § dedit O | ⟨vocavitque GAT | 34. ⟨concepit GCAT | § dixitque O; ⟨dixitque G.

nunc quoque copulabitur mihi maritus meus
eo quod pepererim illi tres filios
et idcirco appellavit nomen eius Levi
35 quarto concepit et peperit filium et ait
modo confitebor Domino et ob hoc vocavit eum Iudam
cessavitque parere
XXX. 1 cernens autem Rahel quod infecunda esset invidit sorori et ait marito suo
da mihi liberos alioquin moriar
2 cui iratus respondit Iacob
num pro Deo ego sum qui privavit te †fructu† ventris tui
3 at illa habeo inquit famulam Balam ingredere ad eam
ut pariat super genua mea et habeam ex ea filios
4 deditque illi Balam in coniugium
quae 5 ingresso ad se viro concepit et peperit filium
6 dixitque Rahel iudicavit mihi Dominus et exaudivit vocem meam
dans mihi filium

---

34. peperim GO.

XXX. 2. priuauit te fructu A; priuauit te fructum GO; *etsi inveniatur* priuare *cum duplici accusativo, hic tamen error videtur fuisse archetypi.* | 4. illi GO; ei A.

Desunt $\Theta^{H}\Phi^{F}$ ϖ (*usque ad finem cap.* 29).

quoque] quo G† | copulauit O | maritus meus] Φ^{z1} (us me *in ras.*) | peperim GΛ XΣ^{T}BΦ^{A*z*}OΘ^{A*M*G*}P*Ψ^{B*DM}Ω^{M} | illi] ei BΘ^{G}Ω^{SJ}ϱgrelƺc *cum Lugd. et Hier. loc. cit.* | filio Σ^{O†} | appellabit B | nomen eius] eum Ψ^{B}.

35. et (*post* domino) *om.* Σ^{T}Ψ^{M} | uocabit X | eum] eam P*; nomen eius Σ^{TO}Ω^{SJ} | cessabitque B.

XXX. 1. cernes Φ^{V*} | rahel = GΛ^{L}AO; racel XΣ^{T}; rachel CΛ^{H}ΠΣ^{OM}BTMΦΘ^{AMG}PΨ^{BDM}Ω ϱgrelƺc | infaecunda Θ^{AG}; infoecunda grel; fecunda O | sorori + su(a)e P*ϱrelƺc. *Cf. hebr. et LXX; Lugd.; Aug. c. Faust. 22, 54* (zelauit sororem suam) | suo *om.* Ω^{S*}.

2. iratus] ita B | numquid O | pribauit C; priuabit Σ^{T}; pribabit X; priuaui Λ^{H}ΠΨ^{M}Ω^{S}; priuabi B | te *om.* T* | fructum GCΠ^{c}O; frutu B* | tuae Φ^{V*}.

3. at] ad CX; et O | ballam CΛ^{L}XΣAΘ^{AMG*} | eam] illam ΛXΣ^{O}TMΦΘ^{AG}Ψ^{BDM}Ω ϱgrelƺc | ut] et G (?) | pareat T* M*OP* | ea] P*; illa CXΣ^{M}BP^{2}Ω^{S}ϱgrelƺc.

4. deditque] dixitque Θ^{A*} | illi] ei ΠA | ballam CΛ^{L}XΣAΘ^{AMG*} | in coniungium B; in coniugio X.

5. ingressa Π^{c}; egresso P* | ad] *bis rep.* G | se *om.* O | et *om.* O.

6. et dixit (que *om.*) Θ^{AG} | rahel = GAO; rahęl Π^{c}; racel XΣ^{T}; rachel CΛΠ^{D}Σ^{OM}BTMΦΘ^{AMG}PΨ^{BDM}Ω ϱgrelƺc | iudicabit XΣ^{T} | iudicauit mihi] P*; ditauit me P^{2} | dominus] Θ^{G*}; deus Θ^{G2} *cum hebr. LXX et Lugd.* | dans] Θ^{G*}P^{2} (s *in ras.*); dedit Θ^{G2} *cum hebr. et LXX; Lugd.; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | (dans) + que CΘ^{G}. *Cf. hebr. et LXX; Lugd.; Hier. loc. cit.* (et dedit) | appellabit XB | ∼ appellauit idcirco r | nomen illius

---

〈nunc AT | 〈eo A | 〈et idcirco GA | 35. 〈quarto GCAT | § modo O; 〈modo GA | 〈et ob GT | 〈vocavit G.

XXX. 1. ¶ Cernens XXX. Ω^{J}; XXXVIII. B; LIIII. ΛMΦ^{RAZGP}P^{2}Ω^{M}; LV. Π^{D}Φ^{V}; *Div. sine num.* Ψ^{B}; § cernens O; 〈cernens GCAT | 〈invidit G | 〈et ait G | 〈da AT | 2. § cui O; 〈cui GCAT | 〈num GCAT | 3. 〈at GCAT | ¶ habeo *Div. sine num.* O; 〈habeo T | 〈ingredere T | 〈ut A | 4. ¶ deditque XXXVIII. G; 〈deditque CAT | 〈quae GAT | 6. 〈dixitque GAT | 〈iudicavit T.

et idcirco appellavit nomen illius Dan
7 rursumque Bala concipiens peperit alterum
8 pro quo ait Rahel
comparavit me Deus cum sorore mea et invalui
vocavitque eum Nepthalim.
9 sentiens Lia quod parere desisset
Zelpham ancillam suam marito tradidit
10 qua post conceptum edente filium
11 dixit feliciter
et idcirco vocavit nomen eius Gad
12 peperit quoque Zelpha alterum
13 dixitque Lia
hoc pro beatitudine mea
beatam quippe me dicent mulieres propterea appellavit eum Aser.
14 Egressus autem Ruben tempore messis triticeae

---

10. post conceptum AO; post concepto G | 13. beatam GO; beata A.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}$.

dan Φ^{P2} *in ras.* | illius] *in ras.* Ω^{J2}; eius Σ^{T}TP*$\Psi^{D}\Omega^{SM}$agrelꝫc *cum Lugd. et Hier. loc. cit.*

7. balam $\Phi^{VP*}\Psi^{BDM}$; balla CΛ^{L}XΣ AOΘ^{AMG*} | concipies Φ^{P} | peperit] Φ^{P1} (pepe *in ras.*).

8. rahel = GΠ^{c}AO; racel XΣ^{T}B; rachel CΛΠ^{D}Σ^{OM}TMΦΘ^{AMG}P$\Psi^{BDM}\Omega$agrelꝫc | conparauit CTM*Φ^{AZVP}OΘ^{AMG}; conparabit XB; compauit Ψ^{M} | deus] dominus Λ^{H}MΦΘ^{M}P$\Psi^{BDM}\Omega$agrelꝫ | cum] *in ras.* Ψ^{B2} | mea] Φ^{A2} (a *in ras.*) | inualuit Π^{c} Ψ^{B*D} | uocabitque XΣ^{T}B; uocauit (que *om.*) T*Ψ^{M} | uocauitque *** Φ^{Z} | eum] enim C* | nepthalim = Λ^{L}BTMΦ^{RAGVP} Θ$^{AMG2}\Psi^{D}$; neptalim GCΛ^{H}XΠΣΦ^{Z}OΘ^{G*}P$\Psi^{BM}\Omega^{JM}$a; nephtalym Ω^{S}; nephthali grelꝫc; neptali A.

9. sentiens — 22. recordatus] *in ras.* Φ^{P2} | lya Ω^{SJ}a; *om.* Σ^{M} | parare Π^{c*} | desiisset Ω^{J}relꝫc; desiniset O | desisset + et P* | zelpham = ΛTΦ$^{RZGVP}\Theta^{G2}$PΨ^{BDM} Ωagrelꝫc; zelphan Π^{c}BΦ^{A}; zelfam GC XΠ^{D}Σ^{TO}MΘ^{AMG*}; zelfan Σ^{M}A; selpham O | marito + suo Π^{c}T*$\Psi^{BD}\Omega^{J*}$ | tradedit T*P*.

10. quę Λ^{L}; quam Π^{c*} | conceptu C; concepto GP* | edentem XΠ$^{c*}\Theta^{A*M*}$ | filium] C*; filio C$^{2}\Lambda^{L}\Sigma^{TM}$.

11. foeliciter re | uocabit XB; uocatum est Φ^{P} | gat XΠ^{c*}; gath Σ^{TO}.

12. et peperit Ψ^{B*} | peperitque (quoque *om.*) Λ^{H} | zelpha = ΛΠ^{c}BTΦO Θ^{G2}P$\Psi^{BDM}\Omega$agrelꝫc; zelfa GCXΠ^{D}Σ^{TO}A MΘ^{AMG*}; zelfan Σ^{M}.

13. lya Ω^{SJ}a | beatitudine] P^{2} (atitu *in ras.*); beatitudo B; benedictione T $\Phi^{RAZGV}\Psi^{M}$. ¶ Antiqui « hoc pro benedictione mea » *Guill.* | beata BA | me *om.* Σ^{T} | ∼ me quippe Σ^{O}BΩ^{J} | dicent + omnes B$\Omega^{S}$are *cum LXX* | mulieres] gentes B. *Cf. 22, 18; 26, 4* | propterea** T | appellabit X | eum] eam P*; nomen eius Σ^{OM} *cum hebr. et LXX; Lugd.; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | haser C; asser Ω^{S}.

14. autem *om.* Π | mesis G† | triticee $\Lambda^{H}\Psi^{B}\Omega$a; triticęę Σ^{M}; triticiae $\Phi^{RA2}\Theta^{G*}$; trititiae T*Φ^{V}; tritticeae GCΘ^{AM*G2}; tritticiae Θ^{M2}; tritticie XΣ^{T}; triticae Φ^{A*}; tritice Λ^{L}*BP^{2}; tritici ΠΨ^{M}P*; triciae Φ^{Z} | triticee + et Ω^{S} | in agro = ΠA*OP*Ψ^{M}

〈et idcirco GAT | 7. § rursumque O; 〈rursumque GCAT | 8. 〈pro GA | 〈comparavit GAT | 〈vocavitque GA | 9. ¶ sentiens LV. ΛTMΦ^{RAZGP}P$^{2}\Omega^{M}$; LVI. Π$^{D}\Phi^{V}$; *Div. sine num.* Ψ^{BM}; § sentiens O; 〈sentiens GCA | 〈zelpham GA | 10. 〈qua GAT | 11. 〈feliciter G | 〈et idcirco GAT | 12. 〈peperit GCAT | 13. 〈dixitque G | 〈hoc GA | 〈beatam GAT | 14. ¶ egressus *Div. sine num.* O; 〈egressus GCAT.

in agro repperit mandragoras
quos matri Liae detulit
dixitque Rahel da mihi partem
de mandragoris filii tui
15 illa respondit parumne tibi vide-
tur quod praeripueris maritum
mihi
nisi etiam mandragoras filii mei
tuleris
ait Rahel dormiat tecum hac
nocte pro mandragoris filii
tui
16 redeuntique ad vesperam de agro
Iacob
egressa est in occursum Lia
et ad me inquit intrabis quia
mercede conduxi te pro man-
dragoris filii mei
dormivit cum ea nocte illa 17 et
exaudivit Deus preces eius
concepitque et peperit filium
quintum 18 et ait
dedit Deus mercedem mihi quia
dedi ancillam meam viro meo
appellavitque nomen illius Issa-
char

---

14. in agro A*O; in agrum GA^{2} | fili G†O | 15. fili GO | 16. et ad me inquit G*A; et ait et ad me inquid O | fili GO | 18. dedi ancillam GA; dedit ancillam O | nomen illius GA; nomen eius O.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}$.

cum hebr. et LXX; in agrum GCΛXΣB A^{2}TMΦΘ^{AMG}P$^{2}\Psi^{BD}\Omega$ αgrelbȝc | repperit] Θ^{M*G*}; reperit $\Theta^{M2\,G2}\Omega^{M}$αgrelbȝc | quos] Π^{c*}P*; quas CΛX$\Pi^{c2\,D}$ΣBTMΦΘ^{AG}P$^{2}\Psi^{BDM}\Omega$αgrelbȝc. ¶ ā quas Θ^{M} | quas + sue Ψ^{B2} | matris B | matri + su(a)e Σ^{O2} T* *cum hebr. LXX et Lugd.* | lye Ω^{SJ}α | detulit] *bis rep.* G*; detulli O | rahel = GAO; rahael Π^{c}; racel XΣ^{T}; rachel CΛΠ^{D} Σ^{OM}BTMΦΘ^{AMG}PΨ$^{BDM}\Omega$αgrelbȝc | patem G†; partes Π^{c}; *om.* Θ^{G2} *cum hebr. LXX et Lugd.* | mandragotis Ψ^{M*}; mandrogoris Λ^{L}; mandragoras Φ^{A*} | fili G†O.

15. praerippueris O; praerepueris P* | nisi *om.* Φ^{R} | mandragoras] T^{2} (as *in ras.*); mandragoris Σ^{M}B | fili GO | tulleris O | ayt Λ^{L}B; at Θ^{A}; at illa Ω^{S} | rahel = GΠ^{c}AO; racel XΣ^{T}; rachel CΛΠ^{D} Σ^{OM}BTMΦΘ^{AMG}PΨ$^{BDM}\Omega$αgrelbȝc | dormiat] P^{2} (or *in ras.*) | hac] ac BΦ$^{RG}\Psi^{BM}$ | mandragoris] Λ$^{L*}\Psi^{M2}$ (is *in ras.*); mandragoras Λ^{L2}Φ^{A*}.

16. redeuntique] Λ^{L*}; redeunteque Λ^{L2} | ad uesperum Λ$^{L*H}\Pi^{D}\Sigma^{M}$ | de agro *om.* Σ^{T} | ∼ iacob de agro Σ^{M}αgrelbȝc | egressa] Θ^{M2} (*pr.* e *in ras.*) | egressa es Ψ^{M} | in ocursu O | in occursum + eius CΛ^{H} Σ^{OM}BMΦ$^{P}\Theta^{AMG}$P^{2} (*in ras.*) $\Psi^{BDM}\Omega$αgrelbȝc *cum hebr. LXX et Lugd.* | lia* Λ^{L}; lya Ω^{SJ}α | et + ait G^{c}CΣ^{M}TMΦ^{RA2} (*in ras.*) Φ$^{ZGVP}\Theta^{AMG}$P$^{2}\Psi^{BDM}\Omega$αgrelbȝc *cum hebr. LXX et Lugd.*; + ayt Λ^{L}B; + ait et O | inquit *om.* Ω^{SM} | intrauis $\Pi^{c*}\Sigma^{T}$O | ∼ intrabis inquit Σ^{O} | qui Ψ^{M} | mercede* Θ^{G} | conduxi] Ψ^{M*}; conduxit Ψ^{M2} | mandragoras Φ^{A*}; mandragora A; mandragis G† | fili GCO | filii** T | dormit G† | dormiuit que Σ^{OM}BPαgrelbȝc *cum hebr. et LXX* | ea] eo X; illea Σ^{M}.

17. deus] dominus Σ *cum Lugd.* | eius] illius Σ^{TO} | concepit (que *om.*) G | quintum *om.* B.

18. quia] qui Θ^{M*} | dedit OΘ^{G*} | ancilla Λ^{H} | meam] *in ras.* Λ^{L2}; mea Λ$^{H}\Pi^{c}$ | appellabitque XB | illius] eius CO $\Psi^{DM}\Omega^{S}$αgrelbȝc *cum Lugd. et Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | issachar = AΦ^{RA2G} Orelbȝc; isachar G^{1}Λ$^{L}\Pi\Sigma^{OM}$BTMΦ$^{A*ZVP}\Theta^{AMG}$PΨ^{B}g; isacar Σ^{T}; isar G†; ysachar CΨ$^{DM}\Omega$α; ysacar Λ^{H}X.

⟨repperit GA | ⟨quos G | § dixitque O; ⟨dixitque GAT | ⟨da T | 15. ⟨illa GAT | ⟨parumne GCT | ⟨nisi GA | ⟨ait GCAT | ⟨dormiat G | 16. ⟨redeuntique GCAT | § egressa O; ⟨egressa GA | ⟨et ad GAT | ⟨dormivit GCAT | 17. ⟨et exaudivit T | § concepitque O; ⟨concepitque AT | 18. ⟨dedit A | ⟨appellavitque GAT.

19 rursum Lia concipiens peperit sextum filium 20 et ait
ditavit me Deus dote bona etiam hac vice
mecum erit maritus meus eo quod genuerim ei sex filios
et idcirco appellavit nomen eius Zabulon
21 post quem peperit filiam nomine Dinam
22 recordatus quoque Dominus Rahelis
exaudivit eam et aperuit vulvam illius
23 quae concepit et peperit filium dicens
abstulit Deus obprobrium meum
24 et vocavit nomen illius Ioseph dicens
addat mihi Dominus filium alterum.
25 Nato autem Ioseph dixit Iacob socero suo
dimitte me et revertar in patriam et ad terram meam
26 da mihi uxores et liberos meos pro quibus servivi tibi ut abeam
tu nosti servitutem qua servivi tibi

---

20. deus AO; dominus G | 22. uulbam AO | 25. in patriam GA; ad patriam O | patriam AO; patriam meam G* | 26. ut abeam O; uabeam G; ut habeam A | seruitutem GA; seruitute O | qua AO; quam G.

Desunt $\Theta^{H}\Psi^{F}$.

19. rursumque $B\Phi^{P}\Theta^{M}$. *Cf. hebr. et LXX; Lugd. et Hier. loc. cit.* (et concepit adhuc) | lya $\Omega^{SJ}\alpha$ | concepit Σ^{T} | concipiens + et Ψ^{B*M}.

20. ditabit X; detauit G†; dotauit grelbsc *cum Hier. loc. cit.* | deus] dominus $G\Omega^{S}$ | etia O | ac B | genuerit Ω^{M}; generauerim G* | ei *om.* P* | ei sex] esex O* | appellabit X | nomen eius] *in ras.* Ψ^{B2} | eius] illius Θ^{G*}.

21. post quem] posquem B*; postquam $\Phi^{AG}\Theta^{G*}\Psi^{BDM}$ | nomen P*.

22. recordatus quoque] recordatus $\Lambda^{H}\Phi^{A*}$; recordatusque $\Psi^{B*}\alpha$; recordatusque est $\Sigma^{M}\gamma$ *cum hebr. et LXX;* recordatus est Σ^{T}; recordatus est quoque X | dominus] Θ^{G*}; deus $\Theta^{G2}\gamma$ *cum hebr. et LXX et Lugd.* ¶ Hebr. et ant. habent « deus » *Guill.* | rahelis = $G\Pi^{C}AO$; rachelis $C\Lambda\Pi^{D}\Sigma^{OM}BTM\Phi\Theta^{AM2}$ (ra *in ras.*) $^{G}P\Psi^{BDM}\Omega^{JM}$ agrelbsc; racelis $X\Sigma^{T}$; rachel Ω^{S} | rac(h)elis + et $\Lambda^{H}\Pi^{C}\Psi^{D}$ *cum hebr. LXX et Lugd.* | eam *om.* Ψ^{B*} | apperuit $\Lambda^{H}T*$ $M*\Phi^{A*}$; aparuit Φ^{P*}; peruit O* | uulbam $CX\Sigma^{T}BAO$ | illius] Σ^{O2} (*int. lin.*); eius Σ^{O} (*in textu*) P* agrelsc *cum Lugd.*

23. concoepit Ψ^{D} | abstullit O | deus] dominus $\Sigma^{M}BP$ | obproprium P; oppproprium $\Sigma^{T}B$ | meum] a me Θ^{AMG}. ¶ al obprobrium meum Θ^{M} | ~ obproprium meum dominus P.

24. uocabit $X\Sigma^{T}B$ | illius] illis B; eius $\Sigma\Phi^{A*}\Psi^{M}$ relsc *cum Lugd.* | iosep Σ^{M}; yoseph X | filium *om.* α.

25. iosep Σ^{M}; yoseph X | ioseph****** Θ^{G} | dixitque Ψ^{B2} | iacob + a O^{2} | socro $\Lambda^{H*}\Sigma^{O}$† | in] ad CXO *cum hebr.* | patriam + meam $G*\Omega^{S}$ agrelsc. *Cf. hebr., LXX; Lugd.* (in locum meum) | et *om.* Ψ^{B*}.

26. liueros O | ut abeam] uabeam G†; ut habeam $\Lambda X\Sigma^{T}A\Phi^{A}\Psi^{BDM}$; ut abiam T* | tu + uero Ω^{S} agrelsc. *Cf. hebr., LXX; Lugd.* (tu enim) | seruitute X^{2} (te *in ras.*) O | qua] quam $G\Pi^{CD*}$; quia $M*\Psi^{B*}$.

---

19. § rursum O; ⟨rursum CAT | 20. ⟨ditavit A | ⟨dote G | ⟨mecum A | ⟨et idcirco GA | 21. ⟨post GAT | 22. ¶ recordatus XXXIX. GB; LVI. $\Lambda TM\Phi^{RAZGP}P^{2}\Omega^{M}$; LVII. $\Pi^{D}\Phi^{V}$; *Div. sine num.* $O\Psi^{BDM}$; ⟨recordatus GCAT | ⟨exaudivit GA | 23. ⟨quae AT | ⟨abstulit AT | 24. ⟨et vocavit GA | ⟨addat GAT | ⟨filium G | 25. § nato AO; ⟨nato GCT | ⟨dimitte GA | 26. ⟨da GAT | ⟨ut G | § tu O; ⟨tu GA.

27 ait ei Laban inveniam gratiam in conspectu tuo
experimento didici quod benedixerit mihi Deus propter te
28 constitue mercedem tuam quam dem tibi
29 at ille respondit
tu nosti quomodo servierim tibi et quanta in manibus meis fuerit possessio tua
30 modicum habuisti antequam venirem
et nunc dives effectus es
benedixitque tibi Dominus ad introitum meum
iustum est igitur ut aliquando provideam etiam domui meae
31 dixitque Laban quid dabo tibi
at ille ait nihil volo
sed si feceris quod postulo
iterum pascam et custodiam pecora tua
32 gyra omnes greges tuos et separa cunctas oves varias et sparso vellere
et quodcumque furvum et maculosum variumque fuerit tam in ovibus quam in capris erit merces mea
33 respondebitque mihi cras iustitia mea quando placiti tempus advenerit coram te

---

32. furuum CΠ^{c}TO; fuluum A.

Desunt G (*a v.* 29, fuerit possessio) Θ^{H}Ψ^{F}.

27. et ait Σ *cum hebr.; cf. LXX et Lugd.* (dixit autem) | ei] illi ɑrɛlꝛc; enim Ψ^{B}; *om.* Σ^{TO}Ω^{M} | gratia G | in consp. tuo] in conspectuo O | exiperimento Λ^{L*} | dedici T* | quod] quia Φ^{R}Ω^{S}ɑgrɛlꝛc | mihi *om.* Ψ^{B*} | deus] dominus BΦ^{R*G*} *cum hebr.* | pro te B.

28. constitue + michi Φ^{G} | tuam *om.* Ω^{S*} | quem P* | ∼ tibi dem Θ^{M}.

29. ad ille CXO | respondi O; respondens G† | nosti + seruitutem Σ^{M} | seruiuit ibi O; seruiuerim tibi C*P* | quantum O | possesio Σ^{T}; posessio O.

30. antequam + ego O^{2} (*rec. m.*) | uenirem + ad te Ψ^{B}Ω^{S}ɑgrɛlꝛc | effectus] factus X | es + modo O^{2} (*rec. m.*) | benedixit (que *om.*) Σ^{O}†Θ^{M*} | dominus] deus ΛΩ^{S}ɑgrɛlꝛ | ∼ deus tibi Ω^{S} | igitur] etiam P | ut] *in ras.* Θ^{M2} | ∼ prouideam aliquando TMΦΘ^{M}Ψ^{DM} | etiam *om.* Σ^{T} Ω^{M}ɑɛl.

31. ∼ tibi dabo ɑgrɛlvꝛc | at] ad CXO; et P; nat Σ^{T} | ait *om.* Σ^{TO*} | nihil *** (ait *sub ras.*?) Σ^{T} | quod] quomodo Ψ^{DM} | pascham B; pascuam O | et custodiam *om.* O.

32. gyra] Θ^{A*M*}; gira CΛΠΣBΦ^{P} Θ^{A2M2G}Ψ^{BM}Ωɑ | separas Π^{c} | obes O | ∼ uarias oues B | sparso] Π^{c2} (rso *in ras.*) M*; asperso BM^{2} | quodcumque * Φ^{Z}; quocumque B | furuum] CΠ^{c}ΣBT* OPɛlvꝛc; furbum X; fuluum Λ^{L2H}AΘ^{AMG} Ω^{SM}ɑgr; rufum Π^{D}T^{2}MΦ^{RAZVP}Ψ^{BDM}Ω^{J}; ruffum Φ^{G}; *om.* Λ^{L*}. ¶ Plures ant. et heb. habent « rufum » *Iac.* ał furuum ā rufum Θ^{M} | et *om.* Θ^{A} | uariamque O | fuerat Σ^{O*} | obibus O | mercis BΦ^{Z*}OP*.

33. respondebitque] Π^{c2} (debit *in ras.*) Σ^{O2} (ebi *in ras.*); respondeuitque C Λ^{L}A; responditque Σ^{T}; respondebit (que *om.*) X | ∼ cras michi Ω^{S} | cras** iustitia Σ^{O2} (as *et pr.* i *in ras.*) | mea *om.* Ψ^{B*} |

---

27. ⟨ait GCAT | ⟨inveniam GCT | ⟨experimento GA | ⟨propter G | 28. ⟨constitue GA | 29. ¶ at *Div. sine num.* O; ⟨at GCAT | ⟨tu GCA | ⟨et quanta G | 30. § modicum O; ⟨modicum CAT | ⟨et nunc A | § benedixitque O; ⟨benedixitque AT | ⟨iustum AT | 31. ¶ dixitque *Div. sine num.* O; ⟨dixitque CAT | ⟨quid T | ⟨at AT | ⟨sed A | ⟨iterum A | 32. ⟨gyra CAT | ⟨et quodcumque AT | 33. § respondebitque O; ⟨respondebitque AT.

et omnia quae non fuerint varia et maculosa et furva
tam in ovibus quam in capris furti me arguent
34 dixit Laban gratum habeo quod petis
35 et separavit in die illo capras et oves hircos et arietes varios atque maculosos
cunctum autem gregem unicolorem id est albi et nigri velleris tradidit in manu filiorum suorum
36 et posuit spatium itineris inter se et generum dierum trium qui pascebat reliquos greges eius.
37 Tollens ergo Iacob virgas populeas virides et amygdalinas et ex platanis
ex parte decorticavit eas
detractisque corticibus in his quae spoliata fuerant candor apparuit
illa vero quae integra erant viridia permanserunt
atque in hunc modum color effectus est varius
38 posuitque eas in canalibus ubi effundebatur aqua

---

33. furua CΠ^{c}T*; fuba O; fulua A.

Desunt GΘ^{HG} (*passim a v.* 36) Ψ^{F}.

placi Θ^{M}* | tempus] P*; temporis P^{2} | non *om.* Λ^{L}* | macula B | furua] CΠ^{c}ΣB T*P* ɛlbȝc; furba X; fuba O; fulua Λ^{L2H} AΘ^{A}Ω^{SM}ɑgr; rufa Π^{D}T^{2}MΦ^{RAZVP}Θ^{MG1} (*in ras.*) P^{2}Ψ^{BDM}Ω^{J}; ruffa Φ^{G}; *om.* Λ^{L}*. ¶ Mo. « fulua » uel ▪ furua » heb. ant. ▪ rufa » *Iac.* s furua Θ^{M} | capris Λ^{L2} (a *in ras.*) | furtim Λ^{L}*XAΨ^{DM} | arguent] P*Ψ^{B2}; argue Θ^{A}; argues ΦP^{2}Ψ^{B*DM}Ωgrɛlȝ; arguerit Σ^{O}. ¶ ā argues Θ^{M}.

34. dixit + que CM^{2}Ψ^{BDM}Ω^{SJ}ɑgrɛl bȝc *cum hebr. et LXX* | abeo C | quod] quę Σ^{M}; quo Φ^{Z}† | petas Ψ^{M}*; petisti Λ^{H}.

35. separabit XB | illa BΩ^{SJ}ɑgrɛlȝc | ∼ illo die Ψ^{DM} | obes O | oues + et Σ^{M} Φ^{A}*Ψ^{DM}Ω^{M}ɑɛlȝc | hyrcos ΛΠ^{c}Φ^{ZVP}OΘ^{G}* PΨ^{DM}Ω^{SJ}; ircos Σ^{TM}BΨ^{B}; yrcos XΠ^{D}; yrccos C | uario Σ^{O}†; uarias O; *om.* P* | adque CXO; et Σ^{M}ɑ | maculosos] O*; maculosas O^{2}P* | maculosos + ac Σ^{T} | unicoloris Σ^{M} | alui Π^{c}*O | nigri + et O | uelleris] coloris Φ^{R} | uelleris + et Σ^{T} | tradedit T* | manu] Θ^{G}*; manum T; manus CΘ^{G2}; manibus Θ^{M}.

36. iteneris T*Φ^{RAZ*GVP}* | generum + suum C^{2} | itin. int. se et gen. trium dierum ɑ; itin. tr. di. int. se et generum grɛlȝc; itin. di. tr. int. se et generum Ω^{J}; inter se et gen. itin. di. trium Σ^{M}B | pascebat] Φ^{R}*; pascebant Φ^{R2}Ω^{S} | reliquos *om.* O.

37. populeas O*; pupuleas X | amigdalinas ΛΠ^{D}Σ^{TO2M}BAΦ^{RAG}OΘ^{A}Ψ^{BDM}Ωɑ; amicdalinas X; hamicdalinas C; migdalinas Σ^{O}* | ex *om.* Σ^{TO} | ex plathanis Φ^{Z}*; ex platanie O; ex platenis P*; plataninas Σ^{TO}. ¶ ał plataninas Ω^{M} | platanis + et A^{2}Φ^{A}*Θ^{AM2} *cum hebr. LXX et Lugd.* | ex parte decorticauit] *in ras.* Φ^{P1} | ▪ex Φ^{A} | decoriauit O; decoriabit X | tractisque Π | hiis ɑ; is Σ^{M} | spoliata] expoliata TMPΨ^{DM}; scoriata X; excoriata Σ | fuerint Π^{c}Σ^{T} | candor apparuit] candore parauit Σ^{T} | illa uero — affectus est] *cancellavit* ϖ*, *restituit* ϖ^{2} | ille Σ^{M}B | integre Σ^{OM}; in terga Ω^{M}; *om.* Π^{c}* | erant] fuerant rɛlȝc; fuerunt ɑ | uiridia] Φ^{A2} (uiri *in ras.*); uirida Λ^{H}Σ^{M}Ω^{S*M}; uiridias Ψ^{M} | adque CXΦ^{A}*O | color] calor Φ^{V}* | uarios P*; uarias O*.

38. ea Ψ^{B}*; eam Ψ^{D}; es O* | ubi] unde O^{2}; *om.* O* | ut] et Ψ^{D} | cum] dum

---

⟨et omnia A | ⟨tam A | 34. ¶ dixit *Div. sine num.* O; ⟨dixit CAT | ⟨gratum C | 35. ⟨et separavit CAT | § cunctum O; ⟨cunctum AT | ⟨id T | ⟨tradidit A | 36. § et posuit O; ⟨et posuit AT | ⟨qui A | 37. ¶ tollens XXVI. Θ^{A2M2G2}; § tollens O; ⟨tollens CAT | ⟨ex A | ⟨detractisque AT | ⟨illa AT | ⟨atque AT | 38. ⟨posuitque AT.

ut cum venissent greges ad bibendum
ante oculos haberent virgas
et in aspectu earum conciperent
39 factumque est ut in ipso calore coitus oves intuerentur virgas
et parerent maculosa et varia et diverso colore respersa
40 divisitque gregem Iacob et posuit virgas ante oculos arietum
erant autem alba quaeque et nigra Laban
cetera vero Iacob separatis inter se gregibus
41 igitur quando primo tempore ascendebantur oves
ponebat Iacob virgas in canalibus aquarum ante oculos arietum et ovium
ut in earum contemplatione conciperent
42 quando vero serotina admissura erat et conceptus extremus non ponebat eas
factaque sunt ea quae erant serotina Laban et quae primi temporis Iacob
43 ditatusque est homo ultra modum et habuit greges multos ancillas et servos camelos et asinos.

XXXI. 1 Postquam autem audivit verba filiorum Laban dicentium
tulit Iacob omnia quae fuerunt patris nostri
et de illius facultate ditatus factus est inclytus

---

39. calore CA; colore O | 42. erat ΛΠA; erant O.
XXXI. 1. patris CΛA; patres O*.

Desunt GΘ^{HG} (*passim*) Ψ^{F}.

Ψ^{M} | cum uenissent] conuenissent O | uenisent Φ^{V}; uenisset B | ad] a Ψ^{M} | uibendum CΛ^{L}O | bibendum + aquam Φ^{Z} | in *om.* O* | aspectu] conspectu X.

39. factique Ψ^{B*}; hactumque C | factumque est + ita Ω^{S} | ut *om.* Λ^{L} | calore] Ψ^{B*}; colore Λ^{L*}Π^{C}Σ^{M}Φ^{Z†}OΨ$^{B2\,DM}$ | coytus C; coeuntes Λ^{H} | intuerent C* | et] ut P | pararent O*; paraerent O^{2} | maculosas Π^{C} | et uaria] *in ras.* Φ^{A2} | et] ac T | diuersa Π^{C*}Φ$^{Z\dagger P}$Ψ^{B*}Ω^{M} | respersa] dispersa Σ^{T}TΦ^{RAZGV}Θ^{M}. ¶ $\overline{s}$ respersa Θ^{M}.

40. diuissitque O* | greges Ψ^{B*} | possuit O; inposuit Θ^{A} | uirgas + in canalibus Π^{D2}Ω^{S}ɑgrɛlʒc. *Cf. vers. seq.* | alua Π^{C*} | ∼ alba et nigra qu(a)eque ɑgrɛlʒc | iacob] *in ras.* Θ^{M2}.

41. primo *om.* O | ascendebantur] Π^{C*}; ascendebatur O†; ascendebant Π^{C2} Ψ^{M}; accendebantur Φ^{Z*} | oues + a Σ^{M*} | ponebat] Φ^{P2} (t *in ras.*) | aquarum] quarum O | ariętum Λ^{L} | ut] et Φ^{A*}.

42. quando — era(t)] *in ras.* Φ^{G2} | serotinus admissus T*. ¶ ał serotinus admissus Θ^{M} | erat] Θ^{M*}P*; erant Π^{D}Σ^{TM} M*Φ^{RAZ*GVP}OΘ^{M2}P^{2}Ψ^{B*}Ω^{S}; herant C | eos Φ^{A*} | factęquę O | serotuna Λ^{L} | primo O.

43. ditatusque est] dita est X† | modum] P^{2} (mo *in ras.*) | abuit CO | multos] O*; multas Φ^{R}O^{2} | serbos O | seruos + et Ψ^{M} *cum hebr. LXX et Lugd.*

XXXI. 1. autem *om.* C*Ω^{S} | audiui Ψ^{B*} | audiuit + omnia Σ^{M}B | dicentium *om.* Ψ^{B*} | tullit O | fuerant XΨ^{B*DM}Ω^{S}; fuit Σ^{T} | patris] Φ^{P*}; patres Φ^{A*P2}O*P* Ψ^{B*D*M} | facultati Λ^{L*} | fac est Σ^{T*} | est + et Λ^{H}.

⟨ut A | ⟨ante A | ⟨et in A | 39. ¶ factumque *Div. sine num.* O; ⟨factumque CAT | ⟨et parerent A | 40. § divisitque O; ⟨divisitque AT | ⟨erant AT | ⟨cetera AT | 41. ¶ igitur *Div. sine num.* O; ⟨igitur CAT | ⟨ponebat A | ⟨ut A | 42. § quando O; ⟨quando AT | ⟨factaque AT | 43. § ditatusque O; ⟨ditatusque CA | ⟨et habuit A.

XXXI. 1. ¶ Postquam XXXI. Ω^{J}; XL. B; LVII. ΛTMΦ^{RAZGP}P^{2}Ω^{M}; LVIII. Π^{D}Φ^{V}; *Div. sine num.* OΨ^{BDM}; § postquam A (*marg.*); ⟨postquam CAT | ⟨tulit AC | ⟨et de A.

[2] animadvertit quoque faciem Laban quod non esset erga se sicut heri et † nudius † tertius
[3] maxime dicente sibi Domino revertere in terram patrum tuorum et ad generationem tuam eroque tecum
[4] misit et vocavit Rahel et Liam in agrum ubi pascebat greges
[5] dixitque eis
video faciem patris vestri quod non sit erga me sicut heri et † nudius † tertius
Deus autem patris mei fuit mecum
[6] et ipsae nostis quod totis viribus meis servierim patri vestro
[7] sed pater vester circumvenit me et mutavit mercedem meam decem vicibus
et tamen non dimisit eum Deus ut noceret mihi
[8] si quando dixit variae erunt mercedes tuae
pariebant omnes oves varios † fetus †
quando vero e contrario ait
alba quaeque accipies pro mercede
omnes greges alba pepererunt

---

2. nudustertius A; nudustertiu O. *Cf. v. 5 et Exod. 4, 10; 21, 29, 36 ubi* nudustertius *in* GAO, *erronee ut videtur* | 5. nudustertius AO | 8. fetos O; faetos A. *Error videtur, etsi apud auctores quosdam inveniatur.*

Desunt GΘ^{HG} (*passim*) Ψ^{F}.

2. animauertit Ψ^{M}; anima aduertit O | facie Ψ^{DM}; facilem Φ^{V*} | labam Ω^{M*} | quod] quę Ψ^{B*} | eri XΣ^{O*M}BΦ^{A} | nudiustercius Λ^{H}X^{2}Σ^{M}Ωα; nudustertius Π^{c}A Φ^{R*A*Z*GV}O^{2}Θ^{M*}; nudustercius X*; nudustertiu O*.

3. maxime — domino] *in ras.* Φ^{P2} | maxime + que Σ | ∼ sibi dicente Φ^{A} | in] *in ras.* Φ^{A2}; ad B | terra C | et *om.* Ω^{S} | ad] a Φ^{P*}.

4. missit O | misit + que Ψ^{B*} | uocabit XB | uocauit + iacob C^{2}P^{2} *cum hebr. LXX et Lugd.* | rahel = Π^{c}AO; racel XΣ^{TM}; rachel CΛΠ^{D}Σ^{O}BTMΦΘ^{AM}P Ψ^{BDM}Ωαgrelbȝc | lyam Ω^{SJ} | agro Λ^{L*} | pascebant Φ^{A*}Ψ^{D}.

5. eis] ad eas P* | quod *** P | erga] circa B | me *om.* Λ^{L*} | eri Σ^{M}BΨ^{M} | nudiustercius Λ^{H}X^{2}Σ^{M}Φ^{P}Ωα; nudustertius Π^{c}AΦ^{R*A*Z*GV}OΘ^{M*}; nudustercius X* | mei] uestri Ψ^{B2} (*in ras.*) ^{D} | mecum] Σ^{O2} (um *in ras.*).

6. et + uos Ω^{J*} | ipsum O | quod] quia Π^{c} | uiribus] nisibus Σ^{O} | meis *om.* Σ^{O} | patris P* | uestro] *in ras.* C^{2}B^{2}Ψ^{B2}.

7. sed + et C^{2} (*in ras.*) XΣ^{TO}Θ^{M2}Ω^{S} αgrelȝc | mutabit X | etamen O* | demisit P* | deus] dominus BΨ^{B} | mihi] me Λ (*corr.* Λ^{L2} *in marg.*).

8. etsi Θ^{A*} | dixerit Ψ^{D} | mercedis Σ^{O}M*Ψ^{M*}; merces CXΠ^{c}P*Ω^{M} | tua Ω^{M}; tuaę Λ^{L} | * oues Λ^{H}; *om.* B | fetus = CΛ XΠ^{D}Σ^{TM}BP^{2}Ψ^{BDM}Ωα; fętus Π^{c}Θ^{A}; faetus Σ^{O}Θ^{M}; foetus T^{2}Φgrelbȝc; fetos OP*; faetos A; foetos T* | e contrario] ę contrario X; e contra BP*; contrario T*Ψ^{B*}; haec contrario Ψ^{D} | ait – omnes *om.* O | accipes Λ^{L} | ∼ pro mercede accipies Σ^{M} | albas M*; albe Σ^{TM}B; aba Φ^{V*} | pepererunt] Φ^{R1} (runt *in ras.*); pererunt CΠ^{c*}.

---

2. ⟨animadvertit AT | 3. ⟨maxime CA | ⟨revertere A | 4. ⟨misit CAT | 5. § dixitque O | ⟨video AT | ¶ deus *Div. sine num.* O; ⟨deus A | 6. ⟨et ipsae A | 7. § sed O; ⟨sed A | ⟨et mutavit A | ⟨et tamen A | 8. ⟨si CAT | ⟨pariebant A | § quando O; ⟨quando AT | ⟨alba A | ⟨omnes A.

9 tulitque Deus substantiam patris vestri et dedit mihi
10 postquam enim conceptus ovium tempus advenerat
levavi oculos meos et vidi in somnis
ascendentes mares super feminas varios et maculosos et diversorum colorum
11 dixitque angelus Dei ad me in somnis
Iacob et ego respondi adsum
12 qui ait leva oculos tuos et vide universos masculos ascendentes super feminas varios respersos atque maculosos
vidi enim omnia quae fecit tibi Laban
13 ego sum Deus Bethel ubi unxisti lapidem et votum vovisti mihi
nunc ergo surge et egredere de terra hac revertens in terram nativitatis tuae
14 responderunt Rahel et Lia
numquid habemus residui quicquam in facultatibus et hereditate domus patris nostri
15 nonne quasi alienas reputavit nos et vendidit comeditque pretium nostrum

14. hereditate domus patris nostri CΛΠA; hereditate patris nostri O | 15. prętium O; praetium A.

Desunt GΘ^{HG} (*passim*) Ψ^{F}.

9. tullitque O; tulit quoque Σ^{M} | deus] dominus Ψ^{B} | dedit* Σ^{O}.

10. enim] *in ras.* Φ^{P2} | conceptus** Φ^{A} | aduenerit T* | ∼ aduenerat tempus B | leuabit Π^{c}* | uidit Ψ^{M}* | somnis + omnes T*Ψ^{BDM} | ascendentes — feminas *om.* O | mare Φ^{P} | feminas] *in ras.* Π^{c}; foeminas grelꝺ | uarios + respersos Ψ^{D} e *ex vers. 12* | et] atque Ψ^{D}; *om.* T | maculosus O | deuersorum O.

11. angelos Φ^{A}* | dei] P*; domini XΠ^{D}ΣBΦΘ^{M}P^{2}Ψ^{DM}Ω *cum Cypr. test. 2, 5; om.* Π^{c}* | ad me in so. iacob] *in ras.* Φ^{P1} | in somnis *om.* Π^{c} | ∼ in somnis ad me Π^{D}BΘ^{A} | et *om.* CB | respondit Ψ^{M}* | assum Ω^{S}ɑ.

12. uniuersos] omnes Σ^{TO} | uniuersos + omnes Σ^{M} | masculos] maculosos Σ^{M2}; maculosas Σ^{M}* | foeminas Cgrel | adque CΛ^{L}XΠ^{c}O | ∼ maculosos atque respersos ɑgrelꝑc | uidi] *in ras.* Φ^{P1}; uide Π^{c}* | enim *om.* X | feci Π^{c} | ∼ laban tibi Ω^{M}.

13. ego sum deus] *in ras.* Φ^{R2} | deus *om.* O | beth – el eſ; betel Σ^{TM} | betel + qui apparuit tibi Σ^{M}. *Cf. LXX et Lugd.; Novat. de trin. 19; Vigil. Taps. dial. 1, 9* (deus qui uisus sum tibi); *Aug. loc. in gen. 114* (deus qui apparui tibi) | unxisti] O*; uncxisti Φ^{V2}O^{2}Θ^{M}Ψ^{M}; iunxisti Φ^{Z}*; iuncxisti Φ^{V}* | botum bobisti O | ingredere Φ^{R}† | reuertans P* | in terra Π^{c}B.

14. responderuntque Ω^{S}ɑgrelꝑc *cum hebr. et LXX. Cf. Lugd.* (et respond.) | rahel = Π^{c}AO; racel XΣ^{T}; rachel CΛ Π^{D}Σ^{OM}BTMΦΘ^{AM}PΨ^{BDM}Ωɑgrelꝺꝑc | lya Ω^{SJ}ɑ | abemus C; habeamus O | residui] Λ^{L2} (id *in ras.*); resui Φ^{V}* | quidquam Cꝑc; quemquam O | ereditate CΠ^{c}; hęreditate ſ; hereditatem XΦ^{R} | domos P*; *om.* XO.

15. aliena Ψ^{D} | reputabit X; repudiauit T* | uendedit AP* | commeditque Ψ^{M}; et comedit P*; comedit (que *om.*) B; *om.* X* | praetium AΦ^{A}; prętium O.

9. ⟨tulitque CAT | 10. ¶ postquam XLI. B; ⟨postquam AT | § levavi O; ⟨levavi CA | ⟨ascendentes A | 11. ¶ dixitque *Div. sine num.* O; ⟨dixitque AT | ⟨iacob AT | ⟨adsum T | 12. ⟨qui AT | § leva O; ⟨leva T | ⟨varios A | § vidi O; ⟨vidi A | 13. ⟨ego AT | ⟨nunc AT | 14. ¶ responderunt *Div. sine num.* O; ⟨responderunt CAT | ⟨numquid CAT | 15. § nonne O; ⟨nonne CAT | ⟨et vendidit A.

16 sed Deus tulit opes patris nostri
et nobis eas tradidit ac filiis nostris
unde omnia quae praecepit fac.
17 Surrexit itaque Iacob et impositis liberis et coniugibus suis super camelos abiit
18 tulitque omnem substantiam et greges et quicquid in † Mesopotamia † quaesierat
pergens ad Isaac patrem suum in terram Chanaan
19 eo tempore Laban ierat ad tondendas oves
et Rahel furata est idola patris sui
20 noluitque Iacob confiteri socero quod fugeret
21 cumque abisset tam ipse quam omnia quae iuris eius erant
et amne transmisso pergeret contra montem Galaad
22 nuntiatum est Laban die tertio quod fugeret Iacob
23 qui adsumptis fratribus suis per-

---

16. opes CΛΠA; oues O | 17. et (*ante* coniugibus) CΛΠA; ac O | 18. in mesopotamiam CΛΠ^{c}Σ^{T}AO *cum archetypo. Cf.* 25, 20; 33, 18; 35, 9; 35, 26; 46, 15; 48, 7.

Desunt GΘ^{HG} (*passim*) Ψ^{F}.

16. tullit O | opes] oues OΨ^{B*} | patres P* | eam Ψ^{M} | tradedit T* | ∼ eas tradidit nobis Ω^{s} αgrelʒc | hac CX* | filis O* | unde] nunc ergo Ψ^{B} | unde + haec Θ^{M*} | praecepit] Φ^{A*}; precipit Λ^{L*}; precipis Φ^{A2}; pracipit O | praec. + tibi ΛΣ BΘ^{AM*}P^{2}Ω^{M}; + dominus MΨ^{BM}; + tibi dominus Ψ^{D}Ω^{J}α; + tibi deus Ω^{s}grelʒc. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* (dixit tibi dominus deus). ¶ Ał. antiqui non habent « tibi dominus » ał. habent *Iac.*

17. itaque] autem Ω^{s}αe | et possitis liueris O | et] ac OΩ^{s}αgrelʒc | coniugis O | camelos + et TM*Φ^{RAZ*GV}P*Ψ^{DM}.

18. tullitque O | substiam Θ^{A1} (tiam *in ras.*) | substantiam + suam Ω^{s}αgrelʒc *cum hebr. et LXX; Lugd.* (omnem possessionem suam) | et *om.* Ω^{SJ} | gregis P*; gregem Ψ^{B*} | et *om.* Ψ^{B*} | mesopothamia α; mesophotamia P^{2}; mesopotamiam CΛ XΠ^{c}Σ^{TM}BAT*(?)Φ^{AZ*P*}OΨ^{B*DM}; mesophotamiam P* | quę si erat O; quesierat Σ^{T}; adquisierat Σ^{OM}BT^{2}MΦΘ^{AM2}P^{2}Ψ^{BDM} Ω^{M}; adquaesierat Θ^{M*}; adquesierat CΛ T*P*; acquisierat XΠ^{D}Ω^{SJ} αgrelʒc | isaach Σ^{O}; ysaac ΛXΠ^{D}Ψ^{BDM}Ω^{SJ}α; yssaac B; ysahac C | suum] Φ^{G2} (um *in ras.*) | in terra ΠΣ^{OM}BTΦ^{RAZ*GV}PΨ^{BD}α | canaan XΣ^{TM}.

19. yerat CΛ^{H}X; hierat Ψ^{M}; erat O | ∼ ierat laban TΩ^{SJ}αgrelʒc | tundendas MP*; tondas B* | oues *om.* Σ^{M} | rahel = CΠ^{c}O; racel XΣ^{T}; rachel ΛΠ^{D}Σ^{OM}BATM ΦΘ^{AM}PΨ^{BDM}Ωαgrelʒc | ydola CXΨ^{BDM} Ωα | patrisui Ψ^{M}.

20. noluit (que *om.*) ꝛ | socro Σ^{O*} | socero + suo CBMΦΘ^{AM}PΨ$^{B2\,DM}$Ω$^{S2\,JM}$ αgrelʒc | ∼ socero (suo) confiteri ΣΨ^{B} | fugiret Λ^{L*H*}XP*Ψ^{Bt}; fugerat O.

21. abisset] Ψ^{B2} (t *in ras.*); habisset CΣ^{T}; abysset Ω^{s}relʒc | ipsę O; ille Σ^{T} | qua Σ^{T} | iuris] uiris Ψ^{DM} | iuris eius] *in ras.* Φ^{G1} | eius] sui Ω^{s}αrelʒc | et *om.* Ψ^{B*} | et amne] etiamne O | am*ne Λ^{L} | pergeret] T^{2} (re *in ras.*); pergerent ΣB | galaat XΣ^{M}.

22. laban + quod in Σ^{M*} | fugiret XM*P*.

23. adsumtis CXΣ^{T}O | persecutus est *** Ψ^{B} | ∼ septem diebus OΨ^{DM} |

---

16. ⟨sed AT | ⟨unde AT | 17. ¶ surrexit XXXIIII. C^{2}XΣ; XXXIX. A; *Div. sine num.* OΨ^{BDM}; ⟨surrexit CT | 18. ⟨tulitque AT | ⟨pergens A | 19. ¶ eo XLII. B; LVIII. Φ^{A}; § eo O; ⟨eo CAT | ⟨et rahel A | 20. ⟨noluitque AT | 21. § cumque O; ⟨cumque CAT | ⟨et amne AT | 22. ¶ nuntiatum *Div. sine num.* O; ⟨nuntiatum AT | 23. ⟨qui CAT.

secutus est eum diebus septem
et comprehendit in monte Galaad
[24] viditque in somnis dicentem sibi Dominum
cave ne quicquam aspere loquaris contra Iacob
[25] iamque Iacob extenderat in monte tabernaculum
cum ille consecutus eum cum fratribus suis in eodem monte Galaad fixit tentorium
[26] et dixit ad Iacob
quare ita egisti ut clam me abigeres filias meas quasi captivas gladio
[27] cur ignorante me fugere voluisti
nec indicare mihi ut prosequerer te cum gaudio et canticis et tympanis et cithara
[28] non es passus ut osculare filios meos ac filias
stulte operatus es
et nunc quidem [29] valet manus mea reddere tibi malum

23. diebus septem CΛA; septem diebus O | in monte Λ^{L}*A; in montem C$\Pi^{c}\Sigma^{T}$O (*archetypi lectio, ut videtur*) | 24. dominum A; domino O | 26. abigeres GA^{2}O; abigeris A* | captibas GO | 27. ignorante me GA; ignorantem me O | 28–29. nunc quidem ualet GO; nunc ualet quidem A.

Desunt G (*usque ad v.* 26, ut clam me) Θ^{HG} (*passim*) Ψ^{F}.

co(m)pr(e)hendit + eum $\Phi^{RAGVP}P\Psi^{B2}\Omega$ agrelꝫc *cum hebr. LXX et Lugd.* | in monte] Λ^{L}*; in montem C$\Lambda^{L2}\Pi^{c}\Sigma^{TM}B\Phi^{Z*P}$ OP* | galaat XΣ^{M}O.

24. uidique Σ^{T}* | dicentem] iacentem Ψ^{D}* | dominum = BAT$\Theta^{AG*}\Psi^{BD}\Omega^{J}$ arel; domino O; deum CΛX$\Pi\Sigma$M$\Phi\Theta^{MG2}$ $\Psi^{M}\Omega^{SM}$ gwꝫc *cum hebr. et LXX* | ne quicquam] ne quiquam O; nequaquam P*; necquaquam Ψ^{M} | loqueris Ψ^{M}.

25. iam (que *om.*) O | in montem Π^{c}; in montes Θ^{A}* | tauernaculum XBO | tabernaculum + suum Θ^{A2M*G2} *cum hebr. LXX et Lugd.* | ∼ extenderat tabernaculum in monte Ω^{S}; in monte extenderat tabernaculum Ω^{J} | cum] tum $T^{2}\Phi\Psi^{BD}$ Ω^{M}; (cu)mque BT*MΘ^{A}PΩ^{S} agrelꝫc | conse(c)utus + fuisset $\Pi^{D2}\Sigma^{M}$I; + esset M; + est Ψ^{B*} | eum *om.* Σ^{M} | eum + fuisset BΘ^{AM}P | fratribus — fixit] *in ras.* M^{2} | fratribus suis + fuisset C. ¶ ā tum ille consequutus eum cum fratribus suis Θ^{M} | eodem *om.* Ψ^{B*D*} | montem Π^{c*}B | galaat XΣ^{M}O* | finxit Σ^{o*}B* | tentoria P.

26. iacob] eum O | egisti] gessisti O | clam ha me C | abigeris Π^{c}A*Φ^{z*}P*; abegeris Φ^{Z2} | captibas GO; cabtibas Σ^{T}B | cabtibas + ducens Σ^{T2}.

27. ignorantem BOΨ^{DM} | me] G^{c} (e *in ras.*) | me** Ψ^{B} | fugire XT*P* | nec] ne Φ^{V*} | indicare] C*T^{2} (re *in ras.*); indicares $C^{2}\Psi^{DM}$ | indicare + uoluisti Ψ^{B} | ut *om.* Λ^{H} | te *om.* O | gaudio] gladio Φ^{Z*} | et canticis *om.* Λ | timpanis Π^{c} $\Psi^{B}\Omega^{J}$a; tymphanis CT$\Phi^{RV}\Theta^{AM}$P; timphanis $\Lambda\Sigma$B; timfanis X | cithara] Φ^{P*}; citara Σ^{M}; cythara TΦ^{AZGVP2}O$\Theta^{AP2}\Psi^{M}\Omega^{J}$; chitara C; citharis M$\Psi^{B}$ agrelꝫc; citaris Λ^{H}; cytharis $\Lambda^{L}\Pi\Psi^{D}\Omega^{SM}$; chytaris P*. ¶ « cythara » heb. et pl. ant.; mod. et alii ant. « cytharis » *lac.*

28. non es passus *om.* O | ut] et O | osculer T*Φ^{RZ*} | filios — operatus es *om.* O | ac] hac CX; et agrelꝫc | filias + meas Ψ^{B} *cum hebr. LXX et Lugd.* | stultę Σ^{T}; stultae Π^{c} | operatus es] P^{2} (*in ras.*) | et nunc — 29. manus mea] *in ras.* Φ^{G1} | quidem *om.* $\Pi^{c*}\Psi^{B*}$.

29. ualet] G^{c} (a *in ras.*) | ∼ ualet quidem CΛX$\Pi^{D}\Sigma^{T}$BATM*Θ^{A}P*ɯ | meas

§ et comprehendit O; ⟨et comprehendit A | 24. § viditque O; ⟨viditque AT | ⟨cave AT | 25. ⟨iamque CAT | ⟨cum AT | § fixit O | 26. ⟨et dixit A | ⟨quare AT | ⟨quasi G | 27. ⟨cur GAT | ⟨nec GA | ⟨et tympanis G | 28. ⟨non GA | ⟨et filias G | ⟨stulte AT | ⟨et nunc GAT.

sed Deus patris vestri heri dixit mihi
cave ne loquaris cum Iacob quicquam durius
30 esto ad tuos ire cupiebas et desiderio tibi erat domus patris tui
cur furatus es deos meos
31 respondit Iacob
quod inscio te profectus sum timui ne violenter auferres filias tuas
32 quod autem furti me arguis apud quemcumque inveneris deos tuos necetur coram fratribus nostris
scrutare quicquid tuorum apud me inveneris et aufer
haec dicens ignorabat quod Rahel furata esset idola
33 ingressus itaque Laban tabernaculum Iacob et Liae et utriusque famulae non invenit
cumque intrasset tentorium Rahelis
34 illa festinans abscondit idola

30. esto G*A; tu O | 31. auferres GA; auferes O | 32. furti me arguis ΛΠΣMO; furtim arguis A*; furti argu(i)s GC | aput GAO (*bis*) | 33. ingressus O; ingressus est GA *errante hic archetypo vel* et *omittente ante* non inuenit | tabernaculum GA; tauernacula O | famulae GA; familie O | intrasset tentorium GA; intrasset in tentorio O.

Desunt Θ^{HG} (*passim*) Ψ^{F}.

Π^{c} | reddere] reducere Λ^{L*} | deus** Σ^{o} | uestri] G*T*; tui $G^{c}\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma^{o}T^{2}\Phi\Psi^{BDM}\Omega$ agelʒ *cum LXX et Lugd.* ¶ ā tui Θ^{M} | eri $X\Sigma^{M}B$ | cum] contra $\Theta^{A}\Omega^{S}$agrelʒc | durios O | ∼ durius quicquam P*.

30. esto] $G^{*}\Phi^{z*}P^{2}$ *in ras.;* estu G^{c}; esto si Π^{c2} *in ras.;* esto quod Φ^{z2}; et si $C^{2}B\Psi^{BM}$; et si tu $C^{*}\Lambda X^{2}$ (*in ras.*) $\Sigma\Psi^{D}$; tu O | tuus P* | cupieras Σ^{o*} | desiderios O*; desyderio ɾe | ∼ erat tibi Ω^{S}agrelʒc | patris tui *om.* Φ^{A} | tui *om.* Λ^{H}ā | foratus es Φ^{A*} | es] eos G* (?).

31. aufferres $\Lambda^{L}\Phi^{V}$; auferre Π^{c}; auferes $OP^{*}\Psi^{B*M}$; auferas Φ^{z*P*} | fias Ω^{M*}.

32. aute G† | furti me arguis = $\Lambda X\Sigma\Pi BT^{2}M\Phi O\Theta^{AM}P\Psi^{B2D2M}\Omega$agrelʋgc; furtim arguis A*; furti argues G*; furti (h)arguis $G^{c}CT^{*}$; furtim me arguis $A^{2}\Psi^{B*D*}$ | arguis**** Φ^{z} | aput $GCX\Sigma^{TM}BAO$ | aput quemque O | inueneris deos tuos] inuentum fuerit Σ^{M} | negetur $\Pi^{c}O$ | nostris] Ψ^{B*}; nostri G†; meis Ψ^{D}; tuis Ψ^{B2} | scrutare + et $\Phi^{A2}P^{2}\Psi^{B2}$ | aput $GCX\Sigma^{M}BAO$; erga Σ^{T} | ∼ apud me tuorum $\Pi\Omega^{J}$ | ∼ inueneris aput me X | et *om.* $\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma^{M}BM\Phi\Theta^{M2}P^{2}\Psi^{B}$agrel | au**fer P; aufers X* | rahel = GAO; racel $X\Sigma^{T}$; rachel $C\Lambda\Pi\Sigma^{OM}BTM\Phi\Theta^{AM}P\Psi^{BDM}\Omega$agrelʋgc | furasset X | ∼ esset furata rachel Θ^{M} | ydola $X\Pi^{D}\Psi^{BDM}\Omega^{SJ}$ā | idolo O | idola + patris sui G^{c}.

33. ingressus + est GA. *Cf. Aug. loc. in gen. 1, 116* (intrauit); + que B | laban *om.* Σ^{M} | laban + in M^{2} | tabernaculum] M*; tabernacula $C\Lambda^{H}\Sigma BTM^{2}\Theta^{M}P^{*}\Omega$; tauernacula $\Lambda^{L}XO$ | lye Ω^{SJ}ā | utrusque Σ^{M} | famulę B*; familię B^{2}; familie $O\Omega^{S}$ | intransset Θ^{A} | intrasset + in $C^{*}X\Sigma^{M}BT^{*}OP\Psi^{B2DM}$ *cum hebr. LXX et Lugd.* | tentorio O; tabernaculum Σ^{TO} | rahelis = $G\Pi^{c}AO$; racelis Σ^{T}; racęlis X; rachellis Φ^{V*}; rachelis $C\Lambda\Pi^{D}\Sigma^{OM}BTM\Phi^{RAZGV2P}\Theta^{AM}P\Psi^{BDM}\Omega$agrelʋgc.

34. ila Π^{c} | ydola $CX\Pi^{D}\Psi^{DM}\Omega$ā; idolam Σ^{T*} | stramenta $\Sigma^{TO}BTM\Phi\Theta^{M}P^{2}\Psi^{BDM}\Omega$agrelʋgc; strata P* | super $\Theta^{A}\Omega^{M}$ | scru-

29. ⟨sed GA | ⟨heri G | ⟨cave GAT | 30. ⟨esto A | ⟨cur GA | 31. ¶ respondit *Div. sine num.* O; ⟨respondit GCAT | ⟨quod CA | ⟨timi GA | 32. ⟨quod GAT | ⟨apud G | § necetur O | ⟨scrutare GA | § haec O; ⟨haec GCAT | 33. ⟨ingressus GCAT | ⟨et liae G | ⟨cumque GCAT | 34. ⟨illa A.

subter stramen cameli et sedit desuper
scrutantique omne tentorium et nihil invenienti [35] ait
ne irascatur dominus meus quod coram te adsurgere nequeo
quia iuxta consuetudinem feminarum nunc accidit mihi
sic delusa sollicitudo quaerentis est
[36] tumensque Iacob cum iurgio ait quam ob culpam meam et ob quod peccatum sic exarsisti post me
[37] et scrutatus es omnem supellectilem meam
quid invenisti de cuncta substantia domus tuae
pone hic coram fratribus meis et fratribus tuis
et iudicent inter me et te
[38] idcirco viginti annis fui tecum
oves tuae et caprae steriles non fuerunt
arietes gregis tui non comedi
[39] nec captum a bestia ostendi tibi
ego damnum omne reddebam
quicquid furto perierat a me exigebas
[40] die noctuque aestu urebar et gelu

---

34. omne AO; omnem G | te(n)torium GA; tentorio O | 38. uiginti annis GA; uiginti annos O | 39. perierat G; perieret O; periebat A.

Desunt Θ^{HG} (*passim*) Ψ^{F} (*usque ad v.* 34, scrutantique).

tanteque P*; scrutatique Φ^{P}; scrutansque O; scrutanti ergo (que *om.*) B | omnem GX$\Phi^{A*}\Psi^{F}$ | temtorium G*XΣ^{T*M}; tentorio O | et *om.* O | inuenienti] *in ras.* Θ^{A2}; inueniens CΨ^{DFM}; inuenti $\Lambda^{L*}\Sigma^{T}$.

35. ait + rachel $\Sigma^{M}\Psi^{DFM}$ | dñs CΛ XΣ^{TM}BM*OP$\Psi^{BFM}\Omega^{M}$ qg | te] eo Π^{D*} | adsurge Ψ^{F*}; surgere $\Pi^{CD*}\Sigma^{T}$P* | foeminarum Cgrelv | accedit Σ^{T}T*P* | delussa O | solicitudo relvs; sollitudo B* | querentis CΛ^{H}X$\Pi^{D}\Sigma^{T}$B$\Psi^{DM}\Omega$.

36. timensque Ψ^{M} | comiurgio Ψ^{M*}; coniurgio Ψ^{F*} | quam ob rem culpa mea Σ^{M} | ob] hoc Ψ^{D}; *om.* Ψ^{F2} | quod *om.* BΨ^{B*} | peccatum + meum Σ^{M}BM^{2}P*Ψ^{BF} Ω^{s}qgrelsc *cum hebr. LXX et cf. Lugd.* (delictum meum) | sic] si Φ^{A*} | post *om.* O.

37. omnem] B*; omne B^{2} | suppellectilem $\Pi\Sigma^{OM}$M*$\Phi^{RAZGP}\Theta^{M*}$P$\Psi\Omega^{JM}$; suppellectillem B*; suppelectilem Λ^{H}; suppellectile B^{2}; superlectilem X$\Sigma^{T}\Omega^{s}$; superellectilem Λ^{L*}; sublectilem G* | meum XB | quid] Λ^{L2} (d *in ras.*) | tuae] P (*in textu*); mee P^{2} (*add. int. lin.*) | ponet Π^{C*} | hoc Ω^{s} | meis] nostris B; *om.* Σ^{T*} | meis et fratribus *om.* X | et fratribus tuis *om.* T* | et] ut P | inter] coram Σ^{T}.

38. annus P*; annos XΣBΦ^{RAZGV}O P^{2}; hannos C | annis + seruiui tibi et G^{c} *in marg.* | ∼ et capre tue X | et capri tui O | stereles AP* | ∼ non fuerunt steriles Σ | greges Λ^{L}XΦ^{A*}P* | tui** P.

39. nec** Π^{C} | uestia G* | bestia + non B* | hostendi X | omnem Ψ^{M*} | ∼ omne dampnum Ω^{s} | redderam O | furto] Ψ^{F2} (to *in ras.*); furtu $\Pi^{C}\Sigma^{T}$; furtim XΩ^{s} (*in ras.*) ql | perierat] T*; perieret O; periebat XΣ^{M}AT^{2}M*$\Phi\Theta^{AM}\Psi^{DFM}$; peribat M$^{2}\Omega$qelgc | a me] ne O | exigebat Ψ^{DF*}; exiebas $\Sigma^{T*M*}\phi z^{*}\Psi^{B*}$.

40. nocteque O | urebar] Φ^{P2} (ba *in ras.*); urgebar Ω^{s}qgre | et *om.* Ψ^{F*} | zelu M* | fugebat OΨ^{M}; fugiebatque

---

⟨scrutantique GAT | ⟨et nihil G | 35. § ne O; ⟨ne GA | ⟨quod G | ⟨quia GA | ⟨nunc G | ⟨sic GCAT | 36. ¶ tumensque XLIII. G; *Div. sine num.* O; ⟨tumensque CAT | ⟨quam GAT | ⟨et ob G | ⟨sic G | 37. ⟨et scrutatus A | ⟨quid GAT | § pone O; ⟨pone GAT | ⟨et iudicent GA | 38. ⟨idcirco GCAT | ⟨fui G | ⟨oves A | ⟨arietes GAT | ⟨non G | 39. ⟨nec GA | ⟨ego GAT | ⟨quicquid GAT | 40. ⟨die AT.

fugiebat somnus ab oculis meis
41 sic per viginti annos in domo tua servivi tibi
quattuordecim pro filiabus et sex pro gregibus tuis
inmutasti quoque mercedem meam decem vicibus
42 nisi Deus patris mei Abraham et timor Isaac adfuisset mihi
forsitan modo nudum me dimisisses
adflictionem meam et laborem manuum mearum respexit Deus et arguit te heri
43 respondit ei Laban
filiae et filii et greges tui et omnia quae cernis mea sunt
quid possum facere filiis et nepotibus meis
44 veni ergo et ineamus foedus ut sit testimonium inter me et te
45 tulit itaque Iacob lapidem et erexit illum in titulum
46 dixitque fratribus suis adferte lapides
qui congregantes fecerunt tumulum comederuntque super eum
47 quem vocavit Laban Tumulus testis
et Iacob Acervum testimonii

---

44. ineamus GA; iniamus O | 47. tumulus testis AO; *ita ut* testis *sit nominativus appositus;* tumulum testis G, *ita ut* testis *sit genitivi casus* | aceruum GA; aceruus O.

Desunt Θ^{HG} (*passim*).

Ω^{SJ} agreſȝc *cum hebr. et LXX. Cf. Lugd.* (et fugiebat) | somnis Ψ^{B*}.

41. sicque aeſȝc | uiginta P* | domu Φ^{RG} | $\sim$ seruiui tibi in domo tua $B\Psi^{M}$ | tibi + et Ψ^{B2} | quatuordecim $\Lambda^{H}\Sigma^{OM}\Omega^{J}$ | tuis *om.* Σ^{T} | quoque] que G†.

42. et nisi $\Lambda\Sigma\Phi^{A2}$ *cum Lugd.* | dei X | abraam $\Pi\Sigma^{M}$; habraam X | timor] Φ^{A2} (ti *in ras.*); timoris XΣB | isaach GΣ^{O}; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda X\Pi^{D}\Psi\Omega$a; yssaac B; ysahac C | adfuisset] Φ^{A2} (iss *in ras.*); fuisset X | modo *om.* Σ^{T}P* | nudu Σ^{M} | $\sim$ nudum modo Ω^{SJ} | me *om.* G* | $\sim$ mihi me forsitan modo nudum Ψ^{B} | dimisisses] *in ras.* Θ^{A2}; dimisisses BΦ$^{P}\Theta^{M*}$P; dimissises Φ^{A*}; dimisses $\Pi^{C}\Sigma^{T}$; demisisses T*; dimisissem Ψ^{B*}; dimisisset Ψ^{D} | lauorem Λ^{L}O; labore Π^{C} | manuum] X*; manum G†X^{2} | mearum *om.* Ψ^{M} | rexpexit Σ^{T}; repexit T*; aspexit B | deus] dominus Ω^{S}a | arguit] Ψ^{B*}; argui Π^{C}; redarguit $\Lambda^{L}\Psi^{B2}$. ¶ s redarguit Θ^{M} | eri XΣ^{M}B.

43. responditque $\Psi^{B2}\Omega^{S}$ *cum hebr.* | ei *om.* $\Pi^{C}\Sigma^{T}$ | $\sim$ laban ei Ω^{S} | filiae] filii Φ^{A*} | filiae + me(a)e $T^{2}M\Phi\Theta^{AM}P^{2}$ $\Psi^{M}\Omega^{SM}$ areſȝc *cum hebr. LXX et Lugd.* | fili•i P; fili O | $\sim$ filii et filie C | filii + mei $\Lambda^{L}\Phi^{A*}\Omega^{S}$ *cum hebr. LXX et Lugd.* | et + omnes O | gregis Σ^{M} | tui] P^{2} (i *in ras.*); *om.* ꝟ | qumnia O* | cerni Π^{C} | quod Φ^{Z}† | $\sim$ facere possum B.

44. et *om.* Σ^{M} | ineamus] Ψ^{B*}; iniamus CX$\Pi\Sigma^{TO*M}$M*OΨ^{B2DFM} | foedus] B* Ψ^{B*}; fędus $\Lambda^{L}\Pi^{C}\Sigma^{TO}$; fedus $\Lambda^{H}X\Pi^{D}B^{2}\Psi^{B2}$ Ωa | ut] et B *cum hebr. LXX et Lugd.* | sit *om.* Θ^{M*} | sit + in $\Lambda^{H}\Psi^{B}$reſbȝc *cum hebr. LXX et Lugd.*

45. tullit O* | itaque] que X; ergo Σ^{O} | iacob *om.* Σ^{O*} | erexit] exit O† | illud Σ^{M}; *om.* C | in titulum *om.* B | $\sim$ in titulum illum Ψ^{B}.

46. adfertite O | afferte + michi Ψ^{B} | commederunt (que *om.*) Ψ^{M}; et comederunt Ω^{J}.

47. quem] Θ^{A2} (em *in ras.*) | uocabit

⟨fugiebat GAT | 41. ⟨sic AT | ⟨quattuordecim GAT | ⟨inmutasti GAT | 42. § nisi O; ⟨nisi GA | ⟨forsitan GA | ⟨adflictionem GAT | ⟨et arguit G | 43. ¶ respondit *Div. sine num.* O; ⟨respondit GCAT | ⟨filiae GCAT | ⟨et greges G | ⟨quid GA | 44. § veni O; ⟨veni GAT | 45. § tulit O; ⟨tulit GCAT | 46. ⟨dixitque AT | ⟨adferte GT | ⟨qui A | 47. ⟨quem GCAT | § tumulus O | ⟨et iacob GA.

uterque iuxta proprietatem linguae suae
48 dixitque Laban
tumulus iste testis erit inter me et te hodie
et idcirco appellatum est nomen eius Galaad id est Tumulus testis
49 intueatur Dominus et iudicet inter nos quando recesserimus a nobis
50 si adflixeris filias meas
et si introduxeris uxores alias super eas
nullus sermonis nostri testis est absque Deo qui praesens respicit
51 dixitque rursus ad Iacob
en tumulus hic et lapis quem erexi inter me et te
52 testis erit tumulus inquam iste et lapis in testimonio
si aut ego transiero illum pergens ad te
aut tu praeterieris malum mihi cogitans
53 Deus Abraham et Deus Nahor iudicet inter nos Deus patris eorum
iuravit Iacob per timorem patris

---

52. testis erit *in principio commatis posuimus ex sententiae sensu, cum hebraeo* | lapis $\Pi^{c}O\Theta^{A}$; lapis sint GA *erronee, ut videtur, ex vitiosa commatis divisione* | in AO; *om.* G* | in testimonio GA; in testimonium O | si aut AO; si autem G.

Desunt Θ^{HG} (*passim usque ad v.* 48).

XB | tumulum GA$\Pi\Sigma^{o}\Psi^{B*}\Omega^{s}$ agrelbgc | testem Λ^{H} | aceruum] M*; aceruus $M^{2}O$ | testimonium Θ^{M*} | uterque — linguae suae *om.* $\mathfrak{w}^{2}$, *sed postea restitutum* | utrique Σ^{o}; utraque O.

48. testes P*; *om.* Ψ^{B*} | $\sim$ erit testis relgc | odie X; odię B | appellatus est Σ^{T}; appellatum (est *om.*) Ψ^{B*}; appellauit G | galad G; galaat Σ^{M}; galaath X | id est tumulus testis *om.* $\mathfrak{w}^{2}$, *sed postea restitutum* | testis + et adiecit laban Ω^{SJ} ae. *Cf. hebr.* (et mispah quia laban dixit).

49. et] ut O | $\sim$ et iudicet dominus Ω^{s} agrelgc | recesseris T* | a nobis] anbis O.

50. filias *bis rep.* M* | et *om.* O | si *om.* P* | uxoris M* | $\sim$ alias uxores $\Psi^{BDM}\Omega^{SJ}$ agrelgc | nulliusermonis P* | sermonis] B*; sermo B^{2}; sermones O | nostre Λ^{L*H*} | absque + a Ψ^{F*} | dō ** Σ^{o}.

51. rursum $MO\Theta^{AG}\Psi^{B}$ | ad *om.* ΣB | hic] iste X | erexit Ψ^{B*}.

52. testes P* | inquam *om.* X | $\sim$ et lapis iste Ω^{M} | lapis = $\Pi^{c}O\Theta^{A}$; lapis + sint GC$\Lambda^{L}\Pi^{D}$XΣBATM$\Phi\Theta^{MG}$P$\Psi\Omega$ agrel bgc; + sunt Λ^{H} | in *om.* G* | in testimonio] $M*\Theta^{M*G*}$; in testimonium $\Lambda\Sigma^{TM}$ $M^{2}O\Theta^{M2G2}P*\Omega$ agrelbgc | si aut] sicut Φ^{z*}; ne Φ^{z3} | aut] autem G$\Lambda^{H}\Sigma^{M}\Theta^{G*}$P* $\Psi^{M}\Omega^{s}$ | illud Θ^{AMG*}; illut B | tu + si Λ^{H} | pr(a)eteriens ATM*$\Phi^{RAZ*GVP}\Psi^{M}$ | cogitans] Σ^{o*}; concitans Σ^{o2}.

53. abraam X$\Pi^{D}\Sigma^{M}$ | abraham + et deus isaac M^{2} | naor Σ^{T*}P*; nachor Λ^{H} Σ^{o}TMΦO$P^{2}\Psi\Omega$ agrelbgc | nos + et P^{2} | iurabit X | iurauit + ergo Ω^{s} agrelgc; + que Θ^{G2} *cum hebr. et LXX. Cf. Lugd.; Aug. quaest. in gen. 100* (et iurauit) | patrisui Σ^{M} | isaach GΣ^{o}; isahac CΣ^{T}; ysaac Λ^{H}XΠB$\Psi^{DFM}\Omega$a.

⟨uterque GA | 48. ¶ dixitque *Div. sine num.* O; ⟨dixitque GCAT | ⟨tumulus AT | ⟨et idcirco AT | 49. ⟨intueatur AT | ⟨inter G | ⟨quando T | 50. ⟨si GCA | ⟨et si A | ⟨nullus A | ⟨qui G | 51. ⟨dixitque GCAT | § en O; ⟨en A | 52. ⟨tumulus GCAT | ⟨si GA | ⟨aut tu GA | 53. ⟨deus AT | ⟨et deus G | ¶ iuravit *Div. sine num.* OP; ⟨iuravit GCAT | ⟨per G.

sui Isaac
54 inmolatisque victimis in monte vocavit fratres suos ut ederent panem
qui cum comedissent manserunt ibi
55 Laban vero de nocte consurgens osculatus est filios et filias suas
et benedixit illis reversus in locum suum.
XXXII. 1 Iacob quoque abiit itinere quo coeperat
fueruntque ei obviam angeli Dei
2 quos cum vidisset ait castra Dei sunt haec
et appellavit nomen loci illius Manaim id est Castra
3 misit autem et nuntios ante se ad Esau fratrem suum in terra Seir in regionibus Edom
4 praecepitque eis dicens
sic loquimini domino meo Esau haec dicit frater tuus Iacob
apud Laban peregrinatus sum et fui usque in praesentem diem

---

55. reuersus GA; reuersusque O.

XXXII. 3. in terra seir in regionibus edom GA (*Cf. Iud. 5, 4:* cum exires de seir et transires per regiones edom); in terram seir regionis edom O.

Deest Θ^{H}.

54. uictimas Σ^{O*} | in montem Σ^{M} Φ^{Z*} | uocabit XB | hederent Λ^{L} | qui cum] *in ras.* Φ^{Z2} | cum *om.* M* | comedisset $\Theta^{G*}\Psi^{B*}$; edissent $\Theta^{MG2}\Psi^{F}\Omega^{S}$. ¶ comedissent ij Θ^{M}.

55. osculatus est + et Λ^{H} | et (*ante* filias)] ac $\Sigma A\mathfrak{w}$ | et bedixit Gt; benedixitque Σ^{O} | reuersus = $G\Sigma^{TO*}A$; reuersusque O; reuersus est T*P*; reuersusque est $C\chi\Pi T^{2}M\Phi\Theta^{G2}P^{2}\Psi^{DFM}\Omega^{JM}$ agrelbgc *cum hebr.;* reuertens $\Lambda\Sigma^{O2M}B\Theta^{AM2}$ (*in ras.*) Θ^{G*}(?)$\Psi^{B}\Omega^{S}$. ¶ reuersusque est ij Θ^{M} | suum *om.* Ψ^{M}.

XXXII. 1. quoque] autem $\Psi^{DF}\Omega^{S}$ agrelg | habiit X | abiit + in $X\Theta^{M*}\Omega^{S}$ arelgc. *Cf. hebr. et LXX; Lugd.* (in uiam suam) | itenere $T\Phi^{RA*GV}\Theta^{G*}$ | quod Π^{C} relbg | ceperat $C\Lambda X\Pi\Sigma B\Phi^{A}\Theta^{G*}\Psi^{D}\Omega^{J}$a | fueruntque] ueneruntque Ψ^{F} | ouiam Θ^{Gt}; obiam Λ^{L}; obbiam O | dei] domini Ω^{S}.

2. uidisset] audisset O | crastra Φ^{Z*} | appellabit X; appellatum Φ^{Z*}; appellatum est Φ^{Z2} | loci *om.* Ψ^{DF} | manaim = $G\Lambda^{L}\Pi\Sigma BATM\Phi O\Theta^{AMG*}P\Psi\Omega^{JM}$ag; manaym $C\Lambda^{H}\Omega^{S}$; manayn X; mahnaim Θ^{G2}; mahanaim relbgc | id est castra *om.* $\mathfrak{w}^{2}$ *postea vero restitutum.* ¶ « manaim ». Quod sequitur « id est castra » hebr. non habet *Hug.* | castra + dei G.

3. et] ei Ψ^{F*}; *om.* $\Pi^{C*}\Sigma^{T}\Psi^{B*}$ *cum hebr. et LXX; Lugd.; Aug. loc. in gen. 119* | se] eum O | hesau C; esau X; aesau Ψ^{B} | in terram $C\Lambda X\Pi\Sigma^{O}M\Phi O\Theta^{AMG}P\Psi^{BD}\Omega^{J}$grelbgc *cum hebr. et LXX; Aug. loc. cit.* | seyr $\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Psi^{DF}\Omega^{J}$a; sehir C | in regionibus = GA; in regione $\Lambda XB\Omega^{S}$a; in regionem $\Sigma^{OM}\Omega^{M}$elgc *cum LXX et Aug. loc. cit.;* in regionis Θ^{G*}; regionibus Θ^{A*}; regionis $C\Pi\Sigma^{T}TM\Phi O\Theta^{A2MG2}P\Psi\Omega^{J}$grw *cum hebr.* | edom XB; aedom Ψ^{F}; haedom C.

4. ei $\Pi^{C}\Psi^{B*M}$ | dño meo $\Lambda^{H}X\Sigma B\Psi^{BFM}\Omega^{J}$ag; domini meo C | aesau Ψ^{B} | haec — iacob *om.* B | fratr Gt; seruus $\mathfrak{w}^{*}$ | in praesentem] Φ^{P2} (in prae *in ras.*).

---

54. ⟨inmolatisque GAT | ⟨qui GAT | 55. § laban O; ⟨laban GCAT | ⟨et benedixit A.

XXXII. 1. ¶ Iacob XXVII. $\Theta^{A2M2}(G^{2})$; XXXII. Ω^{SJ}; LVIII. Ω^{M}; § iacob AO; ⟨iacob GCT | ¶ fueruntque LVIII. $\Lambda TM\Phi^{RZGP}P^{2}$; LVIIII. Φ^{AV}; *Div. sine num.* Ψ; ⟨fueruntque GA | 2. ⟨quos GAT | ⟨et appellavit AT | 3. ¶ misit XL. A; XLIII. B; § misit O; ⟨misit GCT | ⟨in regionibus G | 4. ⟨praecepitque GAT | ⟨sic GA | § haec O; ⟨haec GA | ⟨apud GAT.

[5] habeo boves et asinos oves et servos atque ancillas
mittoque nunc legationem ad dominum meum
ut inveniam gratiam in conspectu tuo
[6] reversi sunt nuntii ad Iacob dicentes
venimus ad Esau fratrem tuum
et ecce properat in occursum tibi cum quadringentis viris
[7] timuit Iacob valde et perterritus divisit populum qui secum erat
greges quoque et oves et boves et camelos in duas turmas [8] dicens
si venerit Esau ad unam turmam et percusserit eam
alia turma quae reliqua est salvabitur
[9] dixitque Iacob
Deus patris mei Abraham et Deus patris mei Isaac
Domine qui dixisti mihi
revertere in terram tuam et in locum nativitatis tuae
et benefaciam tibi
[10] minor sum cunctis miserationibus et veritate quam explesti servo tuo
in baculo meo transivi Iordanem istum

---

5. bobes GO | bo(u)es et asinos oues et ser(u)os AO; bobes et asinos oues seruos G | 7. o(b)es et bobes GO; oues boues A | 10. minor GO; memor A | ueritate GA; ueritatem O | iordanem G; iordanen AO.

Deest Θ^{H}.

5. bobes GCXBO | serbos O | adque CXO | bo(u)es et asinos oues et seru(o)s a(t)que ancillas = $C\Pi\Sigma^{To}BATM\Phi^{RAZGVP^2}O\Theta^{AMG}P\Omega^{M}$; bobes et asinos oues seruos atque ancillas G; bou. et as. oues et seru. et ancillas Ω^{J} 𝔴; bo(u)es et as. et ou. et seru. a(t)que ancillas $\Lambda X\Sigma^{M^2}\Phi^{P*}$; bou. et as. et ou. et seru. et ancillas Ω^{g} agrelꝫc *cum LXX, Lugd. et Aug. loc. in gen. 119;* bou. et ou. et seru. atque ancillas Σ^{M*}; oues et bou. et as. et seru. atque ancillas Ψ^{BDF}; ou. et as. et seru. atque ancillas Ψ^{M}; ou. et as. bou. et seru. atque ancillas Σ^{T} | nunc *om.* Λ^{L*H*} *cum hebr. et LXX; Lugd.; Aug. loc. cit.* | ad dn̄m meum $\Lambda^{L}X\Sigma B\Psi^{BFM}\Omega^{M}$ ag; a dn̄o meo Λ^{H} | ut] et Π^{C} | in consp. tuo] ante conspectum tuum Θ^{M} | tuo] suo Φ^{Z}.

6. reuersique $C^{2}\Lambda\Sigma\Theta^{M^2}\Psi^{B}\Omega^{SM}$ ag relꝫc. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* (et reuersi) | reuersi (sunt *om.*) Σ^{T} | ad (e)sau fratrem tuum] Ψ^{B*}; ab (e)sau fratre tuo $\Pi\Psi^{B^2}$ | hesau C; aesau Ψ^{B} | fr. suum Φ^{Z*} | properrat Φ^{P*}; propeerat Ψ^{F} | ocursum O | tibi] tuum ae | ∼ tibi in occursum ꝫc | quadragintis P*.

7. timuitque Θ^{AG} *cum hebr.* | diuisit O | erant Ψ^{M} | obes Σ^{To} | et (*ante* boues)] ac Σ^{To}; *om.* ATM 𝔴 | bobes GX Σ^{T}BO | camelosque (et *om.*) Σ | duas + diuisit Ω^{S}.

8. uenerit + ad $\Sigma^{M*}B*$ | aesau Ψ^{B} | percussit Ψ^{B*}.

9. dixitque] P*; dixit quoque P^{2} | abraam $X\Pi^{D}\Sigma^{M}$ | isaach $G\Sigma^{O}$; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}\Pi^{D}B\Psi^{DFM}\Omega$a; ysahac C | domine *om.* X | reuerterem O | in (*ante* locum) *om.* P* | natibitatis O | et *om.* Φ^{A*}.

10. minor] memor ΛA | miseratio-nibus + tuis $\Phi^{A*}\Psi^{DF*M}\Omega$agrelꝫc. *Cf. Hier.*

---

5. ⟨habeo GAT | ⟨mittoque GA | ⟨ut A | 6. ¶ reversi *Div. sine num.* O; ⟨reversi GCAT | ⟨ad G | ⟨dicentes G | ⟨venimus A | ⟨et ecce A | ⟨cum G | 7. ⟨timuit GCAT | ⟨et perterritus G | ⟨greges GAT | ⟨boves A | ⟨et camelos G | 8. ⟨si GA | ⟨alia GA | 9. § dixitque O; ⟨dixitque GCA | ⟨deus GCAT | ⟨et deus G | ⟨domine GA | ⟨revertere A | ⟨et benefaciam A | 10. ⟨minor GCA | ⟨in baculo GAT.

et nunc cum duabus turmis regredior
11 erue me de manu fratris mei de manu Esau
quia valde eum timeo
ne forte veniens percutiat matrem cum filiis
12 tu locutus es quod bene mihi faceres
et dilatares semen meum sicut harenam maris
quae prae multitudine numerari non potest
13 cumque dormisset ibi nocte illa separavit de his quae habebat munera Esau fratri suo
14 capras ducentas hircos viginti
oves ducentas arietes viginti
15 camelos fetas cum pullis suis triginta
vaccas quadraginta et tauros viginti
asinas viginti et pullos earum decem
16 et misit per manus servorum suorum singulos seorsum greges

10. duabus AO[1]; duobus G*O† | 11. matrem G[1]AO; patrem G† | 12. (h)arenam maris AO; harenamaris G | 15. camelos GO; camelas A | baccas AO.

Deest Θ[H].

quaest. hebr. in gen. ad loc. (misericordia tua) | ueritati CXΣ[M]; ueritatem Π[c]Σ[T]O Ψ[DFM] | ueritate + tua Ω[S] ϱ ε ι ϑ c *cum Hier. loc. cit.* | expleuisti ϱ ε ι ϑ c | serbo O | tuo *om.* Ψ[B*] | uaculo G*Λ[L]Π[c]B; habitaculo Ψ[M*] | baculo∗ meo∗ P[2] (*utrumque* o *in ras.*) | transibi GXB | iordanen AΦ[G]OΘ[AMG] | duobus G*O† | egredior Σ[T]B.

11. de manu (*ante* esau) *om.* Λ[H]B[2] Ψ[B]Ω[SM] ϱ g ι ε ι ϑ c *cum LXX et Lugd.* | ęsau X | uenias Ψ[B*] | percutias Ψ[B*] | percutiat + patrem Λ[L]; + patrem et Λ[H]; + me et T*ψ* *cum hebr. LXX et Aug. quaest. in gen. 102* | matrem] Σ[O*]P*; matres P[2]Ψ[BDF]Ω *cum Aug. loc. cit.*; patrem G† Σ[O2M].

12. locutus est O | quod] ut XT | faceris OP* | ∼ benefaceres mi(c)hi Ω[S] ϱ g ι ε ι ϑ c; mi(c)hi benefaceres Φ[RZ]Ω[J] | dilatares] *in ras.* Φ[P2]; dilatareris P*; dilataris O | dilataresemen Π[c] | arenam Λ[L2H] Π[c2]Σ[T]OΘ[AG*]Ψ[BF] ϱ g ι ε ι ϑ c; arena Λ[L*]XΠ[c*] Σ[M]BΨ[M]; harena CT | harenamaris G | multidine Λ[L] | numerare B*T*Φ[A*]P*; enumerari ΛΘ[M*]; dinumerari Σ[OM] | poteest C.

13. obdormisset] *in ras. et partim in marg.* Σ[T2] | ∼ ibi nocte illa obdormisset Σ[T] | separabit X | de hiis ϱ; *om.* Σ[T*] | habebant O* | hesau C; aesau Ψ[B]; *om.* O | fratre Φ[A].

14. ducentos yrcos Ψ[B*] | ducentos arietes BΨ[B*] | ducentas + et Θ[AMG2]Ψ[DF] Ω[SJ] ϱ g ι ε ι ϑ c *cum hebr.*

15. camelos — triginta *om.* Π[c] | camelos] Θ[G*]; camelas Π[D]AΦ[A*]Θ[G2]Ψ[D] | fętas Σ[O]; faetas Φ[P]; foetas MΦPΨΩ[S] g r ε ι ϑ c; *om.* T*Θ[A*] | pullis] pupillis Φ[V]; filiis Σ[T] | baccas XΣ[T]AO | quadraginta] Φ[Z*]; quadragintas Φ[Z2] | et *om.* Σ[M] | taurus P*; thauros ϱ | uiginti] decem *in ras.* Θ[G2] *cum hebr. et LXX* | asinos Φ[ZP]; *om.* Ω[S*] | uiginti] Φ[Z1] (in *in ras.*) | pullus Φ[A*G*] P* | eorum Φ[Z] | ∼ asinas uiginti et pullos earum decem (camelas fetas cum pullis suis triginta *om.* Π[c]) uaccas quadraginta et tauros uiginti Π.

16. suorum *om.* Σ[O†]Θ[A] | suorum + per Π[c] | singulis P* | inter gregem et

⟨et nunc GAT | 11. ⟨erue GAT | ⟨quia GA | § ne O; ⟨ne forte GA | 12. ⟨tu G AT | ⟨et dilatares A | ⟨quae A | 13. ¶ cumque XLIIII. GB; § cumque O; ⟨cumque CAT | ⟨separavit A | 14. ⟨capras GAT | ⟨hircos G | ⟨oves GAT | ⟨arietes G | 15. ⟨camelos GT | ⟨vaccas GAT | ⟨et tauros G | ⟨asinas GA | ⟨et pullos G | 16. ⟨et misit GA.

dixitque pueris suis
antecedite me et sit spatium inter gregem et gregem
17 et praecepit priori dicens
si obvium habueris Esau fratrem meum
et interrogaverit te cuius es et quo vadis et cuius sunt ista quae sequeris
18 respondebis servi tui Iacob
munera misit domino meo Esau
ipse quoque post nos venit
19 similiter mandata dedit secundo ac tertio et cunctis qui sequebantur greges dicens
hisdem verbis loquimini ad Esau cum inveneritis eum
20 et addetis ipse quoque servus tuus Iacob iter nostrum insequitur
dixit enim placabo illum muneribus quae praecedunt et postea videbo
forsitan propitiabitur mihi
21 praecesserunt itaque munera ante eum
ipse vero mansit nocte illa in castris
22 cumque mature surrexisset
tulit duas uxores suas et totidem

---

16. inter gregem et grem G†; inter grem et gregem O* | 19. ac tertio GA; et tertio O.

Deest Θ^{H}.

gregem] G^{1}; inter gregem et grem G†; inter grege et gregem G^{c}; inter grem et gregem O*.

17. praecepit (et *om.*) G* | priori] *in ras.* C^{1} | obbium O; ouium Λ^{L}; obuiam $X\Sigma^{o}BTP\Psi$ | hesau C; aesau Ψ^{B} | meum] *in ras.* X^{2} | $\sim$ fratrem meum (h)esau CX Ω^{SJ} agrelȝc | interrogauit Ω^{M} | te] eum Ψ^{B*} | es et] esset Φ^{V*} | et (*ante* quo)] aut $\Lambda\Pi\Sigma T\Theta^{AMG}\Psi\Omega^{SJ}$ agrelȝc *cf. Lugd.* (uel quo uadis); *om.* P^{2} | et] aut Ω^{S} ag relȝc | et cuius] *in ras.* Π^{c} | sunt *om.* Σ^{T} *cum LXX; Aug. loc. in gen. 120* | sunt ista quae sequeris *om.* $\Pi^{c\dagger}$ | persequeris O.

18. serbi O | serui tui] P*; seruus tuus $\Lambda^{H}P^{2}$ | misi Π^{D} | $\sim$ misit munera P* | dño $C\Lambda X\Sigma B\Psi^{BFM}\Omega^{M}$ ag | meo] suo $TO\Omega^{S}$ arelȝ *cum Lugd.* | hesau C | posnos B* | uenit] sequitur A.

19. similiter + quoque Ψ^{BDF} | mandata dedit *om.* O | dedit] misit Φ^{RZG} | $\sim$ dedit mandata Ω^{SJ} agrelȝc | dedit + misit M* | dedit secundo] *in ras.* Φ^{P2} | ac] hac CXΠ^{c}; et $\Sigma^{TO}O$ arelbȝc *cum Lugd.* | et] ac r | qui] Φ^{P2} (ui *in ras.*); quae T*; que P* | gregem G*; gregis P* | isdem $\Lambda^{H}\Pi^{c}B\Phi^{P}\Psi^{DFM}$; iisdem Φ^{Z*} gelbȝc | loquemini Ω^{J} | hesau C; aesau Ψ^{B} | inueneris Ψ^{M}.

20. additis A; addidit G*; addiditis G^{c} | ipsi P* | serbus $\Lambda^{L}O$ | tuus *om.* Φ^{V*} | iacob *om.* Σ^{M} | sequitur O | illum] eum $\Sigma P^{*}\Omega^{J}$; illi B | illum + in T* *cum LXX; Lugd.; Aug. quaest. in gen. 103* | procedunt Φ^{P*} | praecedunt + me G^{c}. *Cf. hebr.* (dono proficiscenti ante memetipsum) | postea + eum $M\Phi\Psi\Omega^{M}$ | uidebunt Ψ^{B*} | uidebo + eum $G^{c}\Theta^{AMG}P^{2}$; + illum $\Lambda^{H}\Omega^{SJ}$ agrelȝc | forsitan + si G^{1} (*dein eras.*) | propitiauitur $C\Lambda^{L}O$.

21. processerunt Φ^{P*}.

22. mature] $C^{*}\Lambda^{L1}$ (*in textu*); maturę Ψ^{F}; maturae $\Pi^{c}T\Phi^{RAG}$; mane $C^{2}\Lambda^{L2}$

⟨dixitque GAT | § antecedite O; ⟨antecedite AT | 17. ⟨et praecepit GA | ⟨si GAT | ⟨et interrogaverit GA | ⟨et cuius G | 18. § respondebis O; ⟨respondebis AT | ⟨servi T | ⟨munera G | ⟨ipse G | 19. § similiter O; ⟨similiter GCAT | ⟨ac tertio G | ⟨hisdem GAT | 20. ⟨et addetis GA | ⟨ipse T | § dixit O; ⟨dixit GCAT | ⟨placabo T | ⟨et postea G | ⟨forsitan GA | 21. ⟨praecesserunt GCAT | ⟨ipse GA | 22. ¶ cumque *Div. sine num.* Ψ; § cumque O; ⟨cumque GAT | ⟨tulit GA | ⟨et totidem G.

famulas cum undecim filiis
et transivit vadum †Iaboc†
23 transductisque omnibus quae ad
se pertinebant 24 remansit solus
et ecce vir luctabatur cum eo
usque mane
25 qui cum videret quod eum superare non posset
tetigit nervum femoris eius et
statim emarcuit
26 dixitque ad eum dimitte me iam
enim ascendit aurora
respondit non dimittam te nisi
benedixeris mihi
27 ait ergo quod nomen est tibi
respondit Iacob 28 at ille
nequaquam inquit Iacob appellabitur nomen tuum sed Israhel
quoniam si contra Deum fortis
fuisti quanto magis contra homines praevalebis
29 interrogavit eum Iacob
dic mihi quo appellaris nomine
respondit cur quaeris nomen
meum
et benedixit ei in eodem loco

---

22. iacob GAO *errante archetypo pro* iaboc | 26. respondit AO; *om.* G*.

Deest Θ^{H}.

(*in marg.*)$\Sigma P\mathfrak{r}$; matutina O | surrexissent P*; resurrexisset O | surrexisset + iacob Ψ^{B2F} | tullit O | suas *om.* $\Phi^{V}\Theta^{A}$ *cum LXX; Aug. loc. in gen. 122* | et] ac Λ^{H}; *om.* Λ^{L*} | filios $\Sigma^{M}B$ | filiis + suis Π. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* (et filios suos) | transibit X | in uadum P* | iacob = GCΛ^{L}XΠ^{CD*} $\Sigma^{TO\,2M}$BAT*M*Φ^{R*A*Z*}O$\Theta^{A*M*G*}\Psi^{DFM}$ *cum Lugd.;* iaboc $\Pi^{D2}\Sigma^{O*}T^{2}M^{2}\Phi^{R2A2Z2}$GVP P^{2} (a *in ras.*) $\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{v}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$; iaboch Λ^{H} (*in ras.*) $\Phi^{Z3}\Psi^{B}\Omega\mathfrak{a}$; ieboc Θ^{A2G2}; iebboc Θ^{M2} *cum hebr.* (iabboc *vel* iebboq) *et LXX* (*ιαβόχ*). ¶ i iacob Θ^{M}.

23. transductisque] Σ^{O*}; tranductisque Σ^{M}†; traductisque $\Lambda^{H}\Sigma^{O2}\Omega^{M}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{v}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$ | pertinebat O.

24. remansit] mansit $\Sigma^{M}\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$; et mansit B *cum hebr.*

25. qui cum] cumque B | uidisset Σ^{M} | posset] Θ^{M2} (sset *in ras.*); possit AP* | nerbum BO | fęmoris Ψ^{F}; foemoris Ψ^{BDM} | eius *om.* Φ^{P*} | em · arcuit O.

26. dixitque ad eum *om.* Σ^{M} | ∼ aurora ascendit Λ^{H} | respondit *om.* G*Σ^{O*} | respondit + ei Σ^{M} | demittam O.

27. ergo] ego Ψ^{F*}; *om.* X | estis Ψ^{F} | ∼ est nomen $\mathfrak{a}$ | repondit Θ^{G}.

28. ad ille CXO; *om.* Σ^{T*} | inquit + ultra Ω^{S} *cum hebr. et LXX. Cf. Aug. c. Maxim. 2, 26* (non uocabitur amplius) | appellauitur G*CΣ^{T} | ∼ appell. nomen tuum iacob G | israhel = GAMΦ^{RAZVP}O Θ^{AMG*}P$\mathfrak{a}$; israel $\Theta^{G2}\Omega^{S}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{v}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$; srahel C; ihl Π; isrl $\Lambda^{H}\Sigma^{O}T\Phi^{G}\Psi\Omega^{JM}$; srhl Λ^{L}XΣ^{T}B; isrhl Σ^{M} | deum] dominum CΨ^{B} | preualeuis O.

29. interrogabit X | michi + tu C Ψ^{B*} | quo] G*; quod G^{c} | appellaris] P^{2} (ris *in ras.*); appelleris A; appellaris** Θ^{M}; appellaberis T*Ψ^{DF}; appellaueris C* Σ^{M} | respondit *om.* Ψ^{D} | meum + quod est mirabil(a)e CΛ^{H}X$\Sigma^{O2}P^{2}\Omega\mathfrak{a}\mathfrak{c}$. *Cf. LXX et Lugd.* (et ipsum est mirabile). ¶ « quod est mirabile » non est hic in textu sed in Iudicum XIII *Hug.* (*Cf. Iud. 13, 18*) | ei] eum X$\Pi^{C}\Psi^{DF}$ *cum LXX et Lugd.; Aug. loc. cit.; om.* Ψ^{M} | ei in] eum Φ^{P}†.

⟨et transivit GA | 23. ¶ transductisque XLV. G; ⟨transductisque AT | 24. ⟨remansit G | ¶ et ecce XLI. A; XLV. B; ⟨et ecce GCT | 25. ⟨qui AT | ⟨tetigit GCA | ⟨et statim G | 26. § dixitque O; ⟨dixitque GAT | ⟨dimitte T | ⟨ascendit G | ⟨respondit GC AT | ⟨non GC | 27. ⟨ait GCA | ⟨quod GT | ⟨respondit GCAT | 28. ¶ at XLVI. B; § at O; ⟨at G | ⟨nequaquam AT | ⟨sed G | ⟨quoniam GAT | ⟨fortis G | ⟨quanto G | 29. ¶ interrogavit XLVI. G; ⟨interrogavit CAT | ⟨dic GAT | ⟨respondit GCAT | ⟨cur GT | § et benedixit O; ⟨et benedixit GCA.

30 vocavitque Iacob nomen loci illius Phanuhel dicens
vidi Deum †facie† ad faciem et salva facta est anima mea
31 ortusque est ei statim sol postquam transgressus est Phanuhel
ipse vero claudicabat pede
32 quam ob causam non comedunt filii Israhel nervum qui emarcuit in femore Iacob usque in praesentem diem

eo quod tetigerit nervum femoris eius et †obstipuerit†.
XXXIII. 1 Levans autem Iacob oculos suos vidit venientem Esau et cum eo quadringentos viros
divisitque filios Liae et Rahel ambarumque famularum
2 et posuit utramque ancillam et liberos earum in principio
Liam vero et filios eius in secundo loco
Rahel autem et Ioseph novissimos

---

30. facie ad faciem A; faciem ad faciem GO | 32. filii GA; filiis O | obstupuerit GA; obstipuerit O.

Deest Θ^{H}.

30. uocabitque XB | uocauit (que *om.*) Σ^{TO*} | $\sim$ nomen iacob Σ^{O} | $\sim$ illius loci Θ^{AG} | phanuhel = GCΛ^{L}ПBATMФ O$\Theta^{MG*}\Psi^{DF}$; phanuel $\Lambda^{H}\Theta^{G2}\Psi^{BM}\Omega$agrel ʊ̄s̄c; fanuhel X$\Theta^{AP}$; fanuel Σ | deum] dominum XΣ^{OM}B$\Phi^{Z}\Psi\Omega^{SM}$ael̄s̄ *cum Phoebad. Agin. c. Arian. 17; Ps. – Euch. in gen. ad loc.* ¶ Antiquiores « dominum » *Guill.* | faciem ad faciem GOΘ^{AM*G*} | salua] sana O.

31. hortusque $\Pi^{C}\Sigma^{O*}$ | eis Ψ^{B2}; *om.* $\Sigma^{O*}\Psi^{B*}$ | $\sim$ sol statim Σ^{M} | transgressus (est *om.*) Ψ^{M} | phanuel $\Pi^{D}O\Theta^{G2}\Psi^{BFM}\Omega$ agrel ʊ̄s̄c; fanuhel XΘ^{AG*}P; fanuel Σ | ipsi P*.

32. quam ob causa O; quam ob rem P | comedent Σ^{T} | filiis Λ^{H*}O | israhel] Θ^{G*}; israel $\Theta^{G2}\Omega^{SM}$grel ʊ̄s̄c; ihl П; isrl G$\Lambda^{H}\Sigma^{O}$TΦ^{ZG}P$\Psi\Omega^{J}$; srhl CΛ^{L}XΣ^{T}B; isrhl Σ^{M} | $\sim$ neruum filii isr. arel̄s̄c | qui] Ψ^{D*}; quia Ψ^{BD2} | emercuit O | foemore $\Phi^{AG}\Theta^{G*}\Psi^{B}$; faemore Θ^{G2} | * eo Φ^{P} | tetigerat Σ^{TO}P*Ψ^{DF} | fęmoris Φ^{P}; foemoris $\Phi^{AG}\Theta^{G*}\Psi^{DM}$; faemoris Θ^{G2} | et] e G* | obstipuerit = Λ^{L2} (it *in ras.*) XΣ^{TM}BTM Φ^{RAZV}OΘ^{AMG}PΨ^{DFM}; opstipuerit Π^{C}; hobstipuerit C; obstupuerit G$\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma^{O}A\Phi^{GP}$ $\Psi^{B}\Omega$grel ʊ̄s̄c; obstupuit a.

XXXIII. 1. eleuans Ω^{S}arel̄s̄c | autem] ergo Σ | $\sim$ oculos iacob G | suos *om.* G$\Psi^{D*}\Omega^{S}$a | uidit *om.* Σ^{O}† | hesau C; aesau Ψ^{B} | $\sim$ esau uenientem Aw | quadringintos OP*; quadrigentos $\Phi^{R}\Psi^{M}$; quadragentos Λ^{H*}; cccos Σ^{O}†; quadringentis Φ^{Z*} | diuisitque O | lie Λ^{H}X$\Pi\Sigma^{TM}\Omega^{M}$; lye Ω^{SJ}a | rahel = GC^{2}AO; rachel C*$\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{O}$ BTM$\Phi\Theta^{AMG}$P$\Psi\Omega$agrel ʊ̄s̄c; racel XΣ^{TM}; racehl Λ^{L}.

2. posuit* Φ^{R} | utramque ancillam] Θ^{G*}; utrasque ancillas XΘ^{M*G2}; utraque anc. G†; utrumque anc. Σ^{M*} | ancillam *om.* Ψ^{D*F*} | liueros O; libero Σ^{O}†; filios X | liam uero *om.* G* | lyam Ω^{SJ}a | filios] P*; filius A*; liberos $\Phi P^{2}\Psi^{DF}\Omega^{M}$. ¶ ā liberos Θ^{M} | eius *om.* X | loco + autem Σ^{O}† | $\sim$ in secundo loco et filios eius Ω^{S} | rahel = GCAO; rachel $\Lambda\Pi\Sigma^{O}$BT M$\Phi\Theta^{AMG}$P$\Psi\Omega$agrel ʊ̄s̄c; racel XΣ^{TM} | autem] *in ras.* Φ^{Z1}; *om.* Ω^{S} | iosep Σ^{M} | nouissimo O.

---

30. ¶ vocavitque XLVII. GB; ⟨vocavitque AT | ⟨dicens G | § vidi O; ⟨vidi GAT | ⟨faciem ad G | ⟨et salva G | 31. ¶ ortusque *Div. sine num.* Ψ^{M}; § ortusque O; ⟨ortusque GCAT | ⟨ipse GAT | 32. ¶ quam XLVIII. GB; ⟨quam CAT | § eo quod O; ⟨eo quod GA | ⟨et obstupuerit G.

XXXIII. 1. ¶ Levans XXXIII. Ω^{JM}; *Div. sine num.* Ψ^{B}; § levans O; ⟨levans GCAT | ⟨et cum GA | ⟨divisitque GAT | ⟨et rahel G | 2. ⟨et posuit GA | ⟨in principio G | ⟨liam GAT | ⟨rahel GAT.

[3] et ipse praegrediens adoravit pronus in terram septies
donec adpropinquaret frater eius
[4] currens itaque Esau obviam fratri suo amplexatus est eum
stringensque collum et osculans flevit
[5] levatisque oculis vidit mulieres et parvulos earum et ait
quid sibi volunt isti et si ad te pertinent
respondit parvuli sunt quos donavit mihi Deus servo tuo
[6] et adpropinquantes ancillae et filii earum incurvati sunt
[7] accessitque Lia cum liberis suis et cum similiter adorassent
extremi Ioseph et Rahel adoraverunt
[8] quaenam sunt inquit istae turmae quas obvias habui
respondit ut invenirem gratiam coram domino meo
[9] et ille habeo ait plurima frater

XXXIII. 3. praegrediens AO; progrediens G | in terram AO; in terra G | 4. obsculans G*O | 8. quaenam GO; ait esau quaenam A | sunt inqui(t) GA; inquid sunt O | 9. habeo ait plurima GA; habeo plurima O.

Deest Θ^{H}.

3. praegrediens = Λ^{L}AT*O; pregrediens C; progrediens GΛ^{H}X$\Pi\Sigma$BT^{2}M $\Phi\Theta^{AMG}$P$\Psi^{BDF}\Omega$agrelbgc; grediens Ψ^{M} | adorabit Λ^{L}X | in terra GΣ^{T}B$\Theta^{MG}\Psi^{B*}$.

4. currensque (itaque *om.*) X | aesau Ψ^{B} | obuiam fratri suo *om.* BT* | amplexatus] Θ^{A2} (mp *in ras.*) | amplexatus + que O^{2} | istringensque O; stringens (que *om.*) B | stringensque + eius Ω^{S} | collum + eius $\Lambda^{H2}\Pi$MΦP$^{2}\Psi\Omega^{JM}$agrelw* gc *cum hebr. LXX et Lugd.* ¶ ā eius Θ^{M} | osculans] *in ras.* G^{c}; obsculans G*O; in oscula ruens B | flebit X; fleuerunt w*.

5. elebatisque X; leuatis (que *om.*) T* | paruulus P*; parbulos O | bolunt O | pertenent O*; pertineant ar | donabit X | ∼ mihi donauit MΘ^{M} | deus] dominus M | serbo O.

6. adpropinquan*tes P | et filii earum] *in ras.* Φ^{Z1} | filiae $\Theta^{G*}\Psi^{DF*}$; filie Ω^{M*} | earum + et Ω^{J*} | incurbati XΣ^{T}; adcurbati O | incuruatis · unt P | sunt + ante eum G^{c}X.

7. accessitque] G†Σ^{O*}; accessit quoque G^{1}CΛX$\Pi\Sigma^{O2}\Theta^{AG}$P*$\Psi^{B*DF}\Omega$agrelbgc | lya Ω^{SJ}a; liam Φ^{A*} | liueris G*O; pueris Ω^{S}arelbgc | cum] eum Ψ^{F} | iosep $\Pi^{c}\Sigma^{M}$; yoseph X | rahel = GCΛ^{L}AO; rachel Λ^{H} $\Pi\Sigma^{OM}$BTM$\Phi\Theta^{AMG}$P$\Psi\Omega$agrelbgc; racel X Σ^{T} | ∼ rac(h)el et (i)oseph XTΨ^{B}.

8. quaenam sunt inqui(t) ist(a)e turm(a)e = GCΠ^{c}TP*; quęnam inquid sunt iste turme O; quenam sunt inquit esau iste turme Π^{D}; et esau quaenam sunt inquit istae turmae w; ait esau quenam sunt iste turme Σ; a(i)t (a)esau qu(a)enam sunt inqui(t) ist(a)e turm(a)e XBAT$^{2}\Phi\Theta^{M}$; et ait aesau quaenam sunt iste (+ inquit Ψ^{B2}) turme Ψ^{B}; et ait esau qu(a)enam sunt inqui(t) ist(a)e turm(a)e MΘ^{AG}P$^{2}\Psi^{DFM}\Omega^{M}$; dixitque esau qu(a)enam sunt (+ inquit Ω^{J}) ist(a)e turm(a)e $\Lambda\Omega^{SJ}$agrelgc *cum hebr. Cf. et LXX* | quos P* | obuias] P*; houuias C; obuiam $\Lambda^{H2}\Pi$BΦP$^{2}\Psi\Omega$agrelgc; ouiam Λ^{H*}; obiam Λ^{L}; obbiam O. ¶ ā obuiam Θ^{M} | habui*** Φ^{Z} | ut inuerem O* | coram + te P* | dño CΛ^{L}XΣBO$\Psi^{BFM}\Omega^{M}$ag | meo *om.* Σ^{T*}.

9. et ille] at ille $\Lambda^{L*}\Sigma^{M}$B$\Theta^{MG}\Psi^{DFM}$ Ω^{SJ}agrelgc; ad ille C; stille O. *Cf. LXX et Lugd.* (dixit autem) | ait] inquid C; *om.*

3. ⟨et ipse GAT | ⟨donec GA | 4. § currens O; ⟨currens GCAT | ⟨obviam G | ⟨amplexatus G | ⟨stringensque GAT | 5. ⟨levatisque GAT | ⟨quid GAT | ⟨et si G | § respondit O; ⟨respondit GAT | ⟨parvuli T | ⟨servo G | 6. ⟨et adpropinquantes GC AT | 7. ⟨accessitque GCAT | ⟨et cum GA | ⟨extremi A | 8. § quaenam O; ⟨quaenam GCAT | ⟨respondit GCAT | ⟨ut C | 9. ⟨et ille GCAT | ⟨habeo GT.

mi sint tua tibi
10 dixit Iacob noli ita obsecro
sed si inveni gratiam in oculis tuis accipe munusculum de manibus meis
sic enim vidi faciem tuam quasi viderim vultum Dei
esto mihi propitius 11 et suscipe benedictionem quam attuli tibi
et quam donavit mihi Deus tribuens omnia
vix fratre conpellente suscipiens 12 ait
gradiamur simul eroque socius itineris tui
13 dixit Iacob nosti domine mi quod parvulos habeam teneros
et oves ac boves fetas mecum
quas si plus in ambulando fecero laborare
morientur una die cuncti greges
14 praecedat dominus meus ante servum suum
et ego sequar paulatim vestigia eius sicut videro posse parvulos meos
donec veniam ad dominum meum in Seir
15 respondit Esau oro te ut de populo qui mecum est saltem

---

10. quasi uiderim GA; quasi uideri O.

Deest Θ^{H}.

XO | $\sim$ a(i)t habeo $\Sigma^{M}B\Theta^{AG*}\Omega^{s}$ agrelꝫc | sint tua tibi] que tibi sunt sint tua Λ^{H}.

10. dixitque ɑelꝫc *cum hebr. et LXX* | inueneris Ψ^{B*} | in] coram Ψ^{BDF}; coram in Ψ^{M}. *Cf. LXX et Lugd.* (coram te) | uidi] uidiam O | uiderim] uideri Π^{c}O; uiderem $T\Phi^{RAGVP}\Psi^{DFM}\Omega^{M}$; *om.* Ψ^{B*}.

11. benedictione O | adtullit O; attulit $\Phi^{P*}\Psi^{M}$ | donabit X | deus] dominus Σ^{M}; *om.* Ψ^{F*} | tribuens + hec Ω^{S2} | omnia + haec A | uix] uixit Ψ^{M*} | suscepiens G.

12. eroque] et ero $\Sigma^{TO}\Phi OP\Psi^{DFM}\Omega^{JM}$ | itineris tui] Θ^{A*}; itineri tuo $\Theta^{A2}\Theta^{G*}P*$.

13. dixitque $\Sigma^{OM}BT^{2}M\Phi\Theta^{M2}P^{2}\Psi\Omega$ agrelꝫc *cum hebr.* | dñe $C\Lambda X\Sigma B\Phi^{z\dagger}O\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ɑg | quod] quid Σ^{O*} | parbulos G* | abeam CO* | obes O | ac] hac CX; et $\Pi^{c}\Sigma^{TO}\Phi z\Psi^{DFM}\Omega M*$agrelꝫc | bobes GX $\Sigma^{T}BO$ | fetas] $\Phi z*$; fętas $\Pi^{c}\Sigma^{O}\Theta^{M2}$ *in ras.;* foetas $\Lambda^{L}TM^{2}\Phi^{RAZ2GVP}\Theta^{G*}P\Psi\Omega^{s}$grelbꝫc; faetas $M*\Theta^{G2}$ | quas si] quam si G†; quasi $O\Theta^{G}\Psi^{M}$ | lauorare O; labore Φ^{A*} | $\sim$ fecero laborare in ambulando Σ^{M} | morientur] Ψ^{B*}; moriantur Φ^{V*}; morirentur Ψ^{B2F*} | morientur + in B | $\sim$ cuncti una die G | gregis P*.

14. dñs $C\Lambda^{H}X\Sigma BO\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ɑg | serbum O | uidero posse** P^{2} *partim in ras.;* uidere posse $\Sigma^{T*}\Psi^{M}$; uidere possim Σ^{T2} | parbulos O; **paruulos P | $\sim$ paruulos meos posse Ω^{s}agrelꝫc | donec] Φ^{z1} (nec *in ras.*) | adominum M* | dñm $\Lambda^{H}X\Pi\Sigma B\Phi^{A}O\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ɑg | dominumeum G† | seyr $\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Psi^{DF}\Omega^{SJ}$ɑ; sehir Σ^{T}; sehyr C.

15. hesau C; aesau Ψ^{B} | populo + meo $\Sigma^{TO*}\Psi^{B*}$ | rocii G†(?) | tuae + cui iacob Λ^{H}; + respondit iacobΨ^{F}; + dixitque iacob Σ^{T2}. *Cf. hebr. et LXX* | non *om.* Ψ^{B*} | non est *om.* Ψ^{F*} | necesse + domini mi G^{c} *in mg.* | $\sim$ non est necesse hoc inquid Σ^{M}; necesse inquit non (Ψ^{B2} *sup. lin.*) est hoc Ψ^{B} | uno] P*; unum CXΣ $BM*\Phi^{G}OP^{2}$ | uno + tantum Ω^{s}agrelꝫc |

⟨sint GT | 10. § dixit O; ⟨dixit GCAT | ⟨noli GCT | ⟨sed GA | ⟨sic GAT | ⟨esto GA | 11. ⟨et quam GA | § tribuens O; ⟨tribuens G | ⟨vix GCAT | 12. ⟨gradiamur GA | ⟨eroque GCT | 13. § dixit O; ⟨dixit GA | ⟨nosti GCT | ⟨et oves GA | ⟨quas GA | ⟨morientur A | 14. ⟨praecedat GAT | ⟨et ego GA | ⟨donec A | 15. § respondit O; ⟨respondit GCAT | ⟨oro T | ⟨saltem G.

socii remaneant viae tuae
non est inquit necesse
hoc uno indigeo ut inveniam gratiam in conspectu domini mei
16 reversus est itaque illo die Esau itinere quo venerat in Seir
17 et Iacob venit in Soccoth
ubi aedificata domo et fixis tentoriis
appellavit nomen loci illius Soccoth id est Tabernacula
18 transivitque in Salem urbem Sychimorum quae est in terra Chanaan
postquam regressus est de Mesopotamia Syriae
et habitavit iuxta oppidum
19 emitque partem agri in qua fixerat tabernaculum

---

15. hoc uno GA; hoc unum O | 18. regressus est AO; reuersus est G | de mesopotamia AO; de mesopotamiam G (*lectio, ut videtur, archetypi, sed facile correcta simul in* A *et in* O) | 19. in qua A; in quam G; in quo O | tabernaculum GA; tauernacula O.

Deest Θ^{H}.

indigeo] Λ^{L2} (e *in ras.*); indegeo O*; indigio Θ^{G*} | in conspecto O*; in conspectum G | domini mei = GCΠATMOΘ^{AMG} $P*\Psi^{D}$ 𝔴; dn̄i mei $\Lambda^{L}X\Psi^{F}$; tuo domine mi $\Phi P^{2}\Omega^{s}$ ɾeſ𝔟c; tuo dn̄e mi $\Lambda^{H2}\Sigma B\Psi^{BM}\Omega^{JM}$ 𝔞g; dn̄e Λ^{H*}. *Cf. LXX.*

16. reuersus (est *om.*) M* | ∼ itaque est Ψ^{B} | itaque + in $\Phi^{G}P^{2}\Psi^{M}\Omega^{M}$ | aesau Ψ^{B} | esau + in T* | itenere T*Φ^{RA*GV} | seir] $\Phi P*$; seyr $\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Phi^{P2}\Psi^{DF}\Omega^{SJ}$ 𝔞; sehir Σ^{T}; sehyr C.

17. soccoth = $G^{2}X\Sigma^{TO}BA\Theta^{AMG}$; socchot CT$\Phi^{A}P^{2}$; socchoth G*; socchod Π^{c}; soccod Π^{D}; socoth $\Lambda^{H}\Phi^{ZV}O\Omega^{SJ}$ ɾeſ𝔟c; socot Σ^{M}; sochoth $\Lambda^{L}\Psi^{F}$; sochot M$\Phi^{RGP}P*$ $\Psi^{DM}\Omega^{M}$ 𝔞g; sochor Ψ^{B} | aedificatam domum $\Pi^{D}\Psi^{DF*M}$; aedificauit domo O; aedificabat domum Π^{c}. *Cf. hebr. et LXX; Hier. quaest. hebr. in gen.* (aedificauit ibi Iacob domum) | fixit Σ^{M} | temptoriis G* | appellabit X | appellauitque $\Sigma^{M}\Theta^{AM*G*}$ | nomen *om.* Θ^{M*} | loci *om.* G | socchoth Λ^{L}; socchot $\Pi^{D}T\Phi^{A}$; socchod Π^{c}; socoth $\Lambda^{H}\Phi^{ZV}OP*\Omega^{JM}$ ɾeſ𝔟c; socot $\Sigma^{M}\Omega^{s}$; sochoth Ψ^{BF}; sochot M$\Phi^{RGP}\Psi^{DM}$ 𝔞g | id est tabernacula *om.* 𝔴* *cum hebr. Cf. LXX et Hier. loc. cit., qui pro* soccoth *interpretantur* tabernacula | tauernacula XBO.

18. transibitque XΣ^{M}B | in *om.* Σ^{O}† O | salem] Φ^{A*}; salim Φ^{A2} | sychimorum = C$\Pi^{c}M^{2}O\Theta^{AMG}$; sycimorum $G^{2}XT$ M*; sichimorum $\Lambda^{H2}\Pi^{D}\Phi^{P2}P^{2}\Psi^{D}\Omega$ 𝔞gɾeſ 𝔟c; sicimorum $\Lambda^{H*}\Sigma^{TO}BA\Phi^{RAZGV}P*\Psi^{B}$; siccimorum Σ^{M}; sycinorum Λ^{L2}; sicinorum Λ^{L*}; sycomorum G*; sichomorum $\Phi P*\Psi^{FM2}$; sochomorum Ψ^{M*} | canaan X $\Sigma^{M}B\Theta^{G*}$; canahan Σ^{T} | regressus est = C$\Lambda\Pi^{D}AT^{2}O$; reuersus est GXΣBM$\Phi\Theta^{MG}$ $P\Psi^{DFM}\Omega$ 𝔞gɾeſ𝔟c; egressus est $\Pi^{c}T*\Theta^{A}$ Ψ^{B} | de mesopothamia 𝔞; de mesophotamia P*; de mesopotamiam GCX$\Pi^{CD*}\Sigma^{M}$ B$\Phi^{AZ*GP*}\Psi^{B*M}$; de mesopotamie Ψ^{D}; de mesopothamię Ψ^{F} | syrie Ω; sirię Σ^{O}; sirie $\Lambda^{H}\Sigma^{TM}$ | hauitauit T*O; habitabit XΦ^{Z*}; abitabit B.

19. emitque] *in ras.* Ω^{s} | in quam G; in quo X$\Pi O\Psi^{B}$ | fixit O | tabernaculum = GAP^{2} *cum hebr. et LXX;* tabernacula C$\Lambda\Pi\Sigma$TM$\Phi\Theta^{AMG}P*\Psi\Omega$ 𝔞gɾeſ𝔟c; tauernacula XBO | emor = G$\Lambda\Pi\Sigma$BATΦ $O\Theta^{AMG}P\Psi^{DM}\Omega$ 𝔞g; aemor C*Ψ^{BF}; emmor M; aemmor C^{2}; hemor Xɾeſ𝔟c | patrem

---

⟨non GCAT | ⟨hoc G | 16. ¶ reversus XXXV. C^{2}; LIX. Ω^{M}; § reversus AO; ⟨reversus GCT | 17. ¶ et iacob LVIIII. ΛTMΦ^{RZGP}; LX. $\Pi^{D}\Phi^{AV}$; *Div. sine num.* Ψ; ⟨et iacob GA | ¶ ubi XXXV. Σ^{O}; ⟨ubi GA | ¶ appellavit LVIIII. P^{2}; ⟨appellavit GA | 18. ⟨transivitque GCAT | ⟨urbem G | ¶ postquam XXXV. XΣ^{TM}; ⟨postquam GAT | ⟨et habitavit GA | 19. ⟨emitque GAT.

a filiis Emor patris Sychem centum agnis
20 et erecto ibi altari invocavit super illud fortissimum Deum Israhel.
XXXIV. 1 Egressa est autem Dina filia Liae ut videret mulieres regionis illius
2 quam cum vidisset Sychem filius Emor Evei princeps terrae illius
adamavit et rapuit et dormivit cum illa vi opprimens virginem
3 et conglutinata est anima eius cum ea
tristemque blanditiis delinivit
4 et pergens ad Emor patrem suum
accipe mihi inquit puellam hanc coniugem
5 quod cum audisset Iacob absentibus filiis et in pastu occupatis pecorum
siluit donec redirent
6 egresso autem Emor patre Sychem ut loqueretur ad Iacob

---

20. super illud GA; super illum O†.

XXXIV. 2. uidisset AO; uideret G* | 5. et in pastu occupatis pecorum AO; et in pastu pecorum occupatis G.

Deest Θ^{H}.

G | patrisichem B | sycem GCΛ^{L}X; sichem $\Lambda^{H}\Pi\Sigma B\Psi\Omega$ agrelbgc | centum* Ψ^{F} | centum + uiginti Σ^{O*} | agnis] ag G; annis Ψ^{M}.

20. altari] T*; altare CΛ^{H}X$\Sigma^{M}T^{2}$ $\Phi^{RA*ZGVP}$P*Ψ | et inuocauit Ψ^{DF*} | uocauit O; inuocabit XB | super illum BO† Ψ^{DF} | israel Ω^{J} grelbgc; ihl Π; isrl GΛ^{H} $\Sigma^{O}T\Phi^{GV}\Theta^{G}P\Psi\Omega^{M}$a; srhl C$\Lambda^{L}X\Sigma^{T}$.

XXXIV. 1. autem *om.* M* | dyna Ω^{J} | filia liae] filiae Φ^{A*} | lie Ω^{M}; lye Ω^{SJ}a | uiderat Φ^{P*}.

2. uideret G*Σ^{O} | sycem GCX; sichem $\Lambda\Pi^{D}\Sigma B\Phi^{G}P^{2}\Psi\Omega$agrelbgc; sicem P* | emor Ψ^{M}; aemor $\Lambda^{L}\Pi^{c}$; emmor M; hemor C*XΣ^{T}relbgc; hemmor C^{2} | euaei $\Sigma^{O*}T^{2}\Phi^{RZGP}\Theta^{A2}$; euehi a; euhei AM*O; euhei Θ^{G}; euhaei Θ^{A*M}; euei Λ^{L}; euehi X; aeuei CΨ^{D}; aeuaei $\Phi^{A}\Psi^{M}$; heuaei relbgc; etthei Π^{D*}P*; ethei $\Pi^{D2}P^{2}$; euthei Π^{c}; euchaei T* | illius + et G^{c}. *Cf. hebr. LXX et ant. vers.* | adamabit X | adamauit + eam $\Pi^{D2}P\Omega^{SJ}$arelgc. *Cf. hebr. LXX et Aug. quaest. in gen. 107* | uim C* | oprimens G*.

3. congluttinata O; conglutina Ψ^{M} | blanditus CP* | blanditiis** deliniuit Θ^{M2} *in ras.* (e *ex* i) | deliniuit] G*; deleniuit G^{2} T*Θ^{G*} | ~ deliniuit blanditiis Ω^{S}arelgc.

4. emor Ψ^{F}; emmor M; hemor C*Σ^{T} Ω^{S}relbgc; hemor X; hemmor C^{2} | ~ inqui(t) mihi Σ^{T}agrelgc | hac Π^{C*} | ~ hanc puellam Σ^{M} | hanc + in P* *cum hebr. et LXX* | coniugium G*.

5. cumque Ψ^{M} | et *om.* P* | in *om.* O | pastuo Π^{c} | ~ pastu pecorum occupatis GΩ^{SJ}arelbgc; pecorum pastu occupatis g | siliuit P* | rediret O*.

6. emor Ψ^{F}; emmor M; hemor C*$\Sigma^{T}\Omega^{S}$relbgc; hemor X; hemmor C^{2} | patri Λ^{L*}BP; patris $\Lambda^{H*}\Sigma^{T}$; patrem O | sycem X; sichem $\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{OM}B\Phi^{G}P\Psi\Omega^{JM}$ag relbgc; sicem Σ^{T} | ~ patri sichem emor B | ad] cum P.

⟨a filiis A | 20. ⟨et erecto GAT.

XXXIV. 1. ¶ Egressa XXVIII. Θ^{A2M2}; XXVII (*err. pro* XXVIII) Θ^{G2}; XXXIIII. Ω^{SJ}; XLII. A; XLVIIII. B; *Div. sine num.* Ψ^{M}; § egressa O; ⟨egressa GCT | ⟨ut G | 2. § quam O; ⟨quam GAT | ⟨adamavit GA | ⟨vi G | 3. ⟨et conglutinata GAT | ⟨tristemque GA | 4. § et pergens O; ⟨et pergens GAT | ⟨accipe GAT | 5. ¶ quod XLVIIII. G; ⟨quod CAT | ⟨absentibus A | ⟨et in G | ⟨siluit GA | 6. § egresso O; ⟨egresso GCAT.

7 ecce filii eius veniebant de agro
auditoque quod acciderat irati sunt valde
eo quod foedam rem esset operatus in Israhel
et violata filia Iacob rem inlicitam perpetrasset
8 locutus est itaque Emor ad eos
Sychem filii mei adhaesit anima filiae vestrae
date eam illi uxorem 9 et iungamus vicissim connubia
filias vestras tradite nobis et filias nostras accipite 10 et habitate nobiscum
terra in potestate vestra est exercete negotiamini et possidete eam
11 sed et Sychem ad patrem et ad fratres eius ait
inveniam gratiam coram vobis et quaecumque statueritis dabo
12 augete dotem munera postulate libens tribuam quod petieritis
tantum date mihi puellam hanc uxorem
13 responderunt filii Iacob Sychem et patri eius in dolo
saevientes ob stuprum sororis
14 non possumus facere quod petitis
nec dare sororem nostram ho-

---

8. fili GO | anima AO; animae G | 10. terra GA; terram O* | exercete GA; exercite O | 11. ad patrem et ad fratres GA; ad patrem et fratres O.

Desunt G (*a v.* 13, sychem et patri) Θ^{H}.

7. et ecce B | quod] quę B | accederat T*P* | iratus est T* | foedam] M* $\Phi^{A*}\Theta^{G*}$P*; faedam Σ^{O}; foędam Π^{c}; fedam GΛXΠ$^{D}\Sigma^{TM}$BM^{2}Φ^{RA2}VΘ^{AMG2}P$^{2}\Psi^{D}\Omega^{JM}$a | ∼ operatus esset Ω^{J}agrelbgc | israhel] Θ^{G2}; israel Θ^{G2}grelbgc; ihl Π; isrl Λ^{H} Σ^{O}TΦ^{ZG}P$\Psi\Omega^{JM}$a; srahel C; srhl Λ^{L}XΣ^{T}B | inlicita perpetrasse O.

8. aemor Ψ^{BF}; emmor M; hemor C*X$\Sigma^{T}\Omega^{S}$relbgc; hemmor C^{2}; *om.* OΘ^{A*} | eos + et dixit $\Theta^{AMG}\Omega^{J}$; + dicens G^{2} *cum hebr. et LXX* | sycem X; sichem ΛΠΣB MΦ^{P}P$\Psi\Omega^{SM}$agrelbgc | fili GCXO | animae GΠ$^{c}\Phi^{RGVP}$*; anime Σ^{T}BΨ^{M}. ¶ ā animae Θ^{M} | ∼ anima adhesit Ω^{M} | anima + dinae Ψ^{F*} | ∼ illi eam Π^{c}.

9. et] e C† | gungamus O*; coniungamus CΣ^{O}P* | connubia Ω^{SJ}agrelbgc | contradite $\Lambda\Sigma^{TM}$; date P | filias] fias G*.

10. terram Λ^{L}*O* | est + et Φ^{A*} | exercite Λ^{L}OP* | exercete + et ΠBM. *Cf. hebr. et LXX* | nogotiamini Λ^{L} | possedete T*Φ^{RA*V}.

11. sycem Λ^{L}X; sichem $\Lambda^{H}\Pi\Sigma\Phi^{P}\Psi$ Ω^{SM}agrelbgc | et ad fratres] *in ras.* P^{2} | ad *om.* Φ^{Z}OΘ^{A} | eius *om.* BT* | quodcumque Ψ | statueritis] Λ^{L1} (it *in ras.*); statuerint Ψ^{B*}; statuitis a.

12. dotemunera G | dotem + et ag relgc *cum hebr.* | ∼ postulate munera Σ^{M} | postulate + et Ω^{S}agrelgc *cum hebr. et LXX* | libenter CXarelgc | petieritis + dabo G^{c} *in marg.* | date***** Ψ^{F} | hanc] *in ras.* Φ^{Z1} | ∼ hanc puellam Σ^{M}.

13. sycem Λ^{L}X; sichem C$\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma$MP $\Psi\Omega$agrelbgc | patris Φ^{Z*} | saeuientes + et a | stuprum] Λ^{L2} (tup *in ras.*); strupum P*.

14. possimus Ψ^{F*} | petistis XP*; petis O | homine P*; omini C | incircum-

---

7. ⟨ecce GA | ⟨auditoque GAT | ⟨eo A | ⟨et violata GA | ⟨rem G | 8. § locutus O; ⟨locutus GCAT | ⟨sychem GAT | ⟨adhaesit G | ⟨date GA | 9. ⟨filias GAT | ⟨et filias G | 10. ⟨terra GAT | § exercete O | ⟨negotiamini G | 11. ⟨sed GCAT | ⟨et ad G | ⟨inveniam GAT | ⟨et quaecumque G | 12. ⟨augete GA | ⟨libens G | ⟨tantum GA | 13. § responderunt O; ⟨responderunt GCAT | ⟨saevientes A | 14. ⟨non AT | ⟨nec A.

mini incircumciso
quod inlicitum et nefarium est apud nos
15 sed in hoc valebimus foederari si esse volueritis nostri similes et circumcidatur in vobis omne masculini sexus
16 tunc dabimus et accipiemus mutuo filias nostras ac vestras et habitabimus vobiscum erimusque unus populus
17 sin autem circumcidi nolueritis tollemus filiam nostram et recedemus
18 placuit oblatio eorum Emor et Sychem filio eius
19 nec distulit adulescens quin statim quod petebatur expleret amabat enim puellam valde et ipse erat inclytus in omni domo patris sui
20 ingressique portam urbis locuti sunt populo
21 viri isti pacifici sunt et volunt habitare nobiscum negotientur in terra et exerceant eam quae spatiosa et lata cultoribus indiget

---

15. ualeuimus A*O | 17. sin autem CΛΠA; si autem O | tollemus CΛATM; tollimus O | recedemus ΛXTM; recedimus A; recedamus O.

Desunt GΘ^{H}.

ciso] P^{2} (o *in ras.*) | inlicitum] inlitum Θ^{A}*; inlicito Ψ^{M} | nepharium Ψ^{BDM}*Ω^{M} are; nefandum B.

15. ualeuimus CΛ^{L}Σ^{T}*A*O | foederari] B*Φ^{A}*; fęderari Π^{c}Σ^{o}; federari Λ^{H} XΠ^{D}Σ^{T2}B^{2}Φ^{A2}Ω^{J}a; foederaris Ψ^{M}*; foederare P*; fedarari Ω^{M}; foedari Φ^{R}; fedari Σ^{T}* | si esse + uos O | ∼ si esse uolueritis similes nostri Φ^{z}*Ω^{s}; si uolueritis esse nostri similes Xw; si uolueritis esse similes nostri arelgc; si uolueritis nostri esse similes g | et] ut Σ | circumdatur Φ^{P} | in] ex O; *om.* P* | omnis Σ^{o} Ψ^{D}Ω^{SJ}aí; omnes X | masculinum P*; masculum Ω^{M}.

16. dauimus Λ^{L}O | accepimus Ψ^{M}* | ac] hac CXΨ^{DF}; et B | uestras] uestimenta O | ∼ uestras ac nostras Ψ^{F}arelgc | auitabimus O; habitauimus Σ^{T}*BAΦ^{P}Ψ^{F}* | erimus (que *om.*) O.

17. si autem XOΩ^{s}agrelgc | circumcidere P* | tollimus OΨ^{F}*; tollamus M* | filiam] sororem X | recedimus CΠ^{c}AΦ^{zv}* P*Ψ^{DF}*^{M}; recedamus Σ^{o}*OΨ^{B}; discedemus Θ^{M}. ¶ ał recedemus Θ^{M}.

18. oblatio] optatio Σ^{o} | eorum] coram O *cum LXX; om.* Π^{c}† | ęmor Ψ^{F}; aemor Ψ^{B}; emmor M; hemor C*XΣ^{T}Ω^{s} relvgc; hemmor C^{2} | sycem X; sichem ΛΠΣPΨΩagrelvgc.

19. distullit O | adulescens = CΛ^{L}* XΠ^{c}Σ^{T}BAT^{2}M^{2}Θ^{AMG}; aduliscens OP*; adolescens Λ^{L2} ^{H}Π^{D}Σ^{OM}T*^{3}M*Φ^{A2} ^{Z2} ^{GVP}P^{2}ΨΩ agrelvgc; adoliscens Φ^{RA*z*} | amauat B*; amauit P* | enim] autem Ω^{M}; *om.* Σ^{M} | puellam *om.* X* | ipse *om.* Ω^{s}a | domu Φ^{RG} | patrisui Λ^{L}Σ^{M}.

20. ingressusque P*. *Cf. hebr. et LXX; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* (et uenit Emor) | locutus est P* | populo] ad populum Ω^{SJ}agrelgc. *Cf. Hier. loc. cit.* (ad uiros ciuitatis).

21. pacifi sunt Ψ^{M} | bolunt O | uobiscum Φ^{P}† | in *om.* X | in terram CXΣ^{T}B Ψ^{B}* | et *om.* Ψ^{F} | exerceant] Σ^{T}*; exerceantur Σ^{T2} | ∼ lata et spaciosa Ω^{J} | lata

---

⟨quod A | 15. ⟨sed AT | ⟨si A | § et circumcidatur O; ⟨et circumcidatur A | 16. § tunc O; ⟨tunc AT | ⟨et habitabimus A | 17. § si O; ⟨si AT | 18. ⟨placuit CAT | 19. ⟨nec A | ⟨amabat AT | ⟨et ipse A | 20. ⟨ingressique AT | § locuti O | 21. ⟨viri AT | ⟨negotientur AT.

filias eorum accipiemus uxores et nostras illis dabimus
22 unum est quod differtur tantum bonum
si circumcidamus masculos nostros ritum gentis imitantes
23 et substantia eorum et pecora et cuncta quae possident nostra erunt
tantum in hoc adquiescamus
et habitantes simul unum efficiemus populum
24 adsensi sunt omnes circumcisis cunctis maribus
25 et ecce die tertio quando gravissimus vulnerum dolor est
arreptis duo Iacob filii Symeon et Levi fratres Dinae gladiis
ingressi sunt urbem confidenter
interfectisque omnibus masculis
26 Emor et Sychem pariter necaverunt
tollentes Dinam de domo Sychem sororem suam
27 quibus egressis inruerunt super occisos ceteri filii Iacob
et depopulati sunt urbem in ultionem stupri
28 oves eorum et armenta et asinos cunctaque vastantes quae in

---

21. dauimus AO.

Desunt G (*usque ad v.* 26, pariter necauerunt, *et deinceps* G*) Θ^{H}.

cultoribus] Φ^{Z1} (lata cult *in ras.*) | indeget O | ∼ indiget cultoribus $\Psi^{B}\Omega^{S}$ | earum Σ^{O} | accipiamus P | ∼ uxores accipiemus Ψ^{B} | illi Ψ^{M} | dauimus Λ^{L} BAO.

22. quod differtur *om.* Σ^{M} | quod] $M^{*}\Phi^{A*Z*}$; quo $C\Lambda^{L}TM^{2}\Phi^{RA2Z2G}\Omega^{M}$ agrel vsc. ¶ Antiqui « quo differtur » mod. « quod differtur » *Iac.* | differt Ω^{S} | circumcidamur Ψ^{B*}; circumdamus M† | masculinos Φ^{Z*} | gentes P* | imitantes] B*; emitantis O; imitant B^{2}.

23. substantiam O | et *om.* $\Theta^{G\dagger}$ | pecorę O | et] ut $\Lambda\Omega^{S}$ | hauitantes O | unus Σ^{O} | efficiemur $\Pi^{D*}X\Theta^{AG}\Psi^{B*}$; efficiamus $C\Lambda\Pi^{D2}\Sigma^{M}\Psi^{B2\,DFM}\Omega^{SM}$ agrelsc; efficiamur Σ^{TO} | populus Σ^{O}.

24. adsensi] Φ^{Z*}; accensi Φ^{Z2} | assensique Ω^{S} arelsc. *Cf. hebr. et LXX* | circumcisi Ψ^{M}; circumcidi X (di *in ras.*) | cunctis *om.* C*.

25. grauissimum Ψ^{M} | bulnerum O | dolor est] dolores O; dolem Ψ^{M} | ∼ dolor est uulnerum Ψ^{B} | adreptis Λ | duobus Π^{C} | filiis Ψ^{B} | ∼ filii iacob $B\Phi^{G}\Omega^{J}$ ar elsc | symeon = $C\Lambda X\Pi ATM\Phi^{RAZGV}O\Theta^{AM}P\Psi^{BDF}\Omega^{J}$g; simeon $\Sigma B\Phi^{PG}\Theta^{G}\Psi^{MDFM}\Omega^{SM}$ arel vsc | et *om.* O | fratris Ψ^{DFM} | dine Ω^{M}; dyne Ω^{J} | gladiis] *in ras.* Θ^{A2} | urbem *bis rep.* Σ^{M*} | interfectisque — 26. pariter *om.* Σ^{O*} | interfectis (que *om.*) $\Theta^{AM\dagger}$.

26. et emor *cum hebr. et LXX* | ęmor Ψ^{F}; aemor Π^{C}; emmor M; hemor $C^{*}X\Sigma^{T}\Omega^{S}$ relvsc; hemmor C^{2} | sycem X; sichem $\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{OM}\Psi\Omega$ agrelvsc; sicem Σ^{T} | sychem + filium suum Θ^{G2} *cum hebr. et LXX; Aug. loc. in gen. 129* | tollens Φ^{Z*} | dina $O\Psi^{M}$ | de domu $\Phi^{R}P^{*}$; de domum X | sycem X; sichem $\Lambda\Pi\Sigma\Psi\Omega^{SM}$ agrelvsc | ∼ sororem suam de domo sychem Ω^{J}.

27. egressi Ψ^{M}; ingressis P*; regressis Π | occisis M* | occisos + et X | in ultionem] P*; in ultione P^{2} | stupri] P^{2} (stu *in ras.*); istupri C.

28. et (*ante* armenta) *om.* Ω^{S} | asinis B | asinos + et Ψ^{M} | uastantes — 31. so-

---

⟨filias AT | 22. ⟨unum A | § si O; ⟨si AT | 23. ⟨et substantia A | ⟨tantum AT | ⟨et habitantes A | 24. ¶ adsensi *Div. sine num.* Ψ^{BD}; ⟨adsensi CAT | 25. § et ecce O; ⟨et ecce CAT | ¶ arreptis L. B; ⟨arreptis A | ⟨ingressi A | ⟨interfectisque AT | 26. ⟨tollentes A | 27. ⟨quibus G^{2}AT | § et depopulati O; ⟨et depopulati A | 28. ⟨oves G^{2}AT.

domibus et in agris erant
29 parvulos quoque et uxores eorum duxerunt captivas
30 quibus patratis audacter Iacob dixit ad Symeon et Levi
turbastis me et odiosum fecistis Chananeis et Pherezeis habitatoribus terrae huius
nos pauci sumus illi congregati percutient me et delebor ego et domus mea
31 responderunt numquid ut †scorto† abuti debuere †sorore nostra†.
XXXV. 1 Interea locutus est Deus ad Iacob
surge et ascende Bethel et habita ibi
facque altare Deo qui apparuit tibi quando fugiebas Esau fratrem tuum
2 Iacob vero convocata omni domo sua ait

---

29. duxerunt ΛΠTMO; duxere CA | 30. turbastis CΛA; turbasti Π^{c}O | 31. scorto A; scortum O *et dein* sororem nostram AO, *contra Hieronymi usum; errante, ut videtur, archetypo.*

XXXV. 1. deus CΛA; dominus G^{2}ΠTMO.

Desunt G*Θ^{H}.

rore nostra] *in ras.* Φ^{P2} | in *om.* Λ^{H}† | et + quę Ψ^{M}. *Cf. hebr. LXX et Aug. loc. in gen. 130* (et quaecumque).

29. ∼ eorum et uxores agrelȝc | duxere CAΘ^{AMG}ɯ; duxerant Φ^{P*} | captibas BO; cabtiuas C.

30. patratis] *in ras.* T^{2}; paratis A*; patris Θ^{M*}; pater · tratis O; peractis Ψ^{B}; perac**tis Λ^{L}; perpetratis Ω^{S}agrelȝ | audacter O; audaciter G^{2}TΦ^{RAZ*GV} | dixit] ait O | ad *om.* B | symeon = G^{2}CΛ^{L}XΠ BATMΦOΘ^{AMG}P^{BDF}Ψ^{J}g; simeon Λ^{H} ΣΨ^{M}Ω^{SM}agrelȝc | et** Φ^{G} | turuastis B*; turbasti Π^{c}OΨ^{F*}; turbatis Θ^{A*} | odiosum + me CΣ^{M}BΘ^{AM*G}Ω^{SM} *cum hebr. et LXX; Ruf. Aq. de bened. patr. 2* | fecistis + me Πagrelȝc | chananaeis ATMΦ^{RA*G} Θ^{AM}relȝc; cananeis ΛXΣ^{TM} | pherezaeis Ω^{S}relȝc; ferezeis CXΠΣAMΦ^{A}Θ^{G}P; ferezaeis G^{2}Φ^{RZGV}Θ^{AM}; *om.* O | ferezeis + et Σ | habitatoribus] Ψ^{B2} (ibus *in ras.*) | percucien O*; percucient Λ^{H}Φ^{A} | delebor] Φ^{Z1} (bor *in ras.*).

31. numquid + non Φ^{A*Z*} | ut] non G^{2} | scorto = G^{2}ΠΣ^{O}BAT^{2}MΦ^{RAZGV*P}Θ^{AMG} ΨΩagrelȝc; scortho Λ; scortum CXΣ^{TM} O; scortu T*; *scorto P^{2} (*ult.* o *in ras.*); scortam Φ^{V2} | debuerunt T*Ψ^{M} | sorore nostra = G^{2}ΛXΠ^{D}Σ^{O}TM^{2}Φ^{RAZGV*P}Θ^{AMG}P^{2} Ψ^{B}Ωagrelȝc; sororem nostram CΠ^{c}Σ^{TM} BAM*Φ^{V2}OP*Ψ^{DFM}.

XXXV. 1. deus] P*; dominus G^{2}Π BTMΦOΘ^{M}P^{2}Ψ^{DFM}Ω^{JM}. ¶ Antiqui: » interea locutus est dominus « *Guill.* | iacob + dicens Ψ | consurge P* | et *om.* B | ascende + de Ψ^{M}; + in Σ^{O}Φ^{A*}Ω^{M} *cum hebr. et LXX; Cypr. test. 2, 6; Hilar. de trin. 4, 30; Vigil. Taps. c. arian. etc. dial. 1, 9; Ambr. de Iacob. 2, 7; Aug. quaest. in gen. 110; Fulg. Rusp. ad Monim. 2, 4* | beth – el elȝ | habita iui O^{2}; habitaui O* | fac quoque X | facque + ibi Ψ^{B2} *cum hebr. et LXX; Hilar. Aug. et Fulg. loc. cit.* | deo] domino Σ^{T}Ψ^{BDF} Ω^{S}ag | tibi] ibi P* | ęsau XΨ^{B}; hesau C.

2. yacob Σ^{T} | conuocata] congregata Ψ^{M}Ω^{J} | omne P* | in medio uestri] in uobis B | et mundamini] P^{2} (et munda

---

29. ⟨parvulos AT | 30. ⟨quibus G^{2}CAT | ⟨turbastis G^{2}CA | ⟨nos G^{2}CAT | 31. § responderunt O; ⟨responderunt G^{2}CAT | ⟨numquid T.

XXXV. 1. ¶ Interea XXXV. Ω^{SJ}; XLIII. A; LI. B; LX. Λ(T)MΦ^{RZGP}P^{2}Ω^{M}; LXI. Π^{D}Φ^{AV}; *Div. sine num.* Ψ; § interea O; ⟨interea G^{2}C | ⟨surge G^{2}AT | ⟨facque AT | 2. § iacob O; ⟨iacob G^{2}CAT.

abicite deos alienos qui in medio vestri sunt
et mundamini ac mutate vestimenta vestra
3 surgite et ascendamus in Bethel
ut faciamus ibi altare Deo
qui exaudivit me in die tribulationis meae
et fuit socius itineris mei.
4 Dederunt ergo ei omnes deos alienos quos habebant
et inaures quae erant in auribus eorum
at ille infodit ea sub terebinthum
quae est post urbem Sychem
5 cumque profecti essent
terror Dei invasit omnes per circuitum civitates
et non sunt ausi persequi recedentes
6 venit igitur Iacob Luzam quae est in terra Chanaan cognomento Bethel
ipse et omnis populus cum eo
7 aedificavitque ibi altare et appellavit nomen loci Domus Dei
ibi enim apparuit ei Deus cum fugeret fratrem suum

---

2. mutate CΛΠA; mundate G^2O | 4. sub AO; subter G^2 | 5. ciuitates ΛΠO; ciuitatis G^2CA.

Desunt $G^*\Theta^H$.

in ras.) | mundamini ac *om.* B | mundabimini X | hac CXΠ^c | mutate] mundate G^2O | uestra *om.* Σ^T | ∼ uestra uestimenta Ω^M.

3. et *om.* Π^{c}B | in *om.* $\Phi^{V*}\Theta^{A2}$ | beth – el ɛlʊ; betel Σ^M | ut] $\Theta^{G*}P^*$; et $B\Theta^{M*G2}P^2\mathfrak{r}$. *Cf. hebr. et LXX* | faciam $\mathfrak{r}$ *cum hebr.* | altarem O | deo] P* (?); domino $G^2C\Lambda\Sigma^MBM\Phi\Theta^{G*}P^2\Psi^{DFM}\Omega\mathfrak{a}\mathfrak{g}$ | fui $\Lambda^{L*}\Psi^M$; adfuit B | ∼ socius fuit $\Omega^s\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$.

4. dedederunt $\Sigma^T\Phi^Z$ | ergo *om.* Ψ^{B*} | eis Π^c | ∼ ei ergo G^2 | inaures + aureas Λ^H | quas B | erant] habebant BP* | in *om.* $\Lambda^{H*}\Phi^{A*}$ | inaribus B | eorum] Σ^{T*}; earum $\Sigma^{T2}\Theta^{AG}$ | ad ille CXO | infudit Φ^{A*}; suffodit Λ^L; subfodit Λ^H | eas CΠT $O\Theta^{AMG}P\Psi^{B2F}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}$; eam Ψ^M; eos $\Omega^s\mathfrak{a}$; eis Ψ^{B*} | sub = $A\Sigma^TO\Theta^G$; subter $G^2C\Lambda$ $X\Pi\Sigma^{OM}TM\Phi\Theta^{AM}P\Psi\Omega\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{v}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$ *cum Hier. c. Helvid. 7;* supter B | terebynthum Θ^{AM2}; terebintum $\Lambda X\Sigma^MB\Phi^A\Theta^{M*}\Psi\Omega^J$; terebyntum Ω^s; teraebintum Φ^P; terebinctum $C\Sigma^T$; te*rebynthum Θ^G; therebinthum Π^{CD2} (the *in ras.*) Φ^Z; therebintum $\Sigma^OOP\Omega^M\mathfrak{a}$ | sycem X; sichem $\Lambda\Pi\Sigma^{OM}\Phi^PP\Psi\Omega\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{v}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$; sicem Σ^T.

5. essent] fuissent B | terror] timor Ψ^{DF} *cum Aug. quaest. in gen. 112* | dei] P*; domini $G^2XTM\Phi P^2\Psi^{DFM}\Omega^M$; *om.* O | inuasit** Σ^O | per circuitu X | ciuitatis G^2 $C\Sigma^OATM^*\Phi^A\Theta^{M*}\Psi^{BM}$ | ∼ ciuitates per circuitum P | persequerecedentes $\Theta^{G*}P^*$ | recedentes] cedentes Σ^TB; fugientes Σ^M.

6. igitur *om.* A | luzam] Θ^{G*}; luzan $X\Theta^{MG2}\Omega^s\mathfrak{g}$ | canaan $X\Sigma^MB$; canahan Σ^T | cognomen P* | beth – el ɛlʊ; betel Σ^M | ipse *om.* B | omnes Θ^{G*}.

7. aedificabitque Φ^P; edificabitque $X\Sigma^TB$; aedificauit (que *om.*) P* | ibi *om.* Π^c | altare*** Φ^P | altare + domino Ω^M | appellabit XB | nomen + illius Ψ^B | loci + illius $X\Pi^{C2D}\Theta^{M2}P^2\Psi^{DFM}\Omega^{SM}\mathfrak{a}\mathfrak{g}\mathfrak{r}\mathfrak{e}\mathfrak{l}\mathfrak{z}\mathfrak{c}$ *cum Fulg. Rusp. ad Monim. 2, 4 et c. Fabian. frag. 34.* ¶ $\overline{s}$ illius Θ^M | domus dei] beth – el ꝑ* (*postea deletum*) | enim *om.* B | ei] illi CX; *om.* Λ^{H*} | deus] dominus Π | fugiret XP* | ∼ fratrem suum fugeret Π^c.

⟨abicite G^2CAT | ⟨et mundamini A | 3. ⟨surgite G^2AT | § ut O; ⟨ut A | ⟨qui A | ⟨et fuit A | 4. § dederunt O; ⟨dederunt G^2CAT | ⟨et inaures A | ⟨at G^2AT | 5. ⟨cumque G^2CAT | ⟨terror A | ⟨et non A | 6. ¶ venit XXVIIII. Θ^{A2}; XXXVI. $C^2X\Sigma$; LXI. ΛM $\Phi^{RZGP}P^2\Omega^M$; LXII. Φ^{AV}; *Div. sine num.* Ψ^{BM}; § venit O; ⟨venit G^2AT | ⟨ipse AT | 7. ⟨aedificavitque G^2AT | ⟨ibi G^2AT.

[8] eodem tempore mortua est Debbora nutrix Rebeccae
et sepulta ad radices Bethel subter quercum
vocatumque est nomen loci Quercus fletus.
[9] Apparuit autem iterum Deus Iacob
postquam reversus est de Mesopotamia Syriae
benedixitque ei [10] dicens
non vocaberis ultra Iacob sed Israhel erit nomen tuum
et appellavit eum Israhel
[11] dixitque ei ego Deus omnipotens
cresce et multiplicare
gentes et populi nationum erunt ex te
reges de lumbis tuis egredientur
[12] terramque quam dedi Abraham et Isaac dabo tibi et semini tuo post te
[13] et recessit ab eo
[14] ille vero erexit titulum lapideum in loco quo locutus ei fuerat Deus

---

8. et sepulta ΛΠΤΜΟ; et sepulta est CA | 9. de mesopotamia GO; de mesopotamiam A | 10. uocaueris G*AO.

Desunt G* (*usque ad* 9, deus iacob) Θ^{H}.

8. eo Θ^{M*} | debbora = $G^{2}C\Lambda^{L2}{}^{H}X\Pi\Sigma^{TO}BATM\Phi^{RAZ*GVP}\Theta^{AMG}P\Psi^{DM}\Omega^{J}\alpha g$; debora $\Sigma^{M}\Psi^{BF}$relbgc; debbara Λ^{L*}; delbora $\Phi^{Z2}\Omega^{SM}$; debrora O | rebeccae] Φ^{A*}; rebecce $C\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{M}\Phi^{A2}\Psi^{BM}\Omega^{JM}\alpha$; rebecchę Λ^{L}; rebecche B; rebeche Σ^{T}; reuecce O; reuecce X | sepulta = $G^{2}\Lambda X\Pi\Sigma^{T}TM\Phi O\Theta^{A}\Omega^{JM}g$; sepulta est $C\Sigma^{OM}BA\Theta^{MG}P\Psi\Omega^{S}$ arelbgc | radices + montis Ψ^{B} | beth – el elb; betel Σ^{M} | subter] P^{2} (bter *in ras.*); subtus B; sub O; super c | quaercum Π^{C} $AO\Theta^{M*}$ | uocatusque B; uocauitque Ψ^{B} | loci + illius $X\Psi^{B2\,DFM}$ arelgc *cum hebr. et LXX* | quaercus AO.

9. deus] dominus Λ^{L*} | de mesopothamia α; de mesophotamia P*; de mesopotamiam $X\Pi^{CD*}\Sigma^{TM}A\Phi^{A*GP2}\Theta^{G*}\Psi^{DFM}$; de mesopotamie B; de mosopotamiam Φ^{P*} | syrie $\Omega^{M}\alpha$; siriae Σ^{OM}; sirie $\Lambda^{H}\Sigma^{T}\Psi^{M}$ | syri(a)e + et uenit in bethel (beth – el e) $\Omega^{S}ae$ | ei] *in ras.* Φ^{P2} | ei + deus G^{c}.

10. uocabiris Φ^{RGV}; uocaueris G*C $\Pi^{C*}AO$ | israhel] Θ^{G*}; israel $\Theta^{G2}\Omega^{S}$grel bgc; srahel C; ihl Π; isrl $G\Lambda^{H}\Sigma^{O}T\Phi^{ZG}P\Psi\Omega^{JM}$; srhl $\Lambda^{L}X\Sigma^{T}B$; isrhl Σ^{M} | nomen tuum *om.* G† | et *om.* Σ^{M} | et appellauit eum israhel *om.* X | appellabit B | israhel] Θ^{G*}; israel $\Lambda^{H2}\Theta^{G2}\Omega^{S}$grelbgc; srahel C; ihl Π; isrl $G\Sigma^{O}T\Phi^{ZGV}P\Psi\Omega^{JM}\alpha$; srhl $\Sigma^{T}B$; isrhl Σ^{M}; *om.* Λ^{H*}.

11. dixique X* | ego + sum G *cum hebr.; Zacch. christian. consult. 2, 9* | deus + sum C | crescere $C\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{O*}\Phi^{A*V}\Theta^{G2}$ (re *in ras.*) Ψ^{B*} | multiplicari C | multiplicare + faciam Λ^{H*}; + te faciam $C\Lambda^{H2}$ X | ∿ ex te erunt Ω^{SJ}arelgc.

12. terram (que *om.*) $T*\Theta^{A}\Psi^{B*D}$ | abraam $X\Pi\Sigma^{M}$ | et *om.* Ψ | isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}X\Pi B\Psi\Omega\alpha$; ysahac C | te] *in ras.* C^{2} | te ******* Φ^{G}.

14. illi P* | erexit + in Ψ^{B} | lapidum Λ^{L*} | ∿ lapideum titulum Λ^{H} | loco + in Λ *cum Aug. quaest. in gen. 116* |

---

8. ¶ eodem *Div. sine num.* Ψ^{DF}; § eodem O; ⟨eodem $G^{2}CAT$ | ⟨et sepulta A | ⟨vocatumque $G^{2}AT$ | 9. ¶ apparuit XLIIII. A; LXII. T; § apparuit O; ⟨apparuit $G^{2}C$ | ⟨postquam GA | § benedixitque O; ⟨benedixitque GAT | 10. ⟨non GAT | ⟨sed G | ⟨et appellavit GA | 11. § dixitque O; ⟨dixitque GA | ⟨ego GT | ⟨cresce G | ⟨gentes GA | ⟨reges GAT | 12. ⟨terramque GAT | ⟨et isaac G | ⟨dabo G | 13. ⟨et recessit GCA | 14. ¶ ille LXII. $\Lambda M\Phi^{RZGP}P^{2}\Omega^{M}$; LXIII. Φ^{AV}; *Div. sine num.* Ψ^{BM}; § ille O; ⟨ille GCAT.

libans super eum libamina et effundens oleum [15] vocansque nomen loci Bethel.
[16] Egressus inde venit verno tempore ad terram quae ducit Efratham
in qua cum parturiret Rahel [17] ob difficultatem partus periclitari coepit
dixitque ei obstetrix noli timere quia et hunc habebis filium
[18] egrediente autem anima prae dolore et inminente iam morte vocavit nomen filii sui Benoni id est filius doloris mei
pater vero appellavit eum Beniamin id est filius dexterae
[19] mortua est ergo Rahel et sepulta

---

17. dixitque ei GA; dixitque (ei *om.*) O | obstetrix GA; obsetrix O.

Deest Θ^{H}.

quo] quem X | locutus + est G* | ∼ fuerat ei $X\Sigma^{TO}BM\Phi^{A}\Theta^{AG}P\Psi\Omega^{SJ}$ agrelꝫc | effudens G*; fundens Λ | effundens + super eum X *cum hebr. et LXX; Aug. loc. cit.* | oleum + desuper B.

15. uocansque] X*; uocatumque X^{2}; uocatisque Ψ^{B*} | loci] *in ras.* T^{2}; illius Ψ^{F} | loci + illius $C\Lambda^{H2}X\Sigma B\Theta^{AMG}P\Psi^{BDM}\Omega^{S}$ agrelꝫc *cum nonnullis codd. graecis* | beth – el elb; betel Σ^{M*}.

16. et egressus Ψ^{B*} | egressus + est Φ^{Z*}; + autem $G^{C}\Lambda X\Sigma^{OM}BM^{2}\Theta^{A2MG}P^{2}\Psi^{B2}\Omega$ agrelꝫc; + est autem Ψ^{DF}; + autem iacob C *cum LXX* | efratham = $\Sigma^{O}AO\Theta^{AMG}$; ephratam $\Lambda^{H2}\Phi\Psi^{BD}\Omega^{J}$ lbꝫc; ephratham $\Pi^{D}TM$re; ephrataz g; effratam $\Psi^{FM}\Omega^{M}$; effratham a; effrathan Ω^{S}; efratam P; euphratham $C\Pi^{C}$; euphratam Λ^{LH*}; euphrathan G; eufratham Σ^{T}; eufratam X; eufratan B; eufratha Σ^{M} | parteriret Σ^{O}; paruuriret Σ^{T}; parturire Π^{C}; perturiret Ω^{M}; parturisset O | rahel = GCAO; racel X; rachel $\Lambda\Pi\Sigma BTM\Phi\Theta^{AMG}P\Psi\Omega$ agrelbꝫc.

17. dificultatem P; difficultate Ψ^{M} | pereclitari $\Lambda^{H2}\Sigma^{O}M*$; pereclitare $\Lambda^{LH*}P*$ | coepit] Φ^{A*}; c*epit Λ^{L2} *in ras.;* cepit $X\Pi\Sigma^{TM}B\Phi^{A2}\Psi^{BM}\Omega$a | dixit quoque Θ^{A} | ei *om.* $\Phi^{G*}O\Theta^{A*}$ | obstetrix] M^{1} (ste *in ras.*) P^{2}; obstetris Λ^{H}; obsetrix $\Lambda^{L}X\Pi^{C}\Sigma^{TM}T*\Phi^{A*}O\Theta^{AM*G*}P*^{3}$; hobsetrix C | et hunc] et huc P*; adhuc O | habens P* (?).

18. egredientem Φ^{R*A*} | uocabit XB | sui *om.* Aw | ben – oni relb; bennoni $\Lambda^{H}\Omega^{S}$a; benon CB | id est filius doloris mei *om.* w* | filius meus doloris g | appellabit X | eum *om.* $X\Sigma^{T}$ | ben – iamin e; beniamyn Ω^{S}; beniamn Ω^{M} | id est filius dexterae *om.* w* | filius] Θ^{G*}; filium $\Lambda\Theta^{AMG2}$. ¶ ã filius Θ^{M} | dexterrae G*; dextrae Ω^{S} grelꝫc; dextre a.

19. ergo] autem $B\Phi\Theta^{G}\Psi^{DFM}\Omega^{M}$ *cum LXX; Ambr. ep. 70, 12* | ∼ autem est Ω^{M} | rahel = GCAO; racel $X\Sigma^{T}$; rachel $\Lambda\Pi\Sigma^{OM}BTM\Phi\Theta^{AMG}P\Psi\Omega$ agrelbꝫc | et *om.* Π^{C} | sep*ulta Θ^{G}; seputa Λ^{H}† | sepulta + est $\Pi^{D}\Omega^{S}$ agrelꝫc. *Cf. Ambr. de Iacob 2, 7* | ∼ que ducit in uia Ψ^{B} | efratham = $\Pi^{D2}O\Theta^{AMG}$; ephratam $\Lambda M\Phi\Psi^{BD}\Omega^{J}$ glbꝫc; ephratham Tre; efratam $\Pi^{D*}P^{2}\Psi^{F}$; efratha A; aefratam Π^{C}; effratam $\Psi^{M}\Omega^{M}$; effratham Σ^{O}a; effrathan Ω^{S}; euphratham C; euphratha G; eufratam P*; eufratham Σ^{T}; eufrathan B; eufrata X; eufratha Σ^{M} | haec est] id est A | haec est + qu(a)e ducit Σ. ¶ ał $\bar{s}$ ij haec est quae ducit bethleem Θ^{M} | bethleem = $G\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma^{O}ATM\Phi^{RAGVP}O\Theta^{G2}P^{2}\Psi^{DF}\Omega$a; beth-

---

⟨libans GA | 15. ⟨vocansque T | 16. ¶ egressus XXVIIII. Θ^{M2G2}; § egressus A (*marg.*) O; ⟨egressus GCAT | ⟨venit G | ¶ in qua LII. GB; ⟨in qua AT | 17. ⟨ob G | ⟨dixitque GAT | ⟨noli G | 18. § egrediente O; ⟨egrediente GCAT | ⟨vocavit GA | ⟨filius G | ⟨pater GA | ⟨appellavit G | ⟨id est G | 19. ¶ mortua *Div. sine num.* Ψ^{B}; § mortua AO; ⟨mortua GCT.

in via quae ducit Efratham
haec est Bethleem
20 erexitque Iacob titulum super
sepulchrum eius
hic est titulus monumenti Rahel
usque in praesentem diem.
21 Egressus inde fixit tabernaculum
trans Turrem gregis
22 cumque habitaret in illa regione
abiit Ruben et dormivit cum Bala
concubina patris sui quod illum
minime latuit.

Erant autem filii Iacob duodecim
23 filii Liae primogenitus Ruben et
Symeon et Levi et Iudas et
Issachar et Zabulon
24 filii Rahel Ioseph et Beniamin
25 filii Balae ancillae Rahelis Dan
et Nepthalim
26 filii Zelphae ancillae Liae Gad
et Aser
hii filii Iacob qui nati sunt ei in
Mesopotamia Syriae.
27 Venit etiam ad Isaac patrem suum

---

23. filii GA; fili O | 25. filii GA; fili O | 26. in mesopotamia O; in mesopotamiam GA *cum archetypo. Cf. 33, 18.*

Deest Θ^{H}.

leęm Π^{c}; bethlem $C\Xi\Sigma^{T2}BP^{*}$; betheleem $\Lambda^{L}\Phi^{Z}$; betlaeaem Σ^{M}; bethlehem Ψ^{BM} gʒc; beth – lehem reſʋ; bethel Θ^{AMG*}; eufratham Σ^{T*}.

20. iacob + in Π^{c} | titulum] *in ras.* Φ^{P2} | supra Ψ^{B} | hic] *in ras.* Φ^{A2} | titulus] tumulus Φ^{R*A*Z} | monumentis B | rahel = GAO; racel $X\Sigma^{T}$; rachel $C\Lambda\Pi\Sigma^{OM}BTM\Phi$ $\Theta^{AMG}P\Psi\Omega$ agreſʋʒc.

21. fixum B | turrem] T*; turrim $\Sigma^{M}T^{2}\Omega^{M}$; torrem P*; torrentem O.

22. ballam concubinam X | balaa Ω^{M*}; balla $C\Lambda^{LH*}\Sigma\Theta^{AMG*}\Psi^{F}$ | patri $\Sigma^{O\dagger}$ | suo Ψ^{M*} | fili O.

23. fili $O\Psi^{B2}$; filiae Ψ^{B*}g | lie Ω^{M}; lye Ω^{SJ}a | symeon = $G\Lambda X\Pi BATM\Phi O^{2}$ $\Theta^{AMG*}P\Psi^{BDM}\Omega^{J}$g; simeon $C\Sigma O*\Theta^{G2}\Psi^{F}$ Ω^{SM} areſʋʒc | et (*ante* iudas) *om.* $\Sigma B\Phi^{G}$a | et (*ante* isachar) *om.* Σ^{O} | issachar = A Φ^{RZG} reſʋʒc; isachar $G\Lambda^{L}\Pi\Sigma^{O}TM\Phi^{AVP}O$ Θ^{AMG}Pg; isacar $C\Lambda^{H}\Sigma^{TM}$; ysachar $B\Psi\Omega$a; ysacar X.

24. filii rachel Θ^{A2} (ii *et* r *in ras.*) | fili O | rahel = GAO; racel $X\Sigma^{M}$; rachel $C\Lambda\Pi\Sigma^{TO}BTM\Phi\Theta^{A2MG}P\Psi\Omega$ agreſʋʒc | rachel + et Ω^{S} | iosep Σ^{M} | beniamyn Ω^{S}.

25. fili O | bale $\Lambda^{H2}\Pi B\Phi^{V}\Psi^{BDM}\Omega$a; ballae Θ^{AMG*}; ballę $\Lambda^{L}\Psi^{F}$; balle $C\Lambda^{H*}$ $X\Sigma$; liae Φ^{Z*} | ancilla $\Sigma^{T}BM*P*$ | rahelis = GAO; racelis X; rachelis $C\Lambda\Pi\Sigma BT$ $M\Phi^{RAZGP}\Theta^{AMG}P\Psi\Omega^{SJ}$ agreſʋʒc; rachaelis Φ^{V}; rachel Ω^{M} | nepthalim = CBATM $\Phi^{RAG}O\Theta^{AM}\Psi^{D}$; neptalim $G\Lambda X\Pi\Sigma\Phi^{ZVP}P$ Ψ^{BF2} (lim *in ras.*) $\Psi^{M}\Omega$a; nepthali Θ^{G}; nephthali greſʋʒc.

26. zelphae = $TM\Phi^{RAZGV}\Theta^{MG2}$ greſʋʒc; zelphę $\Phi^{P}O\Psi^{D}$; zelphe $\Lambda^{H}\Pi^{c}B\Psi^{BFM}\Omega$a; zelfae $GA\Theta^{AG*}P$; zelfe $C\Lambda^{L}X\Pi^{D}\Sigma^{OM}$; zelfhe Σ^{T} | ancilla P* | lie $\Psi^{BM}\Omega^{M}$; lye Ω^{SJ}a; *om.* P* | gat $X\Sigma^{T*M}$; gath Ψ^{M} | haser C | hii] $\Phi^{A*}\Theta^{G*}P*$; hi $\Lambda^{L}\Pi M\Phi^{RA2ZGVP}\Theta^{MG2}$ $P^{2}\Psi^{B*}\Omega^{S}$ greſʋʒc; *om.* O | hi(i) + sunt areſʒc | ei *om.* B | in mesopothamia a; in mesophotamia P^{2}; in mesophothamia T | in mosopotamia Ω^{J*}; in mesopotamiam $GCX\Pi^{c}A\Psi^{BDF*M}$; in mesopotamiam P*; in mesopotamie $\Sigma^{M}B$ | syrie $\Psi^{M}\Omega^{SJ}$a; siriae $C\Sigma^{OM}$; sirie $\Lambda^{H}\Sigma^{T}\Omega^{M}$.

27. etiam] autem Ψ^{DF} *cum LXX* | isaach $G\Sigma^{O}$; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}X\Pi^{D}B$ $\Psi^{DFM}\Omega$a; ysahac C | patrem suum in ciuitatem mambrae ciuitatem Φ^{G1} *in ras.*

‹haec G | 20. ‹erexitque GAT | ‹hic GAT | ‹usque G | 21. § egressus O; ‹egressus GCAT | 22. ¶ cumque LIII. GB; § cumque O; ‹cumque AT | ‹abiit A | ‹et dormivit G | ‹concubina G | ‹quod GT | ¶ erant XLV. A; *Div. sine num.* Ψ^{BF}; § erant O; ‹erant GCT | ‹iacob G | 23. ‹filii GAT | 24. ‹filii GCAT | 25. ‹filii GCAT | 26. ‹filii GCAT | ‹hii GCAT | 27. ¶ venit LIIII. G; § venit A (*marg.*) O; ‹venit CAT.

in Mambre civitatem Arbee
haec est Hebron
in qua peregrinatus est Abraham
et Isaac
28 et completi sunt dies Isaac centum octoginta annorum
29 consumptusque aetate mortuus est et adpositus populo suo
senex et plenus dierum
et sepelierunt eum Esau et Iacob
filii sui.
XXXVI. 1 Hae sunt autem generationes Esau ipse est Edom
2 Esau accepit uxores de filiabus
Chanaan
Ada filiam Elom Etthei et Oolibama filiam Anae † filiam †
Sebeon Evei

---

28. octoginta GA; octuaginta O | 29. sepelierunt AO; sepellierunt G.

XXXVI. 1. haec $G^{1}AO$; hae G† | 2. filiam elom A; filia melom G; filia edom O | filiae sebeon GA *errante archetypo; correximus in* filiam *cum* $\Theta^{G2}P$ *et ex parall. versu 14.*

Deest Θ^{H}.

et minutiori caractere | mambrae $\Phi^{RA2}z^{*}$ Φ^{G1VP}; mambrę Ψ^{DF}; manbre Ω^{M}; manbrae Φ^{A*}; mamre $C\Lambda^{LH*}\Pi^{c}\Sigma^{M}B\Theta^{AG}P^{*}$; mamre* Θ^{M1} (re *in ras.*) | ciuitate marbe O | arbee = $G^{*}\Lambda^{H}\Pi^{D2}$ (*in ras.*) $T^{2}\Phi^{R}\Theta^{AMG2}\Psi^{B}\Omega$ grel ʊʒc; arbeae $\Lambda^{L}M\Phi^{AGVP}\Theta^{G*}P\Psi^{DFM}g$; arbe $X\Sigma^{OM}O$; arbae $A\Phi^{z}$; arbę Σ^{T}; harbee C; harbe T*; arue B; ebeę Π^{c}; abrahae G^{c} *in ras.* | hebron = $GC\Lambda^{L}XATM\Phi^{RGVP}O^{2}$ $\Theta^{AMG}P^{*}\Omega^{S}$ grelʊʒc; ebron $\Lambda^{H}\Pi\Sigma\Phi^{A}zO^{*}$ $\Psi^{DFM}\Omega^{JM}q$; aebron Ψ^{B}; ephron B; chebron P^{2} | abraham] P*; abraam $X\Pi\Sigma^{M}P^{2}$ | isaach $G^{1}\Sigma^{O}$; isaah G†; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}X\Pi^{D}$ $B\Psi\Omega q$; ysahac C | ysaac + consumptusque est etate Ω^{M*}. *Cf. v. 29.*

28. et *om.* G | et — dies isaac *om.* Π^{c} | isaach $G\Sigma^{O}$; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}X\Pi^{D}$ $B\Psi\Omega q$; ysahac C | octuaginta $\Sigma^{T}OP^{*}$ Ψ^{DM}; octuginta X; hoctuginta C.

29. consumptusque] G^{c} (ptusque *in ras.*) | consumptusque + est Π^{c} | appositus + est $\Sigma^{T}\Omega^{S}$ grelʒc. *Cf. Hier. in Sophon. 1* | senes B; sene* Ψ^{B} | et *om.* Π^{c} | sepellierunt GC | eum *om.* Σ^{M} | hesau C.

XXXVI. 1. hae] G†; he $\Pi^{D}\Psi^{B}\Omega^{M}g$; hęę Σ^{M}; heę $\Lambda^{L}\Sigma^{O}B$; hee $C\Lambda^{H}\Sigma^{T}\Omega^{J}q$; haec $G^{1}\Pi^{c}P^{*}$; hęc O; hec X | autem *om.* XO | ∼ autem sunt Ω^{S} | hesau C; ęsau X | hedom C; ędom Λ^{L}; aedom Ψ^{FM}.

2. hesau C | esau + autem Ψ^{B} *cum LXX* | uxorem q | chanan G; cahnaan Λ^{L}; canaan $X\Sigma^{M}$; canahan Σ^{T} | ada** Φ^{P}; adda M* | filiam elom – $\Pi\Sigma^{TO}BATM\Phi^{RAZ2}$ $\Phi^{VP}\Theta^{AMG*}P\Psi^{BF}\Omega^{SM}q$; filia melom $G\Phi^{z*G}$; filiam helom $CX\Psi^{D}$; filiam elon $\Theta^{G2}\Omega^{J}$ grelʊʒc; filiam ęlon Λ^{L}; filiā melon Λ^{H}; filiam edom $\Sigma^{M}\Psi^{M}$; filia edom O | ethei $\Pi\Sigma^{TM}\Phi z^{*P}P^{*}\Psi^{B}\Omega qg$; aethei Ψ^{DF}; eththei Φ^{RG}; eth*thei Φ^{V}; etheth Ψ^{M}; hetthei A $O\Theta^{M}$; hetthęi Θ^{G2} (*pr.* h *in ras.*); hethei M; hethaei relʊʒc; hettei G; hettaei T; cethei $\Sigma^{O}B$; chetthei C | hoolibama C; olibama O; oolibamam Λ^{H} | filiam anae = $C^{2}\Lambda^{L}\Pi^{c}\Sigma^{O*}AM\Theta^{AMG*}\Psi^{DF2}\Omega^{S}$ grel ʊʒc; filiam ane $\Lambda^{H2}X\Pi^{D*}\Sigma^{T}T\Omega^{M}q$; filiam ana $\Sigma^{O2}\Theta^{G2}P\Omega^{J}$; filiam (fileam Φz†) anuae Φ; filia · manae O; filia mane G; filia manue Ψ^{M}; filiam manae Ψ^{B}; filiam manę B; filiam mane $\Lambda^{H*}\Sigma^{M}$; filia anae C*; filia anane Π^{D2}; *om.* Ψ^{F*} | filiam sebeon — 3. quoque filiam *om.* O | filiam = $\Theta^{G2}P\Omega^{J}$; filiae $G\Pi^{c}ATM\Phi\Theta^{AMG*}\Psi^{B*DF}$ grelʊʒc; filie $C^{*}\Lambda^{H*}\Pi^{D}\Psi^{M}\Omega^{M}q$; filia Λ^{L*}; filii $C^{2}\Lambda^{L2H2}\Sigma B\Psi^{B2}\Omega^{S}e$ *cum LXX;* fili X | sebaeon Π^{c}; sebeom $\Sigma^{M}\Psi^{B2}$; sebom Ψ^{B*}; esebon Λ^{H} | euaei $\Phi^{RAG}\Theta^{M}\Psi^{M}$; euhei P*; euhaei Θ^{G}; euaehi Θ^{A}; aeuei Ψ^{DF}; ęuehi X; heuei $GC\Lambda A$; hebei Π; heuaei $\Phi^{V}\Omega^{S}$ relʊʒc; heuęi Φ^{P}; hęuei M; haeuaei Φ^{z}; hetaei T.

⟨haec G | ⟨in qua GA | 28. ¶ et completi LIIII. B; LV. G; § et completi O; ⟨et completi CAT | 29. § consumptusque O; ⟨consumptusque GA | ⟨et sepelierunt GA.

XXXVI. 1. ¶ Hae XXX. $\Theta^{A2M2(G2)}$; XXXVI. Ω^{SJ}; LXIII. $\Lambda TM\Phi^{RZGP}P^{2}\Omega^{M}$; LXIIII. Φ^{AV}; *Div. sine num.* Ψ; § hae O; ⟨hae GCA | 2. § esau O; ⟨esau GAT | ⟨ada GA.

3 Basemath quoque filiam Ismahel sororem Nabaioth
4 peperit autem Ada Eliphaz
Basemath genuit Rauhel
5 Oolibama edidit Hieus et Hielom et Core
hii filii Esau qui nati sunt ei in terra Chanaan
6 tulit autem Esau uxores suas et filios et filias et omnem animam domus suae
et substantiam et pecora et cuncta quae habere † potuerat † in terra Chanaan
et abiit in alteram regionem recessitque a fratre suo Iacob
7 divites enim erant valde et simul habitare non poterant
nec sustinebat eos terra peregrinationis eorum prae multitudine gregum
8 habitavitque Esau in monte Seir ipse est Edom.
9 Hae sunt generationes Esau pa-

---

5. hii GA; hi O | 6. poterat GAO; *correximus* potuerat *cum* Σ^{T}B. *Cf.* 46, 32; *IV Reg.* 20, 13 | in alteram GA; in aliam O | 9. hae GA; haec O.

Deest Θ^{H}.

3. basemat Σ^{OM}MP; basamath Φ^{P}; bathsemath Ω^{S}; besemath GA; besamat Λ^{H} | filia Σ^{TM}; *om.* G* | ismahel] G^{c} (is *in ras.*) $\Sigma^{o*}\Theta^{G*}$; ismael $\Sigma^{M}\Theta^{G2}\Psi^{B}\Omega^{S}$ geʒc; hismahel Σ^{o2}; ysmahel α; ysmael Ω^{JM}; smahel $C\Sigma^{T}$; smael X | nabaiot Σ^{M}; nabahoth B.

4. hada C; ad $P^{*}\Psi^{F*}$; *om.* T^{2} | eliphaz = $G\Lambda^{H}\Pi^{c}$BATMΦ^{RAZG1}(z *in ras.*)^{V} $\Theta^{AMG}\Psi^{BDF}\Omega^{J}$αgrelbʒc; aeliphaz Λ^{L}; eliphath Ω^{S}; eliphathz O; eliphat Φ^{P}; elifaz $X\Pi^{D}\Sigma P\Omega^{M}$; heliphaz Ψ^{M}; helifaz C | basemat $\Sigma^{M}MP^{2}$ (*pr.* a *in ras.*); basemaht Λ^{L}; bathsemath Ω^{S}; basimath O; besemath A | rauhel = $GC^{*}XAT\Phi^{RAGVP}O\Psi^{BM}$; rauel $BP\Omega^{M}$; rahuhel $C^{2}\Lambda^{L}\Phi^{Z}\Theta^{AMG*}$; rahuel $\Pi^{D}M\Theta^{G2}\Omega^{SJ}$αgrelbʒc; raguhel Ψ^{DF}; raguel $\Lambda^{H}\Sigma$; rachuhel Π^{c}.

5. olibama $B\Omega^{M}$; oliuama O; oolibame P*; ooliba Φ^{R} | edidit] *in ras.* Φ^{A1}; aedidit $O\Psi^{F}$; ededit $\Lambda^{H*}M^{*}$; dedit P*; genuit $B\Omega^{S}$αgrelʒc | hieus = $GC\Lambda\Pi\Sigma^{o}$AT $M\Phi O\Theta^{AMG}\Psi^{DFM}\Omega^{JM}$; iehus Ω^{S}αgrelbʒc; ieus $\Sigma^{T}\Psi^{B}$; iheus $X\Sigma^{M}$B; geus P | et *om.* B | hielom = $G\Lambda\Pi\Sigma^{o}TM\Phi\Theta^{AMG*}\Omega^{M}$; hielon $AO\Psi^{M}\Omega^{SJ}$; ihelon αlbʒc; ielon Ψ^{B}; ihelom Cgrc; ielom Σ^{TM}; helon Ψ^{DF}; helom B; hialam Θ^{G2}; gelom XP | core = $C\Lambda\Sigma^{TM}AT^{2}M^{*}\Phi O\Theta^{AMG2}\Omega^{M}$grelbʒc; coree $T^{*}\Theta^{G*}$; chore $GX\Pi\Sigma^{o}BM^{2}P\Psi^{BDM}\Omega^{SJ}$α; chorę Ψ^{F} | hii] $M^{*}\Phi^{Z*}\Theta^{G*}P^{*}$; hi $\Pi^{D}M^{2}$ $\Phi^{Z2}{}^{GV}O\Theta^{MG2}P^{2}\Psi^{DFM}\Omega^{SM}$grelbʒc | fili O | hesau C; ęsau X; aesau Ψ^{B} | ei *om.* Φ^{Zt} | in terram Λ^{L*} | chanaam G; canaan $X\Sigma^{M}$ Φ^{P}; canahan Σ^{T}.

6. tullit O | hesau C; ęsau Ψ^{M}; aesau Ψ^{B} | et] hac CX | omnes O* | et] *in ras.* Λ^{L2} | abere C; hare O* | potuerat = Π^{D} Σ^{T}B; poterat *ceteri* | terra chanaan] *ref.* G^{c} | canaan $X\Sigma^{M}$B; canan Σ^{T} | abiit] Σ^{o*}; habiit $X\Pi^{c}\Sigma^{o2M}M^{*}\Psi^{F}$ | alteram] aliam OP | ∼ regionem alteram Ψ^{B}.

7. ∼ habitare simul Ψ^{B} | nec] non Π | sustinebat] Φ^{R2} (n *in ras.*); sustenebat O | graegum G*; graegium G^{c}.

8. habitabitque XB | aesau Ψ^{B}; *om.* B | in montem $\Lambda^{L*}\Pi^{c}\Psi^{BD}$ | seyr $CX\Pi^{D}B$ $\Psi^{DFM}\Omega^{SJ}$α; sehir Σ^{T} | hedom C; ędom Λ^{L}; aedom Ψ^{BF}; e*dom Θ^{G}.

9. he $\Psi^{M}\Omega$; hee $\Lambda^{H}\Sigma^{T}$α; heę Σ^{o}B; hęe Λ^{L}; hęę Σ^{M}; haec $\Pi^{c}OP^{*}$; hec $CX\Pi^{D}$ | h(a)e + autem Ω^{SJ}αgrelʒc *cum LXX* |

---

3. ⟨basemath GCAT | 4. ⟨peperit GAT | ⟨basemath GAT | 5. ⟨oolibama GA | ⟨hii GAT | 6. ¶ tulit LXIII. M*; § tulit O; ⟨tulit GCAT | ⟨et filios G | ⟨et filias G | ⟨et omnem G | ⟨et substantiam GA | ⟨et cuncta G | ⟨et abiit GA | § recessitque O; ⟨recessitque GT | 7. ⟨divites GAT | ⟨et simul G | ⟨nec GA | 8. ⟨habitavitque GA | ⟨ipse G | 9. ¶ hae XLVI. A; *Div. sine num.* Ψ^{F}; § hae O; ⟨hae GCT.

tris Edom in monte Seir
10 et haec nomina filiorum eius
Eliphaz filius †Adae† uxoris Esau
Rauhel quoque filius Basemath
uxoris eius
11 fueruntque filii Eliphaz Theman
Omar Sephu et Gatham et
Cenez
12 erat autem Thamna concubina
Eliphaz filii Esau quae peperit
ei Amalech
hii sunt filii Adae uxoris Esau
13 filii autem Rauhel Naath et Zara
†Semma† et Meza

---

10. ada GA; *correximus ex vv.* 12 *et* 16 | 13. semna A; samna G; (ama)na O. *Cf. v.* 17: semna GA; semma O.

Deest Θ^{H}.

sunt + autem $\Theta^{AMG}P^{2}\Psi^{BDF}\Omega^{M}$ | aesau Ψ^{B} | hedom C; ędom Λ^{L}; aedom Ψ^{F} | in montem Π^{c} | seyr CXΠ^{D}B$\Psi^{DF}\Omega^{SJ}\mathfrak{a}$; sehir Σ^{T}.

10. hae A*; hec CΛ^{H}X$\Pi^{D}\Sigma^{T}\mathfrak{a}$; ecce Π^{c} | hec + sunt Λ^{H} | eius *om.* Σ^{T} | eliphaz — uxoris eius *om.* O | eliphaz = $\Lambda\Pi^{c}$BTM$\Phi^{RAZGVP\,2}\Theta^{AMG}\Psi^{BDM}\Omega^{JM}$ agrelvgc; eliphat Φ^{P*}; eliphath Ω^{S}; elifaz XΠ^{D}ΣA PΨ^{F}; elipaz G†; helipaz G^{I}; heliphaz G^{c}; helifaz C | filii Ψ^{B*} | adae = Ψ^{B2}; adę Ψ^{F}; ada G(?)ΛX$\Pi\Sigma$BATM$\Phi\Theta^{AMG}$P $\Psi^{B*DM}\Omega$ agrelvgc; hada C | uxori $\Pi^{c}\Phi^{V*}$ | ęsau X; aesau Ψ^{B} | rauhel = GC*XBA T$\Phi^{RAGVP}\Psi^{BM}\Omega^{M}$; rauel P*; rahuhel C$^{2}\Lambda^{L}$ $\Phi^{Z}\Theta^{AMG*}$; rahuel Π^{D}M$\Theta^{G\,2}\Omega^{SJ}$ agrelvgc; raguhel Ψ^{DF}; raguel $\Lambda^{H}\Sigma P^{2}$; rachuhel Π^{c} | quoque filius basemath] *in ras.* G^{c} | quoque *om.* C$\Pi\Sigma^{TM}$BAP* | basemat Σ^{M}M; bassemath Ψ^{B} | uxores M†; uxor Π^{c} | eius] esau g.

11. fili O | eliphat $\Phi^{P*}\Omega^{J}$; elifaz XΠ^{D} ΣOP^{2}; heliphaz BΦ^{G}; helifaz C; efaz P* | ~ eliphaz filii agrelgc | theman = GC Λ^{H}XΣ^{OM}ATMΦOΘ^{AMG}P$\Psi\Omega$agrelvgc; themā B; themam $\Lambda^{L}\Pi^{D}\Sigma^{T}$; thema Π^{c} | theman + et CXΩ^{M} | omar] $\Phi^{A\,1}$ (o *in ras.*); homar CΨ^{B}; omath Ω^{S}; omor A | (h)omar + et CX | sephu = GCΛX$\Pi\Sigma$BAM O$\Theta^{AMG*}\Omega^{SM}$g; sephua $\Psi^{BDF}\mathfrak{a}$; sephuc $\Phi^{RAGVP}\Psi^{M}$; sephan T; sepho Ω^{J}relvgc; seppho P; saphuc Φ^{Z}; zeppha $\Theta^{G\,2}$ | gatam X^{2} (t *in ras.*) P*; gathan B$\Omega^{S}\mathfrak{a}$; getham Ψ^{B} | cenez] Θ^{G*}; caenez C; cenech Ω^{SM}; chenez $\Theta^{G\,2}$; senez r | c(a)enez + et core $\Lambda^{H}\Sigma^{M}\Theta^{AG*}\Omega^{M}$e; + et chore C$\Lambda^{L}\Sigma^{TO}B\Psi$ $\Omega^{S}\mathfrak{a}$ *ex vers.* 16.

12. autem *om.* Σ^{M} | thamna = CΛX ΠAT^{2}M$\Phi\Theta^{AMG}$P$\Psi\Omega^{JM}$agrelvgc; tham*a Σ^{O}; thanna BΩ^{S}; themna Σ^{T}; tamna GΣ^{M} T*O | eliphat $\Phi^{P*}\Omega^{S}$; elifaz X$\Pi^{D}\Sigma$PΨ^{F}; elifag O; helifaz C | filii] X*; fili X^{2}O | hesau C; aesau Ψ^{B} | quae] quem O | ama(na) — 13 zara *om.* O | amalec Σ^{M} grelvg; hamalech C; abimelech Ψ^{DF} | hii] $\Phi^{A*}\Theta^{G*}$P*; hi Π^{D}M$\Phi^{RA\,2\,ZGP}\Theta^{MG\,2}$P^{2} Ω^{SM}grelvgc | adae = G$\Pi^{c}\Sigma^{TO}$AT$\Phi\Theta^{AMG}$P Ψ^{BM}; adę BMΨ^{DF}; ade X$\Pi^{D}\Sigma^{M}\Omega^{SM}$; adęe $\Lambda^{L\,2}$; adee Λ^{H}; hadae C; ada $\Lambda^{L*}\Omega^{J}$ag relvgc | esauh C; ęsau X; aesau Ψ^{B}.

13. rauhel] C*; rauel P*; rauchel T; rahuhel C$^{2}\Lambda^{L}\Pi^{D}\Phi^{AZ}\Theta^{AMG*}$; rahuel M $\Theta^{G\,2}\Omega^{SJ}$agrelvgc; rahel G*; raguhel Ψ^{DF}; raguel $\Lambda^{H}\Sigma P^{2}$; rachuhel Π^{c} | naath = G C$\Lambda\Pi\Sigma$BATM$\Phi\Theta^{AMG}\Psi^{DFM}\Omega$ag; naad P; naaz Ψ^{B}; nahath relvgc; nahat X | zaram Ψ^{B*} | zara + et C$\Psi^{B\,2\,DFM}$ *cum plur. codd. graecis* | semma = CΛX$\Pi\Sigma$TM$\Phi\Theta^{MG\,2}$P $\Psi^{DFM}\Omega\mathfrak{a}$; semna A$\Theta^{AG*}$; sema Ψ^{B}; zemma g; zema B; samma relvgc; samna G; (ama)na O | meza = GCΛX$\Pi\Sigma^{TO}$BA$\Theta\Theta^{AG*}$ P*$\Psi^{DFM}\Omega$agrelvgc; mezza Σ^{M}; maza T^{2} M$\Phi^{RA\,2}$ (ma *in ras.*) $^{ZGVP}\Theta^{M}\Psi^{B}$; miza $\Theta^{G\,2}$ P^{2}; maga T* | hii] M*$\Phi^{Z*}\Theta^{G*}$P*; hi ΠM^{2} $\Phi^{RZ\,2\,GVP}\Theta^{MG\,2}P^{2}\Psi^{DFM}\Omega^{SM}$grelvgc | fili O | basemat Σ^{M}M; basamath B; besemath G Φ^{A*}; balsema*h Ω^{M} | uxores O | hesau C; ęsau X; aesau Ψ^{B}.

---

10. ⟨et haec GA | ⟨eliphaz AT | ⟨rauhel T | 11. ⟨fueruntque GCAT | 12. § erat O; ⟨erat GAT | ⟨quae G | ⟨hii GAT | 13. ⟨filii GCAT.

hii filii Basemath uxoris Esau
14 isti quoque erant filii Oolibama filiae †Anae† filiae Sebeon uxoris Esau quos genuit ei Hieus et Hielom et Core
15 hii duces filiorum Esau filii Eliphaz primogeniti Esau dux Theman dux Omar dux Sephu dux Cenez 16 dux Core dux Gatham dux Amalech hii filii Eliphaz in terra Edom et hii filii Adae
17 hii quoque filii Rauhel filii Esau dux Naath dux Zara dux †Semma† dux Meza hii duces Rauhel in terra Edom

---

14. ana GAO *correximus ex v.* 2 | 16. hii GA; hi O | hii GA; hi O | 17. hii GA; hi O | semma O; semna GA | hii GA ; hi O.

Deest Θ^{H}.

14. histi B | fili ioolibama O | hoolibama C; olibama $\Lambda\Sigma^{o}\dagger$B | filie $G^{c}\Lambda^{H}X$ $\Pi^{D}\Omega\alpha$; filia C*; filii G*Σ^{M}O (fili iana) [*cum LXX* | anae filiae *om.* P* | anae = Λ^{L} $M^{2}P^{2}\Psi^{B2\,D}$grelυgc; anę Ψ^{F}; ane $X\Pi\Omega^{SM}\alpha$; anahę B; ana $G\Lambda^{H2}\Sigma^{TO}$ATM*ΦOΘ^{AMG} $\Psi^{B*M}\Omega^{J}$; aena C; ena Σ^{M}; inana Λ^{H*} | filie $\Lambda^{H*}\Pi^{D}\Sigma^{TM}O\Omega$; fili C*X; filii $C^{2}\Lambda^{H2}$ $\Sigma^{o}\alpha e$ *cum LXX* | sebeom M*; zebeon Ω^{M*}; seboin Ψ^{M}; seboim TΦ | uxores O | hesau C; aesau Ψ^{B} | ∼ uxoris esau filię sebeon P* | ei *om.* Θ^{M*} | ieus $\Sigma^{T}\Psi^{B}$; iheus CXΣ^{M}; iehus αgrelυgc; ehieus O; heus B; geus P | hielom] Θ^{G*}; hielō O^{2}; hielon $\Lambda\Sigma^{o*}$O*$\Psi^{DFM}\Omega^{SJ}$; ihelon Σ^{M}αlυgc; ielon X; ihelom Cgre; hialam Θ^{G2}; helon B; gelom $\Sigma^{T*}P\Psi^{B}$; gelon Σ^{T2} | core] M*; coree T*; chore GC$\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{TO}B^{2}M^{2}P\Psi^{BDM}$ $\Omega\alpha$; chorę Ψ^{F}; choree B*.

15. hi(i) — 16. core dux] *in ras. min. caract.* Φ^{G1} | hii] $\Phi^{Z*}\Theta^{G*}$P*; hi Π^{D} $M\Phi^{RAZ2\,GVP}\Theta^{MG2}P^{2}\Psi^{DFM}\Omega^{S}$grelυgc | filiorum esau] *in ras.* G^{c} | hesau C; ęsau X; aesau Ψ^{B} | filiiliphaz Ψ^{M*}; filieliphaz Ψ^{M2} | heliphaz B; elifaz $X\Pi^{D}\Sigma$OP; helifaz C; eliphat Ω^{S} | primogenitus B | hesau C; ęsau X; aesau Ψ^{B} | themam Σ^{TM}; teman $\Theta^{G\dagger}$; seman Ψ^{F*}; eman $\Psi^{F2\,M}$ | homar C^{2}; homor C*; omor AO; amor Π | sephu] Θ^{G*}; sephum A; sephua $\Psi\Omega^{S}\alpha$; sepphu MΦ; seffu Π; sepho $\Theta^{G2}\Omega^{J}$relυgc; seffo P; efud O | cenez] Θ^{G*}; cenech Ω^{S}; chenez AΘ^{G2}P.

16. coree T*; chore $GC\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{o}B^{2}$ $P\Psi\Omega\alpha$; chorę Σ^{T}; choree B* | chore + dux ietha Ψ^{B} | gattham C*; gathan T*M^{1} $\Psi^{B}\Omega^{J}\alpha$; gatan M†; dathan $T^{2}\Phi\Psi^{DM}\Omega^{S}$; datan B; uathan Ψ^{F} | amalaech Π^{c}; amalec Σ^{M}grelυ; hamalech C; amelech Θ^{M} | hii] Φ^{Z*}P*; hi $\Pi^{D}M\Phi^{RAZ2\,GVP}O\Theta^{MG}P^{2}\Psi^{DFM}$ Ω^{S}grelυgc | fili O; duces Θ^{G2} *in ras.* | eliphaz] O†; elifphaz O^{1}; eliphat Ω^{S}; elifaz $X\Pi^{c}\Sigma$P; heliphaz B; helifaz C | in terram X | ędom $\Lambda^{L}X\Sigma^{T}$; hedom C | hii] $M*\Phi^{A*}\Theta^{G*}$P*; hi $\Pi M^{2}\Phi^{RA2\,ZGP}O\Theta^{MG2}P^{2}$ $\Psi^{DFM}\Omega^{S}$grelυgc | fili O | filii** Φ^{Z1} (ii *in ras.*) | adae = $G\Lambda^{L}\Sigma^{TO}$ATΦO$\Theta^{AMG}P\Psi^{BM}$ gr; adę $BM\Psi^{DF}$; ade $\Lambda^{H}X\Pi\Sigma^{M}\Omega^{SM}\alpha$; hadae C; ada Ω^{J}elυgc.

17. hii] Θ^{G*}P*; hi $\Pi^{D}M\Phi^{RZGVP}O\Theta^{MG2}$ $P^{2}\Psi^{F}\Omega^{SM}$αgrelυgc | quodque Π^{c*} | fili O | rauhel] C*; rauel M^{2}P; rahuhel $C^{2}\Pi^{c}\Phi^{Z}$ Θ^{AMG*}; rahuel Π^{D}M*$\Theta^{G2}\Psi^{B}\Omega^{SJ}$αgrelυgc; raguhel O^{2}; raguel $\Lambda^{H}X\Sigma$O*; arauhel Ψ^{M} | fili O | hesau C; ęsau XΨ^{M}; aesau Ψ^{B} | naat Σ^{M}; naad O; nahath relυgc; naoth Π^{c}; ęnaath X; nathan TM* | sara BT; ara X | semna $G\Lambda^{H}A\Theta^{AG*}$; sema* B (a *in ras.*); senna Ω^{S}; zemma g; samma relυgc | meza] Θ^{G*}P*; mezza Σ^{TM}; miza $\Theta^{G2}P^{2}$ | hii] Φ^{Z*} Θ^{G*}P*; hi $\Pi M\Phi^{RZ2\,GVP}O\Theta^{MG2}P^{2}\Psi^{DFM}\Omega^{SM}$ grelυgc | hi(i) + autem Ω^{S}αrelgc | rauhel]

⟨hii GAT | 14. ⟨isti GCAT | 15. ¶ hii LXIII. Φ^{R} (*sic*); LXIIII. $\Lambda\Pi^{D}TM\Phi^{ZGP}P^{2}\Omega^{M}$; LXV. Φ^{AV}; *Div. sine num.* Ψ; § hii O; ⟨hii GA | ⟨filii GAT | ⟨dux theman GAT | ⟨dux cenez GA | 16. ⟨dux gatham T | ¶ hii *Div. sine num.* Ψ^{B}; ⟨hii GAT | 17. ⟨hii GCAT | ⟨dux naath GAT | ⟨hii GAT.

isti filii Basemath uxoris Esau
18 hii autem filii Oolibama uxoris Esau
dux Hieus dux Hielom dux Core
hii duces Oolibama filiae Anae uxoris Esau
19 isti filii Esau et hii duces eorum
ipse est Edom
20 isti filii Seir Horrei habitatores terrae
† Lothan † et Sobal et Sebeon et Anan 21 Dison et Eser et Disan
hii duces Horrei filii Seir in terra Edom
22 facti sunt autem filii † Lothan † Horrei et † Heman †

---

18. hielon AO; hiemlom G. *Cf. vv.* 5 *et* 14 | anae O; ana A | hii GA; hi O | 19. hii GA; hi O | 20. lotham AO; lotam G. *Sed cf. v.* 29, *ubi* lothan AO; lotan G | anan GO; anam A | 21. hii GA; hi O | 22. lotham AO; latam G. *Cf. v.* 29 | et themam G; et theman A; et themā O, *errante archetypo.*

Deest Θ^{H}.

C*; rauel P; rahuhel $C^{2}\Lambda^{L}\Phi^{Z}\Theta^{AMG*}$; rahuel $\Pi^{D}M\Theta^{G2}\Omega^{SJ}$ agrelυgc; raguhel $O\Psi^{M}$; raguel $\Lambda^{H}\Sigma$; rachuhel Π^{C} | rauhel + hielon B* | hedom C; ędom $\Lambda^{L}X\Psi^{F}$ | isti + sunt Ψ^{M} | fili O | filii*** B | filii + sunt Ψ^{B2} | basemat Σ^{M}; bathsemath Ω^{S}; batsemath Φ^{V}; masemath Λ^{H*} | uxores P* | hesau C; ęsau $\Lambda^{L}X$; aesau Ψ^{B}.

18. hii] $\Phi^{Z*}\Theta^{G*}P*$; hi $\Pi M\Phi^{RZ2GVP}O\Theta^{MG2}P^{2}\Psi^{F}\Omega^{SM}$ grelυgc | fili ioolibama O | olibama B; hoolibama C | hesau C; ęsau X | hieu $\Theta^{M*}\Psi^{DF}$; ieus $\Sigma^{T}\Psi^{B}$; iheus $CX\Sigma^{M}B$; iehus agrelυgc; geus P | hielom] Θ^{G*}; hielon $AO\Omega^{J}$; hyelon Ω^{S}; ihelon alυgc; hiemlom G; ihelom $CX\Sigma^{M}$gre; elon Ψ^{B}; elom $\Lambda^{H}B$; gelom $\Sigma^{T}P$; hialam Θ^{G2} | core] M†; coree T; chore $G\Lambda X\Pi\Sigma^{O}BM^{I}\Phi^{P}P\Psi\Omega a$; chorae Σ^{TM} | hii] $\Phi^{Z*}\Theta^{G*}P*$; hi $M\Phi^{RZ2GVP}O\Theta^{MG2}P^{2}\Psi^{M}\Omega^{SM}$ grelυgc | olibama B; hoolibama C | filia eana G^{c} *in ras.* | filie $C\Lambda^{H*}X\Sigma^{M}O\Omega^{JM}a$; filii $\Lambda^{H2}\Phi^{Z*}$ | anae = $\Sigma^{O2}M^{2}O\Psi^{FM}\Omega^{S}$ grelυgc; anaę Ψ^{D}; ane $\Omega^{M}a$; aene Π^{C}; ene Π^{D}; ana G^{c} $\Lambda X\Sigma^{TO*M}BAM*\Phi\Theta^{AMG}P^{2}\Omega^{J}$; hana C; *hana T; aena Ψ^{B}; ena P* | ęsau X; aesau Ψ^{B}.

19. isti — edom] *in ras.* Θ^{M2} | isti filii esau *om.* Σ^{T} | isti + sunt Ω^{SJ}agrel ęc | fili O | hesau C; ęsau $X\Psi^{B}$ | hii] $\Phi^{Z*}\Theta^{G*}P*$; hi $\Pi M\Phi^{RZ2GVP}O\Theta^{M2G2}P^{2}\Psi^{DFM}\Omega^{SM}$grelυgc | duce Λ^{L*} | ipsi P* | hedom C; ędom $\Lambda^{L}X\Sigma^{T}\Psi^{F}$; aedom Ψ^{B}.

20. isti + sunt Ω^{S}grelęc | fili O | seyr $CX\Pi^{D}B\Psi^{DF}\Omega^{S}a$; sehir Σ^{T} | horrei = $GC\Lambda\Pi\Sigma^{O2}BT\Phi O\Theta^{MP}\Psi^{BM}\Omega$ag; horręi M; horraei $A\Theta^{AG}$relυgc; orrei $X\Sigma^{TO*M}\Psi^{DF}$ | habitatores] $\Pi^{D*}T*M*\Theta^{M*}$; habitores Π^{C*}; habitatoris $\Pi^{D2}T^{2}M^{2}\Phi^{RAGVP}\Theta^{M2}\Psi^{DF}$ e *cum LXX. Cf. Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | terre + et Λ^{H} | lothan = $\Omega^{J}a$; lotan $\Sigma^{TO*M}\Theta^{G2}$grelυgc; lotham $CXBA\Phi O\Theta^{AG*}P^{2}\Psi$; lotam $G\Lambda\Pi\Sigma^{O2}M\Theta^{MP}*$; lotā T*; lothā T^{2}; iotham Ω^{M}; iothan Ω^{S} | ſobad O | ∼ sobal et lotam Λ^{H} | anan = $G\Lambda X\Pi B$ $TM^{2}\Phi O\Theta^{AMG}P\Psi^{BM}\Omega^{JM}a$; hanan C; anam $\Sigma AM*\Omega^{S}$; ana grelυgc; onan Ψ^{DF}.

21. et dison $\Sigma^{O2}\Psi^{BDF}\Omega^{SJ}$agrelęc *cum hebr. et LXX* | deson Σ^{TM} | eser = G^{c} (s *in ras.*) $\Lambda\Sigma^{TO2M}BAM^{2}O\Theta^{AMG}P\Psi^{DF}\Omega^{JM}$ag rwυgc; heser CXΠ; aser $\Sigma^{O*}T*$el; esebon $\Phi^{GVP}\Psi^{BM}\Omega^{S}$; esebeon $T^{2}M*\Phi^{RAZ}$ | disam Π; desan Σ^{T}; disson O | hii] $\Phi^{Z*}\Theta^{G*}P*$; hi $\Pi M\Phi^{RZ2GVP}O\Theta^{MG2}P^{2}\Psi^{DFM}\Omega^{SM}$grelυgc | horręi M; horraei $T\Theta^{AG}$relυgc; orrei X Σ^{TO*M} | fili O | seyr $CX\Pi^{D}B\Psi^{DF}\Omega^{S}a$; sehir Σ^{T} | in terram G | hedom C; ędom $\Lambda^{L}X$; aedom Ψ^{BP}.

22. sunt autem — 23. sephi] *in ras.* Ψ^{B2} | fili O | lothan = $\Sigma^{O}\Psi^{B2}\Omega^{J}a$; lotham $C\Lambda XBAT\Phi O\Theta^{AMG*}P\Psi^{DFM}\Omega^{M}$; lotam GΠ $\Sigma^{M}M$; lotan $\Sigma^{T}\Theta^{G2}$grelυgc; iothan Ω^{S} | horrei = $GC*\Pi AM\Phi O\Theta^{M}\Psi^{M}\Omega^{SM}$ag; horraei $T\Theta^{AG*}$; orrei $\Lambda X\Sigma^{O2M}$; hori $\Theta^{G2}P$

---

§ isti O; ⟨isti GAT | 18. ⟨hii GCAT | ⟨dux hieus GA | ⟨hii GAT | 19. ⟨isti GAT | 20. § isti A (*marg.*); ⟨isti CAT | ⟨lot(h)am GA | 21. ⟨hii GAT | 22. § facti O; ⟨facti GCAT.

erat autem soror † Lothan † Thamna
23 et isti filii Sobal Alvam et Maneeth et Hebal Sephi et Onam
24 et hii filii Sebeon Ahaia et † Ana † iste est Ana qui invenit aquas calidas in solitudine cum pasceret asinos Sebeon patris sui
25 habuitque filium Disan et filiam Oolibama
26 et isti filii Disan Amdan et Esban

---

22. lotham AO; latam G. *Cf. v.* 29 | 23. filii GA; fili O | 24. hii GA; hi O | anam (*ante* iste est) GAO *errante archetypo* | 25. disan GAO *et ceteri; correxerunt* dison *libri impressi cum hebr. et ex v.* 21; *nil mutavimus cum non certe agatur de errore archetypi* | 26. *iterum* disan GAO *et ceteri.*

Deest Θ^{H}.

relbgc; horri $C^{2}B\Psi^{DF}\Omega^{J}$; orri $\Sigma^{TO*}\Psi^{B2}$ | et heman = $C^{*}BP\Psi^{DF}\Omega^{J}$ lbgc; et hemam Tre; et hemā Θ^{G}; et hamam Σ^{M}; et eman $\Lambda^{H}\alpha$; et emam $\Lambda^{L}g$; et theman $C^{2}\Sigma^{O}AM\Theta^{M}\Psi^{B2}\Omega^{SM}$; et thęman X; et themā O; et themam $G\Pi\Theta^{A}$; et tehman (?) Σ^{T}; teman $\Phi\Psi^{M}$ | erat autem*****Θ^{A2} *in ras.* | erat] iratus Ψ^{M} | soror] soor B | lothan = $\Sigma^{T}\Psi^{B2}\Omega^{J}\alpha$; lotan $\Sigma^{O}\Theta^{G2}$ grelbgc; lotham CXBATΦOΘ^{AMG*}P$\Psi^{DFM}\Omega^{M}$; lotam $\Pi\Sigma^{M}$ M; lotā Λ; latam G; iothan Ω^{S} | thama O; tamna $G\Sigma^{T}BP\Omega^{J}$; thanna Ω^{S} | thamna + et luam Θ^{AG*}, *ut videtur, ex nota marginali ad* aluam *in seq. vers. spectantem.*

23. histi Λ^{L}B | fili Π^{C}O | sophal B | aluam — ebal *om.* G* | aluam = $G^{C}\Lambda\Pi\Sigma^{M}$ BATM*$\Phi^{RAZ*GVP}\Theta^{AMG*}P\Psi^{DFM}\Omega^{M}$; albam Φ^{Z2}O; aluham $X\Sigma^{TO}$; aluan $M^{2}\Theta^{G2}\Psi^{B2}$ Ω^{SJ} grelbgc; alban C; aluhan α | maneeth = $C\Lambda^{L2H}\Pi ATM*\Phi^{RAGVP}O\Theta^{AM}\Psi^{DFM}$ Ω^{J}ag; maneheth $\Lambda^{L}*\Phi^{Z}\Omega^{M}$; manehet $X\Sigma^{T}$; maneth $\Sigma^{O}BM^{2}\Omega^{S}$; mane $G^{C}\Sigma^{M}$; manaeth Ψ^{B2}; manahet (?) Θ^{G2} *in ras.;* manaoth P; manahath re; manahat lbgc | hebal = G^{C} $C\Lambda^{LH2}X\Sigma^{M}BTM\Phi O\Theta^{G2}P\Psi^{FM}$; ehebal Λ^{H*}; ebal $\Sigma^{TO}A\Psi^{D}\Omega$ agrelbgc; ebel Π^{D}; hebel Π^{C}; thebal $\Theta^{AMG*}\Psi^{B2}$ | (h)ebal + et $C\Theta^{A}$ Ω^{SM} relgc *cum hebr. et LXX* | sephi] Θ^{G*}; sepho relgc; seppho Θ^{G2}P | onam = $GX\Pi\Sigma^{TO}ATM\Phi^{RAZGV}O\Theta^{MG}P\Psi^{BD}\Omega$ grel bgc; honam C; onan $\Lambda\Sigma^{M}\Phi^{P}\Theta^{A}\Psi^{F}\alpha$; honan B; ona Ψ^{M}.

24. hii] $M*\Phi^{Z*}\Theta^{G*}$; hi $\Pi\Sigma^{M}M^{2}\Phi^{RZ2}$ $\Phi^{GVP}O\Theta^{MG2}P^{2}\Psi^{M}\Omega^{SM}$relbgc; *om.* P* | fili · ebeon O | sebeon + et Σ^{TM} | ahaia = GC^{2} $\Pi\Sigma^{T}AO\Theta^{AM2G*}\Psi^{DF}$; aia Xgrelbgc; aihaia C*; haia Θ^{G2}P; achaia $\Sigma^{O}TM\Phi\Psi^{M}\Omega$; achia α; ahaa Θ^{M*}; aala Σ^{M}; achala ΛB; hachara Ψ^{B} | ana = $C\Lambda^{H2}\Theta^{G2}P^{2}\Omega^{JM}$gr elbgc; anam $G\Lambda^{LH*}\Pi\Sigma^{O}BATM\Phi^{RZGVP}O$ $\Theta^{AMG*}P*\Psi^{M}$; anan $\Sigma^{M}\Phi^{A}\Omega^{S}\alpha$; anā X; hanam Ψ^{B}; aman Σ^{T}; onam Ψ^{D}; onan Ψ^{F} | istae Φ^{Z*} | anam $X\Psi^{M}$; anan Σ^{OM} $\Omega^{S}\alpha$; hanam C; onam Ψ^{D}; ona Ψ^{F}; enam B | aquas] equas r | callidas Ψ^{B}; caldas G | in solitudinem Λ^{L} | pasceret] *in ras.* G^{C} | asinos] P*; asinas $\Lambda X\Phi^{A}$ $\Theta^{AM}P^{2}\Omega^{S}$ agrelg | asin(o)s + et oues Θ^{AMG*} | sabahon Σ^{T} | patrisui Σ^{M}.

25. disan = $GC\Lambda X\Pi\Sigma^{O}BATM\Phi O$ $\Theta^{AMG}P\Psi\Omega^{JM}\alpha$; dysan Ω^{S}; desan Σ^{TM}; dison grelbgc | filia Π^{C} | olibama B; olima G; hoolibamam C; colibama Ω^{S}.

26. fili O | disan = $GC\Lambda X\Pi\Sigma^{OM}BA$ $TM^{2}\Phi O\Theta^{AMG}P\Psi\Omega\alpha$; desā Σ^{T}; dasan M*; dison grelbgc | amdan = $G\Pi^{D*}\Sigma^{TO}AM$ $\Phi^{RAGVP}\Theta^{AMG}P\Psi^{DFM}\Omega^{J}g$; amdam $\Sigma^{M}BT\Phi^{Z}$; amdā Λ^{L}; andam O; andan Π^{C}; hamdan Cregc; hamdam Ψ^{B}lb; amadam Ω^{S}; abdan $X\Omega^{M}$; abdam α; namdam Λ^{H}; dan Π^{D2} | esban = $G\Lambda^{L}\Pi\Sigma BATM\Phi\Theta^{AMG2}\Omega^{JM}g$; ęsban X; esbam Ψ^{M}; esbon O; hesban P; eseban Θ^{G*}relbgc; iesban $\Omega^{S}\alpha$; erban Λ^{H}; esdan Ψ^{DF}; esadam Ψ^{B2}; sebam C;

⟨erat GAT | 23. ⟨et isti GT | ⟨alvam GA | 24. ⟨et hii GC | ⟨ahaia GA | ⟨iste AT | ⟨cum A | 25. § habuitque O; ⟨habuitque GAT | 26. ⟨et isti GA | ⟨amdan T.

et Iethran et Charan
27 hii quoque filii Eser
Balaan et Zevan et Acham
28 habuit autem filios Disan Hus et
Aran
29 isti duces Horreorum
dux Lothan dux Sobal dux Se-
beon
dux Ana 30 dux Dison dux Eser
dux Disan
isti duces Horreorum qui impe-
raverunt in terra Seir
31 reges autem qui regnaverunt in
terra Edom
antequam haberent regem filii
Israhel fuerunt hii
32 Bale filius Beor
nomenque urbis eius Denaba
33 mortuus est autem Bale
et regnavit pro eo Iobab filius

---

27. zeuan O; zeban GA | acham AO; achan G | 28. aran GA; aram O | 31. hii GA; hi O.

Deest Θ^{H}.

adam Ψ^{B*} | iethran = CAM$\Theta^{AG}\Omega^{S}$agre; ietran G$\Sigma^{TM}\Omega^{J}$; ihetran X; hiethran $\Lambda^{L}\Pi^{D}$; hietran Λ^{H}; iethram TΦOΘ^{M}P$\Psi^{BDM}\Omega^{M}$lbgc; ietram Σ^{O}; hietram Ψ^{F}; gethran Π^{C}; gedrum B | charan = CXΠATM$\Phi\Theta^{MG2}$P$\Psi^{DF}\Omega$agrelbgc; caran Σ^{TM}; charam G ΛBO$\Theta^{AG*}\Phi^{BM}$; caram Σ^{O}.

27. hii] $\Phi^{Z*}\Theta^{G*}$; hi ΠMΦ^{RZ2GVP}O Θ^{MG2}P$\Psi^{DFM}\Omega^{SM}$grelbgc | fili O; *om.* B* | eser] *in ras.* Φ^{P2}; esser M*; heser CX $\Psi^{B}\Omega^{S}$; aser Λ^{LH*}T | balaan] Σ^{O*}; balan $\Pi^{C}\Sigma^{O2}$B; baalan Ω^{SJ}; balaannan a | zeuan = Σ^{O2}TMΦO$\Theta^{AMG*}\Psi^{DFM}\Omega^{J}$a; zeban GC$\Lambda$X ΠA; zeuam Ω^{M}; zefan Σ^{TO*M}; zephan B; zenan Ω^{S}; zauan Θ^{G2}Pgrelbgc; euan Ψ^{B}| acham = $\Lambda^{L2}\Pi^{D}\Sigma$BATM$\Phi$O$\Theta^{AM}P^{2}\Psi\Omega$; acam X^{2} (ac *in ras.*); acã C; achan G Θ^{G}a; acan grelbgc; cham $\Lambda^{L*H}\Pi^{C}$P*.

28. habuit] habitauit Λ^{H*} | filios disan — 30. terra seir] *rescr. tum in ras. tum in marg.* Φ^{A1} | desan Σ^{T}; dison g; san Σ^{M} | disan + et CΣ^{M}B* | aran = GΣAT M$\Phi^{AZP}\Theta^{G}\Psi\Omega^{J}$agre; haran Φ^{RGV}; harã C; aram XOΘ^{M}PΩ^{SM}lbgc; haram $\Lambda\Pi$BΘ^{A}.

29. iste P*; hii a; hi Ω^{S}grelbgc | horraeorum A$\Theta^{AG}\Psi^{M}\Omega^{S}$relbgc; orreorum X$\Sigma^{TM}$ | *inter* horreorum *et* dux, *duae lineae erasae* in T | lothan = ΛBAΦ^{RAGV}O Θ^{G*}PΩ^{J}a; lotan G$\Pi^{C}\Sigma^{TO}$T(?)MΘ^{MG2}grel bgc; lotham CX$\Phi^{ZP}\Theta^{A}\Psi$; lothã Ω^{M}; lotam $\Pi^{D}\Sigma^{M}$; iothan Ω^{S} | sebeo Ψ^{B*}; ebeon G† | hana C; anam Σ^{O}.

30. deson Σ^{T}; sidon O | heser CX Ω^{S}; eter O | desan Σ^{T}; dison P* | histi Λ^{L} | horraeorum AT$\Theta^{AG*}\Omega^{M}$relbgc; orreorum XΣ^{TM} | imperauerint Φ^{A} | seyr CXΠ^{D}B$\Psi^{DFM}\Omega^{SJ}$a; sehir Σ^{T}.

31. in terra] *in ras.* Φ^{A2} | edom Λ^{L} XΨ^{F}; aedom Ψ^{B} | fili O | israhel] Θ^{G*}; israel Θ^{G2}grelbgc; isrhl Σ^{M}; isrl G$\Lambda^{H}\Sigma^{O}$T $\Phi^{ZGV}\Psi\Omega^{JM}$a; ihl Π; srhl CΛ^{L}XΣ^{T}B | fuerunt + autem Ψ^{B*} | hii] Φ^{A*Z*}; hi $\Lambda^{L}\Pi^{D}$ M$\Phi^{RA2Z2GVP}$OΘ^{MG}P$\Psi^{DFM}\Omega^{S}$grelbgc.

32. bale = GCΛX$\Pi^{C}\Sigma^{TM}$BATOΘ^{AG*}; balae $\Sigma^{O*}\Theta^{M}$g; bala $\Sigma^{O2}\Psi^{M}$; balac Π^{D}M Φ^{RAZVP}PΩ^{J}; balach $\Phi^{G}\Psi^{BDF}\Omega^{M}$a; bela $\Theta^{G2}\Omega^{S}$relbgc; galath Ω^{M} | beor = GΣ^{OM}B AM$\Phi^{AP}\Theta^{A*M*}$P$^{2}\Psi\Omega$agrelbgc; behor CΛX Σ^{T}T$\Phi^{RZGV}\Theta^{A2M2G}$; uehor O; seor P*; ebar Π | nomen quoque GΣ^{OM} | denaba] Θ^{G*}; dennaba Σ^{TO*M}; dinaba OΘ^{G2}; benada Λ^{H}.

33. balę Θ^{G*}; balae Σ^{O*}A$\Phi^{Z*}\Theta^{M}$g; bala Σ^{O2}M*$\Psi^{M}\Omega^{S}$; balac Π^{D}M$^{2}\Phi^{RAVP}$PΩ^{JM}; balach $\Phi^{G}\Psi^{B}$a; balai Ψ^{F}; bela Θ^{G2}relbgc | regnabit XΣ^{T}B | iobal Ω^{M}; ioab $\Sigma^{O*}\Psi^{DF}$ | filius — 34. iobab *om.* A* *per homoeo-*

---

27. ⟨hii GCAT | ⟨balaan A | 28. § habuit O; ⟨habuit GAT | 29. ⟨isti GAT | ⟨dux lothan GA | ⟨dux ana GA | 30. ⟨isti GAT | 31. ¶ reges XLVII. A; LXV. $\Lambda\Pi^{D}$TMΦ^{RZGP}P^{2}; LXVI. Φ^{AV}; *Div. sine num.* Ψ; ⟨reges GC | ⟨antequam GA | ⟨fuerunt G | 32. ⟨bale GAT | ⟨nomenque GA | 33. § mortuus O; ⟨mortuus GT | ⟨et regnavit GA.

Zare de Bosra
34 cumque mortuus esset Iobab regnavit pro eo Husan de terra Themanorum
35 hoc quoque mortuo regnavit pro eo Adad filius Badadi
qui percussit Madian in regione Moab
et nomen urbis eius Ahuith
36 cumque mortuus esset Adad regnavit pro eo Semla de Maserecha
37 hoc quoque mortuo regnavit pro eo Saul de fluvio Rooboth
38 cumque et hic obisset successit in regnum Baalanam filius Achobor
39 isto quoque mortuo regnavit pro eo Adad
nomen quoque urbis eius Phau

34. husan A; hasan O; usam G | 35. ahuith O; abuith A; habuit G | 36. maserecha G; maseretha O; masereca A | 37. rooboth AO; robooth G | 38. baalanam GO; balaanam A | 39. nomen quoque GA; nomenque O | phau GA; phou O.

Deest Θ^{H}.

teleuton | zare = GCΛXΠΣ^{TM}Φ^{AZ}OΘ^{AMG}Ψ Ωα; zarae Σ^{O*}Φ^{RGP} grelbgc; zarę TMΦ^{V}; zara Σ^{O2}A^{2}; sare B; iare P | bosra* O; bora Ψ^{B*}.

34. iobat Π; iobal Ω^{M}; ioab Ψ^{DF} | renauit Λ^{L*}; regnabit XΣ^{T}B | husan = CΛ XΠAMΦΘ^{M}PΨ^{B}Ω^{SJ}α; usan ΣΘ^{A}Ψ^{DFM}Ω^{M}; husam Θ^{G2}relbgc; usam GΘ^{G*}; hasan O; chusan BT; busam g | themaenorum Φ^{R}; themenorum Φ^{G}; temanorum X; themaneorum Π^{D}Ψ^{BM}. ¶ ał themaneorum Θ^{M}.

35. mortuus Π^{C} | regnabit XΣ^{T} | adath B; hadad C | badadi = GC*ΛΠΣ^{OM}B AMΦOΘ^{G*}Ψ^{BDM}Ωα; badad C^{2}XΣ^{T}TΘ^{AMG2} Pgrelbgc; badai Ψ^{F} | madiam G^{C} (di *in ras.*); madiā Λ^{L}Σ^{T}; madia P*; madain Ψ^{F*}; mazian A | mohab C | nomine B | ahuith = CΛ^{L}Π^{D}BMΦ^{RA2ZGVP}OΘ^{M2}Ω^{M}; auith Φ^{A*} Ω^{J} agrelbgc; hauith Π^{C}Θ^{M*G2}; ahauith Θ^{AG*}P; auidh Ψ^{DM}; ahuit Σ^{OM}; ahuhit T; auhit Σ^{T}; abuith AΨ^{BF}Ω^{S}; abiuth Λ^{H}; habith X; habuit G.

36. mortus G | (h)adad C* (esseth adad); adat Σ^{M}; adath B; badad C^{2} | regnabit X | maserecha = GXTMΩ^{SJ}α; masereca CΛΠΣ^{O2}AΦ^{RA2ZGVP}Θ^{A2} (*in ras.*) ^{MG} PΨ^{BFM}Ω^{M}g; maseleca B; masreca Σ^{TO*M} Φ^{A*}relbgc; masereta Ψ^{D}; maseretha O.

37. regnabit XO | flubio XΣ^{T}BO | rooboth = Λ^{H2}XΠΣ^{TO2M}ATMΦOΘ^{AMG}PΨ Ω^{M}ag; rooboht Λ^{L}; rohoboth relbgc; rohobot C; robooth GΣ^{O*}Ω^{SJ}; roboth B; robboth Λ^{H*}.

38. hobisset C; obiisset relbgc | ∼ obisset et hic Ψ^{F} | obisset + et Ψ^{B} | in *om.* Λ^{H} | in regnū Φ^{A2} (ū *in ras.*) | baalanam = G; baalanā O; baalanan Ψ^{DFM}; baalan g; balanan Ψ^{B}Ω^{J}agrelbgc; balanam Π^{D2}MΦ^{RA2ZGVP}Θ^{M2}Ω^{M}; balanaam T; balaanam Π^{CD*}AΘ^{A}Ω^{S}; balaanan ΣΘ^{G2}; balaanā Λ^{L}X; balaana Θ^{M*}; balaamam Λ^{H}; balaaman Φ^{A*} (?); balaā B; balaham C; bahaanan P; bahaanam Θ^{G*} | achobor] *in ras.* G^{C}; acobor Λ^{H}XΣ^{TO*M}Ω^{J}; hachobor P; achorbor A.

39. isto] *in ras.* G^{C} | istoque X | regnabit XΣ^{O} | adad = GΛXΠΣATMΦO Θ^{AMG}PΨΩag; hadad C; adat B; adar relbgc | nomen quoque = GΣ^{O}AΦ^{A}Ψ^{B}; nomenque CΛXΣ^{TM}BTMΦ^{RZGVP}OΘ^{AMG}P Ψ^{DFM}Ωagrelbgc; nomen (quoque *om.*) Π | phau = GCAΘ^{G2}PΩ^{J}arelbgc; phou ΛΠΣ BOΘ^{AMG*}Ψ^{BDF}g; phoa T^{2}(oa *in ras.*)M ΦΨ^{M}Ω^{SM}; fau X | appellauatur O; appellatur G*; appellabitur Θ^{M*} | illius] eius ΣΩ^{J}agrelgc | meezabel = GCΛXΠ^{D2} (z *in ras.*) ATMΦOΘ^{AM*}ΨΩα; mehezabel Σ^{TO}

34. ⟨cumque GAT | ⟨de G | 35. ⟨hoc GAT | ⟨qui GA | ⟨in regione G | ⟨et nomen A | 36. § cumque O; ⟨cumque GAT | 37. § hoc O; ⟨hoc GAT | 38. ⟨cumque GAT | ⟨successit G | 39. § isto O; ⟨isto GAT | ⟨nomen GA.

et appellabatur uxor illius Meezabel filia Matred filiae Mizaab
40 haec ergo nomina † ducum † Esau in cognationibus et locis et vocabulis suis
dux Tamna dux Alva dux Ietheth
41 dux Oolibama dux Ela dux Phinon
42 dux Cenez dux Theman dux Mabsar
43 dux Mabdiel dux Iram
hii duces Edom habitantes in † terra † imperii sui
ipse est Esau pater Idumeorum.

39. matred A; mared G; matrea O | 40. ducum *om.* GAO; *restituimus cum hebr.* | tamna G; temna O*; thamna A | 43. mabdiel G*A; maziel O | hii GA; hi O | in terram GA *errante archetypo.*

Deest Θ^{H}.

Θ^{M2}; mechezabel Σ^{M}; meezebel B; meetabel Pgrelbgc; mehetabel Θ^{G2} (ehet *in ras.*); mehelabel Π^{c} | filia matred = $C\Lambda^{H}\Sigma^{M}ATM\Phi^{RAZGVP*}$ (*litt.* tr *erasa sunt*) $\Theta^{AG}P\Psi^{BDF2M}\Omega^{JM}$grelbgc; filia matreth $X\Psi^{F*}\alpha$; filia matraeht Σ^{O2}; filia mathret Ω^{S}; filia matrea $\Pi O\Theta^{M}$; filia matrah Σ^{O*}; filia matrahid Σ^{T}; filia mared G; filiam atred B; filiā adred Λ^{L*}; filia adred Λ^{L2} | fili(a)e] $X*\Theta^{G*}$; filia $\Pi^{D}\Sigma^{M}BM\Phi^{A\dagger GP}\Theta^{G2}P\Psi^{B*DM}\Omega^{JM}$; filii $X^{2}\Phi^{RZV}$ *cum LXX et ant. vers.*; fili Φ^{A1} | mizaab = $GC\Lambda X\Pi\Sigma^{M}BATO\Theta^{AM}P*\Psi^{BF2}\Omega^{M}\alpha\omega$; mizaad $\Phi^{A\dagger GP}\Psi^{M}$; misaad Ψ^{D}; miraab Ψ^{F*}; mezaab $\Sigma^{TO}\Theta^{G}P^{2}\Omega^{SJ}$grelgc; amizaad $M\Phi^{RA1}ZV$.

40. hee Λ^{L*} | ergo *om.* $\Lambda^{H\dagger}$ | ducum *bis rep.* Φ^{A*}; *om.* $GC\Lambda^{L}X\Pi^{c}\Sigma BATM\Phi^{Z}O\Theta^{AMG*}P*$ | hesau C; aesau Ψ^{B} | cognationibus + suis $\Sigma^{M}\Phi^{A*}$. *Cf. hebr. et LXX* | et in locis O *cum hebr. et LXX* | et *om.* Ψ^{F} | uocabulis] G^{c} (oca *in ras.*); bocabulis O | suis *om.* Σ^{M} | tamna = $G\Sigma^{TO}B\Phi^{A}\Omega^{J}$; thamna $\Lambda X\Pi\Sigma^{M}ATM\Phi^{RZGVP}\Theta^{AMG}P\Psi\Omega^{SM}\alpha$grelbgc; themna O^{2}; temna O*; temā C | aluha α; halua C; alba $GO\Psi^{B}$; aluham XΣ | ietheth = $BATM^{2}\Phi^{RAGV}\Theta^{G}\Psi^{B}\Omega^{M}\alpha$grelbgc; iethet $G^{1}\Sigma^{OM}$; ietheh Φ^{Z}; iethez Ω^{J}; iethei Ψ^{F}; iethetheth Σ^{T}; ietet G†; ieteth $\Phi^{P}\Psi^{D}$; iettheth $O\Theta^{A}$; iethech C; ietteth Θ^{M2} (*alt.* e *in ras.*); iehtteth (?) M*; hietheth Ψ^{M}; hiettheth Λ^{L}; hiereht Λ^{H}; iheteth X; iezeth $P\Omega^{S}$; etheth Π.

41. olibama G†Σ^{T}; hoolibama C; doolibama Λ; doliboma ΠA | ela = $G\Lambda\Sigma^{TO*M}ATO\Theta^{M}\Omega^{S}\alpha$grelbgc; elaa Σ^{O2}; elad MΦ; elam Π; elat B; elath $\Psi^{M}\Omega^{M}$; hela $CX\Theta^{AG}P\Psi^{B}\Omega^{J}$; helat Ψ^{F}; helath Ψ^{D} | phinō G; phynon Ω^{S}; finon XΣ; phison $\Pi\Phi\Omega^{M}$; physon Ψ^{M}.

42. dux + mabdihel dux iram Σ^{O*} *ex v. seq.* | cenez]Θ^{G*}; caenez C; cenezh T; cenech Ψ^{F*}; chenez $B\Theta^{G2}$; zeneth Ω^{S} | themam $\Sigma^{T}\Psi^{M}$; teman Σ^{M}; temāC | mabsar] G*; maabsar Π^{c}; mapsar BM; mabzar Σ^{T}; mobsar O; malisar G^{c} (li *in ras.*); mamser X.

43. mabdiel = $G*\Lambda X\Pi\Sigma^{OM}AM\Phi^{RGVP}\Theta^{M}\Omega^{M}$; mabdihel $CT\Theta^{AG*}P*\Psi^{DFM}$; madiel $\Phi^{Z}\Omega^{S}$; madihel Ψ^{B}; magdiel $\Theta^{G2}\Omega^{J}$grelbgc; magdihel $\Phi^{A}P^{2}\alpha$; maldiel Σ^{T}; malidihel G^{c} (li *in ras.*); mamdihel B; maziel O | iram = $G\Lambda^{L}\Pi\Sigma AM\Phi^{RZGVP}O\Theta^{AMG}P\Psi\Omega^{J}g$; hiram $T\Phi^{A}\Omega^{M}\alpha$relbgc; yram $C\Omega^{S}$; hyram XB; iran Λ^{H} | hii] $\Phi^{A*Z*\Theta G*}$; hi $\Lambda^{L}\Pi M\Phi^{RA2Z2GVP}O\Theta^{MG2}P\Psi^{DFM}\Omega^{SM}$grelbgc | hedom C; ędom $\Lambda^{L}X$; aedom Ψ^{BF} | habitantes in terra] habi · terra (in *om.*) O | habitatores $\Psi^{F}\Omega^{S}$ | in terram $GX\Sigma^{TM}A\Phi^{AZ*}\Theta^{A*}P*\Omega^{S}$ | imperi O; inperii C | est + pater Σ^{T} | hesau C; aesau Ψ^{B} | idumeorum = $G\Lambda^{H}\Pi\Sigma\Phi^{AZVP}OP\Psi^{DFM}\Omega^{S}g$; idumęorum $\Lambda^{L}M\Theta^{M}$; idumaeorum $CAT\Phi^{RG}\Theta^{AG}$relbgc; idummeorum B; ydumeorum $X\Psi^{B}\Omega^{JM}\alpha$ | ydumeorum + isti duces horreorum dux lotham dux sobal dux sebeon dux ana dux dison dux eser dux disan Ψ^{B} *ex vers. 29, 30.*

⟨et appellabatur GAT | 40. § haec O; ⟨haec GCAT | ⟨et locis G | ⟨dux tamna GAT | 41. ⟨dux oolibama GA | 42. ⟨dux cenez GA | ⟨dux theman T | 43. ⟨dux mabdiel GA | § hii O; ⟨hii GAT | ⟨ipse GAT.

XXXVII. [1] Habitavit autem Iacob
in terra Chanaan in qua pater
suus est peregrinatus
[2] et hae sunt generationes eius
Ioseph cum sedecim esset annorum pascebat gregem cum fratribus suis adhuc puer
et erat cum filiis Balae et Zelphae uxorum patris sui
accusavitque fratres suos apud patrem crimine pessimo
[3] Israhel autem diligebat Ioseph
super omnes filios suos
eo quod in senectute genuisset
eum
fecitque ei tunicam polymitam
[4] videntes autem fratres eius quod
a patre plus cunctis filiis amaretur oderant eum
nec poterant ei quicquam pacificum loqui
[5] accidit quoque ut visum somnium referret fratribus
quae causa maioris odii seminarium fuit
[6] dixitque ad eos
audite somnium meum quod
vidi

XXXVII. 2. hae G†A²; haec G¹A*O | aput GAO | 3. tunicam GA; tonicam O | 5. referret GA; referet O | seminarium GA; seminarum O.

Deest Θᴴ.

XXXVII. 1. hauitauit O; habitabit XB | in terram Φᶻ* | canaan XΣᴹ; cahnaan Λᴸ; chanahan Σᵀ; chanaam Ωˢ | suus] eius XO | est *om.* O | ∼ pater suus peregrinatus est Ωˢ ɑgrelʒc.

2. et hae sunt gen. eius *om.* Πᶜ† | hae] G†; he Ψᴮᴹ; hee CΛᴴΣᵀΩᴶᴹɑ; heę ΣᵒB; hęę Σᴹ; haec G¹Πᶜ*A*O; hec XΠᴰ | iosep ΣᴹB | cum] dum Θᴬ | sexdecim Σᵒ Ωˢᴶ | esse O | ∼ esset sedecim Ψᴮ | grege X* | fratribus] patribus G* | aduc CΣᵀᴹ | puer ** O | filis O* | balae] Θᴹ*; bale ΛᴴΠΨᴮᴰᴹΩɑ; ballae CΘᴹ²; ballę ΛᴸΣᵀᵒ Ψᶠ; balle XΣᴹ; baale B | zelphe GΛΠBT ΨᴮᴰᴹΩɑ; zelfae CΘᴳ; zelfę Σᵒ; zelfe X Σᵀᴹ | uxorum] Λᴸ² (um *in ras.*); uxorom T*; uxorem ΦᴬᵛV; uxor ɑ | sui] Φᶻ (s *in ras.*) | accusabitque XΣᵀB | aput GCΛᴸ XΠᶜΣᵀᴹBAO | patrem + suum XΣᵀᵒ *cum hebr. et LXX* | crimine] *in ras.* Φᴬ².

3. israhel] Θᴳ*; israel Θᴳ² grelʒbc; srahel C; ihl Πᶜ; isrl GΛᴴΣᵒTΦᶻᴳᵛΨ Ωᴶᴹ; srhl ΛᴸXΣᵀB | iosep Σᴹ; yoseph X | omnes *om.* Λᴴ* | suos *om.* relʒ | quod] Θᴬ² (d *in ras.*) | ei *om.* Φᴬ* | ei + unam Π; + pater suus Ψᴮ | tonicam T*MOPΨᴰᶠᴹ | polymitam] Θᴬ² (mitam *in ras.*); polimitam CΛΠΣᴼᴹBΦᶻᴾOΨΩ; polimetam G; polimatam XΣᵀ²; politam Σᵀ*; pulymitam P*.

4. plus *om.* Σᵀ* | filiis** Φᴬ; fratribus ɡ | ∼ cunctis filiis plus amaretur ΣᴹΦᴬ | hoderant Σᵀ | oderant + enim Θᴳ | pacifici Λᴸ*Ψᶠ*; pacifice Λᴸ²ᴴΠPΨᶠ²Ω ɑgrelbʒc *cum hebr.*

5. accedit P* | bisum O | somnum Σᴹ† | referet OP* | fratribus] *in ras.* Gᶜ Πᴰ² (bus *in ras.*) | fratribus + suis Gᶜ (*in ras.*) XΠᴰ²BT² (*in ras.*) ΦΘᴹᴳ²P²ΨΩ ɑgrelʒc *cum hebr. et LXX; Ps.-Prosp. de prom. et praed. Dei 1, 25* | quae] *in ras.* T² | odii] Θᴹ² (*alt.* i *in ras.*); hodii CΣᵀ | seminarum OP* | fuit] est Ψᴰ.

6. dixitque + ioseph Ωˢɑre | ad eos] fratribus suis Ωˢɑre | meum *om.* O.

XXXVII. 1. ¶ Habitavit XLVIII. A; § habitavit O; ⟨habitavit GCT | ⟨in qua G | 2. ⟨et hae GA | ¶ ioseph XXXI. Θᴬ²(ᴳ²); XXXVII. C²XΣΩˢᴶ; LV. B; LVI. G; LXV. Ωᴹ; LXVI. ΛTMΦᴿᶻᴳᴾP²; LXVII. Φᴬᵛ; *Div. sine num.* Ψ; § ioseph O; ⟨ioseph CA | ⟨et erat GA | ⟨accusavitque GAT | 3. ¶ israhel XXXI. Θᴹ²; ⟨israhel GCAT | ⟨eo GA | ⟨fecitque GAT | 4. ⟨videntes GCAT | ⟨oderant G | ⟨nec GA | 5. ¶ accidit XLVIII. A; § accidit O; ⟨accidit GCT | ⟨quae GA | 6. § dixitque O; ⟨dixitque GAT | ⟨audite GAT.

7 putabam ligare nos manipulos in agro
et quasi consurgere manipulum meum et stare
vestrosque manipulos circumstantes adorare manipulum meum
8 responderunt fratres eius
numquid rex noster eris aut subiciemur dicioni tuae
haec ergo causa somniorum atque sermonum invidiae et odii fomitem ministravit
9 aliud quoque vidit somnium quod narrans fratribus ait
vidi per somnium quasi solem et lunam et stellas undecim adorare me
10 quod cum patri suo et fratribus rettulisset
increpavit eum pater et dixit
quid sibi vult hoc somnium quod vidisti
num ego et mater tua et fratres adorabimus te super terram
11 invidebant igitur ei fratres sui
pater vero rem tacitus considerabat

---

7. ligare GA; legare O | 8. dicioni GA; dictioni O | 9. fratribus G*A; fratribus suis $G^{c}O$ | 10. rettulisset GA; retulisset O | adorauimus GAO.

Deest Θ^{H}.

7. putabam + me G^{c} | legare T*O; colligare $\Phi^{A*}\Omega^{S}$; colligere ▮ | ∼ nos (ligare) manipulos $\Lambda\Sigma^{TM}\Omega^{M}$ agrelꝫc; nos manipulos legare O | in agros Ψ^{M} | consurgere] G*; consurgeret $G^{c}\Lambda^{H*}\Pi^{c}\Theta^{AM*G}$; concsurgeret Λ^{L*} | manipulum meum] *in ras.* Σ^{T2} | meum *om.* Π^{c} | staret $\Lambda^{L*}\Pi^{c}\Sigma^{T}B\Theta^{AM*G}$ | circumadstantes Σ^{T}; circunstantes gre; circonstantes Ω^{S} | circumstantes + et A* | adorare] Θ^{M2} (re *in ras.*) ^{G*}; adorasse Θ^{G2}.

8. erit Π^{c} | haut B | subiciemur] Ψ^{F2} (emur *in ras.*); subiiciemur grelbꝫc | dicioni = $GC\Lambda^{L}X\Sigma^{TM}BA\Phi^{RVP}\Theta^{AMG}\Omega^{J}$; ditioni $\Sigma^{O}TM^{2}\Phi^{AZG}P\Psi\Omega^{SM}$ agrelbꝫc; dictioni $\Lambda^{H}M*O$; potestati Π | ergo] ei Π^{D*}; est Ψ^{M*}; est ergo Ψ^{M2}; *om.* Σ^{TM} | adque CXB | sermonem Φ^{A*} | hodii $C\Sigma^{T}$ | fomite $\Pi^{c}\Sigma^{T*M}\Psi^{M}$ | ministrauit] *in ras.* Π^{D2}; ministrabit $X\Sigma^{T}$.

9. aliud quoque] *in ras.* Π^{D2} | alid O* | uidi* Ψ^{B} | ∼ sompnium uidit Ω^{S} | fratribus + suis $G^{c}XO\Theta^{AM*G2}$ *cum hebr. et LXX; Ambr. de Jos. 2* | per *om.* Π | luna O | stillas O* | ∼ undecim stellas X.

10. quod *om.* O | suo *om.* $\Sigma^{M}P*$ | rettulisset = GCA; retulisset $\Lambda X\Pi\Sigma BTM\Phi O\Theta^{AMG}P\Psi\Omega$ agrelbꝫc | increpabit X; increpuit $\Pi\Sigma^{T}\Theta^{A}$ | pater + suus $\Sigma^{T}\Omega^{S}$ grelꝫc *cum hebr.; Faust. Reien. Sermo 20. Cf. Lugd. et Ambr. loc. cit.* (pater eius) | vult ** Φ^{A2} *in ras.* | num ego] num et ego Ψ^{B*F*}; numquid ego G^{c} (*in ras.*) $C^{2}T\Psi^{M}$; numquid et ego C*. *Cf. LXX* | tua] mea a | fratres + tui $C\Lambda X\Pi\Sigma BT^{2}M^{2}\Phi\Theta^{MG}P\Psi\Omega$ ag relꝫc *cum hebr. et LXX; Lugd.; Ambr. et Faust. loc. cit.* | adorauimus $G\Lambda^{L}\Sigma^{T}BA\Phi^{Z*}O\Psi^{M}$; hadorauimus C.

11. igitur] ergo Ω^{S}; autem B *cum LXX et Lugd.* | ∼ ei igitur grelꝫc | fratres] Σ^{T2} (res *in ras.*) | pater — considerabat] *in ras.* B^{2} | uero rem] uerem Θ^{M*} | consyderabat re; considerauat O.

---

7. ⟨putabam GAT | ⟨et quasi GA | ⟨vestrosque GA | ⟨adorare G | 8. § responderunt O; ⟨responderunt GCAT | ⟨numquid GA | ⟨aut G | § haec O; ⟨haec GAT | ⟨invidiae G | 9. ¶ aliud L. A; § aliud O; ⟨aliud GCT | § vidi O; ⟨vidi GAT | ⟨quasi G | ⟨et lunam G | ⟨et stellas G | 10. ⟨quod GCAT | ⟨et fratribus G | ⟨increpavit GAT | ⟨quid GAT | ⟨num GAT | ⟨et mater G | ⟨et fratres G | 11. ⟨invidebant GCAT | ⟨pater GAT | ⟨rem G.

12 cumque fratres illius in pascendis gregibus patris morarentur in Sychem
13 dixit ad eum Israhel
fratres tui pascunt oves in Sychimis
veni mittam te ad eos
quo respondente 14 praesto sum ait
vade et vide si cuncta prospera sint erga fratres tuos et pecora
et renuntia mihi quid agatur
missus de valle Hebron venit in Sychem
15 invenitque eum vir errantem in agro
et interrogavit quid quaereret
16 at ille respondit
fratres meos quaero
indica mihi ubi pascant greges
17 dixitque ei vir recesserunt de loco isto
audivi autem eos dicentes eamus in Dothain
perrexit ergo Ioseph post fratres suos et invenit eos in Dothain

---

13. sychimis G; sycimis AO | 14. prospera sint GA; prospera sunt O | 15. interrogauit AO; interrogauit eum G | 17. dixitque GA; dixit (que *om.*) O | autem AO; enim G | dothain AO^{1}; dotain G.

Deest Θ^{H}.

12. illius] eius Σ^{O*} *cum Lugd.* | patribus Σ^{T*} | patris + sui G^{c} (*in ras.*) *cum hebr. LXX et Lugd.* | morarentur G^{c} (mora *in ras.*) | sychem = GC$\Lambda^{L}\Pi^{D}$ATM $\Phi^{RAGVP}O\Theta^{AMG}$; sichem $\Lambda^{H}\Pi^{c}\Sigma B\Phi^{z}P\Psi\Omega$ ϱ grelbȝc; sycem X.

13. dixitque $P\Psi^{B}$ *cum hebr. et LXX. Cf. Lugd.* (et dixit) | israhel] Θ^{G*}; israel $\Lambda^{H}\Theta^{G2}$ grelbȝc; srahel C; ihl Π; isrl G $\Sigma^{O}\Phi^{ZG}$ OP$\Psi\Omega^{JM}$ ϱ; srhl $\Lambda^{L}X\Sigma^{T}B$; isrhl Σ^{M} | pascent GΣ^{T} | sychimis = GCBM^{2} $\Phi^{P}\Theta^{AMG}$P; sycimis $\Lambda^{L2}X\Pi^{D}$ATM*Φ^{AGV}O; sichimis $\Pi^{c}\Sigma^{M}\Phi^{z}\Psi^{DF}\Omega$ ϱgrelbȝc; sicchimis $\Lambda^{H2}\Psi^{B}$; sicihmis Σ^{T}; sicimis $\Sigma^{O}\Phi^{R}$; siccimis $\Lambda^{H*}\Psi^{M}$; sycinis Λ^{L*} | respondente **** Φ^{z} | respondente + puero G^{c} *in ras.*

14. ait + ei elȝc; + dixitque ei T^{2} $\Phi^{RA*GVP}\Psi^{B2M}$ *Cf. hebr. LXX et Lugd.* (dixit autem ei) | si *om.* Φ^{A*} | prospera] C^{2} (a *in ras.*); propera B | sunt $\Lambda^{L}X\Sigma^{T}$ BO | ∼ sint prospera Ω^{M} | et + ueni X | agantur $T^{*}\Phi^{RA*z*G}$; agitur Σ^{T}; agant T^{2} | ebron $\Sigma T\Phi^{RAG}O^{*}\Psi^{M}\Omega^{M}$; aebron Ψ^{B} | sychem = GC$\Lambda^{L}\Pi^{D}B^{2}$ATM $\Phi^{RAGVP}\Theta^{AMG}\Omega^{S}$; sycem XO; sichem $\Lambda^{H}\Pi^{c}\Sigma^{OM}B*\Phi^{z}P\Psi\Omega^{JM}$ ϱgrelbȝc; sicem Σ^{T}.

15. inenitque G† | inuenitque eum] Ω^{S2} (que eum *in ras.*) | eum *om.* Ψ^{F*} | ∼ errantem uir Θ^{G} | ∼ in agro errantem Ω^{S} | et *om.* Ψ^{M} | interrogabit X | interrogauit + eum GΣ^{T}P* *cum hebr. LXX et Lugd.* | quid queris Σ^{T}.

16. ad ille CXO | respondit] Λ^{L2} (on *in ras.*) | ubiubi Ψ^{D} | pascunt C$\Lambda X\Pi^{c}\Sigma^{TO*}$ $\Sigma^{M}\Psi^{B*M}\Omega^{M}$ *cum Lugd.*; pascuntur B.

17. dixit (que *om.*) TO | ei *om.* Ψ^{F*} *cum hebr.* | autem] enim GΣ^{TM}P; *om.* X | dothain = CΠ^{c}AMO^{1} $\Phi^{RAGVP}\Theta^{AMG}$ grelbȝc; dothayn B; dotain G; dothaim $\Pi^{D}\Sigma^{O}T\Phi^{z}$ $P\Psi\Omega^{J}$ϱ; dothaym Ω^{S}; dotahim $\Lambda\Omega^{M}$; dotaim Σ^{TM}; dotaym X; dothan O† | perrexit — dothain *om.* O *per homoeoteleuton* | perrexitque $\Psi^{B*}\Omega^{S}$ | ergo] itaque ϱrelȝ | iosep Σ^{M} | dothain = CΠ^{c}ATM $\Phi^{RAGVP}\Theta^{AMG}$ grelbȝc; dothayn B; dotain G; dothaim $\Pi^{D}\Sigma^{O}\Phi^{z}P\Psi\Omega^{J}$ϱ; dothaym Ω^{S}; dotahim $\Lambda^{H}\Omega^{M}$; dotaim Σ^{TM}; dotaym X; dotham Λ^{L}.

---

12. § cumque O; ⟨cumque GCAT | 13. § dixit O; ⟨dixit GA | ⟨fratres GAT | § veni O; ⟨veni GA | ⟨quo GA | 14. ⟨praesto G | ⟨vade GAT | ⟨et renuntia GA | ⟨quid G | § missus O; ⟨missus GCAT | ⟨venit G | 15. ⟨invenitque AT | ⟨et interrogavit GA | 16. § at ille O; ⟨at ille GAT | ⟨fratres GCAT | ⟨indica GA | 17. ⟨dixitque GAT | ⟨recesserunt GT | ⟨audivi GAT | ¶ perrexit LXVII. ΛTM$\Phi^{RZGP}P^{2}$; LXVIII. Φ^{AV}; *Div. sine num.* Ψ^{DFM}; ⟨perrexit GA | ⟨post G | ⟨et invenit G.

18 qui cum vidissent eum procul
antequam accederet ad eos cogitaverunt illum occidere 19 et
mutuo loquebantur
ecce somniator venit 20 venite
occidamus eum
et mittamus in cisternam veterem
dicamusque fera pessima devoravit eum
et tunc apparebit quid illi prosint somnia sua
21 audiens hoc Ruben nitebatur liberare eum de manibus eorum
et dicebat
22 non interficiamus animam eius
nec effundamus sanguinem
sed proicite eum in cisternam hanc quae est in solitudine
manusque vestras servate innoxias
hoc autem dicebat volens eripere eum de manibus eorum
et reddere patri suo
23 confestim igitur ut pervenit ad fratres
nudaverunt eum tunica talari et polymita

---

20. dicamusque GA; dicemusque O | 22. non interficiamus G; non interficie mus O; non interficiatis A | nec effundamus GO; nec effundatis A | 23. ad fratres AO; ad fratres suos G.

Deest Θ^{H}.

18. uidisset $\Pi^{c}\Psi^{B*}$ | eum *om.* $A^{\dagger}$ | accederit M*; accederat $X\Sigma^{T}$ | ad *om.* Ψ^{D} | cogitabant C | illum] eum A *cum Lugd.; Ambr. de Ioseph 3.*

19. mutue Λ^{H*} | loquębantur Λ^{L} | sompniator Ω.

20. mittamus + eum Ψ^{B} *cum hebr. LXX et Lugd.* | ueteram Φ^{A}; uetere O | ueterem *bis rep.* Σ^{M*} | dicamusque = GA; dicemusque $C\Lambda X\Pi\Sigma^{OM}BTM\Phi O\Theta^{AMG}$ $P\Psi\Omega$ agrelbgc *cum hebr. LXX et Lugd.*; diceremusque Σ^{T} | deforauit Σ^{T}; deuorabit $\Lambda^{H}XB\Psi^{F*}$ | tunc] nunc Φ^{V} | appareuit $\Lambda^{L}\Sigma^{T}BO$; apperebit Ψ^{M} | quod Θ^{A*} Ψ^{B*} | illi] ei T | prosunt $\Sigma^{T}B$; proderunt P* *cum Ambr. de Ios. 3, 12* (*nonnullis codd.*) | ~ prosint illi $\Sigma^{M}\Omega^{S}$.

21. audiens + autem $C\Pi^{D}\Sigma^{O}\Omega^{SM}$ arel gc *cum LXX et Lugd.* | ~ hoc audiens Ψ^{DFM} | liuerare O | eum *om.* Ψ^{D} | ~ eum liberare X.

22. non interficiamus (interficiemus Φ^{P*}O) a. e. (eum Λ^{H}) nec effundamus = $G\Lambda^{H}\Pi T\Phi O\Theta^{AMG}P^{2}\Psi\Omega^{SJ}$ are; non interficiamus a. e. nec effundatis CXP* gm. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* (non feriamus eum in animam ... ne effundatis); non interficiatis a. e. nec effundatis $\Lambda^{L}\Sigma BAM\Omega^{M}$ lgc. ¶ al. interficiatis nec effundatis Θ^{M} | proiicite Ω grelbgc | eum *om.* $\Phi^{A*}\Theta^{A*}$ | in cisterna hanc Λ^{L} | cisternam + ueterem Ω^{S} | hanc] ueterem ae | hanc + ueterem $\Lambda^{H}\Omega^{J}$ *ex v. 20* | quae est *bis rep.* G* | in solitudinem $X\Sigma^{T}\Phi Z^{*}$; isolitudine $O^{\dagger}$ | manusque ** Ψ^{F}; manus (que *om.*) Φ^{P*} | bolens O | eum *om.* Ψ^{F*} | ~ eum eripere Ψ^{B} | eorum] eum Λ^{H}.

23. igitur *om.* X | ut *om.* $O\Psi^{M}$ | fratres + suos $G\Omega^{S}$ agrelbgc *cum hebr. LXX et Lugd.* | ei Ψ^{B*} | tunicam C*X; tonica M*Ψ^{DF}; tinica Λ^{L} | talari* Ψ^{B}; tallari Ψ^{M}; talarem X | polymita] C*; polimita $G\Lambda\Pi\Sigma^{M}\Phi^{AP}O\Psi\Omega$ a; polymata C^{2}; polimata $\Sigma^{TO*}B$; polimatam X.

---

18. § qui O; ⟨qui GCAT | ⟨antequam GA | 19. ⟨et mutuo G | § ecce O; ⟨ecce GAT | 20. ⟨venite G | ⟨et mittamus A | ⟨dicamusque GA | ⟨et tunc GA | 21. § audiens O; ⟨audiens GCAT | ⟨nitebatur G | ⟨et dicebat G | 22. ⟨non AT | ⟨nec G | ⟨sed GA | ⟨manusque A | ⟨hoc GAT | ⟨et reddere G | 23. ¶ confestim LVI. B; LXVI. Ω^{M}; § confestim O; ⟨confestim GCAT | ⟨ut G | ⟨nudaverunt GA | ⟨et polymita G.

24 miseruntque in cisternam quae non habebat aquam
25 et sedentes ut comederent panem viderunt viatores Ismahelitas venire de Galaad
et camelos eorum portare aromata et resinam et stacten in Aegyptum
26 dixit ergo Iudas fratribus suis quid nobis prodest si occiderimus fratrem nostrum et celaverimus sanguinem ipsius
27 melius est ut vendatur Ismahelitis et manus nostrae non polluantur
frater enim et caro nostra est
adquieverunt fratres sermonibus eius
28 et praetereuntibus Madianitis negotiatoribus extrahentes eum de cisterna
vendiderunt Ismahelitis viginti

---

25. uiatores (i)smahelitas AO; ismahelitas uiatores G | portare GA; portantes O | 26. prodest AO; prodeest G | 28. mazianitis G*A.

Desunt O (*qui ant. vers. exhibet* ▪ *v.* 27, *post* fratres) Θ^{H}.

24. miseruntque + eum $G^{c}\Lambda^{L2H}\Sigma\Psi^{BDF}$ agrelʒc. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* | in cisternam] C*; in cisterna $C^{2}\Sigma^{TM}$ | cisternam + ueterem Ω^{SJ} agrelʒc *ex v. 20* | aqua Ψ^{M}.

25. commederent Ψ^{M} | ismahelitas] Θ^{G*}; ismaelitas $\Sigma^{M}\Theta^{G2}$geʒc; hismahelitas $\Pi^{D}\Sigma^{O}\Phi^{Z}O\Psi^{M}$; hysmahelitas Π^{c}; hismaelitas Ω^{J}; ysmahelitas Ω^{M}a; ysmehelitas Ω^{S}; smahelitas C; smaelitas $X\Sigma^{T}$ | uiatores (i)sma(h)elitas = $\Lambda X\Pi\Sigma^{T}ATM\Phi O\Theta^{AMG}P\Psi\Omega^{JM}$ gm; isma(h)elitas uiatores $G\Omega^{S}$ agrelʒc; negotiatores (i)sma(h)elitas $C\Sigma^{M}$; uiatores nego(t)iatores (h)ismahelitas $\Sigma^{O}B$ *cf. LXX* | de* Θ^{M} | galaat $X\Sigma^{M}$; galgalad G† | camellos O; melos Φ^{V*} | portare] T*; portantes $\Lambda X\Sigma^{OM}BT^{2}M\Phi O\Theta^{AMG}P\Psi\Omega$agrelvʒc. ¶ s portare Θ^{M} | yromata O | et] e G† | resina $X\Sigma^{TM}\Phi^{Z*}$; risinam O | stagten Ω^{S} | egiptum Σ^{O}; egyptum $\Lambda^{L}X\Pi^{D}B\Omega^{JM}$; egiptum $C\Lambda^{H}\Sigma^{TM}\Psi^{B}$a.

26. iuda r | quid + ergo $\Theta^{AMG}P^{2}$ | prodeest GCΣ^{T}B; proderit $\Sigma^{M}\Omega^{S}$ | ∼ prodest nobis Ω^{M} | si *om.* Θ^{M*} | fratrem] frem G† | ipsius] illius Σ^{TO}.

27. est *om.* Ψ^{B*} | ut *om.* Σ^{T} | uindatur M*P*; bendatur O; uenundetur $\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{M}\Psi^{B}\Omega^{SJ}$ agelʒc; uendamus Φ^{Z} *cum hebr.* ¶ Hebr. et ant. habent « uendamus » *Guill.* | ismahelitis] Θ^{G*}; ismaelitis $\Sigma^{M}\Theta^{G2}\Psi^{BM}\Omega^{SJ}$geʒc; ismahelitas P*; hismahelitis $\Pi\Sigma^{O}$O; ysmahelitis Ω^{M}a; smahelitis $C\Lambda^{L}\Sigma^{T}$; smaelitis X | nostra O; nostras X | polluatur O | enim] ergo X; *om.* Σ^{M}† | charo Σ^{T} | sermonem Σ^{T*} | eius] illius agrelʒc; istis Ω^{S}.

28. madianitis] $G^{c}C^{2}$ (dia *in ras.*) Λ^{L} (*in textu*) $X\Pi T\Theta^{AMG}\Psi^{BDF}\Omega^{SJ}$ agrelvʒc; madianitis ▪ Λ^{H} (s *in ras.*); mazianitis G* A; mahelitis P*; ismahelitis Λ^{L2} (*in marg. dein eras.*) $BM\Phi P^{2}\Psi^{M}$; ismaelitis Σ^{M}; hismahelitis Σ^{O}; ysmahelitis Ω^{M}; smahelitis Σ^{T}. *Cf. LXX* (*cod. E*); *vers. ethiop. et* O *qui hic ant. vers. tradit* (homines ismaelitae). ¶ ij ismahelitis Θ^{M} | extraentes G $CX\Sigma^{TM}B\Psi^{M}$; exstrahentes Ω^{S} | eum *om.* g | uendederunt M* | uendiderunt + eum Ω^{SJ}agrelvʒc *cum quibusdam codd. graecis et* O | ismahelitis] M*Φ^{P2} (isma *in ras.*) Θ^{G*}; ismaelitis $\Sigma^{M}\Theta^{G2}\Psi^{B}\Omega^{SJ}$geʒc; hismahelitis $\Pi\Sigma^{O}\Psi^{M}$; ismalitis Λ^{L}; ysmahelitis a; ysmaelitis Ω^{M}; smahelitis G†CΣ^{T}; smaelitis X; *om.* M^{2} | uiginti] X*; triginta Λ^{H} $X^{2}M*\Omega^{S}$e; xxx Ω^{M}. ¶ Omnes alicuius auctoritatis habent « uiginti » hebr. graeci

---

24. ⟨miseruntque GA | 25. ⟨et sedentes GAT | ⟨viderunt GA | ⟨et camelos GA | ⟨et resinam G | ⟨in aegyptum G | 26. § dixit O; ⟨dixit GCAT | ⟨quid GAT | ⟨et celaverimus G | 27. ⟨melius GA | ⟨et manus G | ⟨frater GAT | ⟨adquieverunt GAT | 28. ⟨et praetereuntibus GA | ⟨extrahentes G | ⟨vendiderunt A.

argenteis
qui duxerunt eum in Aegyptum
29 reversusque Ruben ad cisternam
non invenit puerum
30 et scissis vestibus pergens ad
fratres ait
puer non comparet et ego quo
ibo
31 tulerunt autem tunicam eius et
in sanguinem haedi quem oc-
ciderant tinxerunt
32 mittentes qui ferrent ad patrem
et dicerent
hanc invenimus vide utrum tunica
filii tui sit an non
33 quam cum agnovisset pater ait
tunica filii mei est fera pessima
comedit eum
bestia devoravit Ioseph
34 scissisque vestibus indutus est
cilicio
lugens filium multo tempore
35 congregatis autem cunctis liberis
eius ut lenirent dolorem patris
noluit consolationem recipere et
ait

---

30. et ego CΠA; ego (et *om.*) GΛ | 31. in sanguinem GA | 32. ferrent ad p. et dicerent CΛΠA; ferret ad p. et diceret G | 33. agnouisset GCΠTM; cognouisset ΛA.

Desunt OΘ^{H}.

et latini. *Guill.* Iosephus « precio mnarum uiginti », sed glosa quaedam Ysidori legit « triginta » et Iero. omnes alii a. libri LXX habent « uiginti » *Iac.* | duxerunt] duxerant Φ^{A*}; dixerunt Ψ^{F*} | egyptum Λ^{L}ΠBΩ; ęgiptum Σ^{TO}; egiptum CΛ^{H}Σ^{M} Ψ^{B}ą; agyptum G.

29. reuersusque + est Ψ^{DFM} *cum hebr. et LXX* | **ruben Φ^{R} | cisternam] puteum Σ^{M} | ∼ non inuenit puerum ad cisternam Ψ^{B}.

30. scisis Λ^{L}B*; cissis Λ^{H} | pergens] uenit T. *Cf. hebr. LXX, Lugd. et cod.* O (reuersus est) | pergensque Θ^{M*}P | fratres] Ψ^{B2} (s *in ras.*) | fratres + suos T† MΦΘ^{AMG2}Ψ^{M}Ωągrelȝc; + suos et T^{1} | comparit P*; paret X | et *om.* GΛΣ^{T}P* | quo] co M*.

31. autem *om.* A† | tonicam T*M* | in sanguinem = GCXΣ^{T}AΦ^{Z}PΨ^{M}ąrelȝ; in sanguine ΛΠΣ^{OM}BTMΦ^{RAGVP}Θ^{AMG}Ψ^{BDF}Ω gwc | hoedi Ω^{S}grelvȝc; hedi G^{1}CΛ^{H}ΠΣ^{O} TMΦ^{RAZG2} (*in ras.*) ^{VP}Ψ^{D2}Ω^{JM}ą; aedi Ψ^{BM}; ędi Σ^{T}; edi G†XΣ^{M}BΨ^{D*} | quem] *in ras.* Φ^{G2} | occiderant] coxerant B; coxerant et ederant (ędęrant Λ^{L}; ederunt Σ^{M})Λ^{L}Σ | tincxerunt AM*Φ^{Z}Θ^{MG}Ψ^{BM}.

32. mittens X | quid Λ^{H*} | ferret (deferret *corr.* G^{c}) ad p. et diceret GXΣ^{T} | uide *bis rep.* Ψ^{B*} | tonica M*P*Ψ^{DF}; tunicam Π^{c} | filii] X*; fili X^{2} | tui** Φ^{Z} | ∼ sit filii tui Σ^{T} | sit an non] annan (sit *om.*) Ψ^{B*} | an non] *in ras.* B^{2}.

33. quam] qui Ψ^{B*} | cognouisset ΛΣ^{TO*M}AΘ^{G*}P*Ψ^{DFM}Ω^{J}ągrew; cognobisset XB. *Cf. Lugd. et cod.* O (et cognouit eam) | tonica M*P*Ψ^{DF} | fili XΦ^{G} | fera] X^{2} (ra *in ras.*) | commedit Ψ^{M}; deuorauit Ψ^{B} | uestia CB | deuorabit XΦ^{P}; deborabit B; comedit Ψ^{B} | iosep Σ^{M}.

34. scisisque Λ^{L}; scissique Σ^{T}†; scissis (que *om.*) Π^{c} | bestibus Π^{c} | cilicium lugiens Ψ^{B*} | filium *om.* Λ^{H} | filium + suum Ω^{SM}ąrelȝc *cum hebr. et LXX.*

35. congregis Θ^{M*} | eius *om.* Ψ^{M} | lenierent T*; linirent ΛXT^{2}Θ^{AMG}PΨ^{B*}; delinirent Ψ^{M} | dolorem *om.* Σ^{O*} | nolunt Π^{c} | accipere XΩ^{S}ąrelȝc | et] sed Ω^{SM}

〈qui GA | 29. § reversusque O; 〈reversusque GCAT | 30. 〈et scissis GAT | 〈puer GAT | 〈et ego G | 31. § tulerunt O; 〈tulerunt GCAT | 32. 〈mittentes GA | 〈hanc GAT | 〈vide G | 〈an non G | 33. 〈quam GCAT | 〈ait G | 〈tunica GA | 〈fera GT | 〈bestia GA | 34. 〈scissisque GAT | 〈lugens G | 35. ¶ congregatis Ll. A; 〈congregatis GCT | 〈cunctis G | 〈ut G | 〈noluit GA.

descendam ad filium meum lugens in infernum
et illo perseverante in fletu
36 Madianei vendiderunt Ioseph in Aegypto
Putiphar eunucho Pharaonis magistro militiae.
XXXVIII. 1 Eo tempore descendens Iudas a fratribus suis
divertit ad virum odollamitem nomine Hiram
2 viditque ibi filiam hominis chananei vocabulo Suae
et uxore accepta ingressus est ad eam
3 quae concepit et peperit filium vocavitque nomen eius Her
4 rursum concepto fetu natum filium nominavit Onan
5 tertium quoque peperit quem

---

36. in (ae)gypto G; in aegyptum A.

XXXVIII. 1. odollamitem A; odollomitem G; adolamitem O | hiram A; iram GO | 2. suae A; suę GO | 4. rursum GA; rursus O | fetu A; fetum GO* | onam G AΦ; ouam O; *sed cf.* 46, 12, *ubi bis repetitur* onan GAO.

Desunt O (*usque ad* 38, 1) Θ^{H}.

agrelsc | discendam Ω^{S*} | lugiens Ψ^{B*} | in fletu *om.* Ψ^{B*}.

36. madianaei Φ^{A*P}; mazianei G*; medianei B; madianitae Θ^{AM}P grelbsc; madianitę $\Theta^{G}\Psi^{F}$; madianite $C\Lambda^{H}\Pi\Psi^{BDM}\Omega^{S}$a; medianite Ω^{M} | iosep Σ^{M} | in egypto $\Lambda^{L}X\Pi^{D}$ BΩ; in agypto G*; in ęgipto Σ^{T}; in egipto $\Lambda^{H}\Sigma^{OM}$a; in aegyptu P*; in aegyptum AM Ψ^{D}; in egiptum $C\Psi^{B}$ | ęgypto + emitque eum Σ^{T2} | putiphar = $X\Phi^{RZVP}\Omega^{M}$; putifar Σ^{T}; puthifar MP; phutiphari Ω^{SJ}relsg; phutiphare $\Lambda^{LH*}\Pi^{D}\Psi^{B*}$; phutiphar $GC\Lambda^{H2}BT\Phi^{AG}\Psi^{B2DM}$g; phutifari a; putiphari c; putipharae A; putiphare Π^{c}w; phutifar $\Sigma^{O}\Theta^{AMG}\Psi^{F}$; futifar Σ^{M} | eunuco $X\Sigma^{TM}B$ | ∼ eunucho phutiphar(e) Ψ^{B} | faraonis $X\Sigma^{OM}\Phi^{P}$; farahonis Σ^{T} | militum agrelsc.

XXXVIII. 1. eo] eodem $\Theta^{AM}\Psi\Omega^{SM}$arelsc | descendens] C*; discedens $C^{2}\Sigma$ | deuertit $C\Lambda^{L*H}\Sigma^{O*}TM*\Phi\Theta^{A*G*}P\Psi^{BM}$ | ad uirum *om.* Φ^{Z*} | odollamitem = $\Lambda\Sigma^{OM}BAT^{2}M\Phi^{AZGVP}\Theta^{AMG}P^{2}\Psi\Omega$c; odollomitem G; odollamiten agrelbs; odallamitem Φ^{R}; odolamitem $T*\Phi^{A*}P*$; hodollamitem C; adollamitem $X\Pi^{D}\Sigma^{T}$; adolamitem O; adollamitae Π^{c} | hiram = $\Lambda\Pi BAT\Phi^{AZGVP}\Theta^{AMG}\Psi^{F}\Omega^{J}$agrelbsc; hyram XP; hyran Ω^{S}; iram $G\Sigma M\Phi^{R}\Psi^{BDM}O\Omega^{M}$; yram C.

2. ibi] tibi Ψ^{M}; *om.* Σ^{M*} | ibi + mulierem X | filias O | ∼ hominis filiam Ψ^{B} | chananęi $M\Phi^{V}\Theta^{G}$; chananaei $\Pi^{c}\Sigma^{O2}AT\Phi^{AZ}O\Theta^{AM}$relbsc; cananei $X\Sigma^{TO*M}$; cananaei Φ^{RG} | uocabolo G | suae = $A\Phi^{P}\Theta^{AMG*}\Psi^{M}$; suę $GX\Sigma^{M}BMO\Psi^{DF}$; sue $C\Lambda\Pi\Sigma^{TO}\Phi^{RAZGV}\Psi^{B}\Omega$ agwsc; suem T; sua P rel | et] qua Θ^{AM*}; *om.* Ψ^{B*} | uxore****** O | ∼ accepta uxore $\Sigma^{O}\Omega^{S}$agrelsc.

3. concepit] Θ^{A2} (con *in ras.*); concępit Ψ^{F}; concoepit Ψ^{B} | peperi Π^{ct} | uocauit (que *om.*) Λ^{L*}; et uocauit $\Lambda^{L}\Omega^{S}$agrelsc; uocabitque XB | haer P*; er Σ^{TM}.

4. rursus $C\Lambda\Pi BTMO\Theta^{AMG}\Psi^{DFM}$ | rursumque Ω^{S}agrelsc | concępto Ψ^{F2}; concępito Ψ^{F*}; conceptu $B\Phi^{Z*}$; conceptum G; concepta Ψ^{B*} | fetu] $M*\Phi^{Z*}$; fętu $\Pi^{c}\Sigma^{O}$; foetu $T^{2}M^{2}\Phi^{RA*Z2GVP}P\Psi^{B*F}\Omega^{S}$grelbsc; fetum GO*; *om.* T* | nominabit $X\Sigma^{T}B$; uocauit arelsc. *Cf. Lugd.* (uocauit nomen eius) | onan = $\Sigma^{TM}\Theta^{G2}\Psi^{DFM}$agrelbsc; onā Ψ^{B}; onam $G\Lambda\Pi\Sigma^{O}BAT\Phi\Theta^{AMG*}P\Omega$; honam CX; ouam O.

---

§ descendam O; ⟨descendam AT | ¶ et illo LVII. B; ⟨et illo GCAT | 36. ⟨madianitae GA | § vendiderunt O | ⟨putiphar GA.

XXXVIII. 1. ¶ Eodem XXXII. $\Theta^{A2M2(G2)}$; XXXVIII. Ω^{SJ}; LVII. G; LVIII. B; LXVII. Ω^{M}; LXVIII. $\Lambda TM\Phi^{RZGP}P^{2}$; LXVIIII. Φ^{AV}; *Div. sine num.* Ψ^{DFM}; § eodem O; ⟨eodem CA | ⟨divertit GA | 2. ⟨viditque GAT | ⟨et uxore GAT | 3. ⟨quae GAT | 4. ⟨rursum GAT | ⟨natum G | 5. ⟨tertium GAT.

appellavit Sela
quo nato parere ultra cessavit
6 dedit autem Iudas uxorem primogenito suo Her nomine Thamar
7 fuitque Her primogenitus Iudae nequam in conspectu Domini et ab eo occisus est
8 dixit ergo Iudas ad Onan filium suum
ingredere ad uxorem fratris tui et sociare illi ut suscites semen fratri tuo
9 ille sciens non sibi nasci filios introiens ad uxorem fratris sui semen fundebat in terram
ne liberi fratris nomine nascerentur
10 et idcirco percussit eum Dominus quod rem detestabilem faceret
11 quam ob rem dixit Iudas Thamar nurui suae
esto vidua in domo patris tui donec crescat Sela filius meus
timebat enim ne et ipse moreretur sicut fratres eius
quae abiit et habitavit in domo patris sui
12 evolutis autem multis diebus mortua est filia Suae uxor Iudae

---

Desunt G (*a v.* 11, donec crescat) O (*ant. vers. a v.* 6 *ad v.* 11) Θ^{H}.

5. appellabit X | sella Π; sala O | nato *om.* P* | parere] parare Σ^{O*} | ultra *om.* T† | cessabit X.

6. dedit] vidit Ψ^{B*} | uxorem pr. suo her nomine] *in ras.* Φ^{A1} | primogenito] Θ^{G2} (*pr.* i *in ras.*) | her] C*; haer P*; er Σ^{TM}; heri C^{2} | nomen P*.

7. fuitque] P*; fuit (que *om.*) Ω^{M}; fuit quoque $BM\Phi\Theta^{AMG}P^{2}\Psi\Omega^{S}$ agreſgc; fuit autem T *cum codice* O *cf. LXX et Lugd.* (factus est autem); fecitque (?) Σ^{T} | er Σ^{TM} | primogenito Λ^{H*} | nequaquam B* | conpectu Σ^{T*M*} | et + ideo ae | ab eo] habeo $C\Psi^{F}$; ideo Ω^{S} | occidus est Σ^{M*}.

8. ergo] autem $\dot{T}\Psi^{DF}$ *cum LXX Lugd. et cod.* O | iudam Π^{c}; *om.* Ψ^{B*} | onan = $\Sigma^{TM}\Theta^{M}\dagger^{G2}\Psi^{DFM}$agreſvgc; onā Ψ^{B}; onam $G\Lambda\Pi\Sigma^{O}BATM\Phi\Theta^{AM1G*}P\Omega$; honam CX | suum *om.* $\Pi^{c}T\Phi^{RAZGV}P*$. *Cf. ant. vers. quae om.* filium suum | ut ut Λ^{H*} | suscitem Ψ^{M}.

9. ille + autem $C\Sigma^{OM}B\Theta^{AMG}P^{2}\Psi\Omega^{M}$. *Cf. Lugd.* (sciens autem aunan) et *cod.* O (cognito autem aunon) | ∼ nasci sibi ael | introyens C | fratris] Φ^{A*}; fratri Φ^{A2} | fundebat] Φ^{A2} (bat *in ras.*); effudebat Σ^{T} | ∼ effudebat semen Σ^{T} | in terra $\Sigma^{TM}\Theta^{AG}\Psi^{B*DFM}$ | libe**ri Ψ^{M} | fratres Φ^{A*} | nomini $\Sigma^{T}\dagger$ | ∼ nomine fratris Σ^{T}.

10. et + de B | quod] Λ^{H*}; eo quod $\Lambda^{H2}\Psi^{DFM}\Omega^{SM}$agreſg.

11. tahmar Σ^{T}; tamar X | nurue X* | tui] *in ras.* Ψ^{B2} | sella Π | sella filius meus Π^{D2} *in ras.* | ∼ filius meus sela Ψ^{B} | enim] eum Ψ^{F} | ne *om.* Σ^{M*} | moriretur $\Phi^{R*AGV}\Psi^{DFM}$; moretur Π^{c} | sicut + et CXΣ *cum hebr.* | fratres] *in ras.* P^{2}; frater M* Φ | habiit $X\Pi^{c}\Sigma^{TM}BM*\Phi^{A}\Psi^{F}$ | hauitauit O; habitabit XB | in domu O | patris] P^{2} (p *in ras.*) | patrisui Σ^{M} | sui *om.* Ψ^{B*}.

12. euolutis** Φ^{A}; et uolutis Σ^{T} | diebus] annis Ω^{S}ae | mortua est filia suae (h)uxor iudae = $C\Lambda^{L*H}X\Lambda\Phi^{RAZGV}O\Theta^{M2}$ɯc (suę X; sue $\Lambda^{L*H}X\Phi^{RAGV}$ɯc); mortua est filia sua uxor iudae $T*\Theta^{G2}$; mortua est filia suae uxoris iudae Π (sue Π^{D}; iudam Π^{c}); mortua est suae uxor iudae $\Lambda^{L2}\Sigma$

〈quo GAT | 〈parere G | 6. ¶ dedit LII. A; LVIII. G; LVIIII. B; 〈dedit CT | 〈primogenito G | 7. ¶ fuitque *Div. sine num.* P; 〈fuit GAT | 〈nequam G | 〈et ab G | 8. § dixit O; 〈dixit GCAT | 〈ad G | 〈ingredere GAT | 〈ut G | 9. 〈ille GCAT | 〈introiens GA | 〈semen G | 〈ne A | 10. 〈et idcirco GAT | 〈quod G | 11. 〈quam GCAT | § dixit O | § esto O; 〈esto AT | 〈timebat AT | § quae O; 〈quae AT | 12. 〈evolutis CAT.

qui post luctum consolatione suscepta
ascendebat ad tonsores ovium suarum
ipse et Hiras opilio gregis odollamita in Thamnas
13 nuntiatumque est Thamar quod socer illius ascenderet in Thamnas ad tondendas oves
14 quae depositis viduitatis vestibus adsumpsit theristrum
et mutato habitu sedit in bivio itineris quod ducit Thamnam
eo quod crevisset Sela et non eum accepisset maritum
15 quam cum vidisset Iudas suspicatus est esse meretricem
operuerat enim vultum suum ne cognosceretur
16 ingrediensque ad eam ait
dimitte me ut coeam tecum
nesciebat enim quod nurus sua esset
qua respondente quid mihi dabis ut fruaris concubitu meo
17 dixit mittam tibi haedum de gregibus
rursum illa dicente patiar quod

---

12. hiras A; iras O | odollamita A; dolamita O.

Desunt GΘ^{H}.

BT^{2}MΦ^{P2} (*in ras.*) Θ^{AM*G*}ΨΩ ɑgʒ (suę BΨ^{F}; sue Λ^{L2}Σ^{TM}Ψ^{M} ɑgʒ); mortua est sua uxor iud(ae) Θ^{G3}P rel. ¶ ij filia suę Θ^{M} | qui post — ascendebat] *in ras.* Φ^{z1} | luctu O | consolationem susceptam Π^{c} | ascendit Ω^{s} | tunsores M*P* | hiras = ΛΠBATΦΘ^{AMG}Ψ^{BDM}Ω^{J} ɑgrelʊʒc; hyras X MPΨ^{F}Ω^{s}; iras ΣOΩ^{M}; yras C | op*ilio P; opylio X; oppilio Σ^{M}; hopilio C | gregis * P | odollamita = Λ^{L}XΠ^{D}Σ^{OM}BA TMΦ^{RA2ZGVP}Θ^{AMG}Ψ^{B}Ω ɑɯ; odollamitas Ψ^{DF}; odollamitha P^{2}g; odolamita Λ^{H}Φ^{A*} Ψ^{M}; odollamites relʒc; hodolamitha P*; hodollamitam C; adollamita Σ^{T}; adollamitam Π^{c}; dolamita O | tamnas XΣT*; thampnas Ω^{s}; taphnas P; thamna g; thimnata Θ^{G2} *in ras.*

13. tamar Σ^{M*} | socer] sor Ψ^{F*}; soror Ω^{M*} | ascendere Ψ^{M}; ascenderat Φ^{AV} | tamnas Σ; thampnas Ω^{s}; tapnas P; thimnata Θ^{G2} *in ras.* | tundendas M*P*.

14. uiduitatis] Λ^{L2} (du *in ras.*); uiduitati Φ^{A*} | adsumpsit] P*; adsumsit XM*; assumpsit ΠΣ^{O}Φ^{RG}P^{2}Ψ^{DF}Ω ɑgrelʊʒc; assumsit Σ^{T}M^{2}; asumpsit Σ^{M}B | therisθrum Π^{D}; teristrum ΣΩ^{SJ}ɑg; thiristrum P*; therethrum Π^{c} | habito BM*; hauitu O | bibio X; uibio Λ^{L}; uiuio A | iteneris T*Φ^{RAZGV} | quod] quo Σ^{M}Φ^{VP*}; que B | ducit + ad B | tamnam XΣ; thampnam Ω^{s}; taphnam P; tham Ψ^{B}; thimnatam Θ^{G2} *in ras.* | creuisset** Φ^{A}; crebisset X | sella Π | eum *om.* Θ^{M*} | accipisset Φ^{A*}Ω^{J} | ∼ accepisset eum Σ^{TO}.

15. quam] quod Φ^{A*} | iudas* Θ^{M2} (as *in ras.*) | est + eam Ω^{s} *cum hebr. LXX et Lugd.* | est esse] esset Ψ^{M} | ∼ meretricem esse Ω^{s} | cognusceretur M*; agnosceretur Θ^{AMG2} (ag *in ras.*) Ω^{M2} ɑgrelʒc.

16. ingrediens (que *om.*) Ψ^{B*} | ad eam ait] *in ras.* Φ^{z1} | eam + et Ψ^{F} *cum hebr. LXX et Lugd.* | ait] dixit Θ^{G} | sua] eius Σ^{TO} | qua] que Ψ^{B*} | respondente + ait Θ^{AM*}P^{2}Ψ^{B} | dauis O | ∼ dabis (mihi) ɑgrelʒc | concubito Λ^{L}XBΦ^{z*}Ψ^{DF}; concubinato O; concumcubitu Λ^{H*}.

17. qui dixit Θ^{AM} | tibi *om.* Φ^{z†} | hoedum Ω^{s} grelʊʒc; hędum Π^{c}MΦ^{V}; hedum CΛΠ^{D}Σ^{O}AΦ^{RAZGP}Ψ^{D}Ω^{JM} ɑ; aedum

---

〈qui AT | 〈ascendebat A | 〈ipse AT | 13. 〈nuntiatumque CAT | 14. 〈quae AT | 〈et mutato AT | 〈eo quod A | 15. § quam O; 〈quam AT | 〈operuerat A | 16. 〈ingrediensque CAT | 〈dimitte AT | 〈nesciebat AT | § qua O; 〈qua AT | 17. 〈dixit A | 〈mittam T | 〈rursum CT | 〈patiar A.

vis si dederis mihi arrabonem donec mittas quod polliceris
18 ait Iudas quid vis tibi pro arrabone dari
respondit anulum tuum et armillam et baculum quem manu tenes
ad unum igitur coitum concepit mulier 19 et surgens abiit
depositoque habitu quem adsumpserat induta est viduitatis vestibus
20 misit autem Iudas haedum per pastorem suum odollamitem
ut reciperet pignus quod dederat mulieri
qui cum non invenisset eam 21 interrogavit homines loci illius
ubi est mulier quae sedebat in bivio
respondentibus cunctis non fuit in loco isto meretrix
22 reversus est ad Iudam et dixit ei non inveni eam
sed et homines loci illius dixerunt mihi numquam ibi sedisse scortum

---

20. hedum AO | odollamitem O; odollamiten A.

Desunt GΘ^{H}.

Ψ^{BF}; ędum XΣ^{T}B; edum Σ^{M}Ψ^{M} | rursumque Σ^{OM}BTMΦΘ^{AMG2}ΨΩ ɑgrɛlʂc | illam Π^{c} | quouis B* | arrabonem] Φ^{Z2P2} (nem *in ras.*); arrabone Φ^{G}; arrabonam Φ^{V}; arrabonum O; arrhabonem Ω^{S} ɛlʋʂc; arrobonem Ψ^{F}* ɑ; arabonem T* ɾ; arraboni Φ^{Z}*; rabonem Σ^{O}*.

18. ait**** Σ^{M} | uis *om.* B* | ∼ tibi uis Ψ^{F}Ω^{S} ɑɛlʂc | arrabone dari — concepit mulier] *in ras.* Θ^{A2} | pro arrabonem Λ^{L}* Σ^{M}BΩ^{S}; pro arraboni O; pro harrabonem C; pro arrhabone ɛlʋʂc; pro arabone T* ɾ; pro arrobone ɑ; pro arbone Ψ^{M} | ∼ uis pro arrabone tibi P | dare P* | anolum B; annulum Ω^{S}ɾɛlʋʂc | armilla C; armillas Φ^{Z}* | uaculum O | baculum + tuum Θ^{A2MG2} *cum hebr.* | quem] quę B | quem + in ΣΨ^{B} | tenis P* | ∼ baculum quem in manu tenes et armillam Ψ^{B} | coytum C; coetum P*; cogitum Σ^{T} Ψ^{M} | concępit Ψ^{F}; concoepit Θ^{M}Ψ^{B} | ∼ mulier concepit ɑgrɛlʂc.

19. et *om.* O | habiit CXΠ^{c}M* | abiit** Λ^{L} | deposituque C; deposito quae P* | habitum Π^{c} | quem] que Σ^{T} | sumpserat ɑrɛlʂc | uiduetatis P* | uiduitatis ******* Φ^{G} | ∼ uestibus uiduitatis A.

20. missit O | hoedum Ω^{S} grɛlʋʂc; hędum M; hedum CΛ^{H}ΠΣ^{O}AΦO Ψ^{D}Ω^{JM}ɑ; aedum Φ^{G}*Ψ^{M}; ędum XΣ^{T}; edumΣ^{M}BΨ^{B} | ∼ per pastorem hedum Φ^{A} | suum *om.* MΦ^{AZGVP}Θ^{M2}P*Ψ^{M} | odollamitem = Λ^{L} Σ^{OM}BTMΦ$^{RA2\,ZGVP}$OΘ^{G}* P^{2}Ψ^{BDF}Ω^{JM} lʋʂc; odollamiten AΘ^{AM2G2} ɑgrɛ; odolamitem Λ^{H}Φ^{A}*P*Ψ^{M}; odolamiten Θ^{M}*; hodollamitem C; adollamitem XΠ^{D}Σ^{T}; adolamitem Π^{c}; edollamitem Ω^{S} | reciperent Ψ^{M} | quod] quem Σ^{T} | derat Φ^{A}* | muliebri Φ^{R}* | qui] *in ras.* Θ^{M2} | inuesset Ω^{M}.

21. interrogabit XB | hominem Σ^{T} | ubi esset X | quae] qui Λ^{L}*XΣ^{TM}BT*Φ^{A}P* Ψ^{F}; quem Ψ^{M} | *sedebat in biuio ****** Θ^{M} | biuio] Φ^{A2} (*alt.* i *in ras.*); bibio X; uiuio A | meretrix] P*; meritrix P^{2}.

22. reuersusque BT*Ψ^{F} *cum hebr. et LXX. Cf. Lugd.* (et reuersus) | est *om.* Σ^{T} | est*** P | et *om.* Σ^{TM} | inueni eam] inueniam Φ^{Z}† | ∼ eam inueni Σ^{O} | et *om.* Ψ^{F} | ibi] *in ras.* Ψ^{B2} | ∼ sedisse ibi ɑgr ɛlʂc.

---

18. ⟨ait CAT | ⟨quid T | § respondit O; ⟨respondit CAT | ⟨anulum T | ⟨ad CAT | 19. ⟨depositoque AT | 20. § misit O; ⟨misit CAT | ⟨ut A | ⟨qui AT | 21. ⟨ubi A | § respondentibus O; ⟨respondentibus AT | 22. ⟨reversus AT | ⟨sed AT.

23 ait Iudas habeat sibi certe mendacii nos arguere non poterit
ego misi haedum quem promiseram
et tu non invenisti eam
24 ecce autem post tres menses nuntiaverunt Iudae dicentes
fornicata est Thamar nurus tua
et videtur uterus illius intumescere
dixit Iudas producite eam ut comburatur
25 quae cum educeretur ad poenam misit ad socerum suum dicens
de viro cuius haec sunt concepi
cognosce cuius sit anulus et armilla et baculus
26 qui agnitis muneribus ait
iustior me est quia non tradidi eam Sela filio meo
attamen ultra non cognovit illam
27 instante autem partu apparuerunt gemini in utero
atque in ipsa effusione infantum unus protulit manum
in qua obstetrix ligavit coccinum dicens
28 iste egreditur prior
29 illo vero retrahente manum egressus est alter

---

23. haedum O; hedum A | 25. educeretur $G^{c}\Lambda\Pi TMO$; duceretur A | 26. illam $G^{c}C\Lambda\Pi A$; eam TMO.

Desunt G (*usque ad v.* 23, ego misi, *et deinceps* G*) Θ^{H}.

23. iuda Λ^{L*} | abeat $B\Psi^{F}$; habe*at Θ^{G}; habebat Ω^{M} | siui O | certe + crimen M | mendatii $\Sigma^{O}\Phi^{A*z*}\Psi^{B}$; mendacium Π^{CD*} | ∼ arguere nos Ω^{s} agrelꝛc | potuerit Ψ^{B*DM}; potuit Λ^{L}; potest aelꝛc | hoedum Ω^{s}grelꝛc; hedum $G^{c}C\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{O}A\Phi\Psi^{D}\Omega^{JM}a$; aedum Ψ^{F}; ędum X; edum $\Sigma^{TM}B\Psi^{BM}$ | repromiseram C | tu + uel Σ^{M}.

24. iudae] *in ras.* Φ^{G2} | dicentes *om.* G^{c*} | et] ut Σ^{O} | uterum O | intumiscere O | dixitque Ψ^{B*} agrelꝛc | producite] *in ras.* Λ^{L2} | eam] illam Ω^{s}.

25. quae] qui P* | educeretur = $G^{c}\Lambda^{H}\Pi^{D}\Sigma BTM\Phi^{RA2\,ZGVP}O\Theta^{AMG}P\Psi^{B}\Omega^{JM}$ ɯ *cum hebr.*; ęduceretur $\Lambda^{L}\Pi^{c}$; aeduceretur Ψ^{F}; heduceretur C; educerentur Φ^{A*}; adduceretur Ψ^{DM}; duceretur $XA\Omega^{s}$agrel ꝛc | ad paenam $G^{c}\Lambda^{L}\Sigma^{O}\Psi^{M}$; ad penam $\Lambda^{H}X\Sigma^{TM}B\Psi^{BDF}\Omega a$ | ∼ sunt hec Λ^{H} | cognoscere O* | annulus relꝛc; hanolus C | armella G^{c} | uaculus Λ^{L}.

26. agnetis P* | iustitior $B\Phi^{z}$ | es Π^{c} | qui $X\Psi^{M}$ | tradedi T*M* | sella Π^{D}; selam X; sala Σ^{TM} | atamen Λ^{L}; adtamen $CX\Sigma^{TM}BO$; ac tamen Φ^{z*}; et tamen A; et iam Ψ^{B} | cognouit + ille O | illam = $G^{c}C\Lambda\Pi A\Theta^{G}P$; eam $X\Sigma BTM\Phi O\Theta^{AM}\Psi^{B2\,DFM}\Omega$ agrelꝛc; *om.* Ψ^{B*}.

27. instantes B | partum G^{c} | apparuerunt] Φ^{z2} (par *in ras.*) | utero + eius C *cum hebr. LXX et Lugd.* | adque CXO | in *om.* O | in ipsa *om.* Ψ^{B*} | in ipsa + in Π^{c} | infantium $X\Pi^{c}\Sigma^{O}\Psi^{B}$ agrelꝛc | *unus Λ^{H2} (*pr.* u *in ras.*); unum Π^{c} | protullit O | in quo $C\Sigma^{TM}O$ | obsetrix $G^{c}\Lambda^{L}X\Pi^{c}\Sigma^{TM}BT*\Phi^{A*}O\Theta^{AM*G*}P$; hobsetrix C | legauit $G^{c}T*$; ligabit $X\Sigma^{T}$ | cocinum B; coctinum Ω^{s2} (octi *in ras.*) | coccinum + filium (*sic*) rubeum Σ^{T2} (*int. lineas*).

28. isti G^{c} | egredietur $\Lambda X\Pi\Sigma BTM\Phi\Theta^{AMG}P\Psi\Omega$ agrelꝛc *cum hebr. et LXX; Hier. in Mich. 1, 3* | prius G^{c}.

29. ille $\Lambda^{L*}\Pi^{c}\Psi^{B*}$ | retraente $C\Lambda^{L}X\Sigma^{TM}B\Psi^{B}$ | manu $X\Sigma^{T}BP$ | alter] aber Ψ^{M} |

---

23. ⟨ait CAT | ⟨habeat T | ⟨ego A | ⟨et tu A | 24. § ecce O; ⟨ecce G^{c}CAT | ⟨fornicata AT | ⟨et videtur A | § dixit O; ⟨dixit G^{c}CAT | ⟨producite T | 25. ⟨quae G^{c}C AT | ⟨misit AT | ⟨de G^{c}A | ⟨cognosce AT | § cuius O | 26. ⟨qui G^{c}AT | ⟨iustior G^{c}AT | ⟨attamen A | 27. § instante O; ⟨instante G^{c}CAT | ⟨atque A | ⟨in qua A | 28. ⟨iste AT | 29. ⟨illo G^{c}AT.

dixitque mulier
quare divisa est propter te maceria
et ob hanc causam vocavit nomen eius Phares
30 postea egressus est frater in cuius manu erat coccinum quem appellavit Zara.

XXXIX. 1 Igitur Ioseph ductus est in Aegyptum
emitque eum Putiphar eunuchus Pharaonis princeps exercitus vir aegyptius
de manu Ismahelitarum a quibus perductus erat
2 fuitque Dominus cum eo
et erat vir in cunctis prospere agens
habitabatque in domo domini sui
3 qui optime noverat esse Dominum cum eo
et omnia quae gereret ab eo dirigi in manu illius
4 invenitque Ioseph gratiam coram domino suo et ministrabat ei
a quo praepositus omnibus gu-

XXXIX. 2. habitabatque CΛATM; habitauitque $G^{c}O$ | 4. ei (*ante* tradita) CΛΠA; *om.* TM*O.

Desunt $G^{*}\Theta^{H}$.

diuisa Φ^{Z2} (*alt.* i *in ras.*) | te *om.* 𝔞 | macheria $G^{c}\Lambda T\Phi^{RAZGP*}$; maceriam Π^{c} | maceria + tua Ψ^{B*} | ob *om.* Ψ^{M} | uocabit XB | nomen *om.* Ψ^{B*} | phares] Θ^{G2} (ph *in ras.*); fares XΣ.

30. postea] Ψ^{B2} (ea *in ras.*) | est *om.* O | frater] Π^{D2} (*in ras.*) Φ^{Z2} (at *sup. lin.*); fratres Ψ^{M}; pater C* | frater *** Λ^{L} | frater + eius $C^{*}\Lambda X\Pi^{D2}$ (*in ras.*) $\Sigma^{OM}BT^{2}M$ $\Phi\Theta^{AMG}P^{2}\Psi\Omega$ 𝔞grelȝc *cum hebr. et LXX; Ambr. in Luc. 3, 20; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | manus Ψ^{F}; manum $G^{c}C\Sigma^{T}$; manuum X | cocinum B; coctinum Ω^{S}; cocci Φ^{P*} | quaem Ψ^{B2}; quam $\Phi^{V}\Psi^{B*}$; quae Π^{c} | apellauit Ψ^{M}; appellabit X | zaram $C\Lambda^{LH2}$ (*in ras.*) $X\Pi^{D}\Omega^{S}$; zaran Ω^{J}; zarã Ω^{M}; zare Π^{c}.

XXXIX. 1. iosep Σ^{M} | ductum Σ^{T} | est *om.* O | egyptum $X\Pi^{D}BP\Omega^{JM}$; aegiptum $G^{c}\Psi^{B}$; egiptum $C\Lambda^{H}\Sigma^{OM}$𝔞; egibtum Σ^{T} | ∼ ductu(s) in (a)eg(y)ptum est $G^{c}\Pi\Sigma B$ $M\Theta^{AMG}$; in egyptum ductus est P* | et emitque O | eum *om.* Φ^{A*} | eum + ibi Σ^{M} | putiphar = $G^{c}XA\Phi^{Z}P\Omega^{M}$ç; puthiphar $\Sigma^{M}M$; putifar Σ^{T}; phutiphar $C\Lambda BT\Phi^{RAGVP}$ $\Psi^{BDM}\Omega^{SJ}$ grelȝs; phutifar $\Sigma^{O}\Theta^{AMG}\Psi^{F}$𝔞; phutiphares $\Pi^{D}O$; phutifares Π^{c}; futifar Σ^{M} | aenuchus Ψ^{B}; eunucus $\Lambda^{L}X\Sigma^{TM}B$ | faraonis $\Sigma^{OM}B$; farahonis Σ^{T} | exercitus + sui $\Sigma^{M}\Omega^{S}$𝔞relȝ | uir aegyptius] *in ras.* Φ^{P1} | uir *om.* Ω^{S} | egyptius $X\Pi BO\Omega^{JM}$; aegiptius $G^{c}\Psi^{B}$; egiptius $\Lambda^{H}\Sigma$𝔞; hegiptius C | ismahelitarum] Θ^{G*}; ismaelitarum Σ^{M} $\Theta^{G2}\Omega^{S}$geȝc; hismahelitarum $\Lambda^{H}\Sigma^{O}O$; hismaelitarum $\Psi^{F}\Omega^{JM}$; ysmahelitarum 𝔞; smahelitarum C; smaelitarum X; ȿmehelitarum Σ^{T*}; smelitarum Σ^{T2}; hisrahelitarum Ψ^{M} | productus erat Ψ^{M}.

2. uir *om.* $G^{c}P*$ | cuncti Σ^{T*} | prospera B | habitauitque $G^{c}\Pi\Phi^{Z*}OP*\Omega^{M*}$ 𝔞grelȝc | in domu Φ^{G*} | dñi $C\Lambda X\Sigma MO$ $\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$𝔞g.

3. obtime $\Lambda X\Sigma^{TM}B$; hobtime C; optimi P* | esse *om.* Σ^{T*} | ∼ dominum esse $\Sigma^{T2OM}\Omega^{SJ}$𝔞grelȝc | gerebat P* | dirigi* $\Theta^{A}\Psi^{M}$; dirige Ψ^{B*} | in *om.* Ψ^{B*} | manus X; manibus $G^{c}C$ | eius Φ^{A*}.

4. iosep Σ^{TM} | ∼gratiam ioseph Ψ^{B*} | coram *om.* B* | dño $C\Lambda^{H}X\Sigma^{OM}BO\Psi^{BFM}$ Ω^{JM}𝔞g | ei *om.* Ψ^{B*} | gu*bernabat B; gu-

---

§ dixitque O; ⟨dixitque $G^{c}AT$ | ⟨quare $G^{c}AT$ | ⟨et ob AT | 30. ⟨postea $G^{c}AT$.

XXXIX. 1. ¶ Igitur XXXIII. $\Theta^{A2M2(G2)}$; XXXVIII. $C^{2}X\Sigma$; XXXIX. Ω^{SJ}; LIII. A; LXVIII. Ω^{M}; LXVIIII. $\Lambda TM\Phi^{RZGPP2}$; LXX. Φ^{AV}; *Div. sine num.* Ψ; § igitur O; ⟨igitur G^{c} | ⟨emitque AT | ⟨de manu A | 2. § fuitque O; ⟨fuitque $G^{c}AT$ | ⟨et erat A | ⟨habitabatque AT | 3. ⟨qui A | ⟨et omnia $G^{c}A$ | 4. § invenitque O; ⟨invenitque $G^{c}AT$ | ⟨a quo $G^{c}AT$.

bernabat creditam sibi domum
et universa quae ei tradita fuerant
5 benedixitque Dominus domui Aegyptii propter Ioseph
et multiplicavit tam in aedibus quam in agris cunctam eius substantiam
6 nec quicquam aliud noverat nisi panem quo vescebatur
erat autem Ioseph pulchra facie et decorus aspectu
7 post multos itaque dies iecit domina oculos suos in Ioseph et ait dormi mecum
8 qui nequaquam adquiescens operi nefario dixit ad eam
ecce dominus meus omnibus mihi traditis ignorat quid habeat in domo sua
9 nec quicquam est quod non in mea sit potestate vel non tradiderit mihi praeter te quae uxor eius es
quo modo ergo possum malum hoc facere et peccare in Deum

---

6. panem $G^{c}C\Pi A$; pane O | 7. iecit $C\Pi AO$; iniecit $G^{c}\Lambda TM$.

Desunt $G^{*}\Theta^{H}$.

berbat Φ^{Z*} | credita G^{c} | ∼ gubern. sibi creditam B; creditam sibi gubernabat Σ^{o} | ei] illi C; sibi Σ^{T}; *om.* $G^{c}\Sigma^{o}BTM^{*}\Phi O\Theta^{AMG}P\Psi^{B*DFM}$ | tradita] credita X | ∼ tradita sibi Σ^{T} | erant $G^{c}T\dagger$ | ∼ tradita fuerant ei A.

5. benedixit quoque B | domum $\Pi\Sigma$ | egyptii $\Pi^{D}B\Omega^{JM}$; aegiptii $G^{c}\Psi^{B}$; egiptii $\Lambda^{H}X\Sigma\alpha$; aegyptii * P; hegipti C | propter — quam in] *in ras.* Φ^{G2} | iosep $\Sigma^{M}O$ | multiplecauit G^{c}; multiplicabit X | aedibus] Θ^{G*}; haedibus $A\Theta^{AMG2}P$; hedibus $CT\Phi^{AG}\Psi^{D}$ | agris] gris Ψ^{F*}; capris Ψ^{B*} | cuncta Π^{c} | cunctamque Ω^{M*} | ∼ substantiam eius Ω^{M}.

6. ne $\Theta^{M*}\Phi^{V*}$ | noberat X; ignorat O | nisi] nesi P*; praeter $A\mathfrak{w}$ *cum Aug. loc. in gen. 142* | pane $\Lambda^{L*}\Sigma^{T}O$ | quod $\Sigma^{M}\Phi^{A*}\Psi^{M}$ | uescebantur G^{c} | iosep Σ^{M}; yoseph X | pulcra $C\Lambda^{H}X\Sigma^{TM}B\Theta^{A}\Omega^{M}\alpha$ | et] ⁊c Ψ^{B}.

7. itaque] autem $A\mathfrak{w}$ | iecit = $C\Pi\Sigma^{TM}AO$; iniecit $G^{c}\Lambda X\Sigma^{o}BTM\Phi\Theta^{AMG}P\Psi\Omega$ agreſbȝc | dña $\Lambda X\Sigma\Psi^{BF}\Omega^{JM}$ag; dmña B | domina + in Φ^{A*}; + sua $\Lambda^{H2}\Psi^{B}$ reſȝc | suos *om.* $C^{2}\Sigma^{TM}$ *cum Ambr. de Ios. 5; Ps.-Prosp. de prom. et praed. Dei 27* | in *om.* M* | iosep $\Pi^{c}\Sigma^{M}$.

8. adquiiscens O | opere Σ^{M} | nefario] Φ^{V2} (ef *in ras.*); nephario $\Omega^{S}$are | ∼ nephario operi Ω^{S} | eam] eom C* | dñs $\Lambda^{H}X\Sigma M\Psi^{BF}\Omega^{JM}$ag | omnia G^{c} | traditis] P^{2} (tis *in ras.*); tradedit G^{c}. *Cf. hebr. et LXX cum Ambr. de Iacob. 1, 2 et de offic. minist. 2, 17* (dedit) | habead O | in domu $\Phi^{G*}O$.

9. ne $\Sigma^{o}\dagger\Phi^{P}\Psi^{BDF*}$ | quisquam Ψ^{M} | quo Σ^{M} | non] *in ras.* P^{2}; *om.* Ω^{M} | ∼ non sit in mea $\Sigma^{o}\alpha$; in mea non sit $P\Omega^{S}$ | ∼ potestate sit Ω^{JM} | uel] et X | non *om.* $A\dagger\Omega^{M}$ | tradederit G^{c} | quae] qui B | ergo] ego P*; *om.* $X\Psi^{B*DF}$ | possumus Ψ^{B*} | ∼ possum ergo Σ^{T} | ∼ hoc malum $\Sigma^{OM}A\Psi^{B}\Omega^{SM}$ aelbȝc | et *om.* G^{c} | in deum = $G^{c}\Pi ATM\Phi O\Theta^{G2}\Psi^{BDF*}\Omega^{SJ}$grwc *cum hebr. et LXX. Cf. Ambr. de Iacob 1, 2* (coram deo); in dominum $XB\Theta^{AMG*}P^{2}$ (*in ras.*) Ω^{S2} (*corr. in marg.*) elȝ. *Cf. Ambr. de off. minist. loc. cit.* (coram domino); in dm̃n $C\Lambda\Sigma\Psi^{F2M}\Omega^{M}\alpha$. ¶ al deum ij Θ^{M} | meum] *in ras.* P²; *om.* Θ^{G2} r *cum hebr. LXX et Ambr. loc. cit.*

---

5. § benedixitque O; ⟨benedixitque $G^{c}AT$ | ⟨et multiplicavit A | 6. ⟨nec AT | § erat O; ⟨erat $G^{c}CAT$ | 7. ¶ post LX. B; *Div. sine num.* Ψ^{DF}; ⟨post $G^{c}CAT$ | ⟨dormi G^{c} | 8. ⟨qui AT | ⟨ecce $G^{c}CAT$ | 9. ⟨nec A | § quo O; ⟨quo $G^{c}AT$.

meum
10 huiuscemodi verbis per singulos dies mulier molesta erat adulescenti
at ille recusabat stuprum
11 accidit autem ut quadam die intraret Ioseph domum et operis quippiam absque arbitris faceret
12 et illa adprehensa lacinia vestimenti eius diceret dormi mecum
qui relicto in manu illius pallio fugit et egressus est foras
13 cumque vidisset mulier vestem in manibus suis et se esse contemptam
14 vocavit homines domus suae et ait ad eos
en introduxit virum hebreum ut inluderet nobis
ingressus est ad me ut coiret mecum
cumque ego succlamassem 15 et audisset vocem meam
reliquit pallium quod tenebam et fugit foras
16 in argumentum ergo fidei reten-

10. mulier molesta erat A; et mulier molesta erat $G^{c}\Lambda\Pi TMO$ *sed erronee* | at ille $G^{c}\Lambda A$; et ille $C\Pi TMO$ | 12. et illa $G^{c}C\Lambda\Pi T$; at illa AM | fugiit A | 14. haebreum A; hębreum O | succlamassem A; subclamassem O | 15. fugiit A.

Desunt $G^{*}\Theta^{H}$.

10. loquebatur huiuscemodi Ψ^{F}; loquebantur huiusc. Ψ^{B} | huiusscemodi Σ^{OM} B*; huiscemodi O* | per singulis B | dies + loquebatur $\Lambda^{H}\Omega^{M}$ ar; + loquebantur Ω^{S} | dies + et G^{c} ΛΧΠΣΤΜΦΟΘ^{AMG}ΡΨΩ agr elꝛc | mo*lesta Σ^{O} | ∼ mulier per singulos dies molesta A | esset Ψ^{B} | adulescenti = $C\Lambda^{L}X\Sigma^{T}BATM^{2}\Theta^{AMG}\Psi^{B}$; aduliscenti $G^{c}P$*; adolescenti $\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{OM}M$*$\Phi^{GVP}$ $OP^{2}\Psi^{DFM}\Omega$ agrelꝛc; adoliscenti Φ^{RAZ} | at = $G^{c}\Lambda\Sigma^{T}A$ ꝛ; et CXΠΣ^{OM}BTMΦOΘ^{AMG} PΨΩ agrelꝛc | stupro X.

11. accedit G^{c} | quadam] *in ras.* Λ^{L2} | ∼ quadam die ut ΛΘ$^{AMG}\Omega^{S}$arelꝛc | iosep Σ^{M}; yoseph X | ioseph + in Σ^{TO} *cum LXX* | opperis M* | quipiam O | absque *bis repetit* Π^{C}*; ab hisque Ψ^{F}; sine A | arbitrix BO.

12. et] at AM$\Phi^{RA2ZGVP}\Psi^{M}\Omega^{S}$ ꝛ; ad Φ^{A}* | lacina C; laocinia Ω^{S} | relicta Σ^{O}†; recto Ψ^{B}* | in manibus C | illius] eius ΛΠ Ω^{SM}agrelꝛc | pallium A* | fugiit XΣ^{TM}A Θ^{AMG}; fuit Ψ^{B}*F*M | et *om.* Ψ^{B}*.

13. ∼ in manibus suis uestem Ω^{S} | contemtam XΣ^{T2M}BT; contentam Σ^{T}*Ψ^{B}.

14. uocauit] uocauit * A; uocabit XB; ad se uocauit Ω^{S}; uocauit ad se arelꝛc | hominis G^{c} | et *om.* Φ^{Z}* | ayt Λ^{L}; dixit $\Sigma^{M}B\Phi^{Z}\Psi^{DFM}\Omega^{J}$ | en] hen Ψ^{DFM}; cur T; *om.* P* | introduxit Φ^{A}* | hebraeum $G^{c}T\Phi^{RAZGV}\Theta^{AMG}\Omega^{S}$ grelꝛc; hebręum M; hębręum Λ^{L}; haebreum AΦ^{P}; hębreum O; ebreum XΨ^{B} | nobis + et P | coieret Φ^{P}* (ret *in ras.*); coyret C; dormiret O | cumque + et Ω^{J} | ego — 14. fugit foras] *in ras.* Π^{D2} | ego] Ψ^{B}*; ergo Ψ^{B2} | subclamassem $\Sigma O\Theta^{AMG}\Omega^{S}$; clamassem X.

15. et] ut Σ^{M}B | audissent Φ^{Z}*Ψ^{B}* | palleum G^{c}X | quo G^{c} | tenebam] Θ^{G}* P*; tenebat $\Sigma^{M}\Theta^{G2}P^{2}\Psi^{B}$*; tenebã * X | fugit] B*Ψ^{B2} (it *in ras.*); fugiit CX$\Sigma^{TM}B^{2}$ AΘ^{AMG}; fuit Ψ^{M} | furas Φ^{R}†.

16. in argumento Λ^{L}*H*P*Ψ^{M} | argumentum ergo] *in ras.* Φ^{A2} | palleum G^{c}X | reuer***tenti Λ^{L}; reuertente G^{c}; reuer-

10. § huiuscemodi O; ⟨huiuscemodi CAT | ⟨at ille AT | 11. ¶ accidit *Div. sine num.* Ψ^{B}; § accidit O; ⟨accidit G^{c}CAT | 12. ⟨et illa AT | § qui O; ⟨qui AT | 13. ¶ cumque *Div. sine num.* Ψ^{DF}; § cumque O; ⟨cumque G^{c}CAT | 14. ⟨vocavit A | ⟨en G^{c}CAT | ⟨ingressus AT | § cumque O; ⟨cumque G^{c}AT | 15. ⟨reliquit A | 16. ⟨in CAT.

tum pallium ostendit marito revertenti domum [17] et ait
ingressus est ad me servus hebreus quem adduxisti ut inluderet mihi
[18] cumque vidisset me clamare reliquit pallium et fugit foras
[19] his auditis dominus et nimium credulus verbis coniugis iratus est valde
[20] tradiditque Ioseph in carcerem ubi vincti regis custodiebantur et erat ibi clausus
[21] fuit autem Dominus cum Ioseph et misertus illius dedit ei gratiam in conspectu principis carceris
[22] qui tradidit in manu ipsius universos vinctos qui in custodia tenebantur
et quicquid fiebat sub ipso erat
[23] nec noverat aliquid cunctis ei creditis
Dominus enim erat cum illo et omnia eius opera dirigebat.

XL. [1] His ita gestis accidit ut peccarent duo eunuchi pincerna regis Aegypti et pistor domino suo

---

17. haebraeus A; haebreus O | 18. defugiit A | 22. ipsius $G^{c}\Lambda\Pi A$; illius O | 23. eius opera $G^{c}\Lambda\Pi A$; opera eius O.

XL. 1. aegypti A; aegyptii O.

Desunt $G^{*}\Theta^{H}$.

tendi Φ^{P} | reuertenti + in Θ^{G} | domum *om.* Π^{c} | ∼ marito reuertenti domum ostendit (hostendit X) XP | domum + suam Θ^{G} ϒ *cum hebr. et LXX.*

17. et *om.* $\Sigma^{o}A^{*}$ | est *om.* Σ^{M} | serbus O | hebraeus $G^{c}T\Phi^{RAZGV}\Theta^{AMG}\Omega^{S}$ grę ĺbȝc; hebręus Θ^{G}; haebraeus $A\Phi^{P}$; haebreus O; hębręus Λ^{L}; ebreus $X\Sigma^{TM}B\Psi^{M}$; aebreus Ψ^{B} | qu*em P | eduxisti Σ^{O} | inluderit G^{c}; inludere O.

18. cumqu*e P | uideret P*; audisset $M\Omega^{J}$ ągrelȝc | ∼ me clamare uidisset Ω^{M} | relinquit O* | palleum $G^{c}X$ | pallium + quod tenebam Ω^{S} ągelbȝc; quod tenebat ϒ *ex vers. 15* | fugiit $CX\Sigma^{TM}B\Theta^{AMG}$; defugiit A; fuit $\Lambda^{L}\Psi^{B*M}$.

19. hiis Ω^{J}ą | dn̄s $G^{c}C\Lambda X\Sigma BO\Psi\Omega^{M}$ ąg | nimie B | credulis P* | congugis P*; conugis $C^{*}\Phi^{Z\dagger}$ | ualde] *in ras.* C^{2}.

20. tradeditque G^{c} | iosep $\Sigma^{M}P^{*}$; yoseph X | in carcere O | uicti P* | regis] Λ^{L*}; reis Λ^{L2}; *om.* A | custodiebantur] in custodia tenebantur Ψ^{B}.

21. iosep $\Sigma^{M}P^{*}$ | misertus + est XT $\Phi\Psi\Omega^{M}$ąrel. *Cf. hebr. et LXX* | illi G^{c} | illius + et ąrel | deditque $T\Phi^{Z2}\Omega^{M}$ | ei] illi $CX\Psi^{B}$; *om.* Ω^{S} | in conspecti Ψ^{M}.

22. manus X | illius $O\Omega^{S}$ ągrelȝc | qui* Ω^{M} | in custodie B | tenebatur O.

23. ne P* | eis Ψ^{B}; et Π^{D} | creditis] T*; credetis P*; creditae T^{2}; traditis $\Sigma^{M}B$ | enim *om.* Ω^{M} | illo] ioseph G^{c} | ∼ opera eius $\Sigma O\Theta^{G}P\Psi^{B}\Omega$ ągrelȝc | derigebat O*; dirigibat G^{c}.

XL. 1. hiis Ω^{J}ą | ita] P*; itaque $C\Lambda XM\Phi^{AZGVP*}\Theta^{AMG}P^{2}\Omega^{SM}$ąrelȝ | accedit GP* | ęgypti X; egypti $\Lambda^{L}\Pi^{D2}$ (ti *in ras.*) $\Psi^{M}\Omega^{JM}$; aegipti $G^{c}\Sigma^{T}\Psi^{B}$; egipti $\Lambda^{H}\Sigma^{OM}$ą; hegipti C; aegyptii Φ^{Z}O; egyptii Π^{c}; *om.* B | dn̄o $G^{c}C\Lambda X\Sigma BM\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ąg.

---

17. ⟨ingressus $G^{c}AT$ | 18. ⟨cumque AT | 19. ¶ his *Div. sine num.* Ψ^{DF}; § his O; ⟨his $G^{c}CAT$ | 20. ⟨tradiditque $G^{c}AT$ | 21. § fuit O; ⟨fuit $G^{c}CAT$ | 22. ⟨qui AT | ⟨et quicquid AT | 23. ⟨nec A | ⟨dominus $G^{c}AT$.

XL. 1. ¶ His XXXIIII. $\Theta^{A2M2}(G^{2})$; XL. Ω^{SJ}; LIIII. A; LXI. B; LXIX. Ω^{M}; LXX. $\Lambda(T)M\Phi^{RZGP}P^{2}$; LXXI. Φ^{AV}; *Div. sine num.* $G^{c}\Psi$; § his O; ⟨his C | ⟨ut T.

[2] iratusque Pharao contra eos
nam alter pincernis praeerat alter pistoribus
[3] misit eos in carcerem principis militum
in quo erat vinctus et Ioseph
[4] at custos carceris tradidit eos Ioseph qui et ministrabat eis.
Aliquantum temporis fluxerat et illi in custodia tenebantur
[5] videruntque ambo somnium nocte una iuxta interpretationem congruam sibi
[6] ad quos cum introisset Ioseph mane et vidisset eos tristes
[7] sciscitatus est dicens
cur tristior est hodie solito facies vestra
[8] qui responderunt
somnium vidimus et non est qui interpretetur nobis
dixitque ad eos Ioseph
numquid non Dei est interpretatio
referte mihi quid videritis
[9] narravit prior praepositus pincernarum somnium suum
videbam coram me vitem [10] in qua erant tres propagines
crescere paulatim gemmas et post

---

2. praeerat alter $G^{c}C\Lambda A$; preherat et alter O | 3. uinctus et ioseph $G^{c}C\Lambda\Pi TMO$; uinctus ioseph A | 4. custos A; custus $G^{c}O$ | tradidit A; tradedit $G^{c}O^{*}$ | 9. suum $\Pi^{c}AM$; *om.* $G^{c}\Lambda T^{*}O$.

Desunt $G^{*}\Theta^{H}$.

2. iratusque pharao] *in ras.* $\Phi^{R^{2}}$ | iratus (que *om.*) $\Pi^{CD^{*}}$ | iratusque + est $\Phi^{Z^{2}}P^{2}\Omega^{M}$ | pharaon $\Lambda^{H^{*}}$; farao $\Lambda^{L}X\Sigma^{OM}$; faraho Σ^{T} | ∼ contra eos pharao ɑɾɛſʒc | pincerna $\Psi^{B^{*}}$ | praeherat Σ^{T}; preherat O | pr(aee)rat + et OP^{2} *cum hebr. et LXX* | pistoriis O.

3. et misit $\Sigma^{M}BM\Phi\Theta^{AM^{*}GP^{2}\Psi^{B^{2}DFM}}$; misitque T. *Cf. hebr. et LXX* | eos] illos G^{c} | princeps TΦ. ¶ aɬ princeps Θ^{M} | in quo] ubi A | uictus P* | et *om.* $A\Psi^{B^{*M}}$ *cum hebr. et LXX* | iosep $\Lambda^{H}\Sigma^{M}$; yoseph X.

4. ad CXΦ^{V}O | custus $G^{c}CXT^{*}O$ | carceri $\Psi^{F^{*}}$ | tradedit $G^{c}T^{*}O^{*}$ | iosep Σ^{M} | aliquantulum $\Sigma^{T}\Omega^{SM}$ ɑɾɛſʒc | tempus Σ^{T} | fluxerat] $\Lambda^{L^{2}}$ (flu *in ras.*) | ille G^{c} | illi + qui $\Sigma^{T^{2}}$ | in *om.* $\Sigma^{o\dagger}$ | ∼ in custodia illi Σ^{o}.

5. somnium] C*; somnia $C^{2}\Sigma^{TO}$ | interpetrationem Σ^{T}.

6. at P*; a Π^{c} | iosep $\Lambda^{H}\Sigma^{M}$ | uidiset Λ^{L}.

7. scicitatus Λ^{H}; suscitatus $\Psi^{F^{*}}$; scistitatus Φ^{V}; sciscitatos O | sciscitatus est + eos Ω^{S} ɾɛſʒc | odie XB | ∼ est solito hodie Ω^{S}; solito est hodie Ω^{M} | uestras $\Sigma^{T^{*}}$ | ∼ facies uestra solito Σ^{M}.

8. et *om.* T* | et non] *in ras. brev. spat.* $\Phi^{A^{2}}$ | interpraetur $\Pi^{c^{*}}$; interpretur $\Phi^{R^{*}\Psi^{B^{*}}}$; interpetretur Σ^{T} | iosep Σ^{M}; yoseph X | interpetratio $\Sigma^{T^{2}}$; interpetrari $\Sigma^{T^{*}}$ | refer $\Pi^{c^{*}}$ | quod Σ^{T} | uidistis CXΣ.

9. narrabit X | prius Σ^{TM} | pincenarum B*; princernarum Σ^{T} | suum *om.* G^{c} $C\Lambda X\Pi^{D^{*}}\Sigma^{TO^{*M}}T^{*}OP^{*}$ | coram *om.* $\Sigma^{M^{*}}$.

10. in quo $X\Sigma^{T}$ | popagines $B\Phi^{Z^{*}}$ | propagines + et C | crescre $\Lambda^{L^{*}}$ | paulatim + in Ω^{S} ɑgɾɛlbʒc | gemmas + erumpere $\Sigma^{T^{2}}$ | et post flores uuas maturescere *om.* Π^{c} | uuas] *in ras.* $\Phi^{A^{1}}$ | maturiscere O.

---

2. ⟨iratusque $G^{c}A$ | § nam O; ⟨nam AT | 3. ⟨misit $G^{c}AT$ | ⟨in quo A | 4. ⟨at $G^{c}C$ AT | ⟨aliquantum CAT | 5. § videruntque O; ⟨videruntque $G^{c}AT$ | 6. § ad O; ⟨ad $G^{c}AT$ | 7. § cur O; ⟨cur $G^{c}AT$ | 8. ⟨qui $G^{c}AT$ | ⟨somnium $G^{c}CAT$ | § dixitque O; ⟨dixitque $G^{c}CAT$ | ⟨numquid AT | ⟨referte AT | 9. § narravit O; ⟨narravit $G^{c}CAT$ | § videbam O; ⟨videbam $G^{c}AT$ | 10. ⟨crescere A.

flores uvas maturescere
11 calicemque Pharaonis in manu mea
tuli ergo uvas et expressi in calicem quem tenebam et tradidi poculum Pharaoni
12 respondit Ioseph
haec est interpretatio somnii
tres propagines tres adhuc dies sunt
13 post quos recordabitur Pharao magisterii tui
et restituet te in gradum pristinum
dabisque ei calicem iuxta officium tuum sicut facere ante consueveras
14 tantum memento mei cum tibi bene fuerit
et facies mecum misericordiam
ut suggeras Pharaoni et educat me de isto carcere
15 quia furto sublatus sum de terra Hebreorum
et hic innocens in lacum missus sum
16 videns pistorum magister quod prudenter somnium dissolvisset ait
et ego vidi somnium quod haberem tria canistra farinae super caput meum

---

13. magisterii $G^{c}C\Lambda\Pi A$; ministerii O | consueras A; consueberas O | 16. tria A; trea O.

Desunt $G^{*}\Theta^{H}$.

11. faraonis $X\Sigma^{OM}$; farahonis Σ^{T} | tulli O | et *om.* Φ^{A*} | et expressi in] *in ras.* Φ^{R1} | expręsis Π^{c}; pręssi O | in calicem] Θ^{G*}; in calice $\Theta^{MG2}P$ | que Ψ^{M} | tenebat Ψ^{B*} | et *om.* Λ^{H} | tradedi T* | poculum] populum $\mathfrak{l}\mathfrak{d}$ | faraoni $X\Sigma^{OM}$; farahoni Σ^{T}.

12. iosep Σ^{M} | hae Φ^{A} | interpetratio Σ^{T} | somni Π^{c} | tres (*ante* adhuc) *om.* O* | ∼ adhuc tres O^{2} | ∼ sunt dies Φ^{z}.

13. recordauitur $\Lambda^{L}\Sigma^{T*}O$ | farao $X\Sigma^{M}$; faraho Σ^{T} | magisterii] Φ^{A*}; ministerii $\Phi^{A2}O\Theta^{AM}\Psi^{BDF}\Omega^{SM}$ ɑgrelꝫc; misterii Ψ^{M}. ¶ ał magisterii Θ^{M} | tui] sui M* | restituit $G^{c}A\dagger$ | te *om.* $X\Phi^{z*}$ | p̄stinum P* | dauisque O; dabitque Ψ^{B*} | ei *om.* $\Pi^{c}T*$ $\Phi^{A*}\Theta^{AM*G*}\Omega^{J}$ | tuum *om.* Π^{c} | antea $G^{c}C$ $\Pi\Sigma^{OM}B\Phi^{A*}\Theta^{AM}\Omega^{J}$ | consueras $G^{c}A$; consueberas $\Sigma^{T*}O$ | ∼ facere consueueras antea Φ^{A*}; ante facere consueueras T ɑrelꝫc.

14. cum] dum Λ^{H} | ∼ bene tibi $\Lambda\Sigma$ $BM\Phi\Psi^{DFM}\Omega$ gwꝫc | fu*erit Θ^{M*}(u *in ras.*); fecerit XO | facies] Ψ^{B*}; facias $G^{c}\Sigma^{M}T$ $\Phi^{A}\Psi^{B2DFM}$ lꝫc | mecum] mei B*; *om.* Σ^{M} | ut] et XB *cum hebr. et LXX. Cf. Ambr. de Ios. 6* | faraoni $X\Sigma^{OM}$; farahoni Σ^{T} | et] ut $G^{c}\Lambda^{H}\Pi^{CD*}\Phi^{R*GP}\Theta^{AG*}P\Psi\Omega$ ɑgrel ꝺꝫc | educet Φ^{V}; ducat C*.

15. furtim $\Lambda^{H}\Sigma^{T}\Phi^{A*}\Psi^{BF}$ ɑgrelꝫ. *Cf. LXX et Ambr. de Ios. 6* (furtiue captus sum) | ablatus $\Lambda^{L}\Sigma^{TM}$. ¶ s̄ ablatus Θ^{M} | de terra hebreorum *om.* P* | hebraeorum $G^{c}T\Phi^{RAZG}\Theta^{AMG}\Omega^{S}$ grelꝺꝫc; haebraeorum Φ^{VP}; hębręorum Λ^{L}; hebręorum M; ebreorum $\Sigma^{M}\Psi^{M}$ | lacu $\Lambda^{L}\Sigma^{T}$ | sum *om.* G^{c}.

16. pistorum] Φ^{R2} (i *in ras.*); pistor P* | desoluisset M*; dissolui set O*; dissoluuiset O^{2} | et *om.* $\Phi^{A*}P*$ | et ego] *in ras.* Φ^{G2} | trea $\Phi^{R*GV}O$ | farinae *om.* Θ^{G} P^{2} | ∼ tria canistra farin(a)e haberem ɑrelꝫc.

---

11. ⟨calicemque A | ⟨tuli $G^{c}AT$ | 12. § respondit O; ⟨respondit $G^{c}AT$ | ⟨haec CAT | ⟨tres $G^{c}CAT$ | 13. ⟨post A | ⟨et restituet A | ⟨dabisque AT | 14. ⟨tantum $G^{c}AT$ | ⟨et facies A | ⟨ut A | 15. ⟨quia A | ⟨et hic A | 16. § videns O; ⟨videns $G^{c}CAT$ | § et ego O; ⟨et ego $G^{c}AT$.

17 et in uno canistro quod erat excelsius
portare me omnes cibos qui fiunt arte pistoria
avesque comedere ex eo
18 respondit Ioseph
haec est interpretatio somnii
tria canistra tres adhuc dies sunt
19 post quos auferet Pharao caput tuum ac suspendet † te † in cruce
et lacerabunt volucres carnes tuas
20 exinde dies tertius natalicius Pharaonis erat
qui faciens grande convivium pueris suis
recordatus est inter epulas magistri pincernarum et pistorum principis
21 restituitque alterum in locum suum ut porrigeret regi poculum
22 alterum suspendit in patibulo ut coniectoris veritas probaretur
23 et tamen succedentibus prosperis praepositus pincernarum oblitus est interpretis sui.

XLI. 1 Post duos annos vidit Pharao somnium
putabat se stare super fluvium

---

18. tria A; trea O | 19. auferet CΛΠA; aufert G; auferat O | suspendet in G*A* *errante, ut videtur, archetypo* | in cruce GO; in crucem A | 20. exinde GO; exin A.

Desunt G* (*usque ad v.* 17, arte pistoria) O (*ant. vers.* ▪ 41, 1) Θ^{H}.

17. in uno] ino Ψ^{M}; *om.* X | exelsius $\Pi^{c}\Sigma^{T}$; excelsus a | portarem G^{c} | me *om.* $G^{c}\Lambda P^{*}$ | me + putabam are | ciuos $\Pi^{c}\Sigma^{TM*}$ | cybos P^{2}; cybus P* | qui] (i *in ras.*) $T^{2}P^{2}$ | fiunt] fuit Ψ^{M} | aues quoque O | commedere Ψ^{FM}; edere O | ex eo] *in ras.* Φ^{P2}.

18. responditque Ω^{S} | iosep Σ^{M} | interpetratio Σ^{T} | trea Φ^{RGV}O | canistria Λ^{L}.

19. post quam Ψ^{M} | auferret Σ^{O*}; aufert GB; auferat O | farao $X\Sigma^{M}$; faraho Σ^{T} | capud $P^{*}\Psi^{M}$; kaput B | hac $CX\Psi^{DF}$ | suspendit M* | te *om.* G*A* | in crucem Π^{c}A.

20. exinde] Φ^{A*}; exin $C\Lambda^{L}X\Pi\Sigma^{TM}$ $BAT\Phi^{RA2ZGVP}\Theta^{AMG}$ ɯ; et exinde G; et Ψ^{B} | dies] Π^{c2} (di *in ras.*); diae C*; diaes C^{2}; est P* | die tertio Ψ^{B} | natalicius] P*; natalitius Ψ^{BD} grelbgc; natalius Σ^{T*}; natalis T^{2} (s *in ras.*) $M\Phi\Theta^{MG}P^{2}\Psi^{M}$. ¶ natalicius $\bar{s}$ Θ^{M} | faraonis $X\Sigma^{OM}$; farahonis Σ^{T} | erit Ψ^{B} | ∼erit pharaonis Ψ^{B} | suis + et B *cum hebr. et LXX* | magistri] Λ^{L2} (tri *in ras.*); magristri Φ^{Z}; magister Φ^{A*} | pincernarum] Ψ^{M*}; pincernarium Ψ^{M2} | principes O.

21. restituetque Φ^{A*} | porregeret O | regi] ei Ω^{S}agrelgc.

22. alterum — patibulo *om.* O | in patibulum $X\Sigma\Phi^{A*ZP*}$; in cruce Θ^{G} | ut *om.* $\Lambda^{L*}\Theta^{M*}$ | coniectoris] Φ^{A2} (coni *in ras.*); coniecturis O | ueritas *bis rep.* G*; ueritatis Φ^{Z*} | conprobaretur M*; comprobaretur M^{2}.

23. et tamen] ad tamen A | succendentibus Π^{c} | prospera O | pincernam G†; pincennarum Φ^{Z} | interpretes P* | interpr(a)etisui $\Pi^{c}\Sigma^{M}\Phi^{P}\Psi$; interpretationes O.

XLI. 1. farao $\Lambda^{L}X\Sigma^{OM}$; faraho Σ^{T} | se *om.* $\Sigma^{M}\dagger\Psi^{DF*}$ *cum LXX.*

---

17. ⟨et in AT | ⟨portare A | ⟨avesque A | 18. § respondit O; ⟨respondit GCAT | ⟨haec GAT | ⟨tria GAT | ⟨tres G | 19. ⟨post GA | ⟨ac G | ⟨et lacerabunt A | 20. § exinde O; ⟨exinde GCAT | ⟨natalicius G | ⟨qui GA | § recordatus O; ⟨recordatus GA | 21. § restituitque O; ⟨restituitque GAT | 22. ⟨alterum GAT | 23. ⟨et tamen GAT | ⟨praepositus G | § oblitus est O.

XLI. 1. ¶ Post XLI. Ω^{SJ}; LV. A; LXII. GB; LXX. Ω^{M}; LXXI. $\Lambda TM\Phi^{RZGP}P^{2}$; LXXII. Φ^{AV}; *Div. sine num.* Ψ; ⟨post C | § vidit O; ⟨vidit G | ⟨putabat AT.

[2] de quo ascendebant septem boves
pulchrae et crassae nimis
et pascebantur in locis palustribus
[3] aliae quoque septem emergebant de flumine foedae confectaeque macie
et pascebantur in ipsa amnis ripa in locis virentibus
[4] devoraveruntque eas quarum mira species et habitudo corporum erat
expergefactus Pharao [5] rursum dormivit et vidit alterum somnium
septem spicae pullulabant in culmo uno plenae atque formosae
[6] aliae quoque totidem spicae tenues et percussae uredine oriebantur
[7] devorantes omnem priorum pulchritudinem
evigilans post quietem [8] et facto mane pavore perterritus
misit ad coniectores Aegypti cunctosque sapientes
et accersitis narravit somnium nec erat qui interpretaretur
[9] tunc demum reminiscens pincernarum magister ait
confiteor peccatum meum

---

4. expergefactus GO; experrectus A | 5. formonsae GAO; *lectio archetypi, quae tamen Hieronymi non fuisse videtur.*

Desunt O (*ant. vers. usque ad v.* 5 *inc.*) Θ^{H}.

2. grasse Σ^{TM} | pascebantur] Φ^{A*}; pascebant $\Phi^{A2}P^{*}$ | palustribus] $B^{*}T^{2}$ (stribus *in ras.*); paulustribus Φ^{P*}; palubus B^{2}.

3. mergebant Σ^{T} | foedae] $M^{*}P^{*}$; foęde Λ^{L}; faedae A; faede $C\Sigma^{O}$; fęde B Ψ^{D}; f*edę $\Pi^{c}\Theta^{G}$; fedae $M^{2}\Phi^{VP2}$ (*in ras.*) $\Theta^{AM*}P^{2}$; fede $\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Sigma^{TM}\Phi^{R}\Psi^{B}\Omega^{JM}$ a | et *om.* Σ^{TM} | pascebatur Π^{c*} | annis Ψ^{F*M} | ripam Φ^{A*} | locis + uberrimis a; + uberrimis et Λ^{H}.

4. *** deuoraueruntque Φ^{G}; deuoueruntque P* | quas a | erant A* | expergefactus] experrectus $\Pi^{D}A\Phi^{RA2GVP}$; expertus $\Pi^{c}\Phi^{Z*}\Theta^{AM}$; experrectusque Φ^{A*}; expertusque T. ¶ ij experrectus Θ^{M} | farao $X\Sigma^{OM}$; faraho Σ^{T}.

5. dorsmiuit O* | ∼ dormiuit rursum Ω^{S} | alterum] aliud $\Sigma^{TO}\Omega^{M}$ | pullulabant] Φ^{A*}; pululabant $\Phi^{RA2V}\Psi^{M}$; pullabant M* | culmo ** T^{2} (o *in ras.*) | plene $\Lambda^{H}\Pi\Sigma^{TM}B\Omega$a | adque GCX$\Pi^{c}$O | formosae] formonsae GCAΦ^{A*}OP*; perfecte Σ^{M}.

6. quoque] quęque Λ^{L*} | tenues *** Φ^{A} | oridine O | ** oriebantur P.

7. omnem *om.* T* | priorem $M^{*}\Phi^{G*}$; primarum Ω^{S} | euigilans + pharao $\Lambda^{L}T^{2}$ (*in ras.*) $M\Phi\Theta^{AM}\Psi^{DFM}\Omega^{S2}$ (*marg.*) ^{JM} agrel ȝc *cum hebr. et LXX; Aug. loc. in gen. 15, 2* | quietem + pharao $\Sigma^{O}B\Theta^{G}P^{2}$ (*in marg.*) Ψ^{B}; + farao Σ^{M}.

8. perterritum O* | missit O | ad + omnes Ω^{S} agrelȝc *cum hebr. et LXX* | iectores Ω^{M} | ęgipti Σ^{TO}; egypti $C\Lambda^{L}X\Pi B\Omega^{J}$; egipti $\Lambda^{H}\Sigma^{M}\Psi^{B}\Omega^{M}$ a | cunctos (que *om.*) $\Phi^{A}\Omega^{M*}$ | accersitis] G*C*Σ^{O*}P*; acersitis Λ^{L}O; adcersitis Σ^{T}; arcersitis $G^{2}\Theta^{AMG}P^{2}$; arcessitis $C^{2}X\Sigma^{O2}B$ | narrabit X; *om.* Ω^{M} | interpetraretur Σ^{T}.

9. tunc] P*; tum P^{2} | pincennarum T* | ∼ magister pincernarum ag.

---

2. ⟨pulchrae A | ⟨et pascebantur GA | 3. ⟨aliae GCAT | ⟨et pascebantur A | 4. ⟨devoraveruntque AT | ⟨expergefactus CAT | 5. ⟨rursum G | ⟨septem CAT | 6. ⟨aliae G AT | ⟨et percussae G | 7. ⟨devorantes GA | § evigilans O; ⟨evigilans GCAT | 8. ⟨et facto G | ⟨misit A | ⟨cunctosque G | ⟨et accersitis GAT | ⟨nec G | 9. ⟨tunc GCAT | § confiteor O; ⟨confiteor GAT.

10 iratus rex servis suis me et magistrum pistorum retrudi iussit in carcerem principis militum
11 ubi una nocte uterque vidimus somnium praesagum futurorum
12 erat ibi puer hebreus eiusdem ducis militum famulus
cui narrantes somnia 13 audivimus quicquid postea rei probavit eventus
ego enim redditus sum officio meo et ille suspensus est in cruce
14 protinus ad regis imperium eductum de carcere Ioseph totonderunt
ac veste mutata obtulerunt ei 15 cui ille ait
vidi somnia nec est qui edisserat quae audivi te prudentissime conicere
16 respondit Ioseph
absque me Deus respondebit prospera Pharaoni
17 narravit ergo ille quod viderat
putabam me stare super ripam fluminis

---

10. iussit GO; iussisti A | 14. ioseph totonderunt GO; totonderunt ioseph A | 15. audiui te AO; audiui de te G.

Desunt O (*ant. vers.* ▪ *v.* 14, eductus est *etc.*) Θ^{H}.

10. iratu O* | iratusque Θ^{M*} | suis *bis rep.* Σ^{M*} | magistro O | magistrum + meum Ω^{M*} | pistorum] Θ^{A2} (i *in ras.*) | iussisti C*A | in carcere $T\Theta^{AMG}$ | principes O.

11. una *om.* Π^{C} | ∼ nocte una Π^{D} Ψ^{B} | una – uidimus] *in ras.* Π^{D2} | utraque O; *om.* Θ^{A} | uidi Π^{C*} | praesagium T* $\Phi^{A2}\Theta^{M*G}$P ɾeſ̧; presagium $\Lambda^{H}\Omega^{J}$.

12. hebręus $M\Theta^{G}$; hebraeus Λ^{L}AT $\Phi^{RAGV}O\Theta^{AM}$gɾelƀg̃c; haebraeus Φ^{ZP}; ebreus $X\Sigma\Psi^{M}$; aebreus Ψ^{B} | cui] cum Ψ^{M} | narrantes somnia] *in ras.* Φ^{A2}.

13. audiuimus] *in ras.* Φ^{A2}; audi Π^{C} | quicquid] quicquam Θ^{G*}; quid T* | postea rei] posterei C* | rei *om.* G* | probabit XB; probauerit C* | ∼ probabit rei B | enim *om.* Ψ^{D} | redditis Λ^{H}; redductus Λ^{L*} | illae C | ille *** T | in cruce] in patibulo Σ^{TO}; *om.* Θ^{G2} *cum hebr. et LXX.*

14. regis] *in ras.* X^{2} | eductus Σ^{T}; deductum Ψ^{B*} | iosep $C\Sigma^{M}$ | tonderunt Π^{C} | ∼ tot(o)nderunt ioseph $\Lambda^{H}\Pi AMP^{*}\Omega^{S}$ | totonderunt + eum $G^{c}X$ *cum LXX* | hac CX | uesti Φ^{Z*} | mutate Ω^{M} | obtulerunt] P*; oblatus est $\Sigma^{M}B\Theta^{G}P^{2}$ | e * i ** G^{1} *in ras.*

15. ille] rex Ψ^{B} | somnium $\Pi\Sigma^{TM}$ *cum hebr. LXX et cod.* O | qui + ea P | edisserat — prudentissime] *in ras.* Π^{D2} | edisserat + nobis Ψ^{B}; + et $\Lambda^{L}\Sigma$; + ea X. *Cf. hebr. LXX et cod.* O (qui interpretet illud) | quae] qui B; quia $\Lambda^{L}\Sigma$; *om.* $P\Psi^{M}$ | qu(a)e + uidi $T\Phi^{RAG*VP}\Psi^{BDF}\Omega^{M}$; + uidi que Π^{D2}. ¶ ã uidi Θ^{M} | audiui + de GB | audiui te] audite Φ^{V*} | prudentissime] sapientissime ɑgɾelƀg̃c | prudentissime + posse P | conicere = GCΛXΠ^{CD2} (cere *in ras.*) ΣBATM$\Phi\Theta^{AMG}P\Psi\Omega^{JM}$ ɑ; coniicere Ω^{S} gɾelƀg̃c.

16. respondit ioseph] *in ras.* Π^{D2} | iosep Σ^{M} | repondebit G†; respondet Θ^{A*}(?); respondent Ψ^{B*} | faraoni $\Lambda^{L}X\Sigma^{OM}$; farahoni Σ^{T}.

17. ille] Σ^{O*}; pharao BTM$\Phi\Theta^{AMG2}$ (*in ras.*) $P\Psi^{DFM}\Omega$ ɑgɾelƀg̃c; farao Σ^{O2M} *cum hebr. LXX et cod.* O | quod] que ɑ | putabat Ψ^{DM}.

---

10. ¶ iratus XXXV. Θ^{A2}; ⟨iratus GAT | ⟨me G | 11. ⟨ubi GA | 12. § erat O; ⟨erat AT | ⟨cui AT | 13. ⟨ego GAT | ⟨et ille G | 14. ¶ protinus XXXVIIII. $C^{2}X\Sigma$; LXIII. B; *Div. sine num.* Ψ^{BDF}; ⟨protinus GCAT | ⟨ac GA | 15. ⟨cui GT | ¶ vidi LXIII. G; ⟨vidi AT | ⟨quae T | 16. § respondit O; ⟨respondit GCAT | ⟨absque GAT | 17. ⟨narravit GCAT | ⟨putabam GCAT.

[18] et septem boves de amne conscendere pulchras nimis et obesis carnibus
quae in pastu paludis virecta carpebant
[19] et ecce has sequebantur aliae septem boves
in tantum deformes et macilentae ut numquam tales in terra Aegypti viderim
[20] quae devoratis et consumptis pri-oribus [21] nullum saturitatis dedere vestigium
sed simili macie et squalore torpebant
evigilans rursum sopore depressus [22] vidi somnium
septem spicae pullulabant in culmo uno plenae atque pulcherrimae
[23] aliae quoque septem tenues et percussae uredine oriebantur stipula
[24] quae priorum pulchritudinem devorarunt
narravi coniectoribus somnium

---

19. in terra GTM; in uniuersa terra A | 22. adque GO | 23. oriebantur stipula GO; oriebantur e stipula A | 24. somnium GA; somniorum O.

Desunt O (*ant. vers. usque ad v.* 20, deuoratis) Θ^{H}.

18. boues] G^{c} (ues *in ras.*) | conscenderant Ψ^{B*} | pulchras] G^{c} (chras *in ras.*); pulchra Π^{c}; pulchre Ψ^{B*}; pulcre Σ^{T} | obęsis $G\Pi^{c*}\Phi^{V2}$; oboesis $\Phi^{A*}\Theta^{A*}$; oboęsis Π^{c2}; obessis $\Sigma^{T*}\Phi^{V*}\Psi^{M}$ | ∗ carnibus Ω^{M} | paustu Ψ^{M} | uireta Σ^{O*} g | carpiebant Θ^{M*}.

19. et *om.* B | has] eas $\Psi^{B2\,DFM}$; *om.* $X\Pi^{c}\Phi^{z}\Psi^{B*}$ | sequ∗ebantur Θ^{M}; assequebantur $\Pi^{c}\Phi^{z}$; adsequebantur X; sequebatur Φ^{R*} | ∼ sequebantur eas Ψ^{B2} | alia B | ∼ septem alie Ω^{M} | in tantum] itantum Φ^{R} | ut] ita hut C | in + uniuersa $A\Psi^{DFM}\Omega^{M}$ ꝑ *cum hebr. et LXX. Cf. Aug. loc. in gen. 156 et cod.* O (in tota) | in terra uniuersa uiderim Ψ^{B*}; in terra egipti uniuersa uiderim Ψ^{B2} | egypti Λ^{L} $X\Pi^{D}BP\Psi^{M}\Omega$; ęgipti Σ; egipti $C\Lambda^{H}$ a.

20. quae] qui a | consumtis $CX\Sigma^{T}A$ | prioribus] pecoribus $I\eth\S^{*}$.

21. sa∗turitatis Λ^{H} | uestigium] B^{2} (ues *in ras.*) | similis Ψ^{M}; simile $\Lambda^{L*}T$ | similem aciae O | matiae $\Phi^{G}\Psi^{B}$; macies Π^{c} | scalore $\Psi^{B}\Omega^{S}$ | torpebant] Φ^{A*}; torquebant Φ^{A2} | euigilans] et uigilans Ψ^{B} | rursus $\Sigma M\Psi^{F}\Omega^{S}$ aqrelꝛc | supore G.

22. somnium + aliud Σ^{T2}; + alium O^{2} | pullulabant] Φ^{z*}; pululabant $\Phi^{Rz2GP*}\Psi^{F}$; pullubant $M*\Omega^{M}$; pupulabant Φ^{V*}; pullulabunt a | in] de XT | ∼ uno culmo Ω^{S} | plęne B | atque] Σ^{T*}; adque $GCX\Sigma^{T2}$ O | pulcherime Ω^{M}; pulcerrim(a)e $GC\Lambda^{L}$ $X\Pi^{c}\Sigma^{TM*}B$ a.

23. ∗alie X | tenues + et uento uste Λ^{L} | uredine] P^{2} (*pr.* e *in ras.*); uridine Φ^{P2}; uiredinę Ψ^{F*}; uiridine $\Phi^{P*}\Theta^{G*}$; oridine O; *om.* G* | horiebantur $C\Lambda^{L}$; uriebantur G | (o)riebantur stipula = $G^{\dagger}C\Lambda^{L2}$ $X\Sigma BTM*O\Theta^{AMG}P*\Psi^{B2}$; (o)riebantur stipul(a)e $G^{1}\Pi$; oriebantur e stipula $\Lambda^{H}AM^{2}$ $\Phi^{R}\Omega^{S}$ aqrelꝛc; horiebantur enim stipula Λ^{L*}; oriebantur (stipula *om.*) $\Phi^{AZGVP}P^{2}$ $\Psi^{B*DFM}\Omega^{JM}$.

24. priorem Φ^{P} | pulchritudine Ψ^{DM} | ∼ pulcritudinem priorum Σ^{T} | deuorarunt] $G*\Phi^{R2}$ (ru *in ras.*) Φ^{P2} (arunt *in ras.*); deuorauerunt $G^{c}\Pi\Sigma^{O*}O\Omega^{SM}$ aqrelꝛc; deuorabant Σ^{T}; deuorabantur B | narraui coniectoribus] *in ras.* Φ^{P2} | narrauit Θ^{M*} | coniect. somnium] P*; coniect. somniorum $CXBTMO\Theta^{AMG}P^{2}$. ¶ ij somnium Θ^{M} | et nemo] nec Σ^{M} | nemo est] *in ras.* Φ^{P2}.

---

18. ⟨et septem A | ⟨quae A | 19. ⟨et ecce GA | ⟨in tantum AT | 20. ⟨quae GAT | 21. ⟨nullum G | ⟨sed GA | ⟨evigilans GCAT | 22. ⟨vidi G | § septem O; ⟨septem AT | 23. ⟨aliae GAT | 24. ⟨quae A | ⟨narravi GCAT.

et nemo est qui edisserat
25 respondit Ioseph somnium regis unum est
quae facturus est Deus ostendit Pharaoni
26 septem boves pulchrae et septem spicae plenae septem ubertatis anni sunt
eandemque vim somnii comprehendunt
27 septem quoque boves tenues atque macilentae quae ascenderunt post eas
et septem spicae tenues et vento urente percussae
septem anni sunt venturae famis
28 qui hoc ordine complebuntur
29 ecce septem anni venient fertilitatis magnae in universa terra Aegypti
30 quos sequentur septem anni alii tantae sterilitatis
ut oblivioni tradatur cuncta retro abundantia
consumptura est enim fames omnem terram
31 et ubertatis magnitudinem perditura inopiae magnitudo
32 quod autem vidisti secundo ad eandem rem pertinens somnium firmitatis indicium est
eo quod fiat sermo Dei et velo-

---

27. adque GO | macilentae G; machilentae A; maculentę O | 30. tradatur GO; tradantur A* | 31. magnitudinem CΠAM; magnitudine O | 32. ad eandem rem pertinens CΛΠA; eundem pertenens O.

Desunt G (*a v.* 31, et ubertatis) O (*ant. vers. vv.* 29–30) Θ^{H}.

25. iosep Σ^{M} | sonium B | sompnium + est Ω^{M} | quae] quod $X\Sigma^{TO}$ | deus] dominus $\Phi^{R}\Theta^{AM}$ | ostendit] *in ras.* Ψ^{B2} | faraoni $\Lambda^{L}X\Sigma^{OM}$; farahoni Σ^{T}.

26. bobes $X\Sigma^{T}BO$; oues Λ^{H} | ubertatis] G^{c} (b *in ras.*); ubertati T*; ubertates P* | annis Ψ^{M} | ∼ anni ubertatis Π | eademque $X\Phi^{A*z\dagger}\Theta^{M*}\Psi^{B*DFM}$ | eandem (que *om.*) G* | compraehendunt A; conprehendunt $C\Lambda^{L}\Sigma^{T}BM*O\Omega^{M}$; conpraehendunt $GT\Theta^{AMG}$; compreendunt X; comprehenderunt $\Phi^{RZG}\Psi^{M}$; conprehenderunt Φ^{VP}; conpraehenderunt Φ^{A}.

27. quoque] que $\Lambda^{H\dagger}$; *cum hebr. et LXX; om.* Φ^{G*} | bobes $X\Sigma^{T}BO$ | tenues *om.* Ω^{M} | adque GCXO; ac B | machilent(a)e $\Lambda^{H*}BA$; macillentes Ψ^{B*}; maculentę O | ascenderant B; ascendunt Ψ^{M} | eos Φ^{P*} | urenti C | annis Ψ^{M} | uenturi O ɑ | ∼ uentur(a)e sunt ɑrelꝛc.

29. ecce] et Σ^{T}; *om.* Σ^{M} | annis Ψ^{M*}; *om.* Ψ^{B*} | magnae — 30. sterilitatis *om.* O | egypti $X\Pi^{D}B\Psi^{M}\Omega$; ęgipti Σ; egipti $\Lambda^{H}\Psi^{B}$ ɑ; hegypti C.

30. sequentes Σ^{T}; secuntur XB | alie Π^{c} | sterilitatis] Λ^{L*}; sterelitatis $C\Lambda^{L2}\Sigma^{T}BAM*P\Psi$ | ut] et Ψ^{B*}; *om.* P* | obliuioni — terram] *in ras.* G^{c} | tradantur $\Lambda^{L*}A*$; detur Ω^{M} | retro + in Π^{c*} | consumtura $X\Sigma^{TM}A$; consuptura Ψ^{M}; consumpta B | est *om.* Π^{c} | enim *om.* Σ^{T} | terram] *in ras.* Φ^{R1}.

31. uuertatis A | magnitudine $O\Theta^{A}$ | perdituras C*; largitura X | perditura + est $A\Pi^{c}\Omega^{s}$ ɑgrelꝛc.

32. ad *om.* $B^{2}O$ | ad eandem] B^{2} (ean *in ras.*); ad eundem $O\Psi^{DF*}$ | rem *om.* O Ψ^{F*} | pertenens O* | fiat] fuit Λ^{H} | dei] domini $C\Sigma\Phi^{P*}$; deus Φ^{V} | et *om.* Π^{c} | uelociter B.

---

25. § respondit O; ⟨respondit CAT | ⟨somnium GCT | ⟨quae A | ⟨ostendit G | 26. ⟨septem GCAT | ⟨eandemque GA | 27. ⟨septem quoque GAT | ⟨et septem GA | ⟨septem anni GA | 28. ⟨qui A | 29. ⟨ecce GCAT | 30. ⟨quos GAT | ⟨alii G | ⟨ut GA | ⟨consumptura AT | 31. ⟨et ubertatis A | 32. ⟨quod CAT | ⟨eo quod A.

cius impleatur
33 nunc ergo provideat rex virum sapientem et industrium
et praeficiat eum terrae Aegypti
34 qui constituat praepositos per singulas regiones
et quintam partem fructuum
per septem annos fertilitatis 35 qui iam nunc futuri sunt congreget in horrea
et omne frumentum sub Pharaonis potestate condatur
serveturque in urbibus 36 et paretur futurae septem annorum fami quae pressura est Aegyptum
et non consumetur terra inopia
37 placuit Pharaoni consilium et cunctis ministris eius
38 locutusque est ad eos
num invenire poterimus talem virum qui spiritu Dei plenus sit
39 dixit ergo ad Ioseph
quia ostendit Deus tibi omnia quae locutus es
numquid sapientiorem et similem tui invenire potero
40 tu eris super domum meam
et ad tui oris imperium cunctus populus oboediet
uno tantum regni solio te praecedam
41 dicens quoque rursum Pharao ad Ioseph
ecce constitui te super universam terram Aegypti

---

34. fructum AO *utroque errante* | 36. consumetur CΛΠA; consummetur O.

Desunt GO^{H}.

33. preuideat B | industrium] Φ^{Z}* Ψ^{B}*; industrem Φ^{Z2}Ψ^{B2} | terra Π^{C}Φ^{A}*; ****** terrae P | egypti XΠBΨ^{M}Ω; egipti Σ^{TM}; egipti CΛ^{H}Σ^{O}Ψ^{B} α; aegyptii O.

34. praepossitos O | singulas] cunctas Ω^{S} αrelȝc | fructum Π^{C}BAΦ^{Z}*O | annis Λ^{L}*^{H}X | fertilitatis *om.* B.

35. nunc *om.* O | ∼ nunc iam A ꝛ̄ | congregat Φ^{A} | omnes Π^{C} | frumento Ψ^{B}*; fructum O | faraonis XΣ^{OM}; farahonis Σ^{T} | ∼ potestate pharaonis XΩ^{M} | condantur Λ^{L}*Π^{C}Ψ^{M} | seruenturque Π^{C}.

36. paretur] pr(a)eparetur PΨΩ αg relȝc | fami] T*; famis T^{2} | pręssurę O; oppressura Ω^{J} αgrelȝc | egyptum XΠ^{D}BΩ; aegiptum Ψ^{B}; egiptum CΛΣ α | consummetur Σ^{TM}BO | inopię B.

37. placuitque Ψ^{B} *cum hebr. et LXX* | faraoni Λ^{L}XΣ^{OM}; farahoni Σ^{T} | ministri Φ^{A}*.

38. est *om.* O | numquid Ψ^{BDF} *cum Aug. quaest. in gen. 134* | spiritus Φ^{Z} | ∼ sit plenus Ψ^{B}.

39. dicit Σ^{O} | iosep Σ^{M} | ∼ tibi deus omnia XΠ^{C}ΣMΦ^{RZGVP}Θ^{A}Ψ^{DFM}Ω αgrelꝺȝc; tibi omnia deus BΦ^{A} | locutus est Ψ^{B}* | consimilem Ω^{SJ} αelȝc | poterimus A.

40. cunctis Λ^{L} | cunctos populos Φ^{Z}* | oboedi*et Θ^{G}; oboediat M*; obediat B | unum Φ^{A}†P* | solium Φ^{A}† | praecedam] predam Ψ^{M} | ∼ precedam te α.

41. dicens quoque] Λ^{H}*Θ^{G}*; dixit quoque Λ^{LH2}Θ^{AM*G2}Ω^{SJ}; dixitque αgrelȝc *cum hebr. et LXX* | rursus Ω^{S} lȝc | farao XΣ^{OM}; faraho Σ^{T} | adoseph Θ^{G}* | iosep Σ^{M} | ecce + nunc O | constititui Φ^{G} | te + hodie Λ^{H} | uniuersam] omnem X | terra Π^{C} | egypti CXΠ^{D}BPΩ; aegipti Σ^{O} Ψ^{B}; egipti ΛΣ^{TM} α.

---

33. § nunc O; ⟨nunc CAT | ⟨et praeficiat A | 34. ⟨qui A | ⟨et quintam AT | ⟨per A | 35. ⟨et omne A | ⟨serveturque AT | 36. ⟨et non A | 37. § placuit O; ⟨placuit CAT | 38. § locutusque A; ⟨locutusque T | § num O; ⟨num CAT | 39. ¶ dixit LXIIII. B; § dixit O; ⟨dixit CAT | ⟨quia AT | ⟨numquid AT | 40. ⟨tu CAT | ⟨et ad A | ⟨uno A | 41. ⟨dicens CAT | ⟨ecce AT.

42 tulit anulum de manu sua et dedit in manu eius
vestivitque eum stola byssina et collo torquem auream circumposuit
43 fecitque ascendere super currum suum secundum clamante praecone
ut omnes coram eo genuflecterent
et praepositum esse scirent universae terrae Aegypti
44 dixit quoque rex ad Ioseph ego sum Pharao
absque tuo imperio non movebit quisquam manum aut pedem in omni terra Aegypti
45 vertitque nomen illius et vocavit eum lingua aegyptiaca Salvatorem mundi
dedit quoque illi uxorem Aseneth filiam Putiphare sacerdotis Heliopoleos
egressus itaque Ioseph ad terram Aegypti

---

43. clamante CΛΠA; clamantem O | 45. illi CΛΠA; ei O.

Desunt GΘ^{H}.

42. tullit O | tulitque Ω^{SJ} αgrelβc. *Cf. hebr. et LXX* | tulit anulum dedit de manu sua in manu eius Ψ^{B}*; tulit autem anulum de manu sua et in manu eius dedit Ψ^{B2} | dedit + eum Ω^{s} αgrelβc. *Cf. hebr. et LXX* | sthola O; stolam CX ΣBΦ^{RAZGV}ΨΩ | bysina O; byssinam C Φ^{RZGV}Ψ^{DM}Ω^{J}; bissinam XΣBΦ^{A}Ψ^{BF}Ω^{SM} | auream] P*; aureum AP^{2}.

43. fecitque + eum Σ^{O2M}BM^{2}P^{2}Ψ Ω^{s} αgrelβc *cum hebr. et LXX* | ascendere + eum Ω^{J} | super *om.* O | secundum]Φ^{V}*; secundo Λ^{H}TΦ^{V2}Ψ^{B}Ω^{s}α | clamantem Π^{c} Σ^{T}O | praeconem Π^{c}; preconem Σ^{T} | ut] et P* | egypti XBPΨ^{M}Ω; aegipti Π^{D}Ψ^{B}; ęgipti Σ^{TO}; egipti ΛΣ^{M}α.

44. dixit — aegypti *om.* O *per homoeoteleuton* | quoque + pharao Ψ^{B}. *Cf. hebr.* (pharao ad ioseph) | rex + aegypti relβ; + egipti α | iosep Σ^{M} | farao Λ^{L}X Σ^{OM}B; faraho Σ^{T} | quiquam Φ^{A}*; quispiam CΛ^{L}X; quipiam Π^{c} | manuum Σ^{T}* | aut] nec B | omni] tota Π^{c} | egypti CΛ^{L} XΠ^{D}BPΩα; ęgipti Σ^{O}; aegipti Φ^{P}*Ψ^{B}; egipti Λ^{H}Σ^{TM}.

45. uertit quoque C | illius] *in ras.* Π^{D2}; eius Ψ^{DF}Ω^{s} grelβc | ∼ illius nomen Σ^{M} | uocabit XB | uocauit + nomen illius Ω^{M}*; + nomen Ω^{M2} (illius *exp.*). *Cf. hebr. et LXX cum Hier. quaest. in gen. ad loc. et Aug. quaest. in gen. 135* (voc. pharao nomen ioseph) | aegyptiaca] Φ^{Z}*; egyptiaca Λ^{L}XΠ^{D}Ψ^{M}Ω; egypciaca P; hegyptiaca C; ęgiptiaca Σ^{TO}; egiptiaca Λ^{H}Σ^{M}Ψ^{B}α; aegyptia Φ^{Z2}; egyptia B | deditque ΛΣ^{TM} BΨ^{B} αgrelβc | illi] ei OΨ^{B} *cum Hier. et Aug. loc. cit.* | aseneth = CXΠΣ^{O}BATΦ^{V} Θ^{MG}PΨ^{BD}Ω^{J} grelvβc; asenneht Σ^{T}; asenet Σ^{M}; asenech ΛMΦ^{RAZP}Θ^{A}Ψ^{FM}Ω^{s}; assenech Ω^{M}α; ascenech O; asenec Φ^{G} | filia Π^{c} | putiphare = Aωc; putiphares TMΦ^{Z} Ψ^{B2}; putipharis Ω^{M}; putifarę Σ^{O}; puthifar P; phutiphare Λ^{L}Π^{D}BO; phutiphares CΦ^{RAGVP}Ψ^{B*DM}; phutipharis Ω^{SJ}relβ; phutiphar Π^{c}; phutifares XΘ^{A2MG}Ψ^{F}; phutifaris α; phutifar Θ^{A}*; futifare Σ^{TM}g; futipharis Λ^{H} | ∼ futifare filiam Σ^{T} | heliopolaeos Φ^{P}; helyopoleos Ω^{s}; eliopoleos Λ^{H}XΣ^{TM}Φ^{AZ}Θ^{A}*; elyopoleos Ψ^{F}; heletipoletis Λ^{L} (*et in marg. al. m.* eliopoleos) | egressus + est Σ^{M}Φ^{Z2P}P^{2}Ω^{M} αgrelβc *cum hebr.* | itaque + est Ψ^{B2} | iosep Σ^{M} | egypti Λ^{L}XΠ^{D}BΩ^{SJ}; hegypti C; aegipti Φ^{P}*Ψ^{B}; ęgipti Σ^{O}; egipti Λ^{H}Σ^{TM}Ω^{M}α.

---

42. § tulit O; ⟨tulit CAT | ⟨vestivitque A | 43. ⟨fecitque AT | ⟨ut A | ⟨et praepositum A | 44. ⟨dixit CAT | ⟨ego T | ⟨absque AT | 45. ¶ vertitque LXV. B; ⟨vertitque CAT | § dedit O; ⟨dedit AT | ¶ egressus XXXV. Θ^{M2G2}; § egressus AO; ⟨egressus CT.

46 triginta autem erat annorum quando stetit in conspectu regis Pharaonis
circuivit omnes regiones Aegypti
47 venitque fertilitas septem annorum
et in manipulos redactae segetes congregatae sunt in horrea Aegypti
48 omnis etiam frugum abundantia in singulis urbibus condita est
49 tantaque fuit multitudo tritici ut harenae maris coaequaretur et copia mensuram excederet
50 nati sunt autem Ioseph filii duo antequam veniret fames
quos ei peperit Aseneth filia Putiphare sacerdotis Heliopoleos
51 vocavitque nomen primogeniti Manasse dicens
oblivisci me fecit Deus omnium laborum meorum et domus patris mei

---

46. circuiuit CΛΠA; circumibit O | 49. (h)arenae CΛΠA; harena O | copia CΛO; copiam A* | 50. famis A*O. *Cf.* 12, 10 | 51. domus CΛΠT*MO; domum A.

Desunt GO^{H}.

46. autem *om.* Σ^{T}ɑe | autem e. annorum] annorum autem erat ioseph P* | ∼ annorum erat ΣΩ^{S}ɑgrelȝc | regis pharaonis] *in ras. brev. spatio* Φ^{G1} | faraonis Λ^{L}Σ^{OM}; farahonis Σ^{T} | (ph)araonis + et Π^{D} Σ^{M}BTMΦΘ^{AMG}P^{2}ΨΩ^{SM}ɑgrelȝc *cum hebr. et LXX* | circuiuit] T*; circumiuit T^{2}M* Φ^{AZ*3GV}Θ^{AMG}PΨ^{B*M}ɾ; circuibit XΣ^{T}B; circumibit Φ^{RZ2}O | egypti XΠ^{D}BPΩ; hegypti C; ęgipti Σ^{O}; aegipti *** Ψ^{B}; egipti ΛΣ^{TM}ɑ.

47. redactae] redacta est Π^{C} | congregata Σ^{T} | in] *in ras.* Ψ^{B2} | ęgypti X; egypti CΛ^{L}Π^{D}BΨ^{M}Ω; aegipti Ψ^{B}; ęgipti Σ^{TO}; egipti Λ^{H}Σ^{M}ɑ.

48. etiam] enim P | frugum] frum X*; fructuum O | habundantiam B | condita] *in ras.* Φ^{A1}.

49. tanteque Π^{C}; tantumque B | multitudo] abundantia ɑrelȝc; habundancia Ω^{S} | trittici CXΣ^{T}AΘ^{AMG}; trici Φ^{A*} | ut] *in ras.* Ψ^{B2} | aren(a)e Λ^{H}Π^{C}Σ^{TM}BAΦ^{AP} Θ^{AG*} Ψ^{BF2}ɡrelȝc harena T*OΨ^{D}; arena XM*Ψ^{F*M} | coaequarentur Π^{C}; quoęquaretur Λ^{L}; quoequaretur Λ^{H}XΣ^{TO} | et *om.* O | copiam XΣ^{M}BA*Φ^{A*G}Ψ^{BDF*M} | mensura Φ^{A*}; mensurae Π^{C}; mensure X | excederent X.

50. natique sunt (autem *om.*) ɑglȝ *cum hebr.* | iosep Σ^{M}; yoseph X | famis Λ^{L*}A*Φ^{A*}OΘ^{A*M*G}P* | ∼ peperit ei B ɑgrelȝc | peperit ***** Φ^{A} | asenneth Σ^{T}; asenet Σ^{M}; asenech ΛMΦ^{RAZGP}Θ^{A}Ω^{S}; ascenech O; assenech Ω^{M} ɑ. ¶ ā asenech Θ^{M} | filiam Π^{C} | putiphare = ɡwc; putiphares T M; putipharis Ω^{M}; putifarae* Σ^{O}; putifare P*; putifares AP^{2}; phutiphare Λ^{L*}O; phutiphares CΛ^{L2}BΦΨ^{BD}; phutipharis ΠΩ^{S}relȝ; phutifares XΘ^{AMG}Ψ^{FM}; phutifaris Ω^{J}ɑ; futipharis Λ^{H}; futifare Σ^{M}; futifares Σ^{T} | eliopoleos Λ^{H}XΣ^{TO*M}Φ^{A}Ψ^{BF} ɑ; eliopolaeos Φ^{P}; helyopoleos Ω^{S}; helipoleos Π^{C*}; eleopoleos B.

51. uocabitque XB | primogenito O | primogeniti + sui Ψ^{B} | manasse = CXΠΣB ATMΦO^{2}Θ^{M}PΨ^{B2DF}ɡw; mannasse Ψ^{B*}; manase O*Ψ^{M}; manasses ΛΘ^{A2G}Ω ɑrelȝc; manases Θ^{A*} | ∼ fecit me Ψ^{B} | deus] dominus O | omnium] oblinium Σ^{T} | lauorum O | meorum *om.* P* | domus] T*; domum Σ^{TM}AT^{2}ΦP*Ω^{M}; de domu O. ¶ « et domum patris mei ». Nota pulcram casuum uarietatem iuxta duos modos regiminis, simile Isaiae LXIII « miserationum Domini recordabor laudem Domini ». Sed istud hic quidam destruxerunt, illud non *Guill.*

---

46. ⟨triginta AT | ⟨circuivit AT | 47. § venitque O; ⟨venitque CAT | ⟨et in A | 48. ⟨omnis AT | 49. ⟨tantaque AT | ⟨et copia A | 50. ¶ nati LVI. A; LXVI. B; *Divine num.* Ψ^{BDF}; § nati O; ⟨nati CT | ⟨quos A | 51. ⟨vocavitque AT | § oblivisci O; ⟨oblivisci AT.

52 nomen quoque secundi appellavit Ephraim dicens
crescere me fecit Deus in terra paupertatis meae
53 igitur transactis septem annis ubertatis qui fuerant in Aegypto
54 coeperunt venire septem anni inopiae quos praedixerat Ioseph
et in universo orbe fames praevaluit
in cuncta autem terra Aegypti erat panis
55 qua esuriente clamavit populus ad Pharaonem alimenta petens
quibus ille respondit
ite ad Ioseph et quicquid vobis dixerit facite
56 crescebat autem cotidie fames in omni terra
aperuitque Ioseph universa horrea et vendebat Aegyptiis
nam et illos oppresserat fames
57 omnesque provinciae veniebant in Aegyptum ut emerent escas
et malum inopiae temperarent.

---

54. famis A*O | erat panis *lectio archetypi et Hieronymi cum hebraeo, qua facile explicantur falsae correctiones:* erat famis *in* O, *et* non erat panis *in* A | 56. cotidie famis A*O.

Desunt GΘ^{H}.

52. secundo Π^{c}; *om.* M* | appellabit X | ephraim = ΠΑΜΦΟΘ^{AMG}PΩ^{J}grɛlbȝc; ephraym Ψ^{D}; epphraym Ω^{S}; hephraym C; effraim Λ^{H}Ψ^{BFM}Ω^{M}ɑ; efraim Λ^{L}ΣBT; efraym X | in terram Σ^{T}Ψ^{DFM}.

53. anni O | uuertatis A | ∼ (h)ubertatis annis ɑrɛlȝc | qui] que X | fuerunt Λ^{H} | in aegypto] Φ^{A*}; in egypto CΛ^{L} XΠBΦ^{A2}Ω; in aegipto Ψ^{B}; in ęgipto Σ^{TO}; in egipto Λ^{H}Σ^{M}ɑ; in aegyptum A*.

54. coeperunt] B*Φ^{A*}; cęperunt Σ^{O}; ceperunt Λ^{H}XΠΣ^{TM}B^{2}Φ^{A2}Ψ^{B}Ω^{M}ɑ | annis Π^{c}Ψ^{M} | ∼ septem anni uenire Λ^{L} | iosep Σ^{M} | et] en Φ^{V} | in *om.* Σ^{O}† | famis Λ^{L*} A*Φz*OΘ^{A*M*G}P* | autem] etiam Ω^{S}ɑ | terre Σ^{M*} | aegypti] Φ^{A*}; ęgypti Λ^{L}; egypti CXΠ^{D}BΦ^{A2}Ω; ęgipti Σ^{T}; egipti Λ^{H}Σ^{OM}Ψ^{B}ɑ | erat panis = Θ^{G2}P*(?)gr *cum hebr.;* erat famis Π^{c}T*M*Φz*O; erat fames XΠ^{D}ΣBT^{2}M^{2}Φ^{RAZ2GVP}P^{2}ΨΩ; panis erat Ibȝc; fames erat ɑɛ; non erat panis C*Λ^{L1} (erat pa *in ras.*) Λ^{H}A Θ^{AMG*} (*cum LXX, exceptis paucis codd. cursivis*); non erat famis C^{2}. ¶ ij erat fames Θ^{M}.

55. qua] quę O; quas Π^{c}; qui X | essuriente O; esurientes X | clamauat O; clamabit X | faraonem Λ^{L}XΣ^{OM}; farahonem Σ^{T} | respondit + dicens O | iosep Σ^{M} | et *om.* Π^{c}O | qui(c)quid + ipse ɑr elȝc | ∼ dixerit uobis Ψ^{DFM}.

56. autem] enim A | cotidie] Θ^{G*}; quotidie Θ^{G2}ɑgrɛlbȝc; quodtidię Λ^{L}; quotdidie Θ^{AM}; quotdidię B; quoddidie X*; quotididie X^{2} | famis Λ^{L*}A*Φ^{A*z*p*}O Θ^{A*M*G}P* | ∼ fames cotidie P | terra + aegypti A | iosep Σ^{M} | et *om.* Ψ^{M} | egyptiis CΛ^{L}XΠBΨ^{M}Ω; aegiptiis Ψ^{B}; ęgiptiis Σ^{T}; egiptiis Λ^{H}Σ^{OM}ɑ | illa P | opp̄sserat P^{2} (e *in ras.*); obpraesserat T; obpresserat X; opresserat OΨ^{M*}; presserat Ψ^{M2} | famis CΛ^{L*}OΘ^{A*M*G}P*.

57. omnisque A*; omnes (que *om.*) Θ^{A*} | prouinciae] P^{2} (ciae *in ras.*) | egyptum CΛ^{L}XΠ^{D}BΩ; ęgiptum Σ^{TO}; egiptum Λ^{H}Σ^{M}Ψ^{B}ɑ | temperarent] temptarent Φ^{A*}.

---

52. ⟨nomen AT | ⟨crescere AT | 53. ¶ igitur *Div. sine num.* Ψ^{DF}; § igitur AO; ⟨igitur CT | 54. ⟨coeperunt AT | ⟨et in A | ⟨in cuncta AT | 55. ⟨qua AT | § quibus O; ⟨quibus AT | ⟨ite AT | 56. ⟨crescebat CAT | ⟨aperuitque AT | ⟨nam AT | 57. ⟨omnesque AT | ⟨et malum A.

XLII. [1] Audiens autem Iacob quod alimenta venderentur in Aegypto dixit filiis suis
quare neglegitis [2] audivi quod triticum venundetur in Aegypto
descendite et emite nobis necessaria
ut possimus vivere et non consumamur inopia
[3] descendentes igitur fratres Ioseph decem ut emerent frumenta in Aegypto
[4] Beniamin domi retento ab Iacob qui dixerat fratribus eius
ne forte in itinere quicquam patiatur mali
[5] ingressi sunt terram Aegypti cum aliis qui pergebant ad emendum
erat autem fames in terra Chanaan
[6] et Ioseph princeps Aegypti atque ad illius nutum frumenta populis vendebantur
cumque adorassent eum fratres sui [7] et agnovisset eos

XLII. 5. ingressi sunt terram ΛATM; ingressi sunt in terram CΠO | 6. adque GO | nutum GA; nutu O.

Desunt G (*usque ad v.* 5, autem fames) Θ^{H}.

XLII. 1. audiens] audens Φ^{A*}; uidens B *cum LXX et Aug. loc. in gen. 164. Cf. hebr.* (et uidit) *et Aug. quaest. in exod. 72* (cum uidisset) | quod alimenta — 2. possimus] *in ras.* Ψ^{B2} | alimenta *** Ψ^{M}; alementa O | uenderentur] peterent Σ^{M} | in aegypto] Φ^{A*}; in egypto $\Lambda^{L}\Pi^{D}B\Phi^{A2}\Omega$; in egipto $C\Lambda^{H}\Sigma^{TO}\Psi^{B2}\alpha$; in egyptum X; in egiptum Σ^{M} | filii sui O | negglegitis O; neclegitis CX; neglegetis Φ^{Z*}.

2. uenundaretur $\Pi^{C}T^{2}M\Phi^{RA*Z*GVP}$; uendetur Ψ^{DF}; uenditur Λ^{L*}; uenderetur Ψ^{B3M}; uenderentur Ψ^{B2}; uendent Ψ^{B*} | in aegypto] Φ^{A*}; in egypto $\Lambda^{L}\Pi\Phi^{A2}\Omega$; in aegipto Ψ^{B2}; in egipto $C\Lambda^{H}\Sigma^{O2M}\alpha$; in aegyptum O; in egyptum XB; in egiptum Σ^{TO*} | emitte Φ^{P*} | uobis B | possemus A*M* | uibere Σ^{T}; bibere X | non *om.* Φ^{V*} | consumemur Φ^{A}; consummemur O.

3. igitur] autem Σ^{M} *cum LXX* | iosep Σ^{TM}; *om.* Θ^{M*} | decem] undecim(?) M†; *om.* T* | frumentum Ψ^{M} | aegypto] Φ^{A*}; egypto $\Lambda^{L}X\Pi^{D}B\Phi^{A2}\Omega$; aegipto Σ^{T}; egipto $C\Lambda^{H}\Sigma^{OM}\Psi^{B}\alpha$.

4. ben-iamin εἷϸ; beniamyn Ω^{S} | domui $\Sigma^{TO*}P*$ (?); dormi Ψ^{D*} | retemto $X\Sigma^{M}B$ | ab] Ψ^{B*D*}; a $X\Pi^{D}\Sigma^{M}\Psi^{B2D2}\Omega$ αgrεἷ ϸc; ad $\Pi^{C}\Phi^{A}$ | dixit P | eius] suis Ψ^{F}; *om.* B* | in *om.* $\Phi^{V*}\Psi^{FM}$ | paciatur Σ^{O2}; pacietur Σ^{O*}; patitur Λ^{L*}; patia***tur B.

5. sunt + in CΠO; + autem $\Sigma^{M}BT$ $M\Phi^{RAZ*GVP}\Theta^{AM*G}P^{2}\Psi$. *Cf. LXX* | terra B | aegypti] Φ^{A*}; egypti $\Lambda^{L}X\Pi^{D}B\Phi^{A2}\Omega$; hegypti C; ęgipti Σ^{TO}; egipti $\Lambda^{H}\Sigma^{M}\Psi^{B}\alpha$ | e*mendum C | famas Φ^{V*}; famis $\Lambda^{L*}\Sigma^{T*}B\Phi^{A*Z*P*}O\Theta^{A*M*G}P*\Psi^{B*}$ | canaan X; canahan Σ^{T}.

6. iosep Σ^{M} | ioseph + erat $\Pi^{D}\Psi^{B2}$ Ωαrεἷϸc | princeps + erat Ω^{SM}; + in terra B*P* αgrεἷϸc. *Cf. hebr. et LXX* | egypti $\Lambda^{L}X\Pi B\Omega$; aegipti $\Sigma^{T}\Psi^{B}$; egipti $\Lambda^{H}\Sigma^{OM}\alpha$; hegypti C | egipti + erat Λ^{H} | adque G $C\Lambda^{H}XO\Theta^{G*}$ | ad *om.* Σ^{O} | illius] eius αrεἷ ϸc; ipsius Σ^{M} | nutum] C*; nutu $C^{2}\Pi^{C}$ $\Sigma^{OM}O\Theta^{M*}\Psi^{D}$ | populi Ψ^{M}; populus Φ^{A*} | uendebatur X.

7. agnouisset] P^{2} (a *in ras.*); agnouisse O | ad *om.* G† | eos *om.* P* | ca-

---

XLII. 1. ¶ Audiens XL. $C^{2}X\Sigma$; XLII. Ω^{SJ}; LXXI. Ω^{M}; LXXII. $\Lambda TM\Phi^{RZGP}P^{2}$; LXXIII. Φ^{AV}; *Div. sine num.* Ψ^{BDM}; § audiens O; ⟨audiens CA | § dixit O | ⟨quare AT | 2. ⟨audivi T | ⟨descendite A | ⟨ut A | 3. ¶ descendentes LVII. A; § descendentes O; ⟨descendentes CT | 4. ⟨beniamin A | ⟨ne A | 5. § ingressi O; ⟨ingressi CAT | ⟨erat AT | 6. ⟨et ioseph GA | ⟨atque GT | ¶ cumque *Div. sine num.* Ψ^{BDF}; § cumque O; ⟨cumque GCAT | 7. ⟨et agnovisset G.

quasi ad alienos durius loquebatur interrogans eos unde venistis
qui responderunt de terra Chanaan ut emamus victui necessaria
8 et tamen fratres ipse cognoscens non est agnitus ab eis
9 recordatusque somniorum quae aliquando viderat ait exploratores estis ut videatis infirmiora terrae venistis
10 qui dixerunt non est ita domine sed servi tui venerunt ut emerent cibos 11 omnes filii unius viri sumus
pacifici venimus nec quicquam famuli tui machinantur mali
12 quibus ille respondit aliter est inmunita terrae huius considerare venistis
13 et illi duodecim inquiunt servi tui fratres sumus filii viri unius in terra Chanaan
minimus cum patre nostro est alius non est super
14 hoc est ait quod locutus sum exploratores estis
15 iam nunc experimentum vestri capiam

---

9. terrae AO; terra G† | 11. filii GA; fili O | 13. filii GA; fili O | 15. uestri AO; uestrum G.

Deest Θ^{H}.

naan $X\Sigma^{M}$; canahan Σ^{T} | chanaan + uenimus Σ^{O} | ut] et Ψ^{M} | emamus uictui] *in ras.* Θ^{M2} | uictui] Π^{D2} (*ult.* i *in ras.*); uictu Π^{c}; uictum Σ^{T*} | necessario X | ∼ necessaria uictui P.

8. ipse** P^{2} (e *in ras.*); ille Σ^{T} | agnoscens Σ^{TO*} | agnitus] cognitus ɑeſg̃c | ∼ agnitus est Π.

9. recordatusque — ait *om.* Ω^{M} | recordatusque + est Σ^{O*} | quae] qua Ψ^{F*}; *om.* Σ^{O*} | ait + ad eos $G^{c}\Sigma^{M}BT\Phi\Theta^{AMG}P^{2}$ $\Psi\Omega^{SJ}$ ɑgreſg̃c *cum hebr. et LXX* | estis + et G | ut *om.* O | uideritis Ω^{S} | infirmiora] inferiora A | terra G†B | terrae — 10. domine] *in ras.* Θ^{A2}.

10. qui *om.* G* | qui dixerunt *om.* B* | non es Θ^{M*} | dn̄e $C\Lambda X\Sigma\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ ɑg | sed *om.* B | cybos O.

11. fili OP* | unius *om.* Ω^{S*} | uiri *om.* A | ∼ uiri unius $B\Phi^{A}\Psi^{DFM}\Omega^{S2}$ | ∼ sumus uiri Φ^{Z*} | pacifici] C*; pacifice C^{2} $\Lambda^{H}\Sigma^{TO}P$; pacificę Λ^{L} | nec] ne $\Sigma^{O*M}\Phi^{Z*}$ $P^{*}\Psi^{M}$ | quiquam $G^{*}\Omega^{J}$ | macchinantur G; macinantur $\Lambda^{L}X\Sigma^{T}A*$.

12. aliter est *om.* Σ^{M} | inminuta G* $C\Pi^{c}\Sigma^{M}\Theta^{A*}$; inmonuta G^{c}; immunitatem O. ¶ s̄ en munita Θ^{M} | terra XP*.

13. et] *in ras.* Ω^{S2}; ał ɑgreſg̃c. *Cf. LXX* | illi + dixerunt $\Sigma^{M}BT\Phi\Psi^{DM}$ Ω^{S} ɑreſ *cum hebr. et LXX.* ¶ Antiqui: « et illi dixerunt: duodecim inquiunt ». Quod dicitur « inquiunt » quasi narrationis uerbum expletiuum est... *Guill.* | ∼ fratres serui tui ɑe | sumus + et Θ^{AM*G*} | fili X*O | uiri] *in ras.* Φ^{Z1} | ∼ unius uiri Φ^{G} | canaan $\Lambda^{L}X$; canahan Σ^{T} | est + et $X^{2}\Sigma^{OM}BT^{2}M\Phi\Theta^{AMG}P^{2}\Psi\Omega^{M}$ *cum hebr. et LXX* | super *om.* O.

14. et ioseph *add. init. vers.* CX *cum hebr. et LXX* | quod *om.* O | ∼ quod locutus sum ait Ω^{M} | sum + uobis X *cum hebr. et LXX; Aug. loc. in gen. 168.*

15. experimenti P* | uestrum GT* | capiam] accipiam A | faraonis $C\Lambda^{L}X$

〈quasi A | 〈unde GT | § qui O; 〈qui AT | 〈de GT | 〈ut G | 8. 〈et tamen GAT | 〈non G | 9. 〈recordatusque GCAT | § ait O; 〈ait G | 〈exploratores GAT | 〈ut GT | 10. 〈qui GCAT | 〈non T | 〈sed GA | 11. 〈omnes GT | 〈pacifici GAT | 〈nec G | 〈machinantur G | 12. § quibus O; 〈quibus GAT | 〈aliter GT | 〈inmunita AT | 13. 〈et illi GCAT | 〈duodecim GT | 〈viri G | 〈unius G | 〈minimus GAT | 〈alius G | 〈super G | 14. § hoc est O; 〈hoc est CAT | 〈quod G | 〈exploratores G | 15. 〈iam GAT.

per salutem Pharaonis non egrediemini hinc donec veniat frater vester minimus
16 mittite e vobis unum et adducite eum
vos autem eritis in vinculis donec probentur quae dixistis utrum falsa an vera sint
alioquin per salutem Pharaonis exploratores estis
17 tradidit ergo eos custodiae tribus diebus
18 die autem tertio eductis de carcere ait
facite quod dixi et vivetis Deum enim timeo
19 si pacifici estis frater vester unus ligetur in carcere
vos autem abite et ferte frumenta quae emistis in domos vestras
20 et fratrem vestrum minimum ad me adducite
ut possim vestros probare sermones et non moriemini
fecerunt ut dixerat 21 et locuti sunt invicem
merito haec patimur quia peccavimus in fratrem nostrum
videntes angustiam animae illius cum deprecaretur nos et non audivimus

---

16. adducite GA; adducat O | prouentur G*AO | quae AO; qua G* | 17. tradidit ergo GA; tradidit (ergo *om.*) O | 19. in domos GA; in domus O | 20. possim GO possimus A | prouare G*O | moriemini A; moremini O; moriamini G.

Deest Θ^{H}.

Σ^{OM}; farahonis Σ^{T} | faraonis + quia CX | hegrediemini C*; egredimini Π^{CD}*B*T* Φ^{Z}*P*; hegredimini C^{2} | hinc — 16. mittite] *in ras. aut in marg.* Π^{C2} | hinc] hunc Ψ^{B}*.

16. e] ex CΣ^{M}agrelbgc; *om.* BΦ^{Z}† | et] *in ras.* Φ^{R1}; ut $\Lambda\Sigma^{M}$ | adducite = G Π^{CD}*AP*; adducat C$\Lambda\Chi\Pi^{D2}\Sigma$BTM$\Phi$O$\Theta^{AMG}$ $P^{2}\Psi\Omega$agrelbgc *cum hebr. et quibusdam codd. graecis* | prouentur G*AO | quae] qua G*Π^{D} | ∼ uera an falsa agrelbgc | sunt $\Pi^{C}\Sigma^{T}\Phi^{Z}$*$\Psi^{M}$; sit Σ^{M}* | faraonis $\Lambda^{L}\Chi$ Σ^{OM}; farahonis Σ^{T}.

17. tradedit T; tradidi Ψ^{M}* | trad(i)dit ergo = GC$\Lambda\Chi\Pi$ATM$\Theta^{AMG}\Omega^{SJ}$agrelbgc; et tradidit B$\Phi P^{2}\Psi^{B2\,DFM}\Omega^{M}$ *cum hebr. et LXX;* tradidit ΣOP*Ψ^{B}* | eos] *in ras.* Ψ^{F2}; illos Ω^{J}agrelgc | custodiae] custodia $\Lambda^{L}\Sigma^{M}$; in custodiam Ψ^{F} | diebus + et tribus noctibus O.

18. eductus P*Ψ^{D*M}a | de] e ΛBM $\Phi^{RAZGV}\Theta^{AMG}$; he C | carcere] custodia A w *cf. vers. praec.* | quod] quae T grelgc; que Ω^{M}a | et] *in ras.* Ω^{S2} | et uiuetis] ut uiuatis Σ^{M}BΨ^{DFM} | uibetis O | ∼ deum enim timeo et uiuetis Ψ^{B}.

19. legetur T* | in carcerem CΠ | autem *om.* $\Lambda^{H}\Psi^{M}$ | abite + libere G^{c} *in marg.* | **ferte P | emis Θ^{A}† | domos] P^{2} (os *in ras.*); domus Φ^{G}*O.

20. uestram Ψ^{M} | ∼ adducite ad me X*Φ^{ZP}P | possimus C*A | prouare G*BO | moriemini = Λ^{H}XBAT w; moremini O; moriamini GC$\Lambda^{L}\Pi\Sigma$M$\Phi\Theta^{AMG}$P$\Psi\Omega$agrelgc.

21. ad inuicem Λ^{H}M$\Psi\Omega$arelgc | haec] hoc X | peccabimus XB | angustias Φ^{A}*are | anima Ψ^{M} | illius] eius $\Psi^{B}\Omega^{S}$ | cum] dum Σ^{M}P*$\Psi^{DF}\Omega^{S}$agrelgc | audibimus XO; audimus Λ^{L}*Ψ^{F}* | audi(u)imus+ eum G^{c}X *cum LXX* | ista *om.* T.

〈per GCAT | 〈donec G | 16. 〈mittite GAT | 〈vos GAT | 〈utrum G | 〈an G | 〈alioquin GAT | 17. 〈tradidit GCAT | 〈tribus G | 18. ¶ die *Div. sine num.* Ψ^{BDF}; § die O; 〈die GAT | 〈eductis G | 〈ait G | 〈facite GAT | 〈deum G | 19. 〈si AT | 〈frater G | 〈vos AT | 20. 〈et fratrem GA | 〈ut A | 〈et non G | § fecerunt O; 〈fecerunt GCAT | 21. 〈et locuti G | § merito O; 〈merito GAT | 〈videntes GA | 〈et non G.

idcirco venit super nos ista tribulatio
22 e quibus unus Ruben ait
numquid non dixi vobis nolite peccare in puerum et non audistis me
en sanguis eius exquiritur
23 nesciebant autem quod intellegeret Ioseph eo quod per interpretem loquebatur ad eos
24 avertitque se parumper et flevit et reversus locutus est ad eos
25 tollens Symeon et ligans illis praesentibus
iussitque ministris ut implerent saccos eorum tritico
et reponerent pecunias singulorum in sacculis suis datis supra cibariis in via
qui fecerunt ita
26 at illi portantes frumenta in asinis profecti sunt
27 apertoque unus sacco ut daret iumento pabulum in diversorio
contemplatus pecuniam in ore sacculi 28 dixit fratribus suis
reddita est mihi pecunia en habetur in sacco

---

23. per interpretem AO; interpretem (per *om.*) G* | loquebatur GO; loqueretur A | 24. auertitque se GA; auertitque O | 25. i(m)plerent GA; inpleret O | trittico G*AO | 27. unus GA; uno O | 28. est mihi GO; mihi est A | in sacco AO; in sacculo G.

Deest Θ^{H}.

22. ex quibus C* | unus *om.* T *cum hebr. et LXX* | unus ruben ait] *in ras.* Π^{C2} | $\sim$ ruben unus Ψ^{B} | no dixi Φ^{P} | sangis B | exquiretur T*; adquiritur Ω^{M} | exquiritur + a nobis G^{C} *in marg.*

23. nesciebant] hii sciebant Σ^{O}*; nesciebat Π^{C}†Φ^{A}*Ψ^{F}* | autem] enim ɑɛ | intellegerent $\Pi^{C}\Psi^{M}$ | iosep Σ^{OM} | per *om.* G*Π^{C}B*M*Φ^{P}*Ψ^{F}* | interpretam Ψ^{B}*; interpretationem Ψ^{DM} | loquebatur] P*; loqueretur $\Lambda A\Phi P^{2}\Psi^{BDM}\Omega^{JM}$ ɑgreſvʒc. ¶ ã loqueretur Θ^{M}.

24. se *om.* Λ^{H}O | flebit X.

25. tollens] Π^{D}*T*P*; et extollens C*; tollenque B*; tollensque $\Pi^{D2}\Sigma^{M}B^{2}T^{2}M\Phi P^{2}\Psi\Omega$ ɑgreſvʒc. *Cf. hebr. et LXX* | symeon = GCXΠBAM$\Phi^{RAZGV}O\Theta^{AMG}$*P$\Psi^{BDF}\Omega^{SJ}$ g; simeon $\Lambda\Sigma T\Phi^{P}\Theta^{G2}\Psi^{M}\Omega^{M}$ ɾeſvʒc; simeonem ɑ | et] e O†; *om.* Ψ^{B} | ligans + eum XΩ^{S} *cum hebr. et LXX* | $\sim$ praesentibus ligans illis Ψ^{B} | iussitque] M*; ¡ussit $M^{2}\Phi^{Z}P\Omega^{JM}$ ɡreſvʒc | inplerent G$\Lambda^{L}\Sigma^{T}$; inpleret O | $\sim$ eorum saccos ɾeſʒc | trittico G*CXΣ^{T}AOΘ^{AMG} | reponere A*; reponent Φ^{P} | pecunia P*; pecuniam P^{2} | singulorum in sacculis] singulis O | saccis Λ^{H}BT | suis] eorum CX | datis] deditque M* | datisque $\Phi^{RA2ZGVP}\Psi$ | supra *om.* Ψ^{B}* | cybariis OΨ^{B} | in uiam A ɯʒc *cum LXX.*

26. ad illi CXO | **portantes Σ^{M} | frumentum Ω^{M} | asinis] *in ras.* B^{2} | asinis + suis Ω^{S} ɑreſʒc *cum hebr. et LXX* | sunt + de urbe foras G^{C} *in marg. Cf.* 44, 4.

27. aperto (que *om.*) XΨ^{B}* | uno O Θ^{A}P*; uni Ψ^{B}* | saculo Σ^{M}* | darent Φ^{Z}* | iumenta Φ^{Z}†^{P}*; iumentum M* | pauulum Σ^{M}A | deuersorio O; diuersorium C | contemplatus P*; contemplatusque Θ^{M} | pecunia O | ** in ore P | saculi Φ^{V}*O*.

28. $\sim$ mihi est Λ^{H}A ɯ | pecuniam Ψ^{DM}* | pecunia + mea X$\Theta^{AMG}P^{2}\Omega^{S}$ ɾ *cum hebr.* | en] et P* | in sacculo G$\Sigma^{T}\Omega^{S}$ | et

---

⟨idcirco GA | 22. ⟨e quibus GCAT | ⟨ait G | ⟨numquid GA | ⟨en sanguis GA | 23. § nesciebant O; ⟨nesciebant GCAT | ⟨eo G | 24. ⟨avertitque GAT | ⟨et reversus GAT | 25. ⟨tollens GAT | ⟨illis G | ⟨iussitque GAT | ⟨et reponerent A | ⟨datis G | ⟨qui GCAT | 26. ⟨at GCAT | 27. ⟨apertoque AT | ⟨contemplatus GA | 28. § dixit O; ⟨dixit G | ⟨reddita GAT | ⟨en G.

et obstupefacti turbatique dixerunt mutuo
quidnam est hoc quod fecit nobis Deus
29 veneruntque ad patrem suum in terra Chanaan
et narraverunt ei omnia quae accidissent sibi dicentes
30 locutus est nobis dominus terrae dure
et putavit nos exploratores provinciae
31 cui respondimus
pacifici sumus nec ullas molimur insidias
32 duodecim fratres uno patre geniti sumus
unus non est super
minimus cum patre versatur in terra Chanaan
33 qui ait nobis sic probabo quod pacifici sitis
fratrem vestrum unum dimittite apud me
et cibaria domibus vestris necessaria sumite et abite
34 fratremque vestrum minimum adducite ad me
ut sciam quod non sitis exploratores
et istum qui tenetur in vinculis recipere possitis
ac deinceps emendi quae vultis habeatis licentiam

---

29. accidissent GA; accedissent O | 30. dure GA; durae O | 33. quod pacifici sitis AO; quod pacifici estis G | 34. quod non sitis AO; quod non estis G.

Deest Θ^{H}.

om. Λ^{H} | obstupefacti — nobis deus] *in ras. et marg.* Θ^{A2} | turbatisque Ψ^{M}; turbati (que *om.*) Π^{c} | ∼ mutuo dixerunt ɑrelʒc | dixeruntque Ψ^{DM} | hoc *om.* G* | ∼ hoc est $\Lambda^{L}\Sigma^{M}$ | feci Ψ^{M*} | ∼ nobis fecit A | ∼ deus nobis P*.

29. uenerunt (que *om.*) Φ^{A*} | iacob] *in ras.* Θ^{M2}; *om.* Π^{c} | in terram Σ^{o}TMΦ^{RZGVP} Θ^{AMG}PΩ^{M} elbʒc *cum LXX* | canaan XΣ^{M}; canahan Σ^{T} | narrauerunt] narerunt Σ^{M*} | accedissent M*Φ^{A*}OP*; accidisset Θ^{G*}.

30. dn̄s CΛXΣBΦ^{A}P$\Psi\Omega^{M}$ ɑg; *om.* O | terrae] *in ras.* Φ^{P2} | durae CΠ^{c}TΦ^{AP}OP* Ψ^{DFM} | putabit XB* | nos + esse Ψ^{B} | exploratores + esse Ω^{SJ} ɑrelʒc | prouincie + esse X.

31. pacifici] B^{2} (fici *in ras.*) | molimur] morimur Φ^{P}.

32. uno] G^{c} (o *in ras.*) | patre geniti sumus unus *om.* Π^{c} | geniti] editi X | patre + nostro Ψ^{DF} ɑgrelʒc *cum hebr. et LXX; Aug. loc. in gen. 172* | uersatur] est ɑrelʒc *cum hebr.* | canaan Λ^{L}XΣ^{M}B; canahan Σ^{T}.

33. uobis Π^{c} | prouabo G*C | quod] Ψ^{B*}; quia Σ^{M}BP*; si Ψ^{B2} | sitis] estis G Σ^{M}B$\Phi\Psi^{M}\Omega^{JM}$ | demittite O; mittite Ψ^{B*} | ciuaria G* | uestris] *in ras.* M^{2} | neccaria B | auitę O.

34. minime Φ^{V*}; miniorum Λ^{H} | ∼ ad me adducite Ψ^{DM} | sciam quod *om.* C* | sitis] scitis $\Phi^{V*}\Psi^{B}$; estis GΛ^{H}B | et] ut $\Lambda^{L}\Pi^{c}\Sigma^{T}$ | istum] *in ras.* Π^{c2} | possetis M*P* | quae] quod B | uultis *om.* Π^{c} | ∼ quae uultis emendi ɑrelʒc | habetis licentia O.

〈et obstupefacti CAT | 〈quidnam GA | 29. § veneruntque O; 〈veneruntque GCAT | 〈et narraverunt GA | 30. 〈locutus GAT | 〈et putavit A | 31. 〈cui GAT | 〈pacifici AT | 〈nec G | 32. 〈duodecim GAT | 〈unus GA | 〈minimus GA | 33. 〈qui GCAT | § sic O; 〈sic CT | 〈fratrem GAT | 〈et cibaria GA | 34. 〈fratremque GA | 〈ut sciam AT | 〈et istum GA | § ac O; 〈ac GA.

35 his dictis cum frumenta effunderent singuli
reppererunt in ore saccorum ligatas pecunias
exterritisque simul omnibus 36 dixit pater Iacob
absque liberis me esse fecistis
Ioseph non est super Symeon
tenetur in vinculis Beniamin
aufertis
in me haec mala omnia reciderunt
37 cui respondit Ruben
duos filios meos interfice si non
reduxero illum tibi
trade in manu mea et ego eum
restituam
38 at ille non descendet inquit filius
meus vobiscum
frater eius mortuus est ipse solus
remansit
si quid ei adversi acciderit in
terra ad quam pergitis
deducetis canos meos cum dolore ad inferos.

XLIII. 1 Interim fames omnem terram vehementer premebat

---

36. aufertis GA; auferetis O | re*ciderunt G; ceciderunt O; recederunt A | 38. descendet G; descende O; descendit A | ipse GO; et ipse A.

Deest Θ^{H}.

35. hiis Ω^{J} a; hic Ψ^{M*} | reppererunt] Θ^{M*G*}; repererunt $\Lambda^{H}\Phi^{G}O\Theta^{M2\,G2}\Psi^{BM}\Omega$ ag relbgc | in ore] P^{2} (e *in ras.*); in ora $B\Phi^{R}$ | saccorum] C*; sacculorum $C^{2}\Lambda^{L}\Sigma^{TM}$ | ligatas *om.* A | exterritique Σ^{M}; exterritusque Π^{c} | simul] *in ras.* Φ^{P2} | omnes Σ^{M} | ∼ omnibus simul P.

36. pater *om.* P* | abque G† | liueros O | ∼ fecistis esse Ψ^{B} | iosep Σ^{OM} | symeon = GCXΠBAMΦOΘ^{AMG*}P$\Psi\Omega^{SJ}$ g | simeon $\Lambda\Sigma T\Theta^{G2}\Omega^{M}$ arelbgc | ∼ simeon tenetur in uinculis ioseph non est super Σ^{T} | uinculis + et agrelgc | ben – iamin elb; beniamyn Ω^{S} | auferetis CΛ^{H}X$\Pi\Sigma^{TO*M}$ TMΦOΘ^{AMG}P$\Psi^{BDM}\Omega$ agrelgc; auferetur Σ^{O2}. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* (accipietis) | in me] a me Ω^{S} | ∼ omnia mala Σ^{O}T Ω^{S} agrelgc | reciderunt] Φ^{P2} (reci *in ras.*); recederunt AP*; reacciderunt $\Phi^{V}\Psi^{DF}$; re*ciderunt G; acciderunt ΣBTΨ^{BM}; ceciderunt COΩ^{M} | ∼ omnia reciderunt mala Λ.

37. adduxero P* | ∼ tibi illum Σ^{M} Ψ^{B} | trade + illum $M^{2}\Omega^{SJ}$ agrelgc; + eum X$\Theta^{AM*G}\Psi^{B2\,DFM}\Omega^{M}$ *cum hebr. LXX et Lugd.* | meo Π^{c} | ego eum restituam (restitua O) = G*CΛ^{LH*}X$\Pi\Sigma^{T}$AOP*w; ego illum restituam Σ^{O*}T; ego eum restituam tibi G^{c}; ego eum tibi restituam Λ^{H2}BM $\Phi P^{2}\Omega$ agrelgc; ego illum tibi restituam $\Sigma^{O2\,M}\Theta^{AMG}\Psi^{DM}$; ego illum restituam tibi Ψ^{F}; ego tibi illum restituam Ψ^{B}. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* (ego reducam eum apud te).

38. ad ille CXO | descende O; descendit Π^{c}AP*Ψ^{B*}; discendit T* | uobis Π^{c} | fratr O† | mortuus est + et A$\Psi^{B2\,F}$ Ω^{M} agrelbgc *cum hebr. LXX et Lugd.* | solus + mei Θ^{A*M*G*}; + mihi Θ^{A2}. ¶ ał mei Θ^{M} | ei *om.* Ψ^{D} | aduersi] P*; aduerse XP²; aduersitatis Ω^{S} arel | acciderit] *corr. et in ras.* P^{2}; accederit M*; adciderit G; contigerit A | in terra ad quam pergitis *om.* B | in terram $\Pi^{c}\Psi^{M}$ | ad *om.* Π^{c} | pergetis Ω^{S} | deduce*tis Π^{c}; *om.* O.

XLIII. 1. interim + ut Σ^{T2} | omnem] uniuersam Σ^{M} | ∼ pr(a)emebat uehementer Σ^{M*}T$\Psi^{B}\Omega^{S}$.

---

35. ⟨his GCAT | ⟨reppererunt GA | ⟨exterritisque GAT | 36. ⟨absque GAT | ⟨ioseph GAT | ⟨tenetur G | ⟨beniamin G | ⟨in me GAT | 37. ⟨cui GCAT | ⟨duos GAT | ⟨si G | ⟨trade GA | ⟨et ego G | 38. § at ille O; ⟨at ille GCAT | ⟨non CT | ⟨frater GAT | ⟨ipse G | ⟨si GAT | ⟨ad quam G | ⟨deducetis GA.

XLIII. 1. ¶ Interim XLIII. Ω^{SJ}; LXXII. $\Pi^{D}\Omega^{M}$; LXXIII. ΛTΦ^{RA}(*sic*)$^{ZGP}P^{2}$; LXXIIII. Φ^{V}; *Div. sine num.* AΨ; ⟨interim GC.

[2] consumptisque cibis quos ex Aegypto detulerant dixit Iacob ad filios suos
revertimini et emite pauxillum escarum
[3] respondit Iudas
denuntiavit nobis vir ille sub testificatione iurandi dicens
non videbitis faciem meam nisi fratrem vestrum minimum adduxeritis vobiscum
[4] si ergo vis mittere eum nobiscum pergemus pariter
et ememus tibi necessaria
[5] si autem non vis non ibimus
vir enim ut saepe diximus denuntiavit nobis dicens
non videbitis faciem meam absque fratre vestro minimo [6] dixit eis Israhel
in meam hoc fecistis miseriam ut indicaretis ei et alium habere vos fratrem
[7] at illi responderunt
interrogavit nos homo per ordinem nostram progeniem
si pater viveret si haberemus fratrem

---

2. emite GO; emite nobis A | pauxillum A; pausillum GO. *Cf.* 18, 4; 24, 17 *et* 43 | 4. mittere eum GA; eum mittere O | pergemus CΛΠA²TM; pergimus A*; proficiscemur G; *om.* O | 5. si autem GO; sin autem A | 6. hauere G*O.

Deest Θ^{H}.

2. consumtisque GXΣ^{T}Θ^{G*} | quos] quod Θ^{G} | egypto Λ^{L}XΠ^{D}BOΨ^{M}Ω^{JM}; ęgipto Σ^{O}; egipto CΛ^{H}Σ^{TM}Ψ^{B}ą | detullerant O Ψ^{M}; tulerant Ψ^{DF} | dixit] P*^{3}; dixitque Φ^{RA*ZGV}P^{2} | ad filios suos] P*; ad filiis suis Ψ^{M*}; filiis suis ΦP^{2}Ψ^{M2}Ω^{JM} | emite + nobis ΛAP^{2}Ψ^{B2DF}Ω ągrełъʒc *cum hebr. LXX et Lugd.* | pausillum GΣ^{T}BO; paxillum Φ^{V*}Ω^{SM}; pauxillulum Λ^{H}; pauxilulum Λ^{L2}; paxilulum Λ^{L*}; paululum T | escarum] Λ^{L2} (um *in ras.*).

3. denuntiabit X | nobis] nos B | uir] homo Ψ^{B} | ∼ homo ille nobis Ψ^{B} | testificationi Ψ^{B*}; attestatione Ω^{S}ąrełʒc | iurandi] G* (?) Σ^{O*}Θ^{M*}; iurisiurandi Σ^{O2} ągrełʒc; iuramenti GCΘ^{M2}. ¶ ij ał iurandi Θ^{M} | uideuitis Λ^{L}Σ^{T*}O | meam ******* Φ^{G} | uestrum *bis rep.* G* | minorem X | adduxeratis Φ^{A*} | uobiscum — 5. uir] *in ras.* Φ^{Z1}.

4. ergo] enim Σ^{T} | ∼ eum mittere OPΨ^{B} ągrełʒc | nouiscum O; uobiscum Φ^{P}†Ψ^{D} | pergimus A*T*P*; proficiscemur G; *om.* O | aemimus Π^{C} | ∼ necessaria tibi P*.

5. si] Θ^{M*}; sin ΛΠ^{CD*}ΣBATΦΘ^{M2G} PΨΩ^{SJ}ɡɯc | denuntiabit XΣ^{T}B | nos B | uideuitis O | meam *om.* O | fratre *om.* B* | nostro Φ^{P*} | ∼ uestro fratre Λ^{H}.

6. dixit + que T; + enim Σ^{T}; + autem Ω^{S} *cum LXX et Lugd.* | ei Π^{CT*} | israhel] Θ^{G*}; israel Θ^{G2} ɾełъʒc; srahel C; ihl Π; isrl Λ^{H}Σ^{O}TΦ^{AG}PΨΩ^{JM}ɡ; srhl XΣ^{T}B; isrhl Σ^{M}; israhl G; shl Λ^{L} | ficistis O; fecisti Π^{C} | miseria O | ei*Ψ^{F}; *om.* A* | hauere G*O | ∼ uos habere Θ^{AMG}Ψ^{B}.

7. at illi — 16. et instrue] Φ^{V2} (*quasi ex toto rescr. 2 m.*) | ad illi CXO | ille Φ^{Z*} | respondit Ψ^{D} | interogauit Λ^{L2}; intergogauit Λ^{L*}; interrogabit XB | progenie O | progeniem + si aberemus Σ^{M*} | pater uiueret] *in ras.* Θ^{A2} | uiueret + et P *cum hebr. LXX et Lugd.* | aberemus O*Ψ^{M} | respondimus] T^{2} (mus *in ras.*); respondebimus M*Φ^{Z*A*} | ei *om.* Π^{CD*} | hid G*

---

2. ⟨consumptisque GAT | § dixit O; ⟨dixit GT | ⟨revertimini GAT | 3. ⟨respondit CAT | ⟨denuntiavit GAT | ⟨non GAT | 4. ⟨si ergo GCAT | ⟨et ememus GA | 5. ⟨si autem GA | ⟨non G | ¶ vir LXXIII. M; ⟨vir GCAT | ⟨non AT | 6. § dixit O; ⟨dixit GCT | ⟨in AT | 7. ⟨at GCAT | ⟨interrogavit AT | ⟨si pater GAT | ⟨si haberemus G.

et nos respondimus ei consequenter iuxta id quod fuerat sciscitatus
numquid scire poteramus quod dicturus esset adducite vobiscum fratrem vestrum
8 Iudas quoque dixit patri suo
mitte puerum mecum ut proficiscamur et possimus vivere
ne moriamur nos et parvuli nostri
9 ego suscipio puerum de manu mea require illum
nisi reduxero et tradidero eum tibi ero peccati in te reus omni tempore
10 si non intercessisset dilatio iam vice altera venissemus
11 igitur Israhel pater eorum dixit ad eos
si sic necesse est facite quod vultis
sumite de optimis terrae fructibus in vasis vestris et deferte viro munera
modicum resinae et mellis et styracis et stactes et terebinthi et amygdalarum

---

11. styracis GO; storacis A | stactes CΛΠO; stactem G; stactis A | tereuinthi O; terebynthi A; therebinthi G | amigdalarum GAO.

Deest Θ^{H}.

Σ^{T}; *om.* O | numquid] num P* | quod] quid G* | ∼ fratrem uestrum uobiscum agrelgc | uestrum + minorem X.

8. patri — 9. de manu] *in ras.* Ψ^{B2} | patre Ψ^{M*} | mitti Λ^{L*}; mittite Φ^{Z*} | mecum] meum Θ^{G*} | et] ut $\Pi^{C}\Psi^{D}$ *cum LXX; Lugd.; Aug. quaest. in exod. 47* | possemus a | moreamur O | et nos et paruuli O.

9. ego] ecce Π^{D} | suscipiam $\Lambda^{H}\Phi^{A}$ P* | require] Φ^{R2} (re *fin. in ras.*) | reduxero + illum Σ^{M}; + eum Ω^{M} *cum hebr. LXX et Lugd.* | tradidero] reddidero are lgc | eum] illum $C\Sigma^{TO}\Phi^{A}$ | tibi *om.* Π^{C} | in te *om.* Σ^{M} | ∼ reus in te Ψ arelgc.

10. altera] alia $B\Theta^{A}$ | uenissem Φ^{Z*}.

11. israhel] Θ^{G*}; israel $\Theta^{G2}\Omega^{J}$ rel bgc; ihl Π; isrl $\Lambda^{H}\Sigma^{O}T\Phi^{AG}\Psi\Omega^{M}$ ag; isrhl Σ^{M}; srhl $C\Lambda^{L}X\Sigma^{T}B$ | ∼ pater eorum ihl Π | ad eos] eis Ω^{SJ} *cum LXX et Lugd.* | facito B | terrae + et O | frugibus TMΦ $\Psi\Omega^{S*}$ gelg; *om.* Θ^{G2}. ¶ « terrae frugibus ». Sic antiqui et noui, donec quidam nimis hebraeo adhaerentes mutauerunt « frugibus » in « fructibus ». Sed de eodem hebraeo dicitur Deut. XXVI « de cunctis frugibus tuis primitias » et Exod. XXIII « omnes fruges tuas de agro ». Hebr. habet « omnia opera tua » *Guill.* ā frugibus Θ^{M} | deferte] Θ^{G*}; deuerte Σ^{T*}; ferte Θ^{G2} | uiro] Σ^{T2} (u *in ras.*) | styracis = $GCTM\Phi^{RA*ZGV2}$ (*in ras.*) $^{P}O\Theta^{A2}$ (sty *in ras.*) $^{MG}\Psi^{F}$ w; stiracis $X\Pi^{C}\Sigma^{O}\Psi^{BDM}$; sthyracis P; tyracis Φ^{A2}; storacis $\Lambda\Pi^{D}\Sigma^{T}BA$ Ω agrelgc; storax Σ^{M} | et *om.* relgc | stactes = $C\Lambda\Pi\Sigma^{TO}BT\Phi^{RA*ZGVP}O\Theta^{AMG}\Psi\Omega^{J}$ agrelbgc; stacthes P; stactem G; stacten Σ^{M2}; stactens Σ^{M*}; stactis $XAM\Phi^{A2}\Omega^{M}$; stages Ω^{S} | terebinthi = $\Lambda^{L}\Sigma^{O2}T$ grelbgc; tereuinthi O; terebynthi $A\Theta^{AMG}$; terebinti $\Lambda^{H}\Sigma^{O*M}M^{2}\Psi^{DF}\Omega^{M*}$; terebynti C; terebincti $X\Sigma^{T}$; terebenti M*; terrebinti Ψ^{M}; therebinthi $G\Pi B\Phi^{RZGVP}\Omega^{J}$; therebinti $\Phi^{A}P$ Ω^{SM2}a; therebintinae Ψ^{B} | amygdalarum = $\Pi TM\Phi^{G}\Theta^{AMG}$ grelbgc; amigdalarum G $C\Lambda\Sigma^{OM}BA\Phi^{RAZVP}OP\Psi^{BDM}\Omega$a; amicdalarum $X\Sigma^{T}$; migdalarum Ψ^{F}.

⟨et nos GAT | ⟨consequenter G | ⟨numquid GAT | ⟨adducite G | 8. § iudas O; ⟨iudas GCAT | ⟨mitte GAT | ⟨et possimus G | ⟨ne GA | 9. § ego O; ⟨ego GCAT | ⟨nisi GAT | 10. ⟨si non GAT | 11. ¶ igitur *Div. sine num.* Ψ^{BD}; § igitur AO; ⟨igitur GCT | ⟨si sic GAT | § sumite O; ⟨sumite GAT | ⟨modicum GAT | ⟨et mellis G | ⟨et styracis G | ⟨et amygdalarum G.

12 pecuniamque duplicem ferte vobiscum
et illam quam invenistis in sacculis reportate ne forte errore factum sit
13 sed et fratrem vestrum tollite et ite ad virum
14 Deus autem meus omnipotens faciat vobis eum placabilem
et remittat vobiscum fratrem vestrum quem tenet et hunc Beniamin
ego autem quasi orbatus absque liberis ero
15 tulerunt ergo viri munera et pecuniam duplicem et Beniamin
descenderuntque in Aegyptum et steterunt coram Ioseph
16 quos cum ille vidisset et Beniamin simul
praecepit dispensatori domus suae dicens
introduc viros domum et occide victimas et strue convivium
quoniam mecum sunt comesuri meridie
17 fecit ille sicut fuerat imperatum et introduxit viros domum
18 ibique exterriti dixerunt mutuo
propter pecuniam quam rettulimus † prius † in saccis nostris introducti sumus

---

12. ne forte GA; *om.* O | errore AO; errorem G | 14. uobis eum GO; eum uobis A | tenet et hunc GA; tenet hunc O | 16. uiros domum AO; uiros in domum G | strue GO*; instrue A | 18. ret(t)u(l)imus AO; tulimus G* | prius A; *om.* GO *errante archetypo.*

Deest Θ^{H}.

12. pecuniamque] B*; pecuniam (que *om.*) G*; pecuniam quoque $G^{2}B^{2}$(?) $TM\Theta^{AMG}\Psi^{B}$ relъgc | dupplicem $\Lambda\Sigma^{OM}BO$ | afferte B | in sacculis reportate] *in ras.* Φ^{Z1} | ne forte *om.* $O\Psi^{F*}$ | errorem $G\Psi^{M}$; error Π^{D}; herror Π^{C}.

14. meus *om.* $\Pi^{C}\Sigma^{TM}\Theta^{G2}$ | faciat eum uobiscum T* | eum *om.* O | ∼ eum uobis $\Sigma A\Psi^{B}\Omega^{M}$ ɯ | placauilem O | remittam Ψ^{D} | uobiscum] Φ^{Z1} (cum *in ras.*) | tenet + in uinculis arelg | et *om.* $O\Theta^{A*}P*$ | ben – iamin elъ | autem *om.* Σ^{O*} | liueris O^{2}; liberos Λ^{L*}; liueros O*.

15. tullerunt O | pecunia Σ^{M} | dupplicem Λ^{L2} (ic *in ras.*) $H\Sigma^{OM}BO\Omega^{M}$ | ben – iamin elъ; beniamim Λ^{H} | discenderuntque M* | in egyptum $C\Lambda^{L}X\Pi^{D}B\Phi^{V2}$ (*in ras.*) Ω; in aegiptum Ψ^{B}; in egiptum $\Lambda^{H}\Sigma a$; in aegypto G | et *om.* O | iosep Σ^{M}.

16. uidisset **** G | ben – iamin elъ | simul] insimul Φ^{A*}; secum B | dispensatore P* | uiros + in $G\Sigma^{M}B\Psi^{B*DF}$ *cum LXX et Lugd.* | occidite Ψ^{M} | strue = GO*; instrue $C\Lambda X\Pi\Sigma BATM\Phi O^{2}\Theta^{AMG}P$ $\Psi\Omega$ agrelъgc | quoniam + hodie are | comesuri] B*Φ^{A*}; comesuri $\Sigma^{O}B^{2}M*\Phi^{A2ZP}$ $\Psi^{FM}\Omega^{J}g$; commesuri $\Lambda^{*H}\Sigma^{M}T^{2}$; commesuri $\Lambda^{H2}P*\Psi^{BD}\Omega^{M}$; comesturi Ω^{S} arelgc; commisuri T* | comesturi + in a | meridie] hodie Ω^{S}.

17. sicut] quod sibi Aaewc; sicut sibi Ω^{J}; sicut ei G^{c} *cum Lugd.* | introduxerat Φ^{A}.

18. ibique] illique Ψ^{B}; ipsique a | exterriti] *in ras.* Λ^{H2} | retullimus O; tulimus G*Π | prius *om.* GM*O | nostris *bis rep.* Σ^{T} | in nobis P* | calumnia Φ^{G} | et] ut B *cum LXX et Lugd.; Aug. loc.*

---

12. ⟨pecuniamque GAT | ⟨et illam A | 13. ⟨sed GAT | 14. ⟨deus GAT | ⟨et remittat GAT | ⟨et hunc G | § ego O; ⟨ego GAT | 15. ¶ tulerunt XLI. $C^{2}X\Sigma$; § tulerunt O; ⟨tulerunt GCAT | ⟨et beniamin G | § descenderuntque O; ⟨descenderuntque GAT | ⟨et steterunt G | 16. ⟨quos GA | ⟨praecepit GA | ⟨introduc A | ⟨quoniam GA | 17. § fecit O; ⟨fecit GCA | ⟨et introduxit A | 18. ⟨ibique A | § propter O; ⟨propter GA.

ut devolvat in nos calumniam
et violenter subiciat servituti et nos et asinos nostros
19 quamobrem in ipsis foribus accedentes ad dispensatorem 20 locuti sunt
oramus domine ut audias
iam ante descendimus ut emeremus escas
21 quibus emptis cum venissemus ad diversorium
aperuimus sacculos nostros et invenimus pecuniam in ore saccorum
quam nunc eodem pondere reportamus
22 sed et aliud adtulimus argentum ut emamus quae necessaria sunt
non est in nostra conscientia quis eam posuerit in marsupiis nostris
23 at ille respondit pax vobiscum nolite timere
Deus vester et Deus patris vestri dedit vobis thesauros in sacculis vestris
nam pecuniam quam dedistis mihi probatam ego habeo
eduxitque ad eos Symeon
24 et introductis domum adtulit aquam et laverunt pedes suos
deditque pabula asinis eorum

---

20. audias GO; audias nos A | 21. emtis G*O | sacc(h)orum GO; sacculorum A | reportamus AO; portamus G* | 22. marsuppiis GA.

Deest Θ^{H}.

in gen. 178 | subiiciat Ω^{s} grelbgc | serbituti O | et (*ante* nos) *om.* Σ^{T}.

19. accidentes A | dispensatores Ψ^{B*} | dispensatorem + domus Awgc. *Cf.* 16 *et* 44, 1.

20. oramus + te $X\Psi^{DFM}$ | dñe $C\Lambda X$ $\Sigma BMOP\Psi\Omega^{JM}$qg | domine ut audias] *in ras* Φ^{P2} | audias + nos $A\Phi^{R*}\Omega^{s}$qgrelbgc | descendimus]P^{2}(des *in ras.*); discendimus $A*\Theta^{G*}$.

21. emtis $G*X\Sigma^{TM}BO$ | ad] a M* | diuersum C* (?) | aperimus Π^{c} | saccos qrelbgc | pecunias Π | sacchorum G; sacculorum A | nunc *om.* T† | nunc + in Ω^{SM}. *Cf. hebr. et LXX; Ambr. de Ios. 9* | reportamus] $\Lambda^{L*}P*$; portamus G*; reportauimus $C\Lambda^{L2}\Pi^{D}\Sigma^{TO}BTM\Phi\Theta^{AMG}P^{2}\Psi\Omega$ qgrelgc; portauimus Σ^{M}; reportabimus X. *Cf. hebr. et LXX; Lugd.; Ambr. loc. cit.* (retulimus).

22. alium B | adtulimus] adtullimus O; retulimus Φ^{Z}; tulimus Σ^{M} | emeremus Λ^{L*} | qu(a)e + nobis qgrelgc | nessaria Θ^{M} | sunt + nobis Ω^{s} | conscientiam G; conscia O | ∼ conscientia nostra X | eam**Φ^{A}; ea X | posuerit] T^{2} (erit *in ras*); possuerit $\Lambda^{L}O$ | ∼ posuerit eam qrelgc | marsupiis] M*; marsuppiis GC $\Lambda^{L}X\Pi^{D*}AM^{2}\Phi^{RAGVP}\Theta^{AMG}P\Psi^{B}$.

23. ad ille CXO | thesauros] P^{1} (o *in ras.*); thensauros O | saccis qrelbgc | quas Π^{c} | dedisti $\Theta^{M*}P*\Psi^{F*}$; dedicistis T* | abeo $\Lambda^{L}\Sigma^{M}\Psi^{M}$ | eduxitque] Ψ^{B} (e *in ras.*); aduxitque Ψ^{F}; eduxit (que *om.*) O | symeon = $GC\Lambda X\Pi BATM\Phi O\Theta^{AMG*}P\Psi\Omega^{J}g$; simeon $\Sigma\Theta^{G2}\Omega^{SM}$qrelbgc.

24. et introduxit O *cum LXX* | in domum O | adtullit O; attulit $G\Lambda\Pi^{c}\Sigma^{O}BTM\Phi P\Psi\Omega$ qgrelbgc | aqua G | lauauerunt $\Lambda^{L}\Sigma^{M}$ | pauula Σ^{M}A; pabulum qgrelbgc | asinis eorum] asinorum Λ^{L*}.

⟨ut A | ⟨et violenter A | 19. ⟨quamobrem GCA | 20. § oramus O; ⟨oramus GCA | ⟨iam GA | 21. ⟨quibus GA | ⟨aperuimus A | ⟨et invenimus G | ⟨quam A | 22. ⟨sed A | § non O; ⟨non GA | 23. ⟨at GCA | § pax O; ⟨pax GC | ⟨nolite G | ⟨deus A | ⟨et deus G | ⟨nam GA | ¶ eduxitque *Div. sine num.* Ψ^{BD}; ⟨eduxitque GCAT | 24. ⟨et introductis GAT | ⟨deditque GAT.

[25] illi vero parabant munera donec ingrederetur Ioseph meridie
audierant enim quod ibi comesuri essent panem
[26] igitur ingressus est Ioseph domum suam
obtuleruntque ei munera tenentes in manibus
et adoraverunt proni in terram
[27] at ille clementer resalutatis eis interrogavit dicens
salvusne est pater vester senex de quo dixeratis mihi adhuc vivit
[28] qui responderunt sospes est servus tuus pater noster adhuc vivit
et incurvati adoraverunt eum
[29] adtollens autem oculos Ioseph vidit Beniamin fratrem suum uterinum et ait
iste est frater vester parvulus de quo dixeratis mihi
et rursum Deus inquit misereatur tui fili mi
[30] festinavitque quia commota fuerant viscera eius super fratre suo et erumpebant lacrimae
et introiens cubiculum flevit
[31] rursumque lota facie egressus continuit se et ait ponite panes

26. ingressus est GA; ingressus (est *om.*) O | 28. adorauerunt eum GA; adorauerunt (eum *om.*) O | 30. co(m)mota fuerant GA; commotata sunt O | 31. rursumque AO; rursusque G.

Deest Θ^{H}.

25. ingrederentur Λ^{L*}; egrederetur Σ^{T} | iosep $\Lambda^{H}\Sigma^{M}$ | ioseph + in Ω^{M} | meradie Σ^{T} | audierunt X*Σ^{M}B | comesuri] Φ^{R*}; comisuri O; comessuri $\Lambda\Sigma^{O}T^{*}M^{*}$ $\Phi^{R2}A^{*Z}\Omega^{J}$; commesuri Σ^{M}; commessuri $\Phi^{V}\Psi\Omega^{M}$; comesturi Ω^{s} αɾɛlȝc; commessurus P* | esset P*.

26. est *om.* $\Pi^{c}\Sigma^{M}$O | iosep Σ^{M} | suam *om.* $C^{2}\Sigma^{TO}T^{*}$ *cum hebr. LXX et Lugd.* | optulleruntque O | ei *om.* Ψ^{M} | tenentis $\Lambda^{L*}P^{*}$ | in] *in ras.* P^{2}; *om.* ɯ | manibus + suis αɾɛlȝc *cum hebr. LXX et Lugd.* | et — 27. at ille *om.* T† | adorauerunt + eum Σ^{M} *cum hebr. LXX et Lugd.* | proni] prostrati X | in terram] Ψ^{B*}; in terra C $B\Theta^{G}\Psi^{B2}$.

27. ad ille CXO | illi P* | interrogabit X | interrogauit + eos $G^{c}\Psi^{B2\,DF}$ Ω^{SJ} αɾɛlƀȝc *cum hebr. et LXX;* + eis Ψ^{B*} | sanusne αɾɛlȝ | senex] X*; senes X^{2}B.

28. qui responderunt — uiuit *om.* A* | sospis $T\Theta^{G}P^{*}$ | est + dñi G^{c} | pater noster *om.* Σ^{TM} | ∾ pater noster seruus tuus B | tuus + usque 𝔇 | uiuit *om.* Σ^{T} | incurbati XAO | eum *om.* Π^{c}MO *cum hebr. et LXX.*

29. oculos + suos A *cum hebr. et gr. min. codd.* | iosep Σ^{M} | ∾ iosep(h) oculos $\Sigma^{M}\Psi^{DF}$ αgɾɛlȝc | ben-iamin ɛlƀ; beniamim Λ^{H}; ueniamin B | et *om.* Ψ^{DF} | et ait *om.* Θ^{A} | paruulus] minimus Λ^{H}MP | inquit *om.* Σ^{M} | filii A.

30. festinabitque XB | festinauitque + in domum Ω^{s}αɛ | conmota G; comota B; commotata O* | fuerant] erant B; sunt $O\Psi^{F}$ | super fratre] *in ras.* Π^{c2} | supra O | fratrem suum P* | erumperabant Σ^{T} | lacrymae ȝc; lachrymae gɾɛlƀ | et *om.* Π^{c} | introiens + in Ψ^{F} *cum Lugd. et Ambr. de Ios. 10* | cubilum Θ^{M} | flebit XB.

31. rursusque GC$\Lambda\Pi\Sigma^{TO}$T$M\Phi^{RAZGV}$ $\Theta^{AMG}P\Psi^{F}\Omega^{M}$ | facie + et Λ | contenuit T*O; conticuit $\Phi^{A*}\Psi^{F*}$ | panes] ponas Φ^{V*}.

25. ⟨illi GCA | ⟨donec G | ⟨audierant GA | 26. ¶ igitur *Div. sine num.* O; ⟨igitur GCAT | ⟨obtuleruntque GA | ⟨et adoraverunt A | 27. ⟨at GCAT | ⟨resalutatis G | § salvus O; ⟨salvus GA | ⟨de quo G | 28. § qui O; ⟨qui GCAT | ⟨sospes T | ⟨adhuc G | ⟨et incurvati A | 29. § adtollens O; ⟨adtollens GCAT | ⟨vidit G | ⟨iste GCAT | ⟨de quo G | ⟨et rursum GAT | § deus O; ⟨deus T | 30. ⟨festinavitque GCAT | ⟨et introiens AT | 31. ⟨rursumque GAT | § egressus O; ⟨egressus G | ⟨ponite GCT.

32 quibus adpositis seorsum Ioseph
et seorsum fratribus
Aegyptiis quoque qui vescebantur simul seorsum
inlicitum est enim Aegyptiis comedere cum Hebreis
et profanum putant huiuscemodi convivium
33 sederunt coram eo
primogenitus iuxta primogenita sua
et minimus iuxta aetatem suam
et mirabantur nimis 34 sumptis
partibus quas ab eo acceperant
maiorque pars venit Beniamin
ita ut quinque partibus excederet
biberuntque et inebriati sunt
cum eo.

XLIV. 1 Praecepit autem Ioseph dispensatori domus suae dicens
imple saccos eorum frumento quantum possunt capere
et pone pecuniam singulorum in summitate sacci
2 scyphum autem meum argenteum
et pretium quod dedit tritici
pone in ore sacci iunioris
factumque est ita
3 et orto mane dimissi sunt cum asinis suis

---

32. aegyptis G*O | aegyptis G*; *om.* O | 34. maiorque AO; maior quoque G.
XLIV. 1. in summitate AO; in summitatem G* | 2. scyfum AO | trittici G*A | sacci GO; sacculi A.

Deest Θ^{H}.

32. iosep Σ^{M} | aegyptiis] Φ^{A*}; egyptiis $C\Lambda^{L}\Pi B\Phi^{A2}\Psi^{M}\Omega$; egiptiis $\Lambda^{H}X\Sigma\Psi^{B}\alpha$; aegyptis G*O | uescebant G | ∼ simul uescebantur Ω^{SJ} | inlicitum est + dixit Λ^{H*} | egyptiis $X\Pi B\Psi^{M}\Omega$; ęgiptiis Σ^{T}; egiptiis $\Lambda^{H}\Sigma^{OM}\Psi^{B}\alpha$; egptiis Λ^{L}; aegyptis G*; *om.* O | cum] Θ^{G2} (c *in ras.*) | hebraeis $\Pi^{c}\Phi^{RAGVP}O\Theta^{AMG}$ greſbȝc; hębręis Λ^{L}; haebraeis T; haebreis Φ^{Z}; ebręis M; ebreis $\Sigma^{TM}\Psi^{FM}$; ębreis X; aebreis Ψ^{B} | et *om.* $\Lambda^{H\dagger}$ | prophanum $\Pi\Sigma^{T2}$ (*int. lin.*) $B\Psi^{BDF}\Omega^{SJ}$ are; prouanum Σ^{T} (*in textu*) | reputant Ω^{J*} | putant + esse M | huiusscemodi $\Sigma^{M}B*\Psi^{FM}$; uiusscemodi Σ^{T}; huiusquemodi O; huius modi Ψ^{B}.

33. sederunt + ergo $\Sigma^{O2}BTM\Phi\Theta^{AM*G}P^{2}\Psi\Omega^{M}$. *Cf. LXX et Lugd.* (sederunt autem) | primogeniti Ψ^{F} | mirauantur G*; miranbantur Σ^{O2}; miranuantur Σ^{O*}.

34. sumtis GXO | sumptisque $\Theta^{G2}P^{2}$ | partibus] G^{c} (arti *in ras.*) | ab eo] habeo Ψ^{BF} | acciperant TO | maior (que *om.*) Θ^{G2}; *maior ** P; maior quoque G | ben-iamin elʊ; beniamī B; ueniamin O | partes Φ^{A} | excederet] P*; excelleret $\Theta^{AMG}P^{2}$. ¶ ij excederet Θ^{M}.

XLIV. 1. iosep Σ^{M} | despensatori O | domui P* (?) | sacchos G | frumentum P* Ψ^{DM} | possint Σ^{O*} | pecunias Σ^{T}; pecunia Φ^{G} | in sumitate $\Lambda^{H*}\Phi^{P}\Psi^{F}$; in sumitates Λ^{H2}; in summitatem G*T*Φ^{Z} | sacchi G; saccorum CX.

2. scyphum = $G\Lambda^{L}\Pi^{D}M\Phi\Theta^{AMG}P\Psi^{DM}$ greſbȝc; sciphum $\Lambda^{H}\Pi^{c2}BT\Psi^{B2F}\Omega^{JM}$; scyfum AO; scifum $CX\Sigma^{OM}$; scifhum Σ^{T}; cifum Ω^{S}; ciphum α; sifum Π^{c*}; sciphus Ψ^{B*} | meum *om.* Ψ^{B*} | argenteum] Θ^{M2} (eu *in ras.*); argentum Φ^{P} | dedi $\Pi^{c}\Theta^{M*}\Psi^{M}$; dederit Λ^{L} | trittici G*$CX\Sigma^{T}A\Theta^{AMG}$ | pones Ψ^{DF} | sacculi XA | iunis X* | factum (que *om.*) O.

3. horto $C\Phi^{G}P*$ | cum *om.* $O*\Psi^{B*}$.

---

32. ⟨quibus CAT | ⟨et seorsum G | ⟨aegyptiis GAT | ⟨inlicitum GAT | ⟨et profanum GA | 33. ⟨sederunt GCAT | ⟨primogenitus GA | ⟨et minimus GA | ⟨et mirabantur GA | 34. ⟨sumptis G | ⟨maiorque GAT | ⟨ita GA | ⟨biberuntque GAT.
XLIV. 1. ¶ Praecepit XLIV. Ω^{SJ}; *Div. sine num.* Ψ^{B}; § praecepit O; ⟨praecepit GCAT | ⟨imple AT | ⟨et pone A | 2. § scyphum O; ⟨scyphum GAT | ⟨et pretium G | ⟨factumque GCAT | 3. ⟨et orto GAT | ⟨dimissi G.

4 iamque urbem exierant et † processerant † paululum
tum Ioseph arcessito dispensatore domus
surge inquit persequere viros et adprehensis dicito
quare reddidistis malum pro bono
5 scyphum quem furati estis ipse est in quo bibit dominus meus et in quo augurari solet pessimam rem fecistis
6 fecit ille ut iusserat
et adprehensis per ordinem locutus est
7 qui responderunt quare sic loquitur dominus noster ut servi tui tantum flagitii commiserint
8 pecuniam quam invenimus in summitate saccorum
reportavimus ad te de terra Chanaan
et quomodo consequens est ut furàti simus de domo domini tui aurum vel argentum

---

4. urbem GA; urbe O | processerant O; praecesserant GA *errante, ut videtur, archetypo* | tum GO*; tunc A | 5. scyphum G; scyfum O; scyfus A | augurari GA; auguriari O | 8. in summitate GA; in summitatem O | ut furati simus AO; ut furati sumus G.

Deest Θ^{H}.

4. urbe $\Sigma\Phi O\Theta^{AMG}P\Psi^{BDM}$; urbae Π^{c} | exiebant B | praecesserant = GA; processerant $C\Lambda X\Pi\Sigma BTM\Phi O\Theta^{AMG}P\Psi\Omega^{JM}$ agrel bgc; processerunt Ω^{s}. ¶ Antiqui iuxta hebr. « iamque urbem exierant et processerant paululum, tum Ioseph... » *Guill.* | tum] O*; tunc $C\Lambda X\Pi A\Theta^{AMG}\Psi^{DM}\Omega^{SJ}$arel bgc; cum $MO^{2}\Psi^{BF}$g | iosep Σ^{M} | arcessito = $GX\Sigma^{T}BAO$; arcersito $\Theta^{AMG}P^{2}$; accersito $C\Lambda^{LH2}\Pi\Sigma^{OM}TM\Phi P^{*}\Psi\Omega$agrelbgc; accersitor Λ^{H*} | dispensatori $\Sigma^{O}BT\Phi^{RAGVP}\Psi^{BDF}$ | domus + suę $\Lambda^{L}\Sigma^{OM}$; + sue Σ^{T} *cum hebr. LXX et Lugd.;* + ait $T\Phi P^{2}\Psi^{DM}$arel | surgens Φ^{Z*}; surgere Ψ^{D*F*}; surgite Φ^{A*} | inquit + et Ω^{s} agrelgc | appraehensi Π^{c} | diccito O | reddidisti $C^{*}\Pi^{c}$; reddistis B^{1} (red *in ras.*); reditis Ψ^{M} | uono O.

5. scyp(h)um = $GM\Phi\Theta^{AMG}\Psi^{DM}$; sciphum $B\Psi^{BF}\Omega^{JM}$; scyfum O; scifum $C\Sigma^{M}$; schiphum P; ciphum Λ^{H}; scyphus $\Lambda^{L}\Pi$ grelbgc; scyphus T; scyfus A; scifus $X\Sigma^{O}$; sciuus Σ^{T}; ciphius Ω^{s}; ciphus a | quam Φ^{A} | ipse es Σ^{T*} | bibit — in quo *om.* Π^{c*} | bibet $C^{2}X$; uibit C*; uiuit O; ibet Π^{c2} | dñs $\Lambda X\Sigma BOP\Psi^{BM}\Omega^{JM}$ag | meus] noster Σ^{M}; *om.* O | augurari] Θ^{M*}; haugurari C*; auguriari $\Lambda X\Sigma^{OM}TM^{2}\Phi^{RAZ*GVP}O\Theta^{M2}\Psi$a *cum Lugd.;* hauguriari C^{2}; auguriare P*; agurari M*; aguriari $\Sigma^{T}B$. ¶ Antiqui habent « auguriandi » et « auguri » et deriuatur ab « augurio » quod ab auibus et garrio componitur. Noui iuxta nouas deriuationes habent « augurandi » et « auguriari » et deriuatur ab « augur » *Guill.* | pessima Λ^{L}.

6. ∿ ut ille Φ^{R2} | iusserat] C^{3} (erat *in ras.*); iussus erat P | loquutus est + eis G^{c}.

7. syc O | dñs $C\Lambda^{H}X\Sigma BM*OP\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ag | noster + absit G *cum Aug. loc. in gen. 185. Cf. hebr. LXX et Lugd.* (non contingat) | conmiserint $G\Sigma^{T}B\Omega^{M}$.

8. si paecuniam G | in summitatem $\Pi^{c}O\Psi^{M}$ | sacculorum A | repotauimus G*; reportabimus $X\Pi^{c}BO$ | canaan $X\Sigma^{M}$; canahan Σ^{T} | comodo O | simus] T*; sumus GB; essemus $T^{2}\Phi\Psi^{BM}$ | de domu O | dñi $C\Lambda X\Sigma BM\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ag | ∿ de dñi domo tui Σ^{O*} | aurum * Φ^{P} | uel] et Λ^{H}; *om.* $\Pi^{c\dagger}$.

---

4. ⟨iamque GAT | § tum O; ⟨tum GAT | § surge O; ⟨surge GAT | ⟨quare GAT | 5. ⟨scyphum GA | ⟨et in G | ⟨pessimam G | 6. ⟨fecit GCAT | ⟨et adprehensis A | ⟨locutus G | 7. ⟨qui GAT | ⟨quare GCT | ⟨ut G | 8. ⟨pecuniam GAT | ⟨reportavimus A | ⟨et quomodo GAT | § aurum O | ⟨vel G.

9 apud quemcumque fuerit inventum servorum tuorum quod quaeris moriatur
et nos servi erimus domini nostri
10 qui dixit fiat iuxta vestram sententiam
apud quem fuerit inventum ipse sit servus meus vos autem eritis innoxii
11 itaque festinato deponentes in terram saccos aperuerunt singuli
12 quos scrutatus incipiens a maiore usque ad minimum
invenit scyphum in sacco Beniamin
13 at illi scissis vestibus oneratisque rursum asinis reversi sunt in oppidum
14 primusque Iudas cum fratribus ingressus est ad Ioseph
necdum enim de loco abierat
omnesque ante eum in terra pariter corruerunt
15 quibus ille ait cur sic agere voluistis
an ignoratis quod non sit similis mei in augurandi scientia
16 cui Iudas

---

14. in terra pariter A; in terram pariter O; pariter in terra G | conruerunt GO | 15. augurandi GO; auguriandi A.

Deest Θ^{H}.

9. $\sim$ inuentum fuerit $\Sigma\Psi^{DF}$ | $\sim$ seruorum tuorum fuerit inuentum Ω^{S} | quid Φ^{G*} | moreatur O | et nos *om.* Λ^{H*} | nos] non Ψ^{M} | $\sim$ erimus serui $\alpha\rho\epsilon\iota\zeta c$ | dn̄i C $\Lambda\Sigma B\Psi^{BF}\Omega^{JM}\alpha g$ | dn̄o nostro Ψ^{M} *cum LXX et Lugd.; Aug. loc. in gen. 186.*

10. dixit + eis $\Sigma^{O2}BT^{2}M\Phi\Theta^{AMG}P^{2}$ (*in ras.*) $\Psi\Omega\alpha\gamma\rho\epsilon\iota\zeta c$ | $\sim$ sententiam uestram Λ^{H} | quem] Θ^{A*}; quemcumque $C\Phi^{ZG}\Theta^{A2}P\Psi^{B}\iota\upsilon\zeta c$; quemcunque α; quencunque ϵ | inuentum] inuentus scyfus A | sit] est Π | serbus O | uos] uox Φ^{R} | eritis innoxii] ieritis in uia O.

11. festinato** (o *ex* e) Ψ^{F2} | in terra $\Lambda X\Sigma^{TM}BT\Phi\Theta^{AM*G*}\Psi^{B*D}\Omega^{J}$ | apperuerunt Σ^{O} | singula Σ^{T}.

12. quibus scrutatis Π^{D} | scrutatus] P*; scrutatos $X*\Pi^{c}\Sigma^{TM}BTM*\Phi\Theta^{AMG}P^{2}\Psi$; scrutatis O; inscrutatus C | incipientes Ψ^{DFM} | ■ maiores Ψ^{M} | ad minorem $X\Phi^{G*}\Psi^{DFM*}$; ad minores Ψ^{M2} | sciphum $C\Lambda^{H}BT\Psi^{BF}\Omega^{JM}$; schyphum P; scyfum AO; scifum $X\Sigma^{OM}$; sciuum Σ^{T}; ciphum α; cifum Ω^{S2} *in ras.* | in saccho G*; in saccum Ψ^{M}; in sacco** P^{2} (o *in ras.*) | ben–jamin e; ueniamin BO.

13. ad illi CXO | illis $\Phi^{R*}P*$ | scisis BO; sciscis Λ^{L} | honeratisque $\Lambda^{H}X\Pi^{c}\Sigma^{O}P*\Psi^{B*DFM}\Omega^{S}$; onoratisque Φ^{P*} | asini Ψ^{M}; assinis O | opidum O.

14. primumque Θ^{G*}; primus (que *om.*) Λ^{H} | fratribus + suis Σ^{M} *cum hebr. LXX et Lugd.* (f. eius) | $\sim$ ingressus est cum fratribus B | iosep $C\Sigma^{M}$ | auierat O; abierant G^{c} (nt *in ras.*) $A\Phi^{R*Z*}$; habierant C | in terram $C\Sigma^{OM}TM\Phi O\Theta^{AMG}P\Psi^{DF}\Omega\alpha\gamma\rho\epsilon\iota\upsilon\zeta c$ | $\sim$ pariter in terra(m) GC $\Omega^{S}\alpha\gamma\rho\epsilon\iota\zeta c$ | corruerunt] X*; conruerunt $GCX^{2}O$; curruerunt M*.

15. uoluis $G^{\dagger}$ | quod non sit] *in ras.* Φ^{P2} | cymilis O*; symilis O^{2}; similes Λ^{L} | meis O*; me Λ^{L} | augurandi] Θ^{M*}; auguriandi $\Lambda^{H}X\Pi^{c}\Sigma^{O}ATM^{2}\Phi^{RAZG}\Theta^{M2}P*\Psi^{BDF}\alpha$; aguriandi $\Sigma^{TM}BM*$; auguriendi $\Phi^{VP}\Psi^{M}$ | scientiam Σ^{T}.

16. iudas + ait G^{c}. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* | respondebimus inquit] *in ras.* Φ^{G2} | respondeuimus $C\Lambda^{L}\Sigma^{T}*BO$; respon-

---

9. ⟨apud GAT | § servorum O | ⟨et nos GA | 10. ⟨qui GCAT | ⟨fiat GT | ⟨apud GA | ⟨vos G | 11. § itaque O; ⟨itaque GCAT | ⟨aperuerunt G | 12. § quos O; ⟨quos GA | ⟨invenit GA | 13. ⟨at GCAT | ⟨oneratisque G | ⟨reversi G | 14. ⟨primusque GAT | ⟨ingressus G | ⟨necdum AT | ⟨omnesque GA | 15. ⟨quibus GCAT | § cur O; ⟨cur G | ⟨an GAT | 16. ⟨cui GCAT.

quid respondebimus inquit domino meo vel quid † loquemur †
aut iusti poterimus obtendere
Deus invenit iniquitatem servorum tuorum
en omnes servi sumus domini mei et nos et apud quem inventus est scyphus
17 respondit Ioseph absit ▪ me ut sic agam
qui furatus est scyphum ipse sit servus meus
vos autem abite liberi ad patrem vestrum
18 accedens propius Iudas confidenter ait
oro domine mi loquatur servus tuus verbum in auribus tuis et ne irascaris famulo tuo
tu es enim post Pharaonem 19 dominus meus
interrogasti prius servos tuos habetis patrem aut fratrem
20 et nos respondimus tibi domino meo
est nobis pater senex et puer parvulus qui in senecta illius natus est
cuius uterinus frater est mortuus et ipsum solum habet mater sua

16. quid respondeamus... uel quid loquamur... aut iusti poterim(us) G; quid respondebimus... uel quid loquamur... aut iusti poterimus A; quid respondeuimus... uel quid loquemur... aut iusti poterimus O | scyfus AO; schyfus G | 17. scyfum AO; schyfum G | 18. propius G*A; proprius O.

Deest Θ^{H}.

dibimus Ψ^{B}; respondeamus G; respondimus Φ^{R} | dño $\Lambda X\Sigma B\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ ag | meo *om.* Π^{C*} | loquamur = $GA\Phi^{P}$; loquaemur Π^{C}; loquemur $C\Lambda\Pi^{D}\Sigma BMO\Theta^{A2\,MG}P^{2}\Psi^{BDF2M}\Omega$ agrelbgc *cum hebr. et LXX;* loquimur $XT\Phi^{RAZGV}\Theta^{A*}P^{*}\Psi^{F*}$ | aut iustę poterimus obtendere] *in ras.* Φ^{A2} | aut + quid $X\Psi^{B2}$ | iusti] P*; iuste $C\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Sigma BTM\Phi^{RZGVP}\Theta^{M}P^{2}\Psi\Omega$ agrelbgc; iustę Φ^{A2}; iustae Π^{C} | poterim G† | obtendere] (b *in ras.*) $\Theta^{M2}P^{2}$; optendere G | suorum Λ^{H} | en] et $X\Pi^{CD*}$; tibi O | sumus] erimus $X\Phi^{G}$ | ∼ sumus serui Ψ^{M} | dñi $C\Lambda^{H}X\Sigma B\Psi^{FM}\Omega^{JM}$ ag | et (*ante* apud) *om.* Ψ^{B*} | sciphus $BT\Psi^{BF}\Omega^{JM}$; schyphus P; schyfus G; scyfus AO; scifus $CX\Sigma^{OM}$; sciuus Σ^{T}; ciphus a; cifus Ω^{S}; scyphum Ψ^{M}.

17. responditque relg *cum hebr. et LXX* | iosep Σ^{M} | ▪ *om.* Ψ^{M*} | ▪ me *om.* A w | fu**ratus Σ^{O}; futus Ψ^{M} | est *om.* $\Phi^{Z\dagger}$ | sciphum $\Lambda^{H}T\Psi^{BF}\Omega^{JM}$; scyfum AO; scifum $X\Sigma^{OM}$; sciuum Σ^{T}; schyfum G; schiphum P; syphum Π^{C*}; ciphum a; cifum Ω^{S}; sciphus B | sit] est $X\Theta^{M*G}P$ | serbus O | autem *om.* Σ^{T} | liueri O | ad] aput O.

18. accedens + autem $\Lambda\Theta^{AMG}\Psi^{DF}\Omega^{SM}$ agrelgc; + uero Ω^{J} *cum LXX* | propius] $G*P^{2}$ (us *in ras.*); proprius $G^{C}CXO$ | ∼ iudas propius Ω^{S} | confitenter T*O | dñe $\Lambda X\Sigma BP\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ ag | mi] audi me ut ae | serbus O; ser**uus G | suus $\Lambda^{H}\Pi\Sigma$ | irascatur Π^{C} | faraonem $X\Sigma$.

19. dñs $\Lambda^{H}X\Sigma B\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ag | serbos O.

20. respondebimus Π^{C} T* Φ^{A*} Θ^{G*} Ψ^{DF}; respondiuimus C | tibi *om.* Ω^{M} | dño $\Lambda^{H}X\Sigma B\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ ag | senes XB | parbulus O; paruulos P* | senecta]Φ^{R*}; senectute $X\Pi\Sigma^{T2}TM\Phi^{R2A}\Psi\Omega$ agrelgc *cum Lugd.;* senectu Σ^{T*} | illis G* | mortuus

§ quid O; ⟨quid AT | ⟨vel G | ⟨aut GA | ⟨deus GAT | ⟨en GAT | 17. ¶ respondit *Div. sine num.* O; ⟨respondit GCAT | ⟨absit T | ⟨qui GAT | ⟨vos GA | 18. § accedens O; ⟨accedens GCAT | § oro O; ⟨oro GCAT | ⟨et ne G | ⟨tu es GAT | 19. ⟨interrogasti GCAT | ⟨habetis G | 20. ⟨et nos GA | ⟨est nobis GAT | ⟨et puer G | ⟨cuius GAT | ⟨et ipsum GA.

pater vero tenere diligit eum
21 dixistique servis tuis adducite eum ad me
et ponam oculos meos super illum
22 suggessimus domino meo non potest puer relinquere patrem suum
si enim illum dimiserit morietur
23 et dixisti servis tuis
nisi venerit frater vester minimus vobiscum
non videbitis amplius faciem meam
24 cum ergo ascendissemus ad famulum tuum patrem nostrum
narravimus ei omnia quae locutus est dominus meus
25 et dixit pater noster
revertimini et emite nobis parum tritici
26 cui diximus ire non possumus
si frater noster minimus descendet nobiscum proficiscemur simul
alioquin illo absente non audemus videre faciem viri 27 atque ille respondit
vos scitis quod duos genuerit mihi uxor mea
28 egressus est unus et dixistis be-

---

24. dominus meus GO; dominus noster A | 25. parum tritici GO; paruum tritticum A | 26. si frater AO; nisi frater G | descendet A; discendat O; descenderit G | 27. atque GA; adque O.

Deest Θ^{H}.

(est *om.*) Ψ^{F*} | $\sim$ mortuus est Ψ^{F2} relꝏc | est mortuus + est Π^{c*}.

21. dixistisque Φ^{Z*}; dixisti (que *om.*) A ꝯ | seruus tuus Ψ^{F} | pona O | occulos Λ^{H} | illum] eum $\Lambda^{L}\Sigma^{O}\Phi^{P}$.

22. sugessimus XB; suggesimus A* | suggessimus + tibi Ω^{S} ꝯe | dn̄o CΛXΣB O$\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ꝙ | poteest C | demiserit O | $\sim$ dimiserit illum Ω^{S}.

23. dixisti] G^{c} (ixis *in ras.*); dixistis Ω^{M*}; dixisti** Φ^{P} | uenerit] G^{c} (it *in ras.*) | frater] G^{c} (fra *in ras.*) | uester *om.* C | uobiscum] G^{c} (uobis *in ras.*) | uideuitis $\Lambda^{L}\Sigma^{T*}$O | amplius] ultra A | $\sim$ faciem meam amplius B.

24. ergo] G^{c} (rgo *in ras.*) | ascendissemus] G^{c} (as *in ras.*); ascenderemus A | famulum — 26. non possumus] *in ras.* G^{c} | nostrum] uestrum Φ^{P*} | narrabimus X | ei *om.* X* | est] es tu C | dn̄s ΛXΣB $\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ꝙ | meus] meo Λ^{L}; noster AΨ^{DF} *cum aliq. codd. gr.*

25. reuertemini Φ^{A*} | paruum tritici Π; paruum tritticum A.

26. diximmus Λ^{L*} | $\sim$ non possumus ire ꝙ | si] T*Φ^{V*}; nisi GXBT$^{2}\Phi^{V2}$ Ψ^{BF*} | minimus **** P | $\sim$ minimus noster A | descendet = CXΣ^{TM}ATM$^{2}\Phi$ Θ^{AMG}P^{2} Ψ^{B2DFM}ꝯ; discendet M*; descendat Σ^{O}BΨ^{B*}; discendat O; descenderit G ΛΩꝙꝛeꝛ; descendit Π *cum LXX et Lugd.;* discendit P* | nouiscum O | proficiscemur] X*T*; proficiscimur Λ^{L*}X^{2}T^{2}P* | ascente Π^{c}†; abscente $\Pi^{c1}\Omega^{M}$ | audeuimus A; auderimus Ω^{S}; ademus O.

27. atque] M*; at quae Φ^{Z}; adque CXΠ^{D}OΩ^{JM}; ad quae TM$^{2}\Phi^{RGVP}\Theta^{M2G2}$P gl̃c; ad quem $\Pi^{c}\Theta^{AM*G*}$; at $\Psi^{DFM}\Omega^{S}$ ꝯe | duo G; *om.* O | duos + filios X ꝯe | generit B* | mihi uxor] *in ras.*T^{1} | mihi ***** P | $\sim$ michi genuerit Ω^{S} | $\sim$ uxor mea michi Ψ^{B}.

28. est *om.* P* | dixi ꝙ | uestia BO | deuorabit Λ^{H}X | et hucusque] adhuc us

---

⟨pater GA | 21. § dixistique O; ⟨dixistique GCAT | ⟨adducite GT | ⟨et ponam A | 22. ⟨suggessimus GCAT | ⟨non T | ⟨si GAT | 23. ⟨et dixisti GAT | ⟨nisi GAT | ⟨non GA | 24. ⟨cum GCAT | ⟨narravimus A | 25. ⟨et dixit AT | ⟨revertimini GAT | 26. § cui O; ⟨cui GAT | ⟨ire GCT | ⟨si A | ⟨proficiscemur T | ⟨alioquin GAT | ⟨illo T | 27. ⟨atque G | ¶ vos *Div. sine num.* O; ⟨vos GAT | 28. ⟨egressus GAT.

stia devoravit eum
et hucusque non comparet
29 si tuleritis et istum et aliquid ei in via contigerit
deducetis canos meos cum merore ad inferos
30 igitur si intravero ad servum tuum patrem nostrum et puer defuerit
cum anima illius ex huius anima pendeat
31 videritque eum non esse nobiscum morietur et deducent famuli tui canos eius cum dolore ad inferos
32 ego proprie servus tuus qui in meam hunc recepi fidem et spopondi dicens
nisi reduxero eum peccati reus ero in patrem meum omni tempore
33 manebo itaque servus tuus pro puero in ministerium domini mei
et puer ascendat cum fratribus suis
34 non enim †possum† redire ad patrem absente puero
ne calamitatis quae oppressura est patrem meum testis adsistam.

XLV. 1 Non sė poterat ultra cohibere Ioseph multis coram adstantibus

---

28. et hucusque GA; adhuc usque O | 32. recepi GO; recipi A | 33. in ministerium GO; in ministerio A | 34. possum O; possumus GA *errante archetypo.*

Deest Θ^{H}.

que ΠO | non comparet] P^{2} (paret *in ras.*); non paret A.

29. tuleritis + mihi G^{c} | et (*ante* istum) *om.* Λ^{H} | et (*ante* aliquid) *om.* Ψ^{M*} | aliquid] Θ^{M2} (ali *in ras.*) | ei] G* (?) Θ^{M2} *in ras.;* et G^{c}; *om.* X | contigerit] Ψ^{D*}; contingerit Ψ^{D2F} | canes M* | cum] *in ras.* Θ^{G2} | mȩrore $M\Theta^{AMG}P$; moerore Ω^{S} greȝc; maerore $T\Phi^{R}$ ſb; memrore Σ^{M*}.

30. intrauerimus G | serbum O | nostrum] meum B | ∼ patrem nostrum seruum tuum Λ^{H} | puer] per Σ^{M*} | huius] eius Ω^{S*} | ∼ anima huius Σ^{TM} | pendat G^{c} (at *in ras.*) Π^{c}†; pendebat Φ^{A*}; dependeat ąrelȝ.

31. ***non esse P^{2} *in ras.* | educent O | famuli tui *om.* Ψ^{B*} | famili O | cum dolores Π^{c}; cum merore C | ∼ cum dolore canos eius Φ^{z}.

32. ego + ero G^{c} | proprie] Θ^{A2} (op. *in ras.*); proprię O; pro puero ero Ψ^{B} | serbus O | tuus + sim $\Lambda^{H*}\Theta^{AM*G}P^{2}$ Ωągrelȝc | qui in] quin G* | recipi Σ^{TO*} BA | *spopondi Λ^{L} | in *om.* Π^{c}† | patre meo P | ∼ omni tempore in patrem meum Σ^{M}.

33. serbus O | in ministerium] Λ^{L*} P*; in ministerio $\Lambda^{L2H}ATP^{2}\Psi^{B*DFM}$ ągr elȝc | dn̄i $C\Lambda^{H}X\Sigma BO\Psi^{BFM}\Omega^{JM}$ ąg.

34. possumus GC*Π^{c}A; potero Σ^{M} | patrem + meum $C\Theta^{G2}P^{2}\Omega^{SM}$ Iȝc *cum hebr.;* + nostrum G | abscente Ω^{M}; abs *ente Ψ^{F}; habsque C | calamitatis] Θ^{A2} (tis *in ras.*); calamitati G*; calamitas C; kalamitas Σ^{T2} (s *in ras.*) | oppraessuraessura est G*; oppraessura est $G^{2}T$; obpressura est Λ^{H} XM*; obpręssura est Λ^{L}; obp̄ssura est P; oppessura est B | meum] nostrum G.

XLV. 1. non se — adstantibus *om.* Σ^{Ot} | cohibere] prohibere O; continere Θ^{AMG}. ¶ ij cohibere Θ^{M} | continere ***** Θ^{G} | iosep Σ^{M} | ∼ ultra ioseph co(h)i-

---

⟨et hucusque GA | 29. § si O; ⟨si GA | ⟨deducetis GA | 30. ¶ igitur *Div. sine num.* O; ⟨igitur GCAT | ⟨cum GA | 31. § videritque O; ⟨videritque GA | ⟨et deducent GT | 32. § ego O; ⟨ego GCAT | ⟨nisi GAT | ⟨peccati G | 33. § manebo O; ⟨manebo GCAT | ⟨et puer GA | 34. ⟨non GAT | ⟨ne GAT.

XLV. 1. ¶ Non XLV. Ω^{SJ}; LVIII. A; § non O; ⟨non GCT | ⟨multis G.

unde praecepit ut egrederentur cuncti foras
et nullus interesset alienus agnitioni mutuae
[2] elevavitque vocem cum fletu
quam audierunt Aegyptii omnisque domus Pharaonis
[3] et dixit fratribus suis
ego sum Ioseph adhuc pater meus vivit
nec poterant respondere fratres nimio timore perterriti
[4] ad quos ille clementer accedite inquit ad me
et cum accessissent prope
ego sum ait Ioseph frater vester quem vendidistis in Aegypto
[5] nolite pavere nec vobis durum esse videatur quod vendidistis me in his regionibus
pro salute enim vestra misit me Deus ante vos in Aegyptum
[6] biennium est quod fames esse coepit in terra

---

4. in aegypto AO; in aegyptum G | 6. fames O; famis A*; fame G* | esse coepit in terra AO; coepit esse in terra G.

Deest Θ^{H}.

bere Σ^{o1}B; cohibere ioseph ultra Λ | adstantibus *om.* $\Sigma^{o\dagger}$ | egrederentur] Θ^{A2} (*pr.* e *in ras.*) | cuncti] Ψ^{M*}; cunctis Ψ^{M2} | et + ut Ψ^{F2} | interesse Λ^{L*}; esset P* | alienus] *in ras.* Φ^{A2}.

2. elebabitque X; aeleuabitque C | eleuataque uoce B | quum Θ^{G*} | quam + cum Ψ^{F} | audierunt] Θ^{A2} (d *in ras.*) | egyptii ΠB*Ω^{J}; egiptii $\Lambda^{H}X\Sigma\Psi^{B}\Omega^{M}$ a; hegyptii C; aegypti O; egypti B^{2} | omnesque O | faraonis $X\Sigma^{OM}$; farahonis Σ^{T}.

3. dixit****** Φ^{P} | suis *om.* Ψ^{M} | ioseph] *in ras.* Φ^{P2}; iosep $\Pi^{c}\Sigma^{M}$ | meus] noster Θ^{A2} *in ras.* | nec] non $\Sigma^{o}\Omega^{s}$ arel gc. *Cf. Lugd.* (et non) | responde P* | respondere + ei Σ^{M} *cum hebr. LXX et Lugd.* | timore] terrore ΠBT$\Phi^{v}\Psi\Omega^{J}$ agr elgc. ¶ ā terrore Θ^{M}.

4. illi G* | accidite Ψ^{M} | accessissent] Ψ^{F2} (nt *in ras.*) | iosep Σ^{M} | frater uester *om.* Σ^{T} | frs Ψ^{M} | uendedistis T* Φ^{A*v}O | uendidistis + me Π^{c} | in aegypto = ATOΘ^{A*} (?); in egypto CXΠ; in egipto Σ^{T}; in aegyptum GM$\Phi\Theta^{A2MG}\Psi^{DFM}\Omega^{s}$ grelbgc; in egyptum Λ^{L}BPΩ^{JM}; in aegiptum Ψ^{B}; in ęgiptum Σ^{o}; in egiptum $\Lambda^{H}\Sigma^{M}$ a.

5. nolite — 5. in aegyptum *bis rep.* Φ^{G} *per homoeoteleuton* | pauere] timere Ω^{s} | nec] neque arelgc *cum Lugd.; Ambr. de Ios. 12;* sed nec C | uobis *om.* Λ^{H*} | $\sim$ durum uobis Ψ^{DM} | $\sim$ esse durum Σ^{o} | uidetur $\Sigma^{o\dagger}$ | uendidisti Ψ^{F} | hiis Ω^{J} a | deus] dominus B | in egyptum XΠ^{D}BΩ^{J}; in ęgiptum Σ^{TO}; in egiptum $\Lambda^{H}\Sigma^{M}\Psi^{B}\Omega^{M}$ a; *om.* Θ^{G2} r *cum hebr. LXX; Lugd.; Ambr. loc. cit.; Ps.-Prosp. de prom. et praed. Dei 31.* ¶ Hebr. et Rab. non habent « in aegyptum » *Iac.*

6. biennium] G^{c} (um *in ras.*) | biennium + enim C | est + enim Ψ^{B2DF} agre lgc *cum hebr. LXX et Lugd.* | quod] M*P*; quo $M^{2}P^{2}$ | famis Λ^{L*}XA*Θ^{A*M*G} P*; fame G* | cepit ΛX$\Pi\Sigma$B$\Psi^{M}\Omega$a; cępit Ψ^{F}; coepit** Φ^{R} | esset Ψ^{M} | fam(e)s esse c(o)epit in terra = CXΣ^{T}ATMΦOΘ^{AMG}P $\Psi^{BD}\Omega^{SJ}$w; fam(e)s c(o)epit esse in terra G$\Lambda\Pi\Psi^{FM}$; fames esse cepit esse in terra (*sic*) Ω^{M}; esse coepit fames in terra g; cepit esse fames in terra Σ^{OM}; c(o)epit fames

---

⟨unde GAT | ⟨et nullus GA | 2. ⟨elevavitque GAT | ⟨quam AT | ⟨omnisque G | 3. ¶ et dixit LXVII. GB; ⟨et dixit AT | ¶ ego *Div. sine num.* O; ⟨ego AT | ⟨adhuc GT | ⟨nec GCAT | ⟨nimio G | 4. ⟨ad GCAT | ⟨accedite CT | ⟨et cum CAT | § ego O; ⟨ego GAT | ⟨ioseph GCT | 5. § nolite O; ⟨nolite GAT | § pro O; ⟨pro AT | 6. § biennium O; ⟨biennium GAT.

et adhuc quinque anni restant quibus nec arari poterit nec meti
7 praemisitque me Deus ut reservemini super terram
et escas ad vivendum habere possitis
8 non vestro consilio sed Dei voluntate huc missus sum
qui fecit me quasi patrem Pharaonis
et dominum universae domus eius
ac principem in omni terra Aegypti
9 festinate et ascendite ad patrem meum et dicetis ei
haec mandat filius tuus Ioseph
Deus me fecit dominum universae terrae Aegypti
descende ad me ne moreris 10 et habita in terra Gessen
erisque iuxta me tu et filii tui et filii filiorum tuorum
oves tuae et armenta et universa quae possides
11 ibique te pascam
adhuc enim quinque anni residui sunt famis
ne et tu pereas et domus tua et omnia quae possides
12 en oculi vestri et oculi fratris mei

8. (u)oluntate huc GO; huc uoluntate A | 9. dicetis O; dicitis G; dicite A | 10. armenta AO; armenta tua G | 11. residui sunt GA; sunt residui O.

Deset Θ^{H}.

esse in terra B ɑeſʒc; coepit fames in terra esse r | et *om.* ΠMΩ^{S} | annis Λ^{H*} | ∼ restant anni Π^{c} | poterint Σ^{T}; potest G.

7. prȩmissitque O; premisit (que *om.*) $\Sigma^{O\dagger}$ | me *om.* Ψ^{D} | me deus] *in ras.* Φ^{P2} | seruemini X | ad uidendum Φ^{z*v*} | possetis T*P.

8. non] num Ψ^{M} | non + enim Π | boluntate O; uolunta G* | huc] hunc Σ^{M}; *om.* BP* | ∼ huc uolu(n)tate CΛXΠΣAT MΦΘ$^{AMG}\Psi^{M}\Omega^{SM}$ | ∼ missus sum huc P^{2} | quasi *om.* M* | patrem*** O | pharahonis Σ^{T}; faraonis XΣ^{OM} | dn̄m Λ^{H}XΣBM*Ψ^{BFM} Ω^{JM}g | eius *om.* Ψ^{DF*} | ac] et O | omni] uniuersa B | egypti CΛ$^{L}\Pi^{D}$B$\Psi^{M}\Omega^{SJ}$; egipti Λ^{H}X$\Sigma\Psi^{B}\Omega^{M}$ɑ.

9. dicitis GΛ$^{L*}\Pi^{c}$; dicite A | iosep Σ^{M} | deus] dominus A | deus + meus G† | ∼ fecit me Pɑgrelʊʒc *cum hebr. et LXX; Lugd.; Ambr. de Ios. 12* | dn̄m Λ^{H} XΣBM*$\Psi^{BF}\Omega^{JM}$ɑg | uniuersa terra X | egypti CXΠ^{D}BΩ^{SJ}; ęgipti Σ^{TO}; egipti Λ^{H} $\Sigma^{M}\Psi^{B}\Omega^{M}$ɑ | ad] a Φ^{z*} | morieris X; moris G†.

10. et *om.* $\Phi\Psi^{B}$ | hauita O; habitabis Ω^{M}ɑgrelʊʒc *cum hebr. et LXX; Lugd.; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | terram Λ^{H} | gessen = $G^{c}C\Lambda^{H}X\Pi^{D}\Sigma^{O2M}$B $\Phi^{RA*ZGV}\Theta^{AM2}\Psi\Omega$grelʊʒc; gessem $\Lambda^{L}\Sigma^{T}$ AT; gesen $\Pi^{c}\Sigma^{O*}M\Phi^{A2P}O\Theta^{M*G}$P; gesem G* (?); iessen ɑ | fili tui et fili O | tuorum + tecum T*. *Cf. supra 6, 18; 8, 16* | oues tuas Λ^{H*} | armenta + tua GCΛXΠΣB TM$\Phi\Theta^{AMG}P\Psi^{BFM}\Omega$ɑgrelʊʒc. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* (boues tui) | et uniuersa] et cuncta B; *om.* Ω^{J*} | possedes T.

11. te *om.* $\Sigma^{O\dagger}$ | ∼ pascam te Ψ^{B} | enim *om.* X | enim — residui sunt] *in ras.* Φ^{P2} | ∼ sunt residui OΨ^{B} | et *om.* Ψ^{M} | tu *om.* Ω^{S*} | et omnis domus ɑre.

12. occuli Λ^{H} (*bis*) | oculis fratris Ψ^{F} | fratris] C^{1} (fra *in ras.*) | fratris mei

⟨et adhuc GA | ⟨nec G | 7. ⟨praemisitque GAT | ⟨ut G | ⟨et escas GA | 8. ⟨non GAT | ⟨sed G | ⟨qui GAT | ⟨et dominum GA | ⟨ac principem GA | 9. ¶ festinate *Div. sine num.* O; ⟨festinate GAT | ⟨haec GAT | § deus O; ⟨deus GAT | ⟨dominum G | ⟨descende AT | ⟨erisque GA | ⟨oves GAT | ⟨et armenta G | 11. ⟨ibique GA | ⟨adhuc GAT | ⟨ne GA | ⟨et omnia G | 12. ⟨en GAT | ⟨et oculi G.

Beniamin vident quod os meum loquatur ad vos
13 nuntiate patri meo universam gloriam meam
et cuncta quae vidistis in Aegypto
festinate et adducite eum ad me
14 cumque amplexatus recidisset in collum Beniamin fratris sui flevit
illo quoque flente similiter super collum eius
15 osculatusque est Ioseph omnes fratres suos et ploravit super singulos
† postque † ausi sunt loqui ad eum
16 auditumque est et celebri sermone vulgatum in aula regis venerunt fratres Ioseph
et gavisus est Pharao atque omnis familia eius
17 dixitque ad Ioseph
ut imperaret fratribus suis dicens
onerantes iumenta ite in terram Chanaan
18 et tollite inde patrem vestrum et cognationem et venite ad me
et ego dabo vobis omnia bona

---

15. postque G*Λ *lectio quae Hieronymi fuisse videtur et a qua facile fluxerunt errores:* postquam *in* AO *forse cum archetypo, et* post quae *in* Π *etc.* | 17. in terram GO; in terra A*.

Deest Θ^{H}.

beniamin] *in ras.* G^{c} | ben – iamin ɛĺʋ; *om.* B | uides Π^{c} | quot Φ^{v*} | os meum] G^{c} (os me *in ras.*) | loquitur G.

13. patre $\Phi^{z*}\Psi^{F*}$ | cunctam P* | uidetis $C\Lambda^{L}\Sigma^{OM}$ | in egypto $\Lambda^{L}X\Pi B\Psi^{M}\Omega^{SJ}$; in egipto $\Lambda^{H}\Sigma\Omega^{M}\alpha$; in aegyptum $\Phi^{v}P*$; in egiptum Ψ^{B}.

14. amplexus A | re*cidisset Θ^{G}; recedisset $T*\Phi^{A*}P*$; recessisset T^{2}; redisset Ψ^{DF}; cecidisset ɾɛ; recidisset et Λ^{H*}; reiecisset se G | ben – iamin ɛĺʋ | fratrisui O; *om.* B | ∼ fratris sui beniamin Σ^{M} | flebit $X\Sigma^{T}$ | illo quoque flente similiter] T*; illo q. similiter flente gɾɛĺ ʋ̄g̃c; illo q. similiter flente similiter α; illi q. flentes similiter $BT^{2}\Phi^{RAZGVP*}P*$.

15. obsculatus Σ^{M} | o(s)culatus (que *om.*) $\Sigma^{M}P^{2}\Psi^{D}$ | iosep Σ^{M}; *om.* A | omnes] uniuersos X | plorabit X | super] Φ^{z*}; per $XBTM\Phi^{RAZ^{2}GVP*\Psi^{B*DFM}}$ | postque = $G*\Lambda\Sigma B\Phi^{z*}P*\Psi^{DF*M}$; postquę $\Phi^{P^{2}}$ *in ras.*; post quae $\Pi^{c}T^{2}\Phi^{RAGV}O^{2}\Psi^{F^{2}}$ gɾɛĺʋ̄g̃c; post que $\Pi^{D}\Psi^{B}\Omega\alpha$; post quam $XT*MO*\Theta^{A}$; postquam $G^{c}A\Theta^{MG}P^{2}$; posteaquam C; post haec quoque $\Phi^{z^{2}}$. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* (post haec). ¶ ij postque Θ^{M} | post qua(e) ****** T | asi sunt G†.

16. auditum (que *om.*) B | et *om.* X T* | celebre P*; celeri C* | sermonem Λ^{L*} | uulgatum + est Σ^{M} | iosep Σ^{M} | farao $X\Sigma^{OM}$; faraho Σ^{T} | adque CXO; et Σ^{T} | omnis] G^{c}; omnes $G*(?)\Lambda^{L*}O$; *om.* P* *cum LXX et Lugd.*

17. ad *om.* $\Pi^{cD*}\Phi^{z}$ | iosep Σ^{M} | imperarent Ψ^{M} | suis *om.* P* | dicens *om.* Σ^{T} | ite *om.* Ψ^{F*} | in terra $X\Pi^{c}\Sigma^{M}A*\Psi^{B*}\Omega^{M}$ | canaan $X\Sigma^{M}$; kanahan Σ^{T}.

18. cognationem + nostram Ψ^{M}; + uestram $\Lambda^{H}\Psi^{B}$. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* | ad me *om.* Π^{c} | dauo $\Pi^{c}O$ | egypti

---

⟨vident G | 13. § nuntiate O; ⟨nuntiate GAT | ⟨et cuncta A | ⟨festinate GA | 14. ¶ cumque *Div. sine num.* O; ⟨cumque CAT | ⟨illo GAT | 15. ⟨osculatusque GAT | ⟨et ploravit G | § postque O; ⟨postque GCAT | 16. ¶ auditumque *Div. sine num.* Ψ^{D}; ⟨auditumque GAT | § venerunt O; ⟨venerunt G | ⟨et gavisus GCA | 17. § dixitque O; ⟨dixitque GAT | ⟨ut GA | ⟨onerantes GAT | ⟨ite T | 18. ⟨et tollite GA | § et ego O; ⟨et ego A.

Aegypti
ut comedatis medullam terrae
[19] praecipe etiam ut tollant plaustra de terra Aegypti
ad subvectionem parvulorum suorum et coniugum ac dicito
tollite patrem vestrum et properate quantocius
venientes [20] ne dimittatis quicquam de supellectili vestra
quia omnes opes Aegypti vestrae erunt
[21] fecerunt filii Israhel ut eis mandatum fuerat
quibus dedit Ioseph plaustra secundum Pharaonis imperium et cibaria in itinere
[22] singulisque proferri iussit binas stolas
Beniamin vero dedit trecentos argenteos cum quinque stolis optimis
[23] tantundem pecuniae et vestium mittens patri suo
addens † ei † asinos decem qui subveherent ex omnibus divi-

---

20. supellectili O. *Cf.* 31, 37; superlectili G; superlectile A | 23. uestium GO; uestimentum A | addens ei G; addens eis AO *errante archetypo.*

Dcest Θ^{H}.

$C\Pi^{D}B\Omega^{SJ}$; egipti $\Lambda^{H}\Sigma\Psi^{B}\Omega^{M}$ a; agypti O* | ut comedatis — 19. aegypti *om.* O *per homoeoteleuton* | medulla $C\Sigma^{T}$.

19. plaustram $\Sigma^{T*}\Psi^{M}$; palustra Ω^{M} | egypti $C\Pi^{D}B\Omega^{SJ}$; ęgipti $X\Sigma^{T}$; egipti $\Lambda^{H}\Sigma^{OM}\Psi^{B}\Omega^{M}$ a | ad] et O | subuectione Ψ^{F}; subiectionem $O\Psi^{M}$; euectionem G | paruulorum] famulorum T* | et] ac arelbgc; uel B | ac] hac CX; ag G; et Ω^{S} arelbgc | tolle Φ^{P*} | prosperate Σ^{T*} | ueni**entes Π^{c}; *om.* O. ¶ Antiqui hic inchoant uersum « uenientes ne dimittatis » *Guill.*

20. ne] $\Phi^{P*}\Psi^{B*}$ w*; nec $\Sigma^{OM}B\Phi^{P2}\Theta^{AMG}\Psi^{B2\,DF}\Omega$ agrelw^{2}gc | dimittatis] Ψ^{M2} (is *in ras.*); demittatis w*g | quiquam G* O | suppellectili $\Lambda^{L}\Sigma^{T}B^{2}\Phi^{AGV}\Psi^{B}\Omega^{JM}$; superlectili GX$\Omega^{S}$ a; supellectile CT*M* Θ^{AMG}; suppellectile B*PΨ^{DF}; superlectile $\Sigma^{O}A\Psi^{M}$ | uestro X | quia] qui Σ^{T*} | omnes *om.* Σ^{M} | egypti $\Pi B\Omega^{JM}$; ęgipti Σ^{T}; egipti $\Lambda^{H}X\Sigma^{OM}\Psi^{B}\Omega^{M}$a; hegypti C | ∼ egypti opes Π | erunt] sunt G.

21. feceruntque $G^{1}A\Theta^{M2}$ agrelbgc *cum hebr. Cf. LXX et Lugd.* | israhel] Θ^{G*}; israel $\Theta^{G2}\Omega^{J}$ grelbgc; srahel C; ihl Π; isrl $\Lambda^{H}\Sigma^{O}TM\Phi^{G}\Psi\Omega^{M}$a; srhl $\Lambda^{L}X\Sigma^{T}B$; isrhl Σ^{M} | iosep Σ^{M} | secundum] iuxta P | faraonis $X\Sigma^{OM}$; farahonis Σ^{T} | cybaria O; ciuaria G*.

22. singulisque] Ψ^{B*}; singulis quoque $\Phi^{A}\Psi^{B2}\Omega^{SM}$agrelgc; singulis quibusque X | preferri X | proferriussit Φ^{A*} | iusit Λ^{L} | ∼ iussit proferri Ψ^{B} | binas] singulas P* | ben – iamin elb; ueniamin B | trecentos P*; tricentos T*P^{2}; trecentis Φ^{V} | trecentos argentis argenteos G* | cum quinque] cumque C*Π^{c}; cum X | stolas Λ^{L*}.

23. tantumdem G*$\Lambda^{L}\Sigma^{TM}\Psi^{B*\,DF}$gc; tamtundem Φ^{V2}; tamdtundem Φ^{V*}; tantumque $O\Psi^{B2}$ | peccuneae O*; peccuniae O^{2}; pecuniam X | uestium] P^{2} (ium *in ras.*); uesti*um Λ^{L}; uestimentum Π^{c}A; uestimentorum Π^{D} | **patri P; patris Ψ^{M} | adden B* | ei = $GXT^{2}\Phi^{RAGVP}\Theta^{AMG}P\Psi\Omega^{M}$gr *cf. hebr. LXX et Lugd.*; et Σ^{M} T*wgc; eis $C\Lambda\Pi\Sigma^{TO}BAM\Phi^{Z}O\Omega^{SJ}$ael. ¶ al eis Θ^{M} | quibus Φ^{Z*} | subuerent Ψ^{M} | ex *om.* $\Phi^{A*}P^{*}$ | diuitis BA*; diuitias M* | egypti $\Pi B\Omega^{SJ}$; egipti $\Lambda^{H}X\Psi^{B}\Omega^{M}$a | et *om.*

⟨ut A | 19. ⟨praecipe GCAT | ⟨ad A | ⟨et coniugum G | § tollite O; ⟨tollite GCAT | ⟨venientes A | 20. ⟨ne GT | ⟨quia GA | 21. ¶ fecerunt XLII. $C^{2}X\Sigma$; *Div. sine num.* O; ⟨fecerunt GCAT | ⟨quibus GAT | ⟨secundum G | ⟨et cibaria G | 22. ⟨singulisque AT | ⟨beniamin GAT | 23. ⟨tantundem GAT | ⟨addens AT | ⟨qui G.

tiis Aegypti
et totidem †asinas † triticum in itinere panesque portantes
24 dimisit ergo fratres suos et proficiscentibus ait
ne irascamini in via
25 qui ascendentes ex Aegypto venerunt in terram Chanaan ad patrem suum Iacob
26 et nuntiaverunt ei dicentes
Ioseph vivit et ipse dominatur in omni terra Aegypti
quo audito quasi de gravi somno evigilans tamen non credebat eis
27 illi contra referebant omnem ordinem rei
cumque vidisset plaustra et universa quae miserat revixit spiritus eius 28 et ait
sufficit mihi si adhuc Ioseph filius meus vivit
vadam et videbo illum antequam moriar
XLVI. 1 profectusque Israhel cum omnibus quae habebat venit ad Puteum iuramenti
et mactatis ibi victimis Deo patris sui Isaac

---

23. et totidem asinos GAO *iterum errante, ut videtur, archetypo* | triticum in itinere AO; in itinere triticum G | 24. dimisit GA; demisit O* | 25. in terram GA; in terra O | 27. contra AO; e contra G | 28. ioseph filius meus GO; filius meus ioseph A.

Deest Θ^{H}.

Θ^{A*} | asinos = $GB^{2}A\Phi^{z\dagger}P^{*}O$; asinas $C\Lambda X\Pi\Sigma B^{*}TM\Phi^{RAZ^{1}GVP^{2}}\Theta^{AMG}P\Psi^{B^{2}DFM}\Omega$ agrelbgc; asinis Ψ^{B*} | tritticum $CX\Sigma^{T}A\Theta^{AMG}$ | in *om.* Π^{c} | itenere $T^{*}M^{*}\Phi^{RGVP}O$ | $\sim$ (in) itinere triticum $G\Pi$ | panesque] G*; panes quoque $G^{c}\Phi^{z*}$.

24. dimis B*; dimisset Σ^{T}; demisit O*P* | irascami Σ^{O}; irascimini A.

25. ascendentibus G | ex aegypto] *in ras.* $\Phi^{P^{2}}$ | egypto $C\Lambda^{L}\Pi B\Omega^{SJ}$; egipto $\Lambda^{H}X\Sigma\Psi^{B}\Omega^{M}a$ | in terra $T^{*}O\Psi^{M}$ | canaan $\Lambda^{L}X\Sigma^{M}$; kanahan Σ^{T}.

26. iosep Σ^{M} | ioseph + filius tuus $\Pi^{c}\Omega^{S}$ agelgc *cum LXX et Lugd.; Ambr. de Ios. 13.* ¶ Item « ioseph filius tuus uiuit » *Hug.* | dominator $\Pi^{c}P^{*}$; dominabitur Ψ^{B*} | in *om.* Σ^{TM} | terrę Σ^{T}; terre Σ^{M} | aegyptipti G*; egypti $CX\Pi^{D}B\Omega$; ęgypti Σ^{T}; aegipti Ψ^{B}; egipti $\Lambda^{H}\Sigma^{OM}\Omega^{M}a$ | audito + iacob $\Sigma^{OM}BTM\Phi P^{2}\Psi\Omega$ agrelbgc. *Cf. LXX.* ¶ ā iacob Θ^{M} | de] e Σ^{O} | graui** Φ^{z}; graue O | euigilans + ait Ψ^{D} | eos Σ^{T}.

27. ille $\Phi^{z\dagger}$ | contra] $C^{*}\Lambda^{L*}P^{*}$; contre $\Lambda^{L^{2}}$; e contra $GC^{2}P^{2}\Psi^{DM}\Omega^{SJ}$ agrelgc; ęcontra X; aecontra Ψ^{BF} | referebat $\Phi^{z\dagger}$; referrebant Ψ^{M} | omnem rei per ordinem Σ^{M}; ordinem omnem rei Λ | uidissent $B^{*}A^{*}$.

28. iosep Σ^{M} | $\sim$ filius meus iosep(h) uiuit $C\Lambda X\Sigma BATM\Phi^{RA^{2}ZGVP}\Theta^{AMG}P\Psi\Omega^{JM}$; filius meus uiuit ioseph Φ^{A*} | et *om.* $\Sigma^{O\dagger}$ | illum] eum Σ^{O}; illi Ψ^{F*}.

XLVI. 1. israhel] Θ^{G*}; israel $\Theta^{G^{2}}\Omega^{M}$ grelbgc; srahel C; ihl Π; isrl $\Lambda^{H}\Sigma^{OM}T\Phi^{AGV}P\Psi\Omega^{J}a$; srhl $\Lambda^{L}X\Sigma^{T}B$ | cum *om.* a | poteum T* | patrisui $\Lambda^{H}\Sigma^{M}BP^{*}$ | isaach G; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}X\Pi^{D}B\Psi^{DFM}\Omega a$; ysahac C.

⟨et totidem GA | ⟨panesque G | 24. ¶ dimisit *Div. sine num.* O; ⟨dimisit GCAT | ⟨ait G | ⟨ne GAT | 25. ⟨qui GCAT | ⟨venerunt G | ⟨ad G | 26. ⟨et nuntiaverunt GA | § ioseph O; ⟨ioseph GCAT | ⟨quo GCAT | 27. ⟨illi GAT | § cumque O; ⟨cumque GCAT | ⟨et uniuersa G | 28. ⟨sufficit GCAT | ⟨si G | ⟨vadam GA.

XLVI. 1. ¶ Profectusque XXXVI. $\Theta^{A^{2}M^{2}(G^{2})}$; XLVI. Ω^{SJ}; LXVIII. B; LXXIII. $\Pi^{D}\Omega^{M}$; LXXIIII. $\Lambda TM\Phi^{RAZGP}P^{2}$; LXXV. Φ^{V}; *Div. sine num.* $O\Psi^{BDM}$; ⟨profectusque GCA | ⟨venit G | ⟨et mactatis GA.

[2] audivit eum per visionem nocte vocantem se et dicentem sibi Iacob Iacob
cui respondit ecce adsum
[3] ait illi Deus ego sum fortissimus Deus patris tui noli timere et descende in Aegyptum
quia in gentem magnam faciam te ibi
[4] ego descendam tecum illuc
et ego inde adducam te revertentem
Ioseph quoque ponet manum suam super oculos tuos
[5] surrexit Iacob a Puteo iuramenti tuleruntque eum filii cum parvulis et uxoribus suis
in plaustris quae miserat Pharao ad portandum senem [6] et omnia quae possederat in terra Chanaan
venitque in Aegyptum cum omni semine suo
[7] filii eius et nepotes filiae et cuncta simul progenies.
[8] Haec sunt autem nomina filiorum Israhel qui ingressi sunt in Aegyptum ipsi cum liberis suis

---

2. per uisionem nocte GO; per uisionem noctis A | 3. et descende GO; descende (et *om.*) A | 5. filii GO; filii sui A | 6. possederat G; possiderant O; possidebat A | 7. nepotes A; nepotis O* | 8. ipsi AO.

Desunt G (*a v.* 7, et nepotes) Θ^{H}.

2. audibit X | eum] deum Ψ^{B*}; enim Ψ^{F}; etiam Ψ^{M}; *om.* Λ^{H*} | per uisum X | nocte] P^{3}; noctem $\Lambda^{L*}\Pi^{c}$; noctis AP^{2} Ψ^{B*DFM} ɯc *cum hebr. et LXX; Hier. c. Pelag. 8; om.* BM*P* | se *om.* Π | dicente ɑ | cui] qui ΠT* | ecce *om.* Σ^{T} | assum ɑ.

3. ait] *in ras.* Φ^{R1} | fortissimum B | et] C*M*P*; sed ɑre; *om.* $C^{2}X\Sigma BAM^{2}$ $\Theta^{AMG}P^{2}\Psi^{F}\Omega$ glbʒc *cum hebr. LXX; Lugd.; Ambr. de Ios. 14* | descende] C*; descendere $C^{2}\Sigma^{OM}$ g *cum hebr.; LXX; Lugd.; Ps.-Prosp. de prom. et praed. Dei 32* | in *om.* C | in egyptum $\Lambda^{L}X\Pi^{D}B\Psi^{M}\Omega^{SJ}$; in aegiptum Σ^{TO}; in egiptum $\Lambda^{H}\Sigma^{M}\Psi^{B}\Omega^{M}$ ɑ | quia in] quian G† | te *om.* Ψ^{B*} | te ibi] tibi Ψ^{F*}.

4. ∼ adducam te inde $A\Phi^{Z}O$ | iosep Σ^{M} | pone B*; ponit P* | manus suas Ω^{S} ɑrelʒc *cum Hier. loc. cit.* | occulos Λ^{H}.

5. et surrexit P *cum hebr.* | surrexit + itaque $G^{c}M^{2}$; + autem elʒc *cum LXX et Lugd.* | iacob + mane ɑe. *Cf. supra 28, 18* | poteo T* | tulleruntque $O\Psi^{M}$; et tulerunt Ω^{S} | eum *om.* P* | fili O | filii + sui $AM^{2}P\Psi^{B2DFM}$. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* | quae] quem Ψ^{DF} | misit Φ^{V} | farao $\Lambda^{H}X\Sigma^{OM}$; faraho Σ^{T} | senem] semen Σ^{T*} ɑ.

6. duxerunt secum greges suos *initio vers. add.* P^{2} *in marg. Cf. LXX (aliq. codd.)* | possederat] Θ^{G*}; possidebat A; possiderant O; possederant $\Theta^{G2}P$ | canaan $X\Sigma^{M}$; kanahan Σ^{T} | in egyptum $X\Pi B\Omega^{SJ}$; in egiptum $\Lambda^{H}\Sigma^{O}\Psi^{B}\Omega^{M}$ ɑ; in egipto Σ^{TM} | suo *om.* Π^{c}.

7. fili O | et nepotes filiae *om.* Ψ^{M} | nepotis O*P* | nepotes + et $\Lambda^{L}\Sigma$ | filiae + eius Ψ^{B} | cuncta] Ψ^{B*}; cunctae Ψ^{B2} | ∼ simul cuncta Π.

8. autem *om.* Σ^{T} | israhel] Θ^{G*}; israel Θ^{G2} grelbʒc; ihl Π; isrl $\Lambda^{H}\Sigma^{O}\Phi^{ZGV}P\Psi\Omega^{JM}$ ɑ; srhl $C\Lambda^{L}X\Sigma^{T}B$; isrhl Σ^{M} | in *om.* $\Sigma^{O*}\Theta^{M*}$ Ω^{S} | egyptum $X\Pi^{D}B\Omega^{SJ}$; aegiptum Ψ^{B}; egiptum Σ^{O}; egiptum $\Lambda^{H}\Sigma^{TM}\Omega^{M}$ ɑ | ipsi =

---

2. § audivit O; ⟨audivit GAT | ⟨vocantem A | § iacob O; ⟨iacob GT | ⟨cui CA | ⟨ecce GT | 3. ⟨ait GCAT | ⟨ego GT | § noli O; ⟨noli G | ⟨quia GA | 4. ⟨ego GAT | ⟨et ego GA | § ioseph O; ⟨ioseph GAT | 5. ¶ surrexit LXXIIII. $\Pi^{D}\Omega^{M}$; LXXV. ΛMT $\Phi^{RAZGP}P^{2}$; LXXVI. Φ^{V}; *Div. sine num.* Ψ^{BM}; § surrexit O; ⟨surrexit GCA | ⟨tuleruntque GAT | ⟨in plaustris A | ⟨venitque GAT | 7. ⟨filii A | 8. ¶ haec LVIIII. A; *Div. sine num.* $O\Psi^{B}$; ⟨haec CT.

primogenitus Ruben
9 filii Ruben Enoch et Phallu et Esrom et Charmi
10 filii Symeon Iemuhel et Iamin et Ahod et Iachin et Saher et Saul filius Chananitidis
11 filii Levi Gerson Caath et Merari
12 filii Iuda Her et Onan et Sela et Phares et Zara
mortui sunt autem Her et Onan in terra Chanaan
natique sunt filii Phares Esrom et Amul
13 filii Issachar Thola et Phua et Iob et Semron

---

10. iemuhel AO | ahod O; aod A* | sacher A; sahere O; soher Θ^{G} *cum Exod.* 6, 15, *ubi* soer GO; seor A | channanitidis O; caanaanitidis A* | 12. esrom O; esron A | amul AO.

Desunt GO (*a v.* 13, *ant. versio*) Θ^{H}.

$C^{2}X\Pi\Sigma AM^{2}O$; ipse $C^{*}\Lambda BTM^{*}\Phi\Theta^{AMG}P\Psi\ \Omega\,\alpha g r e l \upsilon\chi c$. *Cf. hebr. LXX et Lugd.* (Iacob et filii eius) | liueris O | rubem Π^{c}.

9. fili O | filii ruben *om.* $\Sigma^{M}\Psi^{DM}$ | enoch = $C\Lambda\Pi\Sigma^{TO}ATM\Phi O\Theta^{AMG}P\Psi^{DFM}\Omega\ \alpha g$; aenoch Ψ^{B}; enoc $X\Sigma^{M}B$; henoch $e\iota\upsilon\ \chi c$; henoc $\mathfrak{r}$ | phallu = $C^{*}\Lambda XBTM\Phi^{RAGV}\ \Theta^{AMG}\Psi\Omega^{JM}\alpha g r e l \upsilon\chi c$; phallui C^{2}; phalu P; pallu $\Phi^{P}O$; pallui Π; psallu $\Phi^{z}\Omega^{s}$; fallu ΣA | esrom = $C\Lambda X\Pi^{D}\Sigma BTM\Phi O\Theta^{AMG*}P\ \Psi^{BDF}\Omega^{SM}\alpha$; esron $\Pi^{c}A\Theta^{G^{2}}\Psi^{M}\Omega^{J}g$; hesron $r e l \upsilon\chi c$ | charmi = $C\Pi\Sigma^{O}ATM\Phi\Theta^{AMG}P\Psi\ \Omega^{J}\alpha g r e l \upsilon\chi c$; carmi $\Lambda X\Sigma^{TM}BO\Omega^{SM}$.

10. fili O | symeon = $\Lambda^{L}X\Pi BATM\ \Phi O\Theta^{MG*}P\Psi\Omega^{J}g$; simeon $C\Lambda^{H}\Sigma\Theta^{AG^{2}}\Omega^{SM}\ \alpha r e l \upsilon\chi c$ | iemuhel = $\Pi^{c}ATM\Phi^{RAZGVP^{2}}O\ \Theta^{AMG*}\Psi^{DF}\Omega^{SM}$; iemuel $\Pi^{D}\Theta^{G^{2}}\Omega^{J}g$; iamuhel $\Lambda\Phi^{P*}\alpha$; iamuel $r e l \upsilon\chi c$; hiemuhel Ψ^{M}; ihemuhel B; gemuhel $CXP\Psi^{B}$; gemuel Σ^{TO}; genuel Σ^{M} | iamim $BO\Psi^{F}$; ihamin C; iamyn Ω^{s} | iamin + et iami e | et *om.* O | ahod = $C^{2}\Sigma^{TO}A^{2}TM\Phi^{RAZGV^{2}P}O\Theta^{AM}\Omega^{M}\ \alpha g\ r e l \upsilon\chi c$; aod $\Sigma^{M}A^{*}P\Omega^{J}$; ahot ΠB; ahoth Ψ^{M}; aoth $X\Psi^{BDF}$; achod $C^{*}\Lambda\Phi^{V*}$; aboch Ω^{s}; ohad $\Theta^{G^{2}}$ (o *et* a *in ras.*) | et *om.* B $\Phi\Psi^{M}\Omega^{M}$ | iacin $X\Pi$; iachim $\Sigma^{T}\Psi$ | saher = C^{2} (sa *in ras.*) $\Lambda XT\Phi^{RAZGV}\Theta^{M^{2}}$; saer $\Pi\Sigma^{TM}$; sacher AM; sahere O; saber $\Sigma^{O}B\Phi^{P}\Psi\Omega^{JM}\ \alpha$; soher $\Theta^{G}g$; sohar $\Omega^{s}r e l \upsilon\chi c$; iasoher $\Theta^{AM*}P$ | sahul $CM\Omega^{M}$; sauli O | chananitidis = $C\Lambda\Pi^{D}BTM\Phi\Theta^{AMG}\Psi^{F}\Omega^{JM}\ \alpha g r e l$; channanitidis O; cananitidis $X\Pi^{c}\Sigma P\Psi^{BDM}$; chanaanitidis $\Omega^{s}\ \mathfrak{w}\chi c$; canaanitidis A^{2}; caanaanitidis A*.

11. fili O | filii + autem X *cum LXX et Lugd.* | filii leui] fileui Φ^{z*} | lebi Λ^{L}; leuis B* | gersom $\Lambda^{H*}\Psi^{DF}$ | gerson + et $C\Theta^{G^{2}}\alpha g r e l \chi c$ *cum Lugd.* | caat Σ^{M}; cahath $e\iota$; chaath $\Lambda\Sigma^{O}B\ \mathfrak{r}$; cadh P*; caadh P^{2} | mesrari $B\Omega^{s}\ \mathfrak{r}$; menori Σ^{T*}.

12. fili O | er Σ^{TM} | o*nan Σ^{O}; honan CO; onam $\Pi^{c}\Omega^{J}$; onā Ψ^{B}; aanan Σ^{T}; bonam Ψ^{M} | fares $X\Sigma$ | zare $\Lambda\Pi P^{*}$ | ∼ autem sunt CBO | er Σ^{TM} | *onan Σ^{O} (o *in ras.*);honan $C\Psi^{M}$; onam Ω^{J}; onā Ψ^{B}; ona Π; aanan Σ^{T} | canaan $X\Sigma^{M}A$; kanahan Σ^{T} | natique sunt] nati sunt X; fueruntque $\Theta^{G^{2}}$ *in ras.* | fili O | fares $X\Sigma$ | phares + et O | esrom = $\Lambda^{L}X\Pi^{D}\Sigma BTM\Phi O\Theta^{AMG*}P\ \Psi^{BDF}\Omega\ \alpha$; hesrom C; esron $\Lambda^{H}\Pi^{c}A\Theta^{G^{2}}\ \Psi^{M}g$; hesron $r e l \upsilon\chi c$ | amul = $\Lambda X\Pi\Sigma BAM\ \Phi^{RA^{2}ZGVP}O\Theta^{AMG}P\Psi\Omega^{JM}\alpha$; hamul C $g r e l\ \upsilon\chi c$; anul $T\Phi^{A*}$; emul Ω^{s}.

13. isachar $\Lambda^{H}\Pi TM\Phi\Theta^{AMG}P\Psi^{B}g$; isacar Σ^{OM}; ysachar $C\Lambda^{L^{2}}\Psi^{DFM}\Omega\alpha$; ysacar $\Lambda^{L*}X\Sigma^{T}B$ | tholah X; tholath Σ^{T}; tholac O; thoa T* | ph*ua Θ^{G}; pha Φ^{R}; fua $X\Sigma$ | iobab $\Omega^{SM}\alpha$; iobeth O; iobet Φ^{z} | et *om.* O | semron = $\Lambda^{H}\Sigma^{TO}BA\,M\,\Phi^{RGV}\Theta^{AMG*}\Psi^{DM}\Omega^{s}\ \alpha g\mathfrak{w}\chi c$; semrom $C\Lambda^{L}X\Pi\Sigma^{M}T\Phi^{ZP}\Psi^{BF}\Omega^{JM}$; semrō Φ^{A}; samrom P; simron $\Theta^{G^{2}}$; simeron $\mathfrak{r}e$; simerō I; *om.* O.

---

§ primogenitus O; ⟨primogenitus CAT | 9. ⟨filii AT | 10. ⟨filii CAT | 11. § filii O; ⟨filii CAT | 12. ⟨filii CAT | § mortui O; ⟨mortui CAT | ⟨natique CAT | 13. § filii O; ⟨filii CAT.

14 filii Zabulon Sared et Helon et Iahelel
15 hii filii Liae quos genuit in Mesopotamia Syriae cum Dina filia sua
omnes animae filiorum eius et filiarum triginta tres
16 filii Gad Sephion et Haggi Suni et Esebon
Heri et Arodi et Areli
17 filii Aser Iamne et Iesua et Iesui et Beria
Sara quoque soror eorum
filii Beria Heber et Melchiel
18 hii filii Zelphae quam dedit Laban Liae filiae suae

---

14. helon A; elon O* | iaeel O; ielel A | 15. in mesopotamia O; in mesopotamiam A | 16. et thaggi A | *ante* Suni *et* Heri *divisiones textus restituimus* | 17. iabne ΛΠΑΤΘ^{AM} *lectio archetypi*(?) | 17. melchihel A | 18. hii A; hi O.

Desunt GO (*ant. vers. usque ad v.* 18 *inc.* Θ^{H}.

14. fili O | sared = CΛΣ^{T}BATMΦ OΘ^{AMG}Ψ^{B}Ω grelъʒc; sarhed P; sareth X ΠΣ^{O}Ψ^{DFM}ɑ; saret Σ^{M} | helon = CΠ^{D}AT MΦO^{2}Θ^{AMG}PΨ^{B}; helō B; helom Ψ^{FM}; thelon ΛΩ^{S}; chelon ɑ; elon ΠCΣO*Ω^{J} grel ъʒc; elom Ψ^{D}; ęlon X; heron Ω^{M} | iahelel = ΛXBTΦ^{AP}Θ^{M}Ψ^{BDM}Ω^{SJ} grelъʒc; iaelel ΣMΦ^{RZGV}Θ^{A}P^{2} (ia *in ras.*) Ψ^{F}Ω^{M}; iaelhel C; iahel Π; ialleel Θ^{G2} (lle *in ras.*); ielel A; iaeel O; ioalel ɑ.

15. hii] M*Φ^{A*Z*}Θ^{G*}P*; hi Π^{D}M^{2} Φ^{RA2Z2GVP}Θ^{MG2}P^{2}Ψ^{DFM}Ω^{SM} grelъʒc | filii] P*; fili P^{2} | lię P^{2}Ψ^{DF}; lie Ψ^{BM}Ω^{M}; lye Ω^{SJ}ɑ; lia lъʒc; *om.* P* | in mesopothamia ɑ; in mesophotamia P; in mesopotamiam CXΠ^{CD}Σ^{T}AΨ; in mesopotamię B; | sirię Σ^{O}; sirie Π^{D}Σ^{M}Ψ^{B}Ω^{M} | quum Θ^{G*} | filię Λ^{L*} | sua] eua Θ^{A}; *om.* Λ^{L*}ΠΣ^{T} | ∼ filia sua dina Ω^{M} | eius *om.* Θ^{A} | trigenta M* | triginta + et BMΦΘ^{AMG}P^{2}Ω^{M} *cum hebr.* | tres + sunt X.

16. gad] P^{2} (d *in ras.*); gat XΣ^{M}; gath B | sephyon Ω^{S}; sephon ɑrel; sefion Σ; seboyn X | haggi = T*Θ^{AMG} ʒc; aggi CΛXΠΣBMPΨ^{BD}Ω^{SJ} ɑgrel; thaggi A T^{2}Φ^{R2ZGVP}Ψ^{FM}; taggi Φ^{R*A}Ω^{M} | (h)aggi + et C grelʒc | suni] soni Σ^{T}T; simi Ψ^{M}; suphi ɑ; duni Λ^{H} | et *om.* Ω^{M} | esebon = ΛXΠΣ^{TM}BATΦPΨ^{BDF}Ω^{JM} ɑgrelъʒc; hesebon MΘ^{AMG}Ω^{S}; hessebon Ψ^{M}; esebeon Ω^{M}; sebon Σ^{O}; sebehon C | ∼ esebon et suni ɑrel | (esebon) + et C ɑgrelъʒc | heri] Π^{D*}; aheri XΣ^{TM}; beri Π^{D2}BΦ^{RAZVP}Ψ^{M}ɑ; bęri Σ^{O}; beeri M | arodi] A*; arod Φ^{R}; harodi CA^{2}Ψ^{B}; arohedi Σ^{T}; erodi Π^{C}; herodi Π^{D} | areli] *in ras.* Φ^{A2}; hareli Ψ^{B}; arieli Σ^{M}; ariheli CXΣ^{T}.

17. haser C; asser Λ^{L}; abser P* | iamne = X*Σ^{O}BMΦPΨ^{B}Ω ʒc; iamnae C; iamna Σ^{M} rel; iemna Σ^{T} ɑg; iabne ΛX^{2} ΠΑΤΘ^{AM}Ψ^{FM}; labne Ψ^{D}; gemna Θ^{G*}; gimna Θ^{G2} | iesua = ΛΠΣ^{TM2}ATMΦΘ^{M2} (e *in ras.*) Ψ^{BF}Ωɑgrelъʒc; ihesua CX; iesui Ψ^{DM}; iasua Σ^{O}B; iasuae Θ^{A}; iacuę P; gesua Θ^{G*}; gisua Θ^{G2}; sua Σ^{M*} | iesui = ΛΠ^{D}ΣBATMΦΘ^{AM}PΨ^{BF}Ωɑg; iessui relъʒc; iesuy X; iesue Π^{C}; iesua Ψ^{DM}; ihesui C; gesui Θ^{G*}; gisui Θ^{G2} | et beria *om.* P* | sara = C*ΛΠΣ^{O}BAT*MΦΘ^{AM}P^{2}Ψ^{BDF}Ω^{JM} ɑgrelъʒc; sarra C^{2}XΣ^{TM}P*Ψ^{M}; saraa T^{2}; zera Θ^{G2} (ze *in ras.*); cara Ω^{S} | filii beria eber et melchiel *bis rep.*Θ^{M*} | filii + quoque Σ^{T} | heber = CΛ^{H}XΣ^{O}BATMΦ^{RAGVP} Θ^{AMG}PΨ^{DM}Ωɑgrelъʒc; eber Λ^{L}Σ^{TM}Φz Ψ^{BF}; haber ΠΦ; et melchiel] emelchichel Ψ^{M} | melchiel = ΛΣ^{OM}TMΦ^{RAZGV}Θ^{AMG2}Ψ^{BF}Ωɑg relъʒc; melchiael Π^{C}; melchihel CBAΦ^{P} PΨ^{DM}; melcihel X; melcheel Θ^{G*}; melechihel Π^{D2} *in ras.*; amechiel Σ^{T}.

18. hii] M*Θ^{G*}; hi ΛΠ^{D}Σ^{M}M^{2}ΦO Θ^{MG2}PΨ^{D}Ω^{SM} grelъʒc; *om.* T* | filie Λ^{L} | zelphę Ψ^{D}; zelphe Λ^{H}Π^{D}BΨ^{BFM}Ωɑ; zelfae CA; zelfe XΣ | quam] quae P; que O | labam Σ^{M*} | lie Ψ^{BM}Ω^{M}; lye Ω^{SJ}ɑ |

---

14. ⟨filii CAT | 15. § hii O; ⟨hii CAT | ⟨omnes AT | 16. § filii O; ⟨filii CAT | 17. § filii O; ⟨filii CAT | ⟨sara A | ⟨filii AT | 18. ⟨hii A.

et hos genuit Iacob sedecim animas
19 filii Rahel uxoris Iacob Ioseph et Beniamin
20 natique sunt Ioseph filii in terra Aegypti quos genuit ei Aseneth filia Putiphare sacerdotis Heliopoleos Manasses et Ephraim
21 filii Beniamin Bela et Bechor et Asbel
Gera et Naaman
† Ehi † et Ros
Mophim et Opphim et Ared
22 hii filii Rahel quos genuit Iacob omnes animae quattuordecim
23 filii Dan Usim
24 filii Nepthalim Iasihel et Guni

19. rahel O; rachel A | 20. aseneth A; asenech O | putiphare A; phutiphare O | 21. *Divisiones restituimus* | filii A; fili O | cehi O; et tehi A | 24. nepthalim A. *Cf.* 30, 8; 35, 25, *etc.;* nepthali O | iasihel AO | guni O; genui A.

Desunt GΘ^{H}.

iacob + ioseph et beniamin Ω^{M*} | sexdecim Ω^{SJ}; sidecim C; *xiim Λ^{L} | animas *om.* Ψ^{F*}.

19. fili O | filii + autem X *cum LXX et Lugd.* | rahel = O; rachel CΛXΠΣ^{OM} BATMΦΘ^{AMG}PΨΩ agrelυgc; racel Σ^{T} | uxoris iacob *om.* Σ^{M} | uxores O | iacobi Ω^{S} | iosep Σ^{M} | ben – iamin elυ.

20. iosep Π^{C}Σ^{M} | fili O; *om.* B | ∼ filii ioseph PΩ^{S} | egypti Λ^{L}; egypti CXΠ^{D}BΩ^{J}; egipti Λ^{H}ΣΨ^{B}Ω^{M}a | asenneth Σ^{T}; asenet Σ^{M}; asseneth Ω^{M}; asenech Λ^{L} Φ^{RAZGP}OΨ^{M}; assenech Ω^{S}a; ascenez Θ^{A2} *in ras.* | fila Σ^{T*} | putiphare = A ϖc; putiphares M; putipharis Ω^{M}; putifares Σ^{O}; phutiphare ΠBO g; phutiphares CΛ^{L} TΦΨΩ^{J}; phutipharis Ω^{S} relg; phutifare Θ^{MG}; phutifares Λ^{H}XΘ^{A}P; phutifaris a; futifare Σ^{M}; futifares Σ^{T} | sacer***dotis B | heliopoleo Ψ^{M}; heliopholeos P; heleopoleos A; eliopoleos XΣΦ^{Z}Ψ^{BF}Ω a | manases Λ^{L2}P*Ψ^{DFM}; mannasses O^{2}Ψ^{B}; mannases O*; manasse g; mnses Λ^{L*} | ephraym C Ψ^{D}; efphraim M; effraim ΠΣ^{O}OΨ^{M}Ω^{M}a; effraym Ω^{S}; aeffraim Ψ^{B}; efraim Σ^{TM}; efraym X.

21. fili CO | filii + autem X *cum Lugd.* | ben – iamin elυ | bela] P^{2} (a *in ras.*); hela CAΨ^{M}a | bechor] Θ^{G*}; becor XΣ^{O*M}Ω^{S}; behor TM*; bochor Σ^{T}; becher Θ^{G2} | asbel] Σ^{O2} (as *in ras.*); azbel C; esbel XΣ^{T}; esber Σ^{M} | asbel + et agrelgc | naamam Ψ^{M}; nahaman B; naman Φ^{A*}; neaman Σ^{M}; neeman Σ^{T} | ehi – Θ^{G2}; echi ϖ; ęęhi Σ^{M}; iehi ΦΘ^{M2} (ie *in ras.*) Ψ^{B}; cehi O; ethi Σ^{T}Θ^{G*}P; et hi Σ^{O}TΘ^{A}; et echi relgc; et ethi CΛ^{L}; et ęthi X; et ehi g; et iehi MΨ^{DF}Ω^{J}; et iechi Ω^{SM}; et hiehi Ψ^{M}; et ieeri Π^{D2}; et iechri a; et haeri Π^{C}; et heeri Π^{D*}; et thei Λ^{H}; et tehi A; et heth B | et ros mophim = XM^{2}Φ^{A}OΘ^{MG}Ψ^{B}Ω^{JM} gϖ; et rosmophim ΛΠ^{C}A; et ros mofim ΣT Θ^{A}; et rosmofim Π^{D*}; et ros mopim M* Φ^{RZGVP}; et rosmophi Ψ^{DF}; et resomophim Ω^{S}; eth rosmofim Π^{D2}; et rusmenson a; ros mophim (naaman et ethros mophim) B; rosmopim Ψ^{M}; et ros et mophim CP relgc. ¶ Duo nomina in hebr. « ros » et « mophim » quamuis in interpretationibus legantur pro uno *Hug.* | et opphim *om.* O | opphim = CΛΠΣATMΦΘ^{AMG}Ψ^{M}Ω^{JM}; ophim BPΨ^{B}Ω^{S} grelυgc; opim X; iophim Ψ^{D}; iopphim Ψ^{F}; ofim a | aredh Ψ^{B}; areth XΠ^{CD*}PΨ^{M}; hared C.

22. hii] M*Θ^{G*}P*; hi ΠΣ^{M}TM^{2}Φ Θ^{MG2}P^{2}Ψ^{DFM}Ω^{S} grelυgc | rahel = O; rachel CΛΠΣ^{OM}BATMΦΘ^{AMG}PΨΩ agrelυgc; racel XΣ^{T} | quatuordecim Λ^{H}Σ^{T}OΩ^{J} grelυ; tredecim A; sedecim Ψ^{B*}.

23. fili O | husim Ψ^{B} relυgc; usin Λ^{H}; susim C; usan a.

24. fili O | nepthalim = CΛ^{L2}AT Φ^{R2}Θ^{AM}; nephthali grelυgc; nephtali Φ^{A}; nephthalim M; nephtalim Θ^{G2}; nepthali

⟨et hos A | 19. § filii O; ⟨filii CAT | 20. ⟨natique CAT | 21. ⟨filii CAT | 22. ⟨hii CAT | 23. ⟨filii CAT | 24. ⟨filii CAT.

et Hieser et Sallem
25 hii filii Balae quam dedit Laban Raheli filiae suae
et hos genuit Iacob omnes animae septem
26 cunctae animae quae ingressae sunt cum Iacob in Aegyptum et egressae de femore illius absque uxoribus filiorum sexaginta sex
27 filii autem Ioseph qui nati sunt ei in terra Aegypti animae duae omnes animae domus Iacob quae ingressae sunt Aegyptum fuere septuaginta.
28 Misit autem Iudam ante se ad Ioseph ut nuntiaret ei et ille occurreret in Gessen 29 quod †eo† pervenisset

---

24. hieser AO | sallem AO | 26. ingressae sunt CΛA; ingressi sunt O | in (ae)gyptum CΛ^{L}ΠO; aegyptum (in *om.*) A | filiorum CΛA; filiorum eius O | 27. omnes animae TMO; omnis anima CΛΠA* | ingressae sunt MO; ingressa est CΛΠA*T | aegyptum CΛA; in aegyptum ΠO | fuere CΛATM; fere O | 29. quod GA*; quo O | eo *ex coniectura pro* cum GAO *et ceteri, errante archetypo* | peruenisset GA; peruenissent O.

Desunt G (*usque ad v.* 28, ante se) Θ^{H}.

Φ^{R*G}OΨ^{DF}; neptali BΦ^{ZV}; neptalim Λ^{L*H} XΠΣΦ^{P}Θ^{G*}PΨ^{BM}Ω α | iasihel = ΠAMO; iasiel ΛΩ^{SJ} agrelυʒc; asiel X; asihel Σ^{O2} (asi *in ras.*) BTΦΘ^{AMG*}PΨ^{BDF}Ω^{M}; asihes Ψ^{M}; tasihel C; iaseel Θ^{G2}; iesehel Σ^{T}; gesehel Σ^{M} | guni] P^{2} (g *in ras.*); gumi Ω^{S}; gani Σ^{M}; geni C; genui XA | hieser = ΛΠ^{D}ATMΦ^{RZGVP}OΘ^{A2} (er *in ras.*)^{MG}Ω^{M}; hiesar Σ^{O*}; hiesur Σ^{O2}; ieser Π^{C}Φ^{A}PΨ^{DM} Ω^{SJ} agrelυʒc; iesar XΣ^{TM}; iheser C; geser Ψ^{BF}; gesser B | *et Θ^{M} | sallem = ΛXΠ^{C} Σ^{T2OM}BAT*MΦOΘ^{AMG*}PΨ^{BF}Ω^{J} agrelυʒc; salem T^{2}Ψ^{DM}Ω^{S} α; salbem Σ^{T*}; sellem CΠ^{D}; sillem Θ^{G2}; psalem Ω^{M}.

25. hii] M*Φ^{Z*}Θ^{G*}P*; hi Π^{D}M^{2} Φ^{RAZ2GV}Θ^{MG2}P^{2}Ψ^{DF}Ω^{S} grelυʒc | balę BM; bale Λ^{H}ΠΦ^{A}ΨΩ α; ballae CΘ^{M2}; ballę Σ^{O}; balle Λ^{L}XΣ^{TM} | racheli CΛΠΣ^{OM}BATΦ^{A*} Θ^{AMG}P^{2}Ψ^{B}Ω^{J} agrelυʒc; raceli XΣ^{T}; rachel MΦ^{RA2ZGVP}P*Ω^{SM}; rahel O; rachelis Ψ^{DFM} | ∼ laban racheli filiae suae dedit A.

26. et cuncte Π | cunct(a)e + que T^{2}ΦΘ^{AMG}P^{2}ΨΩ arel | quae *om.* Φ^{R*} | ingressi sunt Π^{C}O | in *om.* XΠ^{D}ΣBA *cum Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | egyptum ΠBOΩ^{SJ}; egiptum Λ^{H}XΣΨ^{B}Ω^{M} α | egress(a)e + sunt Λ^{H} arelʒc. *Cf. Lugd. et Hier. loc. cit.* (exierunt) | uxoribus] Φ^{R1} (bus *in ras.*) | filiorum + eius Π^{C}MOΩ^{S} agrelυʒc; + eius **** Π^{D2} *in ras.* | sexaginta et sex X.

27. fili O | iosep Σ^{M} | ei *om.* Σ^{T}Ψ^{M} | egypti CXΠBPΩ^{SJ}; egipti Λ^{H}ΣΨ^{B}Ω α | omnis anime Ψ^{B*}; (h)omnis anima C Λ^{LH}†Π^{C}Σ^{TM}A*Φ^{RAZ*GVP}P* | domo Σ^{T} | quae] qui Ψ^{M}; *om.* B^{2} | ingressa est CΛ^{L} Π^{C}Σ^{TM}A*TΦ^{RAZ*GVP}P*. ¶ Hebr. et antiqui « omnis anima domus Iacob quae ingressa est in Aegyptum fuere LXX ». Require supra II [2, 25 « erant uterque nudi »] *Guill.* | (ingr. sunt) + in XΠ^{C}OΨ^{B*M} Ω^{M} agrelυʒc *cum hebr. et LXX; Lugd.; Ambr. hex. 6, 8, 46 et in ps. 40, v. 3. Cf. Aug. quaest. in gen. 152 et de civ. Dei 16, 40* | agyptum Θ^{A}; egyptum XΠ^{D}BΩ; hegyptum C; aegiptum Σ^{TO}; egiptum Λ^{H} Σ^{M}Ψ^{B} α | fuerunt XΠΣ^{M}B; fere OP.

28. autem + iacob CXP^{2}Ω agre | iudas Φ^{A*} | iosep CΣ^{M} | ioseph + in aegyptum ge; + in egiptum α | nutiaret G* | nuntiaret + ut Π | ille *om.* ʒc | ocurreret Σ^{O}O | gesen ATMΦ^{RAZV}Θ^{MG}P; gesẽ G*; gessem Φ^{G}; gersen Θ^{A}; gersẽ G^{C}; iessen α.

29. quod = GCXΠ^{C}BA*; quoΛΠ^{D}ΣA^{2}T

---

25. § hii O; ⟨hii CAT | ⟨et hos A | 26. ¶ cunctae *Div. sine num.* O; ⟨cunctae CAT | ⟨et egressae A | 27. ⟨filii CAT | § omnes O; ⟨omnes CAT | 28. ¶ misit LXXV. Π^{D}Ω^{M}; LXXVI. ΛTMΦ^{RAZGP}P^{2}; LXXVII. Φ^{V}; *Div. sine num.* Ψ; § misit O; ⟨misit CA | ⟨et ille G | 29. ¶ quod LXVIII. G; ⟨quod CAT.

iuncto Ioseph curru suo ascendit obviam patri ad eundem locum vidensque eum inruit super collum eius et inter amplexus flevit
30 dixitque pater ad Ioseph iam laetus moriar quia vidi faciem tuam et superstitem te relinquo
31 et ille locutus est ad fratres et ad omnem domum patris sui ascendam et nuntiabo Pharaoni dicamque ei fratres mei et domus patris mei qui erant in terra Chanaan venerunt ad me
32 et sunt viri pastores ovium curamque habent alendorum gregum pecorâ sua et armenta et omnia quae habere potuerunt adduxerunt secum
33 cumque vocaverit vos et dixerit quod est opus vestrum
34 respondebitis viri pastores sumus servi tui ab infantia nostra usque in praesens et nos et patres nostri haec autem dicetis ut habitare possitis in terra Gessen quia detestantur Aegyptii omnes pastores ovium.

---

29. *Divisionem ante* iuncto *addidimus* | curro suo AO | 31. domus A; domu G*; domum O | 32. potuerunt GA; poterunt O | 34. respondeuitis AO | usque in praesens GO; usque ad praesens A | patres GA; patris O.

Deest Θ^{H}.

$M\Phi O\Theta^{AMG}P\Psi\Omega$ agrelbgc | eo] cum *codices universi* | pervenissent $\Pi^{c}TM^{*}\Phi^{A*}OP^{*}$ | iunctu Φ^{Z*}; uincto Ψ^{F} | iosep Σ^{M} | curro $\Pi^{c}AOP^{*}$ | descendit] *in ras.* B^{2} | obiam O | patri + suo $\Sigma^{OM}\Theta^{AM*G}P\Psi\Omega^{S}$ relgc | collum** Λ^{L} | flebit $X\Sigma^{T}$.

30. iosep Σ^{M} | iam laetus — relinquo] moriar amodo quoniam uidi faciem tuam adhuc enim tu uiues O *cum LXX et ant. vers.* | et *om.* P* | suprestitem Λ^{L} P*; supprestitem $CX\Sigma^{T}B$ | te *om.* B | relinquo] P*; relinquam $\Theta^{AMG}P^{2}$.

31. et ille] et (ille *om.*) T†; at ille $\Pi^{D}\Psi^{M}\Omega^{JM}$ relgc; ioseph ergo O | fratres + suos $\Psi^{B}\Omega^{SJ}$ agrelgc *cum hebr. LXX et Lugd.* | patrisui Σ^{M} | sui] tui $\Phi^{Z}\dagger\Psi^{F*}$ | pharoni Λ^{L}; faraoni $X\Sigma^{OM}$; farahoni Σ^{T}; pharaonem Φ^{Z*} | et dicam (que *om.*) Ψ^{B} | ei *om.* G† | domu G*; domum $B\Phi^{Z}\dagger O\Theta^{A*M*}$ | mei *om.* Ω^{M} | chanan Σ^{O}; canaan $X\Sigma^{M}$; kanahan Σ^{T}.

32. ouium] Σ^{T*}; obium Σ^{T2} | curamque — gregum] *in ras.* Ψ^{B2} | gregem G | et omnia *om.* T† | hauere O | potuerant Λ^{H}; poterunt $M^{*}O\Psi^{M}$ | adduxere $\Sigma^{TO}A$.

33. quid est Ψ^{B*} | opus**** Ψ^{F}.

34. respondeuitis $C\Lambda^{L}\Sigma^{T*}AO$ | pastores — nostri] *in ras.* Π^{D2} | serui] famuli P* | usque in praesens *om.* Λ^{L} | in] ad $\Pi^{CD2}\Sigma^{M}A\omega$; *om.* Σ^{T} | patris $\Lambda^{L}O$; pastores Φ^{Z*} | nostri + ad peregrinandum in terram tuam (in terra tua $\Pi^{D2}\Psi^{D}$) uenimus $\Lambda^{H}\Pi^{D2}\Psi$ *ex 4, 4* | autem *om.* Σ^{M} | dicitis P* | possetis T*P* | in terra] Ψ^{B*}; in terram C Ψ^{B2F} | gessen] Φ^{V*}; gesen $\Lambda^{L}\Pi^{c}TM\Phi^{RAZGV2P}\Theta^{A*MG}$; gesem G; iessen a | detestentur $\Phi^{Z}\dagger$ | egyptii $X\Pi^{D}B\Omega^{SJ}$; aegiptii Σ^{M}; egiptii $\Lambda^{H}\Sigma^{TO}\Psi^{B}\Omega^{M}$a; aegypti G | omnes *om.* Σ^{T}.

---

§ vidensque O; ⟨vidensque GCAT | 30. § dixitque O; ⟨dixitque GAT | ⟨iam GAT | ⟨et superstitem G | 31. ¶ et ille LXXVI. Π^{D}; LXXVII. $\Lambda TM\Phi^{RAZGP}P^{2}$; LXXVIII. Φ^{V}; *Div. sine num.* Ψ^{BM}; § et ille O; ⟨et ille GCA | ⟨ascendam GCAT | ⟨dicamque GT | ⟨fratres GAT | ⟨venerunt G | 32. ⟨et sunt GA | ⟨curamque GT | ⟨pecora AT | 33. § cumque O; ⟨cumque GAT | ⟨quod GT | 34. § respondebitis O; ⟨respondebitis GAT | ⟨viri GT | § haec O; ⟨haec GAT | ⟨quia GA.

XLVII. [1] Ingressus ergo Ioseph nuntiavit Pharaoni dicens
pater meus et fratres oves eorum et armenta et cuncta quae possident venerunt de terra Chanaan
et ecce consistunt in terra Gessen
[2] extremos quoque fratrum suorum quinque viros statuit coram rege
[3] quos ille interrogavit quid habetis operis
responderunt pastores ovium sumus servi tui et nos et patres nostri
[4] ad peregrinandum in terra tua venimus
quoniam non est herba gregibus servorum tuorum
ingravescente fame in terra Chanaan
petimusque ut esse nos iubeas servos tuos in terra Gessen
[5] dixit itaque rex ad Ioseph
pater tuus et fratres tui venerunt ad te
[6] terra Aegypti in conspectu tuo est
in optimo loco fac habitare eos et trade eis terram Gessen
quod si nosti esse in eis viros industrios constitue illos magistros pecorum meorum.

XLVII. 1. ingressus ergo ioseph nuntiauit GO; ingressus est ergo ioseph et nuntiauit A | gessen A; gesem G; iessen O | 2. coram regem G | 4. in terra chanaan G*A; in regione chanaan O | gessen AO; gesem G | 6. terram ge(s)sen GA; terra gessen O.

Deest Θ^{H}.

XLVII. 1. ingressus + est $A\Psi^{B}$ | iosep Σ^{M} | ioseph + et A. *Cf. hebr. et Lugd.* (et uenit Ios. et nuntiauit) | nuntiabit XB | faraoni $X\Sigma^{OM}$; farahoni Σ^{T} | fratres + mei Π^{c} *cum hebr. et Lugd.* | canaan $X\Sigma^{M}$ | consistunt] constituit a | gessen] M*; gesen $\Lambda^{L}TM^{2}\Phi\Theta^{MG}P$; gesem G; gersen Θ^{A}; iessen O a.

2. et extremos Π^{c} | extremus M*Φ^{Z} Ψ^{M} | quoque *bis. rep.* Ψ^{M} | statuit] constituit arlsc | regem $G\Pi^{c}$.

3. quod ille O* | interrogabit X; interrogans Θ^{A*} (?) | quid] quod $\Sigma^{TM}M*$ Φ^{A*} | operi Σ^{o*} | responderunt *om.* P* | serui tui *om.* B | et *om.* Λ | patres] fratres P*.

4. pergrinandum O*; refrigerandum X | in terram tuam $\Lambda X\Phi^{P}\Theta^{AMG}P\Psi^{BDF}\Omega$ arels | serborum O; seruo B | ingrauiscente M*OP* | in terra] G*; in regione $G^{c}\Lambda X\Pi\Sigma^{OM}M\Phi O\Theta^{AMG}P^{2}$ (*in ras.*) $\Psi^{B}\Omega^{M}g$ | chanan Σ^{o}; canaan $X\Sigma^{M}BA*$; canahan Σ^{T} | nobis Ψ^{BM} | ~ nos esse A | ~ iubeas nos B | serbos O; seruus P* | tuos *om.* P* | gesen $TM\Phi^{RAZGVP*}\Theta^{MG}P$; gesem G; gersen Θ^{A}; iessen a.

5. dixitque rex Σ^{o*}; dixitque ita rex $\Sigma^{o2}\Phi^{R}$ | iosep Σ^{M}.

6. in terra Ψ^{DM} | egypti $\Pi^{D}B\Omega^{SJ}$; hegypti C; aegipti Ψ^{B}; egipti $\Lambda^{H}X\Sigma\Omega^{M}$ a | hauitare O | ~ eos habitare $\Lambda\Omega^{SJ}$ agel bsc | eis] eos Φ^{V*}; *om.* O | terra BO | gessen] M*; gesen $G\Lambda^{L}\Pi^{c}TM^{2}\Phi^{RAZVP*}$ $\Theta^{MG}P$; gessem Ψ^{M}; gersen Θ^{A}; iessen a | quo si nostis Π^{c} | esse in eis] eos X | ~ in eis esse $\Phi^{A*}\Psi^{B}$ agrelsc.

XLVII. 1. ¶ Ingressus XLVII. Ω^{SJ}; LXXVI. Ω^{M}; § ingressus O; ⟨ingressus GC AT | ⟨pater GCAT | ⟨et fratres G | ⟨oves G | ⟨et cuncta G | ⟨et ecce GA | 2. ⟨extremos GCAT | 3. ⟨quos GCAT | ⟨quid T | § responderunt O; ⟨responderunt GAT | ⟨pastores GT | ⟨et nos G | 4. ⟨ad GAT | ⟨quoniam GAT | ⟨ingravescente A | ⟨petimusque AT | 5. ¶ dixit LXXVII. $\Pi^{D}\Omega^{M}$; LXXVIII. $\Lambda TM\Phi^{RAZGP}P^{2}$; LXXVIIII. Φ^{V}; *Div. sine num.* Ψ; § dixit O; ⟨dixit GCA | ⟨pater GCAT | 6. ⟨terra GA | ⟨in optimo GA | ⟨et trade G | ⟨quod GCAT.

7 Post haec introduxit Ioseph patrem suum ad regem et statuit eum coram eo
qui benedicens illi 8 et interrogatus ab eo † quot † sunt dies annorum vitae tuae
9 respondit dies peregrinationis meae centum triginta annorum sunt parvi et mali
et non pervenerunt usque ad dies patrum meorum quibus peregrinati sunt
10 et benedicto rege egressus est foras.
11 Ioseph vero patri et fratribus suis dedit possessionem in Aegypto
in optimo loco terrae solo Ramesses ut praeceperat Pharao
12 et alebat eos omnemque domum patris sui praebens cibaria singulis
13 in toto enim orbe panis deerat
et oppresserat fames terram maxime Aegypti et Chanaan
14 e quibus omnem pecuniam congregavit pro venditione frumenti
et intulit eam in aerarium regis

---

8. quod sunt GAO, *errante archetypo* | 9. respondit AO; respondit iacob G | dies per(e)grinationis meae AO†; dies pergrinationis uitae meae O^1; dies peregrinationis et uitae meae G | 13. fames GO; famis A* | 14. eam AO; ea G.

Deest Θ^{H}.

7. iosep Σ^{M} | patrem] fratrem Ψ^{D} | eum] cum Λ^{L*} | coram] quorum B | eo] *in ras.* Φ^{A2}; *om.* Ψ^{B*} | benedixit X.

8. et *om.* B | interrogatus ab eo] interrogauit eum Π^{c} | quod sunt GCXΠ^{c} Σ^{T}BAΦ^{A*VP}OΨ^{M} | dies *om.* Ψ^{B}.

9. respondens Ψ^{M} | respondit + iacob GM* *cum hebr. LXX et Lugd.* | pergrinationis O | per(e)grinationis + uit(a)e Λ^{H2}XΣBTMΦO^1 (*sup. lin.*) Θ^{AMG}PΨ^{B*DFM} Ω ɑgrɛ̨l; + et uit(a)e GC$\Lambda^{LH*}\Psi^{B2}$. *Cf. LXX et Lugd.; Ambr. de bono mortis 2 et hex. 5, 22; Aug. quaest. in gen. 152* (dies annorum uitae meae) | meae] *in ras.* Φ^{P2} | ad diem T* | peregrinati] praeuaricati Π^{c2} (pr *in ras.*).

10. bedicto G† | regressus est B*; egressi sunt O.

11. iosep Σ^{TM} | uero + et P* | suis *om.* Φ^{Z}† | possessionem] potestatem Φ^{V} | egypto XΠ^{D}BΩ^{SJ}; ɛgipto Σ^{TO}; egipto Λ^{H} $\Sigma^{M}\Psi^{B}\Omega^{M}$ɑ | in] et Π | loco terrae solo ramesses = GCΠAO; terrae loco ramesses grɛl§c; terr(a)e solo ramesses ΛXΣB M$\Phi\Theta^{AMG}$P$\Psi\Omega$ɑɯ (rameses $\Sigma^{O}\Psi^{BDM}$); solo terrae ramesses T (ramesse T*) | ut] sicut X | prɛciperat O | farao XΣ^{OM}; faraho Σ^{T}.

12. eos *om.* Λ^{H*} | omneque Π^{c} | patrisui Σ^{M} | sui] eius Σ^{T} | prebens + que Ψ^{M} | cybaria O.

13. panes O | famis C$\Lambda^{L*}\Sigma^{T*}$A* Θ^{A*M*G}P* | fames + omnem Ω^{M} | maxime] *om.* G†; *add. int. lin.* G^1 *et dein eras.;* maxima G^{c} *in mg.;* maximae O | egypti CΠBΩ; ɛgipti XΣ^{O}; egipti $\Lambda^{H}\Sigma^{TM}$ Ψ^{B}ɑ; aegyptum P*Ψ^{DF}; egyptum Ψ^{M} | canaan XΣ^{M}A*; kanaan Σ^{T}.

14. quibus (e *om.*) Λ^{L*} | pecuniam] Ψ^{M*}; paecuniam G | congregabit X | intullit O | ea GX | in aeririum G*; in aerario O.

---

7. ¶ post XLIII. $C^2X\Sigma$; LXVIIII. B; *Div. sine num.* Ψ^{DF}; § post O; ⟨post GCAT | ¶ qui LXVIIII. G; ⟨qui CAT | 8. ⟨et interrogatus G | ⟨quod sunt G | 9. ⟨respondit GAT | § dies O; ⟨dies GCT | ⟨centum G | ⟨parvi G | ⟨et non GAT | 10. ⟨et benedicto GCAT | 11. § ioseph O; ⟨ioseph GCAT | ⟨in optimo A | ⟨ut GC | 12. ⟨et alebat GAT | ⟨praebens G | 13. ⟨in toto GAT | ⟨et oppresserat GA | ⟨et chanaan G | 14. ¶ e quibus LXX. G; ⟨e quibus AT | ⟨et intulit GA.

15 cumque defecisset emptoris pretium
venit cuncta Aegyptus ad Ioseph dicens
da nobis panes quare morimur coram te deficiente pecunia
16 quibus ille respondit
adducite pecora vestra et dabo vobis pro eis cibos si pretium non habetis
17 quae cum adduxissent
dedit eis alimenta pro equis et ovibus et bubus et asinis
sustentavitque eos illo anno pro commutatione pecorum
18 veneruntque anno secundo et dixerunt ei
non celabimus dominum nostrum quod deficiente pecunia pecora simul defecerint
nec clam te est quod absque corporibus et terra nihil habeamus
19 cur ergo morimur te vidente
et nos et terra nostra tui erimus
eme nos in servitutem regiam

---

15. praetium GA | 16. praetium GA | 18. celauimus $G^{c}AO$; celamus G* | dominum nostrum GA; dño nostro O | pecora GO; et pecora A | defecerint G*A; defecerunt O | et terra GA^{2}; et terram A*O | habeamus $G^{1}A$; habemus G†O | 19. morimur GA; moriamur O | in seruitutem A; in seruitute O.

Desunt G (*a v.* 19, in servitutem) Θ^{H}.

15. deficisset A*; defecissent Σ^{o} Θ^{A*M*}; defecisse M*. ¶ s̄ defecissent emptores pretio Θ^{M} | emptoris] Λ^{H*}; emptores Σ^{OM}; emtores Σ^{T}; emptoribus $\Lambda^{H2}\Pi^{D}M^{2}\Theta^{AMG}\Psi\Omega$ agrelbgc; emtoribus X B; hemptoribus C; temporis M*. ¶ ā emptoris Θ^{M} | praetium $G\Lambda^{L}A\Phi^{A}\Theta^{M*}P*$; pretio Σ^{T}; precio Σ^{o} | egyptus $X\Pi\Omega$; hegyptus C; ęgiptus Σ^{TO}; egiptus $\Lambda^{H}\Sigma^{M}\Psi^{B}$ a; egyptum B | iosep Σ^{M} | panes] Ψ^{B*}; panem $\Phi\Psi^{B2}\Omega^{M}$ *cum hebr.* | moriemur C* $\Sigma^{T}B$ *cum hebr.* ¶ Heb. « moriemur » *lac.* | coram] ante ΠP | deficientem Π^{c} | paecunia G.

16. uestra + ad me $\Sigma^{M}B$ | ∼ pro uobis Ψ^{F} | cybos P | si *om.* G* | praetium $G\Lambda^{L}A\Phi^{A}\Theta^{G*}$.

17. adduxisset $\Pi^{c}\Psi^{F}$ | equi Ψ^{DM} | obibus $\Lambda^{L}O$ | et bubus *om.* Π^{cD*} | bubus] M*; bobus $\Pi^{D2}M^{2}\Phi^{P}\Omega$ agrelbgc | asinos Σ^{T*} P* | sustentabitque X | eos *om.* Σ^{M} | illo anno pro commutatione] *in ras.* Φ^{P2} | illi Ψ^{B*} | commutatione****** P.

18. ueneruntque] Φ^{A*P*}; uenerunt quoque $BM\Phi^{RA2ZGVP}\Theta^{AMG}P^{2}\Psi^{BDM}\Omega^{SM}$ ag relbgc | ei *om.* Π^{D} | no Φ^{V*} | celabimus = Σ^{M} wc; celauimus $G^{c}\Pi^{c*}AO$; celamus G* $C\Lambda X\Pi^{c2D}\Sigma^{TO}BTM\Phi\Theta^{A}P\Psi\Omega$ agrelg; ęlamus Θ^{MG} | dominum nostrum = $G\Pi^{c}AT$ $\Phi^{RAGV2P*}\Theta^{M2P*}\Omega^{S}$ wc; dn̄m nostrum Π^{D*} $\Phi^{ZV*}\Omega^{JM}$; domino nostro $M\Phi^{P2}\Theta^{AM*GP2}$ relg; dño nostro $C\Lambda X\Pi^{D2}\Sigma BO\Psi$ ag | quod deficiente *bis rep.* Φ^{V*} | pecunia *om.* Π^{c} | pecunia + et $\Lambda\Pi^{D}\Sigma BAT^{2}M\Phi\Theta^{M2}P^{2}\Psi\Omega$ w | ∼ simul et pecora Ω^{J} | defecerint] G*; deficerint P*; defecerunt $G^{c}X\Sigma^{O}BT\Phi O$ $\Psi^{BM}\Omega$ agrelgc | clam* Ψ^{F} | absque + liberis a | corporibus] pecoribus X*B | terram CXA*OP* | habeamus = $G^{1}\Lambda\Sigma^{T}AM$ $\Phi\Theta^{AM}P\Psi^{DF}\Omega^{JM}$ grelbgc; abeamus $C\Psi^{M}$; habemus $G\dagger X\Pi^{D}\Sigma^{OM}BTO\Theta^{G}\Psi^{B2}\Omega^{S}$a; habebimus Ψ^{B*}; debeamus Π^{c}.

19. ergo] ego G | moriemur $\Lambda\Omega^{s}$ aelgc; moriamur XO | uibente X | tui erimus] tuerimus Ψ^{M} | in seruitute $BO\Psi^{M}$ | regia O | et praebe semina *om.* B | praeue

---

15. ¶ cumque LXX. B; ⟨cumque GCAT | ⟨venit GAT | § da O; ⟨da GAT | 16. § quibus O; ⟨quibus GAT | ⟨adducite GAT | ⟨et dabo G | 17. ⟨quae GCAT | ⟨dedit GA | ⟨et bubus G | ⟨et asinis G | ⟨sustentavitque GAT | ⟨pro G | 18. § veneruntque O; ⟨veneruntque GCAT | ⟨non GAT | ⟨nec GAT | ⟨et terra GA | 19. ⟨cur GAT | ⟨et nos A | ⟨eme GAT.

et praebe semina ne pereunte cultore redigatur terra in solitudinem
20 emit igitur Ioseph omnem terram Aegypti
vendentibus singulis possessiones suas prae magnitudine famis
subiecitque eam Pharaoni 21 et cunctos populos eius
a novissimis terminis Aegypti usque ad extremos fines eius
22 praeter terram sacerdotum quae a rege tradita fuerat eis
quibus et statuta cibaria ex horreis publicis praebebantur
et idcirco non sunt compulsi vendere possessiones suas
23 dixit ergo Ioseph ad populos
en ut cernitis et vos et terram vestram Pharao possidet
accipite semina et serite agros
24 ut fruges habere possitis
quintam partem regi dabitis quattuor reliquas permitto vobis
in sementem et in cibos famulis et liberis vestris
25 qui responderunt salus nostra in manu tua est
respiciat nos tantum dominus noster et laeti serviemus regi
26 ex eo tempore usque in prae-

---

19. cultore O; culture A | in solitudine AO | 25. seruiemus A; seruiamus O.

Desunt GΘ^{H}.

A; preue C | culturae Π^{c}; culture A | redigetur Σ^{O}* | ∼ terra redigatur Ω^{M} | in solitudinem] Ψ^{F}*; in solitudine Σ^{M}ΑΦ^{RAEG} Ο Ψ^{F2M}.

20. igitur] ergo O | iosep Σ^{M} | omnem] hominem Φ^{P}*; *om.* A | egypti CX Π^{D}ΒΨ^{M}Ω^{SJ}; egipti Λ^{H}Σ^{OM}Ψ^{B}Ω^{M}α | ∼ famis magnitudine X | faraoni ΧΣ^{OM}; farahoni Σ^{T}; pharaonis Ψ^{M}*.

21. cunctus populus O | populos — aegypti] *in ras.* Φ^{P2} | nobissimis XO | terminis] C^{2} (ter *in ras.*); terris P* | egypti Π^{D}ΒΨ^{M}Ω^{SJ}; aegipti Ψ^{B}; ęgipti ΧΣ^{T}; egipti Λ^{H}Σ^{OM}Ω^{M}α | extremos] omnes X.

22. terra Ψ^{B*DM} | sacerdotium Φ^{P}* | tradita erat X | et *om.* Φ^{RA2ZGVP}Ψ^{B*M}Ω^{M}. ¶ Hebr. et antiqui non interponunt « et » *Guill.* | statua X*Ω^{M}* | praebebatur ΤΦ^{A}*; prebebatur Σ^{T} | et *om.* O | uindere M* | ∼ possessiones suas uendere Ψ^{B}.

23. iosep Σ^{M}; *om.* T† | ad populos] P^{2} (os *in ras.*); ad populus Λ^{L}*; ad populum Π *cum hebr.* | populos **** Ψ^{F} | terra uestra Σ^{M}Ψ^{M} | farao ΧΣ | possedet O; possedit P* | ∼ pharao possidet uestram Ψ^{B} | accepite BO | serete O | serite *** Φ^{G}.

24. ut fruges — in sementem *om.* P† | regi ** M | dauitis O | quatuor Λ^{L} Σ^{OM}ΟΩ^{SJ}ɾɛíƀ | reliqua X*Σ^{T} | permitto] C^{2} (per *in ras.*); premitto Σ^{T}Β; promitto X | et *om.* Σ^{T} | in *om.* A | in cybos Λ^{L}; in cibum Φ^{Z}†P*αɾɛíƀȝc; in cibus Σ^{M}; in ciuis Σ^{T} | familis Π^{c}†; familiis ΛΧΠ^{c1D}Σ^{TO}ΒΤ ΜΦΘ^{AMG}ΡΨΩαgɾɛíƀȝc | familiis + domus Ψ^{B} | et + in Φ^{Z}* | liueris Σ^{T}*Ο.

25. in manus O | est *om.* A | respicit Ψ^{F}* | tantum *om.* P* | ∼ tantum respiciat nos A ϖ | dñs CΛ^{H}ΧΣΒΡΨ^{BFM}Ω^{JM}αg | ∼ dñs noster tantum Ψ^{B} | leti CΛ^{H}ΧΠ Σ^{TM}ΒΟΨ^{BDM}Ω^{JM}α | seruiamus BO | seruiemus + tibi P* | regi] *in ras.* Ψ^{B2}.

26. ex eo] extremo B | in (*ante* uniuersa) *om.* B | in uersa Φ^{G}* | in uniuersam terram X*Σ^{TM}P* | ęgypti X; egypti

---

⟨et praebe A | 20. § emit O; ⟨emit CAT | ⟨vendentibus A | ⟨subiecitque AT | 21. ⟨a novissimis A | 22. ⟨praeter A | ⟨quibus AT | ⟨et idcirco AT | 23. § dixit O; ⟨dixit CAT | ⟨en CAT | ⟨accipite AT | 24. ⟨quintam A | ⟨quattuor T | ⟨in sementem A | 25. ⟨qui CAT | ⟨salus CT | ⟨respiciat A | 26. § ex eo O; ⟨ex eo AT.

sentem diem in universa terra Aegypti regibus quinta pars solvitur
et factum est quasi in legem
absque terra sacerdotali quae libera ab hac conditione fuit.
[27] Habitavit ergo Israhel in Aegypto
id est in terra Gessen et possedit eam
auctusque est et multiplicatus nimis
[28] et vixit in ea decem et septem annis
factique sunt omnes dies vitae illius centum quadraginta septem annorum
[29] cumque adpropinquare cerneret mortis diem
vocavit filium suum Ioseph et dixit ad eum
si inveni gratiam in conspectu tuo pone manum sub femore meo
et facias mihi misericordiam et veritatem
ut non sepelias me in Aegypto
[30] sed dormiam cum patribus meis
et auferas me de hac terra condasque in sepulchro maiorum
cui respondit Ioseph ego faciam quod iussisti

---

27. gessen O; gesen A | 28. in ea O; in eam A* | quadraginta septem O; quadraginta et septem A | 29. pone manum CΛΠ^{c}TMO; pone manum tuam A | facias TM*O; facies A.

Desunt GΘ^{H}.

CΠ^{D}BΩ^{SJ}; aegipti Ψ^{B}; egipti Λ^{H}Σ^{OM}Ω^{M}α; ęgibti Σ^{T} | regis X | quintam Ψ^{FM*} | ∼ quinta pars regibus Ω^{S} | in legem] Θ^{G*}; in lege CΣ^{M}BΘ^{AG2} | quae] qui B | liuera O | ab hac *om.* Π^{CD*}.

27. habitabit XB | israhel] Θ^{G*}; israel Θ^{G2} grelbgc; srahel C; ihl Π; isrl Λ^{H}Σ^{O}TMΦ^{ZGV}PΨΩ^{J}α; srhl Λ^{L}XΣ^{T}B; isrhl Σ^{M}; *om.* Ω^{M} | in egypto XΠ^{D}BOΨ^{M}Ω^{SJ}; in aegipto C; in egipto Λ^{H}Σ^{O}Ψ^{B}Ω^{M}α; in egiptum Σ^{TM} | in terram P* | gesen ATM Φ^{RAZGVP*}Θ^{MG}P; gersen Θ^{A}; iessen α | actusque BΦ^{A*} | est *om.* Ψ^{F*}.

28. in eam XΠ^{c}A* | x et VII O^{1} (x et *in ras.*) | omnes *bis rep.* Ψ^{B} | uitae illius] *in ras.* Θ^{G2} | CXLVII] Λ^{L2} (CX *in ras.*) | quadraginta + et CBAΘ^{AM*GP}Ψ^{M} | septem *om.* Σ^{M*}.

29. ∼ diem mortis Σ^{T}agrelgc | mortis + suae relgc; + sue α | uocabit XΣ^{T}B | uocauit *** Π^{C} | suum *om.* Ψ^{M} | iosep Σ^{M} | manum + tuam Π^{D2}AΨ^{DFM}Ωagrelbgc | sub femore meo] sufe morem eo O* | faemore Θ^{AG}; femine Σ^{O} | et] P*; ut P^{2} | facias = TM*OP; facies CΛXΠΣBAM^{2}Φ Θ^{AMG}ΨΩagrelbgc | mihi] mecum MΘ^{M}. ¶ ij mihi Θ^{M} | ueritate Π^{C} | ut] et T*Φ^{Z} | sepellias O; sepelies Σ^{M†} | in egypto C XΠ^{D}BOΨ^{M}Ω^{SJ}; in egipto Σ^{O}; in egipto Λ^{H}Ψ^{B}Ω^{M} α; in aegiptum Σ^{M}; in ęgiptum Σ^{T}.

30. auferes X | ∼ terra hac XΩ^{J} arelgc | condasque] condas me Φ^{V*}; condasque me Ψ^{B}α *cum hebr. LXX et Lugd.* | sepulcro CXΣBO†α | maiorum + meorum Ω^{SM} relgc | iosep Σ^{M}.

⟨et factum est AT | ⟨absque A | 27. ¶ habitavit XXXVII. Θ^{A2}; LXXVIII. Π^{D}Ω^{M}; LXXVIIII. ΛTMΦ^{RAZGP}P^{2}; LXXX. Φ^{V}; *Div. sine num.* OΨ; § habitavit A; ⟨habitavit C | ⟨id est A | ⟨auctusque AT | 28. ⟨et vixit A | ¶ factique LXXI. B; § factique O; ⟨factique AT | 29. § cumque O; ⟨cumque CAT | ⟨vocavit A | § si O; ⟨si CAT | ⟨et facies A | ⟨ut non A | 30. ⟨sed T | ⟨et auferas A | ⟨cui CAT | ⟨ego T.

31 et ille iura ergo inquit mihi
quo iurante adoravit Israhel Deum
conversus ad lectuli caput.
XLVIII. 1 His ita transactis nuntiatum est Ioseph quod aegrotaret pater eius
qui adsumptis duobus filiis Manasse et Ephraim ire perrexit
2 dictumque est seni ecce filius tuus Ioseph venit ad te
qui confortatus sedit in lectulo
3 et ingresso ad se ait
Deus omnipotens apparuit mihi in Luza quae est in terra Chanaan
benedixitque mihi 4 et ait
ego te augebo et multiplicabo et faciam in turbas populorum
daboque tibi terram hanc et semini tuo post te in possessionem sempiternam
5 duo igitur filii tui qui nati sunt tibi in terra Aegypti antequam huc venirem ad te mei erunt
Ephraim et Manasses sicut Ruben et Symeon reputabuntur mihi
6 reliquos autem quos genueris

---

31. adorauit GA; adiurauit O.

XLVIII. 1. his AO; hiis G* (?) | ita GA; itaque O | mannasse O | ephraim A; efraim GO | 4. in turbas GO; in turmas A | 5. *Divisionem textus in v. 5 correximus iuxta sensum* | ephraim A; efraim GO | symeon AO; simeon G.

Desunt G (*usque ad v.* 31, mihi quo) Θ^{H}.

31. iura] itura g | ergo *om.* P* | inquit *om.* Σ^{M} | quod iurantae O | adorabit X; adiurauit T*O | israhel] Θ^{G*}; israel Θ^{G2} grelbgc; srahel C; ihl Π; isrl $\Lambda^{H}\Sigma^{O}T\Phi^{ZG}\Psi\Omega^{JM}$a; srhl $\Lambda^{L}X\Sigma^{T}$B; isrhl Σ^{M} | deum] dominum arel | ad] a Π^{c}.

XLVIII. 1. hiis G* (?) Ω^{J} | itaque $X\Sigma^{T}O\Omega^{S}$ aelg. ¶ Antiqui: « his itaque transactis » *Guill.* | iosep Σ^{M}B | egrotasset Σ^{TO} | eius] suus agrelgc | adsumtis GX | duabus O | filiis + ioseph Ω^{S}; + suis $C\Lambda^{L2}\Sigma^{TO}TM\Phi^{A*}$ *cum hebr. LXX et Lugd.* | mannasse $O\Psi^{B}$ | ephraym $CB\Psi^{D}$; effraim $\Pi^{D}\Sigma^{OM}\Psi^{BF}\Omega^{M}$a; effraym Ω^{S}; efraim GΠ^{c} $\Sigma^{T}TO\Psi^{M}$; efraym X | ire perrexit] *in ras.* P² | ire *om.* O | perrexit] cepit Σ^{O2} *in ras.*

2. ecce] et P* | iosep Σ^{M}; *om.* P* | in lecto Σ^{OM}.

3. ingresso + ioseph Ω^{S} | se + ioseph agrelg | canaan $X\Sigma^{OM}$; kanahan Σ^{T} | beneditque G† | benedixit (que *om.*) Φ^{Zt*}.

4. *te Φ^{P2} *in ras.*; *om.* G† | et faciam — populorum] *in ras.* Φ^{Z1} | facias Ψ^{B*} | faciam + te agrelgc | in turmas X Σ^{TO*M}A | in turbas + in Π^{c} | dabo (que *om.*) O | terra G | sempiternum O.

5. igitur] ergo Ω^{S}agrelgc | fili O | tui *om.* Ω^{S} | in terra aegypti] in egipto Σ^{T} | egypti $CX\Pi^{D}B\Psi^{M}\Omega$; aegipti $\Lambda^{L}\Sigma^{O}$; egipti $\Lambda^{H}\Sigma^{M}\Psi^{B}$a | huc] hunc B; *om.* C | uenire Π^{c}; uenerim P* | ∼ uenirem huc A | te mei] *in ras.* P² | ephraym Ψ^{D}; ephaim Λ^{H*}; hephraim C²; hephrim C*; effraim $\Pi^{D}\Psi^{FM}\Omega^{M}$a; efraim G$\Sigma$O; efraym X$\Pi^{c}$ | manasse g; mannasses Ψ^{B} | symeon] Θ^{G*}; simeon G$\Lambda^{H}\Pi^{c}\Sigma\Theta^{AG2}\Omega^{S}$arel bgc | deputabuntur Ψ^{DFM}.

6. reliquos] Π^{D*}; reliqui Π^{D2} | tui] tu G† | et] in O *cum Lugd.; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.; Aug. quaest. in*

---

31. ⟨et ille CAT | ⟨quo CA | ⟨adoravit T | ⟨conversus G.

XLVIII. 1. ¶ His XXXVII. Θ^{M2G2}; XLVIII. Ω^{SJ}; LX. A; LXXIX. $\Pi^{D}\Omega^{M}$; LXXX. $\Lambda TM\Phi^{RAZGP}$; LXXXI. Φ^{V}; *Div. sine num.* Ψ; § his O; ⟨his GC | ⟨nuntiatum G | ⟨quod G | ⟨qui GA | 2. § dictumque O; ⟨dictumque GCAT | ⟨qui GCAT | 3. ⟨et ingresso GT | § deus O; ⟨deus GCAT | ⟨benedixitque GAT | 4. ⟨ego AT | ⟨daboque GAT | 5. § duo O; ⟨duo GAT | ⟨antequam G | ⟨mei GA | ⟨sicut GAT | ⟨reputabuntur G | 6. ⟨reliquos GAT.

post eos tui erunt
et nomine fratrum suorum vocabuntur in possessionibus suis
7 mihi enim quando veniebam de Mesopotamia mortua est Rahel in terra Chanaan in ipso itinere eratque vernum tempus et ingrediebar Efratham
et sepelivi eam iuxta viam Efrathae quae alio nomine appellatur Bethleem
8 videns autem filios eius dixit ad eum qui sunt isti
9 respondit filii mei sunt quos dedit mihi Deus in hoc loco adduc inquit eos ad me ut benedicam illis
10 oculi enim Israhel caligabant prae nimia senectute et clare videre non poterat

---

7. de mesopotamia GO; de mesopotamiam A | rahel GO; rachel A | ingrediebar AO; ingrediebatur G | efratham. *Cf.* 35, 16; ephratham O; eufratham G; euphratam A | sepelliui $G^{c}O$; sepeli A; sepelliuit G* | ephratę O; eufratae A; eufrathae G | bethleem GO; bethlem A | 9. deus AO; dominus G | in hoc loco AO; in loco hoc G | adduc inqui(t) eos GA; adduc eos inquid O | 10. caligabant G; caliginabant O; caliginauerant A.

Deest Θ^{H}.

gen. 164 | et + ex C | nomina XΣB | tuorum Σ^{TO*M}.

7. de mesopothamia α; de mesophotamia P; de mesopotamiam $X\Pi^{c}\Sigma^{M}BA\ \Psi^{BM*}$ | mesopotami(a) + syriae Ψ *cum LXX et Lugd. Cf. supra 28, 2, 5, 6; 33, 18; 35, 9 etc.* | rahel = GCO; racel Σ^{T}; rachel $\Lambda X\Pi\Sigma^{OM}BATM\Phi\Theta^{AMG}P\Psi\Omega$ αgrelυgc | ra(c)hel + mater tua CX *cum LXX et Lugd.* | in terra chanaan *om.* Φ^{G} | canaan $X\Sigma^{M}A$; canahan Σ^{T} | in ipso itinere] ipso itinere A; in itene O; in ipso in itinere Ψ^{F*} | tempus] P^{2} (us *in ras.*) | ingredebam O*; ingrediebam Λ^{L}† O^{2}; ingrediebatur G $C*\Pi^{c}$α | efratham = Σ^{TO}; ephratham $\Pi^{c}T$ re; ephrathan P; ephrathe Π^{D}; ephratam $\Lambda^{H}M\ \Phi O\Theta^{AMG}\Psi^{BD}\Omega^{J}$ glυgc; effratam $\Psi^{FM}\Omega^{SM}$ α; euphratam $\Lambda^{L}BA$; euphratham C; eufratham GX; eufrata Σ^{M} | ephratam *bis rep.* Φ^{V*} | sepelliui $G^{c}O$; sepeliuit Ψ^{B*M*} α; sepelliuit G*; sepeli A | eam *om.* B | efrathae = Σ^{O}; efrate Σ^{T}; ephratae $M\Phi\ \Theta^{AMG}\Psi^{F}$ glυgc; ephratę $O\Psi^{D}$; ephrate $\Lambda^{H}\ \Psi^{M}\Omega^{JM}$; ephrathae $\Pi^{c}TP$ re; ephrathe Π^{D}; effrathe α; effrate Ω^{S}; euprate $\Lambda^{L}B$; euphrathae C; eufrate X; eufratae A; eufrathae $G\Sigma^{M}$; aeuphrate Ψ^{B} | quae] quod Ψ^{D} | alieno Ω^{M} | nomen B | appellabatur Σ^{M}; appelabatur Ω^{S}; uocabatur α | bethlaeem Π^{c}; bethlaeaem Σ^{M}; bethlehem Ψ^{B} ggc; beth – lehem relυ; bethlem $CX\Sigma^{T}B\ A\Phi^{Z*}P*$; betheem Ω^{M*}; bethel Λ^{L} *cum Lugd.*

8. autem *om.* P* | autem + et G; + iacob Ω^{S} | qui] P*; cui P^{2}.

9. qui (*add. ante* respondit) Ψ^{B2} | fili Φ^{V*} | dedit] donauit $\Phi^{A*}\Omega^{SJ}$ αgrelgc | ∼ mihi dedit $M\Theta^{AMG}$ | deus] dominus $G\Sigma^{T}\Psi^{M}$α *cum Lugd.* | hoc] isto $X\Sigma^{TO}$ | loco] lo G* | ∼ loco (hoc) GΣ | adhuc Π^{c} | eos] *in ras.* Ψ^{F2} | ∼ eos inquid ΛXO | ut] u G†; et $\Pi\Sigma^{O}$ *cum hebr.* | illos Σ^{O}.

10. enim] *in ras.* Φ^{Z1} | israhel] Θ^{G*}; israel $\Theta^{G2}\Omega^{J}$ grelυgc; ihl Π; isrl $G\Lambda^{H}\Sigma^{O}\ T\Phi^{ZGV}P\Psi\Omega^{M}$α; srhl $\Lambda^{L}X\Sigma^{T}B$; isrhl Σ^{M} | caligabant] P*; caligauerant $\Sigma^{TO}\Phi^{A2GP}\ \Theta^{MG2}P^{2}\Psi^{B2F}\Omega^{M2}$grw; caligaberant X; cali-

---

⟨et nomine A | 7. § mihi O; ⟨mihi GAT | ⟨mortua est G | ⟨in ipso G | ⟨eratque AT | ⟨et ingrediebar G | ⟨et sepelivi GA | ⟨quae G | 8. ¶ videns LXXII. B; § videns O; ⟨videns GCAT | ⟨qui GT | 9. ⟨respondit CAT | ⟨filii GT | ⟨in hoc GC | ⟨adduc GAT | 10. ¶ oculi XLIIII, $C^{2}X\Sigma$; ⟨oculi AT.

adplicitosque ad se deosculatus et circumplexus [11] dixit ad filium
non sum fraudatus aspectu tuo insuper ostendit mihi Deus semen tuum
[12] cumque tulisset eos Ioseph de gremio patris
adoravit pronus in terram
[13] et posuit Ephraim ad dexteram suam id est ad sinistram Israhel
Manassen vero in sinistra sua ad dexteram scilicet patris
adplicuitque ambos ad eum
[14] qui extendens manum dextram posuit super caput Ephraim iunioris fratris
sinistram autem super caput Manasse qui maior natu erat commutans manus
[15] benedixitque Ioseph filio suo et ait

---

10. adplicitosque O; aplicitosque G*; adplicatosque A | deosculatus et circumplexus GA; deosculatus est circumplexos O | 11. aspectu G*O; aspectui A | 12. in terram GO; in terra A | 13. ephraim A; efraim GO | manassen G; manasse A | aplicuitque G*; adplicauitque A | 14. ephraim A; efraim G | manasse A; manassen G | maior natu AO; maior natus G | 15. benedixitque ioseph filio suo GO; benedixitque filio suo ioseph A.

Desunt O (*ant. vers. vv.* 13-15) Θ^{H}.

gauerunt $\Sigma^{M}\Psi^{B*}$; caligauertrant Ω^{M*}; caliginabant O; caliginauerant $A\Phi^{RA*z^2v}\Theta^{AG*}$; caliginauerunt Φ^{z*}. ¶ ā caliginauerant Θ^{M} | uide Φ^{R*} | applicitosque Ω^{S*}; aplicitosque G*; adplicatosque A; applicatosque $X\Pi^{c}\Phi^{z\dagger}\Psi^{B*DM}\Omega^{S^2JM}$ qw; addlicitosque P* | deosculatos et circumplexos M*; deosculatus est circumplexos O; osculatus est et circumplexos Σ^{M} | deosculatus] Θ^{M*}; osculatus $\Sigma BAT\Phi\Theta^{M^2}$ | (de)osculatus + est $CX\Sigma BT\Phi^{A*}\Theta^{AMG}P^2\Psi^{B*DFM}\Omega^{M}$ *cum hebr. LXX et Lugd.* | et] est O | circumamplexus Ψ^{DFM} | circumplexus + eos Ω^{S} rel$\bar{g}$c *cum hebr. LXX et Lugd.*

11. ad + ioseph e *cum hebr. LXX et Lugd.* | filium + suum arel$\bar{g}$c | non sunt $\Phi^{z\dagger}$ | aspectu] $G*\Psi^{F*}$; aspectui $G^{c}X\Sigma^{T}A\Phi^{z*}\Theta^{AG}\Psi^{B*F^2}$; haspectui C; conspectu Ω^{S}; conspectui T; a conspectu P $\Psi^{DM}\Omega^{J}$; ab aspectu Ω^{M} | deus] dominus G.

12. cum (que *om.*) O | tulisset eos] *in ras.* Φ^{v^2} | adtullisset O | iosep Σ^{OM} | de] e Σ^{TO}; ▪ A | patris + sui Φ^{A*} | adorabit X | in terra $\Sigma^{O}A\Psi^{B*D}$ g.

13. aephraim Ψ^{B}; ephraym $C\Psi^{D}$; effraim $\Pi^{D}\Phi^{A^1}$ (*in ras.*) $\Psi^{M}\Omega^{M}$ a; effraym Ω^{S}; efraim $G\Sigma O$; efraym X; ephaim Π^{c*}; ephaym Λ^{H*}; epharim Λ^{L} | israhel] Θ^{G*}; israel $\Theta^{G^2}\Omega^{J}$ grel$\bar{g}$c; srahel C; ihl Π; isrl $G\Lambda^{H}\Sigma^{O}T\Phi^{AZG}\Psi\Omega^{M}$ a; srhl $\Lambda^{L}X\Sigma^{T}B$; isrhl Σ^{M} | manassen = $G\Lambda X\Pi\Sigma^{OM}M\Psi^{DF}\Omega^{SJ}$ arel$\bar{g}$c; manassem $C\Sigma^{T}T\Phi\Theta^{AMG}\Omega^{M}$; manassē P; mannassen Ψ^{B}; manasen Ψ^{M}; manasse Ag; manases B | in sinistram T; ad sinixtram suam Σ^{T} | suam + id est Σ^{T} | dextram Θ^{M*G} | dexteram + srhl Σ^{T} | aplicuitque G*; adplicauitque AT; applicauitque Cw; applicabitque B.

14. dextram] G*P*; dexteram $G^{c}C\Lambda X\Pi\Sigma BT\Phi\Theta^{AMG}P^2\Psi\Omega$ ag rel$\bar{g}$c | ephraym $C\Lambda^{H}B\Psi^{D}$; ęphraim Λ^{L} *in ras.*; effraim $\Pi^{D}\Psi^{FM}$ a; effraym Ω^{S}; efraim $G\Pi^{c}\Sigma M$; efraym X | iunioris] minoris $\Psi^{F}\Omega^{S}$ arel$\bar{g}$c | fratris] patris Θ^{M*} | sinistra X | mannasse Ψ^{B}; manase Ψ^{M}; manassen G; manesse B | qui] qua X*; quia X^2 | natus GC*XB | conmutans $GC\Sigma^{TO*}B\Theta^{AMG}$; inmutans T* | manus] *in ras.* Φ^{G^2}.

15. benedixitque ioseph filio suo = G $C\Lambda\Pi^{D}\Sigma BT\Phi O\Theta^{AMG}\Psi^{B*DFM}\Omega^{JM}$ (ben. iacob iosep Σ^{M}); benedixitque filio suo ioseph

---

⟨adplicitosque GCAT | ⟨et circumplexus T | 11. § dixit O; ⟨dixit G | ⟨non GAT | ⟨insuper GAT | 12. § cumque O; ⟨cumque GCAT | ⟨de gremio G | ⟨adoravit GA | 13. ⟨et posuit GAT | ⟨id est G | ⟨manassen GA | ⟨ad dexteram GT | ⟨adplicuitque GA | 14. ⟨qui GCAT | ⟨sinistram GAT | 15. ⟨benedixitque AT.

Deus in cuius conspectu ambulaverunt patres mei Abraham et Isaac
Deus qui pascit me ab adulescentia mea usque in praesentem diem
16 angelus qui eruit me de cunctis malis
benedicat pueris et invocetur super eos nomen meum
nomina quoque patrum meorum Abraham et Isaac
et crescant in multitudinem super terram
17 videns autem Ioseph quod posuisset pater suus dexteram manum super caput Ephraim graviter accepit et adprehensam patris manum levare conatus est de capite Ephraim
et transferre super caput Manasse
18 dixitque ad patrem
non ita convenit pater quia hic est primogenitus
pone dextram tuam super caput eius

---

15. patres GA; patris O | abraham GA; abraam O | isaac AO; isaach G | 16. pueris G*O; pueris istis G^{c}A | abraham GA; abraam O | isaac AO; isaach G | 17. dexteram GA; dextram O | ephraim A; efraim GO (*bis*) | 18. dextram AO; dexteram G.

Desunt Σ^{T} (*a v.* 18, dixitque) Θ^{H}.

AM gw; benedixitque ioseph filios suos Π^{c}; benedixitque ioseph filios $X\Psi^{B2}$; benedixitque iacob filiis ioseph P^{2} (*in ras.*) Ω^{s} arelgc (filios Ω^{s} a); benedixitque iacob ioseph r. ¶ Hebr. non habet « filio suo ». Graecus tantum habet « benedixit eos ». Antiqui per hoc quod subiungunt « filio suo » rationem benedictionis nepotum uidentur exponere, quia proprie filius suus ioseph non erat in causa *Guill.* | patris XM*O | abraam $X\Pi\Sigma^{M}O$ | et *om.* T†P | isaach $G\Sigma^{o}$; ysaac $\Lambda^{H}\Pi B\Psi\Omega a$; isahac Σ^{T}; ysahac C | isaac + et iacob Ψ^{F}*. *Cf. 50, 23; Exod. 2, 24; 6, 3, 8; 33, 1 etc.* | pascis $\Pi BTM\Psi^{B2}$ (*in ras.*)^{DF}; pascet A | aduliscentia OP* | in] ad Π^{c}.

16. eruit] eripuit X; heripuit C | ~ me eruit Σ^{M} | pueris + istis $G^{c}\Pi^{cD2}$ (*in ras.*) $\Sigma^{M}BATM\Phi P^{2}\Psi\Omega$ agrelbgc; + his Σ^{To}; + hiis X. *Cf. LXX et Lugd.* (pueros istos). ¶ ã istis Θ^{M} | inuocatur O | super eum Φ^{z}† | ~ nomen meum super eos A | abraham] P*; abraam $X\Pi\Sigma^{M}OP^{2}$ | isaach $G\Sigma^{o}$; isahac Σ^{T}; ysaac $C\Lambda^{H}\Pi^{D}B\Psi^{DFM}\Omega a$ | et] ut T | in multitudine $C\Lambda^{L*H}X\Pi\Sigma TM\Phi\Theta^{G}P\Psi\Omega^{JM}$ ag.

17. iosep Σ^{M} | dextram $\Lambda^{L}O$; dextera B | manuum Σ^{T*}; manu B | ~ manum dexteram Ω^{M} | ephraym $\Lambda^{H2}\Psi^{D}$; ephaym Λ^{H*}; effraim $\Pi^{D}\Psi^{M}$ a; effraym Ω^{SM}; efraim $G\Pi^{c}\Sigma O$; efraym X | adprehensa Σ^{M}; p̄sam Π^{c} | ~ manum patris $TP*\Psi^{DF}$ agrelgc | de caput $C\Sigma^{T*}$ | ephraym $C\Lambda^{H}\Psi^{D}$; effraim $\Pi^{D}\Psi^{BM}\Omega^{M}$ a; effraym Ω^{s}; efraim $G\Pi^{c}\Sigma O$; efraym X | et *om.* P* | transfere O; transferret Π^{c} | caput *om.* P* | mannasse Ψ^{B2}; manase Ψ^{M*}; mannase Ψ^{B*M2}; manassen Σ^{o}; manassem $\Sigma^{TM}T$.

18. non ita — dextram tuam] *in ras.* G^{c} | non + enim Π^{c} | est *om.* Θ^{M*} | pone + manum a | dextram = AO; manum T*; dexteram T^{2} *et ceteri* | tuam *om.* a.

¶ deus in cuius *Div. sine num.* O; ⟨deus in cuius GCAT | ⟨deus qui GA | 16. ⟨angelus GAT | § benedicat O; ⟨benedicat GA | ⟨nomina AT | ⟨et crescant GA | ⟨super G | 17. ¶ videns *Div. sine num.* O; ⟨videns GCAT | ⟨graviter GA | ⟨et adprehensam T | ⟨et transferre GA | 18. § dixitque O; ⟨dixitque GCAT | ⟨non AT | ⟨pone AT.

19 qui rennuens ait scio fili mi scio
et iste quidem erit in populos
et multiplicabitur
sed frater eius iunior maior illo
erit
et semen illius crescet in gentes
20 benedixitque eis in ipso tempore
dicens
in te benedicetur Israhel atque
dicetur
faciat tibi Deus sicut Ephraim et
sicut Manasse
constituitque Ephraim ante Ma-
nassen
21 et ait ad Ioseph filium suum
en ego morior et erit Deus vo-
biscum
reducetque vos ad terram patrum
vestrorum
22 do tibi partem unam extra fra-
tres tuos
quam tuli de manu Amorrei in
gladio et arcu meo.

XLIX. 1 Vocavit autem Iacob filios
suos et ait eis
congregamini ut adnuntiem quae

19. fili GO; filii A | mi GO; *om.* A | 20. deus CΛΠA; dominus G | ephraim A; efraim G (*bis*) | ante manassen G; ante manasse A | 22. amorrei G; amorraei A.

Desunt Σ^{T} (*usque ad v.* 19, erit in populos) O (*ant. vers. a v.* 20) Θ^{H}.

19. rennuens] T*M*; renuens Σ^{TO} $T^{2}M^{2}\Psi^{M}\Omega$agrelbgc | filii ΛAΨ^{B*} | mi *om.* AΨ^{B*} 𝔄 | scio **** Θ^{M} | et] *in ras.* P^{2} | quidem] quippe ae | multiplicauitur O | sed + et Ψ^{M} | eius *om.* Π^{c*} | iunior] minor aelgc *cum Lugd.; om.* Σ^{M} | iunior**Σ^{T} | illi Ψ^{B*} | ∼ erit illo agrelbgc | illius] eius Σ^{TO} Ω^{s} *cum Cypr. test. 1, 21; Ambr. de bened. patr. 1; de Iacob 2, 9; Aug. quaest. in gen. 166 et de civ. Dei 16, 42* | crescit P*; cresset Π^{c}.

20. eis] *in ras.* P^{2} | ipso] illo agrel gc | ∼ tempore (ipso) agrelbgc | in te] ite Φ^{V*} | benedicentur Π^{c} | israhel] Θ^{G*}; israel Θ^{G2}grelbgc; ihl Π; isrl $\Lambda^{H}\Sigma^{O}M\Phi^{AZG}$ P$\Psi\Omega^{JM}$ a; srhl CΛ^{L}XB; isrhl Σ^{M}; *om.* Σ^{T} | deus] dominus GΣ^{O} | sicut **** Θ^{A} | ephraym C$\Lambda^{H}\Psi^{D}\Omega^{J}$; effraim $\Pi^{D}\Psi^{M}\Omega^{M}$a; effraym Ω^{s}; efraim G$\Pi^{c}\Sigma$; efraym X | et sicut — 21. filium suum] *in ras.* M^{2} | sicut *om.* Σ^{OM} | sicut manasse — ephraim ante *om.* Σ^{T} *addente 2 m. in marg.* manassem constitu *cet. praetermittuntur* | sicut manasse] *in ras.* Φ^{P2} | mannasse Ψ^{B}; manase P*Ψ^{M}; manassen $\Sigma^{O}M^{2}$; manassem $\Sigma^{T2}\Phi^{V}$ | constituique Λ^{L*}; constituit (que *om.*) M* | ephraym C$\Lambda^{H2}\Psi^{D}$; ephaym Λ^{H*}; effraim $\Pi^{D}\Psi^{FM}\Omega^{M}$a; effraym Ω^{s}; efraim G$\Pi^{c}\Sigma^{OM}$; efraym X | mannassen Ψ^{B}; manasen Ψ^{M}; manassem CΛ^{L2}XM^{2} $\Phi^{AVP}\Theta^{AMG}\Omega^{JM}$; manasse Λ^{L*H}BAT*g.

21. ad *om.* Λ^{H*} | iosep Σ^{O*M} | ego] ergo Λ^{LH*} | deus] dominus G | ∼ uobiscum deus Ω^{s} | reducitque P*; et reducet Ω^{s}a | terram patrum uestrorum] *in ras.* Φ^{P2}.

22. dabo M*Ψ^{B*F}; daboque Ψ^{M} | amorrei Φ^{ZP}; amorraei BAT$\Phi^{RAGV}\Theta^{AMG}$; hamorrei C; amorrhaei Ω^{s}relbgc | et + in T* | arcu] G^{2} (u *in ras.*).

XLIX. 1. uocabit XB | iacob — 4. cubile patris] *in ras.* Θ^{A2} | filio Ψ^{M*} | congregamini — diebus nouissimis *om.* Σ^{T} *partim restituit 2 m. in marg.; Cod.* Ψ^{M} *eadem verba post v. 2 transfert* | congregamini + filii isrl Λ^{H} | ut adnuntiem — nouissimis *om.* $\Theta^{G\dagger}$ | uobis *om.* Ψ^{M} | ∼ uobis qu(a)e uentura sunt X | uobis

19. ⟨qui CAT | § scio O; ⟨scio T | ⟨et iste A | ⟨sed GAT | ⟨et semen A | 20. § benedixitque O; ⟨benedixitque AT | ⟨in te GAT | ⟨faciat AT | ⟨constituitque GCAT | 21. ¶ et ait *Div. sine num.* O; ⟨et ait A | ⟨en ego AT | reducetque GAT | 22. ⟨do AT | ⟨quam GA.

XLIX. 1. ¶ Vocavit XXXVIII. Θ^{M2G2}; XLIX. Ω^{SJ}; LXI. A; LXXX. Ω^{M}; LXXXI. ΛTM$\Phi^{RAZGP}P^{2}$; LXXXII. Φ^{V}; LXXXV. Π^{D}; *Div. sine num.* OΨ; ⟨vocavit GC | ⟨congregamini GAT.

ventura sunt vobis diebus novissimis
2 congregamini et audite filii Iacob
audite Israhel patrem vestrum
3 Ruben primogenitus meus
tu fortitudo mea et principium doloris mei
prior in donis maior imperio
4 effusus es sicut aqua non crescas
quia ascendisti cubile patris tui
et maculasti stratum eius
5 Symeon et Levi fratres vasa iniquitatis bellantia
6 in consilium eorum ne veniat
anima mea
et in coetu illorum non sit gloria mea
quia in furore suo occiderunt virum et in voluntate sua suffoderunt murum
7 maledictus furor eorum quia pertinax
et indignatio illorum quia dura
dividam eos in Iacob et dispergam illos in Israhel
8 Iuda te laudabunt fratres tui
manus tua in cervicibus inimicorum tuorum
adorabunt te filii patris tui
9 catulus leonis Iuda a praeda fili

---

6. in consilium G; in consilio A | 7. indignatio illorum CΛΠA; indignatio eorum G | dispergam illos GΛTM; dispergam (illos *om.*) A* | 9. a praeda G; ad praedam A | fili G; filii A.

Desunt OΘ^{H} (*usque ad v.* 6 *inc.*, bellantia in).

+ in Σ^{O}Θ^{A2}Ψ^{B*}Ω^{M} agrelꝫc *cum hebr. et LXX; Lugd.; cod.* O; *Ambr. de Iacob 2, 9 et de Ios. 14; Hier. in Isaiam 1, 2 et in Hierem. 6, 31; Aug. c. Faust. 12, 42; Ruf. Aq. de ben. patr. 2* | ∿ nouissimis diebus A.

2. fili C* | israhel] Θ^{G*}; israel Θ^{G2} Ψ^{B} grelbꝫc; srahel C; ihl Π; isrl Λ^{H}Σ^{O}Φ^{G} Ψ^{DFM}Ω^{JM} α; srhl Λ^{L2}Σ^{T}B; isrhl Λ^{L*}Σ^{M}.

3. ruben + uero Ω^{S} | doloris mi Σ^{T} | prio G*; primus ΛΠ | domis P* | maior + in T* P^{2}ΨΩ arelꝫc.

4. non cresces Ψ^{M} | quiascendisti C*ΛΣ^{O}Ψ^{M} | cubilem CX; cubiculum Σ^{TO}; cuuiculum Λ^{L2} (ũ *in ras.*).

5. symeon] Θ^{G*}; simeon CΛ^{H}ΣBΦ^{ZP} Θ^{AG2}Ω^{S} arelꝫc | fratres + eius Σ^{O*} | uasa] Π^{D2} (sa *in ras.*); uana Π^{C*} | ballantia Π^{CD*}.

6. in consilio ΛXATMΦΘPΨ; in concilium Σ^{T}; in concilio B | ne] non CΣBMΦ^{R}Θ^{H} agrelꝫc *cum Lugd.; cod.* O; *Amb. de Iac. 2, 9 et de ben. patr. 3; Ruf. Aq. de ben. patr. 2* | eueniet Σ^{T} | coetu] Σ^{M*}B*; cętu Σ^{O}; cetu Λ^{H}XΠΣ^{TM2}B^{2}Ψ^{BM} Ωα | illorum] eorum Ω^{SJ} *cum Lugd.; cod.* O; *Ambr. de Iac. 2. 9; Ruf. Aq. loc. cit.* | subfuderunt Ψ^{M} | murum] *in ras.* Θ^{A2M2}.

7. eorum] illorum X | illorum quia] *in ras.* Φ^{R2} | illorum] eorum GXΣ^{TM}BΦ^{Z} Ψ^{M}Ω agrelꝫc *cum Lugd.; cod.* O; *Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.* | dura* Λ^{L} | disperdam Λ^{L*} | illos] eos Π^{D}BΦΘ^{AMG}Ψ Ω arelꝫc *cum Lugd.; cod.* O; *Hier. loc. cit.; Ruf. Aq. de ben. patr. 2; om.* A* | israhel] Θ^{G*}; israel Φ^{V*}Θ^{G2} grelbꝫc; srahel C; ihl Π; isrl Λ^{H}Σ^{O}TMΦ^{ZGV2}PΨΩ^{JM} α; srhl Σ^{T}B; isrhl Λ^{L}Σ^{M}.

8. conlaudabunt Σ^{T} | tua] P*; tuae MΦ^{A}P^{2}Ω^{S}; tue Λ^{H}α *cum LXX et Lugd.* | tuorum + et XΣ^{O}B*Ψ^{M} *cum Ruf. Aq. de ben. patr. loc. cit.* | fili B.

9. iudam Π^{C}Ψ^{M} | a praeda] G *cf. hebr. LXX et ant. vers.*; ad pr(a)edam CΛXΠ

---

2. ⟨congregamini GAT | ⟨audite Israhel AT | 3. § ruben AΦ^{P}O; j. Λ^{H}XΣ^{TM}B; ⟨ruben GCT | ⟨tu GA | ⟨prior AT | 4. ⟨effusus A | ⟨non T | ⟨quia A | 5. ¶ symeon *Div. sine num.* O; § symeon AΦ^{P}; ij. Σ^{TM}; iij. Λ^{H}XΣ^{O}B; ⟨symeon GCT | 6. ⟨in AT | ⟨et in GA | ⟨quia A | 7. ⟨maledictus GAT | ⟨et indignatio A | ⟨dividam GAT | 8. ¶ iuda LXXII. G; *Div. sine num.* O; § iuda AΦ^{P}; iiij. Λ^{H}XΣB; ⟨iuda GCT | ⟨manus A | ⟨adorabunt GAT | 9. ⟨catulus GCAT | ⟨ad praedam T.

mi ascendisti
requiescens accubuisti ut leo et quasi leaena quis suscitabit eum
10 non auferetur sceptrum de Iuda et dux de femoribus eius donec veniat qui mittendus est et ipse erit expectatio gentium
11 ligans ad vineam pullum suum et ad vitem o fili mi asinam suam lavabit vino stolam suam et sanguine uvae pallium suum
12 pulchriores oculi eius vino et dentes lacte candidiores
13 Zabulon in litore maris habitabit et in statione navium pertingens usque ad Sidonem
14 Issachar asinus fortis accubans † inter terminos †
15 vidit requiem quod esset bona et terram quod optima
et supposuit humerum suum ad portandum
factusque est tributis serviens

9. suscitabit G; suscitauit A | 11. lauauit GA | uino G^{c}CΛΠA; in uino G* | sanguine ΛA; in sanguine GC | 13. habitabit G; habitauit A | 14. issachar A; isachar G | inter terminos *correximus cum* G^{c}A; *lectio archetypi fuit* interminos G*CΛΠT *etc.* | 15. et terram A; et terra G | subposuit GA | factusque est G^{c}A; factusque G*.

Deest O.

ΣBATMΦ$^{RAZGV^{2}P}$ΘPΨ^{BDF}Ωαgrelυgc; ad praehendam Φ^{V*}; ad prehendam Ψ^{M} | filii AΨ^{B} | ascendisti Ψ^{B} | ∼ ascendisti fili mi Σ^{O} | requiesces G† | adcubuisti A | quasi leaena quis suscitabit] *in ras.* Φ$^{A^{2}}$ | quisuscita(b)it Λ^{H}Π^{c}BΘ^{H}Ψ^{M} | suscitauit C Π$^{c}\Sigma^{TM}$AT.

10. aufertur G* | femore Ω^{SJ}αgrelgc | ueniet Ψ^{M}.

11. ad uinea X | suum *om.* Σ^{O} | fili (o *om.*) G* | filii A | lauauit GΠ^{c}BATP*; labauit C; leuabit Ψ^{M*} | la(u)a(b)it uino = G^{2}CΛΠΣ^{TO}A$T^{2}M^{2}$ΦΘP*Ψ$^{F2}\Omega^{SJ}$ϖ; l(au)abit in uino G*XΣ^{M}T*M*P^{2}Ψ$^{BDF*M}\Omega$αg relgc | et sanguine = ΛΠ$^{D}\Sigma^{TM}$ATMΦΘ^{AMG}P$^{2}\Psi^{M}\Omega^{S*J}$ϖ (sanguinae Φ^{A}); et sanguinem Π^{c2}; et sanguinem et sanguine Π^{c*}; et in sanguine GCXΣ^{O}BΘ$^{H}\Psi^{BDF}\Omega^{S2M}$αg relgc; et in sanguinem P*. ¶ « lauabit uino stolam suam et sanguine uuae pallium suum » *Guill.* | palleum X.

12. pulcriores G†CΛ^{H}XΣBΘ^{H}α | pulchriores ⊣ sunt Π$^{D}\Psi\Omega^{M}$αgrelgc | dentes + eius Ψ$^{B}\Omega^{M}$αgrelgc *cum hebr. et LXX; Lugd.; cod.* O; *Cypr. test. 1, 21; Hier. in Isaiam 15, 55; Ruf. Aq. de ben. patr. loc. cit.* | candidiores] P^{2} (es *in ras.*).

13. in litori Λ^{L*}; in littore Ψ$^{BDF}\Omega^{SJ}$glυgc | habitabit] *in ras.* P^{2}; habitauit CΛ^{L}Π$^{c}\Sigma^{T}$AT*Ψ^{DF} | et] ex Ψ^{M} | in *om.* Σ^{TM} | in sttione G†; in istatione C | nauium] auium Φ^{A*} | pertinges Ψ^{M} | usque *om.* P* | sydonem XΦ^{P}Θ$^{AMG}\Psi^{BDF}\Omega^{J}$α; siuonem Σ^{M*}.

14. issachar = AΦ^{R2ZG}relυgc; isachar GCΛ^{L}ΠTMΦ^{AVP}ΘPΨ^{DF}g; isacar Λ^{H}XΣ^{OM}B; issichar Φ^{R*}; ysachar Ψ$^{BM}\Omega$α; ysacar Σ^{T} | acubans Θ^{H} | inter terminos] G^{c} Σ^{OM}AMΦ$^{Z2}\Theta^{G2}$P$^{2}\Omega^{SJ}$αgrelυgc; interminos G*CΛXΠΣ^{T}TΦ^{RAZ*GVP}Θ^{HAMG*}P*Ψ^{B}; in terminos B; in terminis Ψ$^{DFM}\Omega^{M}$.

15. uiditque A *cum hebr. Cf. LXX; Lugd.; cod.* O; *Ambr. de ben. patr. 6; Hier. quaest. hebr. in gen.* (et uidens) | quod] quia Σ^{M} | est B | bonã Σ^{M} | terra G $\Sigma^{M}\Phi^{Z}$ | obtimam XΣ^{TM} | supposuit] Θ^{G*}; subposuit GΛXΠ$^{D}\Sigma^{OM}$BATM*Θ^{AMG2}PΨ^{M}; suppusuit Θ^{H} | est *om.* G*Σ^{O} | tributi X* Π^{c}BΘ^{H}; tributis*** Φ^{A} | seruiens] seruis Φ^{V*}; fauens Σ^{O*}(?).

⟨requiescens GA | ⟨et quasi G | 10. ¶ non LXXIII. B; ⟨non GAT | ⟨et dux G | ⟨donec G | ⟨et ipse G | 11. ⟨ligans GAT | ⟨lavabit AT | 12. ⟨pulchriores GAT | ⟨et dentes G | 13. § zabulon AΦ^{P}; v. ΛXΣB; ⟨zabulon GCT | ⟨et in G | 14. § issachar AΦ^{P}; vj. ΛX ΣB; ⟨issachar GCT | 15. ⟨vidit GA | ⟨et terram G | ⟨et supposuit A | ⟨factusque GAT.

16 Dan iudicabit populum suum
sicut et alia tribus Israhel
17 fiat Dan coluber in via cerastes
in semita
mordens ungulas equi ut cadat
ascensor eius
retro 18 salutare tuum expectabo
domine
19 Gad accinctus proeliabitur ante
eum et ipse accingetur retror-
sum
20 Aser pinguis panis eius et prae-
bebit delicias regibus
21 Nepthalim cervus emissus et dans
eloquia pulchritudinis
22 filius accrescens Ioseph filius ac-
crescens et decorus aspectu
filiae discurrerunt super murum
23 sed exasperaverunt eum
et iurgati sunt invideruntque illi
habentes iacula
24 sedit in forti arcus eius et dis-
soluta sunt vincula bracchio-
rum et † manuum † illius per

---

16. iudicauit GA | sicut et GΛΠTM; sicut (et *om.*) CA | tribus israhel ΠA; tribus in israhel GCΛ | 17. ungulas GA^2; ungulam A* | retro. *Divisionem servavimus commatis qui hic ad Gad referri videtur* | 21. nepthalim A; neptalim G | 22. discurrerunt G; discurrunt A | 24. et manum illius G*Λ^{L}Π^{c}A* *errante archetypo;* et manuum illius G^{2}A^2 | per manus CΛΠA; per manum G.

Desunt Σ^{T} (*a. v.* 16, dan, *usque ad v.* 18, tuum expec.) O.

16. iudicauit GCΛ^{L}Π^{c}A | ¸sicut] hut C* | et *om.* C*AΨ^{B}* *cum hebr. et Lugd.; cod.* O; *Ambr. in ps. 40; Hier. quaest. hebr. in gen. ad loc.; Ruf. de ben. patr. 2* | tribus Isra(h)el ΠΣ^{O}AT*MΦ$^{RA^2ZGVP}$ Ψ^{M} gw *cum hebr.; Ambr. de ben. patr. 7; Hier. loc. cit.;* tribus in Isra(h)el GCΛXΣ^{TM}BT^{2}Φ^{A}* ΘPΨ^{BDF}Ω qrelʒc. ¶ « sicut et alia tribus israel » *Guill.* | israhel] Θ^{G}*; israel Θ$^{G^2}$ Ω^{J}relʒc; srahel C; ihl Π; irsl Λ^{H}Σ^{O}Φ^{AZG} PΨΩ^{M} qg; srhl Λ^{L}XB; isrhl Σ^{M}.

17. uia + et B. *Cf. Ambr. in ps. 40* (in uia et in semita mordens) | in semita] *in ras. et marg.* M^2 | mordens ** Φ^{P} | ungulam A*Φ^{R}* *cum LXX. Cf. Lugd.; cod.* O; *Ambr. de ben. patr. loc. cit.; Ruf. Aq. loc. cit.* (calcaneum); *Hier. in Ezech. 1, 2* (plantam).

18. salutarem A* | expectabo] P^2 (pec *in ras.*).

19. gat Σ^{M}; gath X; gaad A | eum] dn̄m Σ^{T} | accingeret Φ^{V}*; accinget Φ$^{V^2}$.

20. haser C | pinguis *bis rep.* G* | pinguis — regibus *om.* Σ^{T}* | panis eius et prae] *in ras. brev. spatio* Φ$^{A^1}$ | et *om.* Σ^{M} | praeuebit A | delicias] delicta delicia Π^{c}.

21. neptalim GCΛ^{H}XΠΣΦ^{Z}PΨ^{BFM}Ω q; eptalim Φ^{P}; nephthali grelʒc; nepthali Λ^{L}Φ^{G}; neptali B | missus Π^{c} | pulchritudinis] fortitudinis Π^{c}.

22. fi*lius Ω^{M} | adcrescens (*bis*) GC ΛXΠ^{c}ΣBTM*Φ$^{RAZGP^2}$ΘP | ioseph filius accrescens *om.* Φ^{V*P*} *per homoeoteleuton* | iosep Σ^{M} | et *om.* P* | discurrunt Σ^{M}A; discurrent Λ^{L} | super] per Ψ^{DF}.

23. asperauerunt Λ^{L}* | iurgati] Φ^{A}*; iurgiati Λ^{L}*; iurgate Σ^{TM}Φ$^{A^2}$; iurgatę Σ^{O} | illi] ei G | habentes] habitantes T*.

24. sedit in forti arcus eius] *in ras.* Π$^{c^2}$ | sedit] Σ^{O}*; sedet Σ$^{O^2}$MΦΘ^{H}*; sed et BΨ | arcus] Ψ^{M}*; arcu Ψ$^{M^2}$ | brachiorum GΛ^{H}ΠΣ^{OM}BATMΦΘPΨΩ qgrelʒc | brac. + eius X*Σ^{M}B | et] *in ras.* Φ$^{Z^1}$; *om.* B | manum illius G*Λ^{L}Π^{c}Σ^{M}BA*Θ^{AM*G}P*

---

16. § dan AΦ^{P}; vij. ΛXΣ^{OM}B; ‹dan GCT | 17. ‹fiat GAT | ‹cerastes G | ‹mordens A | ‹retro A | 19. § gad AΦ^{P}; viij. ΛXΣB; ‹gad GCT | 20. § aser AΦ^{P}; viiij. ΛX ΣB; ‹aser GCT | 21. § nepthalim AΦ^{P}; x. ΛXΣ^{TM}B; ‹nepthalim GCT | 22. § filius AΦ^{P}; xj. ΛXΣ^{TM}B; ‹filius GCT | ‹filius G | § filiae A; ‹filiae GT | 23. ‹sed GT | ‹et iurgati A | ‹inviderunt que GT | 24. ‹sedit GAT | ‹et dissoluta G | ‹per manus GT.

manus potentis Iacob
inde pastor egressus est lapis Israhel
25 Deus patris tui erit adiutor tuus et omnipotens benedicet tibi
benedictionibus caeli desuper
benedictionibus abyssi iacentis deorsum
benedictionibus uberum et vulvae
26 benedictiones patris tui confortatae sunt benedictionibus patrum eius
donec veniret desiderium collium aeternorum
fiant in capite Ioseph et in vertice Nazarei inter fratres suos
27 Beniamin lupus rapax mane comedet praedam et vespere dividet spolia.
28 Omnes hii in tribubus Israhel duodecim
haec locutus est eis pater suus
benedixitque singulis benedictionibus propriis 29 et praecepit eis dicens
ego congregor ad populum meum
sepelite me cum patribus meis in spelunca duplici
quae est in agro Ephron Etthei
30 contra Mambre in terra Chanaan
quam emit Abraham cum agro

29. hethei G; cetthei A | 30. mambrae GA.

Deest O.

Ψ | per manum GΦ^{P}Ψ^{B} | pastor *om.* Ψ^{D} | israhel] Θ^{G*}; israel Θ^{G2}Ω^{J}ϱεlϑgc; srahel C; ihl Π; irl Σ^{O}; isrl Λ^{H}MΦ^{AZG}PΨΩ^{M}ag; srhl ΛLXΣTB; isrhl Σ^{M} | ∼ isrl lapis Ψ.

25. tui] tuis Λ^{H*} | tuu*s P | benedicit P*; benedicat G | desuper + et Ω^{S} *cum LXX; Lugd.; cod.* O; *Ambr. de ben. patr. 11; Ruf. Aq. de ben. patr. 2* | benedictionis Φ^{V} | abyssi] Θ^{M*}; abissi ΛΣ Θ^{M2}Ψ^{B}Ω^{M}a; a*b*i*ssi Θ^{G2} *in ras.* | uuerum A; huberum gelϑg | uube Σ^{T*}.

26. benedictionibus Σ^{O}B | patres Ψ^{B*} | tui] sui Σ^{O} | confortata P*; confortati Λ^{L*} | patruum X | ueniat C* | collum Φ^{R*} | iosep Σ^{TM} | in uerticem Θ^{H}Ψ^{DF} | nazarei Θ^{AG}; nazaraei C^{2} (ei *in ras.*) Φ^{RGVP} ϱelϑgc; nazoraei Θ^{M}; nazorei Λ^{L*}XΣTB; nazareni A | inter fratres suos *om.* P† | inter + XII Σ^{T} | suos] tuos C*Σ^{M}; eius Ψ^{D}.

27. ben – iamin elϑ | comedit Θ^{A*}P*; comedat T; faciens X | et *om.* A | diuidit P*; diuidat T.

28. omnes] P*; et omnes MΦΘ^{HAMG*} P^{2}Ψ^{M}Ω^{M} | hii] Φ^{A*}Θ^{G*}P*; hi ΠMΦ^{RA2ZGVP} Θ^{MG2}P^{2}Ψ^{DM}Ω^{S} greϑgc | in tribus CΛ^{L}XΠΣ BΦ^{RZ*GVP}Θ^{H}Ψ^{BDF} | israhel]Θ^{G*}; israel Θ^{G2} ϱelϑgc; ihl Π; isrl GΛ^{H}TMΦ^{AZG}ΨΩ^{JM}g; srhl Λ^{L}Σ^{T}XB; isrhl Σ^{M}; *om.* C | hae G† | eis *om.* Φ^{A*} | suus] eorum A *cum LXX; cod.* O; *Ruf. Aq. de ben. patr. 2;* ipsorum X *cum Lugd.* | singulis] eis Σ^{T}. *Cf. hebr. LXX; Lugd.; cod.* O | singulis + eis Σ^{M}; + duodecim A.

29. precepitque Σ | congregor] congredior B | sepellite G; sepeli A*; sepilete Φ^{A} | speluncha A | duplici quę est] *in ras.* Θ^{A2} | efron XΣ; hefron C; epron M*; ebron Θ^{H}; hebron B | ethei XΠ^{C}Σ^{TO} BPΩ^{SM}ag; eththei Φ^{V}; aetthei C; aethei Ψ; hetthei MΦ^{RAZGP}Θ^{A*MG}; hethei GΠ^{D}Θ^{H} Ω^{J}; hethaei ϱelϑgc; cetthei A.

30. mambre] Θ^{G*}; mambrę Φ^{V}; mambrae GAΦ^{RGP}Ψ^{DF}; manbre Ω^{M}; mamre Λ^{LH*}ΠΣ^{OM}Θ^{H*G2}P* | canaan XΣ^{M}; kanaan

⟨inde GAT | 25. ⟨deus GAT | ⟨benedictionibus caeli GAT | ⟨benedictionibus abyssi GAT | ⟨benedictionibus uberum GAT | ⟨et vulvae G | 26. ⟨benedictiones GAT | ⟨confortatae G | ⟨donec GA | ⟨fiant GAT | ⟨et in G | 27. § beniamin AΦ^{P}; xij. ΛXΣ^{TM}B; ⟨beniamin GCT | ⟨et vespere G | 28. § omnes A (*marg.*); ⟨omnes GCAT | ⟨haec GA | ⟨benedixitque GA | 29. ⟨ego GAT | ⟨sepelite AT | ⟨quae A | 30. ⟨contra GT | ⟨quam GA.

ab Ephron Ettheo in possessionem sepulchri
31 ibi sepelierunt eum et Sarram uxorem eius
ibi sepultus est Isaac cum Rebecca coniuge
ibi et Lia condita iacet
32 finitisque mandatis quibus filios instruebat
collegit pedes suos super lectulum et obiit
adpositusque est ad populum suum.

L. 1 Quod cernens Ioseph ruit super faciem patris
flens et deosculans eum
2 praecepitque servis suis medicis ut aromatibus condirent patrem
3 quibus iussa explentibus transierunt quadraginta dies
iste quippe mos erat cadaverum conditorum
flevitque eum Aegyptus septuaginta diebus
4 et expleto planctus tempore locutus est Ioseph ad familiam Pharaonis
si inveni gratiam in conspectu vestro
loquimini in auribus Pharaonis

---

30. hettheo G; cettheo A | 31. sarram A; saram G | isaac A; isaach G | 32. super lectulum CΛΠA; super lectum G.

L. 3. septuaginta diebus GTM; septuaginta dies A | 4. si inueni G*TM; dicens si inueni GᶜA.

Desunt Σᵀ (*a v.* 2, ut aromatibus, *ad v.* 3, septuaginta diebus) O (*ant. vers.*).

Σᵀ | quem Φᴾ | abraam ΠΣᴹ; habraham CΣᵀ; habraam X | ab *om.* C†Θᴬ*Ψᴰᶠ | effron Ωˢ; efron XΣᴼᴹΘᴴ²; ebron Πᶜ² (*in ras.*) ΣᵀBΘᴴ* | etheo ΣᴼBΨᶠΩˢᴹ ɑg; aetheo PΨᴮᴰᴹ; aettheo C; hetheo ΠΘᴴ Ωᴶ; hettheo GMΦᴿᴬᶻᴳⱽΘᴬ*ᴹᴳ; hethaeo ɾelʋʒc; cettheo A | in possessione Πᶜ.

31. sepellierunt GC | sarram] Θᴹ*ᴳ* P*; saram GΠᶜΣᴹΦᴾΘᴹ²ᴳ²P²Ωˢᴶ ɑgɾelʋʒc; saraam ΠᴰΦᴿᴬ*ᶻᴳⱽΨᴮᴰᶠ | sepelitus Πᶜ | isaach GΣᴼ; isahac Σᵀ; ysaac ΛᴴΠBΨΩɑ; ysahac C | isaac — coniuge] *in ras.* Φᴾ² | rebeca Λᴴ | coniuge + sua XΨᴮ ɑɾelʒc. *Cf. hebr. et LXX*; *Lugd.* (ipsius); *cod.* O (eius) | ibi — 32. lectulum] *in ras.* Θᴬ² | lya Ωˢᴶɑ | iacet] est A ɯ.

32. finistisque X* | filiis ΣᵀB | instruebant Πᶜ; instruebat*** P; instruxerat X Θᴴ | colligit Λᴸ*Φᴬ*Θᴴ*ᴳ* | suos *om.* A *cum Lugd.; cod.* O; *Hier. in Sophon. 1* | super lectum GΣᴼ | obit Λᴴ* | et appositus est Ωᴶ | est *om.* Φᴬ*ΨᴮB*.

L. 1. cernes Φᴾ | iosep Σᴹ; yoseph X | ruit] P² (it *in ras.*) | deosculatus est Ωᴹ. *Cf. hebr. LXX; Lugd.; cod.* O (osculatus est).

2. ut *om.* Ψᶠ* | aromaticis Ψᴰᶠ*ᴹ | conderent ΛᴸBΘᴬ*Ψᴰᶠ*.

3. qui B | explentis P*; complentibus Πᴰ; conplentes B | cadauera Σᴹ | flebitque XB | egyptus XΠᴰBPΩ; aegiptus ΣᴼᴹΨᴮ; egiptus Λᴴɑ; egyptios Ψᴹ | ∼ egyptus eum P* | dies AΦΨᴹΩᴹ ɯ. ¶ Antiqui « LXX dies » *Guill.*

4. et *om.* CΠᶜB | planctu T* | tempore — 5. me dicens] *in ras.* Ψᴮ² | iosep ΠᶜΣᴼᴹ | pharonis Λᴸ; faraonis XΣᴼᴹ; farahonis Σᵀ | pharaonis + dicens GᶜA *cum hebr. LXX; Lugd. et cod.* O | si ueni C* | faraonis XΣᴼᴹ; farahonis Σᵀ.

---

31. ⟨ibi sepelierunt AT | ⟨et sarram G | ⟨ibi sepultus est GAT | ⟨cum G | ⟨ibi et Lia GAT | 32. ¶ finitisque XLV. C²XΣ; LXXII. A; LXXIIII. B; *Div. sine num.* Ψ; ⟨finitisque GCT | ⟨collegit GA | ⟨adpositusque GAT.

L. 1. Quod L. Ωˢᴶ; ⟨quod GCAT | ⟨flens A | 2. ¶ praecepitque LXXIII. G; ⟨praecepitque CAT | 3. ⟨quibus GCAT | ⟨iste GCAT | ⟨flevitque GAT | 4. ⟨et expleto CAT | ⟨locutus G | ⟨ad G | ⟨si GAT | ⟨loquimini GA.

5 eo quod pater meus adiuraverit me dicens
en morior in sepulchro meo quod fodi mihi in terra Chanaan sepelies me
ascendam igitur et sepeliam patrem meum ac revertar
6 dixitque ei Pharao
ascende et sepeli patrem tuum sicut adiuratus es
7 quo ascendente ierunt cum eo omnes senes domus Pharaonis
cunctique maiores natu terrae Aegypti
8 domus Ioseph cum fratribus suis absque parvulis et gregibus atque armentis quae dereliquerant in terra Gessen
9 habuit quoque in comitatu currus et equites
et facta est turba non modica
10 veneruntque ad aream † Atad † quae sita est trans Iordanem
ubi celebrantes exequias planctu

---

5. fodii GA | et sepeliam G; ac sepeliam Π^{c}A | patrem meum CΛΠA patrem (meum *om.*) GT | 6. dixitque ei G^{c}CΛΠA; dixitque (ei *om.*) G*T† | 8. dereliquerant A; derelinquerant G | gesen A; gesem G* | 10. ad aream quae sita est GATO *errante archetypo;* aream atad *restituimus cum hebr. et plurimis codicibus* | iordanen GA.

Deest O (*ant. vers.*).

5. adiurauit $T\Phi^{z}$; adiurabit B | fodii GCXΣ^{o}*A | in terram Ψ^{F} | canaan XΣ^{M}; kanaan Σ^{T} | sepellies GC; sepelias Ψ^{M} | ascendam — reuertar *om.* P† | ascendam] *in ras.* Φ^{P2} | et] ac $\Pi^{c}\Sigma^{M}$A | sepelliam GC; sepeliar Σ^{M} | meum *om.* GT$\Phi^{RAZG}\Theta^{H*AMG}$ | ∼ meum patrem Ψ^{B} | hac CXΨ^{D}; et Σ^{M} | reuertar + ad te G^{c}.

6. ei *om.* G*Σ^{o}*T†Ω^{M} *cum hebr. LXX et cod.* O | farao XΣ^{OM}; faraho Σ^{T}; parao Π^{c*} | ascendi Φ^{z}†v* | et sepeli patrem tuum] *in ras.* Φ^{R2} | sepelli G | adiuratus es] adiurauit te T* *cum hebr. LXX; Lugd. et cod.* O.

7. ascendete Φ^{P} | ierunt] Ψ^{B*}; yerunt CΛ^{H}; iuerunt Ψ^{B2} | quum Θ^{G*} | eo] illo A | omnes — domus] *in ras.* Ψ^{B2} | seniores Ψ^{B2}; *om.* $\Lambda^{L*}\Theta^{H}$† | domus *om.* Σ^{o}†^{M*} | pharaonis] *in ras.* Φ^{A2}; faraonis X Σ^{M}; farahonis Σ^{T} | maioris A* | egypti XΠ^{D} Ω; ęgipti Σ^{T}; aegipti $\Sigma^{o}\Psi^{B}$; egipti $\Lambda^{H}\Sigma^{M}$ą.

8. domusque Ω^{M} | iosep Σ^{M} | quum Θ^{G*} | et gregibus] egregibus Ψ^{M} | derelinquerant GP*; dereliquerunt $\Lambda\Pi\Sigma^{M}$BT* ągreſȝ | in terra + egypti Π^{D} | gessen] Θ^{M*}; gesen ATM$\Phi\Theta^{H*M2}$; gesem G*; gessem G^{c}; iesen P; iessen ą | gessen] ęgypti B.

9. habuit quoque] Ψ^{B*}; habuitque $\Lambda\Sigma^{TO*M}$TM$\Phi\Theta^{H*}$P*$\Psi^{B2DM}\Omega^{SM}$; habuitque quoque X | commitatu Ψ^{M} | curros C | et (*ante* equites) *om.* Σ^{T}.

10. haream Ψ^{DF}; harea C; aram Θ^{G*} | aream (atad *om.*) = GΣ^{T}AT$\Phi^{RAZG}\Theta^{HAMG*}$ P^{2}; (aream) + atad $\Lambda\Sigma^{o}$M^{2} (*in ras.*) P* (?) greɯc; + athad $\Pi^{D}\Phi^{VP}\Omega^{J}$; + athath X$\Psi^{M}$; + adad $\Theta^{G2}\Omega^{SM}$ą; + agad BΨ^{BF}; + agat Σ^{M}; + agath Ψ^{D}; + acath C; + arad ſȝ; + ut ad Π^{c}. *Cf. hebr. LXX; Lugd.* (atae); *cod.* O (adat); *Aug. quaest. in gen. 171* (atad). ¶ Nomen « atad » nondum uidi in antiquis latinis, sed est in graeco; quoniam igitur ex tunc ex quo interpretes transtulerunt erat in hebraeo, argumentum est antiquitatis *Guill.* s adad Θ^{M} | iordanen GΣ^{OM} AM$\Phi^{z}\Theta^{AMG}$P*Ψ^{BF}; iordannem Θ^{H} | ubi] ibi Π^{c}; ut Λ^{L} | cebebrantes Φ^{A*} | exequias]

---

5. ⟨eo quod GA | ⟨en morior GAT | ⟨sepelies G | ⟨ascendam GAT | ⟨ac revertar G | 6. ⟨dixitque GAT | ⟨ascende GCAT | 7. ⟨quo GCAT | ⟨ierunt G | ⟨cunctique GAT | 8. ⟨domus GA | ⟨cum G | ⟨absque G | 9. ⟨habuit GAT | ⟨et facta GA | 10. ⟨veneruntque GAT | ⟨ubi GAT.

magno atque vehementi impleverunt septem dies
11 quod cum vidissent habitatores terrae Chanaan dixerunt
planctus magnus est iste Aegyptiis
et idcirco appellaverunt nomen loci illius Planctus Aegypti.
12 Fecerunt ergo filii Iacob sicut praeceperat eis
13 et portantes eum in terram Chanaan sepelierunt in spelunca duplici
quam emerat Abraham cum agro in possessionem sepulchri ab Ephron Ettheo contra faciem Mambre
14 reversusque est Ioseph in Aegyptum cum fratribus suis et omni comitatu sepulto patre.
15 Quo mortuo timentes fratres eius et mutuo colloquentes
ne forte memor sit iniuriae quam passus est
et reddat nobis malum omne quod fecimus
16 mandaverunt ei pater tuus praecepit nobis antequam moreretur
17 ut haec tibi verbis illius diceremus

---

11. aegyptis G; hebraeis A | 13. in terram A; in terra G | hettheo G; cetthaeo A | mambre G; mambrae A.

Deest O (*ant. vers.*).

Θ^{G*}; exsequias $\Sigma^{T}T\Phi^{RAZGP}\Theta^{G2}P\Psi^{F}$ | plactu Π^{C}; planctum Θ^{G*} | implerunt Ω^{M} | diebus Σ^{M}.

11. audissent $\Sigma^{M}\Psi^{B*}$ | habitatoribus Ψ^{B*} | terrae *om.* Σ^{O} *cum Lugd. et cod.* O | canaan $X\Sigma^{O*M}$; canahan Σ^{T} | iste *om.* Gt | egyptiis $X\Pi^{D}\Omega$; ęgiptiis Σ^{O}; egiptiis $\Lambda^{H}\Sigma^{TM}\Psi^{B}$ ɑ; aegyptis G; hebraeis A | appellauerunt] uocatum est ɑrelʒc | illius] eius $\Sigma^{M}M\Phi^{RAZVP}\Theta^{AMG}P$ | egypti $\Pi^{D}M\Omega$; hegypti C; egipti $\Lambda^{H}X\Sigma\Psi^{B}$ ɑ; aegyptii Θ^{AM*}.

12. filiis B* | iacob* Σ^{T}; israhel Θ^{HAMG*}; srhl B. ¶ ij iacob Θ^{M}.

13. in terra $GX\Pi^{C}\Sigma^{TM}T\Phi^{RV}\Psi^{DFM}\Omega^{S}$ | canaan $X\Sigma^{M}A$; kanahan Σ^{T} | sepelierunt + eum $\Sigma B\Theta^{HAM*G}P\Psi^{M}\Omega^{S}$ ɑrelʒc *cum hebr. et LXX; Lugd. et cod.* O | quem P* | abraam $X\Pi\Sigma^{M}$; habraham $C\Sigma^{T}$ | in possessione $C\Psi^{M}$ | ab ephron] *in ras.* Φ^{P2} | aephron Ψ^{B}; ephro G*; effron Ω^{SM}; efron $X\Sigma^{OM}\Theta^{H2}$; hephron C; ebron $\Sigma^{T}B\Theta^{H*}$ | etheo $X\Sigma^{TO}B\Omega$ ɑg; aettheo CP; aetheo Ψ; aethaeo Σ^{M}; hettheo $GM\Phi^{RAZGV}\Theta^{A*MG}$; hetheo Π; hethaeo relbʒc; cetheo Θ^{H}; cetthaeo A | mambre] Θ^{G*}; mambrę Ψ^{DF}; mambrae $AT\Phi^{RZ*GVP}$; manbre Ω^{M}; mamre $\Lambda^{LH*}\Pi^{D}\Sigma^{OM}\Theta^{H*M*G2}P*$.

14. est *om.* P*ɑ | iosep $\Sigma^{M}B$ | in egyptum $\Lambda^{H}\Pi^{D}\Omega$; in ęgiptum Σ^{T}; in egiptum $X\Sigma^{OM}\Psi^{B}$ɑ; in aegypto Θ^{H}; in egypto B | *cum Θ^{G2}(c *in ras.*) | suis] *in ras.* Φ^{A2} | et] cum Λ^{H}t | et + cum Λ^{H1} | omne Φ^{A*G} | omnis comitatus Π | sepulti Φ^{A*} | patri P*.

15. loquentes X | omnem B; *om.* Σ^{O}tΘ^{H} | ∼ (omne) malum $\Sigma^{M}B\Theta^{AM*G}\Omega^{JM}$ ɑgrelʒc | fecimus + ei e. *Cf. hebr. LXX; Lugd.; cod.* O; *Aug. loc. in gen. 211.*

16. et mandauerunt Θ^{G*} | ei + fratres G; + dicentes ΘP^{2} relʒc *cum hebr. LXX; Lugd. et cod.* O | nobis *om.* Λ^{H} | moreretur] T*; moriretur $T^{2}\Phi^{R*A*GV}\Theta^{H*A*}\Psi^{B*M}$; morietur Φ^{Z*} | ∼ antequam moreretur nobis Σ^{O*}.

17. uerbis] Σ^{T*} (?) P*; uerba $\Sigma^{T2}\Theta^{HAM*G}P^{2}$ɑ | ∼ uerba tibi ɑ | illius *om.* ɑ | obliuisceris Ψ^{F*} | scelerum XB ⟩ peccati* Σ^{O} | atque] hac X | quas Ψ^{M} | quoque] autem X | seruis dei patris tui = $GC\Lambda^{LH*}$

---

11. ⟨quod GCAT | ⟨dixerunt G | ⟨planctus AT | ⟨et idcirco AT | 12. ¶ fecerunt LXXIIII. G; ⟨fecerunt CAT | 13. ⟨et portantes GAT | ⟨sepelierunt G | ⟨quam GA | ⟨ab ephron G | 14. ⟨reversusque GCAT | 15. ⟨quo CAT | ⟨et mutuo G | ⟨ne GA | ⟨et reddat GA ⟩ 16. ⟨mandaverunt GCAT | ⟨pater GT | 17. ⟨ut haec A.

obsecro ut obliviscaris sceleris fratrum tuorum
et peccati atque malitiae quam exercuerunt in te
nos quoque oramus ut servis Dei patris tui dimittas iniquitatem hanc
quibus auditis flevit Ioseph
18 veneruntque ad eum fratres sui
et proni in terram dixerunt servi tui sumus
19 quibus ille respondit
nolite timere num Dei possumus rennuere voluntatem
20 vos cogitastis de me malum et Deus vertit illud in bonum
ut exaltaret me sicut inpraesentiarum cernitis
et salvos faceret multos populos
21 nolite metuere ego pascam vos et parvulos vestros
consolatusque est eos et blande ac leniter est locutus
22 et habitavit in Aegypto cum omni domo patris sui
vixitque centum decem annis
et vidit Ephraim filios usque ad

---

18. proni in terram dixerunt GTM; proni in terra adorauerunt et dixerunt A | 19. timere GTM; metuere A | 20. saluos faceret CΛΠ^{c}A; saluos facerem G | 22. annis G; annos A | ephraim A; efraim G.

Deest O.

XΠ^{cd}†Σ^{o2}BAM*Φ^{A}*ΘP* ϒϖc (seruo Φ^{A}*); serui dei patris tui Σ^{TO*M}T; seruo dei patri tuo Λ^{H2}Π^{D1}M^{2}Φ^{RA2ZGVP}P^{2}ΨΩ ɑgelꝛ (dei *om.* Φ^{G}*). ¶ ā ut seruo dei patri tuo Θ^{M} | dimittes Ψ^{M} | hanc Σ^{M2} (n *in ras.*) | flebit XB | iosep Σ^{M}.

18. uenerunt (que *om.*) C† | fratris Λ^{L} | et *om.* T^{2} | proni in terram dixerunt = GCΛXΠ^{cd}*ΣBTMΘP* (in terra B); proni in terram adorauerunt et dixerunt Π^{D2}AΦP^{2}ΨΩgϖ (in terra AΦ^{A}; atque dixerunt Π^{D2}; dixeruntque g); proni adorantes in terram dixerunt ɑrelꝛc. ¶ ā adorauerunt et Θ^{M} | simus Ψ^{M}*.

19. noli Ψ^{M} | timere] metuere CX AP; tedere Π^{c} | numquid T* | possum Ψ^{B}* | renuere Λ^{H}Ω^{M}; resistere Π^{D}TΨ^{B}Ω^{SJ} ɑgrelꝛc | uoluntatem (em *in ras.*) Φ^{R2}; uoluntati ΠΣ^{o}TMΦ^{A*VP}ΘPΨ^{BDF}Ω grelꝛc; uolumtati Λ^{L}XΣ^{TM}BΨ^{M}; uolūtati ɑ.

20. cogitatis Φ^{Z*}Θ^{H*A*} | et] sed ɑg relꝛc; *om.* P* | illum Φ^{V} | ut exaltaret me sicut] *in ras. et marg. spatio breviori* P^{2} | impraesentiarum ɾe; presentiarum (in *om.*) Ψ^{F} | ∼ cernitis inpresentiarum Ω^{S} | et saluos] ut saluos A *cum ant. vers. cf. cod.* O | faceret] Θ^{M*}P^{2} (et *in ras.*); facerem GΠ^{D}TΦ^{AV2P}Θ^{M2}; facere Λ^{H}Φ^{Z}†V* | populus Θ^{H*} | ∼ populos multos Σ^{o}Ω^{S}.

21. metuere] timere BΘ^{H*}ɑrelꝛc | pascham Π^{c} | et paruulos uestros] cum paruulis uestris P | est *om.* A | ac] hac Λ^{L}XΘ^{H}; cum Ω^{S} | locutus] luctus Φ^{Z}† | ∼ locutus est Ω^{J} | est locutus + ad illos G.

22. habitabit XBΘ^{H*} | egypto CΛ^{H} XΠ^{D}BΩ; aegipto Σ^{o}; egipto Σ^{TM}Ψ^{B}ɑ | *cum Θ^{G2} (c *in ras.*) | patrisui Σ^{M} | uixitque + ioseph Ω^{M} | centum + et M^{2}Ω^{J} | annos XΠΣATMΘ^{HAM*G}P*Ψϖ; hannos C | ephraym CBΨ^{D}; ephaim Λ^{H*}; effraim Ψ^{M}ɑ; effraym Ω^{S}; efraim GΣ; efraym X | ∼ filios (ephraim) Ω | usque] suos quos G* | ad] in G *cum Aug. de civ. Dei 16, 40* | machir] Φ^{P2} (a *in ras.*); mahir Σ^{T} |

〈obsecro AT | 〈et peccati A | 〈nos AT | 〈quibus CAT | 18. 〈veneruntque A | 〈et proni AT | 〈dixerunt G | 〈servi GT | 19. 〈quibus CAT | 〈nolite GAT | 〈num GT | 20. 〈vos GAT | 〈vertit G | 〈ut A | 〈et salvos GA | 21. 〈nolite GCAT | 〈consolatusque GCAT | 22. 〈et habitavit GAT | ¶ vixitque LXIII. A; LXXV. GB; 〈vixitque T | 〈et vidit A.

tertiam generationem
filii quoque Machir filii Manasse
nati sunt in genibus Ioseph.
[23] Quibus transactis locutus est fratribus suis
post mortem meam Deus visitabit vos et ascendere faciet de terra ista
ad terram quam iuravit Abraham
Isaac et Iacob
[24] cumque adiurasset eos atque dixisset Deus visitabit vos
asportate vobiscum ossa mea de loco isto
[25] mortuus est expletis centum decem vitae suae annis
et conditus aromatibus repositus est in loculo in Aegypto.

---

22. in genibus A; in gentibus G | 23. uisitabit $G^{1}A$; uisitauit $G^{\dagger}$ | isaac A; isaach G | 24. uisitauit GA | uobiscum ossa mea G; ossa mea uobiscum A.

Deest O.

fili $\Phi^{z\dagger}$ | manassae Σ^{o}; mannasse Ψ^{B}; manase Ψ^{M} | genibus ioseph] *in ras.* Φ^{z1} | genibus] gentibus $G\Phi^{v}$ | genibus **** (ibus *in ras.*) $M^{2}\Psi^{F2}$ | iosep Σ^{M}.

23. suis *om.* G | uisitauit $G^{\dagger}\Lambda^{L}\Pi^{c}\Sigma^{T*M}BT^{*}$ | ascendere + vos $\Theta^{H}\Omega^{s}$ arelꝫc. *Cf. hebr. LXX et Lugd.; cod.* O (educet uos) | facit Π^{c*}; faciat $\Sigma^{T*}\Phi^{P}$ | ista — iurauit *om.* X | iurabit B | iurauit + patribus nostris T *cum LXX; Lugd. et cod.* O; + patribus uestris Φ^{A2} *in ras.* | abraam $X\Pi^{D}\Sigma^{M}$; habraham Σ^{T} | abraham + et $\Psi^{B2M}\Omega^{J}$ *cum LXX; Lugd. et cod.* O | isaach $G\Sigma^{o}$; isahac Σ^{T}; ysaac $\Lambda^{H}XB\Psi\Omega$ a; ysahac C.

24. iurasset $B^{*}\Phi^{A*}$ | adque GCX$\Pi^{c}\Theta^{H}$ | uisitauit $G\Lambda^{L}\Pi^{c}\Sigma^{T*M}BAT^{*}P^{*}$ | portate Π | uobiscum *om.* Π^{D} | ∼ ossa mea uobiscum XA agrelꝫc.

25. mortuusque Σ^{T} *cum hebr. et LXX. Cf. Lugd. et cod.* O (et mortuus est) | expletis — annis *om.* Π^{c} | ∼ decem annis uitae suae $P\Psi^{B}$ | conditis Π^{c} | conditus + est $A^{*}P^{2}$ (*dein eras.*) | aromatibus] Λ^{L2} (o *in ras.*) | aromatibus + et P^{*} | est *om.* G | locolo Ψ^{M*}; loco ulo Λ^{H2}; loco $\Lambda^{LH*}\Theta^{H*}$; lolo B^{*} | in ęgypto X; in egypto $C\Pi^{D}\Psi^{M}\Omega$; in aegipto Ψ^{B}; in ęgipto Σ^{T}; in egipto $\Lambda^{H2}\Sigma^{OM}$ a; in egiptum Λ^{H*} | in aegypto + finit P; + finis g; + amen G

EXPLICIT LIBER GENESEOS UERSUS NUMERO IIII MILIA DCCCC [contuli ut potui] G (*verba uncinis inclusa minutioribus litteris scripta prima manu, postea manu saeculi* IX *refecta fuere*).

EXPLICIT LIBER BRESIT ID EST GENESEOS HABET UERSUS $\overline{\text{IIII}}$DCC Φ^{RAZG}; (habet uersos Φ^{G}; uersus habet Φ^{z}).

Explicit liber genesis quod ebrea lingua bresit O; explicit liber genesis id est bresith Π^{c}; explicit liber genesis $CAX\Theta^{MG}\Psi^{DF}$; explicit liber bresith (bresit $\Lambda^{L}T\Phi^{v}\Psi^{BM}$) id est geneseos $\Lambda T\Phi^{v}\Psi^{BM}\Omega^{J}$; explicit liber bresith (bresit $M\Theta^{HA}$) id est genesis $BM\Phi^{P}\Theta^{HA}$; explicit bresith (bresit Σ^{M}) id est genesis $\Sigma^{M}P$; finit liber bresit (bressit Σ^{T}; esit Σ^{o*}) id est genesis Σ^{To}. — *Nil addunt* $\Pi^{D}\Omega^{SM}$ arelꝫc.

⟨filii GAT | 23. ¶ quibus LXXXI. Ω^{M}; LXXXII. $\Lambda TM\Phi^{RAZGP}P^{2}$; LXXXIII. Φ^{V}; *Div. sine num.* Ψ; ⟨quibus GCA | ⟨post GCAT | ⟨ad terram A | 24. ⟨cumque GCAT | ⟨atque G | ⟨asportate GA | 25. ⟨mortuus GAT | ⟨et conditus A.